

Kiều Hành Và Định Kiến

Contents

Kiều Hành Và Định Kiến	2
1. Chương 1	2
2. Chương 2	4
3. Chương 3	6
4. Chương 4	8
5. Chương 5	9
6. Chương 6	11
7. Chương 7	15
8. Chương 8	18
9. Chương 9	21
10. Chương 10	24
11. Chương 11	27
12. Chương 12	30
13. Chương 13	31
14. Chương 14	33
15. Chương 15	35
16. Chương 16	36
17. Chương 17	41
18. Chương 18	43
19. Chương 19	50
20. Chương 20	52
21. Chương 21	55
22. Chương 22	57
23. Chương 23	60
24. Chương 24	62
25. Chương 25	64
26. Chương 26	66
27. Chương 27	69
28. Chương 28	71
29. Chương 29	73
30. Chương 30	77
31. Chương 31	78
32. Chương 32	80
33. Chương 33	83
34. Chương 34	85
35. Chương 35	88
36. Chương 36	92
37. Chương 37	94
38. Chương 38	96
39. Chương 39	98
40. Chương 40	100
41. Chương 41	102

42. Chương 42	105
43. Chương 43	108
44. Chương 44	114
45. Chương 45	117
46. Chương 46	119
47. Chương 47	122
48. Chương 48	128
49. Chương 49	131
50. Chương 50	134
51. Chương 51	137
52. Chương 52	140
53. Chương 53	144
54. Chương 54	148
55. Chương 55	151
56. Chương 56	154
57. Chương 57	159
58. Chương 58	161
59. Chương 59	165
60. Chương 60	168
61. Chương 61	171

Kiều Hãnh Và Định Kiến

Giới thiệu

Kiều hãnh và định kiến là truyện được yêu thích nhất trong số các tác phẩm của Jane Austen. Tru

Đọc và tải ebook truyện tại: <http://truyenclub.com/kieu-hanh-va-dinh-kien>

1. Chương 1

Có một sự thật mà ai cũng công nhận, đây là: một người đàn ông có một tài sản khá hẵn sẽ muốn có một người vợ. Dù cho người ta chỉ biết rất ít về cảm nghĩ hay quan điểm của người đàn ông như thế, khi anh ta đến cư ngụ trong vùng, sự thật ấy đã in sâu vào đầu óc của những gia đình sống xung quanh, đến nỗi họ xem người đàn ông này là tài sản hợp pháp của cô con gái này hay cô con gái kia của họ.

Vào một ngày, bà Bennet nói với chồng mình:

- Ông thân yêu, ông có biết tin đã có người thuê Netherfield Park chưa?

Ông Bennet trả lời rằng ông chưa biết.

Bà vợ nói tiếp:

- Có người đã đến thuê rồi. Bà Long đã đi đến đấy, và đã kể cho tôi nghe tất cả việc này.

Ông Bennet lắng nghe và không trả lời. Bà vợ mất hết kiên nhẫn nói:

- Ông có muốn biết ai vừa đến đến không?

- Chính bà đang muốn kể cho tôi nghe đấy thôi.

Thế là đủ khuyến khích cho bà nói tiếp.

- Ông phải biết, bà Long đã cho tôi hay rằng có một công tử còn trẻ, giàu có, gốc gác ở miền Bắc, đến thuê Netherfield. Cậu ta đã đến vào hôm thứ hai trên một cỗ xe bốn ngựa kéo. Cậu ấy rất thích chỗ này nên đồng ý ngay với giá ông Morris đưa ra. Và cậu ấy hẳn sẽ đến trước ngày lễ thánh Michael (ngày 29 tháng 9), nhưng tuần tới sẽ có vài gia nhân đến trước.

- Thế anh ta tên gì vậy?

- Bingley.

- Anh ta đã có vợ hay vẫn còn độc thân?

- À, chắc là vẫn còn độc thân. Một người độc thân với khoản lợi tức lớn, bốn hay năm nghìn bảng mỗi năm. Kể ra đó là điều hay cho mấy đứa con gái nhà ta!

- Hay như thế nào? Chuyện ấy thì có gì liên quan đến mấy đứa con gái nhà ta?

- Ông ơi! Ông phải hiểu là tôi đang nghĩ đến việc anh ta sẽ cưới một trong mấy đứa nhà ta chứ.

- Thế anh chàng ấy có ý định như thế khi đến đây à?

- Ý định? Làm sao ông có thể nói càn như thế? Chỉ có điều rằng anh ấy có thể yêu một trong các con ta, vì thế ông phải đi viếng thăm anh ta càng sớm càng tốt.

- Tôi chẳng thấy có cơ hội nào cả. Bà và mấy đứa có thể đi, hay là để mấy đứa tự đi, như vậy có thể tốt hơn. Vì bà còn đẹp hơn chúng nó, tôi e rằng anh Bingley lại mến bà hơn.

- Thôi ông ơi, ông lại tăng bốc tôi rồi. Chắc hẳn tôi đã từng có thời xuân sắc, nhưng bây giờ tôi không thể coi mình là đặc biệt. Khi một người đàn bà đã có năm đứa con gái trưởng thành thì không nên nghĩ đến sắc đẹp của mình nữa.

-Ồ, chỉ khi nào người đàn bà ấy không có sắc đẹp gì đáng để nghĩ đến.

- Nhưng mà này, ông đi gặp cậu Bingley ngay khi anh ta đến đây nhé.

- Kể ra thì cũng quá sức tôi rồi. Bà biết đấy...

- Nhưng mà ông phải nghĩ đến mấy đứa con. Chỉ cần nghĩ một trong chúng sẽ đạt được những gì. Ngài William và phu nhân Lucas cũng nhất quyết đi chỉ vì mục đích ấy. Ông hẳn biết họ thường không thích thăm viếng người mới đến. Thật ra ông phải đi, nếu không mấy mẹ con tôi không có lý do nào đến nếu như ông không đi.

- Bà thật là cẩn thận quá đáng. Tôi tin chắc rằng anh Bingley sẽ lấy làm vui lòng khi gặp bà, còn tôi sẽ gửi bà mang đi ít dòng để cho anh ta hiểu rằng tôi sẵn lòng chấp nhận, nếu anh ta chọn một trong mấy đứa con gái của mình, mặc dù tôi sẽ có ít chữ đề cao con Lizzy.

- Tôi mong rằng ông không làm như thế. Lizzy không có gì hơn những đứa kia cả, và tôi thấy nó không đẹp bằng nửa Jane, không tươi tắn bằng nửa Lydia, nhưng ông vẫn luôn thương nó hơn cả!

- Thế bà cho rằng những đứa kia có gì đáng giới thiệu?

- Ông Bennet, làm thế nào mà ông lại có thể sỉ nhục con cái như thế? Ông cứ trêu cho tôi bực mình để làm vui thôi. Ông không thông cảm cho thần kinh nhạy cảm của tôi tí nào cả!

- Bà nhầm rồi. Tôi rất tôn trọng thần kinh của bà. Ít nhất là trong hai mươi năm qua tôi đã nghe bà nói nhiều về thần kinh của bà đấy thôi.

- Hừ! Ông không thể biết tôi đã chịu khổ sở thế nào...
- Nhưng tôi mong bà sẽ sớm vượt qua, và tiếp tục sống để thấy nhiều thanh niên có bốn nghìn bảng mỗi năm đến cư ngụ ở vùng này.
- Nếu có hai chục người như thế đến đây nhưng ông không chịu gặp gỡ họ thì cũng vô ích thôi.
- Khi nào có đủ hai mươi người thì tôi sẽ đi gặp tất cả.

Cá tính của ông Bennet là sự pha trộn giữa láu lỉnh, trào phúng châm biếm, dè dặt, và thất thường, đến nỗi mấy chục năm sống chung vẫn không đủ cho bà vợ hiểu nổi ông. Đầu óc của bà giản đơn hơn. Bà có tính cảm thông hẹp hòi, kiến thức nghèo nàn, và tính khí vô chừng. Khi không được như ý, bà tưởng như mình bị lo lắng. Cả đời bà chỉ lo mỗi việc là kiếm chồng cho năm cô con gái. Việc thăm viếng và trao đổi chuyện phiếm là cách khuây khỏa của bà.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

2. Chương 2

Ông Bennet là một trong số những người đi thăm viếng Bingley sớm nhất. Ông luôn có ý định đi gặp anh, mặc dù ông luôn nói với vợ rằng ông không muốn đi. Cho đến buổi tối sau lần gặp gỡ, bà vợ mới biết được tin này. Khi nhìn cô con gái thứ hai đang trang trí cái mũ, thành tình ông nói với cô:

- Lizzy, bố hy vọng cậu Bingley sẽ thích cái mũ này.

Bà phật ý:

- Chúng ta không thể biết anh ta thích gì vì chúng ta không đi thăm viếng anh ấy.

Elizabeth nói:

- Mẹ quên rồi sao? Chúng ta sẽ gặp anh ta trong buổi họp mặt, và bà Long đã hứa là sẽ giới thiệu ta với anh ta.
- Mẹ không tin bà Long sẽ làm như thế. Bà ta còn hai đứa cháu gái. Bà ta là một con người ích kỉ, đạo đức giả, không tin được.

Ông Bennet xen vào

- Tôi cũng không tin, nên tôi thấy mừng rằng bà không có ý nhờ vả bà ấy.

Bà Bennet không màng trả lời, nhưng không thể giấu lòng, bà quay sang mắng các cô con gái.

- Kitty, đừng có ho mãi như thế. Phải thương lấy thần kinh mẹ một chút. Mẹ muốn vỡ đầu ra đây này.

Ông bố đế vào:

- Kitty ho không được kín đáo gì cả, ho không đúng lúc.

Kitty trả lời một cách khổ sở:

- Con đâu có vui gì mà ho như thế chứ.
- Khi nào thì đến buổi dạ vũ của con?
- Hai tuần nữa.

Bà mẹ thẳng thốt nói:

- À thì ra thế. Bà Long sẽ chỉ trở lại ngày trước đây, nên bà không thể giới thiệu anh ấy, vì bà vẫn chưa quen biết gì anh ta cả.

- Vậy thì bà có lợi thế hơn so với bạn của bà, cứ giới thiệu Mr Bingley với con nhỏ.

- Không thể được, ông ạ, không thể được, khi tôi vẫn còn chưa quen biết anh ta. Sao ông có thể đùa cợt như thế?

- Tôi khen bà đã thận trọng. Hai tuần thì có quá ít thời gian để làm quen. Ta không thể biết người mà ta mới quen nghĩ gì chỉ sau có hai tuần, Nhưng nếu ta không bạo dạn, người khác sẽ đánh bạo làm. Dù sao đi nữa bà Long và hai cô cháu cũng muốn thử thời vận. Nếu ta không tiến tới, bà ta sẽ cho rằng ta có ý nhường, bà ta sẽ nắm lấy cơ hội.

Các cô gái nhìn chằm chằm ông bố. Bà Bennet chỉ nói:

- Vô lý, thật vô lý!

- Bà nói thế có nghĩa gì? Bà có nghĩa rằng cách thức giới thiệu và sự căng thẳng trong việc này là vô lý không? Tôi không thể đồng ý với bà về điểm này. Mary con có ý kiến gì không? Bố biết con thích suy nghĩ chín chắn, thích đọc sách hay, lại hay trích dẫn từ sách vở mà.

Mary muốn nói điều gì đấy hợp lý, nhưng không thể nghĩ ra.

Ông tiếp:

- Trong khi Mary đang tìm ý, ta hãy trở lại câu chuyện anh chàng Bingley.

Bà vợ cao giọng:

- Tôi quá mệt vì cái tên Bingley này rồi.

- Tôi lấy làm tiếc nghe bà nói như thế, nhưng tại sao bà không nói lúc trước? Nếu sáng nay tôi biết như vậy, chắc chắn tôi đã không đi gặp anh ta. Thật là vô phúc, nhưng vì tôi đã gặp anh ta, bây giờ chúng ta không thể tránh khỏi mối quen biết này.

Sự kinh ngạc của các cô gái chính là điều mà ông mong muốn; riêng bà Bennet còn kinh ngạc hơn cả các cô con gái, tuy nhiên sau những khoảnh khắc xáo động là niềm vui; bà cho rằng đấy là việc bà vẫn hằng mong muốn.

- Ông Bennet yêu dấu, ông tốt bụng làm sao! Nhưng tôi biết cuối cùng tôi vẫn phải thuyết phục ông. Tôi biết rõ ông rất thương các con, nên ông không thể bỏ qua mối quen biết như thế này. Thật là tôi vui quá! Kể ra ông đùa như sáng nay cũng hay, ông đi mà không nói một lời nào cho đến tận bây giờ.

Ông Bennet quay qua Kitty và nói:

- Kitty, bây giờ con có thể ho tùy thích.

Ông vừa nói vừa bước ra khỏi phòng, cảm thấy mệt mỏi vì những lời phản kích của bà vợ.

Khi cánh cửa phòng đã đóng lại, bà bảo các con:

- Thấy không, các con có một người cha tuyệt vời. Mẹ không hiểu các con sẽ đền đáp tấm lòng chăm lo của bố các con ra sao, ngay ngay cả mẹ cũng không biết. Mẹ không ngại cho các con biết, với tuổi bố mẹ bây giờ tạo mối quen biết mới mỗi ngày thì không lấy gì làm dễ chịu, nhưng bố mẹ sẵn lòng làm tất cả mọi chuyện vì các con. Lydia, mặc dù con là con út, nhưng mẹ tin chắc cậu Bingley sẽ khiêu vũ với con trong buổi dạ vũ sắp tới.

Lydia nói cứng cỏi:

- Con không sợ. Tuy con là út nhưng con cao hơn các chị.

Và trong cả buổi tối còn lại họ thì nhau phỏng đoán khi nào Mr Bingley sẽ đến thăm ông Bennet để đáp lễ, và bàn bạc nhau bao giờ thì có thể mời anh đến dùng bữa tối.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

3. Chương 3

Tuy thế, qua ông chồng bà Bennet không thể biết được gì nhiều về Mr Bingley, ngay cả với sự trợ giúp của năm cô con gái. Họ hỏi han ông đủ mọi cách, với mọi câu hỏi, mọi phỏng đoán thần kì, mọi giả định mơ hồ, nhưng ông đều né tránh tất cả. Cuối cùng họ đành phải chấp nhận thông tin gián tiếp từ bà hàng xóm Lucas. Tin tức bà đưa ra đều rất thuận lợi. Ngài William đặc biệt có cảm tình với Mr Bingley. Anh là một thanh niên còn khá trẻ, rất đẹp trai và vô cùng dễ mến, và nhất là anh định dẫn theo rất nhiều người đến tham gia buổi dạ vũ. Không có gì có thể tuyệt hơn. Ý thích khiêu vũ là bước đầu tiên đến một cuộc tình, thế là ai nấy tha hồ kì vọng vào con tim anh.

Bà Bennet bảo chồng:

- Nếu tôi chỉ cần thấy một đứa con gái có cuộc sống hạnh phúc ở Netherfield, thêm bốn đứa kia đều có mối lương duyên tương tự, thì tôi không còn ước ao điều gì nữa.

Vài ngày sau, Bingley đáp lễ chuyến thăm viếng của ông Bennet, và trong mười phút ngồi cùng ông trong phòng đọc sách, anh hy vọng được phép gặp các cô gái, mà anh đã nghe người khác ca ngợi về vẻ đẹp của các cô, nhưng anh chỉ gặp được ông bố. Các cô thì may mắn hơn, vì có thể quan sát anh từ cửa sổ tầng trên, thấy anh mặc một áo choàng màu lam và cưỡi một con ngựa ô.

Sau đấy là lời mời dùng bữa tối, và bà Bennet vội sắp đặt nhiều việc trước khi nhận được lời đáp. Mr Bingley có việc bận phải đi đến London vào ngày kế nên không thể nhận lời mời. Bà Bennet bị hụt hẫng. Bà không thể tưởng được anh có việc gì quan trọng tại thành phố ngay sau khi đến ngụ tại Hertfordshire. Bà bắt đầu lo rằng anh có thể lượn lờ từ nơi này qua nơi khác mà không chịu định cư ở Netherfield. Phu nhân Lucas phải trấn an bà, cho rằng Bingley chỉ đi London để mời bạn bè đi dự buổi dạ vũ. Chẳng bao lâu, có tin nói rằng Mr Bingley sẽ dẫn theo mười hai quý cô và bảy công tử cùng đến dự. Các cô gái đau khổ khi nghe số đông phụ nữ đến thế, nhưng đến buổi sáng trước đêm dạ vũ được nghe rằng thay vì mười hai, anh chỉ dẫn đến sáu người từ London, năm chị em và một cô em họ. Khi buổi dạ vũ bắt đầu, tất cả chỉ có năm người: Mr Bingley, hai chị em của anh, người chồng của cô chị, cùng một thanh niên khác.

Mr Bingley có ngoại hình bắt mắt và tư thái phong nhã. Gương mặt ưa nhìn, cử chỉ ung dung chân thật. Hai người chị em của anh trông chừng chặc, có phong cách của lối xử sự dứt khoát. Người anh rể, ông Hurst, chỉ có vẻ nhả nhặn. Nhưng người bạn, tên là Darcy, chẳng bao lâu đã thu hút sự chú ý của cả gian phòng, bởi vóc dáng cao ráo, đẹp trai, tao nhã; và trong vòng năm phút sau khi anh ta bước vào đã có lời xầm xì rằng lợi tức mỗi năm của anh lên đến mười nghìn mỗi năm. Mấy ông thì cho rằng anh có dáng vẻ cân đối, còn các bà thì cho rằng anh còn đẹp trai hơn cả Bingley. Cả nửa buổi tối ai cũng có thiện cảm với anh. Sau đấy, chính cử chỉ của anh khiến nhiều người khinh ghét. Họ cho rằng anh kiêu hãnh, anh ở trên cao hơn nhóm bạn bè của anh, không hòa đồng cùng vui với mọi người. Ngay cả bất động sản lớn lao của anh tại Derbyshire, anh vẫn có nét mặt hăm tãi, khó chịu, không đáng d0ược so sánh với người bạn của mình.

Chẳng bao lâu Bingley đã làm quen với mọi người quan trọng trong căn phòng. Chàng tỏ ra sôi động không kiểu cách, khiêu vũ với mọi bản nhạc, tỏ ra không thỏa mãn khi thấy buổi dạ vũ chấm dứt quá sớm, cho biết sẽ tổ chức một buổi dạ vũ khác ở Netherfield. Giữa chàng và người bạn quả là hai thái cực! Mr Darcy chỉ khiêu vũ một lần với bà Hurst và một lần với cô Bingley, không muốn được giới thiệu với những phụ nữ khác, sau đấy chỉ đi vòng quanh, thỉnh thoảng nói chuyện với vài người trong nhóm. Mọi người nhanh chóng nhận ra tính cách của anh. Trên thế gian này, có lẽ anh là con người khó chịu nhất, khó chịu nhất và mọi người đều mong anh chàng đừng trở lại nữa. Riêng bà Bennet thì có ác cảm nặng nhất; bà cảm thấy bức tức do anh đã khinh rẻ một trong các cô con gái bà.

Vì số phụ nữ đông hơn nam giới, Elizabeth Bennet phải ngồi ngoài trong hai bản khiêu vũ, và trong thời gian ấy Darcy nói chuyện với Bingley khi đứng khá gần cô, nên cô nghe lỏm được.

Mr Bingley muốn ép bạn mình tham gia khiêu vũ thêm.

- Này Darcy, cậu phải khiêu vũ chứ. Tớ không thích thấy cậu đứng đây với điệu bộ buồn tẻ như thế. Khiêu vũ mà vui với người ta.

- Tớ không thích. Cậu biết tớ ghét khiêu vũ, trừ khi với người đã quen biết đặc biệt. Tớ không thể chịu được đám người này. Chị em của cậu đã có người đi cặp, còn tớ thấy khiêu vũ với những phụ nữ khác trong phòng như là một cực hình.

- Tớ không khó tính như cậu. Thú thật trong đời mình chưa bao giờ gặp những người dễ thương như thế này, có vài người đẹp tuyệt vời.

Darcy nhìn cô con gái đầu lòng của gia đình Bennet:

- Cậu chỉ nhảy với những cô gái đẹp trong phòng này.

- Cô ấy là người đẹp nhất trong những người mà mình đã gặp! Nhưng cô em rất xinh, rất dễ thương ngồi sau cậu đấy. Cho phép mình nói với bạn nhảy của mình giới thiệu cô ấy với cậu.

Darcy quay người nhìn Elizabeth một thoáng, bắt lấy tia nhìn của cô, rồi quay đi lạnh lùng nói:

- Cậu có ý gì vậy? Cô ta trông cũng được, nhưng không đủ xinh để lôi cuốn tớ, còn tớ cũng không thích theo đuổi những phụ nữ đã bị đàn ông khác chán chê. Cậu nên ra với bạn nhảy của mình đi, đừng phí thời gian với tớ.

Bingley nghe theo lời khuyên của bạn. Darcy bước đi; và Elizabeth ngồi yên một chỗ, không còn chút cảm nghĩ thân thiện về anh chàng. Nhưng sau đó cô vui vẻ kể lại chuyện này cho cô bạn nghe, vì tính cô thích đùa cợt, lấy làm vui với mọi chuyện kì khôi.

Nhà Bennet hài lòng với buổi dạ vũ. Bà Bennet nhận thấy cả đám người tham dự đều mến cô con gái lớn của bà. Bingley đã khiêu vũ với cô hai bản, và cô trở nên nổi bật trong số các em gái. Qua đó Jane cảm thấy hài lòng như bà mẹ, dù theo phong cách trầm lặng hơn. Elizabeth cảm nhận được niềm vui của Jane. Mary nghe có người nói với cô Bingley rằng Jane là người con gái toàn vẹn nhất vùng. Riêng Catherine và Lydia có may mắn là luôn có người mời khiêu vũ, và hai cô chỉ mong thế trong một buổi dạ vũ. Cả gia đình phấn khởi quay về Longbourn, ngôi làng nơi họ cư ngụ, ở đây họ là những cư dân quan trọng. Khi về đến nhà họ thấy ông Bennet vẫn còn thức. Chỉ cần một cuốn sách là ông quên bẵng về thời gian, và vào dịp này ông háo hức muốn biết về buổi tối vốn đã tạo cho mọi người nhiều háo hức tuyệt vời. Ông đã nghĩ rằng mọi ý kiến của bà vợ về anh chàng xa lạ sẽ là bị thất vọng, nhưng ông đã nghe một câu chuyện khác hẳn.

Khi bước vào phòng bà vợ nói:

- Ông ạ, mấy mẹ con tôi có một buổi tối thật vui, một buổi dạ vũ tuyệt vời. Tôi ước gì ông có thể đi cùng, ai nấy đều cảm mến Jane, không còn gì tuyệt hơn. Mọi người đều khen con bé xinh xắn, riêng chàng Bingley cảm thấy nó khá đẹp, và nhảy với nó hai bản. Tôi chỉ có thể nghĩ đến việc đấy: anh ấy đã nhảy với con bé hai bản, chỉ có con bé là được mời nhảy đến lần thứ hai. Trước tiên, anh ta mời cô Lucas. Tôi cảm thấy thật bực mình khi ấy, nhưng mà anh ta tỏ ra không thích con bé ấy tí nào. Ông biết chứ, thật ra chẳng ai thích con bé ấy cả. Anh ta bị Jane nhà ta thu hút sau khi nhảy với nó. Thế là anh chàng dọ hỏi về con bé, được người ta giới thiệu với nó, rồi mời con bé nhảy tiếp bản thứ hai. Thế rồi bản thứ ba với cô King, bản thứ tư với Maria Lucas, bản thứ năm với Jane lần nữa, bản thứ sáu với Lizzy, rồi nhà Boulanger.

Ông chồng mất kiên nhẫn ngắt lời:

- Nếu anh ta có thương hại tôi thì anh ấy chỉ nên khiêu vũ phân nửa như thế! Lạy Chúa, bà đừng kể về mấy cô gái nhảy với anh ta nữa. À! Có lẽ cứ kể rằng anh ta bị trật khớp cổ chân trong bản đầu tiên thì hơn.

Bà Bennet tiếp tục:

- Tôi thật sự thấy thích anh ta. Anh ta thật đẹp trai! Các chị em của anh ta cũng hấp dẫn. Trong đời tôi chưa từng thấy trang phục nào thanh lịch như loại các cô ấy mặc. Tôi tin chắc dải đăng-ten trên áo bà

Hurst...

Bà lại bị ngắt lời. Ông Bennet không muốn nghe bà kể về thời trang lòa lẹt. Thế là bà buộc phải chuyển đề tài, và với tất cả chua cay, công thêm ít phóng đại, kể cho ông nghe về thái độ thô lỗ của Mr Darcy. Bà tiếp:

- Nhưng ông yên tâm, Lizzy không mất mát gì khi không hợp với thị hiếu của hắn. Anh ta thuộc hạng người khó thương nhất, một con người đáng kinh tởm, không đáng cho ai lấy lòng. Anh ta chẳng chọe và kiêu kì không ai chịu được. Hắn ta cứ đi lòng vòng đầu này đầu nọ, làm ra vẻ ta đây là nhất! Mà hắn có đẹp trai gì cho cam! Tôi ước gì ông có ở đây để cho anh ta ít lời răn! Tôi ghét cay ghét đắng anh ta.

4. Chương 4

Khi chung quanh không còn ai, Jane thổ lộ với Elizabeth về tình cảm mà cô dành cho anh Bingley, trong khi trước đây cô có phần thận trọng trong lời khen:

- Thanh niên đúng là phải như anh ấy, chín chắn, vui vẻ, sống động. Chị chưa bao giờ gặp người nào như thế! Thật thư thái, với vẻ gia giáo tuyệt vời!

Elizabeth đáp:

- Anh ấy còn là người đẹp trai nữa, thanh niên là phải như thế. Đúng là mẫu người hoàn hảo.

- Chị cảm thấy hãnh diện khi được anh ấy mời nhảy lần thứ hai. Chị không ngờ mình được anh ấy chú ý đến như thế.

- Không ngờ à! Chính em nghĩ chị xứng đáng với điều ấy. Nhưng mà đây là sự khác biệt lớn giữa hai chị em chúng ta. Chị luôn cảm thấy bất ngờ khi được chú ý đến, còn em thì không bao giờ. Anh ta có mời chị nhảy thêm cũng là chuyện đương nhiên. Hắn anh ta nhận thấy chị xinh đẹp hơn các cô gái khác trong phòng. Không cần có lời cảm ơn anh ta vì chuyện này. Anh ấy đúng là người dễ mến, và em không có ý định ngăn cản chị thích anh ta. Chị đã từng mến nhiều người ngu xuẩn hơn thế nhiều.

- Này Lizzy!

- Chị biết không? Chị rất dễ xiêu lòng trước người khác. Trong mắt chị ai cũng là người tốt và dễ mến. Trong đời em chưa từng nghe chị chê bai người nào cả.

- Chị không muốn hấp tấp chỉ trích thiên hạ, nhưng chị luôn nói thất lòng điều chị nghĩ.

- Em biết như vậy. Chính vì vậy mà chị là một người tuyệt vời. Với tấm lòng chân chất của chị không thể nhận ra thói điên rồ và càn bậy của người ta. Thái độ giả vờ bọc trực thì đâu đâu cũng có. Nhưng bọc trực mà không có ý phô trương hay chủ định như chị thì thật hiếm. Chị chỉ chú ý đến điểm tốt của mọi người để ngợi khen mà không để ý đến cái xấu. Và như vậy chị cũng rất thích hai chị em của anh ấy phải không? Tư cách của họ không bằng anh ấy.

- Chắc chắn không bằng, thoát đầu chị nghĩ như vậy. Nhưng có nói chuyện với họ mới thấy họ rất dễ mến. Bà chị sẽ sống cùng anh ấy và giúp cai quản ngôi nhà. Chị không nhầm khi nói rằng chúng ta sẽ có một người làng giềng thật lời cuốn như bà ta.

Elizabeth im lặng nghe, nhưng không cảm thấy thuyết phục. Cô thấy cách cư xử của chị em anh Bingley không phải là dễ mến. Với khả năng quan sát nhạy bén, tư tưởng không dễ uốn nắn như cô chị, cộng thêm trí phán đoán không gì lay chuyển được, cô cảm thấy khó chấp nhận được họ. Thật ra hai người phụ nữ này là những người khá tốt, họ không thiếu phần hóm hỉnh khi họ vui và cũng không thiếu khả năng làm vui lòng người khác khi họ muốn. Nhưng hai người quá kiêu hãnh và tự cao. Họ khá đẹp, và được giáo dục trong trường dòng thành phố, có gia tài hai mươi nghìn bảng, có thói quen tiêu xài quá mức và thích giao du với tầng lớp thượng lưu. Do đấy về mọi phương diện họ có quyền nghĩ họ ở bậc cao và xem thường người

khác. Họ thuộc về một gia tộc danh vọng tại miền Bắc nước Anh. Đây là môi trường in sâu vào hoài niệm của họ hơn là gia tài của họ và cậu em vốn đã được tích lũy nhờ kinh doanh.

Mr Bingley thừa hưởng từ ông bố một gia tài lên đến gần một trăm nghìn bảng. Ông đã định mua bất động sản, nhưng không kịp mua thì ông qua đời. Mr Bingley cũng có ý định tương tự, và có lúc đã chọn được nơi chốn, nhưng bây giờ anh đã được cấp một ngôi nhà khang trang công thêm một trang viên. Nhiều người vốn rõ tính tình của chàng vẫn không thể đoán được liệu chàng có lưu lại Netherfield suốt đời hay không.

Các chị em của chàng thiết tha muốn chàng mua bất động sản cho riêng mình, nhưng giờ đây tuy chỉ là người ở thuê, cô em vẫn không ngần ngại ngồi ghế chủ vị ở bàn ăn. Bà Husrt cũng thế, vốn đã lập gia đình với nhiều trang phục hơn tài sản, mỗi khi bà muốn bà vẫn sẵn sàng xem ngôi nhà của anh là nơi chốn của bà. Bingley tình cờ được giới thiệu về ngôi nhà Netherfield. Anh đến xem và sau nửa giờ xem xét bên trong và ngoài, cảm thấy thích vị trí của ngôi nhà và các phòng chính của nó, đồng ý với mấy lời ca ngợi của chủ nhân, rồi thuận ý ngay.

Giữa anh và Mr Darcy có tình bạn rất bền vững, mặc dù tính nết hay người trái ngược nhau. Bingley được Darcy quý mến vì tính xuề xòa, cởi mở, dễ uốn nắn, tuy không có cơ duyên nào khác mang lại sự tương phản hơn so với bản chất của anh, nhưng với chính mình anh không bao giờ lộ vẻ bất mãn. Bingley tin tưởng vững chắc vào bản lĩnh của Darcy, và đánh giá cao óc phán đoán của bạn mình. Về mặt hiểu biết thì Darcy có phần trội hơn Bingley, và tỏ ra khôn ngoan hơn. Darcy vừa kiêu kỳ, kín đáo và cử chỉ của anh không mấy cuốn hút tuy anh được giáo dục rất kỹ lưỡng. Về mặt này Bingley lại có phần trội hơn, dù ở đâu anh cũng được mọi người quý mến, riêng Darcy thì cứ mãi xúc phạm thiên hạ.

Cách thức hai người trò chuyện với nhau trong buổi dạ vũ biểu thị rõ nét cá tính của họ. Bingley trong đời chưa từng gặp người con gái dễ thương và xinh xắn như Jane. Mọi người đều tử tế và ân cần với anh. Không kiểu cách và cứng nhắc, chẳng bao lâu anh đã làm quen được với tất cả mọi người trong phòng, riêng đối với Jane Bennet thì anh thấy không thiên thần nào có thể đẹp hơn. Riêng đối với được, anh thấy cả đám người này không có dáng vẻ gì đặc sắc vì thế anh chẳng chú ý đến ai cả, và cũng chẳng được ai chú ý đến. Anh công nhận Jane là cô gái đẹp, nhưng anh thấy cô cười quá nhiều.

Bà Husrt và cô em gái cũng nghĩ như thế, nhưng hai người vẫn mến cô, cho rằng cô là một thiếu nữ dễ mến, hiền dịu, và không ngần ngại muốn biết thêm về cô. Thế là Jane đã được mọi người công nhận là hiền dịu, nên qua đây Bingley cảm thấy được phép nghĩ đến cô mỗi khi anh muốn.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

5. Chương 5

Cách Longbourn một quãng đường ngắn có một gia đình quen thân với nhà Bennet. Ngài William Lucas lúc trước kinh doanh tại Meryton, tạo nên được một sự nghiệp khá khá và được triều đình phong tước Hiệp sĩ khi ông giữ chức thị trưởng. Có lẽ ông đã cảm nhận vinh dự này một cách quá mãnh liệt. Ông chán ghét công việc kinh doanh và ngôi nhà của mình trong một thị trấn thương mại nhỏ, nên ông rời bỏ cả hai và dời gia quyến về một ngôi nhà cách Meryton khoảng một dặm. Ông đặt tên ngôi nhà là Lucas Lodge – Nhà nghỉ họ Lucas, nơi ông có thể tự mãn coi mình là một người quan trọng, không bị ràng buộc vì chuyện làm ăn buôn bán, chỉ chuyên chú vào việc sống cho ra vẻ với thiên hạ là một công dân tốt. Ông hoan hỉ về tước phong của mình nhưng không lấy làm kiêu kì, ngược lại ông quan tâm đến tất cả mọi người. Với bản chất không muốn ai bị xúc phạm, lại thêm tính thân thiết và chiều lòng người, việc phong tước cho ông ở điện St James đã khiến ông trở thành một người nhã nhặn.

Phu nhân Lucas là một người phụ nữ rất hiền hoà, không quá khôn ngoan nên dễ trở thành một người lắng nghe tốt của bà Bennet. Họ có vài người con. Cô con gái đầu lòng, biết điều và thông minh, khoảng hai

mười bảy tuổi là bạn thân của Elizabeth.

Việc các cô con gái nhà Bennet và Lucas gặp nhau để khoe chuyện về buổi dạ vũ là tuyệt đối cần thiết. Buổi sáng hôm sau, các cô Lucas đi đến Longbourn để nghe tin và nói chuyện với nhau.

Bà Bennet nói với cô Lucas trong vẻ tự chủ:

- Nay Charlotte, cháu bắt đầu buổi dạ vũ được thuận lợi đấy. Cháu là lựa chọn thứ nhất của cậu Bingley.
- Đúng thế nhưng hình như anh ấy thích lựa chọn thứ hai hơn ạ.
- À cô nghĩ rằng cháu muốn nói đến Jane – Vì anh ta nhảy với con bé hai lần. Có vẻ như anh ta mến con bé – thật ra tôi đã tin như vậy – tôi có nghe nói về điều ấy, nhưng tôi không biết gì về chuyện... chuyện gì đấy về Mr Robinson.
- Có thể bà cho rằng cháu đã nghe lầm Mr Bingley và Mr Robinson nói chuyện với nhau, cháu đã kể cho bà nghe về chuyện này chưa nhỉ? Anh Robinson hỏi anh ta nghĩ thế nào về buổi dạ vũ Meryton, anh ta có nghĩ rằng có nhiều phụ nữ đẹp trong phòng không? Anh nghĩ cô nào đẹp nhất. Anh ta trả lời ngay câu cuối cùng – À ! Chắc cô cả nhà Bennet, đúng thế không ai không đồng ý.
- Thế là anh ta đã có chủ định, dường như đấy là... nhưng rất có thể chẳng đi đến đâu cả, cháu biết đấy.

Charlotte nói:

- Lizzy, chuyện chị nghe lầm đạt mục đích tốt hơn chuyện của em đúng không? Lời Mr Darcy nói không đáng cho ta nghe nhưng lời của anh ban, có phải thế không? Tôi nghiệp Eliza, phải tỏ ra chịu đựng!
- Tôi mong cháu đừng mang chuyện ấy vào đầu của Lizzy để gây bức tức vì sự ngược đãi của anh ta. Vì anh ta là mẫu người quá khó chịu nên nếu anh ta có thích ai thì người ấy thật vô phúc. Tối hôm qua bà Long có kể cho tôi nghe rằng anh ta ngồi gần bà ấy trong nửa giờ đồng hồ mà không hề mở miệng.

Jane hỏi:

- Mẹ có chắc không bị nhầm chứ? Con thấy rõ ràng là anh ta có nói chuyện với bà ấy.
- À, đấy là vì bà đã hỏi anh ta có thích sống tại Netherfield không, nên anh ta phải trả lời, nhưng bà bảo anh ta có vẻ rất bức bối vì có người khơi chuyện.

Jane nói:

- Cô Bingley nói với con rằng anh ta không bao giờ nói năng nhiều ngoại trừ với những người mà anh rất thân thiết. Với những người này anh tỏ ra khá dễ chịu.
- Mẹ thấy chẳng tin chút nào. Nếu anh ta có tính dễ chịu như thế, hẳn anh ta đã chuyện trò cùng bà Long. Nhưng mẹ có thể đoán là do đâu: mọi người đều nói rằng do anh ta quá kiêu hãnh, và bằng cách nào đấy anh ta đã nghe nói rằng nhà bà Long không có xe ngựa kéo và phải thuê xe cả tầng để đi vũ hội.

Cô Lucas nói:

- Cháu không màng anh ta có nói chuyện với bà Long hay không, nhưng cháu ước phải chỉ anh ta khiêu vũ cùng với Lizzy.

Bà mẹ bảo Elizabeth:

- Để khi khác Lizzy, Nếu mẹ là con, mẹ sẽ không muốn khiêu vũ với anh ta.
- Con tin mẹ, và con có thể hứa chắc với mẹ sẽ không bao giờ khiêu vũ với anh ta.

Cô Lucas nói:

- Tính kiêu hãnh của anh ta không làm chị khó chịu, vì có lí do chính đáng nào đấy. Ta không nên thắc mắc tại sao một thanh niên có nhiều thứ như thế: gia tộc cao sang, tài sản kếch xù, lại nghĩ rằng mình cao quý. Nếu chị có thể nói, anh ta có quyền được kiêu hãnh.
- Điều ấy rất đúng, riêng em có thể dễ dàng tha thứ cho tính kiêu hãnh của anh ta, nên anh ta không si nhục cái kiêu hãnh của em.

Mary vẫn còn ám ức trong ý nghĩ kiên định của cô chị:

- Em tin rằng kiêu hãnh là một khuyết điểm rất thông thường. Qua những gì em đã đọc, em tin rằng điều này rất phổ biến, bản chất con người hay thiên về tật này. Trong chúng ta rất ít người không có một ý nghĩ tự mãn về mặt này hay mặt khác, hoặc có thật hoặc tưởng tượng. Phù phiếm và kiêu hãnh là hai điều khác nhau, tuy rằng người ta thường xem hai thứ đồng nghĩa với nhau. Một người có thể cảm thấy kiêu hãnh nhưng không tỏ ra phù phiếm. Kiêu hãnh là khi ta có ý kiến về chính mình, phù phiếm là khi ta muốn người khác nghĩ về mình như thế nào.

Cô em nhà Lucas thốt lên:

- Nếu em được giàu có như Mr Darcy, em không cần cảm thấy kiêu hãnh như thế. Em sẽ nuôi một đàn chó săn và mỗi ngày uống một chai rượu vang.

- Thế thì cháu sẽ uống quá nhiều đấy, nếu tôi bắt gặp tôi sẽ thu ngay chai rượu của cháu...

Và cuộc tranh luận kéo dài cho đến khi chia tay.

Jane Austen

Kiêu hãnh và kiên định

Diệp Minh Tâm dịch

6. Chương 6

Thế là chẳng bao lâu những phụ nữ tại Longbourn đều đến thăm viếng Netherfield. Họ được thăm viếng trả lễ đúng cách. Tư cách đề mến của Jane Bennet chinh phục bà Hurst và cô Bingley. Mặc dầu bà mẹ có thái độ không ai chịu nổi và các em cô không đáng nói đến, họ đều muốn làm thân với cô chị. Jane cảm thấy rất vui được quan tâm như thế, nhưng Elizabeth vẫn nhận ra vẻ kiêu kì của bên kia trong việc đối xử với mọi người và ngay cả với Jane, nên cô cảm thấy không thể ưa được hai người, mặc dù lòng tốt của họ đối với Jane đều có ảnh hưởng đến tình cảm của Mr Bingley. Rõ ràng là mỗi khi hai người gặp nhau, anh đều tỏ ra thật sự mến cô, còn đối với Jane, cô cũng thích anh nhiều hơn, nhưng cô vui khi thấy mọi người không nhận ra điều này. Cô là kết hợp một cách mạnh mẽ tính khí điềm đạm và thái độ phấn khởi, và hai điều này che dấu sự suy đoán của những kẻ hay chen vào chuyện của người khác. Elizabeth nói chuyện này cho Charlotte Lucas nghe. Charlotte trả lời:

- Có thể là điều hay nếu tạo ấn tượng như thế cho thiên hạ, nhưng đôi lúc dè dặt quá cũng bị bất lợi. Nếu một người con gái cứ che giấu mãi tình cảm của mình, cô ta có thể sẽ đánh mất cơ hội làm anh chàng chú ý đến mình, và lúc ấy không còn điều gì khác ngoại trừ tự an ủi khi thiên hạ cũng mù tịt như mình. Hầu như trong mọi mối quan hệ đều cần ít nhiều cảm kích hay phù phiếm, đến nỗi nếu cứ để cho mọi việc tự do phát triển thì chẳng có gì là đảm bảo cả. Chúng ta có thể bắt đầu một cách thoải mái – có thể một tình thương mến nhẹ nhàng cũng là tự nhiên thôi, nhưng rất ít người trong chúng ta có thể yêu thật lòng mà không cần bên kia kích lệ. Trong mười trường hợp, đến chín trường hợp mà người phụ nữ nên tỏ lộ niềm cảm mến nhiều hơn tình cảm của mình. Chắc chắn Bingley mến chị của em, nhưng anh ta có thể dừng ở đấy nếu chị ấy không giúp anh tiến thêm.

- Nhưng thật ra Jane có tỏ ý kích lệ anh ta tiến thêm, trong giới hạn mà phẩm giá của chị ấy cho phép. Nếu em đã có thể cảm nhận được tình ý của chị ấy thì anh ta sẽ là kẻ ngu ngốc nếu như không nhận ra.

- Eliza, nên nhớ rằng đối với tâm tính Jane, anh ta không hiểu nhiều như em đâu.

- Nhưng nếu một phụ nữ đã có cảm tình đặc biệt với một chàng trai và không cố tình giấu giếm, anh ta cần tìm hiểu cho rõ.

- Có thể anh ấy cần phải tìm hiểu, nếu anh ta biết nhiều về cô ấy. Nhưng mặc dù Jane và Bingley gặp gỡ nhau khá thường xuyên, không bao giờ hai người gặp nhau được lâu. Vì họ luôn gặp nhau trong đám đông,

họ không thể trò chuyện với nhau nhiều. Vì thế Jane cần phải tranh thủ từng thời khắc để nắm bắt lấy tình cảm của anh. Khi đã chắc chắn chiếm được trái tim của anh ta, chị có thể nhàn nhã tùy thích trong tình yêu.

- Kế hoạch của chị tốt thật đấy, không còn gì hồ nghi ngoại trừ ước muốn hôn phối, nếu em nhất quyết lấy một anh chàng giàu có, hoặc bất cứ anh chàng nào, em sẽ theo cách này. Nhưng đây không phải là cảm nghĩ của Jane, chị ấy không có chủ ý đóng kịch. Chị ấy vẫn không chắc tình cảm của mình ra sao, hoặc là chuyện này có hợp lý hay không? Jane chỉ mới quen biết anh ta có nửa tháng. Đã nhảy với anh ta bốn lần ở Meryton, và chỉ gặp anh ta một lần tại nhà anh, và từ lúc ấy ăn tối bốn lần với anh cùng với những người khác nữa. Những cơ hội này không đủ cho Jane hiểu nhiều về anh.

- Em đúng theo cách nói của em. Này Jane chỉ đơn thuần ăn tối với anh, chị ấy chỉ có thể biết anh ăn có ngon miệng không, nhưng em nên nhớ hai người đã gặp nhau trong bốn buổi tối, bốn buổi tối có thể tạo nên rất nhiều việc.

- Vâng trong bốn buổi tối đã giúp họ thấy được họ cùng yêu thích môn giải trí nào, nhưng về tính khí của hai người, em nghĩ họ không để lộ ra nhiều.

- À, chị thật tình mong Jane được toại nguyện, và nếu chị ấy lên xe hoa ngày mai, chị tin rằng chị ấy chắc chắn sẽ được hạnh phúc như thể chị đã tìm hiểu về anh trong mười hai tháng. Hạnh phúc trong hôn nhân hoàn toàn chỉ do cơ may. Nếu hai bên đồng cảm với nhau trước đây, hoặc tính khí hai bên tương đồng nhau trước đây, thì cũng không làm cho hạnh phúc thêm chút nào. Họ luôn trù định trở thành người khác hẳn sau đó, đủ để mỗi người đều bị phiền toái vì nhau. Vì thế đối với người mà ta sắp chia sẻ cuộc đời thì cần biết về những khuyết điểm của họ càng ít càng tốt.

- Chị làm em buồn cười, Charlotte à, nhưng việc chị nói nghe không ổn chút nào. Chị hẳn biết nó không ổn nên em tin là chị chẳng bao giờ hành động thế.

Trong khi bận rộn quan sát mối quan hệ giữa Bingley và chị mình, Elizabeth không ngờ rằng mình là đối tượng đáng lưu ý trong mắt bạn của Mr Bingley. Darcy ban đầu không mấy nhìn nhận rằng cô đẹp, anh đã thấy cô trong buổi dạ vũ mà không hề mến mộ cô. Và sau đấy anh nhìn cô chỉ để chê bai. Nhưng chẳng bao lâu, sau khi anh thấy rõ và kể cho bạn bè nghe rằng anh khó nhìn thấy nét đẹp nào trên gương mặt cô, thì anh đã bắt đầu cảm nhận gương mặt cô toát lên vẻ thông minh khác thường, qua biểu hiện đẹp đẽ từ đôi mắt huyền của cô. Khám phá này là một điều làm anh xấu hổ không kém. Mặc dù qua con mắt nghiêm khắc của mình anh thấy thể hình của cô kém cân đối, anh phải công nhận ra vóc dáng của cô toát ra vẻ thanh thoát ưa nhìn; mặc dù anh chê cử chỉ của cô không phải thuộc giới thượng lưu, nhưng anh bị tính hay bông đùa của cô cuốn hút. Về việc này cô hoàn toàn không nhận ra – với cô anh chỉ là một người ở đâu cũng không cảm thấy dễ chịu, la người đã chê cô không đẹp đến mức không đáng cho anh mời khiêu vũ.

Anh bắt đầu muốn tìm hiểu thêm về cô. Để có bước đầu tiên đến việc chuyện trò với cô, anh góp lời vào những cuộc chuyện trò của cô với người khác. Việc này làm cô dễ tâm. Đây là khi nhà Lucas tổ chức một buổi họp mặt lớn.

Elizabeth nói với Charlotte:

- Anh Darcy có ý gì thể khi anh ta góp ý vào câu chuyện em đang trao đổi với Đại tá Forster?

- Đây là câu hỏi mà chỉ anh được mới có thể trả lời.

- Nhưng nếu anh ta làm như thế lần nữa, chắc chắn em sẽ cho anh ta biết em nghĩ thế nào về anh ta. Hẳn có con mắt rất nhạy bén, nếu em không bắt đầu một cách xác xược em sẽ trở nên sợ hãi hẳn mất.

Ngay sau đấy, anh chàng lại đến, mặc dù có vẻ không muốn góp lời. Cô Lucas thách bạn mình đề cập với anh đến việc họ vừa trao đổi. Thế là Elizabeth bị thách thức, cô quay lại anh chàng và nói:

- Ngài Darcy, ngài có cảm thấy tôi vừa phát biểu rất hay không, khi tôi trêu Đại tá Forster rằng nên tổ chức một buổi dạ vũ ở Meryton?

- Tôi ủng hộ nhiệt tình, nhưng tôi nghĩ đây là chủ đề mà các cô luôn ủng hộ nhiệt tình nhất.

- Anh nghiêm khắc với chúng tôi quá.

- Bây giờ đến phiên cô bị trêu, Eliza, tôi sẽ dạo nhạc mở đầu, rồi cô biết phải tiếp nối như thế nào. – Lucas chen vào.

- Chị thật là người lạ lùng so với bạn bè – luôn luôn muốn đàn hát trước mặt mọi người! Nếu tính cách phù phiếm của em trở thành nhạc và thơ được là do chị giúp ích rất nhiều đấy. Nhưng em không muốn trình diễn trước mặt những người mong muốn được xem màn trình diễn hay nhất.

Tuy nhiên, vì cô Lucas nhất quyết yêu cầu, cô nói tiếp, nhìn qua Darcy:

- Được rồi, nếu phải như thế thì đành vậy. Có một câu châm ngôn rất hay mà mọi người ở đây đều biết : “Hãy giữ lấy hơi thở để thổi nguội cháo” nên tôi sẽ giữ hơi thở mà hát cho hay.

Màn trình diễn của cô thật dễ thương, tuy không có gì tuyệt diệu. Sau một, hai bản và trước khi cô có thể đáp ứng lời yêu cầu tiếp tục, tiếng dạo nhạc đã cất lên từ cô em Mary, đứa con chất phác nhất gia đình, chuyên cần học hỏi cho kiến thức và sự hoàn thiện, luôn luôn nóng nảy muốn biểu thị.

Mary không có kĩ tài hay khiếu thưởng thức, mặc dù tính phù phiếm khiến cô chuyên cần, nó cũng tạo cho cô bộ dạng thông thái rờm và cử chỉ kiêu sa, nên điều này cũng có thể gây xúc phạm cho người hơn là cô nghĩ. Elizabeth, xuề xòa và chân thật lắng nghe với mọi thích thú tuy tài năng của cô em không bằng nửa cô. Mary, vào cuối bản concerto, vui sướng muốn mua thêm vài lời ca ngợi và cảm kích bằng những giai điệu Tô Cách Lan và Ái Nhĩ Lan, theo lời yêu cầu của các cô em. Các cô này đang khiêu vũ ở cuối căn phòng cùng với các cô nhà Lucas và vài ba sĩ quan.

Darcy đứng trong sự khinh bỉ thầm lặng về cách thức trải qua một buổi tối như thế này, và thoát ra ngoài mọi cuộc trò chuyện. Anh đắm chìm trong suy nghĩ của mình mà không để ý rằng Ngài William đang đứng kế bên, cho đến khi ông này lên tiếng.

- Anh Darcy, kể ra cũng thật vui cho bọn trẻ! Không có gì hơn khiêu vũ. Tôi cho khiêu vũ là cái thú tinh tế đầu tiên của xã hội tao nhã.

- Đúng vậy thưa ngài. Khiêu vũ cũng là cái mốt thịnh hành của những xã hội kém tao nhã trên thế giới. Mọi người hoang sơ đều có thể nhảy múa.

Ngài William chỉ mỉm cười.

- Tôi tán thưởng tiết mục trình diễn của cô bạn anh...

Ông ngừng nói một khoảnh khắc khi trông thấy Bingley gia nhập nhóm chuyện trò, rồi tiếp tục:

- Và tôi tin chắc rằng anh tin thông môn khoa học nhân văn, anh Darcy.

- Tôi nghĩ rằng ngài đã thấy tôi khiêu vũ ở Meryton.

- Vâng đúng như vậy. Tôi vui thích vô cùng với quan cảnh mình mục kích. Anh có thường khiêu vũ ở điện St James không?

- Chưa bao giờ thưa ngài.

- Anh có nghĩ rằng nên có lời tán dương đúng cách cho nơi ấy chứ?

- Đây là lời tán dương mà tôi chưa bao giờ ban cho bất kì nơi đâu khác, nếu tôi có thể thoái thác.

- Tôi đoán nhà anh ở trong thành phố có phải vậy không?

Darcy chỉ nghiêng người không nói.

- Có lúc tôi có ý nghĩ sống ổn định tại thành phố vì tôi thích xã hội thượng lưu, nhưng xem chừng bầu không khí ở London không phù hợp với phu nhân Lucas.

Ông ngừng, chờ đợi một câu trả lời, nhưng anh chàng không sẵn lòng nói thêm câu nào. Vừa lúc đấy, Elizabeth đang đi đến họ, ông chợt nảy ra ý nghĩ làm một việc thật hào hiệp, nên ông gọi cô:

- Eliza thân yêu, tại sao cô không khiêu vũ? Anh Darcy, cho phép tôi giới thiệu cô nương này với anh như một bạn nhảy đáng mơ ước. Tôi chắc rằng anh không thể khước từ, khi trước mặt anh có một vẻ đẹp tuyệt vời như thế này.

Rồi nắm lấy tay cô, đáng lẽ ông đã dẫn cô đến chỗ Darcy, cái anh chàng rất đỗi ngạc nhiên nhưng không hẳn muốn từ chối, thì cô đã lập tức thối lui và nói với một ít bối rối:

- Thật ra , thưa ngài, tôi không có ý định khiêu vũ chút nào. Xin Ngài đừng nghĩ rằng tôi đến đây để tìm bạn nhảy.

Với mọi khuôn phép đúng mực, Darcy yêu cầu được nhận vinh dự từ bàn tay cô, nhưng bị khước từ. Elizabeth đã cả quyết, ngay cả Ngài William cũng không thể lay chuyển cô dù cho ông gắng thuyết phục.

- Eliza, cô khiêu vũ quá đẹp nên thật là vô tình nếu cô không cho tôi được điểm phúc xem cô trình diễn. Mặc dù vị này không thích tham dự cuộc chơi, tôi chắc rằng anh sẽ không từ chối chiều ý chúng ta trong nửa giờ.

Elizabeth mỉm cười:

- Ngài Darcy chỉ lịch sự thế thôi.

- Đúng là vậy nhưng cô Elizabeth thân yêu, xét qua hoàn cảnh xui khiến, sẽ không có gì làm lạ nếu anh sẵn lòng chiều theo ta, vì ai có thể từ chối một người như cô?

Elizabeth ném một cái nhìn tinh quái, rồi quay đi. Với anh chàng, sự chống đối đã không gây phương hại đến cô. Anh đang nghĩ đến cô với một ít hài lòng khi cô Bingley đi đến.

- Tôi có thể đoán ra chủ đề anh đang suy nghĩ.

- Tôi không tin như vậy.

- Anh đang nghĩ rằng không thể chịu đựng được khi trải qua nhiều buổi tối như thế này – trong một xã hội như thế này. Thật ra tôi đồng ý với anh. Tôi chưa từng thấy khó chịu như tối nay. Sự vô vị lại còn thêm tiếng ồn, và thêm vào đấy là thái độ kẻ cả của những kẻ này. Tôi muốn làm gì đấy để được nghe anh lên án họ mạnh mẽ.

- Xin cô tin rằng ước đoán của cô đã hoàn toàn sai. Đầu óc của tôi đang cảm thấy dễ chịu. Tôi đang suy tư với cả niềm vui mà một đôi mắt đẹp trên gương mặt của một người phụ nữ đẹp có thể ban phát cho tôi.

Cô Bingley lập tức nhìn thẳng vào mặt anh, tỏ ý muốn anh nói cho biết người phụ nữ nào đã khơi dậy cho anh những suy tưởng ấy. Và Darcy gan dạ đáp:

- Cô Elizabeth Bennet!

- Cô Elizabeth Bennet! Tôi rất ngạc nhiên. Anh đã cảm mến cô ấy bao lâu rồi? Và xin cho biết lúc nào tôi có thể chúc mừng anh?

- Đây là câu tôi chờ cô hỏi. Trí tưởng tượng của phụ nữ thật là nhanh, chỉ trong phút chốc nhảy từ cảm mến sang tình yêu, từ tình yêu sang hôn nhân. Tôi biết cô có ý chúc mừng tôi.

- Không mà, nếu anh nghiêm túc về chuyện này, tôi sẽ xem như việc đã được an bày tuyệt đối. Thật ra, anh sẽ có một bà nhạc mẫu duyên dáng, dĩ nhiên bà sẽ luôn luôn đến sống tại Pemberly với anh.

Anh hoàn toàn lạnh nhạt nghe cô nói, trong khi cô lấy làm thích thú ăn nói theo cách này, và khi về điềm tĩnh của anh cho thấy rằng cô không bị ngăn chặn, cô càng thêm tinh quái.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

7. Chương 7

Thu nhập của ông Bennet hầu như chỉ bao gồm trọn vẹn trong hai nghìn bảng mỗi năm. Không may cho các cô con gái, người thừa kế mặc định là một người đàn ông có quan hệ xa. Gia tài của bà mẹ không thể bù đắp những thiếu thốn. Ông bố bà đã hành nghề luật sư tại Meryton, và để lại cho bà bốn nghìn bảng.

Bà có một người em gái lấy ông Phillips, ông này làm thư kí cho người cha rồi nối tiếp sự nghiệp của ông cụ. Một người em trai của bà sống tại London, làm ăn trong ngành kinh doanh và có chút ít danh tiếng.

Làng Longburn chỉ cách Meryton một dặm, một khoảng cách thuận tiện cho những cô gái trẻ muốn đi đến đây ba, bốn lần một tuần để thăm viếng bà dì của họ và nhân thể ghé qua những cửa hàng thời trang. Đặc biệt, hai cô con gái nhỏ nhất của nhà Bennet, Catherine và Lydia, thường có những chuyến đi như thế. Tâm trí hai cô thường ít bận rộn hơn các cô chị, nên khi không có chuyện gì hay hơn, họ thấy cần đi bộ đến Meryton để vui thú trong thời khắc ban mai và có thêm đề tài nói chuyện vào buổi tối, cho dù không có tin tức gì đặc biệt họ luôn xoay sở để biết được điều gì đó từ bà dì. Hiện giờ các cô nhận được tin về một trung đoàn lực lượng dân quân vừa chuyển đến đóng trại suốt mùa đông, với Meryton là vị trí bản doanh.

Những chuyến viếng thăm bà Phillips giờ phát sinh những tin tức đáng quan tâm. Mỗi ngày họ đều biết thêm về tên của những sĩ quan và những mối quan hệ của họ. Nơi họ đóng trại không giữ bí mật được bao lâu, nên cuối cùng các cô đều quen biết họ. Ông Phillips đã đi thăm viếng tất cả, và việc này mở cho các cô cháu gái một nguồn vui chưa từng có. Họ chỉ nói về các sĩ quan. Gia tài lớn lao của Bingley, vốn gây nhiều phần khích cho bà mẹ khi nghe nói đến, giờ trở thành vô nghĩa dưới mắt cô gái nhỏ.

Sau khi đã nghe các cô huyền thuyên suốt một buổi sáng, ông Bennet lạnh lùng nhận xét:

- Theo như bố thấy cách hai con nói chuyện, hai con là hai đứa con gái ngu xuẩn nhất nước. Bố đã nghi ngờ điều này, nhưng bây giờ bố tin là thật.

Catherine bối rối không trả lời, nhưng Lydia thì hoàn toàn lạnh nhạt, tiếp tục nói về việc cô mến mộ đại úy Carter, về việc cô hy vọng được gặp anh trong ngày, vì ngày kế anh sẽ đi London.

Bà Bennet nói:

- Ông à! Tôi ngạc nhiên khi thấy ông nghĩ rằng các con ông ngu xuẩn. Tôi có thể khinh thường con cái của người khác nhưng không thể khinh thường con mình.

- Nếu các con tôi ngu xuẩn, tôi sẽ luôn cảm thông với chúng.

- Vâng với những việc xảy ra thì tất cả chúng nó đều rất khôn ngoan.

- Tôi có tự mãn rằng đây chỉ là một điểm mà ta không đồng ý. Tôi đã kì vọng rằng cảm nghĩ của chúng ta trùng hợp trong mọi việc, nhưng đến bây giờ tôi phải bất đồng ý kiến với bà khi nghĩ rằng hai đứa con gái nhỏ của chúng ta ngu xuẩn một cách khác thường.

- Ông không nên mong các con đều có ý thức như bố mẹ chúng. Khi chúng bằng tuổi tôi, tôi tin chắc chúng sẽ chẳng còn nghĩ đến các sĩ quan nữa. Tôi còn nhớ có thời tôi yêu thích bộ quân phục với áo choàng đỏ, và thật ra đến bây giờ trong tâm tư tôi vẫn còn thích. Nếu bây giờ có một anh chàng đại tá trẻ, bánh trai, với năm hay sáu nghìn bảng mỗi năm muốn lấy con gái tôi, tôi sẽ không từ chối. Tôi nghĩ hôm ấy đại tá Foster trông rất lịch sự trong bộ quân phục mặc tại buổi chiêu đãi của ngài William.

Lydia kêu lên:

- Mẹ ơi, dì con bảo đại tá Foster và đại úy Carter không đến thăm nhà cô Watson thường như khi họ mới chuyển đến, bây giờ họ thường đứng trong phòng đọc sách của nhà Clark.

Trong khi bà Bennet chưa kịp trả lời, người hầu mang vào cho Jane một lá thư từ Netherfield và đứng chờ phúc đáp. Mắt bà Bennet sáng lên vì vui mừng, bà hăm hở hỏi khi cô con gái đang đọc:

- Thế nào Jane, thư của ai thế? Anh ta nói gì thế? Jane, đọc nhanh lên và nói cho mọi người nghe, nhanh lên con yêu.

- Đây là thư của cô Bingley.

Rồi cô đọc to lên:

“Chị thân mến,

Nếu chị không quá bận đến thăm dự buổi ăn tối nay với Louisa và em, em e rằng chúng ta sẽ trở nên xa cách suốt đời, vì cuộc đối đầu giữa hai phụ nữ thì không thể kết thúc khi có xung đột. Khi nhận thư này xin chị đến ngay nhé. Ông anh em và vài người khác sẽ ăn tối cùng các sĩ quan.

Thân ái,

Caroline Bingley”

Lydia thốt lên:

- Với các sĩ quan! Con tự hỏi tại sao dì con không nói với chúng con về việc này.

Bà Bennet nói:

- Ăn tối nơi nhà họ, thật không may.

Jane hỏi:

- Con có thể dùng cỗ xe được không?

- Không được, con yêu, con nên cưỡi ngựa mà đi vì trời có thể đổ mưa, rồi con còn phải ở lại cả đêm.

- Có thể đây là một âm mưu hay, nếu chị chắc rằng họ sẽ không tình nguyện đưa chị về.

- À! Nhưng các ông sẽ dùng cỗ xe của Bingley để đi về Meryton, còn ông bà Husrt không có ngựa.

- Nhưng con muốn đi xe ngựa.

- Nhưng con yêu, mẹ tin rằng bố con không muốn con sử dụng mấy con ngựa. Mình cần chúng để làm việc trong trang trại, có phải thế không hở ông?

- Tôi rất thường cần đến chúng nhưng ít khi tôi có thể dùng được.

Elizabeth nói:

- Nhưng nếu bố có dùng mấy con ngựa hôm nay, mục đích của mẹ sẽ đạt được.

Cuối cùng cô đã khiến ông bố phải xác nhận rằng đàn ngựa bị bận. Vì thế Jane phải cưỡi ngựa đi, và bà mẹ tiễn cô ra tận cửa với nhiều tiên liệu về thời tiết xấu. Hy vọng của bà thành hiện thực khi trời đổ mưa chẳng bao lâu khi Jane ra đi. Các cô em lo lắng cho chị mình, riêng bà Bennet lại tỏ ra vui mừng. Cơn mưa tiếp tục cả buổi tối không dứt, hiển nhiên là Jane không thể trở về nhà. Và đến tận hôm sau thì niềm vui của bà Bennet được nhân lên khi người hầu từ Netherfield đưa đến là thư cho Elizabeth:

“Lizzy thân yêu,

Chị cảm thấy yếu nhiều vào sáng nay, chị nghĩ có lẽ do bị mưa ướt suốt hôm qua. Những người bạn ở đây nhất định không cho chị về nhà khi chị còn chưa khỏe lại. Họ còn muốn chị gặp ông Jones – vì thế đừng lo lắng khi nghe tin ông đến thăm bệnh cho chị. Ngoài chứng đau họng và nhức đầu, chị không bị gì cả.

Chị của em”

Ông Bennet nói sau khi nghe Elizabeth đọc lá thư:

- Thế là nếu con gái bà có trở bệnh nguy hiểm, và nếu nó xảy ra vấn đề gì, bà có thể tự an ủi rằng do việc theo đuổi anh Bingley theo sự chỉ đạo của bà.

- À tôi tin chắc rằng chẳng nguy hiểm như ông nói. Người ta không chết vì chứng cảm vặt bao giờ. Nó sẽ được chăm sóc chu đáo. Tôi sẽ đi thăm nó, nếu tôi có thể dùng cỗ xe.

Elizabeth cảm thấy lo lắng, và quyết định đi thăm Jane dù cho không có cỗ xe. Vì không biết cưỡi ngựa, cô chỉ còn cách đi bộ. Khi cô nói ra ý định của mình, bà mẹ thẳng thốt:

- Làm sao con có thể liều lĩnh đến thế, với bao nhiêu là bụi mù. Khi đến nơi, con sẽ chẳng còn sức và mặt mũi chẳng ra sao cho coi.
- Con sẽ còn sức để xem bệnh tình của chị Jane ra sao – con chỉ muốn thể thôi.
- Lizzy có phải con ngụ ý muốn bố cho phép dùng cỗ xe hay không?
- Thật ra là không. Con không muốn tránh né việc phải đi bộ. Khoảng cách ấy không phải là xa lắm, khi người ta có động lực chỉ có ba dặm thôi. Con sẽ về đến nhà trước bữa ăn tối.

Mary nói:

- Em khâm phục lòng nhân ái của chị, nhưng mọi thôi thúc tình cảm cần được lý trí hướng dẫn. Theo em, chị chỉ nên làm theo mức độ cần thiết.

Catherine và Lydia tỏ ý muốn đi cùng chị mình đến Meryton. Elizabeth nhận lời và cả ba cùng khởi hành. Lydia nói:

- Nếu chúng ta đi nhanh, em có thể gặp mặt và trò chuyện đôi điều với đại úy Carter trước khi anh ấy từ giã.

Họ chia tay nhau tại Meryton, hai cô em đi đến khu gia cư của bà vợ các sĩ quan, còn Elizabeth tiếp tục đi một mình, hối hả băng qua những cánh đồng với bước chân thoăn thoắt, nhảy qua những bậc rào, phóng qua những vũng nước. Cuối cùng cô đến nơi với đôi chân rã rời, đôi bít tất lấm bẩn, và gương mặt ửng hồng vì vận động.

Cô được mời vào phòng ăn sáng, nơi có đầy đủ mọi người ngoại trừ Jane. Sự xuất hiện của cô khiến mọi người ngạc nhiên tột độ. Riêng ông Hurst và cô Bingley hầu như không tin rằng Elizabeth đã đi bộ ba dặm đường vào giờ sớm sủa như thế này, trong thời tiết lầy lội và lại còn đi một mình. Elizabeth tin rằng họ xem thường cô. Tuy nhiên, họ vẫn tiếp đãi cô rất lịch sự, và trong cung cách đối xử của các chàng trai có cái gì đấy còn hơn cả lịch sự. Mr Darcy nói rất ít, còn ông Hurst hầu như không nói gì cả. Tư tưởng Darcy bị chi phối bởi lòng mến mộ nét rực rỡ mà chuyến đi bộ đem lại cho khuôn mặt cô, nhưng trong lòng tràn đầy hồ nghi về lý do đích thực khiến cô phải đi xa như thế một mình.

Sau khi hỏi thăm về tình trạng của Jane, nhưng câu trả lời không được khả quan cho lắm, Jane ngủ không được ngon giấc, đang bị sốt vì quá yếu còn nằm trong phòng ngủ. Elizabeth vui mừng khi được dẫn vào phòng thăm chị. Mọi người đã giấu việc Jane ngã bệnh vì sợ gây hốt hoảng hay phiền hà, Jane thật sự vui mừng khi thấy cô bước vào. Tuy nhiên cô không thể nói chuyện được nhiều. Khi cô Bingley bước ra ngoài để hai chị em được tự do tâm sự, Jane không thể làm gì khác ngoại trừ tỏ ý biết ơn về sự ân cần mà mọi người dành cho cô. Elizabeth chỉ im lặng chăm sóc chị.

Khi bữa ăn sáng đã xong, các cô gái chủ nhà cùng chơi với hai chị em, và Elizabeth bắt đầu cảm thấy mến họ khi thấy họ tỏ ra quan tâm và quan tâm đến Jane. Bác sĩ cũng được mời đến khám cho Jane, và cho biết rằng cô bị cảm nặng, khuyên mọi người cần thực tế với tình hình, Jane cần được nghỉ ngơi trên giường. Lời khuyên được tuân thủ ngay, vì cơn sốt có dấu hiệu nặng hơn, lại thêm việc đầu cô nhức như búa bổ. Elizabeth không muốn rời căn phòng, mọi người vẫn ra vào để thăm hỏi luôn.

Khi đồng hồ gõ ba tiếng, Elizabeth nghĩ rằng mình cần phải ra về, tuy cô rất muốn ở lại. Cô Bingley ngỏ ý đề nghị cô dùng cỗ xe của gia đình. Trong thâm tâm Elizabeth mong rằng chỉ cần họ van nài chút thôi cô sẽ nhận lời, và Jane cũng tỏ ý không muốn rời xa em mình. Cô Bingley đành phải mời Elizabeth lưu lại Netherfield một thời gian và Elizabeth nhận lời. Ngay lập tức một người hầu được phái về Longbourn để báo tin và mang về ít quần áo.

8. Chương 8

Lúc năm giờ Jane và Elizabeth thay đổi quần áo ra dùng bữa tối. Mọi người hỏi han về sức khỏe của Jane, và Elizabeth nhận thấy Bingley thật sự quan tâm sâu sắc đến Jane, nhưng cô cũng không mang đến câu trả lời khả quan hơn, tình trạng Jane không tốt hơn chút nào. Ba bốn lần các cô gái tỏ ý đau lòng trước bệnh tình của Jane, và ngờ ý rằng họ cảm thấy hết sức buồn khi không thể giúp đỡ gì hơn, và rồi không còn bận tâm gì đến vấn đề ấy nữa. Sự vô tâm của hai người đối với Jane khi cô không hiện diện ở đây khiến Elizabeth trở về với những ác cảm ban đầu của mình về họ lúc ban đầu.

Thật ra, Bingley là người duy nhất mà cô có ý tưởng khoan dung. Rõ ràng anh rất lo lắng cho Jane. Thái độ của anh rất đúng mực, làm cô cảm thấy không bị xâm phạm vào đời sống riêng tư như những người khác. Cô chẳng còn để tâm đến ai khác ngoài anh. Cô Bingley thì bị Darcy thu hút mạnh và luôn bám sát anh chàng. Riêng ông Hurst, ngồi kế bên Elizabeth, là người biếng nhác, sống chỉ để ăn uống chơi bài, và khi được biết là cô chỉ thích món ăn giản dị thay vì thịt hầm thì không còn biết phải nói với cô ra sao.

Khi bữa ăn tối đã xong, cô lập tức quay trở lại với Jane, và ngay lập tức cô Bingley liền nói xấu bạn mình. Thái độ của cô thật thấp hèn, pha trộn giữ kiêu hãnh và xấu xược. Cô nhận xét về Elizabeth rằng cô không có khiếu ăn nói, không biết thưởng thức, lại không được đẹp. Bà Hurst cũng có cùng ý nghĩ, và thêm vào những lời bình phẩm:

- Tóm lại cô ta chẳng có gì đáng cho người ta khen ngoài trừ đôi chân đi bộ giỏi. tôi sẽ không bao giờ quên lúc cô ta xuất hiện sáng nay. Trông thật hoang dã.
- Đúng vậy Louisa. Em khó có thể chấp nhận. Thật là vô nghĩa khi phải đến tận đây. Tại sao cô ấy lại phải băng qua chùng ấy dặm đường chỉ vì người chị bị cảm sốt? Đầu tóc cô ta thì rối bù xấu xí.
- Ủ rồi còn váy lót nữa, chị ước gì em nhìn thấy váy lót của cô ta, lấm bùn cả tắc, thêm cái áo dài ngoài thả xuống để che lấp bùn đất nhưng không che nổi.

Bingley nói:

- Chị có thể mô tả đúng. Nhưng em không thấy như vậy. Em nghĩ cô Elizabeth trông khá hay khi cô ta bước vào hồi sáng. Em không để ý thấy váy lót của cô ta lấm bẩn.
- Anh Darcy, tôi chắc anh đã thấy như thế, nên tôi tin anh sẽ chẳng bao giờ muốn thấy em gái mình trong tình trạng như vậy. – Cô Bingley tiếp lời.
- Chắc chắn là không. Đi bộ ba dặm hoặc bốn dặm hoặc bất cứ đoạn đường nào, bùn đất ngập chân, lại còn đi một mình! Cô ấy có ý gì cơ chứ? Với tôi, dường như là nhằm biểu lộ một cách đáng ghét tính tự chủ đầy kiêu ngạo, một sự đứng đưng với các nghi thức, là đặc trưng của phổ lệ dân dã nhất.
- Việc này nói lên mối quan tâm của cô ấy với chị mình, như thế là rất hay. – Bingley bảo vệ cô.

Cô Bingley thăm thì riêng với Darcy:

- Anh Darcy, tôi e rằng cuộc phiêu lưu này ảnh hưởng đến lòng cảm mến của anh về đôi mắt đẹp của cô ấy.
- Không phải, đôi mắt của cô ấy rạng rỡ vì chuyến đi.

Sau một thoáng im lặng, rồi bà Hurst lại bắt đầu:

- Tôi mến Jane Bennet hết mực, cô ta là người con gái rất dịu dàng, với tất cả lòng chân thành tôi cầu chúc cho cô ấy chóng được yên bề gia thất. Nhưng với ông bố bà mẹ như thế, lại thêm các mối quan hệ xã hội thấp kém, tôi e rằng không có cơ hội cho việc này.
- Tôi nghe nói rằng ông chú của họ hành nghề luật sư tại Meryton.
- Đúng vậy, họ có một ông cậu, sống ở đâu đấy gần Cheapside.

Em gái bà Hurst chen vào:

- Như thế là tuyệt đấy.

Cả hai chị em cùng cười đắc ý. Bingley thắng thốt:

- Nếu họ có nhiều ông chú hay cậu đủ để lấp đầy Cheapside, thì điều ấy cũng chẳng làm họ trở nên dễ ghét chút nào cả.

Darcy đáp:

- Nhưng họ sẽ có rất ít cơ hội để lấy được một anh chồng có vị thế nào đấy trong xã hội.

Bingley không trả lời, nhưng chị em của anh nhiệt tình đồng ý, và đùa cợt lúc lâu về mối quan hệ xã hội tầm thường của cô bạn mình.

Tuy nhiên họ lấy lại được sự ân cần và dịu dàng sau khi rời phòng ăn, trở lại nơi Jane đang nằm, ngồi chơi với cô cho đến lúc được gọi dùng cà phê. Jane vẫn còn rất yếu và Elizabeth không chịu rời xa cô. Mãi cho đến khuya, khi cô thấy chị mình đã thiếp ngủ, Elizabeth nghĩ rằng cô nên đi xuống tầng dưới. Khi bước vào sảnh, cô thấy mọi người đang chơi bài, ngay lập tức họ mời cô tham gia. Nghĩ rằng mình có thể làm phiền, cô từ chối, viện cớ bận thăm nom chị, và ngỏ ý muốn giải trí một chút bằng một cuốn sách. Ông Hurst nhìn cô ngạc nhiên:

- Cô thích đọc sách hơn chơi bài à? Thật là lập dị.

- Cô Elizabeth Bennet ghét chơi bài. Cô ấy rất giỏi đọc sách và không còn thú vui nào khác. – Cô Bingley châm chọc.

Elizabeth thốt lên:

- Tôi không xứng đáng với câu khen ngợi hay phê bình như thế. Tôi không giỏi đọc sách, tôi còn có nhiều thú giải trí khác.

- Cô có vui thú khi chăm sóc chị cô, nên chúng tôi hy vọng cô sẽ vui hơn nếu chị cô bình phục. – Bingley nói.

Elizabeth thầm cảm ơn anh và đi đến một cái bàn, nơi có đặt vài quyển sách. Anh lập tức ngỏ ý giúp cô tìm những tựa sách khác cò trong phòng sách.

- Tôi mong có tủ sách gia đình phong phú hơn để giúp ích cô và để tôi tăng thêm kiến thức, nhưng tôi là người biếng nhác mặc dù tôi không có nhiều sách, tôi vẫn không thể đọc hết.

Elizabeth trấn an anh rằng những quyển sách trong phòng hoàn toàn thích hợp với cô. Caroline Bingley nói:

- Tôi lấy làm lạ rằng cha tôi để lại quá ít sách. Darcy, ở Pemberly anh có tủ sách đáng giá lắm.

Darcy trả lời:

- Nó đúng là một gia tài, đấy là công trình của nhiều thế hệ.

- Và rồi anh tự thêm vào bộ sưu tập, anh luôn luôn thích mua sách.

- Tôi không thể hiểu nổi thái độ xao lãng như thế trong thời buổi hiện nay đối với tủ sách gia đình.

- Xao lãng! Tôi tin chắc anh không xao lãng thứ gì để thêm vào vẻ đẹp của ngôi nhà ấy. Charles, khi anh xây dựng xong ngôi nhà của anh, em mong nó có thể đẹp bằng nửa dinh thự Pemberly.

- Anh mong như vậy.

- Nhưng em thật tình khuyên anh nên mua nhà trong vùng ấy, lấy dinh thự Pemberly làm kiểu mẫu. Cả nước Anh không hạt nào tốt như Derbyshire.

- Anh sẵn lòng mua Pemberly nếu Darcy chịu bán nó.

- Charles, em đang nói về những điều khả dĩ.

- Caroline, anh lấy danh dự mà nói rằng anh nghĩ có khả năng tiếp cận Pembrly bằng cách mua được hơn là tưởng tượng.

Elizabeth quá ngạc nhiên về những việc đang xảy ra, nên không còn chú mục vào cuốn sách mà cô đang cầm, rồi chẳng bao lâu để hẳn nó qua một bên, cô đi đến bàn chơi bài, đứng giữa Bingley và cô chị để quan sát ván bài.

Cô Bingley nói:

- Có phải tiểu thư Darcy đã lớn thêm nhiều từ mùa xuân qua không? Liệu cô ta có cao bằng tôi không?
- Tôi nghĩ rằng có lẽ như vậy. Bây giờ cô ấy đã cao gần bằng cô Elizabeth, hay có thể cao hơn.
- Tôi rất muốn gặp lại cô ấy. Tôi chưa từng gặp người nào dễ mến như cô ấy. Gương mặt và cử chỉ của cô ấy thật là đáng yêu. Ngón đàn dương cầm của cô ấy thật độc đáo.

Bingley nói:

- Tôi lấy làm ngạc nhiên thấy nhờ đâu các cô gái trẻ có đủ kiên trì để đạt nhiều tài năng như thế, tất cả các cô đều toàn tài.
- Tất cả các cô gái trẻ đều toàn tài? Charles yêu quý, anh có ý gì vậy?
- Đúng thế tôi nghĩ tất cả các cô đều rất tài giỏi. Tất cả đều có thể sơn bàn ghế, giăng màn cửa, đan ví tiền. Tôi thấy ít ai không thể làm những việc này, và tôi chắc rằng những cô gái được nói đến đều tài giỏi.

Darcy nói:

- Danh sách của anh về những tài năng thông thường thì quá đúng. Thế giới này có nhiều phụ nữ chỉ đáng khen ở chỗ đan ví tiền hay giăng màn cửa. Nhưng tôi không đồng ý lắm về cách đánh giá phụ nữ của anh. Trong tất cả những người tôi quen, tôi không thể nói khoác rằng biết hơn nửa tá phụ nữ toàn tài.

Cô Bingley nói thêm:

- Tôi cũng không, tôi chắc như thế.
- Thế thì , anh hẳn phải lĩnh hội rất thấu đáo trong ý nghĩa của anh về một người phụ nữ toàn tài. – Elizabeth nhận xét.
- Vâng đích thực là tôi biết rất rõ về vấn đề này.

Anh trợ lý trung thành của Darcy thốt lên:

- À! Đúng vậy rồi. Không ai có thể được coi là toàn vẹn nếu họ không vượt qua những gì họ thường phải đối diện. Một người phụ nữ phải có hiểu biết thấu đáo về âm nhạc, thanh nhạc, khiêu vũ, ngoại ngữ để xứng đáng với cái danh xưng ấy. Và ngoài những mặt này cô ấy còn phải có cái gì đấy trong dáng vẻ và tư thái khi di chuyển, âm hưởng của tiếng nói, cách xưng hô và phát biểu, nếu không cô ấy chỉ xứng đáng phân nửa ngôn từ.

Darcy thêm vào:

- Tất cả mọi điều này cô ấy phải có, và phải thêm vào đấy là cái gì khác có thực chất trong việc mở mang kiến thức bằng cách đọc thật nhiều.
- Tôi không còn ngạc nhiên rằng anh chỉ biết có sáu phụ nữ toàn vẹn. Tôi muốn biết hiện giờ anh có quen biết cô nào như thế không?
- Có phải cô quá khắt khe về giới tính của cô, nên nghi ngờ khả năng đạt được mọi tài năng này?
- Tôi chưa bao giờ gặp một phụ nữ như thế. Tôi chưa bao giờ được diện kiến một tài năng như thế, thêm khiếu thưởng thức, cùng sự chuyên cần, và cá tính tao nhã như anh đã tả, hợp nhất trong một người.

Cả bà Hurst và cô Bingley đều thốt lời phản đối, cho rằng cô không công tâm khi nghi ngờ như thế. Khi cả hai đang biện luận rằng họ có biết nhiều phụ nữ đáp ứng lời mô tả ấy, ông Hurst cất tiếng kêu gọi trật tự với lời than phiền cay đắng rằng họ đã không màng đến sẽ làm những gì. Vì thế, mọi trò chuyện đều ngưng lại, sau đấy Elizabeth rời khỏi căn phòng.

Khi cánh cửa đã đóng lại sau lưng Elizabeth, cô Bingley nói:

- Elizabeth Bennet là một trong những cô gái muốn tự giới thiệu mình với người khác bằng cách tự hạ giá trị của mình, và tôi tin chắc việc này thành công với nhiều người. Nhưng theo ý tôi đây là một tiểu xảo, một nghệ thuật rất kém cỏi.

Darcy đáp lại cô:

- Chắc chắn có một sự kém cỏi trong tất cả các môn nghệ thuật mà các cô thỉnh thoảng sử dụng để thu phục cánh đàn ông. Tất cả những gì liên quan đến khôn vặt đều đáng khinh.

Cô Bingley không hoàn toàn thỏa mãn với câu trả lời để tiếp tục chủ đề.

Elizabeth lại đi vào chỉ để nói rằng tình trạng chị cô lại bị nặng hơn, và cô không thể rời xa chị mình. Bingley thúc giục đi kêu ông Jones đến, trong khi hai chị em cho rằng bác sĩ nông thôn không giúp gì được, đề nghị mời gấp một bác sĩ có tiếng tăm tại thành phố. Elizabeth không đồng ý với các cô, nhưng cô không kiên cường như thế với lời đề nghị của Bingley. Mọi người sau đây đồng ý rằng nếu như Jane không khỏe hơn, họ sẽ cho mời ông Jones đến vào lúc sáng sớm. Bingley rõ ràng tỏ ra rất bất rứt, hai chị em Bingley thì cho rằng họ cảm thấy rất khổ sở khi nghe tin này. Tuy nhiên sau bữa ăn tối, hai cô giằng co với nhau qua những bài song ca, trong khi Mr Bingley không biết làm gì hơn là ra lệnh cho gia nhân làm mọi cách chăm sóc cho người bệnh và cô em.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

9. Chương 9

Elizabeth qua đêm cùng phòng với chị mình. Đến sáng, gia nhân chuyển lời thăm hỏi của Mr Bingley và hai chị em anh đến cho họ. Và Eliza có thể vui mừng vì câu trả lời của bác sĩ là không bị quan trọng. Tuy bệnh tình của Jane đã cải thiện, cô vẫn yêu cầu cho gửi tin về Longbourn cho biết tình hình và tỏ ý muốn mẹ cô đến thăm Jane. Thư được mang đi ngay và mẹ cô đáp ứng ngay lập tức. Bà Bennet và hai cô con gái út đến Netherfield vừa sau bữa ăn sáng.

Nếu bà Bennet thấy Jane gặp nguy hiểm gì hiển nhiên bà sẽ cảm thấy vô cùng khổ sở. Nhưng khi đến nơi, an tâm rằng bệnh tình cô không lấy gì làm nguy hiểm, bà không mong cô khỏi bệnh ngay lập tức, kéo phải rời Netherfield. Vì thế bà không nghe theo lời yêu cầu của cô gái muốn về nhà. Vị bác sĩ cũng thế. Sau khi ngồi với Jane, cả bốn mẹ con được cô Bingley mời vào phòng ăn sáng. Bingley gặp họ với hy vọng rằng bà Bennet không nghĩ bệnh tình của Jane tệ hơn là bà e sợ lúc đầu.

Bà Bennet nói:

- Thật ra, tôi e bệnh của Jane khá nặng, nên không thể đi đứng được. Ông Jones nói là ta không nên để con bé di chuyển. Chúng tôi buộc phải làm phiền gia đình anh ít lâu nữa.

Bingley thốt lên:

- Di chuyển! Không nên nghĩ đến việc này. Tôi tin chắc rằng cô em tôi không muốn cô ấy phải di chuyển.

- Thưa bà, bà có thể trông cậy nơi chúng tôi. Cô Bennet sẽ được chăm sóc chu đáo trong thời gian cô ấy lưu lại đây. – Cô Bingley nói.

Bà Bennet cảm ơn họ nồng nhiệt. Bà thêm vào:

- Tôi chắc rằng, nếu không có những người bạn tốt như thế này, tôi không biết Jane sẽ ra sao. Vì Jane thật sự đã yếu nhiều và chịu khổ sở nhiều. Mặc dù Jane có đủ kiên trì chịu đựng. Nó là cô gái có tính khí hiền dịu nhất mà tôi từng thấy. Tôi vẫn thường nói với những cô bé khác của tôi rằng chúng không thể so sánh cùng chị của chúng. Ngài Bingley, anh có một căn phòng thật trang nhã, thêm ngoại cảnh thật quyến rũ

qua con đường dạo lót sỏi ngoài kia. Tôi chưa từng thấy nơi nào đẹp như Netherfield. Tôi mong anh không có ý định sẽ vội vã rời khỏi nơi này, dù tôi biết rằng anh chỉ thuê ngắn hạn.

- Tôi quyết định mọi việc đều chóng vánh, vì thế nếu tôi nhất quyết rời khỏi Netherfield, có thể tôi sẽ lên đường trong vòng năm phút. Tuy nhiên vào lúc này tôi muốn ổn định ở đây. – Bingley trả lời.

Elizabeth thốt lên:

- Chính đây là điều tôi đoán về anh.
- Cô bắt đầu hiểu tôi rồi phải không? – Anh quay về phía cô thốt lên.
- À vâng tôi nghĩ rằng mình hiểu anh khá rõ.
- Tôi mong rằng đây là lời khen. Nhưng bị nhìn thấu suốt về mình thì thật là tội nghiệp cho tôi.
- Nhưng điều này không nhất thiết là một người với cá tính sâu sắc và tinh tế như anh phải làm ra vẻ khó hiểu hơn.

Bà mẹ thốt lên:

- Lizzy, hãy nhớ con đang ở đâu, đừng phóng túng như ở nhà.

Bingley tiếp lời ngay:

- Trước đây tôi không biết rằng cô hay tìm hiểu về cá tính. Hẳn đây là một ngành nghiên cứu thích thú.
- Vâng thích nhất là những cá tính phức tạp, ít ra cũng có lợi điểm ở đấy.
- Cả nước mới có thể cung ứng vài đối tượng như thế. Nơi miền quê, ta di chuyển trong một xã hội rất hạn hẹp và ít thay đổi.
- Nhưng chính con người thì lại thay đổi nhiều đến nỗi bao giờ chúng ta cũng có thể quan sát cái gì đấy mới nơi họ.

Bà Bennet nói, với vẻ phật ý vì anh đã đề cập đến miền quê:

- Vâng đúng như thế. Tôi đảm bảo với anh rằng có nhiều việc như thế xảy ra nơi miền quê cũng như trong thành thị.

Mọi người đều ngạc nhiên. Darcy sau khi nhìn bà một khoảnh khắc, im lặng quay đi hướng khác. Nghĩ rằng mình đã thắng áp đảo anh ta, bà Bennet tiếp tục đà thắng lợi:

- Riêng phần tôi, tôi không thấy London có lợi điểm nào to tát so với miền dân dã, ngoại trừ những cửa hàng và cơ sở công cộng. Miền quê thì dễ chịu hơn nhiều, có phải thế không hở anh Bingley?
- Khi tôi sống nơi miền quê tôi không bao giờ muốn rời xa, còn khi tôi lên thành thị thì cũng thế. Mỗi miền đều có lợi điểm riêng của nó, nên tôi thấy nơi nào cũng hạnh phúc thôi.
- Đúng đấy, vì anh có tính khí chừng mực. Nhưng anh bạn đây – bà nhìn qua anh Darcy – dường như nghĩ rằng miền quê không là gì cả.

Elizabeth đỏ mặt vì bà mẹ:

- Mẹ à! Thật ra mẹ đã hiểu nhầm ý anh Darcy. Anh ấy chỉ muốn nói rằng những người sống ở miền quê không được đa dạng như ở thành thị, mẹ hẳn phải công nhận điều này.
- Đúng vậy con ạ, nhưng về việc không gặp được những người trong cộng đồng này, mẹ nghĩ rằng không có mấy cộng đồng lớn hơn nơi đây. Chúng ta đã ăn tối với hơn bốn mươi gia đình.

Chỉ có lòng quan ngại cho Elizabeth mới khiến Bingley giữ được nét mặt điềm tĩnh. Em gái anh không hề nhị bằng, hướng tia mắt đến chỗ Darcy với cái nhìn đầy ý nghĩa. Để nói việc gì đấy nhằm chuyển hướng bà mẹ, Elizabeth hỏi bà xem Charlotte Lucas có đến Longbourn từ khi cô đi khỏi hay không?

- Có cô ấy đi với ông bố. Ngài William thật là người dễ chịu có phải vậy không, ngài Bingley? Ông là người của thời trang, thật dịu dàng, thật sâu sắc. Ông ấy luôn có chuyện gì để nói với mọi người. Đây là ý tưởng của tôi về mẫu người gia giáo, những người tự cho mình là quan trọng và không hề mở miệng thì nhảm to.

- Charlotte có dùng bữa với mẹ không?

- Không, cô ấy muốn về nhà. Mẹ đoán cái người mà cô ấy cần đến chính là bánh nhân thịt băm. Về phần tôi, ngài Bingley à, tôi luôn giữ những người hầu có thể làm được việc. Các con gái tôi được giáo dục theo cách khác. Nhưng hãy để mọi người tự phán xét. Mặc dù các cô nhà Lucas thì rất tốt, anh hãy tin tôi. Nhưng các cô ấy thì không được đẹp, thật đáng tiếc. Không phải tôi cho Charlotte không ưa nhìn – nhưng mà cô ấy vẫn là người bạn đặc biệt của gia đình tôi.

Bingley nói:

- Xem chừng cô ấy rất dễ mến.

- À đúng thế, nhưng anh phải công nhận là cô ấy không được đẹp. Chính phu nhân Lucas cũng thường nói như vậy, và cảm thấy ganh tỵ với Jane của nhà chúng tôi. Tôi không muốn khoe khoang về các con mình, nhưng chắc chắn rằng Jane là cô gái đẹp nhất trong vùng. Đây là điều mà ai cũng nói. Khi con bé lên mười lăm, có một anh chàng sống với ông Gardiner, em trai tôi, trong thành phố, yêu con bé đến nỗi em dâu tôi nghĩ rằng anh ta sẽ cầu hôn với nó. Nhưng cuối cùng anh ta không làm thế, có lẽ vì nghĩ rằng con bé còn quá trẻ. Tuy nhiên anh ta đã viết tặng nó những bài thơ thật tuyệt.

Elizabeth sốt ruột nói:

- Thế là chấm dứt niềm yêu thương của anh ấy. Con đoán là có nhiều người cũng vượt qua nỗi buồn theo cùng một cách. Con đã tự hỏi ai đã khám phá ra hiệu lực của thi ca trong việc xua đuổi tình yêu.

- Thế mà tôi vẫn nghĩ thi ca là thực phẩm của tình yêu. – Darcy nói.

- Có thể như thế đối với tình yêu tinh tế, bền vững lành mạnh. Mọi thứ đều có thể nuôi dưỡng cái gì mạnh mẽ. Nhưng tôi tin rằng với chút tình yêu mong manh, một bài thơ ngắn có thể làm tình yêu đối kém hẳn.

Darcy chỉ mỉm cười và khoanh khắc ngưng đọng tiếp theo ấy làm Elizabeth sợ rằng bà mẹ cô có thể lại tự phơi bày sự thiếu cận ra lần nữa. Cô muốn nói điều gì đấy nhưng không biết phải ngỏ lời làm sao. Rồi bà Bennet lại bắt đầu những lời cảm ơn Bingley vì đã quan tâm chăm sóc Jane, thêm câu xin lỗi vì bị Lizzy quấy rầy. Bingley trả lời một cách lịch sự, và em gái anh bắt buộc phải nói vài lời lịch sự theo. Cô Bingley cố gắng làm tròn vai trò của mình mà không có mấy vẻ thanh nhã, đủ để làm bà Bennet hài lòng. Sau đấy bà yêu cầu chuẩn bị cỗ xe. Với dấu hiệu này, cô gái út đưa bà ra ngoài. Hai cô đã thì thầm chuyện trò với nhau trong suốt cuộc thăm viếng, kết quả là cô út đòi hỏi Bingley tổ chức một buổi dạ vũ khi anh đến đấy.

Lydia là một cô gái mười lăm, rắn chắc, với nước da sáng, gương mặt tươi vui. Cô là đứa con cưng của bà mẹ, nên bà đã đưa cô vào quan hệ giao tiếp trong xã hội khi cô còn rất trẻ. Cô có tính khí sôi nổi và cung cách tự cho mình là quan trọng, qua đấy tạo sự chú ý của các sĩ quan hay qua nhà ông chú. Cộng thêm với tư cách dung dị, những giao tiếp đã làm cô thêm phần tự tin. Vì thế cô tự cho mình có vị thế ngang bằng để đề cập với Bingley về việc tổ chức buổi dạ vũ và thỉnh thoảng nhắc anh giữ lời hứa. Cô lại nhắc thêm rằng nếu anh không giữ chữ tín thì đấy là điều đáng hổ thẹn nhất trên đời. Câu trả lời của anh đã khiến cho mẹ rất vui mừng.

- Xin cô tin rằng tôi rất sẵn lòng giữ lời hứa, và khi chị cô khỏi bệnh, nếu cô muốn cô có thể định ngày giờ. Nhưng tôi tin cô hẳn không thích khiêu vũ khi chị cô còn yếu.

- À vâng. Tốt hơn ta nên đợi đến khi chị Jane được khỏe mạnh, và khi ấy rất có thể đại úy Carter sẽ trở lại Meryton. Và khi anh tổ chức dạ vũ, tôi sẽ đòi họ cùng tổ chức dạ vũ. Tôi sẽ bảo đại tá Foster rằng thật xấu hổ nếu ông ấy từ chối.

Bà Bennet cùng hai cô con gái ra về, Elizabeth quay lại với Jane, để lại cách ứng xử của bà cùng hai cô em gái cho sự bình phẩm của hai người phụ nữ và Darcy. Tuy nhiên Darcy không hề muốn hòa với hai người về những lời phê bình dành cho bà Bennet, mặc dù cô Bingley đã có những ám chỉ về đôi mắt huyền.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

10. Chương 10

Một ngày trôi qua tương tự như ngày trước đây. Bà Hurst và cô Bingley bỏ ra vài giờ buổi sáng ngồi với Jane đang dần bình phục. Vào buổi tối Elizabeth ngồi với họ trong phòng khách. Mr Darcy đang viết một lá thư, cô Bingley ngồi kế bên anh, liên tục theo dõi việc anh làm khiến cho Darcy bị phân tâm trong việc viết thư cho em gái. Ông Hurst và Bingley thì đang chơi bài, và bà Hurst xem hai người chơi.

Elizabeth đang ngồi đan thêu, nhưng cũng cảm thấy thích thú để ý những gì diễn ra giữa Darcy và cô Bingley. Cuộc đối thoại kì lạ giữa hai người có phần phù hợp với những gì cô nhận xét về mọi người. Với những lời khen của cô Bingley về nét chữ đẹp hoặc dòng chữ đều nhau của anh, và cách anh nhận lời khen của cô với vẻ vô tâm tuyệt đối.

- Hẳn là cô Darcy sẽ rất vui mừng khi nhận được thư của anh.

Darcy không trả lời.

- Anh viết nhanh một cách lạ thường.

- Cô nhầm rồi, tôi viết khá chậm.

- Có bao nhiêu là thư anh có cơ hội viết trong một năm! Cả những lá thư kinh doanh nữa. Tôi ghét những thư từ như thế.

- Vậy thì điều may mắn là những lá thư ấy gắn liền với số phận của tôi thay vì của cô.

- Xin anh vui lòng nhắn với cô ấy rằng tôi rất mong gặp lại cô ấy.

- Tôi đã nhắn một lần rồi theo như lời yêu cầu của cô.

- T ôi e rằng anh không thích cây bút ấy. Đưa tôi chữa cho. Tôi chữa bút khá hay đấy.

- Cảm ơn cô nhưng tôi luôn tự chữa lấy.

- Làm thế nào anh nghĩ ra cách viết đều hàng như thế?

Darcy chỉ im lặng.

- Anh nhớ bảo cô em rằng tôi vui mừng khi nghe cô ấy có nhiều tiến bộ về đàn nhạc. Xin cho cô ấy biết luôn là tôi rất say mê thiết kế nhỏ của cô ấy cho cái bàn, và tôi nghĩ rằng nó rõ ràng đẹp hơn cái của cô Grantley.

- Cô có thể cho phép tôi hoãn sự say mê của cô đến thư sau được không? Hiện giờ tôi không đủ giấy để viết.

- À! Không sao. Tôi sẽ gặp cô ấy vào tháng giêng. Nhưng anh có thường viết những lá thư dài lồi cuốn như thế không, anh Darcy?

- Thường những lá thư do tôi viết đều dài, còn có lồi cuốn hay không thì tôi không biết.

- Tôi nhận ra quy luật rằng, một người viết một lá thư dài dễ dàng thì nội dung đều rất lồi cuốn.

Bingley thốt lên:

- Caroline, đây không phải là cách khen ngợi Darcy đâu, vì rằng anh ta không viết lá thư một cách dễ dàng. Anh ta đã học được khá nhiều từ thô tục, có phải thế không anh bạn?

- Cách viết của tôi khác hẳn với cậu đấy.

- À! Charles viết theo cách cầu thả nhất mà người ta có thể tưởng tượng được. Anh ấy bỏ đi phân nửa số chữ và bôi bẩn phân nửa còn lại. – Cô Bingley tiếp lời.

- Ý tưởng của tôi tuôn ra nhanh đến nỗi tôi không có thời gian trình bày. Theo cách thức ấy các lá thư của tôi nhiều lúc không truyền đạt được những gì tôi muốn đến người nhận.

Elizabeth nói:

- Anh Bingley, sự khiêm tốn của anh khiến người ta không thể chê trách anh được.

- Không có gì dối trá hơn là vẻ khiêm tốn bề ngoài. Thường nó là sự cầu thả trong việc diễn đạt ý kiến, đôi lúc còn là cách khoe khoang gián tiếp. – Darcy nói.

- Và anh xem sự khiêm tốn nhỏ của tôi vừa rồi thuộc vào loại nào thế?

- Đây là cách khoe khoang gián tiếp, vì thực ra anh hãnh diện về những khuyết điểm của anh khi viết thư, vì anh xem những khuyết điểm này là do ý tưởng nhanh và trình bày vụng về, anh nghĩ ít nhất đây là điểm thú vị. Những người thầy thường đánh giá cao khả năng làm việc gì cũng nhanh nhẹn, và thường không để ý đến việc cầu toàn. Khi anh nói với bà Bennet trong sáng nay rằng nếu anh quyết chí rời Netherfield anh sẽ đi trong năm phút, đây là một cách tự khen mình. Tuy nhiên, có gì đáng khen ngợi đâu trong sự hấp tấp làm cho mọi công việc cần thiết bị dở dang và không có lợi gì cho mình hoặc cho bất cứ ai?

- Không được! Đúng là quá mức. Vào buổi tối mà nhớ lại những điều ngu xuẩn đã nói hồi sáng thì thật là quá sức chịu đựng. Tuy vậy, tôi lấy danh dự mà xác nhận tôi tin những điều tôi nói về mình là đúng, lúc ấy tôi tin rằng như thế. Vì thế tôi không có ý định hấp tấp một cách vô ích chỉ để phô trương với các cô gái.

- Tôi biết anh tin vào những gì mình nói, nhưng tôi cũng không thấy thuyết phục rằng anh sẽ ra đi một cách hối hả như thế, và nếu anh đang nhảy lên lưng ngựa, một người bạn chỉ cần nói “Bingley, anh nên nán lại thêm một tuần”, có thể anh sẽ không đi, và khi được khuyên nán thêm có thể anh sẽ ở thêm vài tháng.

Elizabeth thốt lên:

- Qua đây anh chỉ minh chứng rằng anh Bingley không công bằng với chính tính khí của anh ta. Anh chỉ phô trương cho anh ta hơn là anh ta tự phô bày.

- Tôi rất lấy làm cảm kích khi cô chuyển lời nói của bạn tôi thành lời khen về tư cách mềm mỏng của tôi. Nhưng tôi e rằng cô đã lái vấn đề sang hướng khác mà anh bạn tôi đây chưa hẳn chịu đi theo, vì chắc chắn anh ta lại sẽ nghĩ tốt về tôi. Nếu trong trường hợp như thế tôi lại khước từ thẳng thừng và đi càng nhanh càng tốt. – Bingley mỉm cười nói với Elizabeth.

- Liệu anh Darcy có xem khuyết điểm về sự vội vàng trong ý định của anh có thể sửa chữa khi mà anh khẳng khái giữ nguyên ý định không?

- Tôi không thể giải thích chính xác vấn đề này, tự Darcy cậu ấy phải nói ra thôi.

Darcy lên tiếng:

- Cô muốn tôi giải thích ý kiến mà cô gọi là ý kiến của tôi, trong khi tôi vẫn chưa nhận ra đây là ý của mình. Tuy nhiên, xét theo sự trình bày của cô, cô Bennet thân mến ạ, cô nên nhớ rằng người bạn ấy chỉ muốn anh ấy dời lại kế hoạch của mình, người ấy chỉ mong muốn thể thôi chứ không có ý biện luận về sự đúng mực trong cư xử.

- Sẵn sàng nhân nhượng – nhân nhượng một cách dễ dàng – sự thuyết phục của một người bạn đường như không có giá trị với anh.

- Nhân nhượng mà thâm tâm mình không tin tưởng chắc chắn, thì không phải là lời khen ngợi cho sự hiểu biết về nhân nhượng hay tin tưởng.

- Theo tôi nghĩ, đối với anh Darcy anh không tin tưởng vào ảnh hưởng của tình bạn hay lòng thương mến. Khi ta thật lòng quý mến người yêu cầu ta việc gì, ta vẫn nhân nhượng nghe theo mà không cần lời giải thích về lý do yêu cầu. Có lẽ chúng ta nên chờ cho đến khi tình huống thật sự xảy ra, trước khi chúng ta bàn về cách ứng xử của anh ấy. Nhưng nói chung, trong những trường hợp thông thường giữa bạn bè với nhau, khi một người ước mong người kia thay đổi ý định, anh có nghĩ xấu về người đã chiều theo ý muốn

của bạn mình mà không chờ có lời giải thích hay không? Trước khi chúng ta bàn luận, nên xác định rõ hơn tầm quan trọng của lời yêu cầu, cũng như mức độ thân thiết giữa hai người, nên chẳng như thế?

- Cô Bennet, đúng là như thế, ta hãy nghe qua mọi chi tiết, đừng quên tầm quan trọng của các chi tiết, vì qua đây lời biện luận có thể nặng kị hơn. Tôi cam đoan rằng nếu Darcy không phải là người cao lớn hơn so với tôi, sự trọng vọng của tôi đối với cậu ấy còn không đến một nửa. Tôi chưa từng biết người nào uy nghiêm hơn Darcy, trong những hoàn cảnh nhất định và những chỗ nhất định, đặc biệt là ở nhà anh ta, vào buổi tối thứ bảy khi anh ta không có việc gì làm.

Darcy mỉm cười nhưng, Elizabeth có thể cảm nhận rằng anh bị xúc phạm khá nặng, nên cô cố nén tiếng cười. Cô Bingley phật ý vì sự sỉ nhục anh nhận được, vạch sự sai trái của ông anh đã nói năng vô nghĩa.

Anh bạn anh nói:

- Tôi nhận ra ý đồ của anh, Bingley ạ. Anh ghét biện luận, nên anh muốn dập tắt nó.
- Có thể như vậy, biện luận cũng như tranh cãi. Nếu anh và cô Bennet hoãn việc biện luận của hai người cho đến khi tôi ra khỏi phòng, tôi sẽ rất biết ơn, rồi sau đây hai người có thể nói gì về tôi cũng được.
- Với tôi thì không hề gì. Còn anh Darcy, anh ấy nên viết cho xong lá thư của mình.

Darcy nghe theo lời cô, và anh hoàn tất lá thư.

Sau khi hoàn thành công việc, anh xin cô Bingley và Elizabeth chiều theo mình dạo lên vài bản nhạc. Cô Bingley sốt sắng đi đến cây đàn dương cầm, sau khi lịch sự yêu cầu Elizabeth biểu diễn trước, và cô này cũng lịch sự nghiêm chỉnh khước từ, Bingley bắt đầu ngồi xuống đàn.

Bà Hurst hát cùng em gái; và trong khi Elizabeth đang lật xem qua các sách nhạc đặt trên cây đàn dương cầm, cô không thể không nhận ra rằng đôi mắt của Darcy thỉnh thoảng lại dán vào cô. Cô không dám nghĩ rằng cô có thể là đối tượng được một người thuộc tầng lớp thượng lưu như anh cảm mến. Tuy thế, ý nghĩ anh nhìn cô vì có ác cảm càng lạ kì hơn. Cuối cùng cô chỉ có thể nghĩ rằng cô thu hút sự chú ý của anh chỉ vì cô có gì đấy sai trái hay đáng trách hơn những người trong phòng, theo những ý tưởng của anh về cách cư xử. Ý nghĩ này không làm cô phật lòng. Cô không thích anh lắm do đó không để ý đến việc anh có chấp nhận mình hay không.

Sau khi chơi vài bản nhạc Ý, cô Bingley thay đổi sự mê hoặc bằng một giai điệu Tô Cách Lan sinh động. Ngay sau đấy, Darcy tiến lại gần cô và nói:

- Cô Bennet, cô có cảm thấy muốn nhân cơ hội này khiêu vũ một bản không?

Cô mỉm cười nhưng không đáp. Anh lặp lại câu hỏi, với một ít ngạc nhiên về sự im lặng của cô.

- À tôi đã nghe anh nói rồi, nhưng tôi chưa biết phải trả lời ngay thế nào. Tôi biết anh muốn tôi ưng thuận để có thể xem thường thú vui giải trí của tôi, nhưng tôi rất lấy làm vui khi đánh bại những âm mưu kiểu này, và phản công lại người chủ mưu. Vì thế tôi quyết định trả lời anh rằng tôi không thích khiêu vũ. Và bây giờ anh có thể khinh thường tôi, nếu như anh dám.

- Thật ra tôi không dám xem thường cô.

Elizabeth thật ra đã có chủ định đối đầu với anh, cô ngạc nhiên khi thấy anh tỏ ra khoáng đạt, nhưng tính cách của cô là sự pha trộn giữa ngọt dịu và hóm hỉnh, khiến cho cô khó có thể đối đầu với ai được. Và Darcy cảm thấy chưa bao giờ anh bị mê hoặc bởi một phụ nữ giống như cô. Anh thật sự nghĩ rằng, nếu không vì địa vị thấp kém của cô, anh sẽ sa vào tình thế nguy hiểm.

Cô Bingley đã trông thấy, hay đã đủ hồ nghi để trở nên ghen tỵ. Cô đã sốt ruột mong muốn Jane bình phục, giờ đây lại thêm mong muốn tống khứ Elizabeth. Cô thường khích động Darcy xem thường nhữn người khách, bằng cách nói về một hôn lễ giả định, hay trù tính cho hạnh phúc của anh trong mối quan hệ thông gia.

Khi cùng anh đi dạo trong khu vườn cây ngày hôm sau, cô nói:

- Khi sự kiện đáng mong ước này xảy ra, tôi mong rằng anh sẽ cho bà mẹ vợ của anh vài ý tứ để bà hiểu rằng nên giữ mồm giữ miệng, nếu có thể được, anh hãy chấn chỉnh các cô em gái luôn chạy theo cách sĩ

quan luôn thể. Và, nếu tôi có thể đề cập đến một vấn đề thật tế nhị, anh nên kiểm soát cái gì đấy nhỏ nhoi, gần như tính tự phụ và xấu xược của người vợ anh.

- Cô có đề xuất gì khác không cho hạnh phúc gia đình của tôi nữa không?

- À! Có. Anh nên treo chân dung của ông chú và bà dì Phillips của anh dọc trong hành lang phòng khách của dinh thự Pemberly. Đặt gần chân dung ông chú anh, ngày xưa làm thẩm phán. Hai người dù sao cũng làm chung lĩnh vực, chỉ khác nhau ở nghề nghiệp thôi. Về chân dung của Elizabeth, anh không nên bận tâm, vì chẳng có họa sĩ nào có thể vẽ đúng đôi mắt đẹp thế.

- Đúng thế, không dễ gì bắt lấy những gì biểu lộ qua đôi mắt, nhưng những màu sắc, hình thể thì vẫn có thể vẽ ra được.

Đúng lúc ấy họ gặp bà Hurst và Elizabeth cũng đang đi dạo. Cô Bingley có vẻ bối rối vì cô e ngại những câu nói vừa rồi bị nghe lỏm.

- Tôi không biết hai người cũng đang đi dạo.

Bà Hurst nói:

- Hai người xấu quá, lên đi ra ngoài mà không cho chúng tôi biết.

Rồi bà nắm lấy cánh tay được tự do của Darcy, bà bước đi để Elizabeth lại một mình. Con đường mòn chỉ đủ khoảng cách cho ba người. Darcy nhận ra sự khiếm nhã của họ, quay lại nói:

- Đường này quá hẹp cho đoàn chúng ta. Ta nên đi vào con đường lớn.

Nhưng Elizabeth không muốn nhập vào đoàn người, cười đáp:

- Không, không ba người cứ đi. Nhóm người như thế trông hay rồi. Nếu thêm người thứ tư thì mất hết cảnh đẹp. Tôi xin kiếu.

Rồi cô tung tăng chạy đi, lòng phơi phới ngao du, trong niềm hy vọng có thể về nhà trong ít ngày nữa. Jane đã đỡ nhiều, nên cô muốn ra khỏi phòng ngủ tối hôm ấy.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

11. Chương 11

Sau bữa ăn tối, Elizabeth chạy lên phòng chị mình, chuẩn bị áo ấm cho cô, đưa cô ra phòng khách. Hai phụ nữ chủ nhà đón họ với những lời bày tỏ niềm vui. Trong một giờ trước khi các ông xuất hiện, Elizabeth thấy hai người chưa từng bao giờ dễ chịu như thế. Nghệ thuật ăn nói của họ thật tuyệt. Họ có thể mô tả chuẩn xác một buổi tiệc, hài hước kể lại một mẩu chuyện, và thoải mái cười đùa với bạn bè họ.

Nhưng khi các ông xuất hiện, Jane không còn là đối tượng quan trọng. Đôi mắt cô Bingley lập tức hướng về Darcy, nói với anh câu gì đấy trước khi anh bước đến. Anh chào cho Jane với lời chúc mừng về sức khỏe cô. Ông Hurst cũng khẽ cúi đầu chào cô và nói ông “rất vui”. Nhưng chỉ riêng Bingley có phần dài dòng và nồng ấm, anh biểu lộ niềm vui và sự chăm chú đối với cô. Trong nửa giờ đồng hồ, họ nhóm lửa và giữ cho lò sưởi được nóng vì ngại Jane bị lạnh. Bingley đề nghị cô ngồi kế bên lò sưởi rồi ngồi xuống gần cô, không trò chuyện nhiều với người khác. Elizabeth ngồi ở góc phòng đối diện, nhìn khung cảnh trong phòng với cả sự vui mừng.

Khi họ đã dùng trà xong, ông Hurst nhắc cô em về cổ bài, nhưng không ai hưởng ứng. Cô đã đoán rằng Darcy không thích chơi bài, nên từ chối ông Hurst. Cô phân trần với ông rằng không ai muốn chơi bài cả, và sự im lặng của họ dường như minh chứng cho lời cô nói. Vì thế ông Hurst không có việc gì làm, đành

phải nằm dài trên ghế sofa mà ngủ. Darcy lấy một cuốn sách ra đọc, cô Bingley cũng thế, còn bà Hurst bận rộn mân mê các vòng tay và nhẫn của mình, thỉnh thoảng góp chuyện với Jane.

Cô Bingley vừa để ý đến Darcy đang chăm chú đọc sách, vừa đọc quyển sách của mình, hoặc hỏi han vài câu, hoặc nhìn qua trang sách của anh. Tuy nhiên, cô không thể gọi chuyện với anh, anh chỉ đáp lại các câu hỏi của cô rồi chăm chú đọc tiếp. Cuối cùng cô cảm thấy không thú vị với quyển sách của mình, cô chọn nó chỉ vì nó là tập hai tiếp theo tập mà anh đang đọc. Cô ngáp dài và nói:

- Trải qua một buổi tối như thế này thật là thú vị! Tôi có thể nói không có gì thú hơn là đọc sách. Người ta có thể chán mọi thứ khác, nhưng sách thì không! Khi tôi có nhà riêng, tôi sẽ khổ sở nếu không có một tủ sách phong phú.

Không ai trả lời, cô lại ngáp lần nữa, ném quyển sách qua một bên, đảo mắt nhìn khắp phòng hầu tìm ra cái gì khác vui hơn. Khi cô nghe anh mình đề cập đến một buổi dạ vũ cho Jane, cô quay qua anh:

- Charles, nhân đây, anh thật sự có ý định tổ chức buổi dạ vũ tại Netherfield à? Trước khi anh tiến hành, em khuyên anh nên hỏi ý kiến của những người quanh đây. Em có thể nhầm, nhưng em đoán có người trong chúng ta nghĩ dạ vũ là một cực hình thay vì thú vui.

- Nếu em muốn ám chỉ Darcy, nếu anh ấy muốn anh ấy có thể đi ngủ trước khi buổi dạ vũ bắt đầu. Buổi dạ vũ đã được quyết định.

- Em sẽ thích dạ vũ tổ chức theo cách khác. Thường trong những buổi hội như thế này, có cái gì đấy tẻ nhạt không chịu nổi. Tạo cơ hội chuyện trò với nhau thì hơn là khiêu vũ.

- Caroline ạ, hay hơn nhiều, em có thể nói thế, nhưng như vậy không còn là dạ vũ nữa.

Cô Bingley không trả lời, chỉ một lúc sau cô đứng dậy và đi vòng quanh phòng. Thật hình cô thật tuyệt và đáng đi đứng cũng thật đẹp, tất cả chỉ để nhắm vào Darcy, nhưng anh chàng vẫn chỉ đọc sách. Trong tuyệt vọng, cô thử cách khác. Quay qua Elizabeth nói:

- Cô Lizzy, tôi muốn thuyết phục cô làm theo tôi, đi vòng quanh phòng. Tôi đảm bảo với cô thật là dễ chịu sau khi đã ngồi lâu một chỗ.

Elizabeth ngạc nhiên, nhưng cũng đồng ý làm theo. Cô Bingley đã thành công với đối tượng của cô. Darcy nhìn lên. Cũng như Elizabeth, anh tỉnh người ra vì bị lôi kéo vào cách thức gây chú ý mới mẻ. Anh được mời tham dự nhưng từ chối. Anh cho biết anh nghĩ ra có hai động lực để cùng nhau đi tới lui trong căn phòng và nếu anh cùng tham gia anh sẽ ngáng trở một trong hai động lực. “Anh có ý gì?” Cô Bingley rất muốn biết anh đang nghĩ gì – và hỏi Elizabeth xem cô có hiểu anh nói gì không?

Cô trả lời:

- Tôi không hiểu gì cả. Nhưng qua đây anh ấy có ý nghiêm khắc với chúng ta, nên cách tốt nhất làm anh ta thất vọng là không nói gì hết.

Tuy nhiên cô Bingley không muốn làm anh thất vọng về việc gì hết, nên khẳng khái yêu cầu anh giải thích về hai động lực mà anh nghĩ ra.

Anh nói, sau khi cô cho phép anh lên tiếng:

- Tôi không có ý giấu giếm gì mà không giải thích. Hoặc hai cô chọn cách này vì hai cô thân thiết với nhau và có chuyện bí mật cùng bàn bạc với nhau, hoặc hai cô biết ngoại hình mình trở nên đẹp nhất khi di chuyển. Với động lực thứ nhất tôi không muốn chen vào chuyện riêng tư, với động lực thứ hai, tôi có thể chiêm ngưỡng hai cô tốt hơn khi tôi ngồi bên lò sưởi.

- Này! Anh đã gây cú sốc cho tôi! Tôi chưa từng nghe điều gì kì khôi như thế. Chúng tôi có thể trừng phạt anh như thế nào vì câu nói này? – Cô Bingley thốt lên.

- Không dễ gì, nếu cô chỉ có ý muốn trừng phạt. Tất cả chúng ta đều có thể gây khó chịu cho nhau hay trừng phạt nhau. Cô nên trêu chọc anh ấy, cười cợt anh ấy, cô là người thân thiết thì phải biết rõ điều này.

- Lấy danh dự của mình, tôi xin nói tôi không biết. Xin cô tin rằng sự thân thiết của tôi không dạy cho tôi làm việc ấy. Trêu chọc tính khí điềm đạm và sự tinh trí à? Không, không tôi nghĩ anh ta có thể thách thử

chúng ta ở điểm này. Còn về việc cười cợt, chúng ta không nên tự phô bày khi cười cợt mà không có chủ đề. Anh Darcy có thể tự khen mình mất.

Elizabeth thốt lên:

- Không nên cười cợt anh Darcy à! Đây là một lợi điểm hiếm hoi, và tôi hy vọng vẫn mãi hiếm hoi, vì tôi sẽ bị thua thiệt nặng nếu có nhiều mối quan hệ như thế. Tôi rất thích đùa. Anh nói:
- Cô Bingley đã nâng uy tín tôi quá cao. Cái thông minh nhất và cái tốt nhất của đàn ông, à không cái thông minh nhất và cái tốt nhất của những hành động đàn ông, có thể trở nên lỗi bịch bởi một người cả đời trước tiên chỉ biết bông đùa.

Elizabeth trả lời:

- Đúng vậy, có những người như thế, nhưng tôi hy vọng tôi không có trong số ấy. Tôi mong tôi không bông đùa quá lố. Những diên rồ, bốc đồng vô nghĩa và bất nhất đều khiến tôi lấy làm vui, tôi thú thật, nên tôi cười cợt những điều này mỗi khi có thể. Nhưng tôi nghĩ anh không có tính ấy.
- Có thể không ai có. Nhưng tôi đã học hỏi để tránh những khuyết điểm thường bộc lộ thành quan niệm khiến cho người khác đùa cợt.
- Những khuyết điểm như phù phiếm và kiêu hãnh.
- Vâng phù phiếm đúng thật là một khuyết điểm. Nhưng kiêu hãnh – khi có đầu óc khá hơn người, kiêu hãnh luôn luôn có chừng mực.

Elizabeth quay đi để giấu một nụ cười.

Cô Bingley xen lời:

- Tôi nghĩ cô đã xem xét xong anh Darcy. Xin cô cho biết kết quả ra sao?
- Theo như anh Darcy nói, tôi hoàn toàn tin rằng anh không có khuyết điểm. Anh đã tự thừa nhận mà không che giấu.

Darcy phản bác:

- Không, tôi không có ý khoe khoang như thế. Tôi có nhiều khuyết điểm, nhưng tôi mong các khuyết điểm này không phải do nhận thức. Về tính khí của tôi, tôi không dám tự tăng bốc. Tôi nghĩ tính tôi ít chịu khuất phục - chắc chắn là không hợp với thiên hạ. Tôi không thể quên nhanh những thói xấu của người khác, hay những gì người khác xúc phạm tôi. Tâm tư tôi không dễ bị lay chuyển. Có lẽ nên nói rằng tôi hay phạt ý. Một khi cảm nghĩ tốt của tôi đã mất là xem như không thể cứu vãn.

Elizabeth thốt lên:

- Như thế là một khuyết điểm đấy! Thói phạt ý không thể nào xoa dịu được chính là một phần của tính khí. Nhưng anh đã lựa chọn đúng khuyết điểm của anh – tôi thật sự không thể bông đùa. Anh được an toàn với tôi.
- Tôi nghĩ mọi người đều có một khuyết điểm nào đấy, một khuyết điểm tự nhiên mà ngay cả một nền giáo dục tốt nhất cũng không thể xóa đi được.
- Và khuyết điểm của anh là xu hướng ghét bỏ mọi người.
- Và khuyết điểm của cô là cố ý hiểu nhầm họ.

Quá chán với cuộc đối thoại mà mình không thể tham dự, cô Bingley chán nản thốt lên:

- Hãy chơi nhạc một lúc nào. Louisa, cho phép em đánh thức anh Hurst.

Bà chị không phẩm đối, đàn dương cầm lại được mở ra, và Darcy sau vài khoảnh khắc suy nghĩ, bắt đầu hối tiếc về việc này. Anh bắt đầu cảm thấy mối nguy hiểm khi đã để tâm quá nhiều đến Elizabeth.

Jane Austen

Kiêu hãnh và định kiến

12. Chương 12

Sau khi hai chị em thỏa thuận với nhau, Elizabeth viết thư về cho mẹ yêu cầu gửi cỗ xe đến đón hai cô về nhà. Nhưng bà Bennet đã trù tính là Jane sẽ ở lại Netherfield cho đến thứ Ba, đúng một tuần sau khi Jane ngã bệnh, nên bà không vui khi nghe tin này. Vì thế câu trả lời của bà là không thuận với ý muốn của Elizabeth. Bà Bennet cho biết không thể gửi cỗ xe đến trước ngày thứ Ba, và thêm rằng nếu Bingley và các cô em nài ép thì họ có thể ở lại lâu hơn. Tuy nhiên, Elizabeth nhất quyết không muốn ở lại lâu hơn, cô không mong muốn nhận sự nài ép của họ. Trái lại cô ngại người ta nghĩ cô đã xâm phạm cuộc sống riêng tư của họ quá lâu, nên cô thúc giục Jane hỏi mượn cỗ xe ngựa của bà Hurst. Sau cùng, hai chị em cho chủ nhà biết về ý định rời Netherfield vào sáng hôm ấy và hỏi mượn cỗ xe.

Mọi người tỏ ý mong muốn họ ra về vào ngày hôm sau để Jane có thêm thời gian nghỉ ngơi. Hai chị em đồng ý. Và cô Bingley lấy làm tiếc vì đã đưa ra đề nghị dời ngày, vì lòng ghen ghét của cô dành cho Lizzy lẫn ất cả sự thương cảm đối với Jane.

Mr Bingley lấy làm lo lắng khi để cho hai người về quá sớm nhiều lần thuyết phục cô Bingley rằng như thế không an toàn cho Jane - rằng cô chưa thật sự bình phục. Nhưng Jane đã cương quyết khi cô cho rằng mình nghĩ đúng.

Đối với Darcy, đây là tin khá hay - Elizabeth đã lưu lại quá lâu. Và cô cuốn hút anh nhiều hơn là anh mong muốn, còn cô Bingley đã tỏ ra không lịch sự với cô và đùa cợt anh nhiều hơn lúc bình thường. Anh đã nhất quyết một cách khôn ngoan rằng bây giờ anh sẽ không để lộ ra bất cứ dấu hiệu nào cho thấy rằng anh cảm mến cô, không nên tạo ra chuyện gì khiến cô có thể nghĩ đến hy vọng có thể gây ảnh hưởng đến sự anh vui (?) của anh. Cảm nhận rằng ý tưởng này có lộ ra, thì những hành động của anh trong ngày cuối cùng hẳn phải đủ sức mạnh hoặc xác nhận hoặc đập tan nó. Đã quyết định theo đuổi mục đích của mình, trong cả ngày thứ bảy anh chỉ trao đổi dăm ba câu với cô. Mặc dù có lúc chỉ có hai người với nhau cả nửa giờ, anh chỉ chú ý đọc sách và không nhìn đến cô.

Vào ngày chủ nhật họ chia tay nhau, hầu như mỗi người đều có niềm vui trong lòng. Cô Bingley nhanh chóng đối xử lịch sự với Elizabeth và tỏ lòng quyến luyến với Jane. Cô tỏ ý mong muốn gặp lại Jane tại Longbourn hoặc Netherfield, rồi ôm Jane một cách dịu dàng và bắt tay Elizabeth. Riêng Elizabeth cảm thấy tinh thần phấn chấn nhất.

Bà Bennet đón tiếp hai cô con gái không được nồng hậu cho lắm. Bà phân vân khi thấy họ trở về, nghĩ rằng họ đã quyết định sai lầm khi trở về và tin rằng điều ấy sẽ làm Jane trở bệnh lại. Nhưng ông bố mặc dù chỉ nói ngắn gọn những lời bày tỏ niềm vui mừng, thật sự hồ hởi khi gặp lại hai cô. Ông cảm nhận hai cô thật sự giữ vai trò rất quan trọng trong gia đình. Khi họ vắng mặt, những buổi nói chuyện trong bữa tối kém sinh động hẳn và hầu như không có cảm xúc.

Họ nhận thấy Mary, như thường lệ, đắm mình trong việc tìm hiểu bản chất con người có vài bình phẩm về đạo đức cũ rích muốn mọi người phải nghe. Catherine và Lydia có nguồn thông tin về lĩnh vực khác, kể từ thứ tư trước, đã có nhiều việc xảy ra với trung đoàn, vài sĩ quan đến dùng bữa với ông chú họ, một binh nhì bị phạt và có tin là đại tá Foster sẽ kết hôn.

Jane Austen

Kiên hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

13. Chương 13

Khi cả gia đình cùng ăn sáng với nhau, ông Bennet nói với vợ:

- Tôi hy vọng bà sẽ chuẩn bị bữa ăn tối nay thật ngon, vì chúng ta sẽ có khách ghé thăm.
- Ông có ý gì thế? Tôi chưa nghe ai sẽ đến cả, ngoại trừ Charlotte Lucas sẽ có thể bất ngờ đến thăm. Nhưng tôi mong là thức ăn gia đình ta đủ ngon để tiếp đãi cô ấy, tôi không nghĩ cô ta thường được thưởng thức những món như thế ở nhà.
- Người tôi muốn nói đến là một người đàn ông lạ mặt.

Mắt bà Bennet sáng lên:

- Đàn ông lạ mặt ư? Tôi tin rằng ông muốn ám chỉ đến Mr Bingley. Tại sao thế Jane? Không khi nào con chịu nói cho mẹ hay cả! Chắc chắn mẹ sẽ rất vui khi được gặp lại anh ấy. Nhưng mà, trời ạ, rủi quá. Hôm nay chẳng còn tí cá nào cả! Lydia, rung chuông đi. Mẹ cần gặp Hill ngay bây giờ.

Ông chồng nói:

- Không phải là anh Bingley. Đây là người mà tôi cũng chưa từng gặp trong đời.

Ông làm cho mọi người ngạc nhiên tột độ, và tỏ ra vui thích khi thấy bà vợ và năm cô con gái sứt ruột hỏi han về người đàn ông này. Sau một lúc tiêu khiển với tính hiếu kỳ của vợ con, ông từ tốn giải thích:

- Khoảng một tháng trước tôi nhận được lá thư này, và hai tuần trước tôi đã trả lời, vì tôi nghĩ rằng đây là chuyện tế nhị nên tôi cần chú ý từ đầu. Đây là thư của anh Collins, người mà sau khi tôi chết có thể đuổi mọi người ra khỏi ngôi nhà này nếu anh ta muốn.

Bà vợ kinh hoàng thốt lên:

- Ôi! Tôi không thể chịu được khi nghe việc này. Xin đừng nói gì về anh chàng ghê tởm ấy. Tôi nghĩ rằng đây là điều vô lý nhất trên đời, bất đồng sản của ông lại bị rút ra khỏi con cái chúng ta, và nếu tôi là ông tôi hẳn đã làm điều gì đó từ lâu rồi.

Jane và Elizabeth cố gắng giải thích cho bà về cách thức thừa kế theo thứ tự. Hai cô đã cố gắng giải thích nhiều lần trước đây, nhưng đây là chuyện vượt quá mức hiểu biết của bà. Bà tiếp tục mắng nhiếc sự tàn nhẫn của việc lấy đi tài sản của một gia đình có năm cô con gái trao cho một người đàn ông mà không ai đếm xỉa đến.

Ông Bennet thừa nhận:

- Đây đúng là một vấn đề bất hợp lý, không có gì xóa được tội của anh Collins khi thừa kế Longbourn. Nhưng nếu bà chịu khó nghe tôi đọc thư này, bà có thể cảm thấy nhẹ người bởi cách thức anh ấy bày tỏ.
- Không tôi sẽ không cảm thấy nhẹ nhõm chút nào cả. Tôi cho rằng anh ta thật là xác xược khi dám viết thư cho ông, mà lại còn đạo đức giả. Tôi chúa ghét những người dối trá như thế. Tại sao hẳn không tiếp tục tranh chấp với ông như cha hẳn trước đây?
- Ủ nhĩ, tại sao trong đầu anh ta dường như có một ít đắn đo về quan hệ quyền thuộc, như bà sẽ nghe sau đây:

“Huntsford, Westerham, Kent

Ngày 15 tháng mười

Thưa Chú

Mối bất hoà trường kì giữa chú và người cha đáng kính của cháu luôn làm cháu cảm thấy bứt rứt, nên từ khi cha cháu chẳng may qua đời, cháu thường muốn hàn gắn sự rạn nứt này. Nhưng trong một thời gian cháu nghĩ rằng không phải phép với hương hồn cha nếu như cháu có mối quan hệ hoà hoãn với bất kì người nào đã mâu thuẫn với ông cụ. Tuy nhiên, giờ đây cháu đã quyết định về việc này, vì sau khi được thụ phong vào Lễ Phục Sinh vừa rồi, cháu đã có may mắn đặc biệt được hội đồng bổ nhiệm của Phu nhân Catherine de Bourgh, goá phụ của ngài Lewis de Bourgh, với lòng hào hiệp và từ tâm, cử cháu vào chức vụ quý giá

là mục sư cai quản giáo xứ này. Nơi đây, cháu sẽ nỗ lực hết mình để hành xử với lòng tôn kính biết ơn đối với Phu nhân, và sẵn sàng cử hành những nghi lễ của Giáo Hội. Hơn nữa, với cương vị là giáo sĩ, cháu cảm thấy nghĩa vụ của mình là khuếch trương và thiết lập ân sủng an bình đến mọi gia đình trong phạm vi ảnh hưởng của mình. Trên cơ sở này, cháu tin rằng việc cởi mở tấm lòng thành là điều rất nên, và theo vị thế là người thừa hưởng theo thứ tự của bất động sản tại Longbourn sẽ được phía gia đình bỏ qua, nên cháu hy vọng chú sẽ không từ chối cành oliu của cháu.

Cháu không thể an tâm vì đã làm thương tổn các cô nhà đáng yêu, và cũng xin có lời tạ lỗi về việc này, cũng như xin chú hiểu cho rằng cháu sẵn lòng hòa giải với các cô – nhưng cháu xin đề cập đến chuyện này sau. Nếu chú không quản ngại việc đón tiếp cháu tại nhà, cháu xin phép được đến viếng thăm gia đình, ngày thứ hai, 10 tháng mười một, lúc 4 giờ chiều. Cháu sẽ làm phiền lòng hiếu khách của gia đình cho đến ngày thứ bảy kế tiếp, và sẽ không có trở ngại gì cho công việc, vì Phu nhân Catherine sẵn sàng cho phép cháu vắng mặt vào ngày Chủ Nhật, miễn là có giáo sĩ khác đảm nhiệm công việc.

Với lòng thiện chí và thân thiết, cháu xin kính gửi lời hỏi thăm đến bà nhà và các cô.

William Collins”

Ông Bennet nói, khi xếp lá thư lại:

- Vậy là, lúc 4 giờ, chúng ta sẽ chào đón vị sứ giả hoà bình này. Xem chừng anh ta là người có lương tâm và lễ độ, nên tôi nghĩ rằng đây sẽ là mối quan hệ tốt, đặc biệt nếu vị Phu nhân cho phép anh ta ghé thăm lần nữa.

- Có một ý gì đấy khi anh ta nói về mấy đứa con gái, và nếu anh ta sẵn lòng tạo hoà khí như thế thì tôi sẽ không ngăn cản.

Jane tham gia:

- Mặc dù khó đoán được anh ta sẽ chuộc lỗi bằng cách nào, nhưng anh ta được ghi được điểm tốt khi bày tỏ ý định của mình.

Elizabeth đặc biệt có ấn tượng với việc anh kính trọng vượt bậc Phu nhân Catherine, và ý tưởng tốt lành trong nghi thức rửa tội, hôn lễ và chôn cất cho giáo dân mỗi khi được yêu cầu. Cô nói:

- Con nghĩ anh ta có vẻ lạ kì. Con không thể nhận ra anh ta là người như thế nào. Anh ấy có vẻ gì đấy như phô trương, và anh ta ám chỉ gì khi xin lỗi đã là người thừa kế theo thứ tự? Ta không thể mong anh ta sẽ giúp đỡ, dù cho anh ta có thể. Anh ấy có phải là người biết điều không hở cha?

- Cha nghĩ rằng không. Cha rất mong sẽ gặp con người trái ngược với suy nghĩ của mình. Thư của anh ta vừa có vẻ nhún mình, vừa có vẻ lên mặt, như thế nói lên điều gì đấy. Cha rất nôn nóng muốn gặp anh ta.

Mary nhận xét:

- Về cách thức hành văn, thì lá thư không có gì khiếm khuyết. Ý niệm về cành oliu cũng chẳng mới, tuy thế con nghĩ anh ta đã thể hiện tốt.

Đối với Lydia và Catherine, cả lá thư và người viết thư chẳng có gì đáng quan tâm. Người anh họ của hai cô không thể nào đến với áo choàng đỏ, và thời kì mà hai cô quan tâm đến những người mặc màu áo khác đã trôi qua vài tuần rồi. Về phần bà mẹ, lá thư đã xóa đi phần nào ác cảm nơi bà; bà chuẩn bị gặp anh với vẻ điềm tĩnh khiến ông chồng và các cô con gái đều ngạc nhiên.

Anh Collins đến đúng giờ như đã hẹn và được cả gia đình tiếp đón rất lịch sự. Ông Bennet chỉ nói rất ít, nhưng các cô thì luôn sẵn sàng tiếp chuyện, riêng về phần anh Collins không cần được khích lệ mở miệng và cũng chẳng cần giữ im lặng. Anh ta khá cao ráo và khá nặng cân ở tuổi hai mươi lăm. Cử chỉ của anh nghiêm trang và trịnh trọng thêm vào đó thái độ rất chính tề. Vừa ngồi không lâu, anh đã khen ngợi bà Bennet có một gia đình thật tuyệt vời với năm cô con gái, và nói rằng anh đã được nghe rất nhiều về các cô, nhưng trong trường hợp này thì tiếng tăm còn kém xa sự thật. Anh thêm rằng anh tin chắc chẳng bao lâu các cô đều sẽ yên bề gia thất một cách tốt đẹp. Có vài cô gái tỏ ra không thích lắm cách nịnh đầm này, nhưng bà Bennet, vốn thích tranh cãi mà thiếu lời khen, trả lời ngay:

- Ông thật là tử tế, với tất cả tấm lòng tôi mong rằng việc ấy sẽ thành sự thực, nếu không thì số phận chúng nó sẽ rất cơ cực. Cuộc đời nhiều khi tạo nhiều hoàn cảnh kì quặc.

- Có lẽ bà ám chỉ việc thừa kế theo thứ tự.

- À! Đúng vậy! Đây là việc khiến cho tôi phải lo buồn, tôi buộc phải nói như thế. Tôi không có ý cho rằng ông có lỗi, vì tôi biết rằng những việc như thế chỉ là do ngẫu nhiên. Ta không thể biết gia tài của mình sẽ về đâu khi được thừa kế theo thứ tự.

- Thừa bà, tôi rất cảm thông với tình cảnh của các cô em họ và có thể nói thêm nhiều về việc này, chỉ vì tôi không muốn tỏ ra quá sốt sắng và nông nổi. Nhưng tôi có thể nói rằng các cô có thể an tâm, tôi luôn quan tâm đến các cô với tấm lòng thương mến. Hiện giờ tôi không thể nói gì hơn, nhưng khi chúng ta quen biết nhau hơn...

Anh bị lời mời dùng bữa ngắt lời, và các cô gái mỉm cười với nhau. Các cô không phải là đối tượng duy nhất mà anh mến thích. Anh xem xét và ca ngợi phòng khách lớn, phòng ăn và tất cả các món nội thất. Việc anh tán dương những đồ vật trong nhà có thể khiến cho con tim bà Bennet rung động, nhưng bà bị hành hạ bởi ý nghĩ rằng anh xem xét mọi thứ như là gia sản của mình trong tương lai. Anh cũng hết lời ca ngợi bữa ăn tối, và anh xin được biết cô nào có tài gia chánh xuất sắc đến như thế. Nhưng bà Bennet vội vã sửa sai, với một ít thô lỗ, cho anh biết gia đình có đầu bếp riêng và các cô không phải dính dáng gì đến nhà bếp. Anh xin lỗi vì làm bà phật ý. Bà nhỏ nhẹ đáp là bà không hề cảm thấy phật ý, nhưng anh chàng vẫn tiếp tục xin lỗi một hồi lâu.

14. Chương 14

Ông Bennet nói rất ít trong bữa ăn, nhưng khi mọi gia nhân đã ra khỏi phòng ăn, ông cho rằng đã đến lúc nói chuyện với người khách. Thế là ông bắt đầu với chủ đề mà ông nghĩ là cậu cháu nổi trội nhất, bằng cách nhận xét rằng anh đã có nhiều may mắn khi nhận được sự đỡ đầu của Phu nhân, rằng lòng quan tâm của Phu nhân Catherine de Bourgh đến công việc của anh, cộng thêm việc xem xét tạo tiện nghi cho anh sinh sống đều rất khác thường. Ông Bennet đã không thể chọn được đề tài nào hay hơn cho ông cháu. Vì anh Collins hùng hồn tán dương bà Phu nhân. Và chủ đề đã nâng thái độ trang nghiêm của anh lên trên mức thông thường, và với vẻ bề ngoài quan trọng nhất, anh cho biết chưa bao giờ anh gặp được con người như thế trong giới thượng lưu – sự ân cần và chiều chuộng, như anh đã nhận thấy nơi Phu nhân Catherine. Bà đã vui lòng khi độ lượng chiếu duyệt hai bài giảng đạo của anh trong buổi thuyết giảng có sự hiện diện của bà. Bà cũng đã hai lần mời anh đến dùng bữa tại Rosings, và chỉ mới thứ bảy trước đã mời anh đến lấp vào chân chơi bài bốn người vào buổi tối. Nhiều người anh quen cho biết rằng phu nhân Catherine là người kiêu hãnh, nhưng anh không thấy gì khác nơi bà ngoài sự hòa nhã. Bà luôn nói chuyện với anh như bất kì một nhân vật thượng lưu nào khác, bà không hề ngăn trở anh giao lưu với những gia đình láng giềng, hoặc khi anh rời khỏi địa phận giáo xứ để viếng thăm thân bằng quyến thuộc. Bà còn hạ mình khuyên anh nên lập gia đình sớm nhất nếu có thể được, miễn là anh chọn lựa một cách cẩn trọng, và đã vài lần đến thăm viếng ngôi gia cư khiêm tốn của anh, tại đây bà đã hài lòng tuyệt đối với mọi chi tiết chỉnh trang của anh, và bà còn cho anh vài đề xuất – vài ngăn kệ trong căn buồng ở tầng trên.

Bà Bennet nói:

- Tất cả những việc này đều đúng cách và lịch sự, nên tôi tin chắc bà ấy là một người phụ nữ rất dễ chịu. Điều đáng tiếc là những mệnh phụ như thế không được nhiều. Bà ấy sống có gần ông không?

- Vườn cây ngoài ngôi gia cư khiêm tốn của tôi chỉ cách dinh thự Rosings Park của Phu nhân bởi một con đường.

- Tôi nghĩ ông đã nói bà ấy là một quả phụ. Bà ấy có thân quyến gì không?

- Bà chỉ có một cô con gái, là người thừa kế của Rosings và cả một gia tài to tát.

Bà Bennet thốt lên, lắc đầu:

- À! Thế là cô ấy là một người giàu có. Vậy cô ta là người như thế nào? Trông cô ấy có đẹp không?

- Thật ra cô ấy là người phụ nữ trẻ yêu kiều nhất mà tôi đã được gặp. Chính Phu nhân Catherine có nói rằng, về vẻ đẹp thật sự, cô de Bourgh vượt trội hơn những cô gái đẹp nhất, vì cô có những biểu hiện của một phụ nữ trẻ dòng dõi. Không may là thể chất cô ấy quá yếu đuối, nên điều này đã ngăn cản sự thành công của cô trên nhiều lĩnh vực, nếu không cô ấy không thể thất bại trong bất cứ lĩnh vực nào. Nhưng cô ấy hoàn toàn thân ái với mọi người, thường hạ mình đánh xe chạy ngang qua ngôi gia cư khiêm tốn của tôi.

- Cô ấy đã được đưa vào bộ kiến chưa? Tôi không nhớ đã từng thấy tên cô ấy trong sổ các phụ nữ bộ kiến Triều đình.

- Điều đáng buồn là tình trạng sức khỏe của cô không cho phép cô vào thành phố. Chính tôi có nói với Phu nhân Catherine ngày nọ là việc này khiến cho triều đình thiếu đi một nét đẹp lộng lẫy. Phu nhân xem ra rất vui lòng với nhận xét của tôi, và quý vị có thể tưởng tượng ra rằng tôi rất lấy làm sung sướng trong mỗi cơ hội để tặng những lời ca tụng tế nhị luôn được phụ nữ chấp nhận. Có hơn một lần tôi nhận xét với Phu nhân Catherine rằng cô con gái khả ái của bà dường như sinh ra để trở thành một nữ công tước, và tước vị được cô làm cho trở nên cao sang thêm hơn là tạo địa vị cho cô. Đây là những điều nhỏ nhặt làm cho Phu nhân hài lòng, và cũng là cách quan tâm đặc biệt mà tôi tự nhủ phải tỏ lộ để đáp lại tấm lòng ưu ái bà dành cho tôi.

Ông Bennet nói:

- Ông nhận xét rất đúng, ông đã làm cho người khác hài lòng qua cung cách tế nhị. Nhân đây, xin hỏi rằng những cử chỉ ấy xuất phát vào sự việc diễn ra, hay là kết quả của việc nghiên cứu trước.

- Phần lớn là tự phát theo từng thời điểm, mặc dù đôi lúc tôi có sắp đặt những lời khen nho nhỏ tùy trường hợp, nếu được tôi luôn tạo ra vẻ không chuẩn bị trước.

Nhưng gì ông Bennet dự kiến đã được giải đáp thỏa đáng. Anh ta đúng là một gã lố bịch như ông đã nghĩ, ông nghe anh kể chuyện một cách thích thú, cùng lúc giữ vẻ mặt nghiêm trang, và không đòi hỏi có người đồng cảm trừ những khi ông liếc mắt qua Elizabeth.

Vào thời gian dùng trà, xem như liều lượng vui thú đã đủ, ông Bennet vui vẻ dẫn người khách vào phòng khách một lần nữa, và khi đã dùng trà xong, ông mời anh đọc sách cho các cô nghe. Anh Collins sẵn lòng nhận lời, một quyển sách được trao cho anh. Nhưng khi cầm quyển sách lên, anh xin lỗi, và nói rằng chưa từng đọc tiểu thuyết – Kitty nhìn anh chăm chăm, còn Lydia thốt lên đầy cảm thán. Một số sách khác được đưa đến cho anh, sau khi cân nhắc anh chọn Bản thuyết pháp của Fordyce, Lydia há hốc miệng khi anh mở quyển sách, và trước khi anh đọc bằng giọng điệu nghiêm trang đều đều, cô cắt ngang:

- Mẹ ơi, mẹ biết không, chú Phillips định sa thải Richard, nếu như vậy đại tá sẽ thu nhận anh ấy đấy. Dì con nói với con như thế. Con sẽ đi Meryton ngày mai để biết thêm chi tiết, cũng để hỏi thêm khi nào anh Danny trở về từ thành phố.

Hai cô chị yêu cầu cô giữ mồm miệng, nhưng anh Collins, cảm thấy bị xúc phạm nặng nề, để quyển sách qua một bên và bắt đầu nói:

- Tôi thường nhận thấy những cô gái trẻ ít chú ý đến sách vở với giá trị đặc trưng, mặc dù được viết riêng cho các cô. Tôi phải nói là tôi rất ngạc nhiên, vì tôi tin rằng sự giáo huấn này là rất cần cho họ. Nhưng tôi không muốn quấy rầy các cô em nữa.

Rồi anh quay sang ông Bennet, đề nghị ông chơi cờ. Ông chấp thuận, và nghĩ rằng anh đã hành động khôn ngoan khi để các cô gái vui thú với những trò lật vặt của họ. Bà Bennet và các cô con gái lớn xin lỗi anh bằng những lời lễ lịch sự nhất vì Lydia đã cắt ngang. Nhưng anh Collins trấn an họ rằng anh không để tâm đến những việc làm của cô bé, và anh sẽ không bao giờ cảm thấy bức tức về thái độ của cô. Rồi anh ngồi xuống với ông Bennet bên bàn cờ và chuẩn bị cho ván cờ.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

15. Chương 15

Anh Collins là một người không nhạy cảm, và nền giáo dục hay sự giao tiếp không giúp gì trong việc bù đắp khiếm khuyết này. Phần lớn cuộc đời anh trải qua dưới sự giáo huấn của một người cha thất học và bủn xỉn. Mặc dù anh đã học qua đại học, nhưng anh chỉ học vừa đủ, và không tạo được mối quan hệ hữu ích nào. Sự khước phục – mà cha anh đã áp đặt lên cho anh – thoát đầu tạo cho anh bộ dạng nhún nhường, bây giờ bị trung hòa bởi tính tự phụ của một đầu óc kém cỏi, đời sống cô lập, công thêm cảm giác tự đắc về sự thành đạt sớm sủa và bất ngờ. Một cơ may đã tiến cử anh với Phu nhân Catherine De Bourgh khi có một vị trí giảng đạo bị khuyết. Niềm kính trọng của anh về tước vị của bà và lòng tôn sùng mà anh dành cho bà như là người đỡ đầu, cộng với sự đánh giá rất cao về bản thân, về uy tín của một giáo sĩ, cũng như quyền lợi của vị mục sư cai quản giáo xứ, tất cả đã tạo cho anh một sự pha trộn giữa tính kiêu hãnh và xun xoe, giữa tự tôn và nhún nhường.

Giờ đây với một ngôi tư dinh khang trang và lợi tức đầy đủ, anh có ý định cưới vợ. Khi anh có ý định giảng hoà với gia đình tại Longbourn, anh nhắm đến việc sẽ lấy một trong các cô làm vợ, nếu như các cô quả thật xinh đẹp và dễ thương như anh nghe nói. Đây là kế hoạch làm lành – một cách chuộc lỗi – để thừa kế gia tài của ông Bennet. Anh nghĩ đây là một kế hoạch tuyệt diệu, anh có đủ tư cách và xứng đôi vừa lứa, công thêm sự độ lượng vô bờ, và không vụ lợi về phần mình.

Sau khi gặp các cô, kế hoạch của anh vẫn không thay đổi. Gương mặt xinh đẹp của Jane, đã xác minh lời đồn của mọi người, và phù hợp với những quan điểm khắt khe nhất về vai vế của anh. Trong buổi sáng đầu tiên, Jane là sự lựa chọn của anh. Tuy nhiên, vào sáng hôm sau đã có sự điều chỉnh. Trong khi ngồi nói chuyện với bà Bennet trong bữa sáng, câu chuyện bắt đầu từ tư dinh cha xứ, và một cách tự nhiên dẫn tới thú nhận về những ước vọng của anh, rằng tại Longbourn anh có thể tìm thấy một người, có thể làm bà chủ cho tòa dinh thự của anh. Giữa những nụ cười ân cần và lời khích lệ là những lời bóng gió về Jane, người mà anh đang để tâm đến. Nhưng bà Bennet buộc phải đề cập đến việc có thể chẳng bao lâu nữa cô sẽ được hứa hôn.

Anh Collins chỉ việc thay đổi từ Jane sang Elizabeth, và việc này đã diễn ra chóng vánh, trong khi bà Bennet còn bận gợi ý về Elizabeth gần ngang bằng với Jane về tuổi tác và sắc đẹp.

Bà Bennet rất lưu tâm đến lời ngụ ý này, và tin rằng chẳng bao lâu hai cô con gái của bà sẽ đính hôn. Anh chàng mà bà không thể chịu đựng nổi mỗi khi nói đến hai ngày trước giờ được bà trọng đãi như khách quý.

Lydia không quên ý định đi Meryton, các cô chị ngoại trừ Mary đều đồng ý đi cùng với cô, và anh Collins sẽ đi theo cùng các cô để sẵn sàng theo lời yêu cầu của ông Bennet. Ông chỉ muốn tổng khứ anh chàng để có thể yên ổn đọc sách, vì sau bữa ăn sáng anh Collins đã bám theo ông đi đây đó, bề ngoài ra vẻ xem xét những tập sách lớn trong bộ sưu tập, nhưng miệng lại huyền thuyên với ông về ngôi nhà và khu vườn của mình tại Huntsford. Thái độ này khiến cho ông Bennet cảm thấy vô cùng khó chịu. Trong phòng đọc sách ông luôn được đảm bảo yên tĩnh. Như ông đã nói với Elizabeth, mặc dù phải đối đầu với sự ồn ào và tự phụ ở những nơi khác nhưng trong phòng đọc sách ông thường được giải phóng khỏi những điều khó chịu. Vì thế ông lịch sự mời anh Collins đi tháp tùng các cô con gái. Anh Collins cũng cảm thấy thích việc đi cùng với các cô hơn là đọc sách, tỏ ra rất vui mừng được gấp cuốn sách dày cộm lại đi với các cô.

Với những phô trương vụn vặt, và những lời tán dương lịch sự, anh đi cùng các cô lên Meryton. Lúc này các cô gái không còn để ý đến anh nữa. Đôi mắt của các cô đảo vòng trên đường phố tìm kiếm bóng dáng của những sĩ quan, và chỉ có những chiếc mũ thật sang hay hàng musolin mới khiến các cô phân tâm.

Nhưng một chàng trai trẻ xuất hiện và làm các cô chú ý. Anh có bề ngoài thật phong nhã, đi ngược chiều lại với một sĩ quan. Viên sĩ quan chính là Danny, người về từ London mà Lydia nói đến. Anh cúi đầu chào họ khi mọi người đi qua. Tất cả các cô đều có ấn tượng về phong thái của anh, và tự hỏi anh là ai. Kitty và Lydia quyết định tìm hiểu xem anh là ai. Hai cô dẫn đầu, băng qua đường, với lý do tìm mua món hàng gì

đấy trong cửa hiệu đối diện, và may mắn vừa đến bên vệ đường khi hai anh chàng quay trở lại đi đến cùng một nơi. Danny chào hỏi họ, và xin phép được giới thiệu người bạn với các cô, Mr Wickham, người đã từ thành phố trở về cùng với anh và cũng tham gia vào cùng đơn vị. Chỉ cần bộ quân phục là chàng trai trẻ trở nên hoàn toàn lôi cuốn. Mọi vẻ bề ngoài của anh đều tuyệt diệu, anh có gương mặt thanh tú, thể hình hoàn hảo, thêm vào đó là cách nói chuyện rất cuốn hút. Ngay sau lời giới thiệu là cuộc trò chuyện vui vẻ, và lưu loát một cách tự nhiên và rất đúng mực. Tất cả đang đứng trò chuyện thì họ nghe tiếng ngựa chạy gần đến, họ nhìn thấy Darcy và Bingley đang phi đến. Khi trông thấy các cô, hai anh tiến đến và bắt đầu những lời lẽ lịch sự thông thường. Bingley là đối tượng nói chính, và Jane người nghe chính. Anh nói rằng đang đi đến Longbourn để hỏi thăm về tình trạng của cô. Darcy xác nhận lời nói của bạn mình bằng cách khẽ cúi đầu, và khi anh bắt đầu cả quyết không dán mắt vào Elizabeth, thì anh nhìn thấy chàng trai trẻ lạ mặt. Elizabeth kịp nhìn thấy vẻ mặt của hai người khi họ nhìn nhau, rất ngạc nhiên về ảnh hưởng của cuộc gặp gỡ. Cả hai đều đổi sắc mặt, một thành trắng, một thành đỏ. Sau ít khoảnh khắc, Wickham chạm tay vào mũ để chào, và Darcy chỉ gượng đáp lại. Thế là thế nào? Không thể nào nghĩ ra, không thể không muốn biết?

Trong lúc đó, Bingley có vẻ như không biết chuyện gì đã xảy ra, từ già và phi ngựa đi với bạn anh.

Mr Danny và Wickham đi cùng các cô đến nhà ông Phillips, rồi cúi đầu từ già, mặc cho Lydia năn nỉ mời hai người vào nhà. Bà Phillips vui mừng được gặp lại các cô cháu gái. Riêng hai cô lớn, sau thời gian vắng mặt được đón tiếp đặc biệt. Bà ngạc nhiên về việc hai cô thành linh trở về nhà. Vì hai cô không dùng cỗ xe ngựa, đáng lẽ bà đã không biết họ đã về nhà nếu như bà không tình cờ gặp người bán hàng cho ông Jones cho hay tin. Jane giới thiệu Mr Collins với bà, và bà đón tiếp anh một cách vô cùng lịch sự. Anh đáp lại một cách kiêu cách, xin lỗi vì đã đến làm phiền khi trong khi chưa được quen biết nhau trước mà chỉ qua sự giới thiệu của các cô gái. Bà Phillips có vẻ lo ngại khi đón tiếp người có thái độ lịch sự quá thể như vậy. Nhưng việc chào đón anh bị gián đoạn bởi những câu hỏi dò về anh chàng lạ mặt, và về người này bà cũng chỉ biết những gì mà các cô đã được biết. Và bà hứa là sẽ nhờ chồng bà đến thăm viếng anh và sẽ mời anh đến dùng bữa, nếu gia đình Bennet cùng đến vào buổi tối. Mọi người đều đồng ý, và tất cả ra về trong tình thần phấn khởi vì nghĩ đến những thú vui sắp tới. Anh Collins lặp lại lời xin lỗi, nhưng bà trấn an anh rằng như thế thật không cần thiết.

Trên đường về Elizabeth kể cho Jane nghe về thái độ kì lạ của Darcy. Mặc dù Jane có thể biện hộ cho hai người nếu họ có lỗi gì đấy, nhưng Jane cũng không thể giải thích gì cho cô em về thái độ của hai người.

Anh Collins làm bà Bennet rất đổi cảm kích khi anh khen ngợi thái độ và cử chỉ lịch sự của bà Phillips. Anh cả quyết ngoại trừ Phu nhân Catherine và tiểu thư con gái bà, anh chưa từng gặp người phụ nữ nào thanh lịch hơn, vì bà không những đón tiếp anh với phép lịch sự cao nhất mà còn có nhã ý mời anh đến thăm dự buổi tối ngày sau, mặc dù anh chưa quen biết bà trước. Anh có thể đoán là do mối quan hệ của anh với gia đình Bennet, tuy thế anh vẫn rất vui vì cả đời anh chưa từng được chú ý đến như thế.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

16. Chương 16

Vì không ai phản đối các cô gái đến tụ họp tại nhà bà dì, mọi người chống đối sự dẫn dắt của anh Collins phải rời xa ông bà Bennet trong chuyến thăm viếng, cỗ xe ngựa mang anh và năm cô em họ đi Meryton. Khi họ đi vào phòng khách, các cô vui mừng được biết rằng anh Wickham đã nhận lời mời của ông chú, lúc ấy đang ở trong nhà.

Khi mọi người đã ngồi vào chỗ, anh Collins thần thờ nhìn chung quanh và chiêm ngưỡng, vì anh có ấn tượng tốt với kích thước và nội thất gian phòng, đến nỗi anh cho biết anh có cảm tưởng như đang ngồi trong phòng

ăn sang mùa hè ở Rosings. Thoạt đầu sự so sánh không mang đến niềm vui, nhưng khi bà Philips hiểu ra Rosings là nơi nào, do ai làm chủ, khi bà nghe anh mô tả một trong những phòng tiếp khách của phu nhân Catherine và biết rằng chỉ bộ ổng khói đã tốn tám trăm bảng, bà cảm thấy ngay mọi sức mạnh của lời khen, đáng lẽ cũng không phiền hà nếu anh đã có ý so sánh với căn phòng của người quản gia.

Cho đến khi các chàng trai đến cùng ngồi với họ, trong khi mô tả mọi vẻ huy hoàng của Phu nhân Catherine và dinh thự của bà, thỉnh thoảng lạc đề qua việc tán dương toà Tư dinh Cha xứ khiêm tốn của mình và những chỉnh trang ở đấy, anh Collins nhận thấy bà Philips là người biết lắng nghe chăm chú khi trò chuyện. Càng nghe, ấn tượng của bà về địa vị của anh càng cao, và bà có ý sẽ kể lại tất cả cho những người hàng xóm của bà càng sớm càng tốt. Đối với các cô gái, khi không thể nghe anh nói và không có việc gì làm ngoại trừ trông chờ, thời gian chờ đợi dường như quá dài. Cuối cùng, các chàng trai đã đến. Khi anh Wickham bước vào, Elizabeth có cảm tưởng như hoặc cô chưa từng gặp anh lần nào, hoặc cô không hề nghĩ về anh từ lúc ấy, với một thoáng cảm mến không lý do. Các sĩ quan đều có danh vọng, thanh lịch, và những chàng được nhất thì hiện diện ở đây; nhưng anh Wickham nổi trội hơn tất cả về con người, gương mặt, phong thái và dáng đi đứng, cũng như họ vượt trội so với ông chú Philips với khổ mặt rộng, lúc ấy đang thở ra mùi rượu poóc-tô đi theo họ vào phòng.

Anh Wickham là chàng trai tốt phúc được hầu hết tất cả các cô chú ý, còn Elizabeth là cô gái tốt phúc được ngồi gần anh. Phong cách thoải mái khi anh bắt chuyện, mặc dù nói về một đêm mưa và với khả năng của một mùa mưa, khiến cô nghĩ rằng một chủ đề thông thường nhất, nhàm chán nhất, cũ rích nhất có thể trở nên hứng thú qua một người có tài ăn nói.

Với những đối thủ như anh Wickham và các sĩ quan, anh Collins dường như bị chìm xuống đến mức không đáng là bao. Với các cô trẻ, anh chắc chắn không là gì cả; nhưng thỉnh thoảng anh có bà Philips lịch sự lắng nghe anh nói, và với sự trông nom của bà, anh là người khách được mời cà phê và bánh nhiều nhất.

Khi những cỗ bài được bày ra, anh có cơ hội đáp lại lời bà mời anh tham gia chơi bài ulyt. Anh nói:

- Tôi không biết chơi nhiều về lối chơi này, nhưng tôi sẽ rất vui có cơ hội học thêm, vì trong hoàn cảnh cuộc sống của tôi.

Bà Philips cảm ơn anh đã chiều theo bà, nhưng không thể chờ nghe lý do của anh.

Anh Wickham không chơi bài ulyt, nhưng vui mừng được ngồi giữa Elizabeth và Lydia ở bàn kia. Lúc đầu có nguy cơ là Lydia chiếm mất thời giờ của anh vì cô nói huyền thuyên, nhưng vì rất thích chơi bài xổ số, cô chú tâm nhiều hơn vào cuộc chơi nên không còn để ý đến ai. Vì thế, anh Wickham nhàn nhã trò chuyện với Elizabeth. Cô sẵn lòng lắng nghe anh, mặc dù việc chính yếu cô muốn nghe thì anh không nói, đây là lý do chính anh quen biết với anh Darcy. Cô không dám ngay cả nhắc đến tên anh này. Nhưng chẳng bao lâu, nỗi hiếu kỳ của cô được thỏa mãn, do anh Wickham bắt đầu câu chuyện. Anh hỏi cô rằng Netherfield cách Meryton bao xa, và sau khi nghe câu trả lời, với một chút ngập ngừng, anh hỏi anh Darcy đã ở đấy được bao lâu rồi. Cô đáp:

- Khoảng một tháng.

Rồi không muốn câu chuyện bị dở dang, cô thêm:

- Tôi được biết rằng anh ấy có một sự sản lớn tại Derbyshire.

Wickham trả lời:

- Vâng, bất động sản của anh ấy thuộc loại khá. Lên đến mười nghìn mỗi năm. Cô không thể gặp người nào có thể cho thông tin về anh ấy nhiều như tôi, vì tôi có quan hệ với gia đình anh ấy theo một cách đặc biệt từ lúc tôi còn nhỏ.

Elizabeth không thể giấu ngạc nhiên.

- Elizabeth, cô có thể rất ngạc nhiên nghe tôi nói như thế, sau khi cô hẳn đã thấy thái độ lạnh nhạt của hai chúng tôi khi gặp nhau ngày hôm qua. Cô có quen thân với anh Darcy không?

Elizabeth nặng lời:

- Quen thân đến mức độ như tôi mong muốn. Tôi đã ngụ bốn ngày dưới cùng một mái nhà với anh ấy, nhờ thế tôi nghĩ anh ấy là một người thật khó chịu.

Wickham nói:

- Tôi không có quyền cho ý kiến của tôi về việc anh ấy có dễ chịu không. Tôi không đủ tư cách cho ý kiến. Tôi đã biết anh ấy quá lâu và quá rõ nên không đủ công tâm để xét đoán anh ấy. Tôi không thể giữ vô tư. Nhưng tôi tin ý kiến của cô về anh ấy đáng gây ngạc nhiên – và có lẽ ở nơi nào khác cô không nặng lời như thế. Nơi này, cô đang ở trong gia đình của cô.

- Tôi cam đoan ở đây tôi không nói quá điều tôi có thể nói trong căn nhà nào khác trong vùng, ngoại trừ ở Netherfield. Không ai tại Hertfordshire yêu mến anh ấy. Anh sẽ không tìm thấy người nào nói tốt về anh ấy cả.

Wickham nói:

- Tôi không thể giả vờ lấy làm tiếc rằng anh ấy hay bất kỳ người nào khác không nên được đánh giá quá cao so với chân giá trị của họ, nhưng với anh ấy tôi tin rằng việc này không xảy ra thường. Nhân thể bị loá mắt bởi sự sẵn và vai vế của anh ấy, hoặc sợ hãi vì phong thái tôn cao và đường bệ của anh, nên họ nhìn anh theo cách an muốn được nhìn.

- Ngay cả khi tôi không được biết anh ấy nhiều, tôi vẫn cho anh ấy là người có tính khí cáu bẳn.

Wickham chỉ lắc đầu. Anh nói:

- Tôi tự hỏi liệu anh ấy sẽ lưu lại đây trong bao lâu.

- Tôi không biết gì cả, nhưng khi ở Netherfield tôi không nghe gì về việc anh ấy sẽ đi. Tôi hy vọng sự hiện diện của anh ấy chung quanh nơi này sẽ không ảnh hưởng đến việc anh dự định gia nhập đơn vị ở đây.

- À, không – không phải là tôi sẽ bị anh Darcy xua đuổi. Nếu anh ấy muốn tránh gặp tôi, anh phải đi. Hai chúng tôi không phải là bạn với nhau, riêng tôi luôn cảm thấy khó chịu khi gặp mặt anh ấy, nhưng tôi không có lý do để tránh né anh ấy ngoại trừ điều mà tôi có thể công bố cho mọi người biết; một ý thức về cách đối xử tồi tệ, thêm những tiếc nuối đau buồn khi thấy anh rơi vào tình cảnh này. Cô Bennet, cha của anh ấy đã qua đời, là một trong những người đàn ông tốt nhất đã từng sống trên cõi đời này, cũng là một người thân thiết đáng tin cậy nhất của tôi, nên tôi không thể nào gần gũi với anh Darcy này mà không bị đau buồn cả cõi lòng với hàng nghìn hoài niệm dịu dàng. Thái độ của anh ấy với tôi là đầy tai tiếng, nhưng thật tình tôi tin tưởng rằng tôi có thể tha thứ cho anh về mọi chuyện, hơn là để anh ấy gây thất vọng cho mọi hy vọng và làm hương hồn của ông cụ anh hổ thẹn.

Elizabeth cảm thấy quan tâm hơn đến vụ việc và lắng nghe với cả tâm tư, nhưng vì lý do tế nhị cô không thể hỏi han thêm.

Anh Wickham bắt đầu nói về những đề tài tổng quát hơn, Meryton, khu vực chung quanh, qua hệ xã hội, lộ vẻ đẹp ý với những gì anh đã thấy qua; và với phong thái hào hoa dịu dàng nhưng rất dễ hiểu, đặc biệt nói về quan hệ xã hội. Anh thêm:

- Chính vì nghĩ đến quan hệ xã hội ổn định, quan hệ tốt lành mà tôi gia nhập lực lượng dân quân dân. Tôi biết đây là một lực lượng đáng kính nhất, dễ chịu nhất, lại thêm anh bạn Denny của tôi đã xúi giục tôi thêm qua cách anh nói về khu gia cư, cùng những sự quan tâm nhất mực và mối quan hệ tuyệt vời tại Meryton. Tôi thú thật mình mong muốn có quan hệ xã hội. Tôi đã từng bị thất vọng, và tính khí của tôi không chịu nổi cô đơn. Tôi phải có việc làm và mối quan hệ. Đời sống quân ngũ không phải là việc mà trước đây tôi nhắm đến, nhưng hoàn cảnh khiến tôi giờ có đủ tư cách. Đáng lẽ giáo hội phải là môi trường nghề nghiệp của tôi. Tôi được nuôi nấng cho giáo hội; giờ đây đáng lẽ tôi đã có cuộc sống có giá trị nhất, nếu người mà tôi vừa nói đến chấp nhận,

- Thật vậy sao?

- Vâng: Người cha quá cố của Darcy cho tôi khoản thu nhập giáo hội cao nhất trong những gì ông để lại cho tôi. Ông là người cha đỡ đầu của tôi, rất gần bó với tôi. Tôi không biết phải làm thế nào đáp lại lòng ưu

ái của ông cụ. Ông định cung cấp cho tôi đầy đủ phương tiện sinh sống và nghĩ rằng ông đã làm xong việc này, nhưng khi khoản thu nhập bị giảm sút thì tôi không nhận được.

Elizabeth thốt lên:

- Khổ chưa! Làm thế nào có thể xảy ra chuyện này? Làm thế nào người ta không tuân theo di chúc? Tại sao anh không nhờ pháp luật can thiệp?

- Có một trong các điều khoản của di chúc khiến tôi không có hy vọng gì từ pháp luật. Một người có danh dự không thể nghi ngờ ý định, nhưng anh Darcy lại cố tình nghi ngờ, hoặc xem đây chỉ là đề xuất có điều kiện, và xác nhận rằng tôi đã từ bỏ mọi quyền lợi trong đây qua sự phung phí khinh suất, đại loại như thế. Điều chắc chắn là khoản thu nhập không còn gì hai năm trước, vào thời điểm tôi đủ tuổi để thụ hưởng. Khoản này đã được giao cho một người khác. Cũng chắc chắn là tôi không thể tự kết án mình đã thật sự làm gì đây để đáng bị truất quyền thụ hưởng. Tôi có tính khí nóng nảy, không thể tự kiềm chế; có lẽ tôi thỉnh thoảng có nói điều gì đấy quá buông thả về anh ấy, hay nói với anh ấy. Tôi không nhớ mình đã làm gì tệ hại hơn. Nhưng sự thật là, chúng tôi thuộc về hai mẫu người rất khác nhau, và anh ấy ghét tôi.

- Thật là ghê gớm! Lẽ ra anh ấy phải bị phơi bày công khai.

- Một ngày nào đấy anh sẽ bị phơi bày, nhưng không phải do tôi. Khi nào mà tôi chưa thể quên ông bố anh ấy, tôi không thể thách thức hay tố cáo anh ấy.

Elizabeth tôn trọng anh về những tư tưởng này, nghĩ anh cũng đẹp trai hơn khi anh nói ra.

Im lặng một lúc, cô nói:

- Nhưng động lực của anh ấy là gì? Điều gì có thể khiến anh ấy hành động tàn nhẫn như thế?

- Anh ấy ghét tôi thậm tệ, mà tôi cho đây là do lòng ganh tị. Nếu ông cụ thương yêu tôi ít hơn, đứa con có thể đã đối xử với tôi tốt hơn. Nhưng tôi tin rằng sự gần bó khác thường giữa ông cụ với tôi đã là anh ấy tức tối ngay từ ngay từ những ngày đầu. Anh ấy không có đủ bình tĩnh để chấp nhận sự ganh đua giữa hai chúng tôi, để chấp nhận sự ưu ái dành cho tôi.

- Tôi đã không nghĩ rằng anh Darcy lại xấu xa đến thế; mặc dù tôi không bao giờ ưa anh ấy, tôi đã không nghĩ quá xấu về anh ấy. Tôi đã đoán anh ấy chỉ ghét bỏ người khác chung chung, nhưng không ngờ anh ấy lại hạ xuống mức báo thù với ác tâm như thế, bất công như thế, vô nhân đạo như thế!

Sau vài phút suy nghĩ, cô tiếp:

- Thật ra, ở Netherfield ngày nọ tôi nhớ có nghe anh ấy khoe khoang về tính hay phật ý không gì xoa dịu được, và tính không muốn tha thứ. Tâm tính của anh ấy quả là kinh khiếp.

Wickham đáp:

- Tôi không đủ tự tin để nói về điều này. Tôi khó có công tâm để phán xét anh ấy.

Elizabeth lại chìm sâu vào suy tư, và sau một lúc cô kêu lên:

- Đối xử với người theo cách như thế, người con đỡ đầu, người bạn, người được ông bố ưu ái!

Đáng lẽ cô có thể thêm: “Một người trai trẻ, như anh, với gương mặt có thể nói là dễ thương”, nhưng cô chỉ nói:

- Và có lẽ cũng là một người thân cận từ thời niên thiếu, quan hệ mật thiết nhất, như lời anh nói.

- Chúng tôi sinh ra trong cùng một xóm đạo, trong cùng khuôn hoa viên, sống với nhau phần lớn thời tuổi nhỏ; chúng tôi ở chung trong một ký túc xá, chia sẻ cùng thú vui, là đối tượng chăm sóc của cùng cha mẹ. Ông cụ của tôi bắt đầu cuộc đời với cùng nghề nghiệp như ông chú Philips của cô, nhưng ông đã rũ bỏ tất cả để làm việc cho ông cụ Darcy, dành hết thời gian để chăm sóc bất động sản Pemberly. Ông được anh Darcy rất nể trọng, ông cũng là người thân cận, đáng tin cậy nhất trong nhà anh. Chính anh Darcy thường nhìn nhận rằng anh ấy mang ơn sâu nặng về công lao trong nom tích cực của cha tôi. Ngay trước khi cha tôi qua đời, tự ý anh Darcy hứa với ông rằng đây là do anh cảm thấy vừa là món nợ tình thâm với ông ấy vừa là lòng quý mến đối với tôi.

Elizabeth thốt lên:

- Thật lạ kỳ! Thật ghê tởm! Tôi tự hỏi phải chăng chính là lý do kiêu hãnh mà anh ấy đã đối xử với anh như thế. Nếu không do động lực nào hay hơn, tôi nghĩ đáng lẽ anh ấy đã không quá kiêu hãnh để trở nên bất lương – vì tôi phải gọi đây là bất lương.

Wickham đáp:

- Đây là tuyệt vời, vì hầu như mọi hành động của anh ấy đều bắt nguồn từ kiêu hãnh, và kiêu hãnh thường là người bạn thân thiết nhất của anh. Nó đã nối kết anh gần với đức hạnh hơn là bất kỳ cảm nghĩ nào khác. Nhưng không một ai trong chúng ta có tính nhất quán; và trong thái độ của anh ấy đối với tôi có những động lực mạnh hơn là kiêu hãnh.

- Có thể nào sự kiêu hãnh ghê tởm như thế đã từng giúp anh ấy làm việc tốt không?

- Có chứ. Kiêu hãnh thường khiến anh ấy trở nên phóng khoáng và hào hiệp – để hào phóng phân phát tiền, để chứng tỏ lòng hiếu khách, để hỗ trợ tá điền, để giúp đỡ người nghèo. Niềm kiêu hãnh về gia tộc, niềm kiêu hãnh về hiểu thảo đã làm những việc này, vì anh ấy rất tự hào về người cha của mình. Không lộ vẻ theo cách gây nhức nhối cho gia tộc, như là không thoái hoá những giá trị phổ biến, hoặc như là làm mất ảnh hưởng của nhà Pemberley, tất cả là những động lực mạnh mẽ. Anh ấy còn kiêu hãnh về tình cốt nhục mà, với tình thương nào đấy của một người anh, đã biến anh trở nên một người giám hộ rất tử tế và cẩn trọng của cô em. Cô có thể nghe người ta ca ngợi anh ấy là người anh chăm chút nhất và giỏi nhất trong số các anh chị em của anh.

- Còn cô Darcy là người như thế nào?

Anh lắc đầu:

-Giá như tôi nói được cô ấy là dễ thương. Tôi thấy buồn khi nói không tốt về một thành viên trong gia tộc Darcy. Nhưng cô ấy cũng giống như người anh, kiêu hãnh, rất kiêu hãnh. Khi còn nhỏ cô ấy có tình cảm và dễ chịu, và rất yêu mến tôi; riêng tôi bỏ rất nhiều thời giờ để chơi đùa cùng cô. Nhưng bây giờ, với cô tôi không là gì cả. Cô là một người con gái xinh xắn, khoảng mười lăm hay mười sáu, theo tôi được biết có khá nhiều tài năng. Từ khi cha cô ấy mất đi cô sống tại London, có một bà sống với cô và làm trợ giáo cho cô.

Sau nhiều khoảnh khắc im lặng và nhiều lần chuyển qua đề tài khác, Elizabeth không khỏi trở lại đề tài ban đầu. Cô nói:

- Tôi ngạc nhiên về tình thân giữa Darcy và anh Bingley! Làm thế nào anh Bingley người xem ra khá vui vẻ và thật sự thân thiện, tôi tin như thế, lại có thể làm bạn với một người như Darcy? Anh có biết gì về anh Bingley không?

- Hoàn toàn không.

- Anh ấy là một thanh niên có tính tình hiền dịu, dễ thương, lời cuốn. Anh ấy không thể hiểu con người của Darcy là như thế nào.

- Có thể là như vậy, nhưng anh Darcy có thể làm người khác vui lòng khi anh muốn. Anh ấy không có nhiều khả năng. Anh ấy có thể là người bạn đồng hành để giao du nếu anh nghĩ việc này có lợi cho anh. Trong số những người cùng địa vị với anh ấy, anh trở nên con người hoàn toàn khác hẳn khi anh chơi với người thấp kém hơn. Anh ấy luôn có kiêu hãnh, nhưng với người giàu có anh có tư tưởng phóng khoáng, công bằng, chân thật, đúng lý, ngay thẳng, có lẽ dễ chịu – đây là cộng thêm một phần về sự sản và ngoại hình.

Bàn chơi bài uýt sau đấy giải tán, những người chơi bài xúm xít quanh bàn khác, anh Collins ngồi giữa Elizabeth và bà Philips. Anh thua mọi điểm, nhưng khi bà Philips tỏ ý lo âu, anh long trọng trấn an bà rằng việc này không quan trọng gì cả, rằng anh xem tiền bạc chỉ là việc vặt, xin bà đừng quan tâm. Anh nói:

- Thưa bà, tôi biết rất rõ rằng khi người ta ngồi xuống bên một cỗ bài, họ phải chịu rủi ro với những thứ này, và tôi may mắn không ở trong những hoàn cảnh phải cân đo đong đếm từng xu. Chắc chắn có nhiều người không đồng ý, nhưng nhờ có Phu nhân Catherine Bourgh, tôi không phải bận tâm đến những chuyện nhỏ nhặt.

Câu nói khiến anh Wickham chú ý. Sau khi quan sát anh Collins một lúc, anh hỏi nhỏ Elizabeth về mối quan hệ giữa anh Collins và gia đình De Bourgh. Cô đáp:

- Phu nhân Catherine de Bourgh gần đây có cung cấp cho anh ấy một khoản thu nhập giáo hội. Tôi không rõ khởi đầu anh ấy được giới thiệu với bà như thế nào, nhưng chắc chắn anh quen biết bà không lâu.
- Hẳn cô đã biết rằng Phu nhân Catherine de Bourgh và Phu nhân Anne Darcy là hai chị em, vì thế bà là dì của anh Darcy.
- Thật ra tôi không biết. Tôi không biết tí gì về những mối quan hệ của phu nhân Catherine. Tôi chỉ mới nghe nói đến bà ngày hôm kia.
- Con gái của bà, cô De Bourgh sẽ có một gia tài rất lớn, và người ta tin rằng cô và người anh họ của cô, anh Darcy, sẽ hợp nhất hai gia tài lại.

Thông tin này khiến Elizabeth mỉm cười, vì cô nghĩ đến cô Bingley tội nghiệp. Mọi chăm chút của cô này sẽ là hão huyền; tình cảm của cô này đối với em gái anh và sự tôn kính đối với người anh cũng sẽ hão huyền và vô dụng nếu anh đã được chỉ định sẵn cho người khác.

Elizabeth nói:

- Anh Collins tán dương cả Phu nhân Catherine và con gái của bà, nhưng theo vài chi tiết anh ấy kể về bà, tôi nghĩ rằng lòng cảm kích của anh ấy đã làm cho anh mê muội. Mặc dù rằng bà là người bảo trợ anh ấy, bà là một phụ nữ kiêu căng, tự phụ.

Wickham trả lời:

- Tôi tin bà có cả hai khuyết điểm theo mức độ trầm trọng. Trong nhiều năm tôi không gặp bà, nhưng tôi vẫn nhớ rất rõ rằng tôi không bao giờ mến bà, tôi còn nhớ thái độ độc đoán và xấc xược của bà. Bà có tiếng là biết điều và khôn khéo, nhưng tôi tin năng lực của bà một phần là do địa vị và gia sản của bà, một phần từ cung cách uy quyền, còn lại là do lòng kiêu hãnh của người cháu trai, người luôn muốn những ai có quan hệ với anh ấy phải có óc hiểu biết của giới thượng lưu.

Elizabeth cho rằng anh đã phân tích một cách hợp lý. Hai người tiếp tục trò chuyện với nhau một cách tương đắc cho đến khi bữa ăn tối chấm dứt canh bạc và cho phép những phụ nữ khác chú ý đến anh. Trong bữa ăn ồn ào, không ai có thể trò chuyện gì nhiều, nhưng mọi người đều yêu mến thái độ của anh. Mọi điều anh nói đều đúng lý; mọi việc anh làm đều thanh nhã. Elizabeth ra về với tâm trí chỉ đầy những ý nghĩ về anh. Suốt đường về, cô không thể nghĩ đến điều gì khác ngoài anh Wickham và những gì anh nói cho cô nghe. Nhưng cô không thể ngay cả nhắc đến tên anh, vì cả Lydia và anh Collins không hề im lặng. Lydia nói huyền thuyên về các vé xổ số, về các quân bài cô thắng thua. Anh Collins nói đủ mọi chuyện, mô tả phép lịch sự của ông bà Philips, cả quyết anh không hề quan tâm đến số tiền thua tại canh bạc uyệt, kể tên và ca ngợi mọi món ăn, lặp đi lặp lại rằng anh chiếm chặt chỗ ngồi các cô em họ, anh còn muốn nói nhiều nữa khi cỗ xe đã dừng ở Longbourn.

Jane Austen

Kiêu hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

17. Chương 17

Elizabeth kể lại cho Jane về những điều cô trao đổi với anh Wickham, Jane lắng nghe với kinh ngạc và lo âu. Cô không biết phải tin như thế nào rằng anh Darcy không xứng đáng cho anh Bingley quý trọng. Tuy thế, bản chất của cô không thể hồ nghi sự thành thật của một người có dáng vẻ dễ thương như anh Wickham. Việc anh đã thật sự chịu đựng hành động tàn nhẫn như thế đủ khơi dậy trong cô tình cảm dịu hiền. Vì thế,

không còn gì phải làm ngoại trừ nghĩ tốt về cả hai người, biện hộ tư cách của hai người, và xét thêm đến những tình huống tai biến hay nhầm lẫn – bất cứ việc gì đây không thể giải thích theo cách khác.

Cô nói:

- Chị có thể nói cả hai người đã bị lừa dối bằng cách này hay cách khác – cách nào chúng ta không rõ. Có lẽ người này đã hiểu sai lạc về người kia. Tóm lại, chúng ta không thể phỏng đoán những lý do hay hoàn cảnh đã khiến họ xa lánh nhau, nên không thể trách người nào được.
- Thật ra là đúng như vậy. Bây giờ, chị Jane, chị có thể nói gì thay cho những người liên hệ có thể quan tâm đến vụ việc? Nên cho rằng cả hai đều không đáng trách, nếu không ta phải nghĩ xấu về một người nào đấy.
- Em có thể cười thoả thích, nhưng em không thể cười cợt ý kiến của chị. Lizzy à, chỉ cần nghĩ đến anh Darcy sẽ bị ô nhục ra sao, sau khi đã đối xử tệ hại đến thế với người mà cha mình ưu ái, người mà cha mình hứa sẽ lo toan. Không thể được, không một người nào với lòng nhân đạo thông thường, không ai có một giá trị nào đẩy về cá tính, lại có thể làm như thế. Có thể nào người bạn thân nhất của anh ấy lại bị lừa dối quá đáng như thế? Không thể được!
- Em có thể tin việc anh Bingley bị lừa phỉnh hơn là việc anh Wickham bịa đặt ra câu chuyện theo như anh kể cho em tôi qua; các tên người, sự kiện, tất cả đều được nêu ra một cách tự nhiên. Nếu không như thế, hãy để cho anh Darcy cải chính. Hơn nữa, phong cách của anh Darcy có phần nào nói lên sự thật.
- Thật là khó nghĩ, thật là buồn. Người ta không biết phải nghĩ thế nào.
- Xin lỗi chị, người ta biết chính xác phải nghĩ như thế nào.

Nhưng Jane chỉ có thể nghĩ chắc chắn một điều – rằng anh Bingley, nếu thật sự bị lừa dối, sẽ phải chịu nhiều thiệt thòi khi vụ việc được công khai.

Hai cô được gọi vào nhà vì có khách – chính những người họ vừa mới nhắc đến. Anh và các chị em của anh đến để trai giầy mời dự buổi dạ vũ tại Netherfield vào thứ ba kế đến. Hai phụ nữ nhà Bingley vui mừng được gặp lại cô bạn thân Jane của họ, cho rằng đã lâu mới gặp lại, hỏi đi hỏi lại cô đã làm những gì cho chính mình kể từ khi họ chia tay. Hai cô ít chú ý đến những người khác trong gia đình, lẫn tránh bà Bennet nếu có thể được, ít nói với Elizabeth, và không nói gì với các cô khác.

Mọi người trong gia đình đều hồ hởi nghĩ đến buổi dạ vũ. Bà Bennet xem đây là dành cho cô con gái đầu của bà, đặc biệt hãnh diện được nhận giấy mời cá nhân từ chính tay anh Bingley, thay vì một tấm thiệp theo nghi thức. Jane mừng tượng mình sẽ có một buổi tối hạnh phúc cùng với hai cô bạn, thêm sự chú ý của người anh họ. Elizabeth nghĩ đến niềm vui sẽ được khiêu vũ nhiều bản với anh Wickham, và sẽ được thấy mọi điều được minh chứng qua thái độ và cử chỉ của anh Darcy. Niềm vui mà Catherine và Lydia mong đợi không mấy tùy thuộc vào sự kiện nào hay người nào, vì tuy họ cũng thích khiêu vũ với anh Wickham, họ không chỉ để ý đến mình anh, và dù sao thì buổi dạ vũ vẫn chỉ là buổi dạ vũ. Và ngay cả Mary trấn an gia đình rằng cô sẽ không phải miễn cưỡng mà tham dự. Cô nói:

- Trong khi con có những buổi sáng cho riêng con, như vậy là đủ. Thỉnh thoảng con có thể tham dự vào những buổi dạ hội ban tối mà không phải gượng ép. Xã hội đã ràng buộc tất cả mọi người, riêng con là một trong những người nghĩ rằng ai nấy đều mong muốn thỉnh thoảng có những buổi tiêu khiển và vui thú mà mọi người đều mong muốn.

Tinh thần Elizabeth phấn chấn đến nỗi, mặc dù cô không thích chuyện trò với anh Collins trừ khi thật cần thiết, cô không thể tránh hỏi anh định nhận lời mời của anh Bingley hay không, và nếu anh nhận, anh nghĩ việc tham dự vào buổi tối vui thú là đúng cách hay không. Cô khá ngạc nhiên nghe anh nói rằng đầu óc anh không có bất kỳ những ý nghĩ xấu nào; anh không ngại ngại Tổng Giám mục hay Phu nhân Catherine de Bourgh khiển trách vì đánh bạo tham gia khiêu vũ. Anh nói:

- Tôi không có ý xem loại hình dạ vũ như thế này, do một người có tư cách tổ chức cho những người đứng đắn tham dự, có thể có xu hướng không lành mạnh. Tôi không muốn từ khước tham gia khiêu vũ, để tôi có vinh dự với bàn tay của các cô em họ xinh đẹp của tôi, và tôi sẽ nhân cơ hội này nài xin đôi bàn tay của cô, Elizabeth, đặc biệt là trong hai bản đầu – một ưu tiên mà tôi nghĩ cô lớn Jane cho rằng có lý do chứ không phải vì thiếu tôn trọng cô ấy.

Elizabeth cảm thấy hoàn toàn khó xử. Cô đã mong được khiêu vũ với anh Wickham trong hai bản nhạc đầu tiên, nhưng thay vào đây lại là anh Collins! Chưa bao giờ cá tính sống động của cô lại được lên lịch một cách tệ hại như thế này! Nhưng không có cách nào khác. Niềm vui của anh Wickham và của cô sẽ đành bị hoãn lại một chút; cô chấp nhận lời anh Collins với thái độ vui lòng nhất cô có thể bày tỏ. Cô không vui gì hơn với cung cách nịnh đầm của anh, từ ý nghĩ rằng nó cho biết một điều gì đấy. Bây giờ cô chợt thấy rằng, trong số các chị em, anh đã lựa chọn chính cô để làm bà chủ toà Tư dinh Cha xứ Hunsford, cũng để góp một chân vào cỗ bài ở Rossings trong trường hợp không một vị khách mời nào có đủ tư cách hơn. Ý nghĩ dần dần biến thành sự thuyết phục, khi cô nhận thấy anh càng lúc càng thêm lịch sự với cô, nhất là khi nghe anh khen ngợi trí thông minh và tính hoạt bát của cô. Mặc dù cảm thấy ngạc nhiên hơn là hài lòng, chẳng bao lâu mẹ cô có ý cho cô hiểu rằng bà rất vui mừng về khả năng có một hôn lễ giữa hai người. Tuy nhiên, Elizabeth không muốn nhận ra hàm ý, biết rằng bất kỳ câu trả lời nào cũng sẽ dẫn đến sự tranh cãi quyết liệt. Có thể anh Collins sẽ không bao giờ ngờ ý, nên không ích gì phải tranh cãi về anh trong lúc này.

Nếu không có buổi dạ vũ Netherfield để chuẩn bị và bàn bạc, các cô em nhà Bennet hẳn sẽ cảm thấy khổ sở, vì lẽ từ ngày được mời cho đến buổi dạ vũ mưa liên tục khiến họ không thể đi Meryton. Không thể thăm viếng bà dì, không thể gặp các sĩ quan, không có tin tức gì mới, đành phải thay bằng Netherfield. Ngay cả Elizabeth cũng cảm thấy tính kiên nhẫn của mình bị thử thách, vì việc củng cố mối quen biết với anh Wickham bị ngưng trệ hoàn toàn. Còn Kitty và Lydia, nếu không có buổi dạ vũ ngày Thứ Ba thì không có gì khác giúp chịu đựng được ngày thứ sáu, thứ bảy, chủ nhật và thứ hai.

Jane Austen

Kiên nhẫn và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

18. Chương 18

Elizabeth không bao giờ hồ nghi anh Wickham sẽ vắng mặt trong buổi dạ vũ, cho đến khi cô bước vào phòng khách ở Netherfield và tìm kiếm anh vô vọng trong đám đàn ông mặc áo choàng đỏ. Cô đã tin chắc anh sẽ có mặt, nên đã không kiểm tra hồi ức của mình xem có sự kiện gì có thể báo động cho cô. Cô đã ăn mặc cẩn thận hơn lệ thường, và chuẩn bị với nỗi háo hức nhất nhằm chiếm ngự tất cả những gì chưa được chinh phục trong tim anh, nghĩ rằng đây chỉ là những gì có thể đạt được trong một buổi tối. Nhưng thoát chốc, cô có suy nghĩ kinh khiếp rằng anh đã cố tình bị gạt ra khỏi danh sách khách mời của anh Bingley để làm anh Darcy hài lòng. Mặc dù việc này không hẳn đúng, anh bạn Denny báo tin về sự vắng mặt của anh ta khi Lydia tiếp chuyện với anh. Denny cho biết Wickham phải đi lo công việc trong thành phố ngày trước và chưa trở về. Anh tiếp, với một nụ cười hàm ý:

- Tôi không tưởng tượng có công việc nào khiến anh ấy phải đi lúc này, nếu anh không muốn tránh mặt ai đấy ở đây.

Mặc dù Lydia không để ý, nhưng Elizabeth nghe được. Tuy tin này làm cô an tâm rằng Darcy không mấy liên can đến việc Wickham vắng mặt như cô đã đoán lúc đầu, mọi ác cảm của cô đối với Darcy vẫn thêm gay gắt do thất vọng, đến nỗi sau đây cô không thể trả lời với phép lịch sự tối thiểu những câu hỏi lễ độ của anh. Cô nghĩ sự quan tâm, chịu đựng, nhẫn nại với Darcy sẽ làm tổn thương Wickham. Cô nhất quyết không nói năng gì nữa với Darcy, quay đi với ít bực bội mà cô không thể trấn áp hẳn ngay cả khi trò chuyện với anh Bingley, mà còn bị khiêu khích thêm vì tính thiên vị mù quáng của anh này.

Nhưng cá tính của Elizabeth không giữ bực bội được lâu. Mặc dù mọi ước vọng của cô về buổi tối đã tiên tan, tinh thần cô dần dần thoải mái trở lại. Sau khi kể lể mọi nỗi niềm với Charlotte Lucas mà cô đã không gặp trong một tuần, chẳng bao lâu cô tự nguyện chuyển sang các tính khí kỳ quặc của người anh họ, kể về anh cho cô bạn nghe. Tuy nhiên, hai bản khiêu vũ đầu tiên mang về nỗi buồn thảm; đây là hai bản hành xác. Anh Collins, vụng về và khổ sở, xin lỗi thay vì chăm chút đến cô, thường sai nhịp bước mà tự mình

không biết, mang đến cho cô mọi tủi thẹn và khốn khổ của một bạn nhảy khó chịu. Cô sướng thỏa khi được rời khỏi anh.

Cô nhảy bản kế tiếp với một sĩ quan, cảm thấy vui được nghe nói về Wickham, và biết rằng mọi người yêu mến anh. Xong bản nhạc, cô trở về với Charlotte Lucas. Khi đang trò chuyện, thành linh anh Darcy bắt chuyện với cô. Anh làm cô ngạc nhiên khi anh mời cô khiêu vũ. Không nghĩ ngợi gì, cô chấp thuận. Anh quay bước đi ngay lập tức; cô bị bỏ lại câu kính vì mình đã không còn sáng suốt. Charlotte tìm cách an ủi cô.

- Chị nghĩ em sẽ thấy anh ấy rất dễ mến.

- Khổ thật! Đây sẽ là điều vô phúc nhất cho mọi người! Nhìn thấy dễ mến người mà mình có chủ tâm ghét! Chị đừng chúc em điều độc địa như thế.

Tuy nhiên, khi nhạc khiêu vũ bắt đầu và Darcy trở lại để nhận bàn tay cô, Charlotte không dưng dưng thăm thì vào tai cô rằng đừng khờ dại mơ tưởng đến Wickham để trở nên khó thương trong mắt của một người có địa vị cao hơn gấp mười lần. Elizabeth không trả lời, nhận khiêu vũ với anh, cảm thấy ngạc nhiên về phẩm cách của mình đã thay đổi để cho phép cô đối diện với anh Darcy, và đọc trong mắt những cặp khiêu vũ khác vẻ ngạc nhiên không kém khi trông thấy hai người. Trong hồi lâu hai người không nói lên lời nào; cô bắt đầu tưởng tượng rằng sự im lặng của họ sẽ kéo dài suốt hai bản khiêu vũ. Lúc đầu, cô không có ý định phải vỡ bầu im lặng, cho đến lúc cô chợt nghĩ rằng sự trừng phạt nặng nề nhất giành cho anh ta là bắt anh phải mở miệng, nên cô nói vài nhận xét vắn vơ về buổi dạ vũ. Anh trả lời, rồi lại im lặng. Một lúc sau, cô mở miệng lần thứ hai.

- Anh Darcy, đến lượt anh phải nói điều gì đấy. Tôi đã nói về buổi dạ vũ, giờ anh phải nói ít nhận xét về kích thước gian phòng, hay con số cặp khiêu vũ.

Anh mỉm cười, cả quyết với cô rằng anh sẽ nói bất cứ việc gì cô muốn anh nói.

- Tốt lắm. Câu trả lời như thế là tạm đủ. Có lẽ dần dà tôi có thể nhận xét rằng dạ vũ trong gia đình thì vui thú hơn dạ vũ nơi công cộng. Nhưng bây giờ chúng ta có thể im lặng.

- Cô có hay nói chuyện không, khi cô đang khiêu vũ?

- Đôi lúc. Người ta phải chuyện trò chút ít, anh biết đấy. Quả là trông kỳ quặc nếu cứ giữ im lặng với nhau trong nửa giờ đồng hồ, tuy thế đối với vài người, cần phải sắp xếp đối thoại như thế nào đấy để họ có thể nhọc lòng nói càng tốt.

- Có phải cô đang thăm dò các cảm nghĩ của cô trong trường hợp này, hay là cô nghĩ rằng cô đang dò dẫm các cảm nghĩ của tôi?

Elizabeth trả lời tinh quái:

- Cả hai, vì tôi đã nhận ra có sự tương đồng trong việc xoay chuyển ý nghĩ của cả hai. Cả hai chúng ta đều có tính khí khó hòa đồng, lăm lè, không muốn mở miệng, ngoại trừ khi ta muốn nói cái gì đấy làm ngạc nhiên cả phòng, được lưu truyền cho đời sau với mọi vinh quang của một câu châm ngôn.

- Việc này không giống với bản chất của cô chút nào, tôi tin chắc như vậy. Tôi không dám nói nó tương đồng với bản chất của tôi ra sao. Chắc chắn cô nghĩ đấy là một chân dung đích thật.

- Tôi không nên kết luận về bản chất của tôi.

Anh không trả lời. Hai người lại rơi vào im lặng cho đến gần cuối bản nhạc, khi anh hỏi cô rằng cô và các chị em có thường đi đến Meryton hay không. Cô nói có và, không thể cưỡng lại sự xúi giục, thêm:

- Khi anh gặp chúng tôi ngày nọ, chúng tôi vừa quen biết thêm một người.

Anh có phản ứng tức thì. Một nét ngạo mạn sâu sắc lan khắp vẻ mặt anh, nhưng anh không nói một lời. Elizabeth, dù tự trách mình quá yếu mềm, không thể tiếp tục. Cuối cùng Darcy nói, tự kiềm chế:

- Anh Wickham may mắn được trời phú cho cách xử sự vui vẻ để dễ kết bạn; liệu anh có khả năng như thế để duy trì tình bạn không thì tôi không chắc.

Elizabeth trả lời:

- Anh ấy đã vô phúc vì mất tình bạn với anh.

Cô nhấn mạnh thêm:

- Và theo cách mà anh ấy có thể bị khổ suốt đời.

Darcy không trả lời, dường như muốn thay đổi câu chuyện. Vào lúc ấy, ngài William Lucas xuất hiện gần họ, nhưng khi nhìn thấy Darcy ông cúi đầu chào với sự nhã nhặn của bậc trưởng thượng để khen anh về bước khiêu vũ và bạn nhảy của anh.

- Tôi rất lấy làm hài lòng, ông ạ. Người ta ít thấy nghệ thuật khiêu vũ như thế. Hiển nhiên là ông thuộc về giới thượng lưu. Tuy nhiên, cho phép tôi nói rằng cô bạn nhảy xinh đẹp của ông không làm ông xấu hổ, và tôi ước thường được có niềm vui thế này, đặc biệt khi có một sự kiện đáng mừng (ông nhìn qua Jane và Bingley) sẽ diễn ra. Thế là bao lời chúc mừng sẽ tuôn đến! Tôi xin ông Darcy đừng để tôi làm ông gián đoạn, ông ạ. Ông sẽ không cảm ơn tôi vì đã kéo ông ra khỏi cuộc chuyện trò có ma lực của cô nương trẻ này với đôi mắt sáng cũng có ý trách móc tôi.

Darcy nghe không rõ phần cuối của diễn từ này, nhưng lời bóng gió của ngài William dường như đập mạnh vào tâm trí anh. Đôi mắt anh với vẻ rất nghiêm trọng hướng về Bingley và Jane lúc ấy đang khiêu vũ với nhau. Nhưng anh bình tâm lại nhanh chóng, quay qua cô bạn nhảy của anh và nói:

- Ngài William gián đoạn khiến tôi quên mất chúng ta đang nói về việc gì.

- Tôi không nghĩ chúng ta đang nói chuyện gì cả. Ngài William không thể gián đoạn hai người nào trong phòng này khi họ không có gì để nói với nhau. Chúng ta đã thử hai hay ba đề tài mà không thành công, nên tôi không thể nghĩ ra kết tiếp chúng ta sẽ nói về chuyện gì.

Anh nói, mỉm cười:

- Cô nghĩ sao về sách vở?

- Sách vở? À! Không, tôi chắc chắn chúng ta không bao giờ đọc cùng loại sách, hoặc đọc với cùng cảm nghĩ.

- Tiếc rằng cô nghĩ như thế, nhưng nếu là như vậy, ít nhất ta không thiếu đề tài. Chúng ta có thể so sánh các quan điểm khác nhau.

- Không, tôi không thể nói về sách vở trong một phòng khiêu vũ; đầu óc tôi luôn chứa đầy những thứ khác.

Anh hỏi, với vẻ hồ nghi:

- Cái hiện tại luôn làm cô bận tâm trong những khung cảnh này, có phải không?

- Vâng, luôn luôn như thế.

Cô trả lời mà không biết mình đang nói gì, vì ý nghĩ của cô đã lan man khỏi chủ đề, nhưng ngay sau đấy xuất hiện thành linh:

- Anh Darcy, tôi còn nhớ ngày kia, một lần anh có nói rằng anh ít khi tha thứ, và khi anh đã phạt ý thì không gì xoa dịu được. Tôi đoán anh rất cẩn trọng về việc phát sinh ra phạt ý.

Anh nói rần rỏi:

- Đúng vậy.

- Và anh không bao giờ cho phép mình bị mù quáng bởi định kiến chứ?

- Tôi hy vọng như thế.

- Những người không bao giờ thay đổi ý kiến phải có được đức tính này, để đảm bảo óc xét đoán đúng mức ngay từ đầu.

- Xin cho phép tôi hỏi, cô muốn nhắm đến điều gì?

Cô nói, cố gắng nhẹ nhàng:

- Chỉ là sự minh họa về bản chất của anh thôi. Tôi đang cố nhận ra bản chất ấy là như thế nào.

- Và cô đã nhận ra thế nào?

Cô lắc đầu:

- Tôi không hiểu gì cả. Tôi nghe những điều khác biệt về anh khiến tôi rất hoang mang.

Anh trả lời, nghiêm nghị:

- Tôi có thể tin ngay rằng những gì người ta nói về tôi rất khác nhau. Cô Bennet, tôi mong cô đừng vội phác thảo ra bản chất của tôi vào lúc này, vì có lý do e rằng việc làm đúng hay sai sẽ không được phản ánh đúng mức.

- Nhưng nếu tôi không cố tạo ra một chân dung về anh lúc này, có thể tôi sẽ không bao giờ có cơ hội khác.

Anh lạnh nhạt:

- Tôi không hề muốn ngăn cản nếu cô thích.

Cô không nói gì nữa, Hai người tiếp tục một bản nhạc khác rồi rời nhau trong im lặng. Mỗi người đều cảm thấy bất bình tuy mức độ khác nhau, vì trong lòng Darcy đã có một cảm nghĩ khá mãnh liệt về cô, để tha thứ cho cô và hướng cả cơn giận dữ về một người khác.

Họ rời nhau không lâu khi cô Bingley đi đến, vẻ mặt khinh khỉnh.

- À, cô Eliza, tôi nghe nói cô khá cảm mến George Wickham! Chị cô đã nói với tôi về anh ta và đặt cả nghìn câu hỏi. Tôi thấy anh chàng quên nói cho cô biết rằng anh là con của ông già Wickham, quản gia của ông Darcy quá cố. Tuy nhiên, với cương vị một người bạn, tôi xin khuyên cô không nên cả tin những gì anh ta nói. Việc anh Darcy cư xử xấu với anh ta là hoàn toàn sai, vì trái lại anh Darcy luôn luôn rất tử tế với anh ta, dù George Wickham đã dối dãi với anh Darcy theo cách thức đáng hổ thẹn nhất. Tôi không được biết chi tiết, nhưng tôi biết rất rõ rằng anh Darcy không đáng trách chút nào, anh không muốn nghe ai nói về George Wickham. Mặc dù anh tôi không thể không mời anh ta đến dự dạ vũ, anh rất vui thấy anh ta tự ý vắng mặt. Việc anh ta chuyển đến vùng này quả là một hành động xấu xược; tôi tự hỏi làm thế nào anh ta có thể bạo gan làm như thế. Tôi thương hại cô, Eliza, đã khám phá ra sự sai trái của người cô mến, nhưng khi nghĩ đến sự xuống dốc của anh ta, không ai có thể mong điều gì tốt hơn.

Elizabeth giận dữ:

- Theo lời cô nói, sự sai trái và sự xuống dốc của anh ấy xem chừng là một, vì tôi đã nghe cô kết án anh ấy về tội không gì tệ hơn là con của quản gia ông Darcy, nhưng tôi cho cô biết rằng chính anh ấy đã nói với tôi về việc này.

- Tôi xin lỗi đã can dự vào. Chỉ có ý tốt thôi.

Cô Bingley quay đi, cười khẩy.

Elizabeth nói thầm: “Chính cô mới là xấu xược! Cô nhảm to nếu cô muốn gây ảnh hưởng đến tôi qua lời lẽ ti tiện như thế. Tôi không thấy gì trong việc này ngoại trừ sự thiếu hiểu biết có chủ tâm của cô và ác ý của anh Darcy.”

Rồi cô đi tìm cô chị cả; chị cô đã dọa hỏi anh Bingley về cùng đối tượng. Jane gặp em gái với nụ cười mãn nguyện ngọt ngào, vẻ ngời sáng hạnh phúc, đủ cho thấy cô rất vui trong buổi tối hôm nay. Elizabeth lập tức đọc được cảm giác của cô chị.

Cô hỏi, với nụ cười tươi không kém chị mình:

- Em muốn biết chị đã tìm hiểu được gì về anh Wickham. Nhưng có lẽ chị đang quá vui nên không thể nghĩ đến người thứ ba, như thế em xin lỗi chị.

Jane đáp:

- Không, chị không quên anh ấy, nhưng chị không có gì tốt đẹp để nói với em. Anh Bingley không biết hết về quá khứ của anh ấy, lại gần như không biết gì về những tình huống đã xúc phạm anh Darcy, nhưng anh

có thể xác nhận hạnh kiểm tốt, tính trung thực và danh dự của bạn anh. Anh ấy hoàn toàn tin rằng anh Wickham không đáng được anh Darcy quan tâm đến. Chị lấy làm tiếc phải nói rằng, theo ý anh ấy và em gái anh ấy, anh Wickham không hề là người đáng kính. Chị e rằng Wickham quá khinh suất và anh Darcy mất thiện cảm với anh ta là đúng.

- Anh Bingley không quen biết anh Wickham à?

- Không; anh chỉ mới gặp anh ấy sáng nay tại Meryton.

- Như thế, điều anh biết được là qua anh Darcy. Em hoàn toàn thỏa mãn. Nhưng anh nói gì về khoản thu nhập giáo hội?

- Anh ấy không nhớ gì về chuyện này, mặc dù hơn một lần anh đã nghe từ anh Darcy, nhưng anh ấy tin rằng khoản này được để lại có điều kiện cho Wickham.

Elizabeth nói, nồng hậu:

- Em không nghi ngờ gì về sự thành thật của anh Bingley, nhưng chị phải thứ lỗi cho em và em không cảm thấy thuyết phục qua những lời xác nhận. Em có thể nói cách thức anh Bingley biện hộ cho bạn anh là có cơ sở, nhưng vì anh ấy chưa biết đến vài phần của câu chuyện và chỉ biết về những phần còn lại qua người bạn, em vẫn nghĩ về Wickham và Darcy như em đã nghĩ.

Rồi cô đổi câu chuyện qua đề tài mà mỗi người cảm thấy dễ chịu hơn và không gây xung khắc về tình cảm. Elizabeth vui vẻ lắng nghe những hy vọng hạnh phúc, dù khiêm tốn, mà Jane ấp ủ về Bingley, và cố gắng hết mức để củng cố niềm tin của cô chị. Khi anh Bingley đến, cô trở về tìm cô Lucas nhưng trả lời qua quýt những câu hỏi của cô này về anh bạn nhảy của cô vừa rồi, trước khi anh Collins đi đến. Anh hứa bảo cô rằng anh vừa may mắn khám phá một điều quan trọng.

- Tôi tình cờ được biết rằng trong phòng hiện có một người có quan hệ gần gũi với người đỡ đầu của tôi. Tôi vô tình nghe lầm anh ấy nhắc đến cô chủ nhà này tên của cô em họ của anh, cô De Bourgh, và tên của bà mẹ phu nhân Catherine. Thật là tuyệt vời được biết như thế. Ai có thể ngờ rằng tôi gặp người cháu của phu nhân Catherine ở đây! Tôi rất vui biết được tin này vừa kịp lúc để tôi đến chào anh ấy, và tin anh ấy sẽ lượng thứ cho tôi đã không biết gì về mối quan hệ này có thể biện hộ cho lời tạ lỗi của tôi.

- Anh không định tự giới thiệu với anh Darcy đấy chứ?

- Thật ra tôi định như thế. Tôi sẽ xin anh thứ lỗi đã không làm việc này sớm hơn. Tôi tin anh là cháu của phu nhân Catherine. Tôi sẽ cố sức trong khả năng của tôi nói cho anh an tâm là phu nhân vẫn khỏe mạnh.

Elizabeth cố gắng khuyên anh nên bỏ ý định, cho anh hiểu rằng anh Darcy sẽ xem việc anh đến gợi chuyện mà chưa được giới thiệu là thái độ tự tiện không đúng cách hơn là thiện ý thăm hỏi bà dì của anh ấy; rằng không cần gì hai bên phải nhận ra nhau; rằng nếu cần, nên để anh Darcy chủ động làm quen do vai vế cao hơn. Anh Collins nghe cô với vẻ cương quyết vẫn muốn giữ ý định của anh, khi cô ngừng nói, anh trả lời:

- Cô Elizabeth thân thương, tôi rất tôn trọng óc phán xét xuất sắc của cô về mọi vấn đề trong phạm vi hiểu biết của cô, nhưng cho phép tôi nói rằng có một khác biệt lớn giữa cung cách của người thể tục và nghi lễ của giới tăng lữ. Tôi xin nói rằng tôi xem thể chế tăng lữ có cùng phẩm giá như tước vị cao nhất trong vương quốc – miễn là cùng lúc giữ khiêm tốn đúng mực trong cung cách. Vì thế, cô phải cho phép tôi làm theo tiếng gọi của lương tâm tôi trong hoàn cảnh này, để tôi hành xử việc mà tôi xem như một nghĩa vụ. Bỏ lỗi cho tôi đã không biết lợi dụng lời khuyên của cô vốn sẽ là kim chỉ nam cho tôi trong những lĩnh vực khác, mặc dù trong trường hợp trước mắt chúng ta, tôi tự xét thấy mình có hiểu biết hơn một tiểu thư như cô, do nền giáo dục và học hỏi thường xuyên, để quyết định xem việc nào đúng.

Anh gập người cúi xuống rồi đi gặp anh Darcy. Cô náo nức theo dõi cách anh Darcy chào anh, thấy rõ anh Darcy rất ngạc nhiên khi được tiếp xúc. Người anh họ của cô mở đầu bằng cách cúi người trang trọng, tuy cô không nghe anh chàng nói gì, cô có cảm tưởng cô nghe rõ hết, nhìn môi anh mấp máy những chữ “xin lỗi”, “Hunsford”, và “phu nhân Catherine de Bourgh”. Lòng cô xôn xang thấy anh tự phô bày trước một người như thế. Anh Darcy nhìn anh với vẻ kinh ngạc không giấu giếm, khi cuối cùng anh Collins ngừng nói, anh trả lời với ít vẻ lịch sự. Tuy nhiên, anh Collins không cảm thấy nản lòng nên anh nói thêm ít lời, và

thái độ của anh Darcy dường như thêm khinh thường những gì anh nghe. Cuối cùng, anh Collins khẽ cúi đầu chào rồi trở lại bên Elizabeth. Anh nói:

- Tôi không có lý do bất mãn với sự tiếp kiến. Anh Darcy dường như rất vui về sự quan tâm của tôi. Anh trả lời tôi rất lịch sự, và ngay cả khen ngợi tôi khi anh nói rằng anh rất tin tưởng nơi nhận thức của phu nhân Catherine nên biết rõ rằng bà không bao giờ ban ân huệ cho người không xứng đáng. Đây là một suy nghĩ rất phóng khoáng. Nói chung, tôi rất hài lòng với anh.

Vì Elizabeth không còn quan tâm đến việc gì khác, cô chú ý quan sát chị cô và anh Bingley. Hình ảnh hai người thân thiết với nhau khiến cô cảm nhận niềm vui sướng gần như Jane đang hưởng. Cô tưởng tượng chị mình được sống trong chính ngôi nhà này với mọi hạnh phúc mà một cuộc hôn nhân do tình yêu có thể mang lại, và trong bối cảnh này cô nghĩ mình cũng có thể yêu mến ngay cả hai chị em của Bingley. Cô thấy rõ ràng những ý đồ của bà mẹ cũng được hướng theo cùng cảm nghĩ, nên cô quyết định không đến gần bà kéo cô có thể nghe quá nhiều. Vì thế, khi họ ngồi vào bàn ăn, cô thấy hoàn cảnh éo le bất hạnh đã sắp xếp cho hai mẹ con ngồi gần nhau, và rất xốn xang khi thấy mẹ cô đang nói chuyện với phu nhân Lucas một cách thoải mái, ngang nhiên, mà không đề cập đến điều gì khác ngoại trừ kỳ vọng của bà được thấy Jane chẳng bao lâu sẽ kết hôn cùng anh Bingley. Đây là một đề tài sinh động, mà bà Bennet dường như không biết mệt khi liệt kê ra những lợi điểm của cuộc hôn phối. Những điểm đầu tiên mà bà tự mãn là một anh trai trẻ dễ mến, giàu có, sống cách họ chỉ ba dặm; và rồi thật là điều thoải mái khi thấy hai chị em của anh cũng mến Jane, khi biết chắc là hai cô cũng mong muốn có mối thông gia như bà đã mong. Hơn nữa, đây là việc đầy hứa hẹn cho mấy đứa em, vì hôn lễ của Jane và chàng rể như thế sẽ đẩy mấy đứa đến gần những anh giàu có khác, và cuối cùng, thật là dễ chịu trong đoạn đời này của bà khi có thể giao mấy đứa em còn độc thân cho con chị chăm sóc, nên khi mấy đứa ra ngoài để giao tiếp bà có thể không còn phải theo sát chúng nó hơn là bà muốn. Trong tình cảnh này, cần phải biết vui mà chấp nhận, do phép xã giao trong những dịp như thế, tuy bà không cảm thấy thoải mái như mọi người khi phải bị giam hãm trong nhà trong bất cứ giai đoạn nào của cuộc đời. Bà kết luận với nhiều lời chúc tốt đẹp cho phu nhân Lucas sớm được may mắn như bà, mặc dù, bà tin tưởng một cách hiển nhiên với niềm vui chiến thắng rằng bà bạn sẽ không có cơ may nào cả.

Elizabeth cố gắng trong vô vọng nhằm chặn bớt lời lẽ liên thoảng của bà mẹ, hoặc thuyết phục bà không nên ồn ào khi diễn tả niềm hạnh phúc của mình, vì trong nỗi xốn xang không thể diễn tả thành lời, cô có thể nhận ra anh Darcy, ngồi đối diện với họ, đã nghe lỏm phần lớn câu chuyện. Bà mẹ chỉ mắng con là vô lý.

- Anh Darcy là cái gì đối với mẹ khiến mẹ phải sợ anh ta? Mẹ biết chắc rằng mẹ không cần phải giữ phép lịch sự với anh ta đến nỗi không dám nói điều anh ta có thể không thích nghe.

- Mẹ ạ, con xin mẹ hãy nói nhỏ thôi. Xúc phạm anh Darcy thì có lợi gì? Các bạn của anh sẽ chẳng bao giờ có cảm nghĩ tốt về mẹ nếu mẹ cứ làm như thế.

Tuy nhiên, lời nói của cô không có ảnh hưởng. Bà mẹ vẫn ngang nhiên cất tiếng nói về quan điểm của bà. Elizabeth cứ mãi đỏ mặt vì ngượng ngùng và bứt rứt. Cô không khỏi thỉnh thoảng liếc nhìn anh Darcy, thấy đúng như cô đã lo sợ; vì mặc dù anh ít khi nhìn bà, cô tin rằng anh vẫn chú ý lắng nghe. Về mặt anh dần dần đổi từ khinh thường cảm phần qua nghiêm nghị và điềm đạm.

Cuối cùng, bà Bennet không còn gì để nói. Phu nhân Lucas, đã ngáp dài do những kể lể ba hoa về niềm sướng thỏa mà bà không thấy có cơ may chia sẻ, được yên ổn để thưởng thức các món đùi lợn muối và gà. Elizabeth bắt đầu hoàn hồn. Nhưng không khí yên ả không kéo dài lâu, vì khi bữa ăn chấm dứt, người ta đề nghị trình diễn ca hát, và cô cảm thấy bị hành xác khi thấy Mary, sau ít lời cổ vũ, chuẩn bị đóng góp vào cuộc vui. Cô cố gắng ngăn cản thói dễ dãi như thế bằng nhiều tia nhìn gợi ý và van nài im lặng, nhưng vô ích. Mary không thềm hiểu; cơ hội biểu diễn như thế này là nguồn vui của cô, và cô bắt đầu bài hát. Đôi mắt của Elizabeth dán vào em gái với những cảm giác khổ sở nhất; và cô bồn chồn nhìn em qua mấy đoạn nhạc không được hoan nghênh lắm khi kết thúc. Khi đón nhận những lời cảm ơn, Mary cũng nhận ra ẩn ý muốn cô hát thêm một bài, nên cô lại bắt đầu. Tài năng của Mary không thích hợp cho phong cách trình diễn như thế; cô có giọng yếu và tư thái quá điệu bộ. Elizabeth rơi vào thống khổ. Cô nhìn qua Jane xem chị mình chịu đựng như thế nào, nhưng Jane đang thần nhiên trò chuyện cùng Bingley. Cô nhìn hai đứa em, thấy chúng đang ra những dấu hiệu chế nhạo lẫn nhau, Cô nhìn Darcy, thấy anh vẫn tiếp tục nghiêm

nghe khép kín. Cô nhìn qua ông bố để xin ông can thiệp, kéo Mary sẽ hát cả đêm. Ông hiểu ý, và khi Mary chấm dứt bài hát thứ hai, thì nói lớn:

- Như thế là tốt lắm rồi, con gái. Con đã giúp vui đủ rồi. Hãy để những tiểu thư khác có thời giờ trình diễn.

Mặc dù giả dờ không nghe thấy, Mary có phần hụt hẫng. Elizabeth thương hại cho Mary, thương hại cho ông bố, nhưng e rằng có lo lắng rồi vẫn không giúp ích được gì. Những người khác được cổ vũ để trở tài. Anh Collins nói:

- Nếu tôi may mắn có giọng hát hay, tôi sẽ rất hân hạnh được góp vui, vì tôi xem âm nhạc là thú tiêu khiển lành mạnh và hoàn toàn tương thích với một giáo sĩ. Tuy nhiên, tôi không có ý nói rằng chúng ta có lý do chính đáng để dùng nhiều thời giờ vào âm nhạc, vì chắc chắn có những việc khác cần phải làm. Mục sư cai quản một giáo xứ có nhiều việc phải làm. Trước nhất, ông ta phải thu xếp với ơn trên để có thể được việc cho mình mà vẫn không xúc phạm đến người bảo trợ. Ông ta phải tự viết bài giảng đạo, và thời giờ còn lại không thể nhiều quá khiến nhiệm vụ giáo xứ bị xem nhẹ. Ông ta còn phải chăm sóc và cải tạo nơi ăn chốn ở mà không bị lên án là xa xỉ. Tôi xem phần không kém quan trọng là ông ta phải có thái độ chăm sóc và hòa giải với mọi người, nhất là những người đã cất nhắc ông ta. Tôi không thể miễn cho ông các nhiệm vụ này, cũng như tôi không thể nghĩ tốt về một người đã bỏ qua cơ hội bày tỏ lòng tôn trọng với bất cứ người nào quan hệ đến gia tộc.

Anh nghiêng người đến anh Darcy khi chấm dứt bài diễn từ, được trình bày khác lớn tiếng phân nửa gian phòng đều nghe rõ. Nhiều người nhìn anh chăm chăm. Nhiều người mỉm cười, nhưng không ai lộ vẻ thú vị bằng ông Bennet, trong khi và vợ ông nức lòng khen ngợi anh Collins đã nói lên những lời thấm thiết, thì thầm với bà Lucas rằng anh là một người trai trẻ có đức độ và khôn ngoan một cách đặc biệt.

Đối với Elizabeth, dường như gia đình cô đã toa rập với nhau để tự phô bày càng nổi trội càng tốt trong dịp này; họ không thể nào thủ vai trò của họ với tinh thần cao hơn, với kết quả tốt hơn thế nữa. Cô nghĩ anh Bingley và chị cô thật hạnh phúc khi anh không để ý đến vài mục trình diễn, và cảm nghĩ của anh không phải là khổ sở lắm do hành động nức cười anh đã chứng kiến. Tuy nhiên cô thấy điều tệ hại là hai chị em Bingley và anh Darcy đã có cơ hội nhạo báng những người thân của cô, và cô không rõ giữa thái độ im lặng trong ngạo mạn của anh Darcy và những nụ cười khinh khỉnh của hai chị em, việc nào dễ chịu hơn.

Cô không thấy vui gì trong thời gian còn lại. Anh Collins trêu chọc cô, tiếp tục kiên trì đeo bám cô; và mặc dù anh không thể khiêu vũ với cô lần nữa, anh tìm cách ngăn cản cô khiêu vũ với người khác. Cô khẩn khoản xin anh khiêu vũ với người nào khác và đề nghị được giới thiệu anh với bất kỳ cô gái trẻ nào trong phòng, nhưng anh từ chối. Anh nói cho cô an tâm rằng anh hoàn toàn không thích khiêu vũ, rằng mục đích chính của anh chỉ là những chấm chút tế nhị anh muốn giành cho cô, vì thế anh muốn tỏ rõ ý mình khi quần quýt bên cô trong suốt thời gian còn lại. Không có tranh cãi gì về việc này. Cô cảm thấy rất nhẹ nhõm khi thỉnh thoảng cô Lucas đến với hai người và vui vẻ tự bắt chuyện với anh Collins.

Ít nhất cô không còn phải chịu bức mình do anh Darcy chú ý thêm đến cô. Mặc dù anh thường cách có một khoảng ngăn, có phần không vương bận, anh không bao giờ đến gần để trò chuyện. Cô nghĩ đây có thể là vì cô đã nói bóng gió đến anh Wickham, và cô vui về việc này.

Gia đình Longbourn rời buổi dạ vũ sau cùng. Với sự dàn xếp của bà Bennet, họ phải chờ cỗ xe của họ trong 15 phút sau khi những người khác đã đi. Việc này cho họ đủ thời gian để xem vài người trong gia đình chủ nhân tiễn chào họ theo cách nồng hậu như thế nào. Bà Hurst và em gái của bà ít mở miệng trừ khi than mệt, rõ ràng muốn tiễn khách ra về càng nhanh càng tốt. Hai người không muốn tiếp chuyện bà Bennet thêm dù bà cố khơi mào, và qua cung cách này gây tình trạng nặng nề cho mọi người. Anh Collins không giúp gì thêm khi anh đông dài khen ngợi anh Bingley và hai chị em về tính tao nhã trong giao thiệp, cùng lòng hiếu khách và lịch sự nổi bật đối với khách mời. Darcy không nói năng gì. Ông Bennet, cũng trong im lặng, thú vị nhìn cảnh tượng quanh ông. Anh Bingley và Jane đứng bên nhau, hơi cách xa mọi người, chỉ nói chuyện với nhau. Ngay cả Lydia đã quá mệt mỏi nên không thể thốt lời nào hơn là “Trời ơi, tôi mệt quá!” kèm theo một cái ngáp dài.

Cuối cùng, khi họ từ giã nhau, bà Bennet với vẻ lịch sự gượng ép nhất, tỏ ý muốn đón tiếp toàn gia đình tại Longbourn, đặc biệt nói với anh Bingley rằng mọi người sẽ rất vui nếu anh có thể đến dùng bữa thân mật với gia đình bất kỳ lúc nào, thay cho thiệp mời theo nghi thức. Bingley vui vẻ nhận lời, sẵn lòng lợi dụng

cơ hội sớm nhất để đến thăm bà sau khi anh trở về từ London, vì anh phải đi ngay kể trong một thời gian ngắn.

Bà Bennet hoàn toàn hài lòng, ra về trong niềm vui rằng, sau khi đã chuẩn bị cho việc ổn định nơi ăn chốn ở, những cỗ xe mới và những bộ áo cưới, chắc chắn bà sẽ thấy con gái bà định cư tại Netherfield, trong vòng ba đến bốn tháng. Nghĩ về một cô con gái khác kết hôn với anh Collins, bà cũng có niềm vui lớn dù không ngang bằng. Trong số các cô gái, bà thương Elizabeth ít nhất, mặc dù chàng trai và mối lương duyên thứ hai là đủ tốt với bà, giá trị của anh Bingley và Netherfield vẫn vượt trội.

19. Chương 19

Một cảnh tượng mới được mở ra ở Longbourn ngày hôm sau. Anh Collins đã long trọng ngỏ ý. Sau khi đã quyết định để không mất thời gian vì anh chỉ có thể nghỉ phép đến ngày thứ Bảy, vì không có cảm giác nhút nhát để bị bắt rứt ngay cả vào lúc này, anh bắt đầu với cung cách rất ngăn nắp, tuân theo mọi nghi thức của sự việc. Sau bữa ăn sáng, với bà Bennet, Elizabeth và một trong các cô em cùng hiện diện, anh nói với bà mẹ:

- Thưa bà, vì tình thương của bà đối với cô con gái xinh đẹp Elizabeth của bà, liệu bà có thể cho phép tôi có vinh dự tiếp chuyện riêng với cô sáng nay được không?

Trong khi Elizabeth chưa kịp có phản ứng ngoại trừ đỏ mặt, bà Bennet đã nhanh nhẩu trả lời:

- À, vâng, chắc chắn là được, tôi chắc chắn Lizzy sẽ rất vui. Tôi chắc chắn con nhỏ sẽ không từ chối. Đến đây, Kitty, mẹ muốn con đi lên lầu.

Khi bà đang vội vã bước đi, Elizabeth gọi theo:

- Mẹ à, đừng đi. Con xin mẹ đừng đi. Xin anh Collins thứ lỗi. Anh ấy không có gì để nói với con mà người khác không cần nghe. Con cũng sắp đi đây.

- Không, không, đừng vô lý, Lizzy. Mẹ muốn con ngồi lại ở đây.

Và khi thấy Elizabeth với vẻ mặt bức bối và lúng túng dường như muốn trốn lánh, bà thêm:

- Lizzy, mẹ muốn con ở lại và nghe anh Collins nói.

Elizabeth không thể cưỡng lại lời sai khiến này. Một thoáng suy tính giúp cô nghĩ rằng cách khôn ngoan nhất là giải quyết vụ việc càng nhanh chóng và êm thấm càng tốt. Cô ngồi xuống, cố gắng che giấu cảm xúc pha trộn giữa đau khổ và phân tâm. Bà Bennet và Kitty bước đi, ngay sau đây anh Collins bắt đầu.

- Cô Elizabeth thân thương, xin cô hãy tin rằng đức tính khiêm tốn của cô cho đến giờ không làm xấu gì cho cô cả, mà trái lại nó bổ sung những vẻ toàn vẹn của cô. Dưới mắt tôi, cô có thể kém dễ thương nếu cô đã không tỏ ra ngượng ngùng như thế, nhưng tôi xin nói cho cô an tâm rằng bà mẹ đáng kính của cô đã cho phép tôi tiếp chuyện với cô như thế này. Hẳn cô không hề nghi gì về ý định của tôi, tuy tính tế nhị bẩm sinh của cô có thể khiến cô phải lơ đi; những ý tình của tôi đã quá rõ nên không thể nhầm lẫn được. Ngay sau khi tôi bước vào ngôi nhà này, tôi đã chọn cô là người đồng hành trong cuộc đời tương lai của tôi. Nhưng trước khi tôi đi xa khỏi chủ đề do những cảm xúc của tôi trong việc này, có lẽ tôi nên nêu những lý do về hôn nhân khi tôi đến Hertfordshire với ý định tìm một người vợ, vì đúng là tôi có ý định này.

Ý tưởng của anh Collins, trong tất cả vẻ điềm tĩnh trang trọng, về việc đi xa khỏi chủ đề do những cảm xúc của anh, khiến Elizabeth gần như bật cười đến nỗi cô không thể nhân cơ hội anh ngưng nói để chặn anh lại. Anh tiếp tục.

- Các lý do của tôi về hôn nhân là, thứ nhất, tôi nghĩ mỗi giáo sĩ khi có hoàn cảnh thuận lợi (như hoàn cảnh của chính tôi) nên nêu tấm gương tốt về đời sống vợ chồng trong giáo xứ của mình. Thứ hai, tôi tin rằng đời sống vợ chồng sẽ đem đến cho tôi hạnh phúc vô biên; và thứ ba, mà đáng lẽ tôi phải đề cập trước, do lời khuyên nhủ của vị phụ nhân cao quý mà tôi có vinh dự gọi là người đỡ đầu. Đã hai lần bà hạ mình cho

tôi ý kiến về việc này (mà tôi không hỏi!), và chỉ mới ngày thứ bảy trước khi tôi rời Hunsford, bà nói: “Ông Collins, ông phải lập gia đình. Một giáo sĩ như ông phải lập gia đình. Hãy lựa chọn cẩn thận, chọn một người phụ nữ tốt vì tôi, và vì ông; cô ấy phải là người năng động và hữu dụng, không cần phải cao sang nhưng nên có khả năng thu vén kinh tế gia đình. Đây là lời khuyên của tôi. Hãy tìm một người phụ nữ như thế càng sớm càng tốt, đưa cô đến Hunsford, rồi tôi sẽ thăm cô ấy”. Nhân tiện, cô em xinh ạ, cho phép tôi nhận xét rằng tôi cho lòng quan tâm và lời khuyên của phu nhân Catherine de Bourgh nằm trong số những yếu tố thuận lợi của tôi. Cô sẽ thấy tư cách của bà còn vượt trội hơn những gì tôi đã kể; tính dí dỏm và hoạt bát của cô sẽ làm phu nhân vừa lòng, nhất là khi được làm dịu xuống trong im lặng và nề trọng mà vị thế của phu nhân không khỏi tạo ra. Trong khi tôi có ý định về hôn nhân, tôi cũng xin nói cho cô rõ do đâu tôi hướng về Longbourn thay vì vùng tôi đang cư ngụ, nơi cũng có nhiều thiếu nữ dễ thương. Tôi sẽ thừa kế bất động sản này sau khi người bố kính yêu của cô qua đời (nhưng tôi tin ông sẽ còn sống nhiều năm nữa), tôi sẽ không an tâm nếu tôi không chọn một trong số các cô con gái của ông làm người hôn phối, để các cô ít chịu thiệt thòi khi thảm cảnh xảy ra tuy rằng, như tôi đã nói, sẽ còn nhiều năm nữa mới xảy ra. Cô em xinh ạ, đây là động lực của tôi, mà tôi mong nó sẽ không làm tôi quý mến cô kém đi. Bây giờ, tôi không còn gì để nói ngoại trừ xác nhận với cô, bằng ngôn từ sinh động nhất, niềm thương mến mãnh liệt của tôi. Tôi hoàn toàn đứng đưng với tiền của, sẽ không yêu cầu bố cô gì cả về chuyện này vì tôi biết rõ rằng ông không thể đáp ứng được, và rằng cô chỉ được thừa kế một khoản tiền một nghìn bảng với bốn phần trăm mà cô chỉ được nhận sau khi mẹ cô qua đời. Vì thế, về chuyện này, tôi sẽ nhất mực im lặng. Cô có thể tin rằng tôi sẽ không hẹp hòi mà mở miệng trách cứ gì khi chúng ta đã cưới nhau.

Tuyệt đối cần thiết phải ngắt lời anh chàng bây giờ. Cô thốt lên:

- Thưa anh, anh đã quá vội vàng. Anh đã quên rằng tôi chưa trả lời. Tôi xin trả lời ngay để khỏi làm mất thời giờ thêm. Tôi xin cảm ơn về những lời khen của anh. Tôi rất cảm kích với lời cầu hôn của anh, nhưng tôi không thể làm gì khác hơn là khước từ.

Anh Collins trả lời, với điệu bộ khoát tay trịnh trọng:

- Cho đến giờ tôi vẫn biết rằng, khi được một người thanh niên cầu hôn lần đầu, các cô thiếu nữ thường khước từ trong khi thâm tâm họ có ý chấp thuận, và rằng họ có thể khước từ hai hoặc ngay cả ba lần. Vì thế, tôi không hề nản lòng vì lời cô vừa nói, mà còn hy vọng sẽ sớm được thành hôn với cô.

Elizabeth thốt lên:

- Thưa anh, tôi có thể nói hy vọng của anh thật là khác thường sau khi tôi đã nói cho anh rõ. Xin anh tin rằng tôi không phải trong số những thiếu nữ (nếu có thật những thiếu nữ như thế) dám đánh đổ hạnh phúc của mình qua cơ may được cầu hôn lần thứ hai. Tôi hoàn toàn nghiêm túc trong lời khước từ của tôi. Anh không thể mang lại hạnh phúc đến cho tôi, và tôi tin chắc tôi không phải là người phụ nữ cuối cùng trên thế gian này có thể tạo hạnh phúc cho anh. Không được, nếu phu nhân Catherine hiểu rõ tôi, tôi tin rằng bà sẽ thấy tôi không đáp ứng tiêu chuẩn nào cả.

Anh Collins nói, rất trịnh trọng:

- Nếu quả thật phu nhân Catherine có ý nghĩ như thế, tôi không thể tưởng tượng rằng bà ấy sẽ hoàn toàn không chấp nhận cô. Và xin cô tin rằng khi tôi có vinh dự được gặp lại bà ấy, tôi sẽ kể cho bà nghe với ngôn từ đẹp đẽ nhất về tính khiêm tốn, khả năng kinh tế gia đình, cộng thêm những đức tính khả ái khác của cô.

- Anh Collins, thật ra mọi lời anh ca tụng tôi sẽ là không cần thiết. Anh nên để tôi tự phán xét về con người tôi, nên coi trọng tôi bằng cách tin vào điều tôi nói. Tôi mong anh được nhiều hạnh phúc và được giàu có; qua việc tôi khước từ anh, tôi đã làm hết sức mình để ngăn anh sa vào hoàn cảnh ngược lại. Khi anh cầu hôn với tôi, hẳn anh đã thoả mãn tâm tư tế nhị của anh đối với gia đình tôi, nên anh có thể chiếm hữu sự sản Longbourn bất cứ lúc nào có thể được mà không phải chịu tự dẫn vật. Vì thế, có thể xem vụ việc kết thúc ở đây.

Vừa nói cô vừa đứng dậy, và có thể bước ra khỏi phòng nếu anh Collins không nói tiếp:

- Khi tôi có hân hạnh được tiếp chuyện với cô lần nữa về việc này, tôi hy vọng sẽ nhận được câu trả lời thoả đáng hơn là bây giờ; mặc dù tôi không hề có ý gì kết án cô là tàn nhẫn vì tôi biết thói quen của các cô là

từ chối người đàn ông trong lần đầu tiên, như thế có lẽ; đúng như tính tế nhị của nữ giới, ngay bây giờ cô đã có ý khích lệ tôi phải van nài.

Elizabeth thốt lên, với ít dịu dàng:

- Anh Collins, quả là anh đã làm tôi khó xử hết mức. Nếu những gì tôi đã nói cho đến giờ có ngụ ý rằng tôi khích lệ anh, thì tôi không biết phải nói lời khước từ như thế nào để cho anh tin rằng thật.

- Cô em ạ, cô phải cho tôi tự mãn rằng sự khước từ của cô chỉ là những lời lẽ tất nhiên. Những lý do để tôi tin điều ấy là ngắn gọn thế này. Không có vẻ gì là bản thân tôi không đáng được cô chấp nhận, hoặc địa vị của tôi không đủ cao. Hoàn cảnh của tôi, những kết giao với gia đình De Bourgh, mối quan hệ với gia đình cô, đều là những hoàn cảnh vô cùng thuận lợi cho tôi; và cô nên suy xét thêm rằng mặc dù cô có những hấp dẫn về nhiều mặt, vẫn không chắc rằng cô sẽ nhận được một lời cầu hôn khác. Phần sự sản của cô không may là quá nhỏ nên vẻ kiêu diễm của cô và những đức tính khả ái khác có thể mất tác dụng. Vì tôi đã phải kết luận rằng cô không nghiêm túc khi từ chối tôi, tôi chỉ có cách tin rằng cô muốn tình yêu của tôi sâu đậm hơn trong tình trạng hôn hợp, theo như cung cách thường thấy của những phụ nữ tao nhã.

- Thưa anh, tôi xin anh tin rằng tôi không hề có ý tưởng theo cung cách tao nhã như thế trong khi nó thật sự chỉ hành hạ tinh thần một người đàn ông đáng kính. Thay vào đấy, tôi muốn được khen là người chân thành. Tôi xin cảm ơn anh và cảm ơn lần nữa đã cho tôi vinh dự trong lời cầu hôn của anh, nhưng tôi hoàn toàn không thể chấp nhận. Cảm nghĩ của tôi trong mọi phương diện đều ngăn cấm việc này. Tôi có thể nào nói rõ hơn thế không? Bây giờ xin đừng xem tôi là một phụ nữ tao nhã có chủ định làm anh phiền muộn, mà chỉ là một sinh vật có lý trí đã nói ra sự thật từ con tim của nó.

Anh thốt lên, với vẻ nịnh đầm vụng về:

- Cô thật là quyến rũ! Tôi được thuyết phục rằng khi bố mẹ yêu quý của cô đồng ý, lời cầu hôn của tôi sẽ được chấp thuận.

Elizabeth không đáp lại sự kiên trì cố ý tự lừa dối như thế, lập tức bước đi. Cô đã có ý kiên định rằng, nếu anh chàng vẫn khăng khăng xem các lời khước từ của cô bao hàm ý khích lệ để rồi anh phải khẩn cầu bố cô, lời từ chối của ông bố sẽ phải cả quyết, thái độ của ông ít nhất không bị hiểu sai lạc là cung cách cảm xúc và dỏm dáng của nữ giới tao nhã.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

20. Chương 20

Anh Collins không được yên tĩnh lâu để trầm ngâm tán thưởng cuộc tình thành công của anh. Bà Bennet đã quanh quẩn ở tiền sảnh để xem hồi kết của cuộc chuyện trò, ngay sau khi thấy Elizabeth mở cửa bước ra, đi nhanh qua bà hướng về cầu thang, bà bước vào phòng ăn sáng và chúc mừng anh và bà với lời lẽ dịu dàng về viễn cảnh hạnh phúc của mối quan hệ gần gũi hơn giữa họ. Anh Collins đón nhận và đáp lại những lời chúc với cùng niềm vui, rồi kể lại cho bà nghe tinh thần cuộc trao đổi với Elizabeth, với kết quả anh tin rằng anh có mọi lý do để hài lòng, vì việc cô khước từ chỉ là phản ứng tự nhiên của tính khiêm tốn bền lên và tế nhị thật sự trong tư cách của cô.

Tuy nhiên, lời anh nói khiến bà Bennet ngạc nhiên. Đáng lẽ bà cảm thấy vui như anh mà tin rằng cô con gái bà từ khước là vì có ý khích lệ anh thêm, nhưng bà không dám tin vào việc này, và không dặng dưng phải nói ra.

- Anh Collins, nhưng theo chuyện này, Lizzy cần được giải bày. Tôi sẽ trực tiếp nói chuyện với nó. Nó là đứa con gái rất bướng bỉnh ngốc nghếch và không thấy ra những lợi ích cho nó; nhưng tôi sẽ cho nó thấy.

- Tôi xin lỗi phải ngắt lời bà, nhưng nếu cô ấy đúng là bướng bỉnh ngốc nghếch, tôi không rõ liệu cô sẽ là một người vợ đáng mơ ước của một người trong hoàn cảnh của tôi hay không, người mong tìm hạnh phúc trong hôn nhân. Vì thế, nếu cô thật tình từ khước tôi, có lẽ tốt hơn không nên ép buộc cô phải chấp nhận tôi, vì nếu bị trái ý cô không thể mang lại hạnh phúc trọn vẹn cho tôi.

Bà Bennet nói, lo lắng:

- Anh ạ, anh đã hiểu sai ý tôi. Lizzy chỉ bướng bỉnh trong việc như thế này. Trong mọi việc khác, nó đều ngoan hiền nhất. Tôi sẽ trực tiếp nói chuyện với bố nó, chúng tôi sẽ sớm thu xếp với nó, tôi tin chắc vậy.

Bà không cho anh thời giờ để trả lời, vội vã đi tìm ông chồng và kêu lên khi vừa vào phòng đọc sách:

- Ông ơi, tôi cần ông ngay bây giờ, chúng tôi đang bị náo động. Ông phải đến khuyên Lizzy lấy anh Collins, vì con nhỏ nhất định không lấy anh ấy, và nếu ông không nhanh chân, anh ấy sẽ thay đổi ý định và không thêm lấy con nhỏ.

Ông Bennet ngược mắt lên khỏi trang sách khi bà đi vào, nhìn bà chăm chăm điềm tĩnh mà không tỏ vẻ gì quan ngại và càng không thay đổi khi bà nói. Khi bà dứt tiếng, ông nói:

- Tôi không hiểu ý bà. Bà đang nói đến chuyện gì thế?

- Chuyện anh Collins và Elizabeth. Lizzy tuyên bố không chấp nhận anh Collins, và anh Collins bắt đầu nói rằng anh sẽ không muốn cưới Lizzy.

- Tôi phải làm gì đây trong tình cảnh này? Đường như đây là chuyện vô vọng.

- Ông phải đích thân nói chuyện với Lizzy. Nói với nó rằng ông muốn nó lấy anh Collins.

- Hãy kêu con nhỏ xuống đây. Nó sẽ nghe theo ý kiến của tôi.

Bà Bennet nhấn chuông, cô Elizabeth được gọi đến phòng đọc sách. Ông gọi khi cô xuất hiện:

- Đến đây, con. Bố gọi con đến vì có một việc quan trọng. Bố nghe nói rằng anh Collins đã ngỏ lời cầu hôn với con. Có đúng thế không?

Elizabeth trả lời rằng đúng:

- Được lắm, và con đã khước từ lời cầu hôn phải không?

- Đúng vậy, thưa bố.

- Được lắm. Bây giờ chúng ta đi vào vấn đề. Mẹ con muốn con chấp thuận. Có phải thế không hở bà?

- Đúng thế, nếu không tôi sẽ không bao giờ nhìn mặt nó.

- Thế là có một chọn lựa vô phúc trước mắt con đấy. Elizabeth. Từ ngày hôm nay trở đi, con sẽ trở thành người xa lạ với bố hoặc với mẹ. Mẹ con sẽ không bao giờ nhìn mặt con nữa nếu con không chịu lấy anh Collins, và bố sẽ không bao giờ nhìn mặt con nữa nếu con chịu.

Elizabeth không thể nén cụ cười mỉm khi nghe một câu kết luận như thế ngay vào lúc khởi đầu. Nhưng bà Bennet thất vọng nào nề vì trước đây bà tin rằng ông chồng sẽ đồng ý với bà.

- Ông có ý gì khi nói như thế? Ông đã hứa với tôi sẽ ép con nhỏ lấy anh ấy.

- Bà ạ, tôi xin bà hai đặc ân nhỏ. Thứ nhất: bà cho phép tôi được tự do sử dụng đầu óc hiểu biết của tôi về vụ việc, và thứ hai: sử dụng phòng đọc sách. Tôi sẽ rất vui được tiếp tục đọc sách càng sớm càng tốt.

Tuy thế, dù thất vọng về ông chồng, bà vẫn không chịu từ bỏ ý định. Bà lại nói chuyện với Elizabeth, lần lượt khuyên cáo và đe dọa cô. Bà muốn Jane theo phe bà, nhưng Jane từ chối với mọi mềm mỏng có thể được, và Elizabeth đáp lại những tấn công của bà đôi lúc bằng tư thái nghiêm chỉnh thật sự, đôi lúc bằng lời lẽ bông đùa vui tươi. Mặc dù thái độ của cô thay đổi, nhưng cô luôn cương quyết.

Trong khi ấy, anh Collins đang một mình suy tư về những gì đã xảy ra. Anh nghĩ về anh quá cao nên không thể hiểu được động lực nào khiến cô em họ của anh khước từ anh. Mặc dù lòng kiêu hãnh của anh bị thương

tồn, anh không cảm thấy đau khổ theo cách nào khác. Tình cảm của anh đối với cô chỉ là qua nhiều tưởng tượng, và tình cảnh cô đáng bị bà mẹ trách mắng ngăn cản cảm nghĩ hối tiếc của anh.

Trong khi gia đình còn đang chộn rộn, Charlotte Lucas đến thăm họ. Ở tiền sảnh cô gặp Lydia, bước đến cô, to nhỏ:

- Em mừng thấy chị đến, vì đang có chuyện vui vui ở đây. Chị có biết việc gì xảy ra sáng nay không? Anh Collins cầu hôn với Elizabeth, và chị ấy không chấp thuận.

Trong khi Charlotte không kịp trả lời, Kitty đi đến báo cho cô hay cùng tin. Ngay khi họ vừa vào phòng ăn sáng, nơi bà Bennet ngồi một mình, là bà cũng bắt đầu với cùng vụ việc, mong cô Lucas cảm thông với bà, khẩn khoản xin cô thuyết phục cô bạn Lizzy nên đáp ứng với lòng mong mỏi của gia đình. Bà thêm, với giọng u sầu:

- Cô Lucas, xin cô hãy giúp tôi vì không ai đồng ý với tôi, không ai theo phe tôi, tôi bị đối xử một cách tàn nhẫn, không ai cảm thông cho thần kinh của tôi.

Trong khi Charlotte chưa kịp trả lời, Jane và Elizabeth cùng bước vào. Bà Bennet tiếp tục:

- À, cô nàng đến đây rồi, xem ra không hề quan tâm và không còn màng đến chúng tôi nữa, miễn là nó có thể sống theo ý nó. Nhưng cô Lizzy ạ, tôi cho cô biết, nếu cô cứ khăng khăng từ chối mọi lời cầu hôn theo cách này, không bao giờ cô có thể kiếm một tấm chồng – và tôi không biết ai sẽ lo cho cô khi bố cô qua đời. Tôi sẽ không thể lo cho cô – và tôi cảnh cáo cô như thế đấy. Kể từ hôm nay, tôi không còn dính dáng gì đến cô nữa. Tôi đã bảo cô trong phòng đọc sách, cô biết đấy, rằng tôi sẽ không bao giờ nói chuyện với cô nữa, rồi cô sẽ thấy tôi làm đúng như lời tôi nói. Tôi không thích nói chuyện với con cái không biết vâng lời. Thật ra không phải tôi thích nói chuyện với bất cứ ai. Những người bị khủng hoảng thần kinh như tôi không thích nói tí nào. Không ai có thể hiểu tôi khổ sở ra sao. Nhưng luôn luôn là thế. Những người không than phiền không bao giờ được thông cảm.

Trong im lặng, các cô gái lắng nghe bà mẹ tuôn trào, biết rằng bất kỳ cố gắng nào để trình bày lý lẽ hay xoa dịu bà chỉ làm bà thêm tức tối. Vì thế, bà tiếp tục không ngừng nghỉ cho đến khi anh Collins bước vào, ra vẻ trịnh trọng hơn lúc nào hết. Vừa nhìn thấy anh, bà nói:

- Bây giờ mẹ muốn tất cả các con giữ mồm miệng, để anh Collins và mẹ nói chuyện với nhau một chút.

Elizabeth yên lặng bước ra khỏi phòng, Jane và Kitty đi theo sau, nhưng Lydia vẫn đứng đấy, nhất quyết muốn được nghe mọi chuyện. Charlotte được lưu lại, trước nhất do anh Collins đã lịch sự hỏi thăm tỉ mỉ về cô và gia đình của cô, và kể đến do một ít hiếu kỳ, nên cô bước đến bên cửa sổ và giả vờ không chú ý lắng nghe. Với giọng đau buồn, bà bắt đầu:

- Ôi, anh Collins!

Anh trả lời:

- Thưa bà, chúng ta hãy im lặng luôn về việc này.

Nhưng anh tiếp tục, với giọng bất mãn:

- Tôi không hề thất vọng vì thái độ của cô con gái bà. Chúng ta có bốn phận cam chịu những điều tệ hại không thể tránh khỏi; Đây là bốn phận khác thường của một người trai trẻ có may mắn như tôi đã được thành đạt sớm, và tôi tin tôi có thể cam chịu. Có lẽ không kém như thế là ý hồ nghi về hạnh phúc của tôi nếu cô em xinh đẹp của tôi chịu lấy tôi; vì tôi thường thấy rằng ta không thể hoàn toàn cam chịu khi cơ may, sau khi bị khước từ, bắt đầu mất đi một ít giá trị theo cách ta nhận định. Bà ạ, tôi hy vọng bà sẽ không xem tôi có thái độ thiếu tôn kính đối với gia đình bà khi tôi rút lại ý định đối với cô con gái của bà, khi tôi không yêu cầu và ông sử dụng quyền hạn của ông bà để can thiệp cho tôi. Tôi lo ngại phong cách của tôi thuộc loại khó chịu khi tôi chấp nhận lời từ khước của cô con gái bà thay vì lời của bà. Nhưng tất cả chúng ta đều có thể lầm lỗi. Chắc chắn rằng tôi đã có ý tốt trong suốt vụ việc này. Mục đích của tôi đã là tìm kiếm một người bạn đời khả ái cho riêng tôi với tất cả cân nhắc có lợi cho cả gia đình bà, còn nếu thái độ của tôi là đáng trách, bây giờ tôi xin bà hãy thứ lỗi cho tôi.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

21. Chương 21

Cuộc bàn cãi về lời cầu hôn của anh Collins giờ đã đi gần đến kết cục, và Elizabeth chỉ cảm thấy khổ sở do tâm tư thiếu thoải mái khi phải tham dự bàn bạc, đôi lúc do những lời bóng gió cẩu kính của bà mẹ. Về anh chàng, tâm tư của anh được bày tỏ chủ yếu không phải qua bối rối hay chán nản, hoặc có ý tránh né cô, nhưng qua thái độ cứng nhắc và im lặng trong bức bối. Anh rất ít chuyện trò với cô, và tiếp theo đấy, những chăm chút cần mẫn của anh được chuyển qua cô Lucas. Thái độ cô này khi lịch sự lắng nghe anh giúp mọi người được nhẹ nhõm, đặc biệt là cô bạn của cô.

Ngày kế không giúp gì thêm cho ý nghĩ bức bối hay sức khỏe yếu kém của bà Bennet. Anh Collins có cùng tâm trạng kiêu hãnh trong tức giận. Elizabeth đã mong rằng anh sẽ rút ngắn thời gian thăm viếng vì buồn phiền, nhưng việc này không hề ảnh hưởng gì đến kế hoạch của anh. Anh đã luôn muốn ra về ngày thứ bảy, nên anh quyết định sẽ lưu lại cho đến ngày thứ bảy.

Sau bữa ăn sáng, các cô con gái đi bộ đến Meryton để xem anh Wickham đã trở lại chưa, cũng để than vãn về việc anh vắng mặt tại buổi dạ vũ ở Netherfield. Anh gặp các cô khi họ vào thị trấn và cùng đi theo họ đến nhà bà dì. Anh nói rất khéo về sự tiếc rẻ của anh, về nỗi phiền toái của anh, cũng như về lòng quan tâm của mọi người. Tuy nhiên, với Elizabeth, anh sẵn sàng nhìn nhận rằng anh đã tự cảm thấy cần thiết phải vắng mặt. Anh nói:

- Khi ngày ấy đến gần, tôi nghĩ rằng tôi không nên gặp anh Darcy, rằng hiện diện trong cùng phòng, cùng buổi họp mặt trong nhiều giờ anh là việc tôi không thể chịu được, trong khi những người khác có thể bị khó chịu lấy.

Có chấp nhận sự chịu đựng của anh, và hai người có thời gian nhàn nhã để bàn luận sâu rộng về việc này, cũng để khen ngợi nhau một cách lịch sự. Khi Wickham và một sĩ quan khác cùng đi với các cô về Longbourn, anh đặc biệt chăm chút đến cô. Việc anh đi cùng cô có hai lợi điểm: cô cảm nhận mọi cảm mến anh giành cho cô, đây là cơ hội cho cô giới thiệu anh với ông bố và bà mẹ.

Không bao lâu sau khi họ trở về, một lá thư từ Netherfield được mang đến cho cô Bennet: cô mở ra xem ngay. Thư được viết trên một tờ giấy nhỏ, tao nhã, với nét chữ phụ nữ mềm mại. Elizabeth thấy nét mặt chị mình thay đổi khi cô đọc, thấy cô đọc đi đọc lại vài đoạn. Jane nhanh chóng trở lại bình thường, cất đi tờ thư, cô gắng góp chuyện với vẻ tươi vui thường lệ, nhưng Elizabeth cảm thấy lo lắng khiến cô ít chú ý ngay cả đến anh Wickham. Ngay sau khi anh và bạn anh kiêu từ, cái liếc mắt của Jane mới cô đi theo cô chị lên cầu thang. Khi họ vào phòng cô, Jane lấy ra lá thư, nói:

- Đây là thư của Caroline Bingley; nội dung làm chị rất ngạc nhiên. Cả gia đình giờ đã rời Netherfield, trên đường đi thành phố, mà không có ý định gì sẽ trở lại. Em sẽ nghe cô ấy nói gì.

Rồi cô đọc lá thư, nội dung nói rằng họ vừa quyết định đi theo anh Bingley đến thành phố, rồi sẽ dùng bữa tối ngày ấy ở phố Grosvenor, nơi ông Hurst có một ngôi nhà. Đoạn kế tiếp viết như sau:

“Em không muốn giả vờ tiếc nuối việc gì khi rời khỏi Hertfordshire, ngoại trừ mối quan hệ với chị, người bạn thân thiết nhất của em, nhưng gia đình em hy vọng trong tương lai sẽ được bù đắp lại bằng mối giao tình giữa chúng ta, riêng trong lúc này nỗi đau vì chia cách có thể được khuây khỏa bằng thư từ qua lại thường xuyên và chí tình. Em mong chị sẽ chấp thuận việc này”

Elizabeth lắng nghe những lời lẽ nồng nàn như thế trong dừng dưng do ngờ vực, và mặc dù ngạc nhiên vì họ ra đi bất ngờ, cô không thấy việc này là bi thảm. Không nên cho rằng sự vắng mặt của họ ở Netherfield sẽ ngăn cản anh Bingley ở lại. Về việc mất kết giao với họ, cô tin rằng chẳng bao lâu Jane sẽ không nghĩ đến nữa, rồi anh sẽ vui vì việc này.

Elizabeth nói, sau vài phút chốc suy nghĩ:

- Điều không may là chị không thể gặp các người bạn của chị trước khi họ đi. Nhưng chúng ta có thể hy vọng được không, rằng thời khoảng hạnh phúc mà cô Bingley mong đợi sẽ đến sớm hơn? Và mối giao tình giữa bạn bè sẽ được chuyển nhanh thành mối quan hệ chị em dâu? Anh Bingley sẽ không bị họ lưu lại ở London.

- Caroline đã nói rõ rằng không ai trong gia đình sẽ trở lại Herfordshire trong mùa đông này. Chị sẽ đọc cho em nghe:

“Khi anh của em ra đi ngày hôm qua, anh ấy nghĩ rằng công việc tại London có thể kết thúc trong vòng ba, bốn ngày, nhưng chúng em không thể tin được, cùng lúc chúng em cho rằng khi Charles đã vào thành phố, anh ấy sẽ không vội rời đi, nên chúng em quyết định đi theo, để anh không phải cô đơn trong căn phòng khách sạn thiếu tiện nghi. Nhiều người quen biết của em đã đến đây cho mùa đông; em ước mong chị, người bạn thân cận nhất của em, có thể gia nhập đám đông, nhưng em không chắc. Em thành thật chúc chị một mùa Giáng Sinh vui vẻ tại Herfordshire, và chị sẽ có nhiều người theo đuổi để giúp chị quên ba người chúng em.”

Jane thêm:

- Rõ ràng rằng anh ấy sẽ không trở lại mùa đông này.

- Em chỉ thấy ý rõ ràng rằng cô Bingley ngụ ý anh ấy không nên trở lại.

- Tại sao em lại nghĩ như thế? Việc này phải do anh tự quyết định. Anh ấy tự làm chủ cuộc đời mình. Nhưng em không biết mọi chuyện. Chị sẽ đọc cho em nghe đoạn thư khiến chị đau lòng. Chị sẽ không giấu em việc gì cả.

“Anh Darcy nôn nóng muốn gặp lại em gái anh ấy, và cũng nói thật, chúng em sốt ruột không kém muốn gặp cô. Em thật tình nghĩ khó ai bằng Georgiana Darcy về sắc diện, vẻ thanh lịch và tài năng, rồi tình thương mến của cô đối với Louisa và em được nâng cao thành cái gì đấy hay hơn, trong hy vọng táo bạo của em rằng cô ấy sẽ là chị dâu của em. Em không nhớ trước đây em đã đề cập với chị cảm nghĩ của em về việc này chưa, nhưng em sẽ không ra đi mà không thổ lộ, và em mong chị sẽ không xem đây là quá đáng. Anh của em cảm mến cô ấy lắm, bây giờ anh sẽ có nhiều dịp gặp cô trong hoàn cảnh thân mật nhất. Những người thân của cô ấy và của em đều mong muốn có mối quan hệ này, riêng em tin sự thiên vị của một người em gái vẫn không khiến em nhầm lẫn khi cho rằng Charles có khả năng chinh phục con tim của bất kỳ phụ nữ nào. Với mọi hoàn cảnh thuận lợi như thế cho một sự gắn bó và không có gì ngăn cản, chị Jane thân, em có sai lầm không khi kỳ vọng một sự kiện đảm bảo hạnh phúc cho nhiều người?”

Jane nói, khi cô đọc xong:

- Em nghĩ thế nào về câu này, hử Lizzy? Ý nghĩa đủ rõ chưa? Có phải ý nói rằng Caroline không trông mong cũng không hy vọng chị làm chị dâu cô ấy? Rằng cô ấy tin chắc anh lạnh nhạt với chị? Và rằng nếu cô có đoán ra tâm tư của chị đối với anh ấy, liệu cô ấy có ý báo động cho chị hay? Em có ý kiến gì không?

- Có, vì ý kiến của em hoàn toàn khác. Chị muốn nghe không?

- Muốn lắm chứ.

- Chị có thể nghe vắn tắt. Cô Bingley nghĩ rằng anh của cô đã yêu chị, trong khi cô muốn anh ấy cưới cô Darcy. Cô ấy đi theo anh để hy vọng giữ anh ở lại đây, cố gắng thuyết phục chị rằng anh không màng gì đến chị.

Jane lắc đầu.

- Thật ra, chị Jane, chị nên tin em. Không ai đã từng thấy hai anh chị bên nhau lại hồ nghi về tình cảm của anh ấy. Em tin chắc cô Bingley cũng không. Cô ấy không phải ngốc nghếch. Nếu cô ấy có thể nhận ra anh Darcy yêu mình chỉ bằng một nửa, cô ấy đã đặt may áo cưới rồi. Nhưng vấn đề là thế này. Chúng ta không giàu có gì và không có danh vọng gì cho họ trông mong; trong khi cô em cứ muốn gán cô Darcy cho anh ấy, với ý tưởng rằng khi đã có một cuộc hôn phối giữa hai nhà, cô có thể dễ dàng có một cuộc hôn phối thứ hai. Tính toán này thật khéo; em tin chắc nó có thể thành công nếu không cô De Bourgh ngăn

trở. Nhưng mà, chị Jane yêu, chị không nên tưởng tượng một cách nghiêm trọng rằng cô Bingley bảo với chị rằng anh ấy cảm mến cô Darcy, anh ấy sẽ cảm nhận ít hơn về giá trị của chị so với khi anh ra đi vào ngày thứ Ba, hoặc rằng cô có khả năng thuyết phục anh ấy nên yêu cô bạn kia thay vì yêu chị.

Jane trả lời:

- Nếu chúng ta có cùng ý nghĩ như cô Bingley, tất cả những điều em nói có thể giúp chị yên tâm. Nhưng chị nghĩ như thế là không có cơ sở. Caroline không thể có khả năng lừa dối ai; trong chuyện này, tất cả chị có thể mong là chính cô ấy đã tự lừa dối mình.
- Đúng thế. Chị không thể có ý nghĩ nào hay hơn giúp chị vui, do chị không thể vui vì lời nói của em. Chị hãy tin rằng cô ấy đã tự lừa dối. Phần chị đối với cô ấy đã xong, chị không nên buồn nữa.
- Nhưng mà, em yêu ơi, liệu chị có thể vui được không, ngay cả trong trường hợp tốt nhất, để chấp nhận một thanh niên có chị em và bạn bè đều muốn anh cưới người khác?

Elizabeth nói:

- Chị phải tự quyết định, và nếu sau khi đã suy nghĩ chín chắn, chị thấy rằng nỗi khổ tâm khi làm méch lòng hai chị em vượt quá hạnh phúc được làm vợ anh ấy, em khuyên chị bằng mọi cách nên khước từ anh ấy.

Jane cười nhẹ:

- Làm thế nào em có thể nói như thế? Em phải biết rằng mặc dù chị có thể rất buồn vì họ không chấp nhận chị, chị không thể lưỡng lự.
- Em không nghĩ chị sẽ lưỡng lự, và trong trường hợp như thế, em không thể có lòng trắc ẩn cho hoàn cảnh của chị.
- Nhưng nếu anh ấy không còn trở về vào mùa đông, chị sẽ không bao giờ cần phải chọn lựa gì cả. Hàng nghìn việc có thể xảy ra trong sáu tháng.

Ý nghĩ rằng anh không còn trở về khiến Elizabeth khinh bỉ tột độ. Cô nghĩ rằng dường như chỉ là ước muốn có lợi lộc của Caroline; cô không hề tin rằng các ước muốn này, dù được phát biểu thẳng thắn hoặc khéo léo, có thể gây ảnh hưởng đến một chàng trai có tính độc lập như thế.

Cô trình bày một cách mạnh mẽ nhất có thể được về cảm nghĩ của mình, thấy ngay rằng chị cô rất vui. Thái độ của Jane không phải là chán nản, và cô dần dần tập hy vọng rằng Bingley sẽ trở lại Netherfield và đáp lại tình cô.

Hai chị em đồng ý rằng chỉ cho bà Bennet biết về việc gia đình anh ra đi mà không làm bà hoảng hốt về thái độ của chàng trai, nhưng ngay cả tin này cũng khiến bà lo lắng rất nhiều, và lên tiếng than vãn đã vô phúc quá mức khi các phụ nữ đã ra đi, như thể họ là người thân thiết của bà. Tuy nhiên, sau đây bà tự an ủi rằng chẳng bao lâu anh Bingley sẽ trở lại và sẽ đến dùng bữa tại Longbourn. Mọi người cảm thấy vui mặc dù mời anh tham dự một bữa ăn thường nhật cùng gia đình, nhưng bà sẽ làm một bữa thịnh soạn.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

22. Chương 22

Gia đình Bennet được mời đến dùng bữa với gia đình Lucas, và một lần nữa cô Charlotte Lucas giành phần lớn thời gian để lịch sự lắng nghe anh Collins. Elizabeth nhân dịp tỏ lời cảm ơn cô.

- Chị đã giúp cho anh ấy được vui, em cảm ơn chị rất nhiều.

Charlotte nói cho bạn mình an tâm rằng cô cảm thấy vui được giúp ích, nghĩ mình đã dùng thời giờ có ý nghĩa. Việc này thật là dễ thương, nhưng lòng tốt của Charlotte đã đi quá mức Elizabeth tưởng tượng – mục đích của cô không khác gì hơn là được anh Collins để tâm đến. Đây là ý đồ của cô, và mọi vẻ bề ngoài đều tỏ ra thuận lợi đến nỗi khi họ chia tay nhau đêm ấy, cô có thể nghĩ gần như chắc chắn đã thành công nếu anh không phải rời Hertfordshire sớm. Nhưng trong việc này, cô đã không lường định đúng mức dũng khí và tính tự chủ của anh chàng, vì anh đã rời gia cư Longbourn vào sáng hôm sau, đi vội vàng đến gia cư Lucas để quỵ lụy cô. Anh không muốn các cô em họ của anh trông thấy, vì e nếu thấy anh đi, các cô sẽ đoán ngay ý đồ mà anh không muốn cho ai biết cho đến khi anh rõ kết quả. Anh có lý khi lo lắng, vì dù Charlotte đã tỏ vẻ khích lệ anh tiến tới, anh có phần thiếu tự tin sau vụ phiêu lưu ngày thứ tư. Tuy nhiên, cách cô đón tiếp anh làm anh thật hả dạ. Khi anh đang đi đến ngôi nhà, cô Lucas đã nhìn ra anh từ cửa sổ tầng trên, lập tức đi ra ngoài, giả vờ như tình cờ gặp anh bên con đường mòn. Nhưng cô đã không dám hy vọng rằng nhiều tình cảm và hùng biện đến thế đang chờ đợi cô ở đấy.

Trong một khoảng thời gian ngắn mà những diễn từ dài dòng của anh Collins cho phép, mọi việc đều được an bài cho đôi bên hài lòng. Khi hai người bước vào ngôi nhà, anh nồng nhiệt xin cô định ngày sẽ khiến anh trở thành một thanh niên hạnh phúc nhất. Mặc dù không thể có câu trả lời vào lúc này, cô thiếu nữ không muốn xem nhẹ niềm sướng thỏa của anh. Thái độ xuẩn ngốc theo tự nhiên của anh khiến lời tán tỉnh của anh thiếu mãnh lực lôi cuốn mà phụ nữ mong muốn tiếp tục. Cô Lucas, sau khi đã chấp nhận anh với mong ước thuần khiết và vô tư về mối quan hệ, đã không mong mối quan hệ được thiết lập nhanh ra sao.

Họ nhanh chóng bày tỏ với ngài Williams và phu nhân Lucas, hai người chấp thuận một cách sốt sắng vui vẻ nhất. Hoàn cảnh hiện tại của anh Collins khiến anh trở nên đối tượng sáng giá nhất cho con gái của họ, vì họ chỉ có thể cho cô ít sự sản, và triển vọng về gia tài của anh trong tương lai rất sáng sủa. Phu nhân Lucas bắt đầu tính toán với mọi chú tâm chưa từng thấy về số năm ông Bennet sẽ còn sống. Ngài William cho ý kiến quyết định rằng, khi nào anh Collins tiếp nhận bất động sản Longbourn, cả ông và bà vợ sẽ cùng xuất hiện ở điện St James. Cả nhà xem ra sướng thỏa. Các cô con gái nhỏ nuôi hy vọng họ có thể ra khỏi nhà một hoặc hai năm sớm hơn là dự định, riêng các chàng trai được nhẹ nhõm không phải lo Charlotte sẽ chết như một gái già. Riêng Charlotte thì lại khá điềm tĩnh. Cô đã đạt mục đích, và có thời gian để nghĩ về việc này. Những hồi tưởng của cô đều khiến cô hài lòng. Hiển nhiên là anh Collins không được nhạy cảm hoặc dễ thương; cách giao tiếp của anh gây cảm giác khó chịu, còn lòng gần bó của anh đối với cô là do tưởng tượng. Nhưng dù sao, anh sẽ trở thành chồng cô. Không nghĩ cao xa về đàn ông hay đời sống lứa đôi, hôn nhân luôn là mục đích của cô. Đây là cách dự phòng có phẩm giá cho những thiếu nữ được nền học vấn khá nhưng sự sản ít ỏi; và mặc dù không chắc liệu hôn nhân sẽ đem đến hạnh phúc hay không, nó vẫn là biện pháp phòng giữ dễ chịu nhất để tránh thiếu thốn vật chất. Giờ đã đạt được cách phòng giữ này, và vào tuổi 27, không được xinh đẹp, cô nghĩ mình có nhiều may mắn. Tình huống khó chịu nhất là sự ngạc nhiên của Elizabeth Bennet, với tình bạn cô quý trọng hơn là đối với bất cứ người nào khác. Elizabeth có thể thắc mắc, có lẽ sẽ trách móc cô; và mặc dù ý kiến cô kiên định, cô có thể cảm thấy bị tổn thương khi bạn mình phản đối. Charlotte quyết định tự mình báo tin cho cô bạn, vì thế khi anh Collins trở lại Longbourn để dùng bữa tối, cô yêu cầu anh khoan tiết lộ chuyện đã xảy ra. Dĩ nhiên là anh hứa sẽ giữ kín, nhưng không mấy dễ dàng, vì ai nấy đã thắc mắc về việc anh đi vắng nên hỏi han anh thẳng thừng. Anh phải khéo léo lắm để tránh né, trong khi bản thân anh muốn công bố về cuộc tình phát tài của mình.

Vì anh sẽ đi quá sớm vào ngày hôm sau không thể từ giả ai, họ có nghi thức từ giả nhau trong đêm. Với vẻ lịch sự và thân tình hết mực, bà Bennet nói sẽ rất sung sướng được đón tiếp anh lần nữa tại Longbourn mỗi khi anh có dịp ghé qua. Anh trả lời:

- Thưa bà, tôi rất phấn khởi được mời, vì tôi vẫn mong nhận được lời mời như thế, và bà có thể tin chắc rằng tôi sẽ đón nhận càng sớm càng tốt.

Cả gia đình đều ngạc nhiên. Không hề nghĩ sẽ có câu trả lời nhanh như thế. Ông Bennet nói ngay:

- Nhưng liệu phu nhân Catherine sẽ phản đối không hở anh? Anh nên quên đi những người thân của anh thay vì làm phật ý người bảo trợ của anh?

Anh Collins đáp:

- Thưa ông, tôi đặc biệt rất vui được ông nhắc nhở một cách chân tình như thế, về xin ông tin tôi rằng tôi sẽ không làm việc gì mà không được phu nhân chấp thuận.

- Dù sao thì anh nên cẩn thận vẫn hơn. Anh có thể chịu mất mọi thứ nhưng không nên làm mất lòng phụ nhân. Tôi tin rất có thể anh sẽ muốn đến thăm chúng tôi nữa, nhưng nếu vì việc này khiến bà bị phật lòng thì tôi nghĩ anh không nên đến, và xin anh an tâm, chúng tôi sẽ không phiền trách gì cả.

- Thưa ông, xin hãy tin tôi, tôi cảm kích nồng hậu về lòng quan tâm đầy tình cảm như thế, và tôi sẽ viết cho ông một thư cảm ơn về lòng quan tâm này, cũng như về những gì tôi nhận được trong thời gian tôi lưu lại tại Hertfordshire. Về phần các cô em họ xinh xắn của tôi, mặc dù tôi sẽ vắng mặt không lâu nên không cần thiết phải chúc tụng nhiều, tôi vẫn xin chúc các cô sức khỏe và hạnh phúc, không ngoại trừ cô Elizabeth.

Vội mọi lịch sự đúng mức, các phụ nữ đi ra ngoài; mọi người đều ngạc nhiên thấy anh trù tính sẽ quay lại sớm. Qua đây, bà Bennet hy vọng anh sẽ muốn làm quen với một trong mấy cô con gái trẻ, riêng Mary có thể sẵn lòng chấp nhận anh. Cô đã đánh giá anh cao hơn các cô khác. Cô thường có ấn tượng tốt với cách suy nghĩ của anh mà cô cho là chín chắn. Tuy anh không khôn ngoan như cô, cô nghĩ nếu được khuyến khích đọc sách nhiều và bản thân cầu tiến như cô, anh có thể trở thành một người bạn đời dễ chịu. Nhưng vào sáng hôm sau, mọi hy vọng đều tan biến. Cô Lucas đến thăm sau bữa ăn sáng, và trong lúc gặp riêng Elizabeth, đã kể về sự kiện ngày hôm trước.

Khả năng anh Collins phải lòng người bạn của mình đã có lần chớm trong đầu Elizabeth trong mấy ngày qua, nhưng việc Charlotte có thể khích lệ anh dường như khó có khả năng như chính cô khích lệ anh. Vì thế, cô ngạc nhiên tốt độ đến nỗi quên cả quy tắc ứng xử, và không khỏi thốt lên:

- Hứa hôn với anh Collins! Chị Charlotte thân, không thể được!

Về mặt điềm tĩnh của cô Lucas khi kể về chuyện mình, đã nhường chỗ bối rối vì phản ứng thẳng thắn như thế, mặc dù đây không phải là điều bất ngờ. Nhưng cô vội trấn tĩnh lại và đáp:

- Em Elizabeth thân, tại sao em lại ngạc nhiên? Có phải em nghĩ không thể tin được rằng anh Collins có thể chinh phục một phụ nữ nào khác vì anh không vui gì sau khi anh không chinh phục được em?

Nhưng Elizabeth đã bình tâm lại, cố gắng hết mức nói cho cô bạn an tâm rằng cô rất vui được thấy viễn cảnh một mối lương duyên của hai người, và cô chúc họ được mọi hạnh phúc. Charlotte trả lời:

- Chị hiểu em đang nghĩ gì. Em hẳn phải ngạc nhiên, rất ngạc nhiên khi nghe anh Collins muốn cưới chị. Nhưng khi em đã có thời gian suy nghĩ, chị hy vọng em sẽ hài lòng với quyết định của chị. Chị đã không bao giờ lãng nạm, em biết đấy. Chị chỉ muốn có một ngôi nhà tiện nghi; và xét đến tư cách, mối quan hệ và vị thế trong xã hội của anh Collins, chị tin chắc chị sẽ có hạnh phúc với anh ấy, như đa số người bước vào hôn nhân có thể khoe khoang.

Elizabeth trả lời nhẹ nhàng:

- Chắc hẳn rồi.

Sau một khoảnh khắc bối rối, cả hai trở vào cùng với gia đình. Charlotte không ở lại lâu thêm, và Elizabeth có thời giờ để suy nghĩ về những gì cô đã nghe. Phải mất một thời gian cô mới có thể dung hòa với ý nghĩ về một cuộc hôn nhân khập khiễng như thế. Việc anh chàng Collins cầu hôn hai lần trong ba ngày đã là kỳ quặc, nhưng điều kỳ quặc hơn nữa là anh được chấp nhận. Cô luôn nghĩ ý kiến của Charlotte về hôn nhân hoàn toàn giống như ý kiến của cô, nhưng cô không thể tưởng tượng được rằng khi cần có quyết định, cô bạn mình lại hy sinh mọi tình cảm để đạt lợi thế trần tục. Charlotte vợ của anh Collins, quả là một hình ảnh nhục nhã! Trong nhói đau về một người bạn đã tự làm nhục mình và đánh mất lòng kính trọng, thêm vào đây là nỗi buồn từ ý nghĩ chắc chắn rằng cô bạn mình không thể có hạnh phúc với người cô đã chọn.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

23. Chương 23

Trong khi Elizabeth đang ngồi với bà mẹ và các em, suy nghĩ về những gì cô đã nghe và phân vân không rõ cô được phép tiết lộ chuyện này

hay không, ngài William Lucas xuất hiện, được cô con gái nhờ đi đến để thông báo lễ đính hôn của cô con gái. Với những lời chúc mừng cho họ và lòng tự mãn lớn hơn của ông về một cuộc hôn phối giữa hai nhà, ông công bố tin tức. Mọi người không những phân vân, mà còn thấy khó tin. Do cố chấp hơn là vì lịch sự, bà Bennet cho rằng ông đã nhầm lẫn. Lydia, luôn luôn không giữ kẽ và ít khi lịch sự, thốt lớn:

- Chúa ơi! Ngài Williams, làm thế nào ngài có thể kể câu chuyện như thế? Ngài có biết là anh Collins muốn cưới Lizzy hay không?

Chỉ có tính độ lượng của một nhà quý tộc mới có thể kiềm chế cơn tức giận từ câu nói như thế. Nhưng nền giáo dục tốt của ngài William đã giúp ông vượt qua; và mặc dù ông xác nhận tin này là có thật, ông vẫn lắng nghe mọi xác xược của họ với vẻ lịch sự nhẫn nhục nhất.

Elizabeth nghĩ cô cần giúp ông thoát ra khỏi tình huống khó chịu. Cô xác nhận lời ông nói bằng cách thuật lại những gì cô đã nghe Charlotte thông báo. Cô cố gắng chấm dứt những ta thán của bà mẹ và các em qua những lời nồng nhiệt chúc mừng ngài William mà Jane cũng góp lời, và qua vài nhận xét về hạnh phúc mà mối lương duyên sẽ mang lại, về tư cách xuất sắc của anh Collins, về khoảng cách thuận tiện giữa Hunsford và London.

Bà Bennet bị trấn áp qua mức nên không nói gì nhiều với sự hiện diện của ngài William; nhưng ngay sau khi ông kiêu từ, bà tuôn trào cảm nghĩ của mình. Thứ nhất, bà vẫn khẳng khái không muốn tin toàn bộ vụ việc; thứ hai, bà vẫn tin chắc rằng anh Collins đã bị cho vào tròng; thứ ba, bà tin rằng hai người sẽ không thể hạnh phúc bên nhau; và thứ tư, cuộc hôn nhân có thể đổ vỡ. Tuy nhiên, bà rút ra hai kết luận: thứ nhất, Elizabeth là nguyên do duy nhất của mọi bất ổn; và thứ hai, chính cô đã bị họ lợi dụng một cách tàn bạo. Suốt ngày hôm ấy bà vẫn mang trong đầu hai điểm này. Không gì có thể an ủi được và không gì có thể khuyên giải được bà. Nỗi bức bối của bà không nguôi ngoai trong một ngày. Một tuần sau bà mới thôi trách mắng Elizabeth mỗi khi bà thấy mặt cô. Một tháng sau bà mới nói chuyện với ngài William hoặc bà Lucas mà không thô lỗ, và nhiều tháng sau bà mới có thể tha thứ cho cô con gái của họ.

Ông Bennet thì điềm tĩnh hơn, vì chuyện này khiến ông vui được thấy Charlotte Lucas, người mà ông đã nghĩ có óc xét đoán khá, lại ngu xuẩn như bà vợ, và còn ngu xuẩn hơn cả cô con gái của ông!

Trong thâm tâm, Jane có phần ngạc nhiên về cuộc hôn phối, nhưng cô nói về mong ước của cô cho hạnh phúc của hai người hơn là về sự ngạc nhiên của riêng mình; và Elizabeth không thể thuyết phục được chị mình rằng điều này không thể xảy ra. Kitty và Lydia không có gì để ghen tị với cô Lucas, vì anh Collins chỉ là một giáo sĩ; việc hôn phối này chỉ ảnh hưởng đến hai cô như là một tin tức để kháo nhau tại Meryton.

Phu nhân Lucas không tránh khỏi cảm giác say men chiến thắng khi bà trả đũa lại bà Bennet qua việc cô con gái có được một cuộc hôn nhân tốt đẹp. Bà đến thăm Longbourn thường xuyên hơn trước để tỏ lộ niềm vui sướng của mình, mặc dù những tia nhìn chua chát và nhận xét xấu xa đáng lẽ có thể đủ mạnh để xua đuổi hạnh phúc của bà.

Elizabeth và Charlotte tỏ ra kiềm chế khiến cả hai đều giữ im lặng về chuyện này, riêng Elizabeth thấy rõ rằng họ không còn có thể trao đổi với nhau những điều thầm kín được nữa. Nỗi thất vọng về Charlotte khiến cô quay lại thương cảm chị mình hơn. Ý nghĩ của cô về thái độ đúng đắn và tính tế nhị của người chị không hề thay đổi; cô càng lo lắng về hạnh phúc của chị mình, vì anh Bingley đã đi được một tuần mà không có tin tức gì.

Jane gửi thư hồi âm đến Caroline, đến từng ngày để nhận được tin thêm. Thư cảm ơn mà anh Collins đã hứa đến ngày thứ ba, đề tên ông bố, tỏ lộ trang trọng lòng biết ơn như thể anh đã lưu lại nhà họ suốt 12 tháng qua. Sau khi đã an định lương tâm của mình về phần này, với lời lẽ cuồng nhiệt anh viết tiếp về niềm hạnh phúc của anh khi được lòng cảm mến của người láng giềng dễ thương của họ, cô Lucas. Anh giải thích rằng chỉ vì muốn kể cận cô nên anh sẽ đáp ứng lòng mong mỏi tử tế của họ được gặp lại anh ở Longbourn. Anh hy vọng có thể trở lại ngày thứ hai tuần kế tiếp, vì phu nhân Catherine đã nồng nhiệt chấp thuận cuộc

hôn nhân và mong muốn anh tiến hành càng sớm càng tốt, nên anh tin Charlotte dễ thương của anh sẽ chấp thuận định ngày giờ để anh có thể sớm trở thành người thanh niên hạnh phúc nhất.

Việc anh Collins trở lại Hertfordshire không còn là niềm vui của bà Bennet. Ngược lại, bà luôn than vãn giống như ông. Kể cũng lạ kỳ, mà cũng bất tiện và vô cùng phiền hà, khi anh đến Longbourn thay vì Lucas Lodge. Bà chán ghét có khách trong nhà khi sức khỏe của bà không được tốt, và thấy trong nhân loại, những người yêu nhau đều khó thương. Đây là những lời căn dặn thì thầm của bà, thêm phần khổ sở vì anh Bingley đã vắng mặt khá lâu.

Cả Jane và Elizabeth đều cảm thấy bất ổn về việc vắng mặt này. Từng ngày trôi qua mà không có tin phần khởi nào về anh ngoại trừ lời đồn đại ở Netherfields rằng suốt mùa đông anh sẽ không trở lại. Bà Bennet vô cùng giận dữ về tin này, luôn phản bác như đây là tin sai lạc xấu xa nhất.

Ngay cả Elizabeth đã bắt đầu lo sợ – không phải rằng anh Bingley vô tâm – nhưng rằng chị em của anh có thể đã thành công trong việc giữ anh cách xa. Ngay cả khi cô không muốn chấp nhận ý tưởng tai hại như thế cho hạnh phúc của Jane và ô nhục như thế cho tính kiên định của người tình chị cô, ý tưởng vẫn quanh quẩn trong đầu cô. Cô sợ rằng các nỗ lực vô cảm của hai chị em và của anh bạn đầy cá tính mạnh mẽ, cùng với sắc thái quyến rũ của cô Darcy và những thú vui tại London, có thể vượt quá sức mạnh tình cảm của anh.

Về phần Jane, nỗi lo lắng của cô trong bất an còn đau đớn hơn là ý lo sợ trong Elizabeth. Nhưng dù cô có suy nghĩ gì, cô vẫn muốn che giấu, nên cô và Elizabeth không bao giờ đề cập đến vấn đề. Nhưng tính tế nhị như thế không thể kiềm chế bà mẹ. Không có giờ nào trôi qua mà bà không nhắc đến anh Bingley, tỏ ra nôn nóng muốn được thấy anh quay lại, hoặc ngay cả bắt buộc Jane phải nhìn nhận rằng nếu anh không trở về, cô nên nghĩ cô đã bị lợi dụng. Jane đã phải vận dụng mọi mềm mỏng vững vàng để chống chọi trong trầm tĩnh những tấn công này.

Anh Collins trở lại ngày thứ hai như đã thông báo, nhưng Longbourn không đón tiếp anh nồng hậu như trong lần đầu. Tuy nhiên anh quá vui mừng nên không cảm thấy cần được để ý đến nhiều, và may mắn cho những người khác, những bận tâm về tìm kiếm tình yêu khiến họ không phải nặng nề vì sự hiện diện gần gũi của anh. Phần lớn thời gian mỗi ngày anh giành cho Lucas Lodge; đôi lúc anh trở về Longbourn chỉ để thốt lời xin lỗi về sự vắng mặt của mình trước khi cả nhà đi ngủ.

Bà Bennet thật sự rơi vào hoàn cảnh tội nghiệp nhất. Chỉ cần một lời nhắc đến cuộc hôn phối là đủ cho bà thống khổ, và đi đến đâu bà cũng đều nghe nói đến chuyện này. Bà kinh tởm sự hiện diện của cô Lucas, người sẽ thừa kế ngôi nhà này. Mỗi khi Charlotte đến thăm viếng, bà nghĩ cô đang chuẩn bị chiếm lấy ngôi nhà; mỗi khi cô thăm thì với anh Collins, bà tin rằng hai người đang bàn bạc về sự sản Longbourn, họ đang quyết tâm trục xuất bà và các cô con gái ra khỏi ngôi nhà ngay khi ông Bennet qua đời. Bà chua chát than phiền việc này với ông chồng.

- Thật ra, ông ạ, khó có thể nghĩ rằng Charlotte Lucas lại trở thành bà chủ của ngôi nhà này, tôi phải nhường chỗ cho cô ta, rồi còn sống để nhìn cô ta chiếm lấy địa vị của tôi.

- Bà ạ, không nên mang những ý nghĩ đen tối như thế. Chúng ta nên hy vọng điều tốt đẹp hơn. Chúng ta nên tự khoe khoang rằng chính tôi có thể là người sống sót.

Việc này không xoa dịu bà Bennet, nên thay vì trả lời, bà vẫn tiếp tục:

- Tôi không thể chịu nổi khi nghĩ họ sẽ chiếm lấy tất cả sự sản này. Nếu không vì việc thừa kế tôi sẽ không màng gì cả.

- Bà không màng đến việc gì?

- Tôi không màng đến mọi việc.

- Bà ạ, nếu bà được bình tâm như thế thì chúng ta nên mừng.

- Tôi không bao giờ mừng về việc thừa kế. Làm thế nào người có lương tri lại muốn thừa kế để lấy đi một sự sản của chính mấy đứa con gái của mình là việc tôi không thể hiểu được, mà tất cả chỉ vì anh Collins. Tại sao anh ta được hưởng nhiều hơn những người khác?

- Tôi xin để tùy bà trả lời.

24. Chương 24

Lá thư cô Bingley chấm dứt mọi nghi ngờ. Ngay câu đầu tiên cô xác định rằng họ sẽ lưu lại London, và câu kết bày tỏ rằng ông anh tiếc đã không có thời gian đến thăm các người bạn của anh tại Herforshire trước khi ra đi.

Hy vọng đã tan biến, hoàn toàn tan biến. Khi Jane đọc phần còn lại của lá thư, cô không tìm thấy nhiều hơn để an ủi cô, ngoại trừ niềm quý mến người viết đã muốn bày tỏ. Thư tán dương nhiều về cô Darcy, về các nét hấp dẫn của cô. Caroline vui vẻ kể về tình thân giữa hai người ngày càng gắn bó, dự đoán các ước vọng như đã kể trong thư trước có thể thành hiện thực. Cô viết hồ hởi kể về ông anh đã trở nên thân thiết trong gia đình Darcy, phần khởi đề cập vài vấn đề nâng cấp nội thất trong gia đình này.

Elizabeth nghe qua việc này trong khinh bỉ trầm lặng. Tâm tư cô bị chia cắt giữa lo lắng cho người chị và oán hận tất cả người khác. Cô không tin lời lẽ của Caroline về việc ông anh đã ngã về phía cô Darcy. Cô không nghi ngờ việc anh thật lòng cảm mến Jane. Dù luôn mến anh, cô không thể tránh khỏi tức giận pha chút khinh thường về tính khí quá dễ dãi như thế, về việc thiếu kiên quyết khiến anh trở thành nô lệ của những người thân đầy mưu mô, khiến anh hi sinh hạnh phúc của riêng anh mà chiều theo ý họ. Tuy nhiên, nếu hạnh phúc của anh là điều hi sinh duy nhất, có thể cho phép anh hào hiệp theo cách anh nghĩ là tốt nhất; nhưng việc này còn liên quan đến chị cô, nên cô nghĩ đáng lẽ anh phải nhạy cảm hơn. Đây là điều khiến cô ưu tư; cô không thể nghĩ đến việc gì khác. Tuy thể liệu tình cảm của anh đã lịm tắt hoặc bị sự can thiệp của những người kia đè nén hay không, liệu anh có thể hiểu Jane yêu anh hay không hoặc anh không nhận ra tình ý này, dù trong trường hợp nào đi nữa – tuy nhận xét của cô thay đổi về anh theo đây, thì hoàn cảnh của cô chị vẫn như nhau, sự an bình của cô vẫn bị khuấy động như nhau.

Qua vài ngày và chỉ khi nhà Bennet để cho hai người được riêng tư sau một tràng bực bội về Netherfield, Jane mới có can đảm tâm sự với Elizabeth.

- À! Việc bà mẹ chúng mình không giữ được tự chủ, bà không hiểu rằng đã gây cho chị bao đau khổ khi cứ nhắc mãi về anh ấy. Nhưng chị sẽ không bực dọc. Sẽ không kéo dài lâu đâu, chị sẽ quên anh ấy và chúng ta sẽ trở lại như xưa.

Elizabeth nhìn chị với lòng quan ngại không thể tin nổi, nhưng không nói gì. Jane thốt lên mặt hơi ửng đỏ:

- Em nghi ngờ chị; thật ra em không có lý gì gì mà nghi ngờ. Anh ấy có thể ngự trị trong tâm tưởng của chị như là một người dễ thương nhất trong số những người chị quen biết, nhưng chỉ có thế. Chị không có gì để hi vọng hay lo lắng, mà cũng không có gì để phiền trách anh ấy. Lạy ơn chúa! Chị đã không cảm thấy đau khổ như thế. Chỉ một thời gian ngắn thôi, rồi chị sẽ cảm thấy khá hơn.

Cất cao giọng, cô thêm:

- Chị có ngay điều an ủi là tất cả do phần chị có ít võ đoán, nhưng việc này không làm hại ai ngoại trừ chính cá nhân chị.

Elizabeth thốt lên:

- Chị Jane! Chị tốt quá. Chị mềm mỏng và vô tư như thiên thần. Em không biết nói với chị như thế nào. Em thấy em đã nghĩ không đúng về chị, hoặc đã không yêu thương chị cho xứng đáng với con người của chị.

Jane từ chối nhận mọi lời khen tặng và khen tặng ngược lại em gái.

Elizabeth nói:

- Không, thế là không công bằng tí nào. Chị muốn nghĩ tốt về mọi người, thấy tổn thương nếu em nghĩ xấu về ai đó. Em chỉ muốn nghĩ về chị như con người hoàn thiện, nhưng chị đã chối bỏ. Chị đừng lo em sẽ sa đà, hoặc em sẽ xâm phạm đặc quyền của chị về hảo ý. Chị không phải lo. Số người mà em thật lòng thương

mến thì rất ít; số người mà em nghĩ tốt về họ càng ít hơn. Em càng nhìn thế gian càng cảm thấy bất mãn. Mỗi ngày trôi qua đều củng cố ý nghĩ của em về tính bất khuất trong tư cách con người, và việc giá trị hay ý thức cá nhân lại tùy thuộc theo vẻ bề ngoài. Sau này em đã gặp hai trường hợp; một trường hợp không cần nói đến, trường hợp kia là cuộc hôn nhân của Charlotte. Không thể nào biện minh được! Theo mọi góc độ đều không thể nào biện minh được!

- Lizzy yêu, không nên quá đáng trong những cảm nghĩ như thế, nếu không em sẽ không được vui. Em đã không dung thứ sự khác biệt giữa thực tế và tâm tư. Em hãy xét đến địa vị đáng kính của anh Collins và tư cách thận trọng, kiên định của Charlotte. Em nghĩ xem; cô ấy là con gái trong một gia đình đông đúc, về mặt vật chất đây là cuộc hôn phối thích hợp. Vì mọi người, em nên tin rằng cô ấy cũng có chút tình nào đấy, như là quý mến và kính trọng đối với ông anh họ của chúng ta.

- Để chiều chị, em sẽ cố gắng tin hầu như mọi chuyện, nhưng không ai khác được lợi gì với niềm tin như thế, vì em biết nếu Collins có yêu cô ấy, em càng khinh bỉ sự hiểu biết của cô ấy hơn là xem nhẹ tình cảm của cô như hiện giờ. Chị Jane à, anh Collins là con người kiêu ngạo, phô trương, hẹp hòi, xuẩn ngốc; chị biết rõ điều ấy như em đã biết. chị hẳn cũng nghĩ như em nghĩ, rằng một người phụ nữ nào muốn lấy anh ta thì không thể có suy nghĩ chín chắn. Chị không nên biện hộ cho người, dù đó là Charlotte Lucas. Chị không nên chỉ vì một cá nhân mà thay đổi ý nghĩa của nguyên tắc và tính toàn vẹn, cũng không nên cố thuyết phục chính chị hay em rằng vị kỉ đồng nghĩa với cẩn trọng, và vô tâm về mối hiểm họa nghĩa là mưu cầu hạnh phúc.

Jane đáp:

- Chị nghĩ em đã quá lời khi nghĩ về hai người; chị mong em thật lòng tin lời chị bằng cách nhìn họ sống trong hạnh phúc. Nhưng như thế đã đủ rồi. Em ám chỉ đến một việc gì khác. Em nói đến hai trường hợp. chị không thể hiểu nhầm em, nhưng chị xin em Lizzy yêu ạ, xin đừng làm chị đau lòng bằng cách trách móc người ấy, và bằng cách nghĩ thấp về họ. Chúng mình không nên nghĩ quẩn rằng chúng mình bị tổn thương do chủ ý. Chúng mình không thể mong một anh trai trẻ, sống động luôn phải kĩ tính và thận trọng. Rất thường khi cái tật phù phiếm của chính chúng ta đã lừa dối chúng ta. Phụ nữ thường vô đoan về tình yêu nhiều hơn là chính bản chất của nó.

- Và đàn ông lại muốn chúng ta như thế.

- Nếu đúng thật thì đây chính là lý do chị không thể biện minh được; nhưng chị không biết có nhiều ý đồ trên thế gian này như vài người đã tưởng tượng.

Elizabeth nói:

- Em không hề quy lỗi phần nào của thái độ anh Bingley là có ý đồ, nhưng nếu không chủ định nhằm làm điều xấu hoặc làm người khác buồn phiền, vẫn có thể là sai lầm, vẫn có thể là đau khổ. Mọi chuyện có thể là do thiếu suy nghĩ, hoặc do không để ý đến tâm tư của người khác, hoặc thiếu kiên định.

- Và em muốn quy lỗi cho một trong các điều này phải không?

- Đúng vậy, cho điều sau cùng. Nhưng nếu em tiếp tục, em sẽ làm chị phật lòng khi nói rằng em nghĩ như thế nào về những người chị xem trọng. Xin chị hãy ngăn em ở đây.

- Thế thì em vẫn nghĩ rằng các chị em của anh ấy gây ảnh hưởng đến anh ấy phải không?

- Vâng, trong sự cầu kết với bạn của anh ấy.

- Chị không thể tin được. Tại sao họ phải gắng sức gây ảnh hưởng đến anh ấy? Họ chỉ muốn anh ấy được hạnh phúc, và nếu anh ấy gắn bó với chị, không một người phụ nữ nào có thể hạnh phúc với anh.

- Lập luận đầu tiên của chị là không đúng. Họ có thể mong muốn nhiều thứ ngoài hạnh phúc. Họ có thể muốn anh thêm giàu có, thêm địa vị; họ có thể muốn anh cưới một người con gái có mọi vị thế cao về tiền của, những mối giao tiếp thượng lưu và niềm hãnh diện.

Jane trả lời:

- Chắc chắn vậy rồi. họ đều muốn anh chọn cô Darcy, nhưng có thể đây là do ý tốt hơn là em đoán. Họ đã quen biết cô ấy trong thời gian dài hơn là quen biết chị; không có gì lạ nếu họ mến cô ấy hơn. Nhưng, dù họ

có ý muốn gì đi chẳng nữa, không có lý nào họ lại đi ngược với ý muốn của ông anh. Có người em nào lại nghĩ mình có toàn quyền làm như thế, ngoại trừ có điều gì đó rất đáng chê trách? Nếu họ còn tin rằng anh cảm mến chị, họ sẽ không cố chia rẽ anh và chị; nếu anh ấy thật lòng yêu thương chị, họ không thể thành công. Khi em giả định có tình yêu như thế, em đã biến hành động của mọi người trở nên bất bình thường và sai trái, làm cho chị buồn nhất. Em đừng làm chị buồn vì ý nghĩ này. Chị không xấu hổ vì đã nhầm lẫn – hoặc ít nhất nhầm lẫn này chỉ là nhẹ, không thể so sánh với việc chị nghĩ xấu về anh ấy hay các chị em của anh ấy. Hãy để chị cam chịu theo chiều hướng tốt nhất, chiều hướng mà ai cũng thông cảm được.

Elizabeth không thể cưỡng lại được một ý muốn như thế, và từ lúc này trở đi họ ít khi nhắc đến cái tên Bingley.

Bà Bennet vẫn tiếp tục băn khoăn và bực dọc về việc anh không trở về nữa, mặc dù không có ngày nào Elizabeth không nhận ra điều này, dường như bà khó có cơ hội suy nghĩ mà bớt hoang mang. Cô con gái lớn của bà cố thuyết phục bà điều mà chính cô cũng không tin, rằng khi anh chú ý đến cô, đây chỉ là kết quả của lòng mến mộ thông thường và nhất thời, rồi tan đi khi anh không còn gặp cô nữa. mặc dù bà cũng nhận ra điều này có thể là đúng, bà vẫn chỉ có một chuyện để lặp đi lặp lại hàng ngày. Niềm an ủi duy nhất của bà Bennet là anh Bingley sẽ trở lại vào mùa hè.

Ông Bennet nhìn vấn đề theo cách khác. Một ngày, ông bảo:

- Thế thì, Lizzy, bố thấy chị con bị trở ngại trong tình yêu. Bố thấy mừng cho nó. Ngoài việc hôn nhân, một người con gái thích thỉnh thoảng bị trở ngại trong tình yêu. Đây là một điều để suy nghĩ, khiến người con gái có nét riêng biệt so với những người khác. Khi nào thì đến lượt con? Con khó có thể chịu cho chị Jane của con vượt qua. Bây giờ là đến lượt con. Tại Meryton có nhiều sĩ quan đủ để làm thất vọng mọi cô gái trong vùng. Hãy chọn Wickham là người của con. Anh ta là người dễ mến, rồi sẽ bỏ rơi con một cách đáng tin cậy.

- Cảm ơn bố, nhưng một người ít dễ chịu hơn cũng đủ làm con mãn nguyện. Tất cả chúng ta không nên trông chờ vào vận may như Jane.

- Đúng vậy, nhưng có điều an ủi mà nghĩ rằng, dù bất kì chuyện gì xảy đến với con, con vẫn có một bà mẹ trù mến luôn luôn biết tận dụng cơ hội từ chuyện ấy.

Mối quan hệ với anh Wickham có tác dụng xua tan mọi u ám trong gia đình Longbourn. Họ thường gặp gỡ anh. Giờ thêm những ấn tượng khác về anh là thái độ không dè dặt. Tất cả những gì Elizabeth đã nghe, những điều anh kể về Darcy và tất cả những gì anh phải trải qua do Darcy, giờ được công khai thảo luận và nhìn nhận, mọi người đều vui mà nghĩ rằng lúc nào họ cũng có ác cảm với anh Darcy trước khi họ biết đến vấn đề nào đó giữa hai anh.

Bà Bennet vẫn là một sinh vật duy nhất còn nghĩ rằng có thể có những tình huống giảm nhẹ trong vụ việc mà những người tại Hertfordshire không rõ. Tính bộc trực mềm dịu và kiên định của bà luôn kêu gọi lòng dung thứ, và cố thuyết phục một khả năng nhầm lẫn – nhưng đối với mọi người khác, anh Darcy vẫn bị kết án là người tồi tệ nhất.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

25. Chương 25

Sau một tuần lễ bày tỏ tình cảm và toan tính hạnh phúc, anh Collins được gọi trở về vào ngày chủ nhật. Tuy nhiên, nỗi buồn chia tay lần này có thể được xoa dịu về phần anh qua những chuẩn bị cho việc đón tiếp cô dâu. Anh có lý do để hy vọng rằng, sau khi trở lại Hertfordshire lần kế, họ sẽ định ngày để anh trở thành người thanh niên hạnh phúc nhất trần đời. Anh già từ các người thân của anh ở Longburn với cùng

lời lẽ trang trọng như lần trước; anh chúc các cô em họ xinh tươi được sức khỏe và hạnh phúc, và hứa với ông bố sẽ gửi một thư cảm ơn.

Vào ngày kế thứ hai, bà Bennet vui mừng đón tiếp em trai và bà vợ của ông đến lưu lại Longbourn vào dịp Giáng sinh. Ông Gardiner là người nhạy cảm, nho nhã, vượt hẳn bà chị về tư cách cũng như học vấn. Các phụ nữ nhà Nertherfield có thể khó tin rằng một người sinh sống bằng thương mại và cư ngụ gần những nhà kho lại có trình độ và phong thái dễ chịu đến thế. Bà Gardiner nhỏ hơn bà Bennet và bà Philips vài tuổi, là một phụ nữ dễ thương, thông minh, thanh lịch, tất cả các cô cháu nhà Longbourn thương mến bà nhất. Giữa hai bà chị và bà Gardiner có tình thương mến rất đặc biệt. họ thường đến ở với bà trong thành phố.

Việc đầu tiên bà Gardiner làm khi đến nơi là phân phát những món quà và mô tả những kiểu trang phục mới. Xong xuôi, bà không còn gì nhiều để làm; đến phiên bà lắng nghe. Bà Bennet có nhiều điều để than vãn. Tất cả đã bị đối xử tàn tệ kể từ lần trước chị em gặp nhau.

Hai cô con gái đã đi gần đến hôn nhân, rồi sau cùng không được gì cả. bà Bennet tiếp tục:

- Chị không đổ lỗi cho Jane, vì Jane đã lấy được anh Bingley nếu có thể. Nhưng Lizzy! Ôi! Thật khổ tâm mà nghĩ rằng bây giờ đáng lẽ nó đã làm vợ anh Collins, nếu nó không ngang bướng. Anh ấy đã cầu hôn nó ngay trong phòng này, nhưng nó đã từ chối. Hậu quả là phu nhân Lucas sẽ có đứa con gái đi lấy chồng trước con gái chị, và gia sản Longbourn sẽ tiếp tục được thừa kế theo thứ tự như xưa. Nhà Lucas thật là những người rất tinh ranh, em ạ. Họ muốn chiếm lấy mọi thứ cho bằng được. Chị lấy làm tiếc phải nói về họ như thế, nhưng đúng như vậy. Việc này làm chị rất lo lắng và khó ở, bị ngáng trở như thế trong gia đình mình, và có láng giềng chỉ nghĩ đến họ trước tiên. Tuy nhiên em đến ngay vào lúc này giúp chị an ủi nhiều lắm, chị rất vui nghe được ý kiến của em.

Qua thư từ của Jane và Elizabeth, bà Gardiner đã biết sơ qua vụ việc. bà chỉ trả lời qua loa, rồi vì lòng trắc ẩn đối với các cô cháu gái, bà lái câu chuyện sang hướng khác.

Khi một mình ngồi với Elizabeth, bà mới bàn thêm về vấn đề. Bà nói:

- Dường như Jane đã có thể có một cuộc hôn nhân đáng mong ước. Mẹ thấy rất làm buồn vì chuyện này không thành. Nhưng những việc như thế này là phổ biến! Một thanh niên, theo cách cháu mô tả anh Bingley, yêu một cô gái đẹp dễ dàng như thế trong một vài tuần, và khi có biến cố phải xa cô, quên cô một cách dễ dàng, những loại tiền hậu bất nhất như thế xảy ra rất thường.

Elizabeth nói:

- Mẹ khéo an ủi lắm, nhưng không giúp gì cho chúng cháu. Chúng cháu không khổ sở do biến cố. Việc những người thân cận can thiệp để thuyết phục một thanh niên có sự sản độc lập quên bằng một cô gái mà anh đã yêu mãnh liệt chỉ vài ngày trước thì không thường xảy ra.

- Nhưng cách nói “yêu mãnh liệt” thì quá nhảm, quá đáng ngờ, quá mông lung nên không nói gì được nhiều. Nó thường chỉ những tâm tư xuất phát từ những cuộc giao tiếp trong nửa giờ đồng hồ cũng như chỉ tình yêu chân thật. Cháu thử hỏi xem, tình yêu của anh Bingley mãnh liệt như thế nào?

- Cháu chưa từng thấy một tình cảm đầy hứa hẹn như thế. Anh ấy hầu như không màng đến ai khác, hoàn toàn bị chị cháu thu hút. Mỗi lần hai người gặp nhau, tình cảm của họ có vẻ cả quyết và sắc nét hơn. Tại buổi dạ vũ do anh ấy tổ chức, anh ấy đã làm phật lòng hai hay ba cô gái trẻ vì không mời họ khiêu vũ, và chính cháu đã bắt chuyện với anh ấy hai lần mà anh không trả lời. Có thể nào có dấu hiệu rõ rệt hơn không?

- À, đúng thế! Mẹ nghĩ đúng là thứ tình cảm của anh ấy. Tội nghiệp Jane! Mẹ thương cho nó vì với tính khí của nó, nó không thể nguôi ngoai nhanh chóng. Đáng lẽ việc này nên xảy đến với cháu, Lizzy; chẳng bao lâu cháu có thể bông đùa về việc như thế. Nhưng cháu có nghĩ chị cháu có thể vượt qua chính mình để trở lại với chúng ta không? Có thể cần thay đổi khung cảnh, hoặc xa nhà ít lâu cũng có ích cho bất kỳ điều gì khác.

Elizabeth rất vui với lời đề nghị như thế, tin chắc chị mình sẽ ưng thuận. Bà Gardiner nói thêm:

- Mẹ hy vọng chị cháu sẽ không bị ảnh hưởng bởi những tư tưởng về anh thanh niên kia. Gia đình mẹ sống trong một khu thành phố cách biệt, như cháu biết đấy, gia đình mẹ ít khi ra ngoài nên hai người khó có thể gặp nhau. Trừ phi anh ấy cố ý đến tìm chị cháu.

- Việc này khó xảy ra, vì anh còn đang bị bạn anh cầm giữ, anh Darcy sẽ không cho phép anh ấy đến gặp Jane trong khu vực London ấy! Mọi yêu ả, làm thế nào mọi có thể nghĩ ra việc này thế? Anh Darcy có lẽ đã nghe đến một nơi chốn như phố Gracechurch, nhưng anh ta không nên nghĩ một tháng nữa tội là đủ để gột sạch mọi bợn nhơ từ người của anh ta nếu anh đi đến đây (1), và theo đây anh Bingley không bao giờ hành động mà không có anh kia.

- Thế thì càng tốt. mọi hy vọng hai người sẽ chẳng bao giờ gặp lại nhau. Nhưng Jane sẽ thư từ với cô em phải không? Cô ấy sẽ không thể không đến thăm.

- Chị của cháu sẽ dứt bỏ mọi mối quan hệ.

Nhưng mặc dù Elizabeth nói cả quyết về điều này, cũng như về việc anh Bingley bị cầm chân không thể đến gặp chị mình, cô vẫn quan tâm sâu sắc đến vấn đề khiến cô tin rằng không phải tất cả đều vô vọng. Cô nghĩ rất có thể tình yêu của anh sẽ sống lại, và ảnh hưởng tự nhiên trong nét quyến rũ của Jane sẽ khuất phục ảnh hưởng của những người chung quanh anh.

Jane vui vẻ chấp nhận lời mời của bà mọi. Nhà Bingley giờ không còn vướng bận tâm tư cô bằng ý nghĩ cô có thể thảnh thơi trải qua một buổi sáng với Caroline mà không phải gặp lại anh, vì cô này không ngụ cùng nhà với ông anh.

Nhà Gardiner lưu lại Longbourn một tuần. Với nhà Philips, nhà Lucas và các sĩ quan, không có ngày nào không diễn ra giao tiếp. Bà Bennet đã chu đáo tạo điều kiện giúp vui em trai và em dâu đến nỗi họ không có thời giờ ngồi dùng bữa với gia đình. Khi có giao tiếp trong nhà, luôn luôn có mặt các sĩ quan, trong số ấy chắc chắn có anh Wickham. Vào các dịp này, bà Gardiner để ý đến thái độ nồng hậu của Elizabeth với anh, nên bà chăm chú quan sát hai người. Bà không nghĩ họ đã yêu nhau sâu đậm, nhưng cảm thấy bất an nhìn thấy hai người rõ ràng tỏ ra triu mến với nhau. Bà quyết định sẽ nói chuyện với Elizabeth về việc này trước khi rời Hertfordshire, trình bày cho cô hiểu cần thận trọng trong việc khích lệ mối gắn bó như thế.

Đối với bà Gardiner, Wickham đã có một cách vui hưởng lạc thú, không liên quan gì đến các năng lực của anh. Khoảng mười năm trước, trước khi bà lấy chồng, bà đã sống một thời gian dài tại Derbyshire, quê anh Wickham. Vì thế, bà và Wickham có chung những người bạn. Mặc dù Wickham ít tới lui nơi đây sau khi cha anh Darcy qua đời năm năm trước, chính qua khả năng của anh mà bà có tin tức mới về những người quen biết cũ.

Bà Gardiner đã đến Pemberley, và biết rất rõ về tính nết ông cụ Darcy. Vì thế, đây là một đề tài để chuyện trò không mệt mỏi. Khi so sánh những gì bà còn nhớ về Derbyshire với những gì anh Wickham mô tả chi tiết, khi ca ngợi tư cách của người chủ quá cố, bà và anh đều có nguồn vui. Khi được biết về cách Darcy đối xử với anh, bà cố gắng nhớ lại đôi điều gì đấy về Darcy khi còn trẻ ứng vào câu chuyện anh kể, cuối cùng bà nhớ đã nghe anh Fitzwilliam Darcy nói về một cậu bé rất kiêu hãnh và có tính tình khó chịu.

Chú thích:

(1) Elizabeth mĩa mai dựa theo tên Phố Gracechurch, tên tạm dịch “Giáo đường ân điển”

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

26. Chương 26

Bà Gardiner nhân cơ hội có thể nói chuyện riêng với Elizabeth để cảnh giác cô một cách ôn hòa. Sau khi đã trung thực nói với cô những gì bà nghĩ, bà thêm:

- Lizzy, cháu đủ chín chắn nên cháu sẽ không yêu đương chỉ vì bị cảnh giác là không nên. Vì thế, mọi sẽ không ngại gì phải nói thẳng. Mọi cần cảnh giác cháu, mọi nói nghiêm túc đấy. Cháu không nên vướng víu

với anh ấy trong một cuộc tình mà ham muốn vật chất có thể khiến tình yêu trở nên khinh suất. Mẹ không có gì chê bai anh ấy; anh là người đáng cho ta để tâm đến nhất; và nếu anh có tài sản mà anh đáng lẽ được hưởng, mẹ có thể nói không có gì hay hơn cho cháu. Cháu có ý thức, và mọi người đều mong cháu vận dụng ý thức. Mẹ tin rằng bố cháu sẽ trông cậy nơi tính kiên định và đức hạnh của cháu. Cháu không nên làm bố cháu thất vọng.

- Mẹ yêu, điều mẹ nói thật là nghiêm túc.

- Đúng vậy, và mẹ hy vọng cháu sẽ nghiêm túc như thế.

- Như thế thì mẹ không nên lo âu. Cháu biết lo cho cháu, cho anh Wickham nữa. Anh ấy sẽ không yêu cháu, nếu cháu có thể ngăn cản được.

- Elizabeth, giờ thì cháu thiếu nghiêm túc đấy.

- Xin lỗi mẹ. Cháu xin nói rõ hơn. Hiện giờ cháu không yêu anh Wickham, cháu không yêu thật mà. Nhưng xét theo mọi phương diện, anh ấy là người dễ mến nhất mà cháu từng gặp, và nếu anh ấy thật lòng yêu cháu, cháu tin rằng tốt hơn là anh ấy không nên. Cháu thấy cần thận trọng. Ôi thôi! Cái anh chàng Darcy kinh tởm này! Cảm nghĩ của bố cháu về cháu đã cho cháu một vinh dự rất lớn, nên cháu sẽ thấy khổ sở nếu đánh mất vinh dự này. Tuy nhiên, bố cháu không công bằng với anh Wickham. Tóm lại, mẹ yêu à, cháu sẽ rất tiếc nếu làm những người thân không được vui, nhưng vì hàng ngày chúng ta đều thấy mỗi khi có chuyện tình yêu, những người trẻ ít khi không ham muốn về vật chất, làm thế nào cháu dám hứa sẽ không ngoan hơn nhiều bạn bè nếu cháu bị cám dỗ, hoặc làm thế nào cháu có thể biết được rằng phải khôn ngoan để kiềm chế? Vì thế, cháu chỉ có thể hứa là sẽ không hấp tấp. Cháu sẽ không hấp tấp chính mình tin vào mục đích đầu tiên của anh ấy. Khi cháu gặp gỡ anh ấy, cháu sẽ không ước vọng gì cả. Tóm lại, cháu sẽ làm mọi việc có thể được.

- Có thể cũng là điều tốt nếu cháu khuyên anh ấy không nên thường đến đây. Ít nhất, cháu không nên nhắc mẹ cháu mời anh ấy.

Elizabeth nở một nụ cười có ý thức:

- Như hôm ấy cháu đã nhắc. Đúng vậy, cháu nên khôn ngoan đừng làm việc này. Nhưng mẹ không nên nghĩ anh ấy luôn đến đây. Mẹ đã nhận thấy tuần này anh thường được mời đến. Mẹ biết đấy, ý tưởng của mẹ cháu là muốn những người thân của bà luôn có người kề cận. Nhưng thật ra, cháu xin lấy danh dự mà nói rằng cháu sẽ cố gắng làm điều mà cháu tin là khôn ngoan nhất. Và bây giờ, cháu nghĩ mẹ đã an tâm.

Bà mẹ nói cho cô cháu an tâm rằng bà đã hả dạ, Elizabeth cảm ơn bà đã có lòng tốt khuyên nhủ cô. Hai mẹ cháu từ giã nhau, sau một tình huống lời khuyên nhủ được chấp nhận mà không gây phật ý.

Anh Collins trở lại Hertfordshire ngay sau khi ông bà Gardiner và Jane ra đi, nhưng vì anh đến ở tại nhà Lucas, sự hiện diện của anh không làm bà Bennet thấy phiền phức nhiều. Việc hôn nhân của anh đang được xúc tiến nhanh, và cuối cùng bà đành phải chấp nhận chuyện phải đến, ngay cả nhiều lần nói với giọng khó chịu rằng bà “mong hai người có thể được hạnh phúc”. Hôn lễ sẽ được cử hành ngày thứ năm, và ngày thứ tư cô Lucas đến chào từ biệt. Khi cô đứng dậy để ra về, vì xấu hổ với những lời chúc miến cưỡng của bà mẹ, Elizabeth tiễn cô ra khỏi phòng. Khi hai cô cùng đi xuống cầu thang, Charlotte nói:

- Eliza, chị mong em sẽ liên lạc với chị thường xuyên.

- Việc này chắc chắn là được.

- Và chị cũng xin một việc khác. Em có thể đến thăm chị được không?

- Em nghĩ chúng ta sẽ thường gặp nhau, tại Hertfordshire.

- Có thể một thời gian chị sẽ không rời Kent. Vì thế, xin em hứa đến thăm chị ở Hunsford.

Elizabeth không thể từ chối, tuy cô thấy trước không vui thú gì mà thăm viếng.

Charlotte thêm:

- Cha chị và Maria sẽ đi thăm chị trong tháng ba, lúc ấy chị mong em sẽ chấp thuận cùng đi với họ. Eliza, thật ra chị ước muốn được đón tiếp em cũng bằng như chị mong được gặp lại hai người kia.

Hôn lễ được cử hành. Cô dâu và chú rể rời giáo đường để đi Kent, và mọi người đều có chuyện để nói hoặc để nghe như thông thường. Chẳng bao lâu Elizabeth nhận được tin từ cô bạn, hai người vẫn liên lạc thư từ thường xuyên như trước. Mỗi lần viết cho cô, Elizabeth không khỏi nghĩ rằng tình thân thiện thoải mái đã không còn. Dù cô vẫn muốn giữ liên lạc, đây là vì quá khứ giữa hai người thay vì cho hiện tại. Cô đón nhận trong háo hức những lá thư đầu tiên của Charlotte. Đương nhiên là có ý nghĩ thắc mắc muốn biết cô nói về ngôi nhà mới của mình như thế nào, cô mến thích Phu nhân Catherine ra sao, cô dám cả quyết mình được hạnh phúc ra sao, mặc dù Elizabeth cảm thấy Charlotte diễn tả mỗi việc hoàn toàn giống như Elizabeth đã dự đoán. Lời lẽ của Charlotte trong thư thì vui vẻ, dường như đều được bao bọc trong thoải mái, không dă động gì đến những điều cô không thể ca ngợi. Ngôi nhà, nội thất, láng giềng, những con đường, đều đúng ý thích của cô, riêng Phu nhân Catherine có thái độ rất thân mật và chiều dài. Đây là hình ảnh của anh Collins về Hunsford và Rosings đã được làm dịu đi theo chừng mực, Elizabeth cảm thấy phải đợi đến khi đi thăm họ cô mới có thể biết những điều khác.

Jane đã viết ít dòng báo tin cô đã đến London bình yên. Elizabeth mong thư kế tiếp của cô chị sẽ kể đôi điều về nhà Bingley.

Sự náo nức của cô về lá thư thứ hai được bù đắp, Jane đã sống trong thành phố được một tuần mà không gặp hay nghe nói đến Caroline. Tuy nhiên, cô giải thích rằng lá thư cuối cùng cho cô bạn có lẽ đã bị thất lạc. Cô viết tiếp rằng bà mẹ ngày kế sẽ đi đến khu họ đang cư ngụ, và cô sẽ có cơ hội thăm viếng phố Grosvenor.

Cô viết lá thư tiếp sau chuyến thăm viếng.

“Chị đã không nghĩ Caroline là người có tình cảm, nhưng cô ấy rất vui khi gặp lại chị, và trách chị không cho biết sớm đã đến London. Vì thế, chị đã đoán đúng, thư vừa rồi của chị đã không đến tay cô ấy. Dĩ nhiên là chị hỏi thăm ông anh cô. Anh ấy vẫn bình thường, nhưng bận bịu nhiều với anh Darcy nên ít khi họ gặp anh ấy. Chị thấy họ đang chờ cô Darcy để dùng bữa tối. Chị mong được gặp cô ấy. Chị không thể ngồi lâu, vì Caroline và bà Hurst sắp đi ra ngoài. Chị tin không bao lâu chị sẽ gặp họ ở đây”.

Elizabeth lắc đầu khi đọc lá thư. Nó thuyết phục cô rằng chỉ có cơ hội ngẫu nhiên mới có thể giúp anh Bingley được biết chị cô hiện trong thành phố.

Bốn tuần trôi qua, Jane không hề gặp anh. Cô có tự nhủ cô không có gì buồn phiền về việc này, nhưng cô không thể không nhận ra sự thờ ơ của cô Bingley. Sau khi đã trông chờ mỗi buổi sáng trong hai tuần, và mỗi buổi tối nghĩ ra mọi lý do để viện cớ cho cô bạn, cuối cùng cô này cũng đến. Nhưng chuyến thăm viếng ngắn ngủi và hơn nữa, thái độ thay đổi của cô bạn, khiến Jane không còn có thể tự dối lòng được nữa. Cô viết cho Elizabeth về việc này:

“Lizzy thân thương của chị hẳn không khỏi tự hào đã thắng chị về trí suy xét, khi chị nhìn nhận mình đã hoàn toàn bị cô Bingley lừa dối. Nhưng, em yêu ả, tuy sự kiện có chứng tỏ em nghĩ đúng, đừng nghĩ chị ngoan cố nếu chị nói rằng lòng tin của chị nơi anh ấy vẫn tự nhiên mà có, cũng tự nhiên như tính ngờ vực của em vậy. Chị hoàn toàn không hiểu lý do của cô ấy khi tỏ ra thân mật với chị, nhưng nếu những trường hợp tương tự xảy đến, chắc chắn chị sẽ bị lừa dối nữa. Mãi đến hôm qua Caroline mới thăm viếng đáp lễ chị, và trong thời gian trước đây không hề viết một chữ cho chị. Khi cô ấy đến, chị thấy rõ ràng cô không vui thú gì mà đến. Cô tỏ ý xin lỗi một cách hơi hợt, nghiêm trang vì đã không đến thăm sớm hơn, không hề nói một tiếng rằng muốn gặp lại chị. Con người cô thay đổi hoàn toàn đến nỗi khi cô ra về, chị nhất quyết không muốn tiếp tục mối giao hảo nữa. Chị tội nghiệp cho cô ấy, tuy chị không khỏi phiền trách cô. Cô ấy hoàn toàn nhầm lẫn khi cứ nhắm vào chị. Chị có thể nói đúng đắn rằng mọi khởi đầu trong mối giao tình là do cô ấy chủ động. Nhưng chị thương hại cho cô ấy, vì cô phải nhận ra cô đã sai trái, và vì chị tin chắc rằng nguyên do của chuyện này là cô lo lắng cho ông anh. Chị không cần tự giải thích thêm; mặc dù chúng ta đều biết không cần phải lo âu như thế, nhưng nếu cô vẫn lo thì điều này dễ dàng giải thích cho thái độ của cô đối với chị. Bất cứ lo lắng nào cho ông anh đều là tự nhiên và dễ mến, vì anh đáng được em gái chăm sóc như thế.

Tuy thế, chị vẫn băn khoăn về nỗi sợ hãi của cô, bởi vì nếu anh ấy còn màng đến chị, anh đã có thể gặp lại chị nhiều ngày trước. Qua những lời cô em, chị chắc chắn rằng anh ấy đã biết chị hiện đang cư ngụ trong thành phố. Tuy vậy, qua cách cô nói chuyện, dường như anh thật sự nghiêng về cô Darcy. Chị không thể hiểu việc này. Nếu chị không sợ phán đoán một cách nghiêm khắc, chị có thể nói rõ ràng đã có thái độ nước

đôi trong mọi việc. Nhưng chị sẽ cố xua tan mọi tư tưởng đau buồn, chỉ nghĩ đến những điều làm chị vui, đến tình yêu thương của em, đến lòng ân cần của ông cậu và bà mẹ của chúng ta.

Em sớm viết cho chị. Cô Bingley có nói gì đấy về việc anh ấy sẽ không bao giờ trở lại Netherfield, về việc trả lại ngôi nhà, nhưng không chắc chắn. Tốt hơn ta không nên đề cập đến chuyện này. Chị rất vui được biết em giao hảo tốt với các người bạn của chúng ta ở Hunsford. Hãy đi thăm viếng họ, với Ngài William và Maria. Chị tin em sẽ cảm thấy dễ chịu nơi đây.

Chị của em”

Elizabeth có phần đau đớn khi đọc lá thư, nhưng cô bình tâm lại khi nghĩ Jane sẽ không còn bị lừa bịp, ít nhất bởi cô em. Mọi kỳ vọng vào ông anh đã hoàn toàn tan biến. Cô không trông mong ngay cả việc khôi phục lại ý tình của anh. Nhân phẩm của anh đã hạ thấp theo mọi góc độ. Cô tình thật hy vọng anh sẽ cưới cô Darcy, để có hình phạt cho anh và có lợi cho Jane, vì theo như lời anh Wickham, cô này sẽ làm anh vô cùng tiếc nuối những gì anh đã vứt bỏ.

Vào khoảng thời gian này, bà Gardiner nhắc nhở Elizabeth về lời hứa của cô trong việc giao thiệp với anh chàng kia, và hỏi han tin tức. Elizabeth phải chiều theo để bà mẹ an tâm. Anh không còn chú ý duy nhất đến cô, những chăm chú của anh đã mất, anh cảm mến một người nào khác. Elizabeth để ý quan sát nên cô rõ mọi chuyện, nhưng cô có thể nhìn và viết kể lại mà không cảm thấy đau buồn. Tim cô chỉ mới thoáng rung động; tính phù phiếm của cô được thỏa mãn trong ý nghĩ rằng chính cô đã có thể là chọn lựa duy nhất của anh, nếu hoàn cảnh cho phép. Việc anh bất ngờ nhận được mười nghìn bảng là điều hấp dẫn nhất của cô gái mà anh đang theo đuổi. Nhưng Elizabeth, có lẽ trong trường hợp này không nhìn xa trông rộng bằng Charlotte, không tranh cãi với anh về ý anh muốn được độc lập. Ngược lại, không có gì tự nhiên hơn. Trong khi đoán rằng anh phải trải qua một ít đấu tranh tư tưởng để rời xa cô, cô sẵn sàng chúc anh được hạnh phúc.

Cô trình bày mọi việc cho bà Gardiner, và tiếp:

“Mẹ thân thương, giờ cháu tin chắc rằng cháu chưa bao giờ yêu, vì nếu cháu có thật sự trải qua cảm xúc thuần khiết và thanh cao ấy, giờ cháu hẳn đã chán ghét ngay cả cái tên anh ấy và muốn nguyên rửa mọi điều xấu cho anh. Nhưng cảm nghĩ của cháu không chỉ thân ái với anh ấy, mà còn vô tư đối với cô King. Cháu không ghét cô ấy chút nào, và cháu sẵn sàng nhìn nhận cô ấy là một mẫu người con gái tốt. Không thể nào có tình yêu trong chuyện này. Sự cảnh giác của cháu đã có kết quả. Mặc dù cháu chắc chắn trở thành đối tượng được mọi người quan tâm nếu cháu quyến rũ mà yêu anh ấy, cháu không tiếc mình đã trở nên không quan trọng. Người ta đôi khi có thể trả giá đắt để trở nên quan trọng. Kitty và Lydia bận tâm nhiều hơn cháu về việc anh ấy xa lánh cháu. Tội nó còn trẻ, chưa sẵn sàng chấp nhận thực tế xấu hổ là các thanh niên đẹp trai phải có một cái gì để dựa vào đấy mà sống”.

27. Chương 27

Tháng hai và tháng ba trôi qua mà không có thêm sự kiện nào quan trọng hơn trong nhà Longbourn, với ít thay đổi qua những chuyến thăm viếng Meryton, đôi lúc ấm bản, đôi lúc lạnh giá. Trong tháng ba, Elizabeth đi thăm Hunsford. Thoạt đầu cô không có ý định nghiêm túc đi đến đấy, nhưng cô biết được Charlotte đang mong ngóng, và cô dần dần nghĩ đến chuyến đi với niềm vui cũng như quyết chí hơn. Sự vắng mặt của họ đã khiến cô mong muốn gặp lại Charlotte và bớt chán ghét anh Collins. Có một ít mối mẻ trong kế hoạch, vì với một bà mẹ như thế và các em gái không thể thân cận như thế, khung cảnh gia đình không khỏi trở thành khó chịu, nên một ít thay đổi không khí là điều hay cho cô. Chuyến đi cũng có thể giúp cô tìm hiểu thoáng qua về tình hình của Jane. Khi gần đến ngày đi, cô hẳn phải tiếc nếu bị trễ nải. Tuy nhiên, mọi việc đều suôn sẻ, cuối cùng được sắp xếp theo như ý phác thảo của Charlotte. Cô sẽ tháp tùng Ngài William và cô con gái thứ hai của ông. Họ quyết định qua đêm tại London, và kế hoạch thế là trở nên hoàn hảo.

Chỉ có một việc khiến cô bận tâm là phải rời xa ông bố, người chắc chắn sẽ mong nhớ cô, đã dặn cô viết thư về và hầu như hứa sẽ hồi âm, tuy ông không muốn thấy cô đi.

Cả cô và anh Wickham đều tỏ ra thân thiện hết mức khi họ chia tay nhau; ngay cả anh tỏ vẻ thân thiện hơn. Mỗi tình anh theo đuổi hiện tại không thể làm anh quên rằng Elizabeth đã là người đầu tiên khơi dậy ý tình nơi anh và xứng đáng với ý tình ấy, người đầu tiên lắng nghe anh nói và thương hại anh, người đầu tiên được anh cảm mến. Trong cách anh từ biệt cô, khi anh chúc cô mọi điều vui vẻ, nhắc cho cô nhớ Phu nhân Catherine de Bourgh là người như thế nào, và khi tin rằng ý kiến của hai người về bà này – ý kiến của họ về tất cả mọi người – đều luôn trùng hợp, có một ước muốn, một mối quan tâm mà cô cảm thấy hẳn phải luôn gắn bó cô với anh qua lòng mến trọng chân thành nhất. Rồi cô từ biệt anh, tin rằng dù anh đã có vợ hay còn độc thân, anh vẫn luôn đối với cô là kiểu mẫu một con người dễ mến.

Những người đồng hành của cô không phải là mẫu người khiến cô nghĩ anh không dễ chịu bằng. Ngài William Lucas và cô con gái Maria, một cô gái có tính vui vẻ nhưng đầu óc cũng rỗng tuếch như ông bố, không có gì nói đáng để nghe. Cô nghe họ với hứng thú cũng như nghe tiếng xe ngựa kéo lạch cạch. Elizabeth thích nghe những điều vô lý, nhưng cô đã quen biết Ngài William quá lâu. Ông không thể nói cho cô nghe những việc gì mới trong việc bề kiến hoàng gia hoặc việc phong tước hiệp sĩ của ông, và những lịch sự của ông cạn dần theo các chuyện ông kể lể.

Chuyến đi chỉ xa hai mươi bốn dặm, ba người khởi hành sớm để có thể đến Phố Gracechurch vào giữa trưa. Khi họ bước vào cửa nhà bà Gardiner, Jane đang ở trong phòng khách nhìn họ đi vào, và bước ra đón tiếp họ. Elizabeth nhìn chăm chú và vui mừng nhận thấy chị mình vẫn khoẻ mạnh và xinh xắn như bao giờ. Trên các bậc cầu thang là một đám trẻ, tuy nóng lòng muốn gặp cô chị họ của chúng nhưng không được phép vào phòng khách, và còn xấu hổ vì chúng đã không gặp lại cô trong mười hai tháng nên không dám đến gần. Tất cả đều vui tươi và tử tế. Họ vui với nhau cả ngày; ban ngày rộn ràng với nhau và đi mua sắm, buổi tối đi xem nhạc kịch.

Rồi Elizabeth xoay sở ngồi với bà mẹ. Đề tài đầu tiên của hai mẹ cháu là cô chị. Elizabeth lấy làm buồn hơn là ngạc nhiên sau khi hỏi han cặn kẽ và được nghe rằng Jane đã có những thời khoảng chán nản mặc dù cô luôn đấu tranh tư tưởng để tự vực mình lên. Tuy nhiên, có lý do để hy vọng tình trạng này sẽ không kéo dài lâu. Bà Gardiner cũng kể chuyện cô Bingley đến thăm, thuật lại những điều hai cô trao đổi, cho thấy Jane đã thật lòng muốn từ bỏ mối quan hệ.

Rồi bà Gardiner hỏi han cô cháu về việc anh Wickham rời xa cô, khen ngợi cô đã chịu đựng rất tốt. Bà thêm:

- Nhưng, Elizabeth yêu, cô King là người như thế nào? Mẹ sẽ thấy tiếc nếu nghĩ cô ta vụ lợi.
- Mẹ ạ, xin mẹ cho biết trong những vấn đề hôn nhân, giữa tính vụ lợi và cẩn trọng có sự khác biệt như thế nào? Tính thận trọng bắt đầu nơi nào và thói hám lợi chấm dứt ở đâu? Giáng Sinh rồi, mẹ sợ con lấy anh ấy vì như thế là khinh suất, còn bây giờ vì anh ấy muốn lấy một cô gái chỉ có mười nghìn bảng, mẹ lại muốn nghĩ anh là hám lợi.
- Nếu cháu chỉ cần nói cho mẹ nghe cô ấy là người như thế nào, mẹ sẽ biết phải nghĩ ra sao.
- Cháu tin cô ấy là một người con gái rất tốt. Cháu không nghĩ xấu về cô ấy.
- Nhưng anh ta không hề chú ý gì đến cô ấy, chỉ cho đến khi cô được thừa kế khoản tiền ấy.
- Đúng vậy, nhưng tại sao anh phải chú ý đến cô trước đây? Nếu anh ấy không được phép chinh phục tình cảm của cháu vì cháu không có tiền, anh có cơ hội nào để tỏ tình với một cô gái mà anh không màng đến và cô lại nghèo?
- Nhưng dường như anh ta thiếu tế nhị khi chú ý đến cô ngay sau khi cô được thừa kế.
- Một thanh niên trong những hoàn cảnh phiên muộn không có thời giờ cho mọi nghi thức trang trọng mà người khác có thể tuân theo. Nếu cô ấy không chống đối, tại sao chúng ta lại chống đối?
- Việc cô ấy không chống đối không thể biện minh cho anh ta. Nó chỉ cho thấy cô thiếu một cái gì đấy hoặc ý thức hoặc là cảm nghĩ.

Elizabeth thốt lên:

- Được rồi, tùy ý mợ nghĩ. Anh ấy hám lợi, còn cô ấy ngu xuẩn.
- Không, Lizzy, không phải tùy ý mợ nghĩ. Cháu biết chứ, mợ thấy buồn khi nghĩ xấu về một người thanh niên đã sống lâu tại Derbyshire.
- Ôi thôi! Nếu chỉ có thế, cháu có ý tưởng rất xấu về các thanh niên sống tại Derbyshire, và các bạn thân của họ tại Hertfordshire cũng không hơn gì. Cháu chán ngán tất cả họ. Cảm ơn Chúa tôi! Ngày mai cháu sẽ đi đến nơi mà cháu tìm được một người đàn ông không có một giá trị dễ chịu nào, người không có nhân phẩm hoặc ý thức để đáng nói đến. Rốt cuộc thì chỉ những người xuẩn ngốc mới đáng cho ta tìm hiểu.
- Cẩn thận, Lizzy, lời lẽ như thế biểu hiện rõ ràng nỗi thất vọng đấy.

Trước khi họ rời nhau qua cầu kết luận bông đùa, cô có niềm vui bất ngờ khi được mời đi cùng ông cậu và bà mợ trong chuyến du lịch mùa hè. Bà Gardiner nói:

- Cậu mợ chưa định sẽ đi bao xa, nhưng có lẽ sẽ đi đến Vùng Hồ.

Không kế hoạch nào khác có thể làm Elizabeth vui sướng như thế. Cô nhiệt liệt thốt lên:

- Mợ yêu ơi, thế thì hay quá! Vui quá! Mợ cho cháu niềm vui và sức sống mới! Giã từ mọi thất vọng và u uất. So với đất đá và núi non thì đàn ông là cái quái gì? Ôi chào! Cháu có bao nhiêu là thời gian mà du ngoạn! Và khi chúng ta trở về, chúng ta sẽ không giống như những du khách khác không thể cho ý kiến chính xác về cái gì hết. Chúng ta sẽ biết chúng ta đã đi đến đâu, chúng ta sẽ nhớ những gì đã thấy. Những sông hồ và đồi núi sẽ không bị lộn xộn trong trí tưởng tượng của chúng ta; cũng như khi chúng ta thử mô tả quang cảnh nào đấy, chúng ta sẽ không phải tranh cãi về tình huống liên quan của nó. Hãy để cho tình cảm dạt dào đầu tiên của chúng ta được dễ chịu hơn là những tình cảm chung chung của các du khách...

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

28. Chương 28

Mọi điều trong chặng đường ngày kế đều mới lạ và thích thú đối với Elizabeth. Tinh thần cô phấn chấn vì cô đã thấy người chị trong tình trạng sức khỏe tốt nên không phải lo ngại gì, và viễn cảnh chuyến đi về miền Bắc là nguồn vui bất tận.

Khi họ tách ra khỏi đường cái để đi đến Huntsford, mọi con mắt đều tìm kiếm toà Tư dinh Cha xứ, mà ai nấy đều nghĩ sau mọi ngã rẽ có thể được nhìn thấy Vòng rào khu Rosings Park là ranh giới ở một bên. Elizabeth mỉm cười khi nhớ lại những gì cô đã nghe về những người ngụ nơi đây.

Cuối cùng, toà Tư dinh Cha xứ hiện ra. Khu hoa viên đổ dốc xuống con đường, ngôi nhà nằm bên trong vòng rào và bờ giậu, mọi thứ đều cho biết họ đã đến đích. Anh Collins và Charlotte xuất hiện ở khung cửa, và cỗ xe ngựa dừng lại trước một cánh cổng nhỏ dẫn vào một con đường ngắn trải sỏi, giữa những cái gât đầu và cười mỉm của đoàn người. Trong phút chốc ba người xuống xe, vui mừng khi gặp lại nhau. Bà Collins (1) chào đón cô bạn mình với niềm vui sống động nhất, và Elizabeth càng lúc càng hài lòng với chuyến viếng thăm khi hai vợ chồng tiếp đãi cô đầy tình cảm. Cô nhận thấy ngay rằng cung cách của người anh họ không thay đổi sau hôn nhân. Thái độ lịch sự trang trọng của anh vẫn như xưa, anh giữ cô lại ít phút bên cạnh cổng để thăm hỏi về gia đình cô. Sau khi anh đã chỉ cho ba người khách xem vẻ tinh xảo của lối đi vào nhà, anh mời họ vào, ngay khi họ vào đến tiền sảnh, với lời lẽ trang trọng cổ tình phô trương, một lần nữa anh chào mừng họ đến ngôi gia cư tầm thường của anh, và nhắc lại lời của cô vợ mời mọi người dùng nước giải khát.

Elizabeth đã chuẩn bị sẽ gặp lại anh trong sự vinh hiển của anh; cô không khỏi tưởng tượng rằng trong cách trưng bày phần lớn gian phòng, bố cục và nội thất của nó, anh đặc biệt muốn nói riêng với cô, như thể muốn cô nghĩ cô đã bị thiệt như thế nào khi khước từ anh. Nhưng mặc dù mọi thứ đều ngăn nắp và thoải mái, cô không thể làm anh mãn nguyện qua một tiếng thở dài nào biểu lộ nuối tiếc. Thay vào đấy, cô nhìn bà bạn mình mà băn khoăn về vẻ vui tươi như thế, với anh chồng như thế. Khi anh Collins nói điều gì đấy khiến bà vợ anh có thể xấu hổ, bất giác cô quay sang nhìn Charlotte. Một đôi lần cô có thể nhận ra nét thoáng ửng đỏ, nhưng thường Charlotte khôn ngoan tăng lờ như không nghe. Sau khi mọi người đã có thời gian chiêm ngưỡng các món nội thất trong gian phòng, kể về chuyến đi và những chuyện xảy ra tại London, anh Collins mời mọi người đi dạo trong khu hoa viên, khá rộng và được phân bố chu đáo, do anh tự tay chăm sóc. Làm vườn là một trong những thú vui đáng kính của anh, Elizabeth thán phục vẻ mặt chững chạc của Charlotte khi bà bạn nói đến lợi ích về sức khỏe của việc làm vườn; Elizabeth nghĩ bà bạn có ý khuyến khích việc này càng nhiều càng tốt. Anh dẫn ba người đi cùng khắp, ít khi cho họ có thời giờ để tỏ lời khen, anh chỉ ra mọi chi tiết vụn vặt khiến các đẹp hoàn toàn bị bỏ lại phía sau. Anh có thể đếm các khu hoa viên ở mọi phía, và cho biết có bao nhiêu cây cối trong đám tán lá xa nhất. Nhưng về mọi vẻ mà khu hoa viên của anh, hoặc cả vùng, hoặc cả vương quốc, có thể phô trương, không có gì sánh được với toàn cảnh của dinh thự Rosings, được nhìn thấy qua một khoảng tán lá bao bọc khu vườn gần đối diện với mặt tiền toà Tư dinh Giáo xứ. Đây là một ngôi dinh thự tráng lệ, hiện đại, tọa lạc trên một vùng đất nhỏ cao.

Từ hoa viên của mình, anh Collins muốn dẫn họ đi đến hai đồng cỏ của anh, nhưng các phụ nữ không mang giày thích hợp nên quay lại. Trong khi Ngài William đi theo anh, Charlotte dẫn em gái và cô bạn trở về, có lẽ rất vui được cơ hội giới thiệu ngôi tư dinh mà không cần anh chồng phụ hoạ. Tư dinh khá nhỏ, nhưng được xây cất hoàn chỉnh và tiện nghi. Mọi thứ đều được sắp xếp trang bị một cách ngăn nắp và nhất quán mà Elizabeth cho rằng do công của Charlotte. Khi có thể quên được anh Collins, rõ ràng có không khí thoải mái bao trùm, và theo dáng vẻ vui tươi của Charlotte, Elizabeth đoán anh hẳn thường bị bỏ quên.

Cô đã nghe nói Phu nhân Catherine vẫn còn lưu lại trong vùng. Họ nói thêm về việc này tại bàn ăn, khi anh Collins góp ý nhận xét:

- Vâng, cô Elizabeth, cô sẽ có vinh dự được gặp Phu nhân Catherine de Bourgh vào ngày chủ nhật tới tại nhà thờ, tôi không cần nói rằng cô sẽ rất vui với cơ hội này. Bà có đầy nhã nhặn và hoà đồng với kẻ dưới, và tôi tin chắc cô sẽ có hân hạnh được bà để ý đến một chút khi buổi lễ kết thúc. Tôi tin chắc trong thời gian cô lưu lại đây, Phu nhân sẽ mời cô và em Maria của tôi đến dự mỗi buổi họp mặt được tổ chức cho chúng tôi. Thái độ của bà đối với Charlotte yêu dấu của tôi thật là thu hút. Chúng tôi đến dùng bữa tối tại nhà bà hai lần mỗi tuần, và không bao giờ được phép đi bộ về. Cổ xe của Phu nhân thường được gọi cho chúng tôi dùng. Tôi phải nói, một trong những cổ xe, vì Phu nhân có vài cỗ.

Charlotte thêm:

- Phu nhân quả thật là người rất đáng kính, biết phải trái, và là người láng giềng ân cần nhất.
- Đúng thế, em yêu, đây đúng là điều anh nói. Bà là mẫu người phụ nữ mà người ta tôn kính thế nào cũng không đủ.

Trong buổi tối, họ ngồi với nhau chủ yếu nói về các tin tức tại Hertfordshire và kể lại những gì họ đã trao đổi qua thư từ. Khi họ chấm dứt, Elizabeth ngồi một mình trong căn phòng dành cho cô, trầm tư về dáng vẻ mãn nguyện của Charlotte, để hiểu thêm sự khôn khéo trong việc dẫn dắt và chịu đựng anh chồng, để nhìn nhận rằng bà bạn đã cư xử tốt trong mọi việc. Trước đây, cô đã tiên liệu chuyến đi này sẽ như thế nào, với những lễ thói hàng ngày, những lời lẽ chen vào gây bức mình của anh Collins, và những hồ hởi của họ trong mối quan hệ với Rosings. Một trí tưởng tượng phong phú chẳng bao lâu đã phân định tất cả.

Giữa ngày kế, khi cô đang chuẩn bị ra ngoài đi dạo, một tiếng động thành linh dường như làm cả ngôi nhà rối loạn. Sau một lúc nghe ngóng, cô nghe tiếng chân một người chạy hồi hả lên các bậc cầu thang và lớn tiếng gọi cô. Cô mở cánh cửa, gặp Maria ở bậc cầu thang, hồng hén thốt lên:

- Này, Eliza! Xin chị gấp đi đến phòng ăn, vì có một chuyện chị cần xem! Em sẽ không nói là chuyện gì. Nhanh lên, xin chị xuống ngay.

Elizabeth hỏi nhưng không có câu trả lời; Maria không chịu nói gì thêm. Họ chạy xuống phòng ăn nhìn ra ngoài đường. Có hai phụ nữ đi đến bằng cỗ xe ngựa bốn bánh, dừng trước cổng vườn, Elizabeth thốt lên:

- Chỉ có thể à? Chị ngỡ ít nhất có mấy con lợn chạy vào trong vườn, nhưng ở đây chỉ có Phu nhân Catherine và cô con gái!

Maria khá bất ngờ với sự nhàm lẫn:

- Không phải, chị ạ. Đây là bà Jenkinson, ngụ cùng với họ. Người kia là cô De Bourgh. Nhìn mà xem. Cô ta khá nhỏ người. Ai có thể nghĩ cô gầy và nhỏ như thế.

- Cô ấy quả là khiêm nhã khi bắt Charlotte phải ra ngoài trong gió như thế này. Tại sao cô ấy không vào nhà?

- À! Charlotte bảo cô ấy ít khi chịu vào nhà. Nếu cô De Bourgh chịu thì đây là ân huệ lớn nhất.

Elizabeth nói:

- Chị thích vóc dáng cô ấy.

Thình lình Elizabeth có một ý nghĩ mới. “Cô trông yếu đuối và cẩu gắt. Đúng vậy, cô sẽ xứng với anh ấy. Cô sẽ là một người vợ rất hợp với anh”.

Anh Collins và Charlotte đang đứng bên cánh cổng nói chuyện với hai phụ nữ. Ngài William đang đứng kế khung cửa khiến Elizabeth bị phân tâm, nghiêm chỉnh nhìn cảnh tượng trước mắt, luôn luôn cúi mình chào mỗi khi cô De Bourgh nhìn về phía ông.

Cuối cùng, họ không còn gì để nói. Hai phụ nữ đánh xe đi, những người kia đi vào nhà. Vừa khi thấy hai cô, anh Collins đã vội chúc mừng cả hai, và Charlotte giải thích rằng mọi người được mời đến ăn tối tại Rosings ngày kế.

Chú thích:

(1) Chính là Charlotte, vì đã kết hôn với anh Collins nên được gọi bằng “bà” và theo họ của chồng.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

29. Chương 29

Sự đắc thắng của anh Collins sau khi họ nhận được lời mời như thế là trọn vẹn. Cơ hội được trình bày cho những người khách, đang ngạc nhiên, thấy quyền thế của vị Phu nhân bảo trợ của anh, và thấy thái độ lịch sự của bà đối với anh và cô vợ của anh, là đúng theo những gì anh đã mong muốn. Cơ hội như thế lại đến khá nhanh, chứng tỏ tính hòa đồng của Phu nhân với kẻ dưới mà anh không biết phải ngưỡng mộ thế nào cho xứng. Anh nói:

- Tôi phải thú thật đáng lẽ tôi không nên lấy làm ngạc nhiên về việc Phu nhân mời chúng ta đến vào chủ nhật này để dùng trà và bữa tối tại Rosings. Theo những gì tôi biết về lòng ân cần của Phu nhân, việc này sẽ xảy ra. Nhưng ai lại có thể tiên liệu lòng ân cần đến thế? Ai lại có thể tưởng tượng rằng chúng ta sẽ nhận được lời mời ăn tối (lại là lời mời cho tất cả mọi người) ngay khi các vị vừa đến!

Ngài William đáp:

- Tôi ít ngạc nhiên hơn về chuyện đã xảy ra, do hoàn cảnh của cuộc đời tôi đã giúp tôi hiểu biết về tư cách thật sự của giới thượng lưu. Nói về triều đình, những trường hợp gia giáo nho nhã như thế thì không hiếm.

Cả ngày hôm ấy và sáng hôm sau, hầu như họ không nói đến chuyện gì khác ngoài trừ chuyện thăm viếng Rosings sắp đến. Anh Collins cẩn thận chỉ dẫn ba người khách về những gì họ sẽ gặp, để khung cảnh của những gian phòng như thế, nhiều gia nhân như thế, và buổi ăn tối huy hoàng như thế không làm họ choáng ngợp. Anh nói riêng với Elizabeth:

- Cô em thân yêu. Cô không nên hồi hộp về dáng vẻ bề ngoài của mình. Phu nhân không hề đòi hỏi chúng ta phải ăn mặc thanh lịch, nên Phu nhân và cô con gái cũng ăn mặc bình thường. Tôi xin góp ý rằng cô chỉ cần mặc bộ trang phục nào đẹp hơn các bộ khác, không cần gì hơn. Phu nhân Catherine sẽ không nghĩ xấu về cô nếu cô ăn mặc giản dị. Bà ấy muốn mọi người cứ giữ bản sắc riêng của giai cấp họ.

Trong khi họ đang sửa soạn, anh đi đến mỗi phòng hai hoặc ba lần để yêu cầu họ nên nhanh chóng, vì Phu nhân rất ghét phải chờ đợi bữa ăn tối của bà. Maria Lucas kinh hãi với những chi tiết ghê gớm như thế về Phu nhân và lối sống của bà. Cô không quen giao tiếp, cô chuẩn bị dự tiệc ở Rosings với mọi lo lắng như cha cô khi ông được tấn phong Hiệp Sĩ tại điện St. James.

Vì thời tiết tốt, họ đi bộ nhàn nhã khoảng nửa dặm đường, xuyên qua một khu vườn cây. Mỗi khu vườn đều có vẻ đẹp riêng và toàn cảnh đặc thù. Elizabeth vui với khung cảnh, tuy cô không tỏ ra phấn khích theo cách anh Collins hy vọng cảnh vật khơi dậy cho cô. Cô lơ đãng nghe anh nói về sổ cửa sổ trên mặt tiền ngôi dinh thự và về chi phí đánh bóng mà ngài Lewis De Bourgh phải bỏ ra.

Khi họ đi lên những bậc thềm dẫn đến tiền sảnh, Maria càng lúc càng thêm hốt hoảng, ngay cả ngài William cũng không thể hoàn toàn bình tĩnh. Riêng tính khí can đảm của Elizabeth không bỏ rơi cô. Cô không nghe điều gì về Phu nhân Catherine cho thấy những tài năng khác thường hay đức tính thần diệu. Riêng về phong cách đường bộ do tiền của và địa vị, cô nghĩ cô có thể chứng kiến mà không phải kinh sợ.

Từ tiền sảnh, nơi anh Collins cuồng nhiệt chỉ ra những nét cân đối hài hòa và những hoa văn trang trí, họ đi theo gia nhân ngang qua gian tiền phòng rồi bước vào một gian phòng, nơi Phu nhân Catherine, cô con gái và bà Jenkinson đang ngồi. Phu nhân, với dáng vẻ hạ mình trịnh trọng, đứng dậy đón tiếp họ. Vì bà Collins đã thỏa thuận với anh chồng rằng việc giới thiệu phải hoàn toàn là nhiệm vụ của bà, bà thực hiện với phong thái đúng cách, không có những lời xin lỗi và cảm ơn mà anh chồng có thể nghĩ là cần thiết.

Mặc dù đã có mặt ở Điện St. James, ngài William vẫn cảm thấy hoàn toàn kính sợ do khung cảnh huy hoàng chung quanh ông, cho đến nỗi ông chỉ có can đảm cúi mình chào thật thấp rồi ngồi xuống mà không nói được lời nào. Cô con gái của ông, kinh hãi đến mức hầu như mất hết mọi tri giác, ngồi trên mép ghế, không biết phải quay nhìn về hướng nào. Elizabeth cảm thấy mình khá bình đẳng với khung cảnh, có thể thản nhiên quan sát ba phụ nữ trước mặt mình. Phu nhân Catherine có vóc người cao, to lớn, với những nét rắn rỏi mà một thời có thể xinh đẹp. Thái độ cũng như cử chỉ đón tiếp của bà không có tính cách muốn thu phục cảm tình, chẳng hạn như giúp khách mời quên đi vị thế thấp kém của họ. Khi im lặng, bà không có vẻ kinh khùng, nhưng mỗi câu nói của bà đều có giọng điệu uy quyền như thể muốn chứng tỏ địa vị của mình. Bà khiến Elizabeth nhớ ngay đến anh Wickham, theo những gì đã quan sát, cô tin bà đúng là mẫu người anh đã tả.

Sau khi đã xem xét bà mẹ, với gương mặt và cử chỉ phảng phất giống anh Darcy, cô quay qua nhìn cô con gái. Cô thấy Maria ngạc nhiên là có lý, vì cô gái quá mảnh khảnh và quá thấp bé. Hai mẹ con không có gì giống nhau về vóc dáng hay gương mặt. Cô De Bourgh có nước da xanh xao, bệnh hoạn; nét mặt của cô không có gì đặc biệt tuy không phải xấu. Cô nói rất ít ngoại trừ khi cô nói với bà Jenkinson, với giọng nhỏ nhẹ. Bà này không có gì đặc sắc về bề ngoài, chỉ để ý đến lời cô nói.

Ngồi được ít phút, họ được dẫn đến một cửa sổ để ngắm cảnh. Anh Collins đi theo để chỉ ra những vẻ đẹp, và Phu nhân Catherine lịch sự cho biết cảnh vật đẹp hơn vào mùa hè.

Bữa ăn tối vô cùng thịnh soạn. Có tất cả gia nhân và mọi thứ ly tách bát đĩa mà anh Collins đã nói tới. Vì anh đã được báo trước, anh ngồi xuống ở cuối bàn; theo ý muốn của Phu nhân, rồi ra về như thể cuộc đời không còn gì vĩ đại hơn cho anh, anh cất thức ăn, rồi vừa ăn vừa ngợi khen với tất cả ngôn từ nhanh nhẩu. Mọi món ăn đều được tán dương, trước hết qua lời lẽ của anh, rồi đến lời lẽ của ngài William, hiện đã đủ hoàn hồn để phụ họa mọi lời anh con rể nói, theo cung cách mà Elizabeth tự hỏi liệu Phu nhân Catherine có thể chịu đựng được không. Nhưng Phu nhân Catherine dường như lấy làm hài lòng với ngôn từ ca tụng quá đáng, nở những nụ cười rất hòa nhã, nhất là khi có món ăn mới lạ đối với họ. Họ không chuyện trò với

nhau nhiều. Elizabeth sẵn sàng tiếp chuyện mỗi khi được hỏi đến, nhưng cô ngồi giữa Charlotte và cô De Bourgh – cô trước chỉ tập trung nghe Phu nhân Catherine nói, còn cô sau không nói một lời trong suốt bữa ăn. Bà Jenkinson chủ yếu lo để tâm theo dõi việc ăn uống của cô De Bourgh, nài ép cô ăn vài món; lo lắng cô ăn không ngon. Maria thì không thể nói gì; cánh đàn ông chỉ biết ăn uống và tán thưởng.

Khi các phụ nữ trở ra phòng khách, họ không làm gì hơn là nghe Phu nhân Catherine nói. Bà nói không ngừng nghỉ cho đến khi gia nhân mang cà phê ra. Bà cho ý kiến về mọi đề tài với cung cách quả quyết như thể nhằm mình chứng rằng bà không quen bị tranh cãi. Bà hỏi han một cách hiểu biết và tỉ mỉ về những lo toan trong đời sống gia đình của Charlotte, cho cô nhiều ý kiến về việc quản lý mọi chuyện; bà bảo cô phải biết làm thế nào điều phối mọi việc trong một gia đình nhỏ; bà chỉ dẫn cô cách chăm sóc đàn bò và gia cầm của cô. Elizabeth nhận thấy không có việc gì lọt qua sự chú ý của bà, nên bà có cơ hội áp đặt ý kiến của bà lên người khác. Giữa những khoảng thời gian nói chuyện với bà Collins, Phu nhân hỏi han Maria và Elizabeth nhiều câu, đặc biệt là hỏi Elizabeth. Bà biết về Elizabeth ít nhất, bà nhận xét với bà Collins rằng Elizabeth là một mẫu người con gái hiền dịu, xinh xắn. Bà hỏi han cô nhiều câu, cô có bao nhiêu chị em, hỏi có ai sẽ sắp lấy chồng, họ có xinh đẹp không, học vấn ra sao, ông bố có cỗ xe loại gì, nhũ danh của bà mẹ là gì? Elizabeth nhận thấy mọi câu hỏi của bà đều lạc lõng, nhưng vẫn bình thản trả lời. Rồi Phu nhân Catherine nhận xét:

- Sự sản của ông bố cô được để thừa kế theo thứ tự cho anh Collins, tôi nghe như thế.

Rồi bà quay sang Charlotte:

- Tôi mừng cho bà, nhưng mặt khác tôi không thấy cơ hội để trao quyền thừa kế từ dòng nữ. Trong gia tộc ngài Lewis De Bourgh, việc này được xem là không cần thiết. Cô có theo đuổi âm nhạc và thanh nhạc không, cô Bennet?

- Chỉ một ít.

- À! Thế thì vào lúc nào đấy chúng tôi sẽ sung sướng được nghe cô trình bày. Nhạc khí của chúng tôi thuộc loại tốt, tốt hơn. Ngày nào đấy cô nên thử. Các chị em cô có học các môn nghệ thuật này không?

- Có một người.

- Tại sao tất cả các cô không học? Các cô đều cần phải học. Các chị em nhà Webbs đều học, trong khi cha của chúng không có lợi tức nhiều như cha các cô. Các cô có học hội họa không?

- Không, không ai học cả.

- Thế nào, không một ai à?

- Không một ai.

- Thế thì lạ thật. Nhưng tôi đoán các cô không có cơ hội. Mẹ các cô đáng lẽ phải dẫn các cô đến thành phố mỗi mùa xuân để theo học với những họa sĩ tiếng tăm.

- Mẹ chúng tôi hẳn không phản đối, nhưng bố chúng tôi ghét London.

- Gia sư của các cô đã nghỉ việc rồi à?

- Chúng tôi chưa bao giờ có gia sư.

- Không có gia sư! Làm thế nào có thể như vậy? Năm cô con gái được nuôi nấng trong nhà mà không có gia sư! Tôi chưa từng nghe một chuyện như thế. Mẹ cô hẳn phải là một nô lệ cho sự giáo dục của các cô.

Elizabeth không thể không mỉm cười khi cô giải thích rằng không phải như thế.

- Thế thì, ai dạy dỗ các cô? Ai chăm sóc cho các cô? Nếu không có gia sư, các cô hẳn phải bị bỏ bê.

- So với những gia đình khác, tôi tin chúng tôi bị bỏ bê, nhưng nếu chúng tôi muốn học hỏi thì chúng tôi không thiếu thôn phượng tiện. Chúng tôi luôn luôn được khuyến khích đọc sách, và có thầy dạy mọi môn khi cần thiết. Những người muốn nhàn hạ, có thể nhàn hạ.

- À, đúng thế, nhưng một gia sư có thể ngăn chặn điều này. Nếu tôi được quen biết mẹ cô, tôi đã có thể khẩn thiết khuyên bà nên có gia sư. Tôi luôn nói rằng không thể làm được gì trong việc giáo dục nếu không

có sự dạy dỗ trường kỳ và đều đặn, và chỉ gia sư mới có thể làm được việc này. Kể cũng là điều tuyệt vời khi nghĩ đến bao gia đình mà tôi đã có điều kiện trợ giúp họ theo cách này. Tôi luôn vui mừng khi hỗ trợ một người trai trẻ để có được vị thế tốt. Bốn người cháu của bà Jenkinson đã được thu xếp một cách tốt đẹp nhất qua phương tiện của tôi. Mới gần đây, tôi đã đề cử một người trẻ chỉ được qua một người khác đề cập đến tôi, và gia đình rất vui về cô ấy. Bà Collins, tôi có nói cho bà nghe về việc Phu nhân Metcalfe đến thăm tôi hôm qua để cảm ơn tôi không? Bà ấy xem cô Pope là một báu vật. Bà nói: “Phu nhân Catherine, bà đã cho tôi một báu vật.” Cô Bennet, có người nào trong số các em cô đã từng ra ngoài giao tiếp chưa?

- Có, thưa Phu nhân, tất cả.

- Tất cả! Thế nào, tất cả năm cô cùng một lúc à? Lạ thật! Và cô chỉ là con thứ hai trong gia đình. Các cô em ra ngoài giao tiếp trước khi cô chị lập gia đình! Các em cô hẳn phải còn trẻ lắm?!

- Vâng, đứa nhỏ nhất chưa đến mười sáu. Có lẽ nó còn quá nhỏ để giao tiếp rộng rãi. Nhưng, thưa bà, thật tình tôi nghĩ rằng quá khắt khe cho các cô em nhỏ nếu họ không được giao tiếp và vui thú chỉ vì chị cả chưa có điều kiện hay chưa có ý định lập gia đình sớm. Tôi nghĩ người con út cũng có quyền hưởng thú vui của tuổi trẻ như chị cả. Và bị kiểm hãm như thế, tôi nghĩ khó có thể làm nảy nở tình chị em hoặc phát triển tính tế nhị của tâm hồn.

- Cô có ý kiến khá cả quyết so với một người trẻ. Xin cho biết, cô bao nhiêu tuổi?

Elizabeth mỉm cười:

- Với ba người em gái đã lớn khôn, Phu nhân khó có thể nghĩ tôi sẽ công khai tuổi tôi.

Phu nhân Catherine có vẻ khá ngạc nhiên vì không nhận được câu trả lời trực tiếp, và Elizabeth đoán cô là sinh vật thứ nhất đã dám xem thường hành động xen vào chuyện riêng tư như thế!

- Tôi chắc chắn cô chưa đến hai mươi, vì thế cô không cần giấu tuổi tác.

- Tôi chưa đến hai mươi mốt.

Khi các ông ra gia nhập với họ và đã dùng trà xong, họ bày cỗ bài. Phu nhân Charlotte, ngài William, và ông bà Collins cùng ngồi xuống chơi loại bài bốn người. Vì cô De Bourgh muốn chơi loại bài khác, hai cô gái có vinh dự cùng bà Jenkinson lập nên cỗ bài này. Nhóm này cực kỳ chán ngắt. Hầu như không có lời nào được thốt lên mà không liên quan đến ván bài, ngoại trừ khi bà Jenkinson tỏ ý lo cho cô De Bourgh bị nóng quá hoặc lạnh quá, hoặc có quá nhiều hay quá ít ánh sáng. Bàn kia có nhiều chuyện xảy ra hơn. Phu nhân Catherine nói nhiều hơn – đề cập đến những lỗi của ba người kia, hoặc kể vài giai thoại về chính bà. Anh Collins hưởng ứng đồng tình với mọi điều Phu nhân nói, cảm ơn bà mỗi khi anh được điểm, xin lỗi khi anh nghĩ anh thắng quá nhiều. Ngài William không nói gì nhiều. Trí óc ông đang bận rộn nhớ lấy những mẩu giai thoại và tên những nhân vật thuộc giới quý tộc.

Khi Phu nhân Catherine và cô con gái quyết định đã đủ, họ dẹp các cỗ bài, bà Collins được đề nghị dùng xe ngựa và vui vẻ chấp nhận. Rồi cả đoàn ngồi quanh lò sưởi để nghe Phu nhân Catherine quyết định thời tiết ngày hôm sau sẽ như thế nào. Rồi họ được gọi báo cỗ xe đã đến, với nhiều diễn từ tri ân của anh Collins cùng với nhiều cái gật đầu của ngài William, họ từ giã nhau. Ngay sau khi họ rời đi, anh Collins hỏi Elizabeth về cảm tưởng của cô đối với Rosings. Để làm vui lòng Charlotte, cô đưa ra những nhận xét tốt đẹp hơn là cô nghĩ thật tình. Nhưng lời lẽ khen tặng của cô, mặc dù làm cô bớt rứt phần nào, vẫn không thể thỏa mãn anh Collins, nên anh phải dặm thêm vào phần anh để ca ngợi Phu nhân hơn nữa.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

30. Chương 30

Ngài William chỉ lưu lại Huntsford trong một tuần, nhưng cũng đủ để tin rằng cô con gái của ông được an cư một cách ổn thỏa nhất, rằng cô có anh chồng và láng giềng không phải dễ tìm. Trong khi ngài William ngụ tại đây, anh Collins dành mọi buổi sáng để đánh xe đưa ông đi ra ngoài đồng quê. Khi anh đi khỏi, cả gia đình trở về nếp sống thường lệ của họ. Elizabeth vui mừng nhận thấy họ ít được gặp mặt anh, vì trong thời khoảng giữa bữa ăn sáng và ăn tối, anh hoặc làm việc ngoài vườn hoặc đọc và viết, ngồi trong phòng đọc sách của riêng anh phía trước nhà mà nhìn ra cửa sổ, trong khi phòng các phụ nữ tụ họp ở phía sau ngôi nhà. Thoạt đầu Catherine phân vân việc Charlotte không muốn sử dụng phòng ăn để mọi người cùng tụ họp vì phòng này khá rộng và nhìn ra phong cảnh đẹp hơn, nhưng chẳng bao lâu cô thấy bạn cô có lý do rất chính đáng, vì nếu dùng căn phòng rộng này, anh Collins sẽ ít khi ở trong phòng riêng của anh.

Từ phòng khách họ không thể phân biệt được gì trên con đường, và họ nhớ đến anh Collins cho biết loại xe ngựa nào đang chạy ngang, đặc biệt cách bao lâu một lần cô De Bourgh đi đến trên cỗ xe bốn bánh, mà anh luôn báo cho họ biết trước dù cô đến hầu như mỗi ngày. Cô thường dừng lại trước tòa Tư dinh Cha xứ và nói chuyện ít phút với Charlotte nhưng hầu như không bao giờ bước ra khỏi xe.

Có rất ít ngày anh Collins không đi đến Rosings, và cũng có nhiều ngày bà vợ anh nghĩ không cần thiết phải làm việc này. Elizabeth không thể hiểu được việc phải hy sinh nhiều thời giờ như thế, cho đến khi cô nhớ lại rằng có thể có những sinh hoạt gia đình khác cần được loại trừ. Thỉnh thoảng họ vinh dự được Phu nhân đến thăm viếng, không có gì xảy ra trong các cuộc thăm viếng này thoát khỏi sự quan sát của bà. Rà xem nếp sống của hai vợ chồng, nhìn vào công việc của họ và khuyên họ làm theo cách khác, chê bai cách sắp đặt nội thất hoặc nhận ra sự chênh lệch của gia nhân. Nếu bà có chấp nhận dùng nước giải khát, dường như bà làm thế chỉ để tìm ra rằng các súc thịt của bà Collins là quá lớn cho gia đình.

Elizabeth chẳng bao lâu được biết, mặc dù vị Phu nhân này không giữ nhiệm vụ dân sự cho hạt địa phương, bà là một thẩm phán hành chính năng động nhất trong giáo xứ của bà, và mọi vấn đề nhỏ nhất nhất đều do anh Collins thông báo cho bà. Khi những cư dân địa phương cãi vã với nhau, tỏ ý bất mãn hay lâm vào cảnh khốn cùng, bà đi đến để giải quyết những bất đồng, dập tắt những tiếng phàn nàn, trách mắng họ nhằm khẹp họ vào khuôn khổ hòa dịu và sung túc.

Họ được mời ăn tối tại Rosings khoảng hai lần mỗi tuần. Sau khi ông William đã ra về và chỉ có một cỗ bài, mỗi cơ hội ăn tối như thế không còn được vui thú như buổi đầu. Họ ít có cơ hội giao tiếp với ai khác, vì cách sống của những người láng giềng không hợp với gia đình Collins. Việc này không làm Elizabeth phiền hà. Trong suốt thời gian này, cô cảm thấy đủ thoải mái. Cô có những buổi chuyện trò với Charlotte mỗi lần trong nửa giờ. Thời tiết rất dễ chịu so với mùa này trong năm nên cô thường có vui thú ngoài trời. Khoảng đường cô thích đi dạo nhất, và đây là khi những người khác được mời đến Rosings, là lối mòn đầy bóng mát dọc bờ rào của khu hoa viên mà hình như chỉ có cô ưa thích, là nơi mà cô cảm thấy mình được thoát ra khỏi tầm tọc mạch của Phu nhân Catherine.

Hai tuần lễ đầu trong chuyến thăm viếng của Elizabeth trải qua như thế. Lễ Phục sinh đang đến gần, một tuần trước đây sẽ có một nhân vật đến thăm viếng gia đình Rosings, và trong một gia đình nhỏ như thế, đây sẽ là sự kiện quan trọng. Elizabeth đã nghe rằng anh Darcy sẽ đến. Mặc dù không có mấy người có quen biết mà cô không mẫn, sự hiện diện của anh sẽ tạo thêm một đối tượng mới để quan sát trong gia đình Rosings. Cô có thể thú vị muốn xem mọi toan tính của cô Bingley về anh trở nên vô vọng như thế nào, bằng cách dò xét thái độ của anh đối với cô em họ anh, vì rõ ràng Phu nhân Catherine đã quyết định số phận của anh với cô này. Bà đã báo tin việc anh sắp đến với cả mãn nguyện, bà nói về anh với những lời lẽ ngưỡng mộ, dường như gần gần dửng dưng khi được biết cô Lucas và chính cô đã thường gặp gỡ anh.

Chẳng bao lâu, cả khu Tư dinh Cha xứ đều biết việc anh sắp đến, vì anh Collins đã đi bộ cả buổi sáng chung quanh Huntsford để báo tin, sau khi đã cúi đầu chào tại Rosings Park, anh vội đi về nhà với tin tức quan trọng nhất. Vào buổi sáng hôm sau, anh vội đến Rosings để chào hỏi. Cần chào hỏi hai người cháu của Phu nhân Catherine, vì anh Darcy đã dẫn đến một anh Đại tá Fitzwilliam, con trai thứ của ông chú anh. Khi anh Collins trở về, hai người đi theo anh. Từ gian phòng của anh chồng, Charlotte đã nhìn thấy họ băng ngang con đường. Cô vội chạy vào báo tin cho các phụ nữ hay, và thêm:

- Chị cảm ơn Eliza về hành động lịch sự này. Anh Darcy đáng lẽ không bao giờ đến thăm chị nhanh như

thế.

Elizabeth chỉ vừa mới có thời giờ từ chối lời ca ngợi trước khi tiếng chuông cửa thông báo họ đã đến, và một chốc sau, ba người đi vào phòng. Đại tá Fitzwilliam dẫn đường. Anh khoảng ba mươi, không được đẹp trai, nhưng tư thái và lời nói chứng tỏ là người phong nhã. Anh Darcy vẫn trông như lúc còn ở Hertfordshire. Anh chào hỏi bà Collins với vẻ dè dặt thường lệ. Dù anh có tình cảm thế nào với người bạn của bà, anh vẫn giữ trầm tĩnh. Elizabeth chỉ khẽ nghiêng người chào anh, không nói tiếng nào.

Đại tá Fitzwilliam bắt chuyện trực tiếp với vẻ lưu loát và ung dung của một người có nền giáo dục tốt, nói chuyện rất dễ nghe. Nhưng người anh họ của anh, sau khi nói ít câu nhận xét với bà Collins về ngôi nhà và khu vườn, không nói thêm câu nào với ai. Tuy nhiên, một lúc sau, tính lịch sự của anh thức dậy khiến anh hỏi han Elizabeth về sức khỏe của những người trong gia đình cô. Cô trả lời anh theo cách thức thông thường, và sau một khoảnh khắc, thêm:

- Cô chị cả của tôi đến sống trong thành phố đã ba tháng nay. Anh có gặp chị ấy không?

Cô có cảm tưởng đúng là anh đã gặp, nhưng cô muốn xem anh có lộ ra đã biết gì về chuyện xảy ra giữa nhà Bingley và Jane hay không. Cô nghĩ anh có vẻ bối rối chút khi anh trả lời rằng anh chưa có may mắn gặp lại cô Bennet. Không ai nói thêm gì về việc này, và một chốc sau, các chàng trai kiêu từ.

Jane Austen

Kiên hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

31. Chương 31

Mọi người trong Toà dinh Cha xứ yêu mến phong thái của Đại tá Fitzwilliam, riêng các phụ nữ đều nghĩ anh sẽ giúp cho những buổi gặp gỡ tại Rosings thêm vui. Tuy nhiên, chỉ đến lễ Phục Sinh họ mới được mời đến vì có nhiều khách mời khác, đây là khi họ được yêu cầu chỉ đến vào buổi tối sau khi đã dự lễ tại nhà thờ. Trong tuần lễ này, họ rất ít khi thấy Phu nhân Catherine hoặc con gái của bà. Đại tá Fitzwilliam đã đến viếng toà Tư dinh Cha xứ một đôi lần, nhưng họ chỉ thấy anh Darcy tại nhà thờ.

Phu nhân Catherine tiếp họ tại phòng khách. Thái độ của bà vẫn lịch sự, nhưng rõ ràng là bà chỉ chấp nhận sự hiện diện của họ khi không thể mời ai khác. Thật ra, bà hầu như chỉ chú tâm đến hai người cháu trai; bà chuyện trò với họ, đặc biệt với anh Darcy, hơn là với những người khác.

Đại tá Fitzwilliam dường như vui được gặp gia đình chủ nhân; bất kỳ ra sao đối với anh cũng là sự tiếp đón nồng hậu ở Rosings. Riêng cô bạn xinh đẹp của bà Collins đã khiến anh chú ý đến. Giờ đây anh đang ngồi kế bên cô, nói chuyện một cách dễ nghe về Kent và Hertfordshire, về việc du lịch và nghỉ ngơi ở nhà, về những quyển sách mới và âm nhạc, đến Elizabeth chưa bao giờ cảm thấy thích thú đến thế. Hai người trò chuyện sôi nổi và sảng khoái cùng nhau khiến chính Phu nhân Catherine phải chú ý đến, cả anh Darcy cũng thế. Đôi mắt của anh nhiều lần hướng về hai người với vẻ hiếu kỳ. Phu nhân cũng có cùng cảm tưởng và bà không ngần ngại kêu lên:

- Cháu đang nói gì thế, Fitzwilliam? Cháu đang nói với cô Bennet chuyện gì? Hãy cho dì nghe cùng.

Anh nói, khi không còn có thể lẩn tránh:

- Chúng cháu đang nói chuyện về âm nhạc, thưa dì.

- Về âm nhạc? Thế thì cháu hãy nói to lên. Trong số những môn nghệ thuật, dì thích nhất là âm nhạc. Dì phải góp vào câu chuyện, nếu cháu đang nói chuyện về âm nhạc. Dì nghĩ không có mấy người ở Anh thưởng thức âm nhạc nhiều hơn dì, hoặc có khiếu thưởng thức cao hơn dì. Nếu dì có cơ hội học, dì có thể tinh thông được. Và Ann cũng thế, nếu sức khỏe của nó cho phép. Dì tin rằng nó có thể trình diễn một cách tuyệt diệu. Georgiana thì thế nào, hử Darcy?

Anh Darcy ca ngợi một cách trù mên sự tinh thông của cô em.

Phu nhân Catherine nói:

- Dì rất vui được nghe cháu nói về cô ấy, và xin nhờ chuyển lời dì đến cô ấy rằng, cô không thể trở thành xuất chúng nếu cô không luyện tập nhiều.

Anh đáp:

- Xin dì tin rằng cô ấy không đợi đến khi có lời khuyên như thế. Cô ấy luyện tập liên tục.

- Thế thì tốt. Luyện tập thế nào cũng không đủ. Khi dì viết thư cho cô ấy, dì sẽ bắt buộc cô không được xao lãng vì bất cứ lý do gì. Dì thường nói với mấy cô gái trẻ rằng muốn trở thành xuất chúng trong âm nhạc thì phải luyện tập thường xuyên. Dì thường bảo cô Bennet vài lần rằng cô không bao giờ có thể chơi hay trừ khi cô luyện tập thêm. Mặc dù bà Collins không có đàn, dì thường bảo bà rằng chúng tôi sẵn sàng cho bà đến tập tại Rosings, và dùng cây đàn dương cầm trong phòng của bà Jenkinson. Cháu biết chứ, trong gian phòng ấy cô sẽ không quấy rầy ai cả.

Anh Darcy có vẻ hơi ngượng về phong thái của bà dì nhưng không trả lời.

Khi họ đã dùng xong cà phê, Đại tá Fitzwilliam nhắc Elizabeth về lời hứa sẽ đàn cho anh nghe, và cô ngồi xuống trước mặt cây đàn. Anh kéo một cái ghế đến ngồi bên cô. Phu nhân Catherine lắng nghe nửa bản nhạc, rồi trò chuyện với anh Darcy như trước; cho đến khi anh dứt ra khỏi bà, bước đi với dáng điệu khoan thai như thường lệ đến cây đàn. Anh đứng ở vị trí giúp anh quan sát toàn gương mặt của Elizabeth. Cô nhận biết, và vào thời gian nghỉ giữa hai bản nhạc, nói:

- Anh Darcy, anh định làm tôi ngợp khi đứng đây nghe tôi đàn phải không? Tôi sẽ không lo gì về việc em gái của anh quả thật chơi nhạc hay. Tôi có tính ngoan cường là không bao giờ biết sợ về ý chí của người khác. Tôi luôn có thêm can đảm với mỗi mối đe dọa.

Anh trả lời:

- Tôi không muốn nói cô nhầm lẫn, vì tôi không thể tin rằng tôi có ý đồ dọa dẫm cô. Tôi đã có hân hạnh được quen biết cô từ lâu, nên tôi hiểu cô thỉnh thoảng lấy làm vui phát biểu những ý nghĩ thật ra không phải là của cô.

Elizabeth bật cười vui với cách mô tả về chính mình, và nói với Đại tá Fitzwilliam:

- Cậu anh họ của anh sẽ cho anh thấy một con người thật đẹp của tôi, và dạy cho anh rõ không nên tin vào lời nói của tôi. Tôi vô phúc gặp phải một người có thể vạch rõ con người thật của tôi, trong một phần thể giới nơi tôi hy vọng có thể được nhận xét tốt đẹp như thế nào đấy. Anh Darcy, anh thiếu rộng lượng khi nói anh biết hết về tôi tại Hertfordshire, xin phép cho tôi được nói, anh cũng đã quá vô lễ, vì anh đã chọc cho tôi phải trả đũa, và nếu việc này xảy ra, những người thân của anh sẽ bị sốc khi nghe tôi nói.

Anh mỉm cười:

- Tôi không sợ cô.

Đại tá Fitzwilliam thốt lên:

- Xin cho tôi nghe cô kết án anh ấy về những việc gì. Tôi cần biết anh ấy đối xử với thiên hạ ra sao.

- Thế thì anh sẽ nghe, nhưng nên chuẩn bị nghe điều kinh khiếp. Lần đầu tiên tôi gặp anh ấy tại Hertfordshire, anh biết chứ, là tại một buổi dạ vũ, và trong buổi dạ vũ này, anh nghĩ anh ấy đã làm gì? Chỉ khiêu vũ bốn bản! Xin lỗi đã làm anh đau lòng, nhưng đúng như thế. Anh ấy chỉ khiêu vũ bốn bản, mặc dù thanh niên thì hiếm hoi, và tôi biết rõ có một cô gái trẻ phải ngồi ngoài vì thiếu bạn nhảy. Anh Darcy, anh không thể chối bỏ sự kiện.

- Lúc ấy tôi không có hân hạnh được quen biết cô nào ngoài nhóm của tôi.

- Đúng thế, và không ai đã từng được giới thiệu trong một buổi dạ vũ. Thế thì, Đại tá Fitzwilliam, tôi nên chơi tiếp bản gì đây? Các ngón tay của tôi đang chờ lệnh của ngài.

Darcy nói:

- Có thể tôi nên suy xét kỹ hơn nếu tôi tìm cách được giới thiệu, nhưng tôi không có đủ tư cách để tự giới thiệu với người lạ.

Elizabeth vẫn nói trực tiếp với Đại tá Fitzwilliam:

- Liệu chúng ta có nên hỏi cậu anh họ của anh về lý do của việc này không? Liệu chúng ta có nên hỏi làm thế nào một người có ý thức và giáo dục, và đã từng sống trong tầng lớp xã hội này, lại có thể không đủ tư cách để giới thiệu với người lạ?

Fitzwilliam nói:

- Tôi có thể trả lời câu hỏi của cô mà không cần đến anh ấy. Chỉ là vì anh ấy không chịu khó.

Darcy nói:

- Chắc chắn tôi không có tài năng mà vài người có, để trò chuyện dễ dàng với người mà mình chưa từng gặp trước đây. Tôi không thể tham gia vào những câu chuyện của họ hoặc tỏ ra quan tâm đến những vấn đề của họ, như tôi thường thấy họ làm.

Elizabeth nói:

- Các ngón tay của tôi không được điều luyện trên cây đàn này như rất nhiều cô gái khác, vì không có cùng sức mạnh hay sự điều luyện, và không diễn tả cùng cảm xúc. Nhưng rồi tôi luôn cho đây là lỗi của tôi – bởi vì tôi không chịu khó luyện tập. Không phải là tôi không tin các ngón tay của tôi có cùng khả năng như bất kỳ phụ nữ nào chơi hay hơn tôi.

Darcy mỉm cười:

- Cô hoàn toàn đúng. Cô đã dùng thời giờ của cô một cách ích lợi hơn rất nhiều. Không một ai được đặc quyền nghe cô đàn lại có thể nghĩ còn có yếu kém gì. Cả hai chúng ta đều không trình diễn cho người lạ.

Họ bị Phu nhân Catherine cắt ngang, gọi đến hỏi họ đang nói những gì. Elizabeth lập tức dạo nhạc. Phu nhân Catherine đi đến gần, và sau khi nghe một đoạn, bảo anh Darcy:

- Cô Bennet trình diễn không có gì sai sót, nếu cô luyện tập thêm, và có được một thầy dạy ở London. Ngón đàn của cô khá điều luyện, tuy khiếu thưởng thức của cô không bằng Ann. Ann có thể trình diễn tuyệt diệu, nếu sức khỏe nó cho phép nó luyện tập.

Elizabeth nhìn Darcy để xem anh thuận theo lời khen của bà dì về cô em họ của anh như thế nào, nhưng trong lúc ấy và bất kỳ lúc nào khác, cô không phát hiện dấu hiệu gì của tình cảm. Theo cách anh đối xử với cô De Bourgh, cô thấy yên tâm về chị mình rằng anh Bingley cũng đã có thể cưới chị ấy, nếu chị có quan hệ họ hàng với anh.

Phu nhân Catherine tiếp tục bình phẩm về trình độ biểu diễn của Elizabeth, pha vào đây là những khuyến bảo về cách trình diễn và khiếu thưởng thức. Elizabeth tiếp nhận với mọi nhún nhục của phép lịch sự, và thể theo lời yêu cầu của các chàng trai, cô ngồi tại cây đàn cho đến khi cỗ xe đã sẵn sàng đưa họ về.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

32. Chương 32

Sáng hôm sau, khi ngồi một mình viết thư cho Jane trong khi bà Collins và Maria có công việc đi vào làng, Elizabeth đã ngạc nhiên khi nghe tiếng chuông cửa báo hiệu có khách đến. Vì cô không nghe tiếng xe ngựa, cô nghĩ đây không thể là Phu nhân Catherine. Cô đặt lá thư viết dở qua một bên. Khi cánh cửa mở ra, cô ngạc nhiên thấy anh Darcy, và chỉ có anh Darcy, bước vào.

Anh cũng lộ vẻ ngạc nhiên thấy cô chỉ có một mình, và xin lỗi đã đường đột khi nói anh đã ngỡ tất cả phụ nữ đều ở nhà.

Rồi hai người ngồi xuống, khi cô hỏi han anh về Rosings, dường như có nguy cơ là họ chìm vào im lặng. Vì thế, cần nghĩ đến điều gì khác, trong lúc khẩn cấp này cô nhớ lại thời gian cô gặp anh lần trước tại Hertfordshire, và thắc mắc muốn biết anh nghĩ gì về việc họ vội vã ra đi. Cô nhận xét:

- Tất cả các vị rời Netherfield quá bất ngờ đấy, anh Darcy! Anh Bingley hẳn phải ngạc nhiên thích thú khi gặp lại anh nhanh như thế, vì nếu tôi không nhầm, anh ấy chỉ ra đi ngày trước đấy. Tôi hy vọng anh và các chị em anh ấy vẫn bình thường khi anh rời London.

- Tất cả đều bình thường, cảm ơn cô.

Cô thấy cô sẽ không có câu trả lời nào khác, nên sau một lúc, cô tiếp:

- Tôi được biết anh Bingley không có ý định trở về Netherfield, có phải thế không?

- Tôi chưa bao giờ nghe anh ấy nói thế, nhưng có thể trong tương lai anh sẽ ít sống ở nơi đấy. Anh có nhiều bạn, anh đang ở trong giai đoạn mà bạn bè và những buổi gặp gỡ đang liên tục tăng lên.

- Nếu anh ấy định ít khi lưu lại Netherfield, có thể tốt hơn cho láng giềng nếu anh trả lại hẳn ngôi nhà, vì lúc ấy chúng tôi có thể có một gia đình định cư hẳn ở đấy. Nhưng có lẽ anh Bingley dùng ngôi nhà không phải cho sự tiện lợi của láng giềng mà là vì sự thuận tiện của chính anh ấy, và chúng tôi nghĩ anh sẽ giữ hoặc trả lại ngôi nhà theo cùng nguyên tắc ấy.

- Tôi sẽ không ngạc nhiên nếu anh ấy sẽ trả lại, ngay khi có người đến thuê.

Elizabeth không trả lời. Cô không muốn nói nhiều về anh bạn của anh. Vì không có chuyện gì khác để nói, cô quyết định để tùy anh chọn đề tài.

Anh hiểu ý, bắt đầu:

- Ngôi nhà này xem ra rất tiện nghi. Tôi nghĩ Phu nhân Catherine đã đóng góp vào đây nhiều trước khi anh Collins đến Huntsford lần đầu tiên.

- Tôi nghĩ đúng vậy, tôi tin bà không thể ban ơn theo cách nào quý hơn thế.

- Anh Collins xem ra có may mắn trong việc chọn lựa người vợ của anh.

- Vâng, đúng vậy. Những người thân của anh ấy sẽ rất mừng thấy anh gặp một trong những phụ nữ hiếm hoi rất có hiểu biết mà lại chấp nhận anh, hoặc đem lại hạnh phúc cho anh một khi họ chấp nhận. Bà bạn tôi có đầu óc hiểu biết xuất sắc – mặc dù tôi không chắc bà ấy có quyết định khôn ngoan nhất khi chịu lấy anh Collins. Tuy nhiên, bà có vẻ hoàn toàn hạnh phúc, và theo cách nhìn dè dặt, bà có cuộc hôn nhân rất thích hợp.

- Kể cũng rất mừng cho bà ấy đã ổn định cuộc sống trong khoảng cách rất thuận lợi với gia đình của bà ấy và bạn bè.

- Anh xem đây là khoảng cách rất thuận lợi à? Gần năm mươi dặm đấy.

- Và nếu năm mươi dặm đường tốt thì sao? Chỉ có hơn nửa ngày đường. Vâng, tôi cho đây là khoảng cách rất thuận lợi.

Elizabeth thốt lên:

- Tôi chưa bao giờ xem khoảng cách là một trong những lợi điểm trong hôn nhân. Tôi chưa bao giờ nói bà Collins đã ổn định gần gia đình của bà.

- Đây là bằng chứng cô gắn bó với Hertfordshire. Tôi đoán bất kỳ nơi nào nằm ngoài vùng Longbourn đều có vẻ xa xôi.

Khi anh nói, hình như anh mỉm cười nhẹ, và Elizabeth nghĩ cô hiểu ẩn ý của anh. Anh hẳn đoán cô đang nghĩ về Jane và Netherfield, và mặt cô ửng đỏ khi trả lời:

- Tôi không có ý nói một phụ nữ không nên ổn định quá gần gia đình bà. Xa hay gần chỉ là tương đối, tùy thuộc vào nhiều hoàn cảnh khác nhau. Khi có điều kiện khiến chi phí đi lại không thành vấn đề, khoảng cách không là gì cả. Nhưng đây không phải là trường hợp ở đây. Ông bà Collins có thu nhập thoải mái, nhưng vẫn không đủ để đi về thường xuyên – và tôi tin bà bạn của tôi sẽ không cho rằng mình ở gần gia đình của mình ngay cả khi khoảng cách chỉ còn một nửa.

Anh Darcy kéo chiếc ghế anh đang ngồi đến gần cô hơn một chút, nói:

- Cô không thể gắn bó với nơi chốn của mình như thế. Cô không thể cứ sống với Longbourn mãi được.

Elizabeth ngạc nhiên. Anh chàng cảm thấy có sự thay đổi nào đấy về cảm nghĩ. Anh kéo chiếc ghế ra sau, cầm một tờ báo trên bàn và liếc qua, nói với giọng lạnh lùng:

- Cô có thích Kent không?

Một mẫu đối thoại ngắn tiếp theo về đề tài vùng quê, với mỗi bên trầm tĩnh và đúng mực, cho đến khi Charlotte và em gái bước vào, sau một buổi đi dạo. Họ ngạc nhiên khi thấy hai người đang đối diện nhau. Anh Darcy thuật lại việc anh đã nhầm lẫn và đường đột với cô Bennet, và sau khi ngồi thêm ít phút không trò chuyện nhiều với ai, anh kiêu từ.

Charlotte nói ngay sau khi anh bước đi:

- Có ý gì vậy? Chị Eliza thân yêu, anh ấy đã yêu chị rồi, nếu không anh ấy không bao giờ đến thăm chị một cách thân mật như thế này!

Nhưng khi Elizabeth kể về sự im lặng của anh, mọi người thấy hình như không phải như thế, ngay cả Charlotte có ước mong. Sau khi đã phỏng đoán mọi điều, cuối cùng họ nghĩ anh đến thăm chỉ vì không có việc gì khác để làm, và điều ấy có thể đúng so với mùa này trong năm. Mọi môn thể thao ngoài trời đã chấm dứt. Bên trong là Phu nhân Catherine, sách vở, bàn bida, nhưng các chàng trai không thể bị giam hãm mãi giữa bốn bức tường. Kế bên là toà Tư dinh Cha xứ, hoặc là thú vui đi bộ đến đây, hoặc là vì những người sống ở đây, hai anh em họ tìm thấy thú vui đi bộ đến hầu như mỗi ngày. Hai người đến vào những giờ giấc buổi sáng khác nhau, có lúc đi riêng lẻ, có lúc đi chung với nhau, thỉnh thoảng có bà dì đi cùng. Mọi người thấy rõ Đại tá Fitzwilliam đến đây vì anh thích giao du với họ; ý nghĩ này khiến họ mến thích anh thêm. Elizabeth cảm thấy thoải mái khi gần anh cũng như khi thấy anh mến cô, khi thấy anh mến anh George Wickham mà một thời cô đã cảm mến; và mặc dù khi so sánh hai người, cô thấy cách cư xử dịu dàng của Đại tá Fitzwilliam ít lôi cuốn hơn, cô tin anh có thể có kiến thức cao hơn.

Nhưng tại sao anh Darcy hay đi đến toà Tư dinh Cha xứ thì khó hiểu hơn. Đây không phải là do thích giao du, vì anh thường ngồi suốt cả mười phút mà không hề mở miệng, và khi anh nói, dường như đấy là do cần thiết hơn là tùy tâm – một hy sinh theo phép tắc hơn là vì chính anh thích thế. Anh ít khi được hoạt bát. Bà Collins không thể biết tính nết anh ra sao. Đại tá Fitzwilliam đôi khi bông đùa về cung cách ngu xuẩn của anh cho thấy anh khác người, mà hiểu biết của bà Collins không thể nói được điều gì, khi bà muốn tin rằng sự thay đổi này là do tình yêu, thì đối tượng của tình yêu này, cô bạn Eliza, chỉ ngồi nghiêm nghị một mình để anh ấy tìm hiểu. Bà quan sát anh mỗi khi họ đến viếng Rosings và mỗi khi anh đến Huntsford, nhưng không thể hiểu được tâm tư anh. Hiển nhiên là anh hay nhìn cô bạn của bà, nhưng vẻ biệu lộ trong tia nhìn của anh thì không ai hiểu rõ. Đây là tia nhìn nghiêm chỉnh, chăm chăm; nhưng bà thường tự hỏi liệu có chút cảm tình nào qua đấy, và đôi khi bà không thấy gì ngoại trừ vẻ lơ đãng.

Một đôi lần bà cho Elizabeth biết có khả năng tình cảm anh đang nghiêng về cô, nhưng Elizabeth luôn luôn cười đùa về ý nghĩ ấy. Bà Collins nghĩ không nên nói thêm về việc này, vì có nguy cơ chỉ tạo thêm ảo tưởng để rồi chấm dứt trong tuyệt vọng.

Trong ý hướng tốt cho Elizabeth, đôi khi bà có chủ định giúp cô kết hôn với Đại tá Fitzwilliam. Hiển nhiên anh là người dễ mến nhất, chắc chắn rằng anh mến cô, anh hoàn toàn đạt đủ điều kiện; nhưng đối lại, với những lợi điểm này, anh Darcy được sự bảo trợ đáng kể của giáo hội, trong khi cậu em họ của anh không được gì.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

33. Chương 33

Một đôi lần khi thơ thẩn đi trong vườn, Elizabeth tình cờ gặp anh Darcy. Cô cảm thấy trở trêu không may đã dẫn anh đến nơi không ai buồn đến. Để đề phòng trường hợp này cho lần sau, cô báo cho anh biết trước rằng con đường ấy là nơi cô ưa thích nhất. Làm thế nào việc này xảy ra lần thứ hai thì thật là lạ lùng! Tuy vậy, nó xảy ra, và xảy ra lần thứ ba. Đường như đây là một tính xấu có chủ định, hoặc ý tự nguyện hối lỗi, vì vào các dịp này không phải chỉ có vài câu chào hỏi thông thường và một khoảnh khắc bối rối rồi đi tiếp, nhưng thật ra anh quay lại để cùng đi với cô. Anh không bao giờ nói nhiều, cô cũng không buồn nói hay nghe nhiều, nhưng cô nhận thấy trong buổi đi dạo lần thứ ba, anh đặt những câu hỏi lạ kỳ, không liên quan gì đến câu chuyện – về cảm tưởng của cô khi ở tại Huntsford, về ý tưởng của cô thích đi dạo một mình, ý kiến của cô về hạnh phúc của ông bà Collins. Khi nói về Rosings, việc cô không hiểu rõ về gia cư này, dường như anh có ý muốn mỗi khi cô đến Kent, cô cũng sẽ lưu lại ở đây. Lời nói của anh chứa ẩn ý này. Có thể nào anh nghĩ tới Đại tá Fitzwilliam trong ý tưởng của anh? Cô đoán, nếu anh có ý gì đấy, anh hẳn bóng gió về việc có thể diễn ra theo chiều hướng ấy. Việc này khiến cô khó chịu một chút, và cô vui thấy mình đã đi đến cánh cổng của vườn rào đối diện khu Tư dinh Cha xứ.

Một ngày, khi cô đang đi dạo và trầm tư về lá thư gần nhất của Jane, vướng bận đến vài đoạn cho thấy Jane đã không viết với tâm tư thoải mái, thay vì bị ngạc nhiên lẫn nữa vì anh Darcy, cô ngẩng đầu và thấy Đại tá Fitzwilliam đang đi đến. Cô vội giấu đi lá thư và cố mỉm cười:

- Tôi không biết trước rằng anh cũng thích đi dạo theo con đường này.

Anh đáp:

- Tôi đang đánh một vòng quanh khuôn viên theo thói quen của tôi mỗi năm, định kết thúc với buổi thăm viếng toà Tư dinh Cha xứ. Cô đang đi xa thêm nữa không?

- Không, tôi định quay trở lại một lúc sau.

Theo đó cô quay trở lại, và hai người cùng bước về hướng toà Tư dinh Cha xứ. Cô hỏi:

- Có chắc anh định rời Kent vào ngày thứ bảy không?

- Vâng, nếu Darcy không dời lại nữa. Nhưng tôi tùy thuộc vào anh ấy. Anh tùy ý thích sắp xếp công việc.

- Nếu anh ấy không được như ý thích sắp xếp, ít nhất anh ấy sẽ thích có quyền quyết định. Tôi chưa từng biết có người nào thích có quyền làm theo ý mình hơn anh Darcy.

Đại tá Fitzwilliam đáp:

- Anh ấy thích làm theo ý mình. Nhưng tất cả chúng ta đều như thế. Chỉ có điều anh ấy có phương tiện hơn người khác, vì anh giàu, và nhiều người khác thì nghèo. Tôi nói theo cảm tính. Một người con trai trẻ phải tập làm quen với việc tự tiết chế và sự lệ thuộc.

- Theo ý tôi, người con trai trẻ của một Bá tước có thể biết mỗi thứ một rất ít. Bây giờ, nói nghiêm túc, anh đã biết gì về việc tự tiết chế và lệ thuộc? Có khi nào vì thiếu tiền, anh không thể đi đến nơi mình muốn, hoặc không thể mua món mình thích?

- Đây là các câu hỏi về nội bộ gia đình – và có lẽ tôi chưa từng trải qua những khốn khổ như thế. Nhưng trong những việc lớn lao hơn, tôi có thể vẫn còn thiếu tiền. Các cậu trai trẻ không thể cứ muốn cưới ai là cưới.

- Trừ khi họ thích cưới những phụ nữ nhiều tiền, và tôi nghĩ họ thường như thế.

- Thói quen chi tiêu của chúng ta khiến chúng ta bị lệ thuộc quá nhiều, không có mấy người trong tầng lớp của tôi có thể cưới hỏi mà không phải bận tâm đến tiền bạc.

Elizabeth nghĩ, “liệu câu này có nhắm đến mình không?”, và cô đỏ mặt với ý tưởng. Nhưng cô trấn tĩnh lại, vui vẻ nói:

- Xin anh cho biết, cái giá thông thường của người con trai trẻ của một Bá tước là như thế nào? Trừ khi cậu anh họ đang bị bệnh, tôi đoán anh sẽ không yêu cầu trên năm mươi nghìn bảng.

Anh trả lời cô cùng theo cách thức đùa cợt, và hai người ngừng ở đây. Để phá bầu im lặng có thể khiến anh nghĩ cô đang bị xúc động với những lời vừa qua, cô nói:

- Tôi tưởng tượng cậu anh họ của anh dẫn anh đến đây chủ yếu là để có một người sai khiến. Tôi nghĩ anh ấy không muốn lập gia đình nhằm được thoải mái lâu dài như thế này. Nhưng, có lẽ em gái của anh ấy cũng thế, và vì cô ấy được anh ấy bao bọc, anh ấy có thể muốn làm gì với cô cũng được.

Đại tá Fitzwilliam đáp:

- Không, đây là lợi điểm mà anh ấy phải chia với tôi. Tôi cùng với anh ấy bảo hộ cô Darcy.

- Thật thế à? Và xin cho hỏi, anh bảo hộ theo cách nào? Cô ấy có gây khó khăn cho anh không? Những thiếu nữ ở tuổi cô đôi lúc khó quản lý, nên nếu cô ấy thật sự có tính khí nhà Darcy, cô có thể muốn làm theo ý mình.

Khi cô nói, cô để ý thấy anh đang nhìn cô chăm chú, và cách thức anh lập tức hỏi cô rằng do đâu cô đoán cô Darcy có thể gây khó khăn cho họ, khiến cô nghĩ bằng cách nào đây cô đã đi đến gần sự thật. Cô trả lời thẳng thắn:

- Anh không cần phải lo lắng. Tôi chưa từng nghe ai nói xấu về cô ấy, tôi còn tin chắc cô ấy là một trong những sinh vật dễ kiểm soát nhất trên thế giới. Nhiều phụ nữ tôi quen biết, như bà Hurst và cô Bingley, đều rất mến cô ấy. Tôi nghĩ tôi có nghe nói anh quen biết họ.

- Tôi có quen sơ với họ. Em trai của họ là một người dễ mến – anh ấy chơi thân với anh Darcy.

Elizabeth khô khan:

- À! Vâng. Anh Darcy tử tế với anh Bingley một cách khác thường, và chăm lo cho anh ấy rất nhiều.

- Chăm lo cho anh ấy! Vâng, tôi tin rằng Darcy thật sự chăm lo cho anh ấy trong những việc anh ấy cần chăm lo nhất. Theo những gì Darcy cho tôi biết trong chuyến đi này, tôi có lý do tin rằng Bingley mang ơn anh nhiều. Nhưng tôi phải xin lỗi anh ấy, vì tôi không nên đoán rằng Bingley là đối tượng. Tất cả đều là vô đoán.

- Anh có ý nói gì thế?

- Đây là tình huống mà Darcy dĩ nhiên không muốn mọi người đều biết, vì nếu gia đình Phu nhân biết được sẽ là điều khó chịu.

- Anh có thể tin tôi không tiết lộ ra.

- Cô nên nhớ tôi không có mấy lý do để đoán rằng đây là anh Bingley. Việc Darcy nói cho tôi nghe chỉ là thế này: anh đã tự khen mình đã cứu một người bạn thoát khỏi những phiền phức của một cuộc hôn nhân khinh suất, nhưng Darcy không nói rõ tên người hay chi tiết nào khác. Tôi chỉ nghĩ đây là Bingley vì tôi tin Bingley là mẫu thanh niên có cách cư xử đại dốt như thế, và vì tôi biết hai người đã thân thiết với nhau trong cả mùa hè vừa qua.

- Anh Darcy có cho anh biết lý do nào anh ấy muốn can dự như thế không?

- Tôi cho rằng cô gái bị nhiều chống đối mạnh mẽ.

- Và anh ấy đã dùng kỹ xảo gì để ngăn cách hai người?

Fitzwilliam mỉm cười:

- Anh ấy không nói cho tôi nghe về kỹ xảo của mình. Tôi đã kể cho cô tất cả những gì anh ấy nói cho tôi nghe.

Elizabeth không trả lời, tiếp tục bước đi, tâm tư ngập tràn công phần. Nhìn cô một lúc, Fitzwilliam hỏi tại sao cô có vẻ suy tư. Cô nói:

- Tôi đang nghĩ đến những gì anh đã kể cho tôi nghe. Cách cư xử của cậu anh họ của anh không hợp với cảm nghĩ của tôi. Tại sao anh ấy muốn làm quan toà cơ chứ?

- Ý cô muốn nói việc anh ấy can thiệp là nhiều sự phải không?

- Tôi nghĩ anh Darcy không có quyền gì mà phê phán tình cảm của bạn anh là đúng hay sai, hoặc tại sao chỉ dựa trên phán quyết của riêng mình mà anh ấy lại xác định và chỉ đạo bạn mình phải có hạnh phúc theo cách nào.

Cô tiếp, trầm tĩnh lại:

- Nhưng, vì chúng ta không biết chi tiết gì, kết án anh ấy là không công bằng. Không thể giả định là có nhiều tình cảm trong trường hợp này.

Fitzwilliam nói:

- Đây không phải là một phỏng đoán gượng ép, nhưng nó làm suy giảm một cách đáng buồn vinh quang chiến thắng của anh họ tôi.

Anh chỉ nói đùa, nhưng đối với cô, đây chính là hình ảnh của anh Darcy. Cô nghĩ không nên trả lời, nên cô thỉnh thoảng nói qua những việc khác cho đến lúc hai người về đến toà Tư dinh Cha xứ.

Ngay sau khi anh khách kiêu từ, khoá mình trong phòng, cô có thể suy nghĩ mà không bị gián đoạn về tất cả những gì cô đã nghe. Không thể cho rằng anh ám chỉ người nào khác ngoài những người cô quen biết. Trên thế gian này không thể có hai người chịu ảnh hưởng to lớn đến thế của anh Darcy. Cô không bao giờ hồ nghi việc Darcy can dự vào những biện pháp nhằm chia cách anh Bingley và Jane, nhưng cô luôn cho rằng cô Bingley là người chủ chốt. Tuy nhiên, nếu tính phù phiếm của anh không làm anh lạc lối thì chính anh là nguyên nhân, chính tính kiêu hãnh và bốc đồng của anh là nguyên nhân khiến Jane đã đau khổ, vẫn còn tiếp tục đau khổ. Anh đã làm tàn lụi mọi hy vọng về hạnh phúc của một con tim thiết tha, khoáng đạt nhất, và không ai có thể nói anh sẽ còn gây thương tổn cho đến bao giờ.

“Cô gái bị nhiều chống đối mạnh” là lời của Đại tá Fitzwilliam, và những chống đối mạnh mẽ này có thể là từ ông chú làm luật sư nơi miền quê và từ một ông chú khác tại London.

Cô nghĩ, với Jane không thể có vấn đề bị chống đối. Chị ấy là cả những gì dễ thương và hiền dịu! Chị có hiểu biết xuất sắc, đầu óc được mở mang, cử chỉ duyên dáng làm mê đắm lòng người. Cũng không có gì đáng chê trách ông bố, vì mặc dù hơi lập dị, ông cũng có những khả năng mà anh Darcy không thể khinh khi, và có vị thế đáng kính mà anh không thể nào đạt đến. Khi cô nghĩ đến bà mẹ, cô có phần bớt tự tin, nhưng cô không nghĩ bất kỳ sự chống đối nào ở đây lại có trọng lượng đối với anh Darcy. Cô tin rằng tính kiêu hãnh của anh sẽ bị tổn thương nặng do anh bạn thiếu vị thế trong xã hội, hơn là do họ kém ý thức. Sau cùng, cô tin chắc rằng anh bị chi phối một phần bởi tính kiêu hãnh xấu xa nhất của anh, một phần bởi anh muốn giữ anh Bingley cho em gái của anh.

Nỗi niềm xúc động và những giọt nước mắt khiến cô bị nhức đầu, đến buổi tối triệu chứng càng thêm nặng, đến nỗi cô không muốn đi đến Rosings để dự tiệc trà, thêm vào đấy là ý cô không muốn trông thấy mặt anh Darcy. Bà Collins thấy cô đúng là không được khoẻ nên không nài ép, cố ngăn anh chồng nài ép cô, nhưng anh Collins không thể che giấu lo lắng rằng Phu nhân Catherine có thể không được vui.

34. Chương 34

Khi họ đã đi, như thể muốn trút cơn giận đến anh Darcy, Elizabeth mang ra xem xét lại mọi lá thư Jane đã gửi cho cô từ khi đến chơi ở Kent. Các lá thư không có điều gì than phiền, không kể lể gì những chuyện đã qua hoặc về nỗi đau khổ hiện tại. Nhưng cô nhận ra mọi lá thư và hầu như ở mỗi dòng đều kém vui,

trong khi văn phong chị thường vui vẻ và với tâm tư thật sự bình thản thì khó che giấu được văn phong này. Elizabeth để ý thấy mọi câu từ đều mang ý tình thiếu thoải mái, mà nếu đọc lướt qua lần đầu sẽ không nhận ra. Lời khoe khoang đáng xấu hổ của anh Darcy, về việc anh có thể gây thương tổn như thế nào, giúp cô cảm nhận rõ ràng về nỗi đau khổ của chị mình. Cô lấy làm an ủi một ít khi nghĩ rằng chuyến thăm viếng của anh tại Rosings sẽ chấm dứt vào hai ngày kế. Niềm an ủi lớn hơn là trong vòng hai tuần cô sẽ gặp lại Jane, khi cô có thể giúp chị mình vực dậy tinh thần bằng tất cả tình thương có thể được.

Cô không thể nghĩ đến việc anh Darcy sẽ rời Kent mà không nhớ ra rằng cậu em họ cũng về theo anh. Nhưng Đại tá Fitzwilliam đã rõ ràng không có tình ý gì với cô, và tuy anh dễ mến, cô sẽ không có gì phải buồn vì anh.

Trong khi đã có chủ định như thế, thình lình cô nghe tiếng chuông cửa, tinh thần cô có phần xao xuyến khi nghĩ đây là Đại tá Fitzwilliam, vì đã có lần anh đến vào buổi tối và có thể lần này đến để thăm hỏi cô. Nhưng ý nghĩ này vụt tắt ngay, và tinh thần cô bị xao xuyến theo cách khác. Cô hoàn toàn ngạc nhiên khi thấy anh Darcy bước vào. Anh vội hỏi han về sức khỏe của cô, và tỏ ý muốn đến thăm để mong được biết cô đã có khá lên chưa. Cô trả lời theo cách lịch sự lạnh lùng. Anh ngồi một chốc, rồi đứng dậy đi lại quanh phòng. Elizabeth ngạc nhiên, nhưng không nói một lời. Sau khi im lặng đến ít phút, anh tiến đến phía cô trong dáng điệu khích động, rồi bắt đầu:

- Tôi đã chống chọi, nhưng vô ích. Không thể làm gì được cả. Tôi không thể làm gì được cả. Tôi không thể kiềm chế tình cảm của tôi. Cô phải cho phép tôi nói cho cô biết rằng tôi đã cảm mến và yêu cô mãnh liệt như thế nào.

Không ngôn từ nào có thể diễn tả sự kinh ngạc của Elizabeth. Cô nhìn chăm chăm, mặt đỏ bừng, hồ nghi và im lặng. Anh xem như thế là đủ để khích lệ anh, nên anh tiếp tục bộc bạch những gì đã khiến tình cảm của anh với cô nảy nở từ lâu. Anh nói thông suốt nhưng có những cảm xúc ngoài những cảm xúc của con tim cần được biểu lộ chi li, và trong chủ đề về tình cảm anh không được lưu loát hơn là về tính kiêu hãnh. Nhận thức của anh về vị thế thấp kém của cô – về việc mất danh giá – và về những ngáng trở trong gia tộc luôn luôn chống đối tình cảm như thế, được anh nồng nhiệt trình bày; sự nồng nhiệt dường như là do anh bị tổn thương hơn là cho mục đích cầu hôn.

Tuy đã mang ác cảm thâm sâu, cô không thể dừng đứng khi một người đàn ông thổ lộ ý tình như thế, và mặc dù chủ định của cô không lúc nào thay đổi, thoát tiên cô tiếc anh sẽ bị đau khổ, cho đến lúc, bị phạt ý vì lời lẽ tiếp theo của anh, trong cơn oán giận cô mất tất cả lòng trắc ẩn. Tuy nhiên, cô cố gắng giữ bình tĩnh để có thể nhẫn nại trả lời anh, khi anh chấm dứt. Anh kết luận bằng cách thổ lộ với cô tình cảm mãnh liệt mà anh không thể khuất phục dù qua bao nỗ lực, và anh tỏ ý hy vọng giờ cô có thể đáp lại tình anh. Khi anh nói thế, cô có thể dễ dàng nhận thấy rằng anh đã tin chắc sẽ được trả lời thỏa đáng. Anh nói đến nỗi lo âu, nhưng gương mặt anh toát ra vẻ tự tin thật sự. Tình cảnh như thế chỉ khiến cho cô tức giận thêm, nên khi anh ngừng, mặt cô đỏ bừng, và cô nói:

- Tôi tin rằng trong những trường hợp như thế này, cách thức thông thường là bày tỏ cảm kích về những ý tình đã thổ lộ, dù cho câu trả lời không cân xứng. Lễ tự nhiên là cần phải cảm kích, và nếu tâm tư tôi được như thế, tôi có thể cảm ơn anh bây giờ. Nhưng tôi không thể cảm ơn được – tôi không bao giờ mong muốn tình cảm của anh, và anh đã ban bố nó một cách miễn cưỡng nhất. Tôi lấy làm tiếc nếu tôi làm bất kỳ ai đau lòng. Tuy nhiên, việc này không phải do chủ định, tôi mong nó sẽ chóng qua. Những cảm xúc mà, như anh đã nói, từ lâu đã ngăn anh công nhận ý tình của anh, cũng có thể được trấn an không mấy khó khăn sau lời giải thích này.

Anh Darcy, đang đứng tựa lò sưởi với đôi mắt đăm đăm nhìn gương mặt của cô, dường như đón nhận những lời của cô với bức bối hơn là ngạc nhiên. Mặt anh tái lại vì tức giận, sự xáo trộn trong tâm tư anh thể hiện rõ ràng trong mọi dáng vẻ. Anh đang gắng sức tỏ ra điềm tĩnh, không muốn mở miệng khi anh chưa điềm tĩnh. Khoảnh khắc im lặng khiến Elizabeth cảm thấy chán ngấy. Cuối cùng, với một giọng cố giữ cho êm dịu, anh nói:

- Và đây là câu trả lời mà tôi được hân hạnh mong đợi! Có lẽ tôi muốn biết lý do tại sao tôi bị khước từ với quá ít cố gắng về phép lịch sự như thế. Nhưng việc này không quan trọng lắm.

Cô trả lời:

- Và tôi cũng muốn hỏi tại sao với ý đồ rõ ràng như thế nhằm xúc phạm và sỉ nhục tôi, anh lại muốn nói với tôi rằng anh đi ngược lại ý chí của anh, đi ngược lại lý lẽ của anh, ngay cả đi ngược lại bản chất của anh, để yêu tôi? Đây có phải là biện minh cho thái độ bất lịch sự không, nếu tôi đã bất lịch sự? Nhưng tôi có những khiêu khích khác. Anh thừa biết thế. Nếu cảm nghĩ của tôi không đối nghịch với anh, nếu tôi có cảm nghĩ khác, hoặc ngay cả cảm nghĩ thuận lợi, liệu anh có cho rằng mọi suy xét sẽ dẫn dụ tôi chấp nhận một con người đã có ý đồ hủy hoại, có lẽ cho đến cuối đời, hạnh phúc của người chị mình thương yêu nhất hay sao?

Khi cô nói những lời này, da mặt anh Darcy đổi màu, nhưng chỉ thoáng qua. Anh lắng nghe cô mà không tìm cách ngắt lời, trong khi cô tiếp tục:

- Tôi có mọi lý do trên thế gian này để nghĩ xấu về anh. Không động lực nào có thể biện minh cho vai trò bất công và hẹp hòi anh đã thể hiện ở đây. Anh không dám phủ nhận, anh không thể phủ nhận, rằng anh là người chủ chốt, nếu không phải là người duy nhất, đã theo cách độc ác nhất để chia rẽ hai người, phơi bày người này cho thế gian chê trách về tính thất thường và thiếu kiên định, phơi bày người kia cho thiên hạ chế giễu về những ước vọng tan tành, và khiến cả hai phải khổ sở.

Cô dừng lại và thấy, cùng với nỗi căm phẫn lúc đầu, anh đang lắng nghe với vẻ chứng tỏ anh không hề có ý ân hận. Anh lại còn nhìn cô với nụ cười biểu lộ vẻ hoài nghi trong xúc động.

Cô lặp lại:

- Anh có thể phủ nhận anh đã làm việc ấy hay không?

Anh trả lời, ra vẻ như trầm tĩnh:

- Tôi không có ý định phủ nhận rằng tôi đã làm mọi việc trong khả năng của tôi nhằm ngăn cách bạn tôi khỏi chị cô, hoặc phủ nhận rằng tôi đã vui vì đã thành công. Tôi đã tử tế với anh ấy hơn là cả chính tôi.

Elizabeth khinh miệt vẻ bề ngoài của thói biểu lộ cách phê phán lịch sự này, nhưng cô vẫn nắm bắt thực chất ý nghĩa của nó và không muốn hoà đồng với nó. Cô tiếp:

- Nhưng không phải chỉ có việc này khiến cho tôi ghét anh. Trước việc này rất lâu tôi đã có ý nghĩ về anh như thế nào. Nhiều tháng trước, anh Wickham đã kể cho tôi nghe về bản chất con người anh. Về việc này, anh có thể nói như thế nào? Anh có thể tự biện hộ bằng cách tưởng tượng ra một hành động thân thiện như thế nào? Hoặc anh muốn giải bày một cách sai lạc ra sao cho những người khác nghe?

Darcy nói với giọng kém hoà nhã, mặt ửng đỏ thêm:

- Cô đã quá quan tâm đến những vấn đề của anh ấy.

- Nếu đã biết qua những bất hạnh của anh ấy thì ai lại không quan tâm đến chứ?

Darcy khinh bỉ:

- Những bất hạnh của anh ấy! Vâng, những bất hạnh của anh ấy thật là lớn.

Elizabeth lớn tiếng:

- Và anh đã gây ra. Anh đã khiến anh ấy lâm vào cảnh khốn cùng hiện giờ, khốn cùng theo nghĩa tương đối. Anh đã nắm giữ mọi quyền lợi mà anh phải biết đã được sắp xếp cho anh ấy. Anh đã làm mất những năm tốt đẹp nhất của cuộc đời anh ấy, của cuộc đời tự lập mà lẽ ra anh ấy phải được hưởng. Anh đã làm mọi việc này! Và thêm vào đó, anh còn khinh khi và nhạo báng khi người ta nhắc đến những bất hạnh của anh ấy.

Darcy thốt lên, khi anh bước nhanh quanh gian phòng:

- Ý nghĩ của cô về tôi là như thế đấy! Cô phán xét về tôi là như thế đấy! Tôi cảm ơn cô đã giải thích tường tận. Theo như cách lý luận ấy, những lỗi lầm của tôi quả thật là nặng!

Anh ngừng bước, quay nhìn về phía cô:

- Nhưng có lẽ các lỗi này đáng lẽ đã được bỏ qua, nếu tính kiêu hãnh của cô không bị tổn thương vì tôi đã thổ lộ chân tình những đắn đo từ lâu đã ngăn tôi có ý định nghiêm túc. Các cáo buộc cay đắng này đáng lẽ đã được kiềm chế nếu tôi cố gắng thêm để che giấu những đấu tranh trong nội tâm tôi, để làm cho cô tự

mãn tin rằng tôi đã bị thúc ép bởi tâm tư không vương bận, thuần khiết; bởi lý lẽ, bởi hồi tưởng, bởi mọi thứ. Nhưng tôi ghét che giấu bất kỳ việc gì. Và tôi cũng không xấu hổ về các ý tình tôi đã thổ lộ. Các ý tình này là tự nhiên và chính đáng. Cô có thể mong tôi được vui trong vị thế thấp kém khi quan hệ với cô hay sao? Mong tôi tự chúc mừng về hy vọng của những người thân, những người có điều kiện hoàn toàn thấp hơn tôi, hay sao?

Elizabeth cảm thấy mỗi lúc thêm tức giận, nhưng cô cố gắng hết mức giữ bình tĩnh khi nói:

- Anh đã nhầm rồi anh Darcy, nếu anh cho rằng cách thức anh tỏ tình gây ảnh hưởng đến tôi theo bất kỳ chiều hướng nào khác, ngoại trừ một điều là đáng lẽ tôi đã có thể cảm thấy lo lắng cho anh khi tôi khước từ anh, nếu anh có cách cư xử như người lịch thiệp.

Cô thấy anh có vẻ giật thót mình, nhưng anh vẫn im lặng. Cô tiếp tục:

- Anh không thể tỏ tình với tôi theo bất kỳ cách nào khác hòng dẫn dụ tôi chấp nhận anh.

Một lần nữa, rõ ràng anh bị sững sốt. Anh nhìn cô với vẻ mặt vừa không muốn tin vừa cảm thấy mất thể diện. Cô tiếp tục:

- Ngay từ lúc đầu, gần như có thể nói là ngay từ khi tôi mới quen anh, thái độ của anh đã gây ấn tượng cho tôi để tôi hiểu rõ cái kiêu căng của anh, cái ngạo mạn của anh, và cái ích kỷ đáng khinh của anh đối với cảm nghĩ của những người khác, đến nỗi đây là cơ sở khiến tôi không chấp nhận anh, rồi theo đấy những sự kiện kế tiếp càng khiến tôi ghét anh thậm tệ, và chỉ chưa đến một tháng được biết anh, tôi nghĩ anh là người cuối cùng trên thế gian này tôi muốn lấy làm chồng.

- Cô đã nói đủ rồi. Tôi hoàn toàn hiểu những cảm nghĩ của cô, bây giờ tôi chỉ biết hổ thẹn cho những cảm nghĩ trước đây của tôi. Thứ lỗi cho tôi đã chiếm nhiều thời giờ của cô, và xin nhận những lời chúc tốt đẹp nhất cho sức khỏe và hạnh phúc của cô.

Anh vội vã bước ra khỏi phòng, và trong phút chốc Elizabeth nghe anh mở cánh cửa đi ra ngoài.

Tâm tư cô bây giờ bị xáo trộn và đau đớn dữ dội. Cô không biết tự vực mình dậy như thế nào; trong sự yếu mềm, cô ngồi xuống và khóc trong nửa giờ. Càng ngẫm nghĩ lại từng sự việc đã qua, cô càng sững sốt thêm. Cô đã nghe lời cầu hôn từ anh Darcy! Anh đã yêu cô từ nhiều tháng! Anh đã yêu cô mãnh liệt đến nỗi anh muốn cưới cô bất chấp mọi chống đối đã khiến anh phải ngăn cản bạn anh cưới chị cô! Và mọi chống đối cũng mạnh mẽ trong trường hợp của anh. Tất cả hầu như không thể tin nổi! Kể cũng phần khởi khi chính mình đã khơi dậy một cách vô thức tình yêu mãnh liệt như thế. Nhưng thói kiêu hãnh của anh – thói kiêu hãnh đáng khinh tởm, việc anh thú nhận không biết ngượng về cung cách anh đối xử với Jane – cung cách tự tin không thể tha thứ được dù anh không thể minh chứng, và thái độ vô cảm khi anh nhắc đến anh Wickham – hành động tàn nhẫn của anh đối với anh này mà anh không màng phủ nhận, tất cả đều vượt quá lòng trắc ẩn khi cô nghĩ đến tâm tình của anh.

Cô tiếp tục hồi tưởng trong tâm tư dao động cho đến khi tiếng còi xe của Phu nhân Catherine khiến cô nghĩ cô không thể che giấu khỏi mắt quan sát của Charlotte, và vội vã chạy về phòng mình.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

35. Chương 35

Elizabeth thức dậy sáng hôm sau với cùng các ý nghĩ và suy tư như khi cô chợp mắt. Cô chưa thể bình tâm lại từ nỗi kinh ngạc về những gì đã xảy ra; cô không thể nghĩ về bất cứ việc gì khác. Không làm được việc gì, sau khi ăn sáng, cô quyết định hít thở một chút khí trời và vận động. Cô đi thẳng đến con đường mòn mà cô yêu thích, khi hồi tưởng về anh Darcy đôi khi trở lại khiến cô dừng chân, và thay vì đi vào khu hoa

viên, cô quay lên con đường mòn dẫn cô xa hơn khỏi đường cái. Hàng rào khu hoa viên vẫn là ranh giới một bên, và chẳng bao lâu cô đã đi qua một trong những cánh cổng dẫn vào bãi đất hoang.

Sau khi đã đi hai ba lần dọc theo đoạn này của con đường mòn, thời tiết dễ chịu của buổi sáng khiến cô dừng lại trước các cánh cổng và dừng lại trong hoa viên. Thời gian năm tuần cô lưu lại Kent đã làm thay đổi cảnh vật rất nhiều, mỗi ngày cây cối trở nên xanh tươi thêm. Cô sắp tiếp tục bước đi khi cô thoáng thấy một thanh niên trong lùm cây dọc bờ rìa hoa viên; anh đang đi về phía cô. Sợ rằng đây là anh Darcy, cô quay trở lại. Nhưng người này đã đi đến khá gần để nhận ra cô, nhanh chóng bước đến, gọi tên cô. Cô đã quay đi, nhưng khi nghe gọi đến tên mình, mặc dù với giọng của anh Darcy, cô lại quay về hướng cánh cổng. Vào lúc ấy, anh cũng đi đến cánh cổng, đưa ra một lá thư mà cô tiếp nhận do phản xạ, anh nói với dáng vẻ ngạo mạn:

- Tôi đã đi dạo qua mấy lùm cây với hy vọng gặp được cô. Xin cô cho tôi một vinh hạnh là cô sẽ đọc thư này được không?

Và rồi, khẽ cúi đầu chào, anh đi về hướng đồn điền; chẳng bao lâu sau thì mất hút.

Không trông mong gì niềm vui nhưng với sự hiếu kỳ mạnh mẽ nhất, Elizabeth mở lá thư, và với nỗi phân vân càng lúc càng tăng, cô nhận thấy phong thư chứa hai tờ giấy viết thư, viết chữ dày đặc. Ngay phong bì cũng khá dày. Vừa bước đi dọc con đường mòn, cô bắt đầu đọc. Thư đề ngày từ Rosings, lúc tám giờ sáng, nội dung như sau:

“Thưa cô, cô không nên hốt hoảng khi nhận thư này vì lo nó lặp lại tâm tư kia hoặc cầu khẩn thêm lần nữa, mà tất cả đã khiến cô kinh tởm tối hôm qua. Tôi viết mà không có ý định muốn cô đau khổ, hoặc có ý nhún nhường về phần tôi bằng cách vương vấn với ước vọng không thể quên lãng quá sớm, ước vọng về hạnh phúc cho cả hai. Đáng lẽ không cần nỗ lực để viết và đọc thư này nếu không cần phải viết ra và đọc qua về cá tính của tôi. Vì thế, cô nên lượng thứ cho tôi đã tự tiện đòi hỏi sự chú ý của cô. Tôi biết tâm tư của cô sẽ chú ý một cách miễn cưỡng, nhưng tôi đòi hỏi sự chú ý do thái độ công bằng của cô.

“Tôi qua cô đã kết án tôi với hai tội danh có tính chất hoàn toàn khác hẳn nhau, có tầm mức không bằng nhau. Tội danh thứ nhất là, bất chấp tình cảm của mỗi bên, tôi đã ngăn cách anh Bingley khỏi chị cô; còn tội danh kia là tôi đã hủy hoại sự sung túc tức thời và làm tan vỡ mọi triển vọng của anh Wickham, trong thách thức với mọi khẩn cầu, trong thách thức với danh dự và nhân bản. Một cách cổ tình và ngang ngạnh đã chối bỏ người bạn thời tuổi nhỏ, người mà cha tôi yêu mến, người trai trẻ không có nơi nương tựa nào khác hơn là sự bảo trợ của chúng tôi, người đã được nuôi nấng để lớn lên tự bươn chải. Đây là hành động tồi tệ không gì sánh được khi chia cách hai người trai trẻ mà tình thương có thể nảy nở chỉ sau vài tuần.

“Nhưng từ lời kết án nặng nề được tuyên bố một cách phóng túng trong buổi tối hôm qua, đối với mỗi trường hợp, tôi hy vọng trong tương lai cô sẽ tin tôi, nếu cô đọc qua những giải trình dưới đây về hành vi và động lực của tôi. Nếu trong khi giải thích, tôi đề cập đến những cảm nghĩ có thể khiến cô khó chịu, tôi chỉ biết xin cô thứ lỗi. Nhưng tôi cần phải đề cập, và nếu xin lỗi thêm lại là vô lý.

“Khi vừa đến cư ngụ ở Netherfield không lâu, tôi cũng như với những người khác đã thấy rằng anh Bingley có cảm tình với cô chị cả của cô hơn là với bất kỳ người con gái trẻ nào khác trong vùng. Nhưng chỉ khi đến buổi dạ vũ ở Netherfield, tôi mới nhận ra tình cảm nghiêm túc của anh ấy. Tôi thường thấy anh yêu đương trước đây. Tại buổi dạ vũ ấy, trong khi tôi có hân hạnh được khiêu vũ với cô, lần đầu tiên qua ngài William Lucas, tôi được biết rằng việc anh Bingley để ý đến chị của cô đã khơi hy vọng về một cuộc hôn nhân giữa hai người. Ông ấy nói về việc này như đã thành chắc chắn, chỉ còn ngày giờ là chưa được định.

“Từ lúc ấy, tôi để tâm quan sát thái độ của bạn tôi, và nhận thấy tình cảm của anh Bingley đối với chị cô vượt quá những gì mà tôi đã từng chứng kiến nơi anh. Tôi cũng quan sát chị của cô. Dáng vẻ và cử chỉ của chị ấy vẫn cởi mở, vui tươi và duyên dáng như bao giờ, nhưng không có biểu hiện đặc biệt nào về tình cảm, và sau khi xem xét kỹ lưỡng trong buổi tối ấy, tôi tin rằng mặc dù chị vui vì được anh ấy để ý đến, chị không có ý mời gọi sự chú ý bằng cách tỏ lộ bất kỳ tâm tư nào. Nếu cô không bị nhầm ở đây, tôi có thể nhầm. Cô hiểu chị ấy hơn tôi, nên tôi có thể nhầm. Nếu đúng như thế, nếu tôi bị nhầm, để gây đau khổ cho chị ấy, cô có lý khi phẫn nộ. Nhưng tôi không ngần ngại mà cả quyết ngay rằng, dù cho tính tình chị ấy có dễ mến ra sao đi nữa, tâm tư chị không dễ gì bị dao động, khi xét qua vẻ trầm lặng trên nét mặt và trong tư thái của chị mà một người quan sát nhạy cảm có thể nhận ra. Thật lòng tôi muốn tin rằng chị ấy

lạnh nhạt, nhưng tôi xin mạo muội nói thêm rằng những niềm hy vọng hay những mối lo sợ thường không ảnh hưởng đến việc tìm hiểu và quyết định của tôi. Không phải tôi tin chị ấy lạnh nhạt vì tôi mong như thế. Tôi tin điều này vì dựa trên nhận thức vô tư; cũng thật sự như thế tôi có lý do để ước mong. Tôi chống đối cuộc hôn nhân không phải chỉ vì chống đối, và tôi hôm qua tôi nhận ra rằng cần có những cảm xúc mạnh mẽ nhất để gạt sang một bên các chống đối này, trong trường hợp của tôi; nếu thiếu các mối quan hệ thì không tôi tệ cho anh ấy nhưng rất tồi tệ với tôi.

“Nhưng mỗi ác cảm có những nguyên nhân khác mà chính tôi muốn cố quên vì chúng không hiển hiện trước tôi, mặc dù hiện giờ vẫn còn, và còn ở mức độ ngang nhau trong cả hai trường hợp của anh Bingley và tôi. Tôi cần phải nói qua về những nguyên nhân này, tuy ngắn gọn. Hoàn cảnh của gia đình cô, mặc dù thiếu thoải mái, không đáng kể gì so với sự ham muốn vật chất thường được đồng nhất biểu lộ qua bà nhà, qua ba em gái của cô, đôi lúc qua cả ông nhà. Tôi xin lỗi cô, tôi cảm thấy đau đớn nếu tôi xúc phạm cô. Nhưng khi cô và chị cô tỏ ra ngần ngại về khiếm khuyết của những người thân của mình và phật ý về việc biểu hiện khiếm khuyết này, xin hai cô lấy làm tự an ủi khi nghĩ rằng thái độ của hai cô đã tránh sự phê phán mà những người khác đã mắc phải, mà còn giúp hai cô được khen ngợi nhiều, cũng như khiến ý thức và tính khí của cả hai đáng được tôn trọng.

“Tôi chỉ có thể nói thêm rằng, từ những gì xảy ra trong buổi tối ấy, nhận xét của tôi về mọi người được xác định, và tôi càng bị xui khiến thêm phải hành động để bảo vệ cho bạn tôi nhằm tránh một cuộc hôn nhân thiếu hạnh phúc. Như cô còn nhớ, tôi tin chắc thế, vào ngày kế, anh ấy rời Netherfield để đi London với ý định sẽ sớm trở lại. Bây giờ tôi xin giải thích về hành động của tôi. Cả em gái của anh ấy và tôi đều cùng lo lắng, chẳng bao lâu chúng tôi cùng nhận ra sự trùng hợp này, cả hai đều cùng có ý thức rằng không nên để mất thời giờ trong việc ngăn cách anh, nên chúng tôi đều quyết định cùng đi London với anh. Nơi đây, tôi đã cố sức chỉ ra cho bạn mình thấy những bất lợi của việc chọn lựa như thế. Tôi cố thuyết phục anh ấy một cách tha thiết. Nhưng dù cho việc quả trách này có thể khiến anh phân vân hoặc hoãn đi đến quyết định, tôi không tin rồi sau này nó có thể ngăn cản cuộc hôn nhân, nếu không do thái độ hờ hững của chị cô. Trước đây, anh ấy đã tin rằng chị ấy sẽ đáp trả tình anh với lòng quan tâm chân thành, nếu không được ngang bằng. Nhưng anh Bingley bẩm sinh có tính e dè, anh dựa vào nhận xét của tôi hơn là của anh. Vì thế, thuyết phục anh rằng anh đã tự dối lòng là việc dễ dàng. Khi tôi đã làm cho anh tin rồi, thì khẩn cầu anh đừng trở về Hertfordshire không phải là việc làm khó khăn.

“Tôi không thể tự trách tôi đã làm đến mức như thế. Trong cả vụ việc, chỉ có một hành động của tôi khiến tôi không hài lòng khi tôi nhớ lại, đây là tôi đã hạ mình để tận dụng nghệ thuật che giấu anh việc chị cô lúc ấy đang ở trong thành phố. Tôi được biết tin này, cô Bingley cũng thế, nhưng anh Bingley thì không hề biết. Có thể là hai người gặp nhau mà không có hậu quả gì tai hại, nhưng tôi xem chừng tâm tư của anh chưa thể được dập tắt hẳn nên vẫn có chuyện bất lợi khi gặp chị ấy. Có lẽ việc giấu diếm, ngụy trang này đi ngược lại với bản chất của tôi. Tuy nhiên, tôi đã làm việc ấy, và làm để mong đạt được điều tốt đẹp nhất. Về việc này, tôi không có gì để nói thêm, không có lời xin lỗi nào khác. Nếu tôi có làm chị cô bị tổn thương, thì đây là vượt ngoài ý định của tôi; và mặc dù những động lực đã lôi kéo tôi có vẻ như chưa đủ minh chứng với cô, tôi chưa biết phải lên án những động lực này như thế nào.

“Về lời kết án kia, nặng hơn việc trước, cho rằng tôi gây tổn hại đến anh Wickham, tôi chỉ có thể bác bỏ bằng việc kể cho cô rõ tất cả những mối quan hệ của anh ấy đối với gia đình tôi. Anh ấy đặc biệt kết án tôi không hay biết gì, nhưng theo sự thật tôi sẽ trình bày, tôi có thể viện đến những nhân chứng có tính trung thực không ai có thể chối cãi. Anh Wickham là con của một người rất đáng kính, và ông cụ trong nhiều năm làm quản lý cho tất cả sự sản tại Pemberley, nhờ đức hạnh của ông trong công việc, ông được tín nhiệm cao, nên lẽ tự nhiên là cha tôi đã giúp đỡ ông cụ. Riêng về George Wickham, cha tôi đã rất tử tế với anh ấy, vốn là con nuôi của ông. Cha tôi giúp cho anh ấy ăn học cho đến đại học Cambridge. Sự hỗ trợ này càng thêm quan trọng vì ông cụ của anh ấy nghèo do lối sống phóng túng của bà vợ nên không thể giúp cho anh ấy học hành được nên người. Cha tôi không những yêu mến những mối giao du luôn hấp dẫn của anh, mà còn rất coi trọng anh, hy vọng anh sẽ có sự nghiệp trong giáo hội, nên ông có ý định hỗ trợ cho anh theo chiều hướng này. Riêng về phần tôi, chỉ sau nhiều, rất nhiều năm, tôi mới bắt đầu nghĩ về anh theo một hướng khác. Những thiên tư thấp kém, thiếu nguyên tắc mà anh đã cẩn thận che giấu người bạn thân nhất của anh không thể vượt qua tầm quan sát của một người gần ngang bằng tuổi anh, và là người đã có những cơ hội được trông thấy anh trong những tình huống anh không phòng bị. Ở đây, một lần nữa tôi lại làm cô đau đớn, đến mức nào chỉ có cô mới biết. Nhưng những tình cảm mà anh Wickham đã khơi

dậy nơi cô là thế nào chẳng nữa, sự hồ nghi về bản chất của những tình cảm này không thể ngăn tôi phơi bày con người thật của anh ấy.

“Tôi còn có thêm một động lực khác. Ông cụ tôi qua đời khoảng năm năm trước, và tình thương mến của ông đối với anh ấy vẫn bền vững, đến nỗi trong di chúc của ông mà ông đặc biệt truyền đạt đến tôi, có ghi sẽ hỗ trợ cho sự thăng tiến mà nghề nghiệp anh ấy cho phép, và nếu anh ấy thụ giới, sẽ dành cho anh ấy một khoản trợ cấp đáng giá từ gia đình. Cũng có một khoản thừa kế một nghìn bảng. Cha anh ấy qua đời sau cha tôi ít lâu, trong vòng một năm sau đấy, anh Wickham viết thư báo tin cho tôi rằng cuối cùng anh đã quyết định không thụ giới, anh hy vọng tôi có thể xem xét giúp đỡ ngay cho anh thêm về tài chính thay vì chờ cho đến khi anh được bổ nhiệm. Anh thêm rằng anh có ý định học luật, và tôi phải công nhận rằng một nghìn bảng không thể nào đủ cho anh. Tôi ước mong, hơn là tin tưởng, rằng anh thành thật. Nhưng dù sao đi nữa, tôi vẫn sẵn lòng thuận theo đề nghị của anh. Tôi biết rằng anh Wickham không nên trở thành một giáo sĩ. Vì thế, vụ việc được thu xếp ngay sau đó. Anh tuyên bố từ bỏ mọi sự đòi hỏi về sự hỗ trợ của giáo hội sau này anh có điều kiện nhận lãnh, thay vào đấy, anh nhận ba nghìn bảng. Mọi quan hệ giữa chúng tôi giờ dường như bị tan rã. Tôi nghĩ về anh quá thấp nên tôi không muốn mời anh đến Pemberley, hay giao du với anh trong thành phố. Tôi tin rằng anh sống chủ yếu trong thành phố, nhưng việc học luật chỉ là một cái cớ, và giờ đây thoát khỏi mọi kiểm chế, anh sống biếng nhác và phung phí.

“Trong khoảng ba năm, tôi ít được biết tin về anh, nhưng khi khoản trợ cấp anh nhận đã cạn, anh viết thư cho tôi để xin thêm. Anh thuyết phục tôi, và tôi không có gì khó khăn để tin anh rằng anh đang bị thiếu thốn. Anh đã thấy việc học luật là không có lợi; bây giờ anh quyết chí được thụ phong, nếu tôi chuyển cho anh phần còn lại của khoản trợ cấp. Anh tin rằng anh có quyền hưởng khoản này, vì anh biết tôi không cần phải hỗ trợ ai khác, và tôi hẳn không thể quên những ý định của ông cụ tôi. Cô không thể trách tôi đã từ chối lời khẩn cầu của anh, hoặc bác bỏ mọi lời cầu xin được lập đi lập lại sau đấy. Sự oán giận của anh ấy có cường độ ngang bằng tình trạng khổ sở vì thiếu kém vật chất của anh, và chắc chắn anh đã nói xấu tôi với những người khác một cách dữ dội như anh đã trách móc tôi.

“Sau thời gian này, mọi vẻ bề ngoài về mối quan hệ giữa hai chúng tôi đều bị vứt bỏ. Tôi không biết anh ấy sinh sống bằng cách nào. Nhưng mùa hè rồi, anh ấy lại buộc tôi phải chú ý đến anh một cách đau khổ. Bây giờ tôi phải nhắc đến một sự kiện mà chính tôi muốn quên đi, chỉ vì hiện giờ tôi đành bắt buộc phải tiết lộ. Dông dài như thế, tôi nghĩ tôi có thể tin cô giữ kín vụ việc. Cô em Georgiana của tôi, kém tôi hơn mười tuổi, được giao cho người cháu của mẹ tôi, Đại tá Fitzwilliam, và tôi giám hộ. Khoảng một năm trước đây, cô rời trường học, một cơ ngơi cho cô được thiết lập tại London, và cô cùng với bà quản lý cơ ngơi này đi đến Ramsgate, từ đây cô tìm đến anh Wickham. Chắc chắn việc này là do chủ định, vì anh ấy và bà Younge đã quen biết nhau từ trước. Bà đã lừa dối chúng tôi một cách đáng buồn; qua sự thông đồng và giúp đỡ của bà, anh tán tỉnh Georgiana. Trái tim dễ mềm yếu của cô em gái có ấn tượng mạnh về lòng tốt của anh đối với một đứa trẻ, cho đến nỗi cô bé bị thuyết phục rằng nó yêu anh ta rồi đồng ý cùng anh bỏ đi trốn. Lúc ấy cô bé mới mười lăm, nên đây là một cái cớ để trốn đi, và sau khi đã nói đến sự khinh suất của nó, tôi lấy làm vui mà thêm rằng tôi được biết việc này là qua cô bé. Tôi đến gặp hai người một hoặc hai ngày trước khi họ trù định đi trốn. Georgiana, vì không muốn làm người anh, mà cô cũng xem như người cha, đau khổ và xúc phạm, đã khai với tôi tất cả vụ việc. Cô có thể tưởng tượng tôi đã nghĩ gì và hành động như thế nào. Vì nghĩ đến phẩm giá và tình cảm của em gái, tôi đã giữ kín vụ việc, nhưng tôi đã viết thư cho anh Wickham (đã bỏ đi ngay sau đấy), và dĩ nhiên bà Younge bị cho nghỉ việc. Chắc chắn đích nhắm của anh Wickham là sự sản của em gái tôi, khoảng ba mươi nghìn bảng, nhưng tôi không khỏi đoán rằng ý muốn trả thù tôi cũng là một nguyên nhân xui khiến mạnh mẽ. Thật ra, sự trả thù của anh đáng lẽ đã có thể trọn vẹn.

“Thưa cô, tôi đã kể một cách trung thực mọi diễn biến cũng liên quan đến hai chúng ta. Nếu cô không bác bỏ câu chuyện vì cho là dối trá, tôi hy vọng cô sẽ rút lại lời kết án của cô về việc tôi đối xử với anh Wickham một cách tàn nhẫn. Tôi không rõ anh ấy đã gây ảnh hưởng đến cô theo cách nào, với lời lẽ dối trá ra sao, nhưng có lẽ nên tin rằng anh ấy đã thành công. Trước đây cô không hề biết gì về các việc này, cô không có khả năng tự tìm hiểu, và chắc chắn cô không có thiên tư nghi ngờ. Có thể cô tự hỏi tại sao tôi không kể hết các việc này tối hôm qua. Nhưng lúc ấy tôi không thể giữ tự chủ để biết có thể, hoặc cần, nói ra điều gì. Về sự thật phía sau những gì tôi kể ở đây, tôi có thể viện dẫn Đại tá Fitzwilliam để làm nhân chứng. Vì anh có quan hệ gần gũi và sống thân cận với chúng tôi, vẫn còn là một người chấp hành di chúc của cha tôi, anh đã không tránh khỏi được biết rõ mọi chi tiết. Nếu cô ghét tôi cay đắng đến nỗi mọi lời giải bày của tôi trở

nên vô giá trị, cô vẫn có thể giải bày tâm sự với người em họ của tôi, và vì cô có thể có dịp hỏi ý kiến anh ấy, tôi đã cố gắng tìm cơ hội để trao thư này cho cô sáng nay.

“Tôi chỉ có thêm lời rằng xin Thượng đế ban phúc lành cho cô.Fitzwilliam Darcy”

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

36. Chương 36

Khi anh Darcy trao cho cô lá thư, Elizabeth đã không trông mong anh cầu hôn với cô lần nữa, cô cũng hoàn toàn không thể đoán trước về nội dung. Nhưng cô sốt sắng đọc, và lá thư đã gây những tương phản trong tâm tư cô. Không thể định rõ những ý nghĩ của cô khi cô đọc qua lá thư. Thoạt đầu cô ngạc nhiên mà hiểu rằng anh tin anh có khả năng xin lỗi cô, và cô vẫn khẳng khái tin chắc anh không có lời giải thích nào mà mặc cảm xấu hổ không che đậy được. Với thiện kiến mạnh mẽ chống lại mọi điều anh có thể nói, cô bắt đầu với lý giải về việc đã xảy ra ở Netherfield. Cô háo hức đọc, nhưng vì nôn nóng muốn biết câu kế tiếp nói gì, cô không thể nhận thức rõ về điều mình đang đọc. Cô lập tức cho rằng việc anh tin chị cô hờ hững là sai, và việc anh lý giải về các chống đối thật sự mạnh mẽ khiến cô quá tức giận không muốn công tâm suy xét về anh. Anh đã không cho thấy anh hối tiếc về những gì anh đã làm; cung cách của anh không phải là ăn năn mà là cao ngạo. Tất cả là kiêu hãnh và xấu xược.

Nhưng khi anh đề cập chuyện anh Wickham, khi cô đọc với chú tâm hơn, các sự kiện, nếu có thật, hẳn vất bỏ mọi cảm nghĩ tốt của cô về giá trị của anh này. Cảm nghĩ của cô càng trở nên đau đớn và càng khó định nghĩa. Cô vô cùng ngạc nhiên, lo lắng, ngay cả kinh hoàng. Cô muốn bác bỏ tất cả, luôn luôn hét lên: “Việc này không đúng! Không thể như thế được! Đây là điều láo toét!” Và khi cô đã đọc xong lá thư, tuy không nhớ gì về một hai trang cuối, cô vội xếp lá thư lại, nghĩ chắc chắn rằng cô không nên tin nó, rằng cô sẽ không bao giờ đọc lại nó.

Trong tình trạng tâm tư bị bắn loạn như thế, với những ý định không biết bám víu vào đâu, cô tiếp tục bước đi. Nhưng cô không thể tự chủ được, lại mở lá thư ra, cố gắng trấn tĩnh trong tâm trạng đau khổ đọc lại mọi điều nói về Wickham, và cô xem xét ý nghĩa trong từng câu. Thư viết về mối quan hệ của anh Wickham với gia đình Pemberly đều đúng như anh đã kể. Lòng nhân hậu của ông cụ quá cố Darcy cũng đúng như lời anh nói, tuy trước đây cô không biết rõ lắm. Đến đây, mọi việc đều ăn khớp với nhau, nhưng khi cô đọc đến đoạn nói về bản di chúc thì có khác biệt lớn. Cô vẫn còn nhớ về khoản trợ cấp mà Wickham nói, và khi suy ngẫm từng lời anh nói, cô không khỏi nghĩ rằng hoặc anh này hoặc anh kia ăn ở hai lòng một cách tệ hại, và trong một khoảnh khắc cô tự hào rằng mình đã không nhầm lẫn. Nhưng khi cô tiếp tục đọc, rồi chăm chú đọc lại, các chi tiết tiếp theo về việc Wickham từ bỏ mọi đòi hỏi về khoản hỗ trợ, mà thay vào đây nhận khoản tiền ba nghìn bảng, làm cô băn khoăn. Cô đặt lá thư xuống, cân nhắc mọi tình huống mà cô cho là công tâm – thận trọng về giả định trong mỗi câu – nhưng cô không thể có kết luận. Mỗi bên đều cả quyết điều mình nói. Cô lại đọc tiếp. Nhưng mỗi dòng đều cho thấy rõ hơn rằng vụ việc, mà cô đã tin không một mưu mô nào có thể trình bày như thế hầu tạo ra hình ảnh anh Darcy không tồi tệ lắm, đã qua một bước hoặc khiến anh trở nên hoàn toàn vô tội.

Sự phung phí và phóng khoáng mà anh đã không đắn đo kết tội cho anh Wickham khiến cô bị sốc, càng bị sốc thêm vì cô không thấy có chứng cứ bất công nào. Cô chưa từng nghe nói đến anh Wickham trước khi anh gia nhập quân ngũ theo lời thuyết phục của anh trai trẻ, người đã khơi lại mối quen biết hời hợt khi tình cờ gặp lại anh trong thành phố. Không ai tại Herfordshire biết gì về cuộc sống trước kia của anh ngoại trừ những điều chính anh nói ra. Về con người thật của anh, cô không bao giờ muốn dò hỏi. Nét mặt, giọng nói và cử chỉ của anh đều ngay lập tức xác minh mọi đức tính của anh. Cô cố gắng nhớ lại vài đức tính, vài nét độc đáo về tính toàn vẹn hay nhân đức có thể giúp biện hộ cho anh chống lại lời tố giác của anh Darcy, hoặc ít nhất có thể bào chữa những lầm lỗi thông thường theo như cô nghĩ, mà anh Darcy đã

miêu tả là biếng nhác và thói hư tật xấu đã kéo dài trong nhiều năm. Nhưng cô không nhớ lại điều gì như thế. Cô có thể thấy anh ngay trước mặt cô, mỗi phong thái và lời lẽ đều có sức thu hút, nhưng cô không thể nhớ lại về điểm nào về thực chất đức tính của anh, ngoại trừ sự tán thành của láng giềng và tình quý mến do khả năng giao tiếp của anh trong đám thực khách. Sau một lúc suy nghĩ về điểm này, cô lại tiếp tục đọc. Nhưng, hỡi ôi! Câu chuyện tiếp theo về ý đồ của anh đối với cô Darcy, được xác minh vài điều qua câu chuyện cô trao đổi với Đại tá Fitzwilliam trong buổi sáng hôm trước, và cuối cùng được dẫn chứng sự thật về mọi chi tiết qua chính Đại tá Fitzwilliam – người đã cho cô biết về quan ngại của anh trong những việc làm của cậu anh họ, là người có nhân phẩm mà cô không có lý do nghi ngờ. Có một lúc cô quyết định sẽ hỏi chuyện anh, nhưng ý định bị lung lay vì cô thấy khó xử mà hỏi chuyện. Cuối cùng cô loại bỏ hẳn ý định vì tin chắc anh Darcy không bao giờ mạo hiểm đề nghị như thế nếu anh không đảm bảo được người em họ sẽ minh chứng cho anh.

Cô nhớ lại rõ ràng về mọi chuyện được trao đổi giữa Wickham và cô trong buổi tối hai người gặp nhau, lần đầu tiên tại nhà ông Phillips. Nhiều câu nói của anh vẫn còn in rõ trong hồi tưởng của cô. Giờ đây cô giật mình nghĩ lại rằng cách nói chuyện như thế với một người còn xa lạ là không phải phép, cô ngạc nhiên tự hỏi tại sao lúc trước mình không nghĩ ra việc này. Cô nghĩ anh thiếu tế nhị khi trình bày về anh như thế, các lời phát biểu và hành động của anh thiếu nhất quán. Cô nhớ anh đã khoe khoang rằng anh không sợ phải gặp anh Darcy, rằng anh Darcy có thể ra đi nhưng anh sẽ trụ lại; tuy thế, anh đã lánh mặt ở buổi dạ vũ ở Netherfield trong tuần kế tiếp. Cô cũng nhớ rằng, cho đến lúc gia đình Netherfield ra đi, anh chỉ kể câu chuyện của anh cho cô chứ không cho ai khác, nhưng sau khi họ đi, câu chuyện được bàn tán khắp nơi. Cô nghĩ anh đã không một chút ngại ngùng, không một chút đắn đo để tìm cách triệt hạ tư cách của anh Darcy, mặc dù anh trấn an cô rằng vì kính trọng hương hồn ông cụ, anh sẽ không bao giờ vạch mặt người con.

Mọi chuyện liên quan đến anh giờ đã đổi khác! Việc anh chú ý đến cô King giờ đây chỉ là hậu quả của những tâm ngầm hám lợi thuần túy và có ý trả thù, và tài sản nghèo nàn của cô này cho thấy các ước vọng của anh không còn là điều độ mà là do háo hức muốn nắm bắt lấy bất kỳ thứ gì. Thái độ của anh đối với chính cô giờ đây không thể là do động lực có thể chấp nhận được; hoặc anh bị thất vọng vì tài sản kém của cô, hoặc tính phù phiếm của anh đã được thoả mãn sau khi anh khơi dậy lòng ưu ái mà cô tin rằng cô đã biểu lộ một cách thiếu cẩn trọng. Mọi ý tưởng bào chữa cho anh giờ dần dần phai nhạt. Qua lời giải trình của anh Darcy, cô đành phải chấp nhận rằng anh Bingley, khi được Jane hỏi đến, đã từ lâu cho rằng anh không có lỗi trong vụ việc. Cô nhận ra rằng, trong suốt thời gian anh Darcy và cô có mối quan hệ khiến cuối cùng hai người đến gần nhau và khiến cô có thể biết rõ lối sống của anh, tuy anh có kiêu hãnh và khó chịu, nhưng cô chưa từng thấy bất kỳ điều gì có thể chỉ ra rằng anh thiếu nguyên tắc hay không công tâm. Bất kỳ điều gì nói lên những thói quen vô tín ngưỡng hoặc vô đạo đức. Trong các mối giao hảo, anh đều được trọng vọng và đánh giá cao – ngay cả Wickham cũng đã xem anh là một người anh, cô đã thường nghe anh nói một cách trìu mến về đứa em gái của anh; tất cả đều cho thấy anh có vài cảm nghĩ dễ mến. Nếu những hành động của anh đều như Wickham trình bày, một sự xâm phạm thô bạo vào mọi lẽ phải khó thể che giấu ai được, còn lại tình thân giữa một người có khả năng kết bạn và một người dễ thương như anh Bingley; tất cả đều không thể hiểu được.

Cô cảm thấy hoàn toàn hổ thẹn cho mình. Cô không thể nghĩ đến Darcy hoặc Wickham mà không có ý tưởng rằng cô đã mù quáng, thiên vị, bất công, ngớ ngẩn.

Cô thốt lên: “Mình đã hành động một cách quá tệ ti tiện! Mình đã tự hào về nhận thức của mình! Mình đã tự đánh giá cao về khả năng của mình! Đã từng xem thường tính chân thật phóng khoáng của chị mình, làm thoả mãn tính phù phiếm trong cung cách ngờ vực vô ích hoặc đáng lên án. Thật nhục nhã làm sao khi đã hiểu ra! Mà đúng thế, chỉ có nhục nhã! Nếu mình biết yêu, mình đã không thể mù quáng một cách khốn khổ đến thế! Nhưng tính phù phiếm, không phải tình yêu, đã luôn là sự điên rồ của mình. Cảm động vì lòng ưu ái của một người và bị xúc phạm vì người kia thờ ơ, ngay từ khi bắt đầu mối giao hảo với anh, mình đã có đầy những định kiến, những ngu xuẩn, luôn xua đuổi mọi lý lẽ. Từ đầu cho đến lúc này, mình đã chẳng bao giờ nhận ra con người thật của mình.”

Từ chính cô đến Jane, từ Jane đến Bingley, các ý tưởng của cô đều quy về một mối khiến cô nhớ lại rằng những gì anh Darcy giải thích ở đây có vẻ như còn thiếu nhiều điều, nên cô đọc lại lá thư. Lần này thì hiệu quả rất khác biệt – làm thế nào cô có thể bác bỏ lời anh trong một tình huống, trong khi cô lại tin trong một tình huống khác? Anh nói anh không biết gì về tình cảm của chị cô, trong khi cô không thể quên nhận

xét về chị cô mà Charlotte vẫn mang trong đầu. Cũng như cô không thể bác bỏ lời anh mô tả về Jane. Cô nghĩ rằng chị mình rất ít biểu lộ tình cảm dù rằng tình cảm vẫn nồng thắm, và rằng thái độ và cử chỉ của chị cô đều luôn toát ra vẻ tự hài lòng, ít được hợp nhất với tính đa cảm cực độ.

Khi cô đọc đến đoạn viết về gia đình cô, với ý khiển trách làm nhục nhưng đúng lý, cô càng cảm thấy thêm xấu hổ. Lời nhận xét công tâm đã đánh mạnh vào tâm thức cô quá nặng khiến cô không thể chối bỏ. Các tình huống anh đặc biệt ám chỉ đến, như đã xảy ra tại buổi dạ vũ Netherfield, như thể xác định mọi điều anh không tán thành, đã gây ấn tượng mạnh trong tâm tư cô hơn là trong anh.

Cô không bỏ qua việc anh khen ngợi cô và chị cô. Việc này giúp cô cảm thấy được xoa dịu, nhưng nó không thể an ủi cô về sự khinh thường với những người còn lại trong gia đình. Khi cô cho rằng Jane đã bị thất vọng chỉ vì do thái độ của những người thân thương nhất, và khi cô nghĩ lại uy tín của hai người bị thương tổn ra sao bởi tư cách thiếu tề chỉnh ấy, cô cảm thấy chưa từng đau khổ như thế bao giờ.

Sau khi đã thơ thẩn dọc con đường mòn trong hai giờ, buông thả theo mọi ý nghĩ, xem xét lại các sự kiện, xác định các điều khả dĩ, và cố tự dung hoà với biến động quá bất ngờ và quá trọng đại, sự mệt mỏi và ý nghĩ bất chợt rằng cô đã vắng mặt khá lâu khiến cô quay bước trở về. Cô bước vào ngôi nhà với mong muốn tỏ ra vui vẻ như thường lệ, và ý kiên quyết trấn áp những suy tư khiến cô thấy khó có thể trò chuyện với ai.

Cô được báo tin rằng hai chàng trai từ Rosings đã đến thăm trong lúc cô đi vắng. Anh Darcy chỉ lưu lại vài phút, nhưng Đại tá Fitzwilliam đã ngồi hẳn lại ít nhất một tiếng đồng hồ, hy vọng cô trở về kịp, gần như muốn đi tìm cô. Elizabeth chỉ có thể cảm thấy quan ngại mình sẽ nhớ nhung anh; thật ra cô vui về việc này. Đại tá Fitzwilliam không còn là đối tượng, cô chỉ có thể nghĩ đến lá thư.

Jane Austen

Kiên hân và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

37. Chương 37

Hai chàng trai rời Rosings vào sáng hôm sau. Sau khi đã đến nơi hai người ở để chào từ giã, anh Collins trở về và báo tin cho mọi người vui rằng họ vẫn khoẻ mạnh, trong tình thần khá tốt có thể được sau tình hình u sầu vừa xảy ra tại Rosings. Rồi anh vội đi đến Rosings để an ủi Phu nhân Catherine và cô con gái của bà. Khi anh trở về, với vẻ thoải mái trọn vẹn, anh chuyển lại lời Phu nhân nhấn rằng bà cảm thấy buồn tẻ nên rất mong muốn mời mọi người đến dùng buổi tối.

Elizabeth không thể gặp Phu nhân Catherine mà không có ý nghĩ rằng, nếu cô muốn, lần này cô có thể đến diện kiến bà như là một người cháu dâu tương lai của bà. Và cô không tránh khỏi ý nghĩ, với một nụ cười, về phản ứng phẫn nộ của bà. Cô thấy buồn cười với những câu hỏi tự đặt ra cho mình: “Liệu bà ấy sẽ nói gì? Bà ấy sẽ xử sự ra sao?”

Đề tài đầu tiên của họ là sự kiện hai người đã vắng mặt. Phu nhân Catherine nói:

- Tôi mong các vị hiểu cho rằng tôi cảm nhận rất sâu đậm. Tôi tin rằng không có ai cảm nhận về việc xa lìa người thân như tôi. Nhưng tôi đặc biệt gắn bó với hai người trai trẻ này, và biết họ cũng gắn bó với tôi! Họ buồn vô tận khi phải giã từ. Nhưng họ luôn luôn là thế. Ông Đại tá cố gượng vui cho đến phút cuối, nhưng Darcy dường như có phần buồn hơn, tôi nghĩ anh buồn hơn năm rồi. Chắc chắn anh đã cảm thấy gắn bó thêm với Rosings.

Anh Collins đưa ra ngôn từ ca tụng và thêm một lời bóng gió, khiến cho bà mẹ và cô con gái nở nụ cười hiền dịu.

Sau bữa ăn, Phu nhân Catherine nhận xét rằng cô Bennet có vẻ buồn nản, và lập tức cho rằng cô không muốn trở về nhà sớm quá. Bà thêm:

- Nếu đúng như thế, cô phải lập tức viết thư cho mẹ cô xin bà cho phép cô lưu lại thêm một thời gian. Tôi tin chắc bà Collins sẽ rất vui có cô bầu bạn.

Elizabeth trả lời:

- Tôi rất cảm ơn Phu nhân đã có nhã ý mời, nhưng tôi không thể chấp nhận. Tôi phải trở về thành phố thứ bảy tới.

- Như thế cô sẽ chỉ ở đây được sáu tuần. Tôi đã mong cô ở được hai tháng. Tôi đã nói với bà Collins như thế trước khi cô đến đây. Không thể có việc khiến cô phải đi vội như thế. Bà Bennet nhất định sẽ cho phép cô ở lại thêm hai tuần nữa.

- Nhưng bố tôi không cho phép. Tuần rồi ông viết thư cho tôi, bảo tôi phải kịp trở về.

- À! Bố cô dĩ nhiên sẽ cho phép cô, nếu mẹ cô đã đồng ý. Con gái không bao giờ quan trọng đối với người bố. Nếu cô ở lại thêm trọn một tháng, tôi sẽ có điều kiện đưa cô đến tận London, vì tháng sáu tôi sẽ đi đến đây và lưu lại một tuần. Nếu Dawson đồng ý, một trong hai cô sẽ có một căn phòng tiện nghi. Thật ra, nếu thời tiết trở lạnh, tôi sẽ không ngại gì mà nhận cả hai, vì hai người cũng khá nhỏ nhắn.

- Phu nhân, bà thật tử tế nhưng chúng tôi phải theo kế hoạch đã định.

Phu nhân Catherine dường như phải chấp nhận.

- Bà Collins, bà phải phá một gia nhân đi cùng với hai cô. Bà biết đấy, tôi luôn nói thẳng điều tôi nghĩ, và tôi không thể chịu được ý nghĩ rằng chỉ có hai cô gái trẻ cùng đi với nhau. Như vậy là không đúng cách gì cả. Tôi không thích thấy việc này chút nào hết. Phụ nữ trẻ luôn luôn phải có người bảo vệ và chăm chút, tùy theo hoàn cảnh cuộc sống của họ. Khi cô cháu Georgiana của tôi đi Ramsgate trong năm vừa rồi, tôi chỉ ra rằng nên có hai anh gia nhân đi với nó. Cô Darcy, con gái của ông Darcy ở Pemberly và Phu nhân Ann không thể đi ra ngoài với cùng cách đúng mực theo cách khác. Tôi hết sức chú tâm đến việc này. Bà Collins, bà cần phải John đi với các cô. Tôi vui mà nhớ ra để nhắc nhở việc này, vì bà sẽ bị mất uy tín nếu để cho hai cô đi một mình.

- Ông cậu tôi sẽ gửi một gia nhân đến đón chúng tôi.

- À! Cậu của cô! Ông ấy có nam gia nhân, phải không? Tôi rất lấy làm vui các cô đã có người nghĩ ra việc này. Các cô sẽ đổi ngựa ở đâu? À, Bromley, dĩ nhiên rồi. Nếu các cô nói đến tên tôi ở Bell, họ sẽ chăm sóc các cô.

Phu nhân Catherine hỏi nhiều câu khác về hành trình của hai cô, và vì Elizabeth không thể tự mình trả lời mọi câu hỏi, cô cần chú ý, và cô thấy mình gặp may. Bởi vì, với một tâm tư đầy vướng bận, cô suýt quên mình đang hiện diện nơi nào. Suy tư chỉ nên dành riêng cho những giờ khắc đơn côi; mỗi khi chỉ có một mình cô, cô xem đây là thú khuấy khoả hay nhất. Ngày nào cô cũng có buổi đi dạo một mình, khi cô có thể theo đuổi niềm vui của những hồi tưởng không lấy gì làm dễ chịu.

Chẳng bao lâu, cô đã thuộc lòng lá thư của anh Darcy. Cô nghiền ngẫm từng câu, và tâm tư của cô về người viết thay đổi rất nhiều qua từng thời điểm. Khi cô nhớ đến cách anh ăn nói, cô vẫn còn đầy công phần. Nhưng khi cô nghĩ mình đã kết án và mắng nhiếc anh một cách bất công như thế nào, cô tức giận cho chính mình; những cảm nghĩ của anh trở nên một đối tượng cho cô động lòng trắc ẩn. Cô thấy vui vì anh yêu cô; cô kính trọng tư cách của anh, nhưng không thể chấp nhận anh; và không lúc nào cô cảm thấy ân hận vì đã khước từ anh, hoặc có ý thoáng qua muốn gặp lại anh lần nữa. Trong hành vi đã qua của cô luôn luôn có những nguồn bực mình và tiếc nuối; và khiếm khuyết của gia đình cô là một vấn đề khiến cô càng phiền muộn hơn. Cô cảm thấy vô vọng để cứu vãn. Ông bố chỉ muốn bông đùa, không bao giờ kiểm chế những nhẹ dạ của các cô con gái trẻ. Bà mẹ, với những thái độ cho đến giờ vẫn không đúng mực, hoàn toàn vô cảm với những điều tệ hại. Elizabeth thường cùng với Jane cố gắng kiểm soát tính khí nóng nổi của Catherine và Lydia, nhưng trong khi bà mẹ nuông chiều họ, có cơ hội nào cho hai đứa biết phục thiện? Catherine, với tính tình yếu đuối, hay cáu kỉnh và luôn luôn bị Lydia lôi kéo, lúc nào cũng lấy làm phật ý về lời khuyên của hai chị. Lydia, với tính khí tự chuyên và lơ đãng, rất ít khi lắng nghe họ. Cả hai đều ngu xuẩn, biếng nhác, rỗng tuếch. Trong khi còn có sĩ quan tại Meryton, hai cô sẽ còn ve vãn họ; trong khi Meryton chỉ cách Longbourn chỉ một quãng đường đi bộ, hai cô sẽ mãi đi đến đấy.

Một mối bận tâm khác là lo lắng cho Jane. Lời giải thích của anh Darcy, qua việc phục hồi Bingley theo những cảm tưởng tốt đẹp của cô, khiến cô hiểu về những gì Jane đã bị mất mát. Tình cảm của anh đã được minh chứng là chân thành, cách cư xử của anh cho thấy không có gì phải chê trách, ngoại trừ anh đẩy có thể viện dẫn rằng anh đã dựa quá nhiều vào ý kiến của bạn mình. Cô càng thấy thương cảm khi nghĩ rằng, với một tình huống thuận lợi cả mọi mặt, có đầy những lợi điểm, đầy hứa hẹn về hạnh phúc, thế mà Jane bị tước đi tất cả, chỉ vì chính gia đình cô đã quá điên rồ và khiếm nhã!

Khi con người thật của Wickham được thêm vào hồi tưởng này, những ý tình hạnh phúc lúc trước ít khi bị đè nén nay bị ảnh hưởng nặng nề đến nỗi cô hầu như không thể cố làm ra vẻ vui tươi dù tương đối.

Các buổi giao tiếp tại Rosings vẫn còn thường xuyên trong tuần lễ cuối cô lưu lại đây, cũng thường xuyên như tuần lễ đầu. Vào buổi tối ngày cuối, họ đi đến Phu nhân, một lần nữa bà hỏi han cận kề về hành trình của hai cô, cho chỉ thị về cách sắp xếp hành lý. Bà khẩn trương nói về việc phải sắp xếp các bộ áo dài mặc buổi tối theo cách duy nhất mà bà cho là đúng, đến nỗi Maria nghĩ rằng khi trở về cô sẽ mở ra tất cả hành lý để sắp xếp lại.

Khi họ già từ, Phu nhân Catherine, với vẻ hạ mình tốt độ, chúc hai cô một cuộc hành trình tốt đẹp và mới họ năm sau lại đến Huntsford một lần nữa. Riêng cô De Bourgh chỉ nghiêng người chào và bắt tay hai cô.

Jane Austen

Kiên hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

38. Chương 38

Vào buổi sáng thứ bảy, Elizabeth và anh Collins gặp nhau ít phút trước khi những người khác xuất hiện, và anh nhân cơ hội bày tỏ ít lời lịch sự để chia tay mà anh nghĩ rất cần thiết. Anh nói:

- Cô Elizabeth, tôi không rõ bà Collins đã phát biểu cảm tưởng của bà ấy chưa về việc cô đã có nhã ý đến viếng thăm chúng tôi, nhưng tôi tin chắc bà ấy sẽ có lời cảm ơn cô khi cô ra về. Tôi xin cô tin rằng chúng tôi rất cảm động được đoàn của cô đến với chúng tôi. Chúng tôi nghĩ tư dinh khiêm tốn của chúng tôi không có gì hấp dẫn khách đến viếng. Cách sống đơn giản của chúng tôi, các gian phòng đều nhỏ hẹp, ít gia nhân; và vì chúng tôi ít đi ra thăm thú thế giới bên ngoài, tất cả hẳn khiến Huntsford hoàn toàn buồn chán so với một phụ nữ trẻ như cô. Nhưng tôi mong cô sẽ tin rằng chúng tôi đã rất vui mà hạ mình, chúng tôi đã làm mọi việc hết sức mình để cô có được những giờ khắc dễ chịu nơi đây.

Elizabeth sốt sắng đáp trả cảm ơn và trấn an anh rằng cô được hài lòng. Cô đã trải qua sáu tuần trong vui vẻ và được vui khi có Charlotte bầu bạn, những chăm chút dành cho cô khiến cô rất cảm kích. Anh Collins vui mừng, và với vẻ trịnh trọng tươi cười hơn, anh trả lời:

- Tôi rất vui được nghe rằng thời gian cô lưu lại đây không đến độ khó chịu. Chắc chắn chúng tôi đã cố hết sức; may mắn là chúng tôi có hoàn cảnh để giới thiệu cô với một xã hội vô cùng quý phái, và từ mối quan hệ của chúng tôi với Rosings, nơi tạo ra những thay đổi không khí so với cảnh nhà khiêm tốn, tôi nghĩ chúng tôi có thể tự mãn nguyện rằng chuyến viếng thăm Huntsford của cô không đến nỗi tẻ nhạt. Hoàn cảnh của chúng tôi trong quan hệ với gia đình Phu nhân Catherine đúng là một lợi điểm và may mắn khác thường mà ít người có. Cô đã thấy địa vị của chúng tôi như thế nào. Cô đã thấy chúng tôi giao tiếp với họ thường xuyên như thế nào. Thật tình tôi phải nhìn nhận rằng, với những bất lợi của toà Tư dinh Giáo sĩ khiêm tốn ở đây, tôi không dám nghĩ sẽ có một ai rủ lòng thương đến nơi này, trong khi ngược lại họ tha thiết chia sẻ với những riêng tư của chúng tôi tại Rosings.

Ngôn từ không thể nào đủ để nâng cao ý tưởng của anh, nên anh phải đi vòng quanh phòng trong khi Elizabeth cố gắng kết hợp phép lịch sự xã giao và sự thật trong vài câu ngắn. Anh tiếp tục:

- Cô em họ thân yêu, thật ra, cô có thể kể cho Herfordshire nghe mọi điều thuận lợi về chúng tôi. Tôi lấy làm tự mãn rằng ít nhất cô cũng làm được việc này. Hằng ngày cô đã chứng kiến Phu nhân Catherine đặc biệt chú ý đến bà Collins, và nói chung, tôi tin bạn của cô xem chừng không phải là vô phúc, nhưng ta nên giữ im lặng về điều này. Cô Elizabeth thân yêu, tôi chỉ xin cam đoan với cô rằng trong thâm tâm tôi mong mỗi một cách chân thành nhất cô được hạnh phúc như thế trong hôn nhân. Charlotte yêu dấu của tôi và tôi chỉ có cùng một tâm tư và cùng cách suy nghĩ. Trong mọi việc, giữa hai chúng tôi đều tương hợp nhau một cách khác thường cả về tính cách và cảm nghĩ. Đường như chúng tôi được sinh ra để sống cho nhau.

Elizabeth nói có chừng mực rằng đây là một hạnh phúc lớn lao theo tình huống như thế này, với cùng giọng chân thành, cô thêm rằng cô tin tưởng một cách vững chắc và vui mừng về những thoải mái trong gia đình của anh. Tuy nhiên, cô không tiếc khi thấy lời tường thuật về những thoải mái này bị cắt ngang vì người mà họ đang nói đến bước vào. Tội nghiệp Charlotte! Kể cũng buồn khi để cô sống giữa một đám người như thế! Nhưng cô đã lựa chọn việc này với chủ định rõ ràng, mà hiển nhiên cô buồn vì các vị khách sắp ra về, dường như cô không muốn ai thương hại cô. Ngôi nhà của cô và công việc quản gia của cô, giáo xứ của cô và đàn gà của cô, và tất cả các mối liên quan lệ thuộc của họ, vẫn chưa mất đi sức quyến rũ.

Cuối cùng, cỗ xe đã đến, các kiện hành lý được buộc chặt trên xe, các gói được chất vào giữa, rồi người ta loan báo tất cả đã sẵn sàng. Sau những lời từ biệt thân tình, anh Collins đưa Elizabeth ra xe. Khi họ đi ngang qua khu vườn hoa, anh gửi lời thăm hỏi thành kính nhất đến gia đình cô, không quên cảm ơn họ về lòng tử tế anh nhận được trong mùa đông ở Longbourn, gửi lời hỏi thăm đến ông bà Gardiner, mặc dù anh chưa quen biết họ. Rồi anh dìu Elizabeth bước lên xe, Maria bước theo sau, và khi cánh cửa gần đóng lại, thỉnh thoảng với ít lo âu, anh nhắc hai cô rằng họ đã quên gửi lại lời chào đến các phụ nữ ở Rosings. Anh thêm:

- Nhưng dĩ nhiên cô sẽ gửi đến họ những lời tôn kính khiêm tốn, để cảm ơn họ đã tử tế với cô trong khoảng thời gian cô ở đây.

Elizabeth đồng ý, rồi cánh cửa đóng lại, chiếc xe chạy đi.

Maria thốt lên, sau ít phút im lặng:

- Trời đất! Xem chừng như chúng ta chỉ mới đến được đôi ba ngày! Và tuy thế đã có nhiều việc xảy ra!

Elizabeth thở dài:

- Đúng là có nhiều việc xảy ra.

- Chúng ta đã dùng buổi tối chín lần ở Rosings, ngoài hai bữa dùng trà! Em sẽ có biết bao nhiêu chuyện để kể.

Trong thâm tâm, Elizabeth thêm: “Và chị sẽ có thêm biết bao nhiêu chuyện phải giấu kín.”

Hai cô ít nói chuyện với nhau trong chuyến đi. Trong vòng bốn giờ, họ đến nhà ông Gardiner, nơi họ lưu lại ít ngày.

Jane trông có vẻ khoẻ mạnh, nhưng giữa những buổi giao tiếp mà bà mẹ tổ chức cho họ, Elizabeth ít có cơ hội để tìm hiểu tâm tư của chị. Nhưng Jane sẽ cùng cô đi về nhà, và tại Longbourn sẽ có nhiều thời giờ để quan sát.

Nhưng trong khi chờ đợi, với một ít cố gắng, Elizabeth đã kể cho cô chị nghe lời tỏ tình của anh Darcy. Biết rằng cô có khả năng tiết lộ một việc khiến cho Jane ngạc nhiên tột độ, cùng lúc khiến cho cô hài lòng về tính phù phiếm của cô mà cô chưa thể lý giải – đây là điều đã xui khiến cô bực bực với chị mình, ngoại trừ tình trạng phân vân sẽ tiết lộ đến đâu và nỗi e sợ của cô sẽ hấp tấp hành động tương tự như Bingley, và việc này sẽ làm người chị buồn khổ thêm.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

39. Chương 39

Vào tuần lễ thứ hai của tháng năm, ba cô gái trẻ cùng đi từ phố Gracechurch để về Hertfordshire. Khi họ gần đến một quán trọ dừng làm điểm hẹn nơi xe ngựa của ông Bennet đến đón, họ đã thấy Kitty và Lydia nhìn xuống từ phòng ăn trên lầu. Hai cô đã đến trước hơn một giờ, thoả thích đi mua sắm trong một cửa hàng bán mũ, xem lính canh đứng gác, thưởng thức món xà lách trộn dấm.

Sau lời chào hỏi, hai cô đặc chí trình diện một cái bàn đã được bày sẵn thức ăn nguội, kêu lên: “Trông ngon lắm phải không? Các chị có ngạc nhiên thích thú không?” Lydia thêm:

- Chúng em đãi các chị đấy, nhưng các chị phải cho chúng em mượn tiền vì chúng em đã tiêu hết tiền ở cửa hiệu đăng kia.

Rồi cô cho xem mấy món hàng:

- Nhìn đây, em đã mua chiếc mũ này. Em nghĩ nó không đẹp lắm, nhưng thà mua nó còn hơn không. Em sẽ sửa nó khi em về đến nhà, để xem nó có đẹp hơn không.

Khi các cô chị có lời chê bai, cô đứng dừng tiếp:

- À! Nhưng có vài ba cái còn xấu hơn nhiều. Khi em mua ít vải sa-tanh màu may viền quanh, em nghĩ nó xem cũng được. Hơn nữa, nó không còn có ý nghĩa trong mùa hè này, sau khi đơn vị dân quân đã rời khỏi Meryton, họ sẽ ra đi trong hai tuần.

Elizabeth thốt lên, trong hải lòng tốt độ:

- Họ sẽ đi thật à?

- Họ sẽ đóng trại gần Brington; em rất muốn papa dẫn tất cả chị em ta đến đấy vào mùa hè này! Đây sẽ là một kế hoạch tuyệt vời, và em tin chắc sẽ không tốn kém gì nhiều. Mẹ cũng sẽ muốn đi cho bất cứ việc gì.

Elizabeth nghĩ: “Đúng vậy, đây sẽ là một kế hoạch thật tuyệt, làm vui tất cả cùng một lúc. Chúa tôi! Brington, thêm một trại quân cho cả bọn vốn đã bị chao đảo vì một trung đoàn khốn khổ và những buổi dạ vũ hàng tháng tại Meryton.”

Lydia nói, khi các chị em cùng ngồi xuống bàn ăn:

- Bây giờ em có ít tin tức cho các chị. Các chị thử đoán xem! Đây là tin cực kỳ tốt đẹp, tin quan trọng, có quan hệ đến một người mà tất cả chúng ta đều mến.

Jane và Elizabeth nhìn nhau, anh bồi bàn đã được bảo không cần phải kể cận phục vụ họ. Lydia cười, và nói:

- À, hai chị vẫn có tính nghiêm trang và cẩn trọng. Hai chị nghĩ không nên cho anh bồi biết, như thế anh muốn biết lắm! Em nghĩ chắc chắn anh ta thường nghe những tin xấu hơn là tin em sắp tiết lộ. Nhưng anh ta xấu trai quá! Em vui là anh ta đã đi khỏi. Trong đời em chưa từng thấy người nào có cái cằm dài như thế. Được rồi, bây giờ là tin em muốn loan báo; đấy là về anh Wickham, quá tốt cho anh rồi, phải không? Không có nguy cơ Wickham cưới cô Mary King. Anh ấy là của chị đấy! Cô kia đã đi với ông chú của cô xuống Liverpool, rồi sống tại đấy luôn. Wickham được an toàn.

Elizabeth thêm:

- Và Mary King được an toàn! An toàn tránh khỏi cuộc hôn nhân khinh suất về mặt sự sản.

- Cô ấy đã ngu xuẩn mà bỏ đi, nếu cô ấy thích anh.

Jane nói:

- Nhưng chị hy vọng không bên nào còn quyến luyến.

- Em chắc chắn anh ấy không quyến luyến. Em có thể trả lời về việc này, rằng anh cóc cần cô. Ai lại màng đến cái ngữ đầy tàn nhang xấu xa như thế!

Elizabeth bị sốc khi nghĩ rằng, dù cô không có khả năng diễn tả thô lỗ như thế, sự thô lỗ trong cảm nghĩ theo cách này không khác nào khi bộ ngực của cô được tự do phơi bày ra!

Sau khi họ đã ăn xong và các cô chị đã trả tiền, họ gọi người đánh xe và chất lên mọi hành lý, thùng hộp, túi gói, cùng mấy món hàng Kitty và Lydia đã mua mà không ai thích. Lydia thốt lên:

- Ta chồng chất lên nhau tuyệt làm sao! Em vui vì đã mua chiếc mũ, không chỉ vui vì được có thêm một cái hộp! Bây giờ ta hãy thoải mái và ấm cúng, tha hồ nói cười dọc đường về. Trước nhất, xin các chị kể cho nghe những chuyện đã xảy ra từ khi rời khỏi nhà. Các chị có gặp anh nào dễ mến không? Có ai theo tán tỉnh không? Em đã hy vọng một trong các chị sẽ có một đức ông chồng trước khi trở về. Em có thể nói chị Jane chẳng bao lâu sẽ trở thành gái già. Chị đã gần hăm ba. Chúa ơi, em sẽ xấu hổ làm sao nếu không lấy được chồng trước tuổi hăm ba! Dì Phillips muốn chị lấy chồng lắm đấy, chị không biết đâu. Dì bảo đáng lẽ Lizzy nên lấy anh Collins, nhưng em nghĩ chuyện này không có gì hay ho cả. Chúa ơi, em ao ước được lấy chồng trước các chị, rồi em sẽ đi kèm các chị đến tất cả những buổi dạ vũ. Trời ơi! Ngày nọ chúng em có một buổi thật vui ở nhà Đại tá Forster. Kitty và em định đến chơi ở đấy một ngày, và bà Forster hứa sẽ tổ chức khiêu vũ vào buổi tối (tiện thể, bà Forster và em là bạn thân của nhau!), nên bà mời hai chị em nhà Harringtons đến, nhưng Harriet bị bệnh và chị Pen phải đi một mình. Và rồi, các chị nghĩ chúng em đã làm gì? Chúng em cho Chamberlayne ăn vận áo quần phụ nữ, để cải trang thành một cô gái – chỉ đùa thế thôi. Không một ai khác biết ngoại trừ ông bà Forster, Kitty và em, và bà dì, vì phải mượn áo của bà, các chị không thể tưởng tượng hẳn trông giống con gái như thế nào! Khi Denny, Wickham, và Pratt cùng vài ba anh khác bước vào, họ không hề biết đấy là anh ta. Trời đất, em cười quá sức! Bà Forster cũng thế. Em nghĩ em sứt ngất đi. Và như thế làm mấy anh nghi ngờ, rồi chẳng bao lâu họ tìm ra nguyên nhân.

Với những mẩu chuyện về buổi dạ vũ và đùa cợt như thế, cùng với những thêm thắt của Kitty, Lydia cố làm các cô chị vui suốt đoạn đường về Longbourn. Elizabeth muốn nghe càng ít càng tốt, nhưng vẫn không thể tránh khỏi nghe đến cái tên Wickham.

Họ được tiếp đón nồng hậu ở nhà. Bà Bennet vui sướng khi thấy Jane vẫn đẹp như trước. Hơn một lần trong buổi ăn tối, ông Bennet nói với Elizabeth:

- Bố vui được thấy con trở về, Lizzy.

Buổi họp mặt trong phòng ăn có nhiều người, vì hầu hết người trong nhà Lucas đến để gặp Maria và nghe tin tức của cô, hỏi han mọi chuyện. Phu nhân Lucas hỏi Maria về sức khỏe và đàn gà của cô con gái lớn của bà. Bà Bennet còn bận rộn gấp đôi, một mặt hỏi han Jane về thời trang hiện tại, mặt khác nói lại với cô em nhà Lucas. Lydia, với giọng át tiếng mọi người, kể về thú vui ban sáng cho bất cứ người nào muốn nghe cô.

- Này! Maria, em ước có chị đi cùng, vui lắm! Trên đường đi, Kitty và em kéo mọi màn cửa xuống, giả vờ như không có ai ngồi trên xe. Em có thể đi suốt đường như thế, nhưng Kitty bị khó chịu. Khi chúng em đến George, em nghĩ chúng em đã xử sự tốt, vì chúng em đãi ba chị món thịt nguội ngon nhất thế giới; nếu chị ra đi rồi trở về, chúng em cũng sẽ chiêu đãi chị như thế. Và thật vui khi mọi người ngồi trên xe. Em cứ ngỡ tất cả chị em mình không thể chất lên xe được. Em cười gần chết. Và rồi tất cả chị em đều vui sướng trên đường về. Nói chuyện huyền ảo đến nỗi, ai cũng nghe được cách mười dặm!

Mary trả lời, nghiêm trang:

- Chị không hề xem nhẹ những vui thú như thế, rõ ràng hợp với tính khí của phụ nữ. Nhưng thú thật, chị không ham gì những thú này. Nhất định chị thích đọc sách hơn.

Nhưng Lydia không muốn nghe một tiếng nào trong câu trả lời. Cô ít khi lắng nghe ai hơn nửa phút, và không bao giờ muốn nghe Mary.

Vào buổi chiều, Lydia há hức cùng với những cô gái khác để đi đến Meryton và để xem mọi người đang làm gì, nhưng Elizabeth khẳng khái chống đối. Không nên nói rằng các cô Bennet không thể ở nhà nửa ngày mà không đi theo đuổi các anh sĩ quan. Cô chống đối vì một lý do khác. Cô chán ngấy gặp lại Wickham, nhất định tránh việc này càng lâu càng tốt. Điều an ủi cho cô, rằng trung đoàn sẽ di chuyển, thật sự khó

mà diễn tả. Họ sẽ lên đường trong hai tuần, và sau khi họ đã đi, cô hy vọng sẽ không còn việc gì khiến cho cô bận tâm về anh ta.

Chỉ vài giờ sau khi về đến nhà, cô nhận ra rằng bố mẹ cô thường bàn bạc kế hoạch về Brington mà Lydia nói đến ở quán trọ. Elizabeth thấy ngay ông bố không hề muốn chiều theo, nhưng những câu trả lời của ông vừa mơ hồ vừa lập lờ; còn bà mẹ thì không hề lo ngại về thất bại tuy bà thường ngã lòng.

40. Chương 40

Jane không còn muốn đáp ứng với nỗi háo hức của Elizabeth muốn biết về những chuyện đã xảy ra. Cuối cùng, Elizabeth không nhắc gì đến tình cảnh của cô chị. Sáng hôm sau, cô muốn tạo cho cô chị một ngạc nhiên; cô kể chuyện đã xảy ra giữa anh Darcy và chính cô.

Cô Bennet ngạc nhiên không được bao lâu do tình chị em thân thương khiến cô ngưỡng mộ vẻ điềm đạm tự nhiên của em mình, rồi cô chìm vào những ý nghĩ khác. Cô lấy làm tiếc anh Darcy đã tỏ tình theo cách thức không thích hợp, nhưng cô càng buồn hơn về nỗi bất hạnh của anh khi bị em gái từ khước. Cô nói:

- Anh ấy sai lầm khi đã quá tự tin sẽ thành công, đáng lẽ anh không nên biểu lộ theo cách như thế, nhưng em nghĩ việc này càng làm anh thêm thất vọng đến đâu.

Elizabeth trả lời:

- Đúng vậy, em thương hại anh ấy, nhưng anh có những suy nghĩ khác có thể sẽ xoa tan tình cảm của anh đối với em. Tuy nhiên, chị không trách em đã từ khước anh chứ?

- Trách em? À, không.

- Nhưng chị trách em đã nói về Wickham thật nồng nhiệt.

- Không. Theo lời em kể về phản ứng của em, chị không nghĩ em đã sai trái.

- Nhưng chị sẽ nghĩ, sau khi em kể cho chị nghe về ngày hôm sau.

Rồi cô kể về lá thư, lặp lại cả nội dung nói về George Wickham. Quả là cú sốc cho Jane khôn khó! Cô luôn sẵn lòng trải qua mọi thăng trầm của cuộc đời mà không tin rằng cả nhân loại có bao độc ác đến thế quy tụ trong một cá nhân. Ngay cả lời biện bạch của Darcy không thể an ủi cô cho điều phát hiện này, dù tâm tư cô có phần dễ chịu. Cô sốt sắng muốn chứng tỏ một khả năng có nhầm lẫn và muốn gỡ tội cho một người mà không muốn làm ảnh hưởng đến người khác.

Elizabeth nói:

- Không thể được. Chị không bao giờ có thể làm cho hai người đều tốt về bất cứ điều gì. Chị nên chọn lựa, nhưng chị nên hài lòng chỉ với một người. Chỉ có một giá trị giữa họ đủ để giúp một người trở nên tốt đẹp, và gần đây, giá trị này đã được chuyển đổi qua lại khá nhiều. Về phần em, em có thể tin tưởng anh Darcy hoàn toàn, nhưng tùy chị nghĩ.

Tuy nhiên, mãi một lúc sau Jane mới nở được một nụ cười. Cô nói:

- Chị chưa từng bị sốc như thế này. Wickham tệ thật! Hầu như khó tin nổi. Tội nghiệp anh Darcy! Lizzy ạ, khi chỉ nghĩ đến anh ấy đã đau khổ đến bao nhiêu. Quả là thất vọng khi anh biết em đã nghĩ xấu về mình! Khi đã phải kể về chuyện của em gái mình như thế! Thật là đau đớn quá! Chị tin chắc em cũng có cảm nghĩ như thế.

- À, không! Khi em thấy chị mang nặng tiếc nuối và thương hại thì em không còn tiếc nuối và thương hại nữa. Em biết chị sẽ công tâm suy xét về anh ấy, nên em càng ít lo nghĩ. Tâm tư chị nặng trĩu khiến cho em được nhẹ lòng. Nếu chị than thở cho anh ấy thêm nữa, con tim em sẽ nhẹ tựa lông hồng.

- Tội nghiệp Wickham! Nét mặt anh ấy có biểu hiện tốt lành. Cử chỉ của anh đều cởi mở và nho nhã.

- Chắc chắn là có vấn đề lôi thôi gì đấy trong nền tảng giáo dục của hai anh. Một người tiếp thu mọi điều tốt; người kia có biểu hiện mọi điều tốt chỉ ở bề ngoài.

- Chị chưa bao giờ nghĩ anh Darcy lại yếu kém về mặt bề ngoài như em thường nghĩ.

- Và tuy thế, lúc trước em đã chủ định phải tỏ ra khôn ngoan một cách khác thường khi cứ ghét bỏ anh mà không có một lý do nào cả. Đây là bản năng tự nhiên của một con người, là việc mở ra đầu óc nhạy bén để có cái ghét bỏ theo cách này. Người ta có thể tiếp tục lãng mạn mà không thêm nói một điều gì cho công bằng, nhưng người ta không thể cười cợt mãi một người mà không thỉnh thoảng chạm đến cái gì đấy dí dỏm.

- Lizzy, chị chắc rằng khi em mới đọc lá thư lần đầu, em chưa suy xét về vụ việc như bây giờ.

- Thật ra, lúc ấy em chưa thể suy xét gì cả. Em bị quá xáo trộn. Em bị xáo trộn nhiều, có thể nói em khổ sở. Và không có ai để trao đổi về những gì em nghĩ, không có chị Jane an ủi em và nói rằng em chưa từng yêu đuối, rỗng tuếch và vô lý đến thế! Ôi! Em cần đến chị quá!

- Thật đáng tiếc em đã có những cách diễn đạt mạnh mẽ đến thế khi nói đến anh Darcy về Wickham, vì mỗi người đều hoàn toàn không xứng với lời khen hay chê này.

- Chắc chắn là vậy. Nhưng cách ăn nói cay đắng là hậu quả tất yếu nhất của những định kiến mà em mãi đeo đuổi. Có một việc em lời khuyên của chị. Em muốn chị bảo cho em biết có nên hay không nên nói cho những người chúng ta quen biết để họ hiểu rõ về con người Wickham.

Cô Bennet ngập ngừng một chút, rồi trả lời:

- Chắc chắn là không có cơ hội để vạch trần anh ấy một cách kinh khiếp như thế. Ý em nghĩ thế nào?

- Em nghĩ không nên. Anh Darcy chưa cho phép em kể lại cho thiên hạ nghe về những gì anh nói. Vả lại, mọi chi tiết liên quan tới em gái anh ấy cần phải được giữ kín. Nếu em cố nói cho mọi người biết về những chuyện khác, liệu ai sẽ tin em? Mọi thiên kiến về anh Darcy đã quá dữ dội, đến nỗi nếu đặt anh ấy theo khía cạnh tốt đẹp thì phân nửa số người tại Meryton sẽ chết ngất. Chẳng bao lâu Wickham sẽ ra đi, vì thế sẽ không ai màng biết thực chất con người anh ra sao. Một khoảng thời gian sau này, người ta sẽ biết, rồi chúng ta có thể đùa cợt họ đã đốt nát, không nhận biết từ trước. Hiện giờ em không muốn nói gì về chuyện này.

- Em nghĩ đúng lắm. Nếu vạch trần mọi lỗi lầm của anh ấy, ta có thể huỷ hoại cả cuộc đời anh. Có lẽ giờ anh ấy đang hối tiếc về những gì anh đã làm, muốn tạo dựng lại con người mình. Chúng ta không nên làm anh tuyệt vọng.

Đầu óc rối loạn của Elizabeth trở lại an bình nhờ cuộc trao đổi này. Cô đã thổ lộ hai điều thầm kín đè nặng trong tâm tư cô trong cả hai tuần, tin chắc Jane sẽ sẵn lòng lắng nghe cô, dù có thể cô không muốn nói về chuyện này một lần nữa. Nhưng vẫn còn một điều gì đấy lảng vảng phía sau mà tính cẩn trọng khiến cô không thể tiết lộ. Cô không dám kể về nửa lá thư còn lại của anh Darcy, không dám giải thích bạn của anh đã đánh giá chị mình một cách thành thật như thế nào. Đây là tâm tư không ai có thể chia sẻ; cô nhận thức rằng chỉ có đồng cảm hoàn hảo giữa hai bên mới vứt bỏ được gánh nặng kỳ bí này. Cô tự nhủ: “Và rồi, nếu tình huống khó thể xảy ra này thật sự xảy ra, mình chỉ việc kể rằng chính Bingley có thể đã nói theo cách nhẹ nhàng hơn. Mình không thể tự chuyện kể lể cho đến lúc việc tự chuyện đã mất hết ý nghĩa!”

Giờ cô có thời giờ quan sát tình trạng thật sự của tinh thần chị cô. Jane không được vui. Chị cô vẫn còn luyến lưu trong ý tình rất dịu dàng với anh Bingley. Trước đây, chưa từng nghĩ ra rằng mình đã biết yêu, tâm tư của cô có đầy nồng ấm của mối tình đầu. Do tuổi tác và địa vị, cô còn điềm tĩnh hơn là trong các mối tình đầu khác. Cô rất tha thiết tôn quý hồi tưởng về anh và nghiêng về anh hơn là bất cứ ai khác, đến nỗi mọi ý thức tốt của cô và mọi chăm chú đến cảm nghĩ của những người thân của cô đều cần thiết để ngăn chặn cô buông thả theo những hối tiếc vốn không có lợi cho sức khỏe và sự an bình của cô.

Một ngày, bà Bennet hỏi:

- Nào, Lizzy, bây giờ con nghĩ gì về tình trạng buồn thảm của Jane? Phần mẹ, mẹ đã nhất quyết không bao giờ nói về việc này với ai nữa cả. Mẹ đã nói với dì Phillips của con ngày nọ như thế. Nhưng mẹ không thể biết Jane có gặp anh ấy lần nào ở London không. Anh ấy là một người trai trẻ không đáng gì cả. Và

mẹ nghĩ bây giờ không có cơ hội gì cho Jane lấy được anh ta. Không ai nói gì về việc anh ấy sẽ trở lại Netherfield vào mùa hè này; mẹ cũng đã hỏi han mọi người có thể biết về anh ấy.

- Con không nghĩ anh ấy sẽ sống ở Netherfield nữa.

- À ra vậy! Tùy anh ấy quyết định. Không ai muốn anh ấy trở lại. Mặc dù mẹ luôn nói rằng anh đã đối xử tệ hại với con gái của mẹ, nếu mẹ là Jane, mẹ sẽ không phải chịu đựng. Mẹ có điều an ủi là mẹ tin chắc nếu Jane phải chết vì thất tình, anh ấy sẽ hối hận về việc mình đã làm.

Nhưng vì Elizabeth không cảm thấy an ủi về viễn cảnh như thế, nên cô không trả lời. Bà mẹ tiếp:

- Nay, Lizzy, và rồi gia đình Collins sống rất thoải mái, phải không? Được, được, mẹ chỉ mong hai vợ chồng tiếp tục được như thế. Và bàn ăn của họ là như thế nào? Mẹ tin chắc Charlotte là người nội trợ xuất sắc. Nếu cô ấy chỉ li bì bằng phân nửa mẹ cô, cô có thể tiết kiệm đủ tiền. Mẹ tin chắc không có gì phung phí trong việc quản lý gia đình của họ.

- Không, không phung phí gì cả.

- Việc quản lý phải thật khéo léo. Đúng, đúng vậy. Họ sẽ cẩn thận không tiêu pha quá lợi tức của họ. Họ sẽ chẳng bao giờ thiếu thốn tiền bạc. À, bao nhiêu điều tốt đẹp cho họ! Và như thế, mẹ đoán hai người thường nói đến việc chiếm lấy Longbourn khi bố con qua đời. Mẹ tin chắc họ xem nó như là của họ, một khi chuyện ấy xảy ra.

- Họ không nói chuyện này trước mặt con.

- Đúng vậy. Nếu họ nói thì quả là kỳ lạ. Nhưng mẹ không nghi ngờ gì nữa. Họ thường nói đến chuyện ấy với nhau. À, nếu họ có thể thấy thoải mái với một sự sản không phải là của họ theo pháp luật, thì cũng tốt thôi. Mẹ hẳn sẽ xấu hổ khi có được một sự sản mà mẹ chỉ thừa kế theo thứ tự.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

41. Chương 41

Họ đã trở về nhà được hai tuần. Đây là tuần lễ cuối cùng trung đoàn lưu lại Meryton. Tất cả các cô gái trẻ đều ủ rũ; tất cả đều buồn nản. Chỉ hai cô con gái lớn nhà Bennet là có thể ăn ngủ và tiếp tục những công việc thường ngày của họ. Rất thường khi, Kitty và Lydia trách móc thái độ vô cảm của họ. Hai cô trẻ cảm thấy quá đau khổ, không thể hiểu được tâm tư sắt đá như thế trong gia đình. Họ thường cay đắng thốt lên:

- Trời đất! Rồi chúng ta sẽ ra sao? Chúng ta sẽ làm gì? Làm thế nào chị vẫn có thể tươi cười như thế, Lizzy?

Bà mẹ đầy tình thương yêu chia sẻ nỗi đau đớn với họ. Bà nhớ rằng chính bà đã trải qua một trường hợp tương tự, hai mươi năm trước. Bà nói:

- Mẹ tin chắc mẹ sẽ khóc trong hai ngày với các con khi trung đoàn của Đại tá Millar ra đi. Mẹ nghĩ tim mẹ đã có thể tan nát.

- Con tin chắc tim con sẽ tan nát.

Bà nhận xét:

- Chỉ ước gì ta được đi Brington!

- À, thật vậy, ước gì ta có thể đi Brington! Nhưng papa khó chịu quá!

- Tắm biển một ít là đủ cho con mãi mãi.

Kitty thêm:

- Và dì Phillips chắc chắn sẽ giúp con được rất nhiều.

Đây là kiểu than thở luôn vọng lên trong ngôi nhà Longbourn. Elizabeth cố lấy việc này làm tiêu khiển, nhưng mọi cảm xúc vui thú đều tan biến trong hổ thẹn. Một lần nữa, cô lại cảm thấy chống đối của anh Darcy là đúng lý, và chưa bao giờ như lúc này cô có ý muốn tha thứ cho sự can thiệp của anh vào những quan điểm của người bạn anh.

Nhưng vẻ ảm đạm trong triển vọng của Lydia được xua tan, vì cô nhận được lời mời của bà Forster, vợ của vị Đại tá trong trung đoàn, để đi theo bà đến Brington. Người bạn quý hoá này là một phụ nữ rất trẻ, và chỉ mới kết hôn gần đây. Tính hài hước và tinh thần phần chần tương tự nhau đã mang hai người phụ nữ đến với nhau, trong ba tháng quen biết, họ đã trở nên thân thiết trong hai tháng.

Niềm sướng thoả của Lydia, tình quý mến của cô đối với bà Forster, thái độ vui vẻ của bà Bennet và nỗi sỉ nhục của Kitty, tất cả đều khó diễn tả. Hoàn toàn không để ý gì đến tâm tư của người chị, Lydia đi vòng quanh nhà trong trạng thái ngây ngất bồn chồn, kêu gọi mọi người chúc mừng, cười nói huyền thuyên, trong khi cô Kitty vô phúc tỏ ý bức dọc trong ngôn từ vô lối. Cô nói với các chị:

- Em không thể hiểu tại sao bà Forster không mời em và mời cả Lydia. Mặc dù em không phải là người bạn đặc biệt của bà, em vẫn có quyền được mời cũng như nó. Thậm chí nhiều quyền hơn nữa, vì em lớn hơn nó hai tuổi.

Elizabeth không thể làm cho cô hiểu hơn, còn Jane không thể làm cô cam chịu. Về phần Elizabeth, lời mời này không hề làm cô phần chần như mẹ cô và Lydia, đến nỗi cô xem đây là bản án tử hình cho mọi khả năng Lydia có lương tri. Cô lấy một quyết định có thể bị ghét bỏ nếu không giữ kín; cô không khỏi khuyên ông bố không nên cho Lydia đi. Cô trình bày với ông về mọi cách xử sự thiếu tề chỉnh của Lydia, về mối quan hệ với bà Forster vốn không mang lại lợi ích gì, về khả năng Lydia sẽ trở nên thêm khinh suất với người đồng hành như thế tại Brington, nơi mà những cảm dỗ có thể mạnh mẽ hơn là ở gần nhà. Ông chăm chú nghe cô, rồi nói:

- Lydia sẽ không bao giờ thanh thản cho đến lúc nó được giao tiếp nơi công cộng hay nơi nào đấy. Và chúng ta không bao giờ có thể trông mong nó giao tiếp như thế với ít tốn kém hay phiền phức cho gia đình theo những tình huống như hiện nay.

Elizabeth nói:

- Nếu bố biết về những bất lợi nặng nề cho tất cả chúng ta khi thiên hạ để ý đến tư cách thiếu ý tứ và khinh suất của Lydia, mà không, thiên hạ đã để ý rồi, con nghĩ bố sẽ xét vụ việc theo cách khác.

- Đã để ý?! Gì thế, nó đã xua đuổi vài người yêu của con rồi à? Tội nghiệp Lizzy! Nhưng đừng chán nản. Bọn trẻ nào chọn rộn như thế không cố chịu liên hệ với một ít điều phi lý thì không đáng cho ta tiếc rẻ. Lại đây, cho bố xem danh sách mấy anh con trai đáng thương đã bị ngăn cách vì cái con Lydia điên rồ.

- Thật ra bố đã nhầm. Con không thấy bị tổn thương gì mà phải bức bối. Con đang phàn nàn về những thói hư tật xấu nói chung, không phải thói tật gì đặc biệt. Vị thế của gia đình ta và lòng kính trọng của những người khác đối với ta chắc chắn sẽ bị ảnh hưởng bởi tính bốc đồng, cả quyết và khinh thường mọi kiểm chế, vốn là tư cách của Lydia. Xin lỗi bố vì con đã nói thẳng. Bố yêu, nếu bố không chịu khó kiểm soát tính khí hồ hởi của nó và nếu không dạy cho nó rằng không nên lấy những thú vui theo đuổi hiện tại của nó làm công việc hàng ngày của cuộc sống, thì chẳng bao lâu nó không còn có thể sửa đổi được. Tư cách của nó sẽ thành cố định; rồi vào năm mười sáu tuổi, nó sẽ trở nên phóng túng khiến chính nó và cả gia đình sẽ làm trò cười cho thiên hạ. Một đứa vui đùa theo mức xấu xa nhất và hèn hạ nhất trong phóng túng, không có gì hấp dẫn thiên hạ ngoại trừ tuổi trẻ và một con người chỉ ở mức để người ta tạm chịu đựng được. Với đầu óc ngu xuẩn và trống rỗng, nó không thể chống chọi lại sự khinh thường trong khi chính nó thích người ta mến mộ nó. Trong nguy cơ này, Kitty cũng đáng lo. Nó sẽ bắt chước mọi thói hư tật xấu của Lydia. Ôi, bố ạ, liệu bố có thể nghĩ rằng chúng nó sẽ không thể bị chỉ trích và khinh thường ở mọi nơi mà người ta biết chúng nó, và các chị của chúng nó sẽ không bị nhục nhã lây hay sao?

Ông Bennet thấy cô đặt cả tâm tư vào vấn đề, và trù mến nắm lấy tay cô, ông nói:

- Đừng để mình bị bắt an, con yêu. Ở mọi nơi mà người ta biết con và Jane, hai con sẽ được tôn trọng và đánh giá cao, hai con sẽ không có vẻ bị bắt lợi nếu có hai – hoặc ba – đứa em ngu xuẩn. Chúng ta sẽ không thể được yên ổn ở Longbourn nếu Lydia không đi Brington. Cứ để cho nó đi. Đại tá Forster là người biết suy xét và sẽ giúp nó tránh khỏi mọi trò rối rắm, cũng may là nó quá nghèo nên không thể là con mồi cho ai được. Tại Brington, nó sẽ trở nên một đứa ít đùa cợt hơn là ở đây. Các sĩ quan ở đây sẽ tìm được những phụ nữ đáng cho họ để ý đến hơn. Vì thế, chúng ta nên tin rằng con nhỏ sẽ được một bài học về con người tầm thường của nó. Dù sao, nó không thể trở nên tồi tệ hơn thế nữa, ngoại trừ khi nó muốn ta giam giữ nó trong nhà suốt đời.

Với câu trả lời này, Elizabeth buộc phải hài lòng, nhưng cô vẫn bảo lưu ý kiến của cô trong thất vọng và buồn nản. Tuy nhiên, cô không có tính bực bội mãi vì vương vấn với vụ việc. Cô mãi nguyện rằng đã làm tròn bổn phận của mình, và không có thiên tư cứ mãi bực dọc về những chuyện bất như ý, nhưng không thể trách được, để rồi thêm lo lắng.

Nếu Lydia và bà mẹ biết được câu chuyện cô trao đổi với bố cô, cơn phần nộ của họ hẳn sẽ khó được diễn tả thành lời trong tính liến thoắng của họ. Trong trí tưởng tượng của Lydia, một chuyến đi đến Brington bao gồm mọi khả năng về hạnh phúc trên trần thế. Với con mắt đầy viễn vọng, cô mừng tượng những đường phố chen chúc đầy các sĩ quan, cô là đối tượng được hàng chục chàng trai lạ mặt chú ý đến. Cô trông thấy mọi vinh quang của doanh trại; những dãy lều thẳng tắp từng hàng đẹp đẽ, tấp nập những chàng trai trẻ trung và sống động và chói ngời màu đỏ thắm; và để làm cho khung cảnh trọn vẹn, cô còn thấy cô ngồi dưới một mái lều, nhẹ nhàng đùa cợt cùng lúc với ít nhất sáu sĩ quan.

Nếu cô biết chị cô đã tìm cách lôi cô ra khỏi những viễn cảnh và những thực tế như thế này, liệu cô sẽ nghĩ gì? Chỉ có mẹ cô mới có thể hiểu được những ý nghĩ này, vì bà có cùng cảm xúc. Việc Lydia đi Brington là niềm an ủi duy nhất cho nỗi u uất của bà vì ông chồng không bao giờ có ý định đi đến đấy.

Nhưng họ không biết gì về chuyện đã xảy ra, vẫn háo hức không thôi cho đến ngày đi.

Elizabeth giờ chuẩn bị gặp anh Wickham lần cuối. Kể từ khi trở về, cô đã gặp anh thường xuyên, xao xuyến trong tâm tư đã giảm nhiều; xao xuyến do tình cảm ban đầu thì mất hẳn. Cô đã nhận ra được, cũng trong tư thái dịu dàng lúc trước đã khiến cô vui thích, giờ là sự kịch côm và cái gì đấy giống như cảm giác kinh tởm và chán ngấy. Hơn nữa, trong cách anh đối xử với cô hiện giờ, cô có thêm lý do để bất mãn vì anh tỏ ý muốn nói lại tình cảm cũ với cô như lúc ban đầu, như thế chỉ khiến cho cô thêm tức tối sau những gì đã xảy ra. Cô mất tất cả ý tình với anh ta khi cô thấy mình được chọn là một ý tưởng cho việc tán tỉnh không đi đến đâu và phù phiếm như thế. Trong khi cô ngăn chặn anh chàng, cô có cảm tưởng anh vẫn tự tin rằng dù cho anh không để ý đến cô trong một thời gian dài như thế nào và với lý do gì chẳng nữa, anh có thể khiến tính phù phiếm của cô được thỏa mãn, và bất kỳ lúc nào cũng có thể chinh phục được cô trở lại.

Vào ngày cuối cùng của trung đoàn Meryton, anh dự buổi ăn tối cùng các sĩ quan khác tại Longbourn. Elizabeth không hề chuẩn bị tư tưởng già từ anh trong vui vẻ, đến nỗi khi anh hỏi về thời gian cô lưu lại Hentsford, cô đề cập đến cả việc Đại tá Fitzwilliam và anh Darcy đến lưu lại Rosings trong ba tuần, hỏi anh có quen biết với đại tá hay không.

Anh lộ vẻ ngạc nhiên, không hài lòng, lo lắng, nhưng vội trấn tĩnh ngay, và với một nụ cười, đáp rằng anh thường gặp Đại tá; và sau khi nhận xét rằng ông là một người phong nhã, anh hỏi cô thấy ông như thế nào. Câu trả lời của cô khiến anh ấm lòng. Với vẻ lạnh nhạt, sau đấy, anh hỏi:

- Cô bảo ông ấy lưu lại Rosings bao lâu?
- Gần ba tuần.
- Và cô gặp ông ấy thường chứ?
- Vâng, hầu như hằng ngày.
- Tư cách của ông ấy hoàn toàn khác với người anh họ.
- Vâng, khác nhau rất nhiều. Nhưng tôi nghĩ anh Darcy đã biết cách giao tiếp tốt hơn.

Wickham thốt lên với nét mặt không thoát khỏi sự quan sát của cô:

- Thật thế sao?

Nhưng anh trầm tĩnh lại, và thêm:

- Xin cho tôi được hỏi, có phải anh ấy giao tiếp tốt hơn qua lời ăn tiếng nói? Hoặc là anh ấy chỉ muốn tạo thêm vẻ lịch sự cho kiểu cách bình nhậ của anh?

Anh tiếp tục trong giọng trầm xuống và nghiêm trang hơn:

- Vì tôi không dám hy vọng anh ấy đã thay đổi tư chất cốt yếu.

Elizabeth nói:

- À, không. Tôi tin rằng về tư chất cốt yếu, anh ấy vẫn hầu như xưa.

Trong khi cô nói, Wickham có vẻ không biết có phải vui vì lời nói của cô, hoặc không nên tin vào ý nghĩa của nó. Có cái gì đầy trên nét mặt của cô khiến anh phải lắng nghe với cả chú tâm lo lắng, trong khi cô nói thêm:

- Khi tôi nói anh ấy đã giao tiếp tốt hơn, tôi không có ý nói hoặc tâm thức hoặc cử chỉ của anh ấy tốt hơn lên. Tôi chỉ muốn nói, nếu đã biết về anh ấy thêm, ta có thể hiểu anh ấy nhiều hơn.

Về lo lắng của Wickham giờ hình như có thêm bối rối. Trong vài phút anh im lặng, cho đến khi anh giữ sạch mọi bối rối, anh quay lại nhìn cô, nói thật dịu dàng:

- Vì cô đã hiểu rất rõ cảm nghĩ của tôi về anh Darcy, cô hẳn sẽ hiểu tôi đã thật lòng vui mừng như thế nào khi anh ấy đã đủ khôn ngoan nhằm tạo lấy một vẻ bề ngoài đúng mực. Theo cách này, tính kiêu hãnh của anh ấy sẽ giúp ích nếu không cho anh thì cho những người khác, vì nó sẽ ngăn cản anh thực hiện những việc bần thủ đã khiến tôi khốn khổ. Tôi chỉ e anh ấy có thái độ thận trọng, mà tôi đoán cô đã nhìn nhận, chỉ khi anh thăm viếng bà dì của anh, người có những ý kiến và phán xét khiến anh phải nể sợ. Tôi biết anh luôn sợ bà khi hai người gần nhau, phần lớn là do ý anh muốn kết hôn với cô De Bourgh mà tôi chắc chắn anh rất thiết tha.

Elizabeth không thể kiềm nén một nụ cười khi nghe câu này, nhưng cô chỉ trả lời bằng cách gật đầu nhẹ. Cô thấy anh muốn dẫn cô trở lại đề tài cũ của những điều anh than vãn, nhưng cô không còn tâm tư nào để thuận theo ý anh. Trong cả buổi tối còn lại, bề ngoài anh muốn tạo vẻ vui tươi thường nhật, nhưng anh không còn muốn chú ý đến cô giữa đám đông. Cuối cùng, hai người lịch sự chia tay nhau, có lẽ cả hai đều muốn sẽ không bao giờ gặp lại nhau.

Khi mọi người đã ra về, Lydia đi với bà Forster đến Meryton, từ đây họ sẽ lên đường sáng hôm sau.

Sự chia tay giữa cô và gia đình có phần ồn ào hơn là cảm động. Chỉ có Kitty là người rơi nước mắt, nhưng là do phật ý và ganh tị. Bà Bennet dài dòng trong những lời cầu chúc cho cô con gái may mắn, gây ấn tượng qua những huấn thị của bà là cô không nên bỏ lỡ cơ hội nào để có thể vui thú càng nhiều càng tốt. Trong sự thoải mái ồn ào, Lydia chào từ biệt, cô không thể nghe được những lời giã từ nhẹ nhàng của các cô chị.

Jane Austen

Kiêu hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

42. Chương 42

Nếu tư tưởng của Elizabeth đều được rút tĩa từ gia đình cô, hẳn cô không thể tạo nên một hình ảnh thật tốt đẹp về đời sống lứa đôi hoặc gia đình êm ấm. Ông bố, vì bị thu hút bởi tuổi trẻ, sắc đẹp và vẻ bề ngoài vui tươi do tuổi trẻ và sắc đẹp tạo nên, đã cưới một phụ nữ có hiểu biết yếu kém và đầu óc thiếu thoáng đạt, để rồi ngay trong ngay thời gian đầu của cuộc hôn nhân đã không còn chút yêu mến thật lòng nào đối

với vợ mình. Những kính trọng, quý mến và tự tin đã biến mất vĩnh viễn; mọi quan niệm của ông về hạnh phúc gia đình đều đã bị đập đổ. Nhưng ông Bennet không có tính thích đi tìm an ủi cho nỗi thất vọng về sự thiếu thận trọng của ông, nên ông không lao vào những thú vui vốn có thể xoa dịu những kẻ vô phúc đã làm chuyện điên rồ hay gây tội lỗi. Ông yêu miền quê và thích đọc sách, rồi có thú vui từ đấy. Đối với bà vợ, ông không hàm ơn gì nhiều trừ khi thói ngu xuẩn và điên rồ của bà khiến ông buồn cười. Đây không phải là thứ hạnh phúc mà theo đây người đàn ông mang ơn vợ mình, nhưng khi ông không có khả năng lao vào những thú tiêu khiển khác, nhà triết lý chân chính phải biết hưởng lợi ích như thế mỗi khi có được.

Tuy nhiên, Elizabeth chưa từng làm ngơ những hành vi không phải phép của ông trên cương vị một người chồng. Cô luôn đau khổ khi nhìn thấy ông như thế, nhưng vì tôn trọng những khả năng của ông và vui vì được ông quý mến, cô cố gắng quên đi điều cô không thể bỏ qua, và gạt ra khỏi ý nghĩ những hành động đáng buồn khi ông tỏ ra thiếu trách nhiệm, hoặc thiếu tinh thần đoàn trang lứa đôi khi ông phớt bầy vợ ông trước sự khinh thường của con cái. Nhưng cô chưa từng bao giờ cảm nhận sâu sắc về những bất lợi của đám con gái trong một cuộc hôn nhân không hoà hợp như thế, cũng chưa từng nhìn ra những điều tệ hại trong việc sử dụng tài năng một cách lệch lạc – những tài năng nếu được khai thác đúng chỗ có thể ít nhất khiến các cô con gái được người khác tôn trọng, nếu không thể mở mang được đầu óc của bà vợ.

Trong khi Elizabeth vui mừng vì Wickham sẽ ra đi, cô không thấy có lý do gì khác để mãn nguyện với sự mất mát của trung đoàn dân quân. Những buổi họp mặt nơi nhà người khác trở nên đơn điệu hơn trước; và trong nhà, cô có một bà mẹ và một em gái luôn bức dọc vì mọi thứ chung quanh họ đều trở nên nhàm chán, tạo nên một bầu không khí u ám trong gia đình. Mặc dù Kitty dần dà có thể lấy lại được lý trí thiên bẩm của cô vì những người làm chộn rộn đầu óc của cô đã vắng mặt, cô em kia, mà mọi người lo sợ sẽ gặp điều tồi tệ hơn, có thể càng dần sâu thêm vào những điên rồ trong tự tin. Vì thế, cũng như lúc trước, cô nghĩ rằng một sự kiện mà mình nôn nóng chờ đợi, khi xảy ra không làm cho cô hài lòng như đã mong muốn. Hậu quả là cần xác định một thời khoảng khác để bắt đầu được vui thật sự. Cần có một điểm mốc mà theo đấy có thể nối kết mọi mong ước và hy vọng. Qua đấy, cảm thấy thích thú vì chờ đợi, an ủi cô cho hiện tại, và chuẩn bị cho một thất vọng khác. Chuyến đi du ngoạn của cô đến Vùng Hồ bây giờ đã trở thành cảm nghĩ hạnh phúc. Đây là niềm an ủi tốt nhất cho những giờ khắc bức bối do bà mẹ cô và Kitty gây ra. Nếu có Jane tham gia vào kế hoạch này thì mọi việc hẳn sẽ trở nên tuyệt diệu.

Cô nghĩ: “May là mình còn có điều gì đấy để ước mong. Nếu việc dàn xếp đã đầy đủ, mình chắc chắn sẽ bị thất vọng. Nhưng ở đây, bằng cách mang trong tâm tư một nguồn tiếc nuối bất tận trong khi cô em vắng mặt, mình có thể hy vọng mọi mong ước sẽ trở thành hiện thực. Một kế hoạch trong đó mọi việc đều hứa hẹn mang đến niềm vui thì không khi nào thành công, chỉ có thể tránh thất vọng qua việc bào chữa cho một ít phiền toái kỳ dị.”

Khi Lydia ra đi, cô hứa sẽ viết thư thường xuyên và thật chi tiết cho bà mẹ và Kitty; nhưng những lá thư của cô luôn luôn chậm trễ, luôn luôn rất ngắn. Những lá thư cho bà mẹ không nói gì nhiều ngoài việc họ vừa đi thư viện về với một vài sĩ quan nào đấy chăm chút họ, về cửa hàng nơi họ nhìn thấy những món trang sức khiến họ mê tít; rằng cô vừa mua được một cái áo ma-xi mới, hoặc một cây dù mới mà đáng lẽ cô phải mô tả chi tiết, nhưng phải vội vã chấm dứt vì bà Forster đang gọi, và họ chuẩn bị đi đến doanh trại. Việc liên lạc với cô chị càng cho ít tin tức hơn, những lá thư viết cho Kitty, tuy có dài hơn, nhưng chứa quá nhiều việc không thể kể cho người khác.

Sau khi Lydia đã đi được hai hay ba tuần, bầu không khí vui vẻ trở lại với Longbourn. Mọi thứ đều mang đến một tinh thần phấn chấn hơn. Những gia đình đi thành phố trong mùa đông đã trở về, những giao tiếp trong mùa xuân lại bắt đầu. Bà Bennet trở lại với tính hay cầu nhàu trầm lặng cố hữu của bà. Vào giữa tháng sáu, Kitty đã nguôi ngoai nên có thể đi đến Meryton mà không rơi nước mắt; một sự kiện hứa hẹn nhiều tốt đẹp khiến Elizabeth hy vọng trong mùa Giáng Sinh kế đến, cô em có thể trở nên biết điều để không nhắc đến một sĩ quan quá một lần mỗi ngày, trừ phi qua sự thu xếp quái ác của cơ quan quốc phòng, một trung đoàn khác được điều đến Meryton.

Thời điểm bắt đầu chuyến du ngoạn Miền Bắc đang đến nhanh. Khi chỉ còn hai tuần, một lá thư của bà Gardiner gửi đến khiến chuyến đi bị hoãn lại và hành trình bị rút ngắn. Bà Gardiner bị bận công chuyện cho đến tháng bảy và phải đi London trong một tháng. Thời gian không đủ cho họ đi xa để được nhìn ngắm nhiều, hoặc ít nhất ngắm nhìn trong nhàn nhã và thoải mái như dự trù. Họ bắt buộc phải hủy bỏ chuyến đi Vùng Hồ, thay vào đấy là lộ trình gần hơn. Theo dự kiến mới, họ sẽ chỉ đi đến điểm xa nhất là Derbyshire.

Vùng này có nhiều sắc thái đủ cho họ du ngoạn trong vòng ba tuần, là nơi hấp dẫn đặc biệt đối với bà Gardiner. Thị trấn nơi bà đã sống vài năm lúc trước, cũng là nơi họ định lưu lại ít ngày, là đối tượng khiến bà quan tâm muốn tìm hiểu nhiều nhất.

Elizabeth rất thất vọng; cô đã mong được đi thăm Vùng Hồ và nghĩ có thể vẫn đủ thời gian. Nhưng tính cô dễ toại nguyện với những gì mình có, nên cô sẵn lòng chấp nhận hoàn cảnh mới.

Có nhiều ý nghĩ do cái tên Derbyshire gợi lên. Cô không thể đi thăm thú mọi nơi mà không nghĩ đến dinh thự Pemberley và chủ nhân ở đây. Cô tự nhủ: “Nhưng chắc chắn mình có thể đi vào vùng anh ấy cư ngụ mà lòng thấy thanh thản và mang về một ít khoáng tinh thể mà anh ấy không hay biết.”

Thời gian chờ đợi giờ kéo dài gấp đôi, bốn tuần trước khi ông cậu và bà mẹ đến. Các đứa trẻ, gồm hai gái lên sáu và tám và hai trai nhỏ hơn, được giao cho Jane trông nom. Bọn trẻ yêu mến Jane, và với tính cách điềm đạm ngọt ngào, cô tỏ ra thích hợp để chăm sóc chúng, dạy dỗ chúng, chơi đùa với chúng, thương yêu chúng.

Hai ông bà Gardiner chỉ lưu lại Longbourn một đêm, rồi lên đường ngày hôm sau cùng với Elizabeth để theo đuổi không khí mới lạ và vui thú. Chắc chắn ba người sẽ lấy làm vui thú, vì có người đồng hành thích hợp; sự hoà hợp trong thể chất và tinh thần nhằm chịu đựng mọi hoàn cảnh bất tiện, tính lạc quan để mọi thú vui được trọn vẹn, cùng niềm thương yêu và trí thông minh nhằm đối phó với những thất vọng khi xa nhà.

Không cần mô tả kỹ về Derbyshire hoặc những địa điểm có tiếng tăm ở dọc đường, chỉ cần quan tâm đến một vùng nhỏ của Derbyshire. Khi họ đến thị trấn nhỏ Lambton, nơi bà Gardiner cư ngụ trước đây và nơi gần đây bà biết còn có vài người quen biết vẫn còn ở lại, họ rẽ sang một đường khác, và sau khi đi năm dặm, bà mẹ cho Elizabeth biết họ đã đến Pemberley. Nó không nằm ngay trên đường đi của họ, nhưng cách con đường không hơn một, hai dặm. Vào buổi tối hôm trước, khi bàn về hành trình kế tiếp, bà Gardiner đã tỏ ý muốn đi thăm lại chốn này. Ông Gardiner đồng ý, và Elizabeth được hỏi ý kiến. Bà mẹ nói:

- Cháu à, cháu có muốn đi xem nơi mà cháu nghe nói đến nhiều không? Nơi có vài người cháu quen biết. Wickham sống ở đây khi còn thơ ấu, cháu biết đấy.

Elizabeth cảm thấy đau buồn. Cô nghĩ cô không có gì liên quan đến Pemberley, muốn ra về không thích đi đến đấy. Cô cho biết cô đã quá chán nhìn ngắm những ngôi nhà lớn; sau khi đã đi qua bao nhiêu ngôi nhà như thế cô không còn vui thú nào trông thấy những tấm thảm hay màn cửa sa-tin đẹp đẽ. Bà Gardiner chỉ trích sự dốt nát của cô:

- Nếu chỉ có những ngôi nhà được trang trí cầu kỳ, mẹ cũng không màng đi đến đấy; nhưng vùng đất này thật tuyệt. Nó có những khu rừng đẹp nhất nước.

Elizabeth không nói gì thêm, nhưng trong thâm tâm cô không thuận theo. Khả năng gặp lại anh Darcy khi đi đến đấy lập tức hiện ra trong trí cô. Thật là kinh khiếp! Cô đỏ mặt với ý nghĩ này, cho rằng nên nói thẳng với bà mẹ thay vì phải mạo hiểm. Nhưng bà phản bác. Cuối cùng, cô sẽ quyết định sau khi kín đáo hỏi han về sự vắng mặt của gia đình ấy.

Theo cách ấy, vào buổi tối, cô hỏi người bồi phòng rằng dinh thự Pemberley là nơi nên thăm viếng hay không, ai là chủ nhân, và cô bình thản hỏi tiếp liệu chủ nhân đã đến đấy để vui hưởng mùa hè chưa. Người bồi phòng đáp rằng chưa. Bây giờ không còn gì để lo lắng, cô hiểu kỳ muốn đến xem ngôi nhà. Khi được hỏi ý kiến lần nữa vào sáng hôm sau, cô có ngay câu trả lời bình thản rằng thật ra cô không có gì phải phản đối ý định của hai ông bà.

Vì thế, ba người lên đường đi Pemberley.

Hết tập 2

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

43. Chương 43

Trên đường đi, Elizabeth lo lắng nhìn khu vườn Pemberley bắt đầu hiện ra, nhưng khi họ đi vào khu dinh thự, tinh thần cô rộn ràng trở lại.

Khu vườn thật rộng và thay đổi đa dạng. Họ đi vào qua một trong những vùng trũng, rồi đánh xe qua một quãng dài dọc theo một cánh rừng xanh tươi.

Tâm trí Elizabeth quá bận rộn nên cô không muốn trò chuyện, nhưng cô ngắm nhìn mọi cảnh vật và góc độ. Họ đi nửa dặm lên một triền dốc thoải, rồi đến một vùng cao nơi khoảng rừng chấm dứt, nơi họ nhìn thấy ngay dinh thự Pemberley, toạ lạc trên triền đồi diện của thung lũng, và con đường thành linh rẽ ngoặt vào. Đây là một toà nhà rộng lớn, hoành tráng, xây bằng đá, sừng sững trên một vùng đất cao, dựa vào một dãy đồi che phủ bởi rừng cây. Trước mặt là một dòng nước chảy rộng ra nhưng không có vẻ gì là nhân tạo; hai bờ không ngay hàng thẳng lối nhưng không có vẻ như được tô điểm quá đáng. Elizabeth thích thú ngắm nhìn. Cô chưa từng thấy ngôi gia cư nào được thiên nhiên ưu đãi đến thế, hoặc nơi nào có vẻ đẹp thiên nhiên ít bị xâm phạm đến thế bởi óc thẩm mỹ thô thiển. Ba người đều cảm thấy ấm lòng khi chiêm ngưỡng, vào lúc ấy cô nghĩ rằng làm bà chủ toà dinh thự này hẳn là một điều gì đấy!

Họ đi xuống triền đồi, vượt qua một chiếc cầu và đánh xe đi vào cổng. Trong khi ngắm nhìn cận cảnh ngôi biệt thự, mọi lo lắng về việc sẽ gặp chủ nhân trở lại trong tâm trí cô. Cô lo ngại người bồi phòng kia có thể nhầm lẫn. Họ xin phép và được mời vào sảnh đường. Trong khi chờ đợi người quản gia, Elizabeth vẫn vờ nghĩ đến việc mình đã có mặt nơi đây.

Người quản gia đi đến, một phụ nữ trông đáng kính, lớn tuổi, có phần thô kệch nhưng thừa lịch sự hơn là cô đã nghĩ. Họ đi theo bà vào phòng ăn. Đây là một gian phòng rộng rãi, cân đối, được trang trí thanh thoát. Sau khi đã xem sơ qua, Elizabeth bước đến một cửa sổ để ngắm nhìn khung cảnh bên ngoài. Ngọn đồi bao phủ bởi vòm cây nơi họ đi xuống thành linh bị cắt ngang bởi một dốc đứng, tạo nên một phong cảnh tuyệt vời. Mọi bài trí trên mặt đất đều hài hoà; và cô thích thú nhìn bao quát toàn cảnh, con sông, cây cối rải rác dọc hai bên bờ, thung lũng uốn khúc đến hết tầm mắt xa tít. Khi họ đi qua những gian phòng khác, những cảnh vật này biến đổi vị trí, nhưng từ mỗi cửa sổ đều hiện ra vẻ đẹp riêng. Các gian phòng đều cao rộng và thanh thoát, mọi món nội thất đều xứng với sự sản của chủ nhân; nhưng Elizabeth thán phục khiêu thầm mi của anh, không có gì lòe loẹt hay chi li một cách quá đáng; ít lộng lẫy hơn mà lại sang cả hơn là nội thất trong dinh thự Rosings.

Cô nghĩ: “Mình có thể là bà chủ nơi này! Bây giờ mình có thể bắt đầu làm quen với các gian phòng này. Thay vì ngắm nghía mọi thứ như là khách lạ, mình có thể sướng thoả xem như là thuộc về mình, có thể tiếp đón cậu mợ như là hai người thân đến thăm”. Cô trấn tĩnh lại: “Nhưng không được, không bao giờ như thế; cậu mợ sẽ không biết chuyện gì xảy ra với mình; không nên mời họ đến”.

Đây là một sự trấn tĩnh may mắn – nó giúp cô thoát khỏi điều gì đấy gần như nuối tiếc.

Cô rất muốn hỏi bà quản gia rằng có phải chủ nhân thật sự vắng mặt hay không, nhưng không đủ can đảm. Tuy nhiên, cuối cùng ông cậu đã hỏi, và cô quay mặt đi vì hốt hoảng, trong khi bà Reynolds đáp rằng anh đi vắng, và thêm: “Nhưng chúng tôi chuẩn bị đón ông ấy trở về ngày mai, với một nhóm đông bạn bè của ông ấy”. Elizabeth sướng thoả cảm thấy chuyến đi của họ đã không bị chậm đi một ngày!

Bà mợ giờ gọi cô đến xem một bức họa. Cô tiến đến, thấy chân dung anh Wickham treo phía trên lò sưởi, giữa những bức tiểu họa khác. Bà mợ mỉm cười hỏi cô thấy thế nào. Bà quản gia bước đến và cho họ biết đây là bức ảnh người con nuôi của ông cụ, đã được ông bao bọc với chi phí của ông, và thêm: “Anh ấy đã gia nhập quân ngũ, nhưng tôi e anh đã trở nên quá hoang đường”.

Bà Gardiner nhìn cô mỉm cười, nhưng cô không thể đáp lại.

Bà Reynolds chỉ một bức tiểu họa khác và nói:

- Và đây là ông chủ của tôi, giống ông ấy lắm. Bức họa được vẽ cùng thời gian với bức kia, khoảng tám năm về trước.

Bà Gardiner nhìn bức hoạ, nói:

- Tôi đã được nghe nhiều về con người tốt của ông chủ bà, đây là một bức hoạ đẹp. Nhưng, Lizzy, cháu có thể cho biết bức hoạ có giống anh ấy ngoài đời không?

Bà Reynolds dường như thêm kính trọng Elizabeth khi nghe cô có quen biết với ông chủ của bà:

- Tiểu thư đây có quen biết ông Darcy à?

Elizabeth đỏ mặt:

- Tôi có quen biết chút ít.

- Và cô hẳn nghĩ ông ấy là một người thật đẹp trai đấy chứ?

- Vâng, rất đẹp trai.

- Tôi chắc chắn tôi chưa từng thấy ai đẹp trai đến thế, nhưng trong phòng trên lầu cô sẽ thấy một bức hoạ đẹp hơn, lớn hơn bức này. Gian phòng này là nơi ông cụ ưa thích nhất; những bức tiểu hoạ này vẫn được sắp đặt y như ngày xưa. Ông cụ rất thích các bức họa này.

Việc này giải thích cho Elizabeth rõ tại sao bức họa anh Wickham được treo ở đây.

Rồi bà Reynolds chỉ đến một bức họa của cô Darcy, được vẽ lúc cô chỉ mới lên tám. Bà Gardiner hỏi:

- Và cô Darcy cũng đẹp người như anh cô phải không?

- À! Vâng – một tiểu thư trẻ đẹp chưa từng thấy, mà lại có nhiều tài năng nữa. Cô ấy ca diễn suốt ngày. Trong phòng kế bên có đặt một chiếc đàn mới vừa được giao đến cho cô – quà tặng của ông chủ tôi; cô sẽ đến đây cùng với ông ấy.

Với cử chỉ rất tự nhiên và dễ gây thiện cảm qua vài câu hỏi và lời nhận xét, ông Gardiner khích lệ bà nói thêm. Bà Reynolds, do tự hào hoặc hiếu khách, rõ ràng rất vui có cơ hội nói chuyện về ông chủ và em gái ông.

- Ông chủ của bà có lưu lại Pemberley thường xuyên trong năm không?

- Không thường xuyên như tôi mong mỗi, thưa Ngài; nhưng tôi có thể nói phân nửa thời gian là ông ấy ở đây, còn cô Darcy luôn luôn đến ở đây trong mấy tháng hè.

Elizabeth nghĩ: “Ngoại trừ khi cô ấy đi Ramsgate”.

- Khi ông chủ bà lập gia đình, hẳn bà sẽ thường thấy mặt ông hơn.

- Vâng, thưa Ngài, nhưng tôi không rõ việc ấy sẽ xảy ra khi nào. Tôi không rõ ai có thể xứng đáng với ông ấy.

Ông bà Gardiner mỉm cười. Elizabeth không thể nhịn thốt ra:

- Bà nghĩ thế hẳn là đích thật do giá trị con người ông ấy.

- Tôi không nói gì hơn là sự thật và điều mà mọi người biết rõ về ông ấy nói ra.

Elizabeth nghĩ vấn đề đang đi khá xa, và cô ngạc nhiên lắng nghe khi bà quản gia thêm:

- Trong đời tôi chưa bao giờ nghe ông ấy có lời nặng nhẹ gì, và tôi đã biết ông ấy từ khi ông lên bốn.

Đây là lời ca ngợi khác thường so với những lời ca ngợi khác, hoàn toàn trái ngược với ý kiến của cô. Cô luôn tin chắc rằng anh không phải là người điềm đạm. Sự chú ý của cô càng trở dậy thêm, và cô thích thú được nghe ông cậu nói:

- Rất ít người được ca ngợi nhiều đến thế. Bà may mắn có một ông chủ như vậy.

- Vâng, thưa Ngài, tôi biết tôi may mắn. Nếu tôi đi khắp thế giới, tôi sẽ không thể gặp người nào hơn ông ấy. Nhưng tôi luôn thấy một điều là người có tính tốt khi còn nhỏ sẽ có tính tốt khi lớn lên; và ông ấy luôn là đứa trẻ hiền dịu nhất, có con tim rộng lượng nhất trên thế giới.

Elizabeth gần như nhìn chăm bẵm bà. Cô nghĩ: “Có thể nào anh Darcy lại như thế!”

Bà Gardiner nói:

- Ông cụ là một người rất tốt.
- Vâng, đúng vậy, thưa bà; và con trai ông ấy sẽ giống như ông ấy – cũng nhân ái với người nghèo.

Elizabeth lắng nghe, tự hỏi, hồ nghi, nôn nóng muốn nghe thêm. Bà Reynolds không thể khiến cô chú ý đến điều gì khác. Bà nói về những bức hoạ, kích thích những gian phòng, giá cả những món nội thất, nhưng cô không chú tâm đến. Ông Gardiner rất thích thú với thái độ định kiến mang tình cảm gia đình, mà ông cho đây là lý do của những lời ca ngợi nồng nhiệt. Ông kéo bà trở lại đề tài cũ, và bà say sưa nói về những đức tính của ông chủ khi họ cùng nhau bước lên cầu thang. Bà nói:

- Ông ấy là một địa chủ tốt nhất và là một gia chủ tốt nhất, không giống như mấy anh trai trẻ thời nay chỉ nghĩ đến mình mà không màng đến ai khác. Không có tá điền hay gia nhân nào không nói tốt về ông. Vài người nói ông có tính kiêu hãnh, nhưng tôi chưa từng thấy như thế. Tôi nghĩ đấy chỉ là vì ông không ba hoa như mấy anh trai trẻ.

Elizabeth nghĩ: “Việc này khiến anh trở nên dễ thương làm sao!”

Bà mẹ thăm thò, khi họ cùng nhau bước đi:

- Mấy lời ca ngợi về đức tính của anh ấy như thế không nhất quán với thái độ của anh đối với một người bạn tội nghiệp của chúng ta.
- Có thể chúng ta đã bị lừa dối.
- Khó có thể như vậy; nguồn tin của chúng ta rất đáng tin cậy.

Khi đi lên hành lang trên tầng lầu, họ được dẫn vào một phòng tiếp khách, được trang trí một cách tao nhã và thanh thoát hơn những gian phòng bên dưới. Bà quản gia giới thiệu đây là phòng vừa được hoàn thành để dành riêng cho cô Darcy, vì cô yêu thích phòng này khi lưu lại đây kỳ rồi.

Elizabeth nói, khi cô bước đến một cửa sổ:

- Ông ấy chắc chắn là một người anh tốt.

Bà Reynolds nghĩ cô Darcy sẽ thích căn phòng này khi cô đến đây. Bà thêm:

- Ông ấy luôn luôn là vậy. Bất kỳ việc gì có thể làm cô ấy vui đều có thể được thực hiện ngay. Nếu vì cô thì không có việc gì ông ấy từ chối cả.

Họ được đưa đi xem phòng tranh và vài phòng ngủ chính. Phòng tranh có những bức hoạ đẹp, nhưng Elizabeth không biết tí gì về hội hoạ; và từ những gì cô đã thấy ở tầng dưới, cô muốn xem các chân dung của cô Darcy, vẽ bằng phấn màu, là những đề tài cô chú ý hơn và thấy dễ hiểu hơn.

Phòng tranh có nhiều bức chân dung gia đình, nhưng không có gì khiến khách tham quan phải chú ý đến. Elizabeth bước đi kiểm tìm gương mặt duy nhất mà cô quen biết. Cuối cùng cô dừng lại trước chân dung anh Darcy, với nụ cười như thể trên gương mặt mà cô nhớ đã vài lần trông thấy anh cười, khi anh nhìn cô. Cô đứng ít phút trước bức chân dung, chăm chú nhìn, trở lại nhìn lần nữa trước khi họ rời phòng tranh. Bà Reynolds cho biết là bức tranh được vẽ vào thời ông cụ còn sống.

Lúc này, một cảm giác dịu dàng len lỏi vào tâm thức Elizabeth, dịu dàng hơn là cảm nghĩ của cô lúc hai người còn có quan hệ tốt nhất với nhau. Lời ca ngợi của bà Reynolds không phải là chuyện vặt vãnh. Còn có lời ca ngợi nào đáng giá hơn là lời ca ngợi của một gia nhân thông minh? Cô nghĩ có biết bao người được hạnh phúc dưới sự bảo hộ của anh, như là một người anh, một địa chủ, một chủ nhân ngôi nhà! Bao nhiêu niềm vui hay nỗi đau mà anh có khả năng ban phát! Bao nhiêu điều tốt lành hay tệ hại anh có thể làm được! Mọi ý kiến mà bà quản gia đưa ra đều nói tốt về tư cách của anh, và khi cô đứng trước bức chân dung anh, anh đang đắm đắm nhìn cô, cô nghĩ về ý tình của anh với niềm cảm kích sâu đậm nhất từ trước đến giờ; cô nhớ đến vẻ nồng ấm của ý tình này, cảm thấy cách anh tỏ tình không đến nỗi thiếu phép tắc như cô đã nghĩ lúc trước.

Sau khi đã đi xem qua mọi nơi được cho phép tham quan, ba người trở xuống tầng dưới, từ già bà quản gia, được giới thiệu với người làm vườn đã đến tiền sảnh để gặp họ.

Khi họ bước qua bãi cỏ đi về hướng con sông Elizabeth nhìn ngoái lại; ông cậu và bà mợ cũng dừng lại, và trong khi họ đang suy đoán về thời gian xây dựng ngôi dinh thự, chủ nhân của nó thành linh đi đến từ con đường dẫn đến chuồng ngựa.

Họ đứng cách nhau khoảng hai mươi thước, anh xuất hiện quá bất ngờ nên cô không thể lánh mặt anh. Tia mắt hai người bắt gặp nhau, đôi má mỗi người ửng đỏ. Anh vô cùng kinh ngạc, trong một khoảnh khắc dường như bất động vì sửng sốt. Nhưng anh nhanh chóng lấy lại điềm tĩnh, bước đến và chào hỏi Elizabeth qua ngôn từ không bình tĩnh hẳn, nhưng ít nhất rất lịch sự.

Cô quay mặt đi theo bản năng, nhưng dừng lại khi anh bước đến, đón nhận lời chào hỏi của anh với vẻ bối rối không thể nào trấn áp được. Nếu sự xuất hiện của anh hoặc bức chân dung của anh mà họ vừa xem không đủ để ông cậu và bà mợ nhận ra anh, vẻ ngạc nhiên của người làm vườn khi trông thấy mặt ông chủ đã lập tức nói lên tất cả. Hai ông bà đứng cách xa một chút khi anh nói chuyện với cô cháu của họ, trong khi cô quá sửng sốt và lúng túng nên ít dám nhìn thẳng vào mặt anh, không biết phải trả lời thế nào khi anh lịch sự hỏi thăm sức khoẻ gia đình cô. Cô cũng ngạc nhiên về thái độ thay đổi của anh so với lần cuối họ gặp nhau, nên càng thêm bối rối với mọi lời anh thốt ra. Mọi ý nghĩ về việc cô đã đường đột đi đến đây lại trở về trong tâm trí cô; và ít phút khi họ tiếp tục trò chuyện là khoảnh khắc thiếu thoải mái nhất trong đời cô. Anh cũng không có vẻ gì là tự nhiên. Khi anh nói, giọng điệu của anh thiếu vẻ bình thản thường nhật; và anh nhắc lại những câu hỏi họ đã rời Longbourn khi nào, về việc cô lưu lại Derbyshire, anh hỏi đi hỏi lại, lấp bắp, chứng tỏ rõ ràng anh bị phân tâm.

Cuối cùng, anh không thể tập trung với ý tưởng nào; và, sau khi đứng đấy một lúc không nói nên lời gì, anh thành linh bình tâm trở lại, rồi từ già họ.

Ông cậu và bà mợ đi đến tỏ lời ca ngợi vóc dáng anh; nhưng Elizabeth không nghe được tiếng nào. Hoàn toàn chìm đắm trong cảm nghĩ của mình, cô bước đi theo hai ông bà. Xấu hổ và bức bối ngập tràn lòng cô. Việc cô đi đến đây thật là không may, là việc thiếu suy xét nhất trong đời cô! Anh sẽ thấy lạ kỳ đến thế nào! Một người phù phiếm như anh sẽ thấy cô bị nhục nhã ra sao! Có vẻ như một lần nữa cô đã cố tình dẫn xác đến ngay trước mặt anh! Ôi! Tại sao cô lại đi đến đây? Và tại sao anh lại trở về trước một ngày? Nếu ba người đi sớm mười phút, họ đã có thể tránh mặt anh, vì hiển nhiên là vào lúc ấy anh đi đến, vào lúc ấy đang bước xuống từ lưng ngựa hay từ trên cỗ xe. Cô đỏ mặt và càng thêm đỏ mặt về việc gặp gỡ quái ác. Và thái độ của anh, hoàn toàn thay đổi, điều nàu có ý nghĩa gì? Việc anh còn muốn trò chuyện với cô đã là điều đáng ngạc nhiên, mà lại nói với vẻ lịch sự như thế, và còn thăm hỏi gia đình cô! Chưa bao giờ cô thấy cử chỉ của anh bình dị đến thế, anh chưa bao giờ ăn nói mềm mỏng đến thế như trong lần gặp gỡ bất ngờ này. Quả là tương phản với tư cách của anh ở Rosings, khi anh đặt lá thư của anh vào tay cô. Cô không biết phải nghĩ như thế nào và phải lý giải ra sao.

Họ đã đi vào con đường mòn dọc bờ sông, mọi bước đi đều mang đến một cảnh sắc thanh nhã hơn hoặc một khoảng rừng tươi đẹp hơn; nhưng chỉ một lúc sau Elizabeth mới nhận ra điều này. Mặc dù cô máy móc trả lời mọi lời bình phẩm của ông cậu và bà mợ và cố hướng tầm mắt đến nơi họ chỉ trỏ, cô không thể phân biệt ra những khung cảnh quanh cô. Mọi ý nghĩ của cô đều hướng về một nơi trong dinh thự Pemberley, bất kỳ nơi nào đấy, nơi anh Darcy đang hiện diện. Cô muốn biết, vào lúc này anh đang nghĩ gì, và liệu cô có còn thân ái trong tâm trí anh không, mặc dù cô vẫn còn bất chấp. Có lẽ anh đã lịch sự với cô chỉ vì anh cảm thấy thoải mái, tuy thế có cái gì đấy trong giọng nói của anh cho cô thấy anh không được bình tĩnh. Cô không thể đoán ra anh đau khổ hoặc vui mừng khi gặp lại cô, nhưng chắc chắn anh không giữ được tự chủ khi trông thấy cô.

Tuy nhiên, cuối cùng những lời nhận xét của ông cậu và bà mợ về đầu óc lơ đãng của cô đã đánh thức tâm trí cô, cô nghĩ cần phải trở về với chính mình.

Họ đi vào khu rừng và tạm biệt con sông, bước lên một triền dốc, đến nơi những tán cây thưa mở ra cho họ một quang cảnh để họ phóng tầm mắt đến, quang cảnh thung lũng đẹp mê hồn, những ngọn đồi dổi diện với dây cây cối bao phủ dọc dài, dòng nước hiện ra từng khoảng ngắn. Ông cậu tỏ ý muốn đi vòng cả khu vườn, nhưng ngại đường quá dài. Anh làm vườn đặc chỉ cho họ biết rằng con đường dài đến mười dặm. Thế là ông gạt bỏ ý nghĩ, họ đi theo con đường quen thuộc, và sau khi đã đi xuống dưới những tán cây rủ lá

họ gặp lại bờ sông nơi dòng nước thu hẹp nhất. Họ đi qua một chiếc cầu thô hoà hợp với toàn cảnh chung quanh. Đây là nơi ít được chăm chút sửa sang nhất so với những nơi họ đã đi qua. Thung lũng nơi đây bị thu hẹp, chỉ chừa khoảng cách cho con sông chảy qua, con đường cũng hẹp lại giữa những trảng cây thấp dọc hai bên. Elizabeth muốn đi khám phá dọc lối mòn, nhưng họ thấy đã đi khá xa, riêng bà Gardiner vì sức yếu không thể đi xa hơn nên chỉ muốn trở lại cỗ xe càng nhanh càng tốt. Cô cháu gái phải chiều theo bà. Họ men theo bờ sông bên kia trở lại ngôi dinh thự theo lối đi ngắn nhất. Nhưng họ không thể đi nhanh vì ông Gardiner, rất thích thú câu cá dù ít có cơ hội, say mê nhìn những con cá hương thỉnh thoảng xuất hiện trên mặt nước, vừa đi chậm rãi ông vừa nói chuyện với anh làm vườn. Trong khi họ nhàn nhã như thế, một lần nữa ba người lại ngạc nhiên, và Elizabeth cũng sững sốt như lần vừa rồi, khi họ thấy bóng dáng anh Darcy đang đi đến gần. Khu vực này có ít cây cối hơn bờ bên kia, nên họ trông thấy anh trước khi hai bên gặp nhau. Tuy sững sốt, Elizabeth có phần sẵn sàng hơn lúc trước để đáp lời anh, chủ ý muốn tỏ ra trầm tĩnh nếu quả thật anh muốn tìm gặp họ. Trong một khoảnh khắc, cô nghĩ dường như anh muốn đi theo một lối khác. Anh biến mất sau một khúc rẽ, rồi thỉnh thoảng xuất hiện trước mặt họ. Chỉ nhìn thoáng qua, cô thấy anh vẫn giữ thái độ lịch sự như vừa rồi, và để bắt chước phong thái của anh, khi họ đối diện nhau cô bắt đầu lên tiếng ca ngợi phong cảnh ở đây. Nhưng khi chưa nói quá những tiếng “xinh đẹp” hoặc “thu hút”, cô nhớ lại một điều, và cô tưởng tượng rằng anh có thể hiểu sai lạc lời khen của cô về Pemberley. Cô đỏ bừng mặt, không nói gì thêm.

Bà Gardiner đứng kế sau lưng cô. Khi cô ngừng nói, anh hỏi liệu cô có thể cho anh hân hạnh được quen biết với những người đồng hành của cô hay không. Đây là phép lịch sự mà cô hoàn toàn bị bất ngờ, và cô hầu như khó che giấu nụ cười khi cô thấy anh đang muốn được quen biết với chính những người đã khiến niềm kiêu hãnh của anh trỗi dậy. Cô nghĩ: “Anh sẽ bị bất ngờ ra sao khi biết hai người là ai! Anh hẳn nghĩ họ là những người thuộc giới thượng lưu”.

Tuy thế, cô vẫn giới thiệu hai bên với nhau. Khi cô cho anh biết về mối quan hệ giữa hai người và cô, cô ranh mãnh nhìn anh xem anh phản ứng ra sao, không khỏi có ý nghĩ anh chàng sẽ chuồn đi càng nhanh càng tốt để xa lánh những người thấp hèn như thế. Rõ ràng nét mặt anh lộ vẻ ngạc nhiên, nhưng anh ngoan cường trấn áp; thay vì bước đi anh quay lại nhìn họ, và bắt chuyện với ông Gardiner. Elizabeth không tránh khỏi cảm giác mẫn nguyện, cảm giác chiến thắng. Cô có điều an ủi là anh nên biết cô có những mối quan hệ mà cô không phải ngượng ngùng vì họ. Cô chú ý lắng nghe những lời họ trao đổi với nhau, sướng thoả với mỗi ngôn từ của ông cậu biểu hiện trí thông minh của ông, khiếu thẩm mỹ của ông, hoặc tư cách hoà nhã của ông.

Câu chuyện chuyển qua đề tài câu cá, và cô nghe anh Darcy với vẻ lịch sự tốt cùng mời ông đến câu cá nơi đây mỗi khi ông muốn, đề nghị cho ông mượn bộ cần câu của anh và chỉ ra những vị trí thích hợp nhất. Bà Gardiner, tay trong tay bước cùng Elizabeth, nhìn cô với nét kinh ngạc. Elizabeth không nói gì, nhưng cảm thấy vô cùng hài lòng; mọi ý tưởng tốt đều là dành cho cô. Tuy nhiên, cô vẫn sững sốt tốt độ, và mãi tự hỏi: “Tại sao anh ấy thay đổi đến thế? Việc này từ đâu ra? Không thể do mình, không thể vì mình mà thái độ của anh trở nên dịu dàng như vậy. Việc mình trách mắng anh ở Huntsford không thể khiến anh thay đổi đến thế. Không thể nào anh còn yêu mình nữa.”

Sau khi đã đi một quãng đường như thế, hai phụ nữ phía trước, hai người đàn ông phía sau, và khi đi xuống gần bờ sông để quan sát một loài thủy thảo lạ lùng nào đấy, họ muốn thay đổi một ít. Đây là do bà Gardiner, mệt nhọc vì quãng đường xa, thấy Elizabeth không thể đi dẫu dắt bà nên muốn đi dựa bên ông chồng. Anh Darcy thể vào chỗ bà, và họ cùng bước đi. Sau một lúc im lặng, Elizabeth bắt đầu nói. Cô muốn anh hiểu rõ ràng cô đã nghe nói anh vắng mặt trước khi cô đi đến đây, vì thế nhận xét rằng việc anh trở về là hoàn toàn bất ngờ. Cô tiếp:

- Vì bà quản gia của anh cho chúng tôi biết chắc chắn anh sẽ trở về ngày mai; và thật ra, trước khi chúng tôi rời Bakewell chúng tôi được biết rằng anh sẽ không trở về sớm.

Anh chấp nhận là cô thật lòng, vì anh có ít công việc với người quản gia nên anh phải về sớm hơn các bạn của anh. Anh tiếp tục:

- Họ sẽ đến đây sáng ngày mai, trong số ấy có vài người mà cô quen biết – anh Bingley và các chị em của anh ấy.

Elizabeth chỉ đáp lại bằng cách khẽ gật đầu. Ý nghĩ của cô vụt quay trở về vào thời gian, ngày nọ, khi hai

người nhắc đến tên anh Bingley, và nếu cô đoán đúng theo nét mặt của anh, anh cũng đang có ý nghĩ tương tự. Anh tiếp tục sau một lúc im lặng:

- Có một người khác trong nhóm muốn được quen biết với cô. Có thể nào cô cho phép tôi, nếu tôi không đòi hỏi quá nhiều, giới thiệu em gái của tôi với cô trong thời gian cô lưu lại Lambton, được không?

Cô lại ngạc nhiên lần nữa, đến nỗi cô không biết phải trả lời ứng thuận ra sao. Cô nghĩ ngay rằng bất kỳ ý nào của cô Darcy muốn được quen biết cô hẳn là do ông anh vận động. Kể cũng phần khởi khi biết anh tuy có buồn phiền vì cô nhưng thật ra không nghĩ xấu về cô.

Hai người bước đi trong im lặng, mỗi người chìm vào ý nghĩ của riêng mình. Elizabeth không thoải mái, không thể nào khác được, nhưng cô thấy tự mãn và vui lòng. Ý anh muốn giới thiệu em gái với cô là điều tốt đẹp nhất anh dành cho cô. Họ đi nhanh hơn hai người kia, và khi họ về đến cỗ xe, hai ông bà còn cách một phần tư dặm đường.

Rồi anh mời cô vào nhà, nhưng cô cho biết cô không thấy một nhóc, và họ đứng bên nhau trên thảm cỏ. Vào lúc này, đáng lẽ có thể nói được nhiều điều, trong khi im lặng lại gây ngượng nghịu. Cô muốn mở miệng, nhưng dường như không thể tìm ra đề tài nào. Cuối cùng cô nhớ ra rằng mình đang trong chuyến du ngoạn, nên họ đành trao đổi với nhau về những điểm tham quan. Tuy thế, thời gian và bà mợ đều di chuyển qua chậm, và sự kiên nhẫn và những ý tưởng của cô gần cạn kiệt trước khi cuộc đối diện kết thúc. Khi ông bà Gardiner đi đến, anh khẩn khoản mời ba người vào nhà và dùng nước giải khát, nhưng ba người từ chối. Họ từ giả nhau trong phép lịch sự cùng cực. Anh Darcy đưa tay đỡ hai phụ nữ lên xe; và khi cỗ xe lăn bánh, Elizabeth thấy anh đi chậm chậm vào nhà.

Ông cậu và bà mợ giờ bắt đầu những lời bình phẩm; mỗi người đều nói anh chắc chắn hơn hẳn những gì họ đã nghĩ ban đầu. Ông cậu nói:

- Anh ấy thật là con người từ tốn, lễ độ và không kiêu cách.

Bà mợ đáp:

- Chắc chắn có một cái gì đấy trang nghiêm nơi anh, nhưng nó ở trong dáng vẻ không quá đáng. Bây giờ tôi đồng ý với bà quản gia rằng mặc dù vài người có thể nghĩ anh kiêu hãnh, nhưng tôi không thấy gì cả.

- Tôi chưa bao giờ ngạc nhiên đến thế về cung cách của anh ấy. Hơn cả phép lịch sự, đúng ra là chăm chút; không cần có sự quan tâm đến như thế. Anh ấy và Elizabeth chỉ quen biết nhau rất sơ sài.

Bà mợ nói:

- Lizzy, đúng là anh không được đẹp trai như Wickham; hay nói cách khác anh không có gương mặt của Wickham, vì vóc dáng của anh là toàn hảo. Nhưng do đâu cháu bảo rằng anh ấy rất khó chịu?

Elizabeth cố tự bào chữa; nói rằng cô mến anh khi họ gặp nhau tại Kent hơn là lúc trước; và rằng cô chưa từng thấy anh dễ chịu như sáng hôm nay.

Ông cậu trả lời:

- Nhưng có lẽ anh ấy có tính hơi thất thường trong phép lịch sự. Mấy người bạn của cháu đều như thế, nên cậu sẽ không thật lòng tin lời anh mời đến câu cá, vì một ngày nào đấy anh ta có thể đổi ý và cấm cậu bén mảng đến.

Elizabeth nghĩ hai ông bà đã hoàn toàn nhầm lẫn về tư cách của anh, nhưng cô im lặng.

Bà Gardiner tiếp tục:

- Từ những gì chúng ta thấy, thật tình đáng lẽ mợ không nên nghĩ anh ấy có thể cư xử tàn nhẫn với bất kỳ ai, như Wickham đã nói. Anh không có dáng vẻ là con người xấu. Trái lại, có cái gì đấy dễ chịu trong lời nói của anh ấy. Và có phẩm giá gì đấy trên gương mặt anh không biểu hiện anh có tâm địa xấu. Nhưng chắc hẳn là cái bà dẫn chúng ta đi xem ngôi nhà đã nói rất bốc về anh ấy! Đôi lúc mợ hầu như khó nhịn cười. Nhưng mợ nghĩ anh là một ông chủ phóng khoáng, và điều này dưới con mắt của một gia nhân là đủ để bao hàm mọi đức tính.

Elizabeth cảm thấy cần nói lên điều gì đấy nhằm minh oan cho thái độ của anh đối với Wickham. Trong ngôn từ dè dặt nhất có thể được, cô giải thích cho họ biết rằng qua những gì cô nghe được từ những người thân thuộc của anh tại Kent, hành động của anh có khả năng cho lời giải thích theo cách khác, rằng tư cách của anh không đến nỗi thiếu sót đến thế và Wickham không được để mền đến thế như những người tại Hertfordshire đã nghĩ. Để xác nhận điều này, cô kể lại mọi chi tiết về những quan hệ lạ kỳ giữa hai người trai trẻ mà không chỉ rõ do ai nói, chỉ cho biết có thể tin vào những sự kiện này.

Bà Gardiner cảm thấy ngạc nhiên và quan ngại, nhưng khi đi đến quang cảnh bà đã vui thú ngày xưa, mọi ý nghĩ đều nhường chỗ cho những hồi tưởng quyến rũ, và bà quá bận rộn chỉ trở cho ông chồng xem những điểm lý thú trong vùng nên không nghĩ đến điều gì khác. Mặc dù mệt mỏi vì chuyến đi bộ buổi sáng, sau khi an tởi bà lại đi thăm những người quen cũ, bà hài lòng với những mối giao tình được nối lại sau nhiều năm đứt quãng.

Các sự kiện xảy ra trong ngày chiếm trọn tâm tư của Elizabeth nên cô không thể làm gì khác ngoại trừ suy nghĩ, và nghĩ với kinh ngạc, về thái độ lịch sự của anh Darcy, nhất là về ý anh muốn cô quen biết với em gái anh.

44. Chương 44

Elizabeth đoán rằng anh Darcy sẽ dẫn em gái anh đến thăm cô ngay vào ngày cô em đến Pemberley, nên định không đi xa khỏi quán trọ cả buổi sáng hôm ấy. Nhưng cô đã nhầm, vì ngay buổi sáng sau khi họ đến Lambton, hai người khách của họ đi đến. Ba người đã tản bộ quanh vùng với vài người bạn mới; khi vừa trở về quán trọ để thay đổi trang phục cho bữa ăn cùng gia đình những người này, họ nghe tiếng xe ngựa, qua khung cửa sổ họ thấy một người đàn ông và một phụ nữ đánh xe song mã hai bánh dọc con đường. Lập tức Elizabeth nhận ra bộ trang phục quyền quý, tổ lộ ngạc nhiên với ông cậu và bà mợ về vinh dự mà hai người khách dành cho cô. Hai ông bà cũng hoàn toàn ngạc nhiên. Về lúng túng khi cô nói với họ, cộng với chính tình huống hiện tại và nhiều tình huống của ngày trước, khiến họ đoán ra một ý nghĩ mới. Không có gì nói ra điều này lúc trước, nhưng giờ họ nghĩ không có cách gì khác giải thích cho những chăm chú như thế từ giới thượng lưu như thế, ngoại trừ tình cảm họ dành cho cháu gái của mình. Trong khi các ý tưởng này lướt qua đầu họ, trạng thái lo lắng trong tâm tư của Elizabeth mỗi lúc một dâng cao. Cô lấy làm lạ lòng về việc chính mình bị mất bình tĩnh, nhưng trong số những nguyên nhân làm cô dao động, cô e ngại tình cảm của anh đối với cô có thể đã nói tốt về cô quá nhiều với em gái. Hơn cả nỗi lo lắng muốn làm vừa lòng người, cô sợ rằng cô không còn khả năng làm vừa lòng ai cả.

Cô bước xa khỏi khung cửa sổ, ngại bị nhìn thấy; và khi cô bước qua lại trong căn phòng để cố gắng giữ trấn tĩnh, cô nhìn thấy tia mắt ngạc nhiên của ông cậu và bà mợ, khiến cô lại thêm bồn loạn.

Cô Darcy và ông anh xuất hiện, và sự giới thiệu – sự giới thiệu kinh khủng trong cảm nghĩ của cô – diễn ra. Elizabeth ngạc nhiên nhận thấy cô em cũng bối rối không kém gì cô. Từ lúc đến Lambton, cô đã nghe rằng cô Darcy là người cực kì kiêu hãnh, nhưng chỉ qua ít phút quan sát Elizabeth đã tin chắc cô này chỉ e lệ quá mức. Cô em khó nói nên câu nào cho trọn vẹn mà chỉ thốt ra vài tiếng ngắn gọn.

Cô Darcy có vóc người cao, có phần to lớn hơn Elizabeth. Tuy chỉ hơn mười sáu, cô đã có vóc dáng của một phụ nữ trưởng thành và yêu kiều. Cô không đẹp người như ông anh, nhưng trên gương mặt cô lộ vẻ biết điều và vui tươi, tư thái của cô hoàn toàn dịu dàng, không cầu kì. Trước đây, Elizabeth đã nghĩ cô có thể là người có khả năng quan sát nhạy bén và tinh táo, giờ cô cảm thấy nhẹ nhõm khi nhận ra những điều trái ngược.

Họ chỉ chuyện trò được vài câu khi Darcy cho cô biết Bingley cũng đang đi đến thăm cô. Trong khi cô chưa có thời giờ biểu lộ vui mừng và chuẩn bị cho người khách mới, cô đã nghe tiếng bước chân đi lên cầu thang, rồi anh đi vào. Mọi tức giận của Elizabeth về anh đã được xóa tan từ lâu, nhưng giờ dù có còn chút gì đấy thì cũng tan biến hẳn do thái độ thân thiện không kiêu cách của anh, khi anh gặp lại cô. Anh thăm hỏi

một cách thân mật tuy chung chung về sức khỏe gia đình cô, nhìn và nói với cùng tư thái tự nhiên vui vẻ như thường thấy lúc trước.

Đối với ông bà Gardiner, anh Bingley là một nhân vật đáng để tâm đến không kém gì cô cháu. Từ lâu, hai người đã muốn được gặp anh. Thật ra, cả nhóm khách trước mặt họ đã gây nên sự chú ý sống động. Hồ nghi về anh Darcy và cô cháu gái hướng họ chú ý đến mỗi người khách với những lời thăm hỏi sốt sắng tuy dè dặt, và chẳng bao lâu từ những lời thăm hỏi này họ tin chắc rằng ít nhất một trong hai người đã biết thể nào là tình yêu. Họ có ý hồ nghi về tâm tư của cô cháu, nhưng rõ ràng họ thấy anh kia đang ngập tràn tình cảm.

Về phần Elizabeth, cô có nhiều việc phải làm. Cô muốn hiểu rõ về tâm tư của mỗi người khách, cô muốn giữ điềm tĩnh, muốn tỏ ra dễ chịu với mọi người. Về việc sau cùng, mà cô sợ thất bại nhất, cô tự tin sẽ thành công, vì mỗi người mà cô muốn làm vui lòng đều có thiện cảm với cô. Bingley sẵn sàng, Georgiana sốt sắng, và Darcy có chủ ý, được vui lòng.

Khi gặp lại anh Bingley, ý nghĩ của cô đương nhiên hướng về chị mình, và cô nôn nóng muốn biết tâm tư anh như thế nào. Đôi lúc cô tưởng tượng rằng anh ít nói hơn các lần gặp gỡ trước, và một đôi lần cô vui mà nhận thấy khi anh nhìn cô, anh đang tìm những điểm giống nhau giữa hai chị em. Nhưng, mặc dù đây có thể chỉ là tưởng tượng, cô không thể bị lừa dối qua thái độ của anh đối với cô Darcy, người đã được đưa ra như là đối thủ của Jane. Không ai trong hai người có vẻ gì biểu lộ tình yêu. Không có gì xảy ra giữa hai người có thể minh chứng cho hi vọng của cô Darcy. Cô cảm thấy hài lòng ngay về điểm này, và có vài tình huống nhỏ trước khi họ từ giã, mà theo cách cô nôn nóng diễn giải, cho thấy anh có hồi tưởng về Jane, dù chỉ thoáng qua do vẻ dịu dàng, và ý muốn hỏi thêm điều gì đấy để có thể nhắc đến Jane, nếu anh dám. Trong lúc những người khác đang nói chuyện với nhau, anh nói với cô bằng giọng pha chút luyến tiếc, rằng đã lâu lắm rồi anh không được gặp lại Jane, và trước khi cô có thể đáp lời, anh tiếp rằng đã hơn tám tháng rồi, kể từ ngày 26 tháng mười khi họ khiêu vũ với nhau tại Netherfield.

Elizabeth lấy làm vui thấy trí nhớ của anh được chính xác như thế, sau đấy nhân cơ hội không có ai đứng kế bên, anh hỏi cô có phải tất cả chị em cô đang ở Longbourn hay không. Câu hỏi không có gì nhiều, cũng như trong câu hỏi trước, nhưng với thái độ và cử chỉ cho thấy ý nghĩa gì đấy.

Cô không thường nhìn anh Darcy, nhưng mỗi khi cô nhìn lướt qua anh, cô đều nhận thấy vẻ ân cần, và trong mọi câu nói của anh cô đều nhận ra giọng điệu không còn có vẻ tự cao hay khinh thường nữa. Điều này thuyết phục cô rằng sự cải thiện trong tư cách của anh, mà cô đã nhận thấy ngày trước, ít ra đã kéo dài được hơn hai ngày. Khi cô thấy anh muốn quen biết và tranh thủ sự đồng tình của những người anh không muốn giao du vài tháng trước, khi cô thấy anh lịch sự không chỉ với cô mà cả những người trước đây anh đã công khai khinh miệt, và nhớ lại cảnh tượng sống động ở toà Tư dinh Cha xứ Huntsford; những khác biệt, những thay đổi đều quá lớn lao, đập vào tâm thức cô quá mạnh, đến nỗi cô gần như khó kiềm nén biểu lộ sự sốt sắng. Chưa bao giờ, ngay cả khi anh gần những người bạn thân của anh tại Netherfield, hay những người thân quý tộc của anh ở Rosings, cô thấy anh muốn làm vui lòng người khác như thế, mất hẳn vẻ tự cao như thế, hoặc thoải mái như bây giờ, trong khi anh không được lợi ích gì quan trọng do thái độ này, ngay cả việc giao tiếp này sẽ khiến các phụ nữ ở Netherfield và Rosings đều chế giễu và chỉ trích anh.

Ba người chỉ lưu lại hơn nửa giờ. Khi họ đứng lên từ giã, anh Darcy yêu cầu em gái cùng anh mời ông bà Gardiner và cô Bennet đến dùng bữa tối tại Pemberley trước khi họ lên đường. Cô Darcy sẵn sàng vâng lời, tuy với vẻ thiếu tự tin khi bày tỏ lời mời, do bản chất của cô. Bà Gardiner nhìn cô cháu vì cô là đối tượng chính của lời mời, muốn biết cô chấp thuận ra sao, nhưng Elizabeth đã quay mặt đi. Tuy nhiên, bà đoán đây chỉ là do cô ngượng ngập hơn là muốn từ chối; và cũng vì thấy ông chồng thích giao tiếp, bà góp ý để cô cháu cùng chấp thuận, và họ hẹn nhau hai ngày sau.

Bingley tỏ lộ vui mừng thật sự sẽ được gặp lại Elizabeth, vì anh vẫn còn có nhiều điều muốn nói với cô và có nhiều chuyện muốn hỏi về các người bạn của anh ở Netherfield. Elizabeth vui mừng vì nghĩ anh muốn nghe cô nói về chị mình. Khi các người khách đã ra về, Elizabeth nghĩ về các việc vừa xảy ra và cảm thấy hài lòng. Muốn được riêng tư và e ngại những hặc hỏi hoặc ẩn ý của ông cậu và bà mẹ, cô chỉ lưu lại một chốc lát để nghe họ khen ngợi Bingley, rồi thoái thác để đi thay y phục.

Nhưng cô không có lí do để sợ tính hiếu kì của ông bà Gardiner; họ không muốn nài ép cô phải thổ lộ. Họ thấy rõ cô đã quen biết nhiều với anh Darcy hơn là họ đã nghĩ; và cũng hiển nhiên là anh đã yêu cô tha

thiết. Họ đã thấy nhiều điều đáng cho họ chú ý đến, nhưng không có gì cần phải hỏi.

Về anh Darcy, đây là một vấn đề băn khoăn cần cô suy nghĩ tĩnh táo. Theo như thói quen biết họ vừa mới tạo, hai ông bà không thấy có gì thiếu sót. Họ không thể vô cảm với tư cách lễ độ của anh, và nếu họ nhận xét anh qua cảm nghĩ của họ cộng với tình cảm của bà quản gia nhưng bỏ qua những ý kiến khác, những người đã biết anh tại Hertfordshire hẳn sẽ không thể nhận ra đây là anh Darcy. Tuy nhiên, bây giờ là lúc liệu xem có nên tin nơi bà quản gia hay không. Họ nhận ra rằng không nên nóng vội bỏ qua ý kiến của một gia nhân có tư cách đáng nể trọng và đã biết anh từ khi anh lên bốn. Họ cũng không nghe các người bạn của họ tại Lombton nói xấu gì về anh. Những người này không có gì kết án anh ngoại trừ tính kiêu hãnh. Có lẽ anh kiêu hãnh, nếu không, có thể là do những người sống trong một thị trấn nhỏ ít quen biết với anh nói ra. Tuy nhiên, họ công nhận anh là một người phóng khoáng và đã làm được nhiều việc tốt lành cho người nghèo khổ.

Về phần Wickham, hai ông bà không đánh giá anh cao là mấy. Mặc dù họ không hiểu hết về những gì anh than phiền người con của ông cụ bảo hộ anh, họ biết rõ một việc là khi rời Derbyshire, anh đã để lại nhiều khoản nợ mà anh Darcy sau đây phải thanh toán.

Về phần Elizabeth, những ý nghĩ của cô về Pemberley tối nay còn phức tạp hơn ngày hôm trước. Mặc dù buổi tối dường như trôi qua chậm chạp, vẫn không đủ chậm cho cô xác định được tình cảm của mình với một người ngụ tại dinh thự ấy, và cô thao thức suốt hai giờ đồng hồ để cố tìm ra giải đáp. Chắc chắn là cô không ghét anh. Không, ý nghĩ căm ghét đã tan biến từ lâu, cũng từ lâu cô cảm thấy xấu hổ đã có ý nghĩ căm ghét anh, có thể nói như thế. Niềm kính trọng do việc tin tưởng nơi các đức tính quý báu của anh, mặc dù ban đầu cô không muốn nhìn nhận, đã không còn gây xung đột trong cảm nghĩ của cô. Bây giờ niềm kính trọng được nâng cao đến mức độ thân thiết hơn, qua các ý kiến tốt về anh, khiến anh trở nên dễ mến, như các sự kiện ngày trước cho thấy. Nhưng trên hết, trên cả kính trọng và quý mến, trong cô có một động lực của thiện ý không thể bỏ qua. Đây là cảm động. Cảm động không chỉ vì có người yêu cô, mà còn vì yêu cô tha thiết đến độ tha thứ cho mọi nóng nảy và gay gắt của cô khi khước từ lời tỏ tình của anh, và tha thứ cho mọi lời kết án vô lối tiếp theo sự khước từ. Cô đã nghĩ anh sẽ lánh xa cô như lánh xa một kẻ thù tệ hại nhất; nhưng khi anh bất ngờ gặp lại cô, dường như anh có ý muốn duy trì mối quan hệ với cô. Không có biểu lộ nào thiếu tế nhị hoặc không có cử chỉ nào kì quặc, anh đã tranh thủ ý tưởng tốt của những người thân của cô, và còn muốn em gái anh được quen biết cô. Sự thay đổi như thế trong một con người rất kiêu hãnh đã khiến cô không những kinh ngạc mà còn cảm động – vì đây là do tình yêu, tình yêu nồng thắm. Vì thế, ấn tượng trong cô là một điều gì đấy nên được khích lệ, chắc chắn không phải là khó chịu, tuy không thể được xác định rõ rệt. Cô kính trọng anh, quý mến anh, cảm động về anh. Cô quan tâm thật sự đến hạnh phúc của anh. Cô chỉ muốn biết cô mong muốn hạnh phúc sẽ tùy nơi cô đến mức nào và cô sẽ vận dụng những khả năng của mình đến mức nào cho hạnh phúc của cả hai. Cô nghĩ cô vẫn còn khả năng dẫn đến việc anh tỏ tình với cô lần nữa.

Trong buổi tối, bà mẹ và cô cháu đồng ý rằng theo chuẩn mực giao tiếp về phần họ, cần đáp lễ cô Darcy, người đã lịch sự hết mức khi đến thăm họ ngay khi vừa trở lại Pemberley, mặc dù việc đáp lễ không thể ngang bằng. Họ quyết định cần đến thăm cô ở Pemberley vào sáng hôm sau. Thế là, hai mẹ cháu cùng đi. Elizabeth cảm thấy vui, dù khi thăm hỏi mình về lí do khiến cô vui, cô không thể tự trả lời gì nhiều.

Ông Gardiner ra đi sau khi ăn sáng. Vào ngày trước một lần nữa ông đã được mời đến câu cá, và đã chấp thuận gặp vài người ở Pemberley vào buổi trưa.

Jane Austen

Kiêu hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

45. Chương 45

Elizabeth giờ đây tin chắc rằng cô Bingley có ác cảm với mình chỉ vì do ganh tị. Cô băn khoăn liệu cô Bingley sẽ tiếp đón mình như thế nào ở Pemberley, thắc mắc muốn biết người con gái này sẽ đối xử với cô ra sao một khi mối quan hệ giữa cô và anh Darcy được nối lại.

Khi đến ngôi biệt thự, hai người được dẫn qua tiền sảnh để đi vào đại sảnh, mở ra hướng bắc trông thật đẹp vào mùa hè. Các cửa sổ mở đến tận mặt đất, cho thấy quang cảnh thật tươi mát của những ngọn đồi phủ rừng cây phía sau ngôi biệt thự, của những cây sồi và dẻ rải rác trên thảm cỏ kế cận.

Họ được cô Darcy tiếp đón; cô ngồi với bà Hunts và cô Bingley, cùng với một bà sống chung với cô này tại London. Georgiana rất lịch sự khi tiếp đón hai người, nhưng với vẻ bối rối do e lệ và nỗi lo sợ luống cuống khiến người cô mặc cảm thuộc tầng lớp thấp để có cảm tưởng rằng cô kiêu hãnh và kì tính. Tuy nhiên, bà Gardiner và Elizabeth nghĩ đúng đắn về cô, tội nghiệp cho cô.

Bà Hunts và cô Bingley chỉ nghiêng người chào họ. Sau khi tất cả ngồi xuống là một khoảnh khắc lúng túng, được bà Annesley phá vỡ. Bà là một phụ nữ dịu dàng, dễ chịu; khi muốn bắt đầu chuyện trò bà đã chứng tỏ bà thật sự được giáo dục tốt hơn những người còn lại. Chuyện trò diễn ra giữa bà và bà Gardiner, Elizabeth thỉnh thoảng tham dự vào. Có vẻ như cô Darcy cần phải có đủ can đảm để góp chuyện, và thỉnh thoảng góp vào một câu ngắn khi có nguy cơ được người khác nghe ít nhất.

Elizabeth nhận ngay ra rằng cô Bingley quan sát cô cặn kẽ. Việc này đáng lẽ không thể ngăn cản cô góp chuyện nếu cô không ngồi ở vị trí bất tiện, nhưng cô không tiếc phải nói ít. Cô đang bận rộn với ý nghĩ rằng bất cứ lúc nào sẽ có vài anh con trai bước vào phòng. Cô ước mong lẫn lo sợ chủ nhân ngôi dinh thự sẽ hiện diện trong nhóm ấy, và cô không thể nhận ra cô ước mong hoặc lo sợ nhiều hơn. Sau khi ngồi một lúc không nghe tiếng cô Bingley, Elizabeth nghe cô kia hỏi han một cách lạnh nhạt về sức khỏe của gia đình cô. Cô trả lời với cùng cách lạnh nhạt và ngắn ngủi, cô kia không nói gì nữa.

Gia nhân mang vào thịt nguội, bánh ngọt và vài loại trái cây ngon nhất trong mùa; đây là chỉ sau khi bà Annesley nhiều lần đưa mắt nhìn và mỉm cười với cô Darcy để nhắc nhở về vị thế của cô. Giờ họ có việc để làm, vì nếu không thể nói, họ có thể ăn, và họ quây quần chung quanh chiếc bàn đặt những quả nho, quýt và đào xinh tươi.

Khi ấy, Elizabeth có cơ hội để xác định cô ước mong hoặc lo sợ nhiều hơn sự xuất hiện của anh Darcy, qua cảm xúc trỗi dậy trong cô khi anh bước vào, rồi chỉ một khoảnh khắc trước đây cô tin cô ước mong nhiều hơn, giờ cô bắt đầu hồi tiếc rằng anh đã đến.

Anh đang đứng bên con sông cùng ông Gardiner và vài người bạn của anh khi được thông báo có khách. Ngay khi anh xuất hiện, Elizabeth đã khôn ngoan kiên quyết rằng cô cần tỏ ra hoàn toàn thoải mái và không bối rối. Nghĩ thì dễ nhưng làm có thể khó, vì khi anh đi vào cô thấy mọi nghi vấn đang đổ dồn về hai người, mọi con mắt chăm chú quan sát thái độ của anh. Gương mặt cô Bingley hiện ra nét hiếu kì chăm chú nhất mặc dù cô luôn mỉm cười khi nói chuyện, vì ganh tị chưa làm cô tuyệt vọng, cô chưa thôi để tâm đến anh Darcy. Khi thấy ông anh bước vào, cô Darcy nói năng nhiều hơn, và Elizabeth thấy anh có ý muốn cô và em gái quen thân nhau thêm, nên cố kéo hai người vào câu chuyện. Cô Bingley cũng biết thế, và trong khinh suất vì tức giận, cô chớp ngay cơ hội đầu tiên để nói, với giọng lịch sự nhạo báng:

- Cô Elizabeth, trung đoàn dân quân đã di chuyển khỏi Meryton phải không? Hẳn việc này là một mất mát lớn cho gia đình của cô đấy.

Trước mặt Darcy, cô này không dám nêu đích danh Wickham, nhưng Elizabeth hiểu ngay rằng anh ta đang hiện diện trong ý nghĩ của cô này, và Elizabeth cảm thấy đau đớn một chút khi nghe nhắc đến những kỉ niệm về anh ta. Nhưng, cô gắng đáp lại sự tấn công, với ý đồ xấu, cô trả lời câu hỏi bằng cách tự tách mình ra khỏi vấn đề. Trong khi cô nói, bất giác cô nhìn thoáng qua anh Darcy của cô và thấy gương mặt anh căng thẳng, lo lắng nhìn cô; trong khi cô em lộ vẻ hoang mang, không thể ngược mắt lên. Nếu cô Bingley hiểu nỗi đau cô đã gây ra cho cô bạn thân Darcy của mình, chắc chắn cô sẽ không hàm ý như thế. Cô chỉ muốn gây bối rối cho Elizabeth hầu buộc đối thủ phải biểu lộ cảm xúc phương hại đến tình cảm của anh Darcy, có lẽ để nhắc nhở anh về những ngông cuồng và vô lối theo đuổi vài thành viên của gia đình Elizabeth có dính dáng đến trung đoàn. Cô không biết gì về việc cô Darcy có ý định bỏ nhà trốn đi theo người yêu.

Tin tức không được tiết lộ với ai ngoài Elizabeth, riêng anh Darcy đặc biệt giữ kín đối với mọi mối quan hệ của Bingley. Đây là từ chính mong ước mà lúc trước Elizabeth cho là mong ước của anh, rằng các mối quan hệ giữa hai thanh niên cũng sẽ trở thành những quan hệ của cô ta. Chắc chắn anh có lập kế hoạch ấy, và trong khi không có ý định chia cách Bingley và cô Bennet, kế hoạch có thể khiến anh quan ngại cho hạnh phúc của anh bạn mình.

Tuy nhiên, phản ứng điềm tĩnh của Elizabeth giúp anh an tâm, và khi cô Bingley bực mình lẫn thất vọng không còn dám ngụ ý gì về Wickham, Georgiana cũng bình tâm lại, tuy không đủ bình tâm để nói thêm gì khác. Anh cô không còn nhớ gì nhiều về chuyện của em gái, và chính hoàn cảnh được tạo ra nhằm đánh lạc tâm tư anh khỏi Elizabeth lại khiến anh chăm chú đến Elizabeth hơn nữa, và thêm phần vui tươi.

Hai người không ngồi lại lâu thêm. Trong khi anh Darcy đưa họ ra đến cỗ xe, cô Bingley trút cơn giận qua những lời bình phẩm Elizabeth về con người, tư cách và trang phục. Nhưng Georgiana không tham gia với cô. Ý của ông anh là đủ cho em gái ngả theo: trí phán đoán của anh cô không thể nhầm lẫn, anh đã nói nhiều điều hay về Elizabeth khiến cô em không còn thấy gì khác ngoài tính chất xinh đẹp và dễ thương. Khi anh Darcy trở lại, cô Bingley không khỏi lập lại ít điều cô đã nói với cô em:

- Anh Darcy, Eliza Bennet sáng nay trông xấu xí quá. Trong đời tôi chưa từng thấy ai thay đổi đến thế kể từ mùa đông vừa qua. Cô ta trở nên quá đen đui và thô kệch! Louisa và tôi đã đồng ý với nhau rằng chúng tôi không muốn gặp cô ấy nữa.

Tuy anh Darcy có thể không thích lắm ngôn từ như thế, anh vẫn lạnh lùng trả lời rằng anh không thấy có thay đổi gì ngoại trừ nước da cô bị sạm nắng – đây không phải là kết quả của phép lạ khi người ta du ngoạn trong mùa hè.

Cô Bingley thêm:

- Về phần tôi, tôi phải nhận rằng tôi chưa hề thấy vẻ đẹp nào nơi cô ấy. Gương mặt cô ấy quá mỏng, màu da cô không được sáng, vóc dáng không thanh lịch. Mũi cô ấy cần có thêm tổ chất, không có đặc điểm gì hay. Hàm răng cô ấy trông tạm được, nhưng chỉ là thông thường, còn về đôi mắt cô mà người ta đôi lúc cho rằng đẹp, tôi chưa bao giờ nhận thấy vẻ gì đặc sắc. Đôi mắt có cái nhìn bén nhọn, đánh đá mà tôi không thích chút nào. Và trong cả tư thái của cô ấy có tính tự mãn mà không lịch sự, không thể chấp nhận được.

Khi cô Bingley tin rằng anh Darcy yêu mến Elizabeth, đây không phải là cách tốt nhất nhằm tự tôn mình lên. Nhưng những người tức giận không được luôn luôn sáng suốt, và khi thấy anh có vẻ như bị chọc tức, cô nghĩ cô đã thành công. Nhưng anh nhất định im lặng, và vì muốn anh mở miệng nói, cô tiếp tục:

- Tôi còn nhớ, khi chúng ta gặp cô ấy lần đầu tiên tại Hertfordshire, chúng ta lấy làm ngạc nhiên thấy cô đẹp. Tôi đặc biệt nhớ một ngày sau khi họ ăn tối ở Netherfield, anh nói “Cô ấy mà đẹp! – Tôi nghĩ mẹ cô ấy đã khéo dí dỏm”. Nhưng sau đấy, dường như cô ấy có phần khá hơn đối với anh, nên tôi tin có lúc anh nghĩ rằng cô khá xinh.

Darcy đáp lại, khi không thể nhịn được nữa:

- Vâng, nhưng đây chỉ là khi tôi mới được quen cô ấy, và trong nhiều tháng kể tiếp tôi đã xem cô ấy là người đẹp nhất trong số những người tôi quen biết.

Rồi anh bỏ đi, để cô Bingley ngồi lại với niềm thoả mãn đã buộc anh phải mở miệng nói, nhưng anh nói ra điều chỉ làm cô đau đớn.

Khi trở về, bà Gardiner và Elizabeth trò chuyện với nhau về những chuyện đã xảy ra trong chuyến thăm viếng, ngoại trừ những điểm mỗi bên quan tâm. Họ bàn tán về tư thái và cử chỉ của mỗi người họ đã gặp, ngoại trừ người họ chú ý đến nhất. Họ nói về em gái anh, bạn bè anh, ngôi dinh thự của anh, trái cây, mọi thứ, ngoại trừ về chính anh; nhưng Elizabeth rất muốn biết bà Gardiner nghĩ về anh như thế nào, trong khi bà Gardiner hẳn đã rất vui nếu cô cháu chịu mở đầu đề tài.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

46. Chương 46

Elizabeth rất thất vọng khi đến Lambton mà không thấy thư của Jane, và thêm thất vọng ngày kế. Nhưng đến ngày thứ ba, cô không còn bức dọc nữa, cô chỉ được minh chứng khi có hai lá thư đến cùng một lúc, một lá đã bị gửi lạc đầu đây. Elizabeth không ngạc nhiên về việc này, vì cô chỉ đã viết địa chỉ không rõ ràng.

Họ đã chuẩn bị đi tản bộ khi cô nhận hai lá thư. Ông cậu và bà mẹ đi trước để cô được riêng tư. Cần đọc trước lá thư gửi lạc được viết năm ngày trước. Khởi đầu, thư kể về những giao tiếp nhỏ và vài tin tức khác, nhưng phần sau, ghi ngày kế, dường như được viết trong tâm trí dao động, báo tin quan trọng hơn:

“Lizzy thân thương, từ lúc viết phần trên, một chuyện bất ngờ và nghiêm trọng đã xảy ra, nhưng chị sợ em lo lắng – em yên tâm rằng cả gia đình ta đều khoẻ mạnh. Chuyện chị kể liên quan đến Lydia. Một tin khẩn đến vào lúc 12 giờ đêm qua, cho biết con nhỏ đã trốn đi Scotland với một sĩ quan: nói đúng hơn là Wickham! Hãy tưởng tượng nhà ngạc nhiên ra sao. Tuy nhiên, đối với Kitty, việc này không phải hoàn toàn bất ngờ. Chị buồn, buồn lắm. Cả hai đều nóng nảy. Nhưng chị muốn hi vọng điều tốt nhất, đây là tư cách anh ấy đã bị hiểu nhầm. Chị có thể dễ dàng tin anh ấy thiếu suy xét và không kín đáo, nhưng như thế (ta nên vui về điều này) không có gì là xấu trong tâm hồn. Ít nhất anh không có ý lợi dụng con nhỏ, vì anh ấy hẳn biết bố không có gì để lại cho con nhỏ cả. Bà mẹ đáng thương của chúng ta bị buồn khổ nhiều. Bố thì chịu đựng tốt hơn. Chị rất mừng thấy chúng ta chưa bao giờ cho họ biết thiên hạ đã nói về anh ta ra sao; chúng ta nên quên những việc này đi.

Hai người ra đi khoảng 12 giờ tối thứ bảy, người ta đoán thế, nhưng chỉ đến 8 giờ sáng ngày hôm qua người ta mới biết. Thư khẩn được gửi đi ngay. Lizzy thân thương, họ hẳn đã đi ngang qua nhà ta cách mười dặm. Đại tá Forster thông báo lí do để sẽ đến gặp nhà. Lydia để lại ít dòng cho bà vợ của ông, báo cho bà biết về ý định của nó. Chị phải chấm dứt thư ở đây, vì chị không muốn rời xa mẹ lâu. Chị lo em không hiểu đầu đuôi câu chuyện ra sao, nhưng chị cũng không biết mình đã viết gì.”

Không cho phép mình có thời gian để suy nghĩ và không biết mình nghĩ gì, sau khi đọc xong lá thư thứ nhất, Elizabeth hấp tấp mở lá thư hai ra đọc, được viết sau lá thư trước một ngày.

“Em yêu của chị, vào lúc này em đã nhận thư trước của chị viết trong vội vàng. Chị mong thư này nói rõ hơn, nhưng đầu óc chị vẫn còn hoang mang nên có lẽ viết vẫn chưa được mạch lạc.

Lizzy thân thương, chị không biết viết gì, nhưng chị có tin xấu cho em, không thể chậm trễ. Tuy việc kết hôn giữa Wickham và con nhỏ tội nghiệp có khinh suất, nhà bên chồn muốn được nghe rằng họ đã kết hôn, vì có nhiều lí do để e họ không đi Scotland. Đại tá Forster đến nhà ngày hôm qua, sau khi rời Brington hôm trước, vài giờ sau tin khẩn. Mặc dù thư của Lydia gửi bà F. cho biết hai người định đi đến Gretna Green (1). Denny có lí do tin rằng W. không bao giờ định đi đến đây, không định cưới Lydia gì cả. Đại tá F. lập tức phát thông trí khi biết tin này, rồi rời B. để dò tìm theo đường đi của họ. Ông dò theo họ đến Clapham rồi mất dấu, vì hai người đi đến đây bằng xe ngựa nhỏ rồi chuyển qua xe ngựa cho thuê. Từ đây, họ chỉ biết rằng người ta thấy hai người tiếp tục trên đường đi London. Chị không biết phải nghĩ gì. Sau khi đã dò hỏi mọi chỗ ở phía ấy của London, đại tá F. đi đến Hertfordshire, tiếp tục dò hỏi tại các ngã rẽ, tại các quán trọ ở Barnet và Hatfield, nhưng không tìm ra họ, không ai thấy hai người như thế đi qua. Ông đã tử tế đến viếng nhà, cho biết tin theo cách tin cậy nhất từ tấm lòng của ông. Chị cũng thấy buồn cho ông và bà F. nhưng không ai có thể trách gì họ.

Lizzy thân thương, nhà rất đau khổ. Cả bố mẹ đều nghĩ đến điều xấu nhất, nhưng chị không thể nghĩ xấu của về bố. Nhiều tình huống cho thấy hai người có thể kết hôn một cách kín đáo trong thành phố hơn là theo đuổi ý định ban đầu, và ngay cả nếu anh ta có ý định như thế đối với một con nhỏ thuộc tầng lớp thấp như Lydia, dù khó thể xảy ra, liệu con nhỏ có mất mát gì nhiều không? Không thể được. Tuy nhiên, chị đau buồn thấy đại tá F. không tin việc hết hôn; ông lắc đầu khi chị tỏ ý mong như thế, và nói ông e W. không phải là người đáng tin.

Bà mẹ khôn khổ bị ốm thật sự và nằm luôn trong phòng. Nếu bà có thêm nghị lực thì càng hay, nhưng không nên trông mong vào việc này. Về phần bố, chị chưa bao giờ thấy ông bị xúc động đến thế. Bố mẹ

tức giận con nhỏ Kitty đáng thương vì đã giấu chuyện hai người, nhưng đây là vấn đề riêng tư ta không thể hạch hỏi.

Lizzy thân thương, chị thật sự vui thấy em tránh khỏi những cảnh đau buồn này, nhưng bây giờ sau khi cơn sốc đầu tiên đã qua, chị có thể mong em trở về được không? Tuy nhiên, chị không đến nỗi ích kỉ bắt buộc em, nếu không tiện. Chào em.

Chị cầm bút để làm điều mà chị vừa viết ở trên là sẽ không làm, vì hoàn cảnh khiến chị phải tha thiết kêu em trở về càng sớm càng tốt. Chị hiểu rõ tính ông cậu và bà mợ nên chị không ngại yêu cầu như thế, tuy chị còn có việc khác nhờ đến ông. Bố sẽ đi London ngay với đại tá Forster để cố tìm con nhỏ. Chị không biết rõ bố định làm gì, nhưng bố đã quá đau buồn nên cũng khó hành động được cẩn trọng, trong khi đại tá Forster bị bắt buộc phải trở lại Brighton tối mai. Trong việc cấp bách này, ý kiến và sự hỗ trợ của cậu sẽ rất có ích; ông ấy sẽ hiểu ngay chị nghĩ gì, và chị trông mong vào thiện chí của ông.”

Khi vừa đọc xong lá thư, Elizabeth thốt lên: “Ồ! Cậu tôi, cậu tôi đâu?”, rồi chạy ra ngoài, nhưng khi cô đến cánh cửa, một gia nhân mở cửa, và anh Darcy xuất hiện. Gương mặt nhợt nhạt và thái độ hoảng hốt của cô khiến anh sửng sốt, và trước khi anh có thể trấn tĩnh lại, cô vội vàng nói:

- Xin lỗi anh, nhưng tôi phải đi. Tôi phải đi tìm ông Gardiner nay, vì có một chuyện không thể chậm trễ, tôi không thể mất thời giờ.

- Chúa tôi! Có chuyện gì vậy?

Rồi anh định tâm lại:

- Tôi không muốn giữ cô lại phút nào, nhưng hãy cho phép tôi, hoặc để gia nhân đi tìm ông bà Gardiner. Cô không được khoẻ – cô không thể tự đi.

Elizabeth do dự, nhưng hai đầu gối cô run rẩy, và cô nghĩ nếu cô tự đi sẽ bất lợi hơn. Cô gọi gia nhân lại, với giọng nói hỏn hển hầu như không ai hiểu nổi, nhờ anh đi tìm hai ông bà lập tức.

Rồi cô ngồi xuống, không thể tự đứng vững, và bộ dạng thảm nào đến độ Darcy không thể rời xa cô, cũng không thể ngăn anh hỏi thăm cô, một cách dịu dàng và đồng cảm:

- Để tôi gọi người hầu của cô. Cô có muốn dùng thứ gì không, để giúp cô trấn tĩnh? Hay là rượu vang, tôi lấy cho cô một cốc nhé? Trông cô yếu lắm.

Cô đáp, cố gắng định tâm:

- Không, xin cảm ơn anh. Tôi không có chuyện gì cả. Tôi vẫn thấy khoẻ. Tôi chỉ đau buồn do tin tức tôi nhận được từ Longbourn.

Cô khóc nức lên khi ám chỉ đến đấy, và trong vài phút không nói thêm được lời nào. Trong căng thẳng khôn khổ, Darcy chỉ có thể nói gì không thông suốt về lòng quan ngại của anh, rồi im lặng nhìn cô trong thương cảm. Cuối cùng, cô nói:

- Tôi vừa nhận được thư của Jane, với một tin khiếp đảm. Không thể giấu tin này với ai được. Em gái út của tôi đã rời bỏ gia đình... đã trốn đi... đã sa vào mánh lures của... của anh Wickham. Họ cùng nhau trốn đi khỏi Brighton. Anh biết anh ta quá rõ nên có thể đoán những việc còn lại. Cô ấy không có tiền bạc, không có mối quen biết, không có gì thu hút anh ta... cô ấy sẽ đi luôn.

Darcy đờ người vì sửng sốt. Cô thêm, giọng run run:

- Khi tôi nghĩ đáng lẽ tôi đã có thể ngăn chặn việc này!... Tôi đã biết về con người anh ta. Nếu tôi chỉ can thiệp một phần... một phần tôi đã biết, cho gia đình tôi nghe! Nếu ai nấy rõ về con người anh ta, việc này không thể xảy ra được. Nhưng giờ đã muộn rồi.

Darcy thốt lên:

- Tôi lấy làm buồn, thật sự buồn... tôi bị sốc. Nhưng tin này có đúng không, có tuyệt đối đúng không?

- Đúng. Họ rời Brighton đêm chủ nhật, được dò tìm theo đến London, rồi mất tăm hơi. Chắc chắn họ không đi Scotland.

- Và người ta đã làm gì để tìm cô ấy?

- Bố tôi đã đi London. Jane viết thư xin cậu tôi giúp đỡ, riêng tôi hi vọng chúng tôi có thể lên đường trong vòng nửa giờ. Nhưng không thể làm gì cả, tôi biết rõ không thể làm được gì. Làm thế nào để tìm ra họ? Tôi không có hi vọng gì. Mọi chuyện đều quá khủng khiếp.

Darcy lắc đầu mặc nhận. Cô tiếp:

- Khi tôi đã mở mắt nhận ra con người thật của anh ta... Ôi! Ước gì tôi đã biết tôi phải làm gì, dám làm gì! Nhưng tôi không biết... tôi ngại mình hành động quá căng. Khổ, khổ quá, lỗi của tôi!

Darcy không trả lời. Dường như anh không nghe hết cô nói gì, anh đang đi lại suy tư; đôi lông mày nhíu lại, dáng vẻ âu sầu. Chẳng bao lâu Elizabeth nhận thấy, và hiểu ngay. Vị thế của cô đang bị nhấn chìm, mọi thứ sẽ bị nhấn chìm dưới biểu hiện của một gia đình hèn kém, biểu hiện không nhằm lẫn của nhục nhã tột cùng. Cô không thể bần khoản tự hỏi hoặc lên án, nhưng niềm tin vào tình yêu của anh không đem đến an ủi cho cõi lòng cô và không thể xoa dịu nỗi buồn khổ trong cô. Ngược lại, niềm tin này đã được tính toán để giúp cô hiểu rõ những mong ước của cô, và chưa bao giờ cô thật sự nghĩ cô có thể yêu anh như lúc này, khi cả tình yêu đã trở nên vô vọng.

Nhưng dù chuyện riêng có đan xen vào, nó không thể chiếm hết tâm trí cô. Lydia – nỗi ô nhục, nỗi thống khổ mà cô em đã mang đến cho cả gia đình, lại tràn lấp mọi lo nghĩ riêng tư. Che mặt mình trong chiếc khăn tay, Elizabeth lại quên mất mọi việc khác. Sau một lúc, cô chỉ có thể trở về thực tại nhờ tiếng nói của Darcy, trong đồng cảm nhưng cũng được chế ngự.

- Tôi e cô không muốn có tôi hiện diện ở đây, còn tôi cũng không có gì để xin ở lại ngoại trừ mối quan ngại chân tình, nhưng không giúp ích gì. Ước mong phần tôi có thể nói hoặc làm một việc gì đấy hầu giúp an ủi cô. Nhưng tôi không muốn phiền nhiễu cô với những hi vọng hão huyền mà dường như nói ra chỉ mong cô cảm ơn. Tôi e với chuyện không may này, em gái tôi không thể có hân hạnh tiếp đón cô ở Pemberley hôm nay.

- À vâng. Xin anh vui lòng tạ lỗi với cô Darcy giùm chúng tôi, nói rằng một chuyện gấp kêu gọi chúng tôi trở về ngay. Xin anh giữ kín chuyện không may này càng lâu càng tốt. Tôi nghĩ sẽ không lâu đâu.

Anh sốt sắng hứa với cô anh sẽ giữ kín. Rồi anh tỏ lòng thương cảm cho nỗi buồn khổ của cô, anh mong sẽ có một kết cục tốt đẹp hơn là lí do để hi vọng hiện giờ, và gửi lời thăm hỏi đến quyền thuộc của cô. Rồi chỉ với một tia nhìn từ giã trang nghiêm, anh ra về.

Khi anh bước ra khỏi phòng, Elizabeth nghĩ khó thể nào anh và cô sẽ gặp lại nhau với cùng mối thân thiện như trong các lần gặp gỡ tại Derbyshire. Khi hồi tưởng qua toàn thể quan hệ giữa hai người, đầy những mâu thuẫn và biến động, cô thở dài cho tình cảm éo le của những tâm tư hiện giờ đáng lẽ được củng cố để mối quan hệ tồn tại, mà khi trước đáng lẽ được vui mừng nếu mối quan hệ chấm dứt.

Nếu cảm kích và quý trọng là những nền tảng tốt đẹp cho tình yêu, sự thay đổi trong cảm xúc của Elizabeth không phải là chuyện khó xảy ra hoặc là việc lỗi lầm. Nhưng nếu không như thế, nếu tình cảm nảy sinh từ những nguồn gốc này không được đúng lí, hay không tự nhiên so với ý niệm thường được gọi là thuở ban đầu, không điều gì có thể biện hộ cho cô được, ngoại trừ khi cô có cảm tình với Wickham, và cũng ngoại trừ khi thất bại có lẽ cho phép cô kiếm tìm cách thức kia. Dù trong trường hợp nào chẳng nữa, cô tiếc nuối thấy anh ra về; và trong ví dụ đầu tiên về hệ lụy do điều ô nhục của Lydia gây ra, cô càng thêm khổ não khi hồi tưởng qua vụ việc bất hạnh này. Từ lúc đọc lá thư thứ hai của Jane, cô chưa bao giờ hi vọng Wickham sẽ cưới đứa em. Cô nghĩ không ai, ngoại trừ Jane, có thể tự mãn với hi vọng như thế. Trong cảm nghĩ của cô về chuyện này, sự bất ngờ chiếm vị thế nhỏ nhất. Khi cô nhớ đến nội dung lá thư đầu, cô hoàn toàn ngạc nhiên – hoàn toàn sững sốt về việc Wickham lại muốn cưới một người con gái không có tiền; và làm thế nào Lydia có thể quyến rũ anh ta là điều cô không thể hiểu nổi. Nhưng bây giờ, mọi việc đều là tự nhiên. Với chuyện yêu đương như thế này, Lydia có đủ sức quyến rũ, và mặc dù cô không nghĩ đứa em đã cố tình muốn trốn đi mà không có ý định kết hôn, không khó gì cho cô tin rằng cả đức hạnh hoặc sự hiểu biết của đứa em đều không thể bảo vệ nó tránh khỏi làm một con mồi dễ dàng.

Khi trung đoàn còn đóng tại Hertfordshire, cô không bao giờ nhận ra Lydia có tình ý gì với anh ta, nhưng cô tin Lydia chỉ cần một ít khuyến dụ là có thể luyện ái với bất cứ ai. Đôi lúc một sĩ quan, đôi lúc một

người khác được Lydia mến thích chỉ vì những chăm chút của họ. Tình cảm của cô em luôn luôn dao động, nhưng không bao giờ thiếu đối tượng. Tai hoạ của việc bỏ bê và nuông chiều sai lạc một đứa con gái. Ôi! Bây giờ cô mới hiểu thấm thía!

Cô sốt ruột muốn trở về nhà, để lắng nghe, để nhìn thấy, để có mặt ngay tại nơi chốn, để chia sẻ với Jane mọi việc chăm sóc mà cô chị giờ phải gánh tất cả, trong một gia đình bị rối loạn. Ông bố vắng nhà, bà mẹ không thể gượng dậy và cần được chăm lo thường xuyên, mặc dù cô tin hầu như không có thể làm gì cho Lydia, sự hỗ trợ của ông cậu sẽ vô cùng quan trọng, cô còn tiếp tục khổ sở vì nôn nóng chờ đến khi ông cậu trở về.

Hai ông bà Gardiner trở về trong lo lắng, nghĩ rằng cô cháu bị ngã bệnh bất ngờ, theo như anh người làm cho hay, nhưng an tâm ngay về việc này. Cô trình bày ngay lí do cô cho người đi gọi hai ông bà về, run rẩy đọc cho họ nghe hai lá thư. Mặc dù Lydia không bao giờ là đứa cháu họ đặc biệt yêu mến, ông bà Gardiner vẫn bị xúc động sâu sắc. Không chỉ có Lydia, nhưng tất cả những ai có liên quan. Sau vài câu tỏ lộ ngạc nhiên và kinh hoàng, ông Gardiner sốt sắng hứa sẽ giúp mọi việc trong khả năng của ông. Họ sẽ quay về càng sớm càng tốt. Bà Gardiner thốt lên:

- Nhưng ta sẽ làm gì với Pemberley đây? John bảo rằng anh Darcy đến đây khi cháu cho anh ấy đi gọi cậu mợ. Có đúng không?

- Đúng ạ; cháu đã bảo anh Darcy chúng ta sẽ không thể giữ lời hứa. Việc này đã được thu xếp xong.

Bà mợ lặp lại, khi bà chạy vào phòng để chuẩn bị: “Việc này đã được thu xếp xong. Và không hiểu hai người có thân thiết với nhau lắm không để cô cháu tiết lộ sự thật! Ôi, giá tôi đã biết tình cảnh ra sao!”

Nhưng các mong ước đều hão huyền, hoặc ít nhất chỉ giúp bà vui khi vội vã và hoang mang trong một giờ kế tiếp. Nếu Elizabeth được thanh thoi, cô sẽ tin chắc rằng không thể làm xong mọi việc trong khi cô sầu khổ như thế này; nhưng cô có nhiều việc phải làm như bà mợ, kể cả việc viết báo tin cho mọi người tại Lambton, với lí do nguy tạo về việc họ phải ra về bất ngờ. Tuy nhiên, trong một giờ mọi việc đã xong xuôi. Sau một buổi sáng khổ sở, Elizabeth thấy mình có thể trở về Longbourn nhanh hơn là cô nghĩ.

Chú thích:

(1) Tên một ngôi làng ở Scotland, gần biên giới với Anh quốc, nơi cử hành hôn lễ cho người tuổi 16 trở lên, trong khi ở Anh quốc hôn lễ cho người tuổi 16 đến 18 cần có sự ưng thuận của cha mẹ.

Jane Austen

Kiều hân và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

47. Chương 47

Khi họ đánh xe ra khỏi thị trấn, ông cậu nói với cô:

- Elizabeth, cậu đã nghĩ qua vụ việc, và sau khi xem xét nghiêm túc, bây giờ thật tình cậu có thể sẵn sàng xét đoán sự việc tốt hơn, cũng như chị cháu đã xét. Cậu nghĩ không có lí nào một anh trai trẻ có ý định kết hôn với một cô gái không có gia tài đảm bảo và cũng không có bạn bè, trong khi cô thật sự đang ở với gia đình ông đại tá của anh. Liệu anh ấy có thể trông cậy bạn bè anh sẽ giúp anh không? Sau khi đã đối đầu với đại tá Forster, liệu anh ấy có nghĩ anh sẽ bị trung đoàn thông tri không? Việc làm của anh ấy không đáng để gánh lấy những may rủi.

Elizabeth thốt lên, mặt lộ nét tươi vui trong phút chốc:

- Cậu thật sự tin như thế à?

Bà Gardiner nói:

- Thật tình, mợ bắt đầu nghĩ như cậu của cháu. Đây là lỗi lầm quá nặng về lễ nghi, danh dự và quyền lợi, không đáng để anh ấy bị kết tội. Mợ không thể nghĩ Wickham lại tồi tệ đến thế. Lizzy, chính cháu, cháu có thể tin anh ta có khả năng làm như thế sao?

- Có lẽ anh ta không bỏ qua quyền lợi của anh, nhưng cháu tin anh ta có thể bỏ qua mọi điều khác. Nhưng tại sao họ không đi Scotland nếu là như thế?

Ông Gardiner đáp:

- Trước nhất, không có bằng cứ xác đáng cho thấy họ không đi Scotland.

- A! Nhưng việc họ đã thay xe ngựa kéo để chuyển qua một cỗ xe cho thuê cho phép ta đoán thế. Và hơn nữa, người ta không tìm ra dấu vết hai người dọc phố Barnet.

- Được rồi, thế thì giả dụ họ đang ở tại London. Họ có thể ở đấy, với mục đích ẩn náu chứ không vì mục đích ngoại lệ khác. Mỗi người không thể có nhiều tiền, và họ nghĩ rằng họ có thể cưới nhau ít tốn kém, tuy chậm, ở London hơn là ở Scotland.

- Nhưng tại sao lại giữ bí mật? Tại sao lại sợ bị phát giác? Tại sao phải kết hôn trong vòng bí mật? À, không, không, không có lí nào. Anh bạn đặc biệt nhất của anh ấy, theo lời Jane kể, tin rằng anh không bao giờ có ý định kết hôn. Wickham sẽ không bao giờ cưới người nào không có tiền. Anh không có khả năng về tài chính để làm chuyện ấy. Và Lydia có sự sẵn gì, có đặc điểm hấp dẫn gì ngoài tuổi trẻ, sức khỏe và tính vui tươi, hầu có thể khiến anh từ bỏ mọi cơ hội có một cuộc hôn nhân giàu có? Còn việc anh e ngại bị quân đội ghét bỏ vì dốt gái trốn đi trong ô nhục sẽ kiềm chế anh ra sao, cháu không thể phán xét, vì cháu không biết gì về những hậu quả của tình thế này. Còn điều cậu phản bác, cháu e không có cơ sở. Lydia không có anh em trai để mong được giúp đỡ, còn từ thái độ của bố cháu, từ sự lười biếng của ông ấy và tính không để ý nhiều đến những gì đang xảy ra trong gia đình, anh có thể nghĩ ra rằng ông ấy sẽ làm càng ít càng tốt, và nghĩ càng ít càng tốt về việc này, như mọi người bố khác.

- Nhưng cháu có thể nghĩ rằng Lydia sẽ bị mất mát rất nhiều ngoại trừ tình yêu của anh, đến nỗi nó cam lòng sống với anh theo cách thức nào đấy khác hơn là hôn nhân, hay sao?

Elizabeth đáp, đôi mắt ngấn lệ:

- Có vẻ như, và đây là điều ngờ ngàng nhất, rằng lương tri của một người chị về lễ nghi và đạo đức nên nhìn nhận mình có hồ nghi. Nhưng, thật tình, cháu không biết phải nói thế nào. Có lẽ cháu không có công tâm với em cháu. Nhưng nó còn quá trẻ; nó chưa từng được dạy dỗ phải suy nghĩ thế nào về những vấn đề nghiêm túc; trong vòng nửa năm qua, không, trong vòng mười hai tháng, nó đã không màng đến gì hơn là vui chơi và phù phiếm. Nó đã được phép sử dụng thời giờ theo cách thức lười biếng nhất và nhẹ dạ nhất, và làm theo mọi ý kiến mà nó tiếp thu được. Từ khi trung đoàn vừa đến đồn trú tại Meryton, đầu óc nó chỉ có yêu đương, vui đùa và những sĩ quan. Nó đã làm mọi việc trong khả năng của nó để tơ tưởng và nói về đề tài này, để tạo ra – cháu phải gọi là gì đây? Để tạo ra tính miễn cảm với tâm tư của nó, tâm tư khá sinh động theo lẽ tự nhiên. Và tất cả chúng ta đều biết Wickham có đủ mọi bộ dạng và ngôn từ cuốn hút khiến một phụ nữ phải mê đắm.

Bà mợ nói:

- Nhưng cháu có thấy rằng Jane không nghĩ quá xấu về Wickham, nên không tin anh ta có khả năng làm được như thế?

- Jane có nghĩ xấu về ai không? Và chị ấy liệu có tin ai có khả năng làm được, dù tư cách ra sao chẳng nữa, cho đến lúc có bằng chứng? Nhưng cũng như cháu, Jane biết con người thật của Wickham là như thế nào. Cả hai chúng cháu đều biết anh ta đã phóng đảng trong mọi ý nghĩa của phóng đảng. Anh ta không có chính trực hoặc danh dự. Anh ta thích giả dối và lừa gạt.

Bà Gardiner thốt lên, ngạc nhiên về cách cô thu thập thông tin:

- Và cháu thật sự biết hết các việc này à?

Elizabeth đỏ mặt:

- Cháu thật sự biết. Ngày nọ cháu đã nói với mẹ về cách cư xử đầy tai tiếng của anh ấy đối với anh Darcy; chính mẹ khi lần trước đến Longbourn đã nghe anh ta nói như thế nào về anh Darcy, là người đã đối xử với anh một cách khoan dung và hào phóng. Và có những trường hợp khác mà cháu không thể... những trường hợp không đáng cho ta nhắc đến; nhưng anh đã nói dối liên tục về gia đình Pemberley. Từ những gì anh nói về cô Darcy, cháu đã nghĩ cô ấy là một người con gái kiêu hãnh, kỹ tính và khó chịu. Tuy thế anh ta vẫn biết điều trái ngược. Anh ta phải biết rằng cô ấy dễ thương và khiêm tốn như chúng ta đã thấy.

- Nhưng Lydia không hề biết gì cả sao? Có lẽ nào con nhỏ không biết những gì mà cháu và Jane dường như hiểu rất rõ?

- Vâng, đúng như thế! Và đây là điều tệ hại nhất. Chính cháu cũng có lúc không rõ sự thật cho đến khi cháu đến Kent và gặp anh Darcy và người em họ của anh ấy, đại tá Fitzwilliam. Khi cháu trở về nhà, trung đoàn đang chuẩn bị rời Meryton trong một hoặc hai tuần. Do việc này, cả Jane và cháu nghĩ không cần phải tiết lộ công khai, vì đảo lộn ý tưởng tốt của mọi người về anh ta phỏng có ích gì? Và ngay cả khi gia đình đồng ý cho Lydia đi với bà Forster, cháu không bao giờ nghĩ cần thiết phải cho nó sáng mắt ra về tư cách của anh ta. Cháu không bao giờ ngờ nó có thể bị lừa dối. Cháu đã không nghĩ đến hậu quả như thế này, trong khi mẹ có thể dễ dàng nghĩ ra.

- Thế thì, mẹ nghĩ cháu không có lý do để tin rằng khi họ đi Brighton, họ có tình ý với nhau, phải không?

- Cháu không thấy có lý do nào cả. Cháu không nhớ đã thấy dấu hiệu gì về tình cảm giữa hai người. Khi anh ta mới gia nhập lực lượng dân quân, con nhỏ đã mến anh ta rồi, nhưng tất cả chúng cháu cũng thế. Mọi cô gái tại Meryton hay chung quanh đây đều mê mệt anh ta trong hai tháng đầu, nhưng anh ta không hề đối xử đặc biệt với nó qua bất kỳ cử chỉ chăm chút nào. Vì thế, sau giai đoạn cảm mến điên cuồng, con nhỏ không còn mến anh nữa, còn những người khác trong trung đoàn đối xử với nó đặc biệt hơn nên nó mến hơn. *

* *

Dù cho không có nhiều điều gì mới lạ thêm vào những lo âu, hi vọng và phỏng đoán, không ai có thể gạt bỏ những tâm tư này được lâu trong suốt cuộc hành trình. Tâm trí Elizabeth luôn luôn vương bận. Bộ dẫn vật vì mọi khổ não và tự trách móc, không lúc nào cô cảm thấy thoải mái hoặc tạm quên vụ việc.

Ba người di chuyển càng nhanh càng tốt, và sau khi ngủ qua đêm trên đường, họ về đến Longbourn vào giờ ăn tối ngày hôm sau. Elizabeth an tâm rằng Jane hẳn đã không âu lo vì phải chờ đợi lâu.

Các đứa trẻ nhà Gardiner đang đứng trên thềm nhà khi họ đánh xe vào, và khi chiếc xe chạy đến ngạch cửa, bọn trẻ mặt sáng lên, nhảy cẫng chào đón họ.

Elizabeth nhảy xuống khỏi xe, hôn vội mỗi đứa trẻ, chạy vào tiền sảnh trong khi ông bà Gardiner bận bịu với các đứa con của họ và Jane đang chạy từ phòng ba mẹ xuống các bậc thang lầu.

Elizabeth trìu mến ôm lấy cô chị, nước mắt giàn giụa nhưng không bỏ phí thời khắc nào. Cô hỏi đã có tin tức của hai kẻ bỏ đi trốn không. Jane đáp:

- Chưa. Nhưng bây giờ có cậu đến đây, chị mong mọi việc sẽ tốt đẹp.

- Bố đã đi thành phố rồi à?

- Vâng, ông đã đi hôm thứ ba như chị đã nói trong thư.

- Và chị được tin bố thường chứ?

- Nhà chỉ được tin một lần. Bố viết cho chị ít dòng hôm thứ tư, nói rằng đã đến nơi bình yên. Ông chỉ thêm rằng ông sẽ không gửi thư nữa nếu không có tin gì quan trọng.

- Và mẹ, bà thế nào? Tất cả gia đình ra sao?

- Mẹ chịu đựng khá, chị tin thế; tuy tinh thần của bà đang bị khủng hoảng. Bà đang nằm trên lầu, và sẽ rất vui được gặp lại tất cả. Mary và Kitty, cảm ơn Chúa, đều bình thường.

Elizabeth thốt lên:

- Nhưng còn chị, chị ra sao? Trông chị tái xanh. Chị đã phải trải qua bao khổ sở?

Nhưng cô chị trấn an rằng cô hoàn toàn khoẻ mạnh, câu chuyện của họ bị ngắt quãng khi ông cậu và bà mẹ bước vào. Jane chạy đến họ, tiếp đón và cảm ơn họ với những nụ cười chen lẫn những giọt nước mắt.

Khi tất cả đã vào phòng khách, hai ông bà lặp lại cùng những câu hỏi của Elizabeth, và thấy rằng Jane không có tin tức gì. Tuy nhiên, hi vọng lạc quan từ con tim hiền hòa của cô vẫn còn; cô vẫn mong mọi chuyện sẽ chấm dứt một cách tốt đẹp, và mỗi buổi sáng sẽ nhận được một lá thư, hoặc của Lydia hoặc từ ông bố, để giải thích những việc hai người đã làm và có lẽ để báo tin về một hôn lễ.

Sau vài phút chuyện trò, họ cùng nhau đi lên phòng bà Bennet. Bà tiếp đón theo cách họ có thể dự đoán trước, với nước mắt và than vãn, những lời thoả mạ tư cách của Wickham, rên rỉ về những khổ sở và ngược đãi mình đang chịu đựng. Bà trách móc mọi người trong khi người kém hiểu biết đã nuông chiều những lỗi lầm của cô con gái đáng lẽ phải tự trách mình. Bà nói:

- Nếu mọi người nghe theo ý kiến của tôi là tất cả cùng đi Brighton, thì việc này đã không xảy ra; nhưng con nhỏ Lydia khốn khổ không có ai chăm sóc. Tại sao nhà Forster lại không trông chừng nó? Tôi tin chắc họ đã sơ suất hay là cái gì đấy, vì con nhỏ không phải là thứ con gái làm chuyện ấy, nếu nó được chăm sóc tốt. Tôi luôn nghĩ họ không có khả năng trông nom con nhỏ, nhưng không ai nghe tôi, lúc nào cũng thế. Con nhỏ tội nghiệp! Và bây giờ ông Bennet đã đi vắng, tôi biết ông ấy sẽ gây sự với Wickham bất kì nơi nào ông gặp anh ta, rồi ông sẽ bị giết, và tất cả chúng tôi rồi sẽ ra sao? Nhà Collins sẽ đuổi chúng tôi đi trước khi mồm ông ấy xanh cổ, ông em ạ, nếu ông không tử tế với chúng tôi thì tôi không biết chúng tôi sẽ sống ra sao.

Họ đều phản bác những ý kiến kinh khủng như thế; ông Gardiner trấn an bà về tình cảm ông dành cho bà và cho cả gia đình bà, rồi ông bảo bà ông định đi London vào ngày kế, và sẽ cố gắng giúp đỡ ông Bennet mọi mặt để đi tìm Lydia. Ông thêm:

- Xin chị đừng hoảng hốt mà không ích lợi gì cả; mặc dù ta nên chuẩn bị cho tình huống xấu nhất nhưng không nên nghĩ sự việc chắc chắn sẽ xảy ra như thế. Hai người rời Brighton chưa được một tuần. Trong vòng vài ngày tới, chúng ta hi vọng nhận được ít tin tức về họ, và khi chúng ta chưa biết họ đã kết hôn hoặc có ý định kết hôn, thì chúng ta không nên nghĩ rằng đã mất tất cả. Khi tôi đến thành phố tôi sẽ đi gặp ngay anh tôi và mời anh ấy cùng đi với tôi đến phố Gracechurch, rồi chúng tôi sẽ bàn với nhau làm những gì.

Bà Bennet đáp:

- Ôi! Ông em yêu quý, đây chính là điều tôi mong mỏi. Và xin nhờ ông, khi đến thành phố và tìm ra họ, bắt kì ở đâu đấy, nếu họ chưa kết hôn, ông giúp khuyên họ nên kết hôn. Về áo cưới, bảo họ đừng chờ, nhưng xin bảo Lydia nó sẽ có một khoản tiền nó muốn để mua sắm, sau khi kết hôn. Nhất là giữ cho ông Bennet tránh khỏi mọi xung đột. Nói cho ông ấy nghe về tình trạng tâm não của tôi – rằng tôi quá kinh hãi không còn biết suy nghĩ gì, tôi đang run rẩy, nói năng lập cập, co thắt hai bên hông, đầu nhức, tim đập nhanh, đến nỗi tôi không thể nghỉ ngơi vào ban đêm lẫn ban ngày. Xin ông nói với Lydia khoan vội mua sắm quần áo trước khi gặp lại tôi, vì nó không biết nơi nào bán với giá rẻ. Ôi, ông em, ông thật tử tế quá! Tôi biết ông sẽ lo liệu được mọi việc.

Nhưng ông Gardiner, dù đã trấn an ba lần nữa rằng ông sẽ cố gắng, vẫn muốn khuyên bà nên giữ bình tĩnh trong hi vọng cũng như trong lo sợ. Họ cố khuyên giải bà như thế cho đến giờ ăn tối, rồi họ để bà ở lại trút mọi tâm tư lên người quản gia đi đến để chăm sóc bà trong khi các cô con gái dùng bữa.

Dù người em trai và em dâu tin rằng không có lí do phải cách li bà khỏi gia đình như thế, hai người vẫn không phản đối vì biết bà không đủ can trọng mà giữ mồm miệng với gia nhân khi họ phục vụ bàn ăn, nên tốt hơn để chỉ có một gia nhân, người được tin cậy nhất, được biết về mọi nước mắt và âu lo của bà về vụ việc.

Mary và Kitty cùng đến dùng bữa sau khi đã bận rộn trong phòng riêng của hai cô, một người bận vì những quyển sách, người kia bận bịu trang điểm. Tuy nhiên, cả hai đều lộ vẻ khá điềm tĩnh, hai cô không có gì thay đổi, ngoại trừ Kitty tỏ ra cau kính hơn bình thường, do việc mất mát đứa em cô rất thương và do sự giận dữ mà cô đã gây ra trong gia đình. Riêng về Mary, cô đã lớn khôn để thâm thì với Elizabeth với vẻ mặt nghiêm trang.

- Đây là việc không may nhất, có lẽ sẽ được nói đến nhiều nhất. Nhưng chúng ta phải cố vượt qua ác tâm, và rót vào tấm lòng tổn thương của mỗi người niềm an ủi của tình chị em.

Rồi, nhận thấy Elizabeth không có ý định trả lời, cô thêm:

- Dù sự kiện có không may đối với Lydia, chúng ta có thể rút ra một bài học hữu ích, đấy là: một bước nhầm lẫn có thể gây đổ nát khôn cùng, danh giá cũng mong manh như sắc đẹp, và việc giữ gìn khuôn phép trong thái độ với bọn con trai tầm thường thì không biết thế nào cho đủ.

Elizabeth ngược nhìn trong kinh ngạc, nhưng tâm trí quá nặng nề nên cô không thể trả lời. Tuy nhiên, Mary tiếp tục tự an ủi mình với những trích dẫn từ sách vở về đạo đức.

Vào buổi chiều, hai cô chị nhà Bennet có thời gian ngồi riêng với nhau, Elizabeth lập tức hỏi han nhiều điều, và Jane sẵn lòng trả lời, trong những than thở về hậu quả kinh khiếp của vụ việc. Elizabeth hỏi:

- Nhưng xin chị kể cho em nghe mọi chi tiết mà em chưa được nghe. Đại tá Forster đã nói gì? Họ có nắm bắt dấu hiệu gì không trước khi hai người bỏ trốn? Họ hẳn đã nhìn thấy hai người lúc nào cũng bên nhau?

- Đại tá Forster có nói ông đã nghi hai người có tình ý với nhau, nhất là về phía Lydia, nhưng không thấy có gì đáng lo. Chị tội nghiệp cho ông ấy. Thái độ của ông ấy rất chăm chú và tử tế. Ông ấy đang đi đến đây để bày tỏ nỗi quan ngại của ông trước khi ông biết họ không đi Scotland. Ngay khi ông được tin là ông đã vội lên đường.

- Và Danny có tin chắc rằng Wickham sẽ không chịu kết hôn không? Anh ấy có biết gì về việc hai người sẽ bỏ trốn không? Đại tá Forster có gặp anh Danny không?

- Có, nhưng khi bị ông ấy cắt vấn, anh nói không biết gì về kế hoạch của hai người, không cho ý kiến nào về việc này. Anh ấy không lặp lại điều anh ấy tin rằng họ sẽ không kết hôn, và từ việc này, chị hi vọng trước đây anh đã hiểu nhầm.

- Em nghĩ, trước khi đại tá Forster đến đây, không ai trong gia đình nghi ngờ việc họ sẽ thật sự kết hôn, có phải thế không?

- Làm thế nào mà một ý nghĩ như thế lại len vào đầu óc chúng ta được! Chị cảm thấy một chút lo lắng – một chút e sợ về hạnh phúc của con nhỏ trong cuộc hôn nhân với anh ta, vì chị biết tư cách của anh ta không phải bao giờ cũng tề chỉnh. Cả bố và mẹ đều không biết gì về điều này; hai ông bà chỉ nghĩ rằng cuộc hôn nhân quá khinh suất. Rồi với tự hào biết nhiều hơn những người khác, Kitty tiết lộ rằng trong lá thư cuối cùng của Lydia, con nhỏ đã chuẩn bị tư tưởng cho chị nó về việc này. Đường như Kitty đã biết trước rằng họ có tình ý với nhau trong nhiều tuần.

- Nhưng không phải từ trước khi họ đi đến Brighton, phải không?

- Đúng thế.

- Và dường như chính đại tá Forster có ý nghĩ không tốt về Wickham, phải không? Ông ấy có biết con người thật của Wickham không?

- Chị phải nhận rằng ông nói về Wickham không tốt như là lúc trước. Từ khi chuyện buồn này xảy ra, người ta nói anh ta còn thiếu nhiều món nợ tại Meryton, nhưng chị hi vọng việc này không đúng.

- Ôi, Jane, nếu hai chị em ta không quá kín đáo, nếu chúng mình đã kể cho mọi người nghe những gì chúng mình biết về anh ta, việc này hẳn sẽ không xảy ra!

- Có lẽ sẽ tốt hơn. Nhưng vạch trần những lỗi lầm cũ của người mà không biết tâm tư của họ hiện giờ ra sao thì có vẻ như không công bằng. Chúng mình đã xử sự với tâm ý tốt nhất.

- Đại tá Forster có kể gì về nội dung trong lá thư của Lydia gửi cho vợ ông không?

- Ông đã mang lá thư ấy đến đây cho nhà đọc.

Rồi Jane lấy ra lá thư và trao cho Elizabeth. Nội dung lá thư như sau:

“Harriet thân yêu,

Chị sẽ cười khi biết em sắp ra đi, và em không thể nhin cười khi nghĩ đến vẻ ngạc nhiên của chị vào sáng mai, ngay sau khi em vắng mặt. Em định đi Gretna Green, và nếu chị không đoán ra em đi với ai, em sẽ nghĩ chị là người khờ dại, vì trên đời chỉ có một người mà em yêu, anh ấy là một thiên thần. Em sẽ không bao giờ được hạnh phúc khi không có anh ấy, nên em xin chị đừng lo lắng cho em. Nếu chị không chấp nhận việc em ra đi, cũng xin chị đừng báo tin cho Longbourn về việc này, vì em muốn giành cho họ ngạc nhiên lớn hơn khi em viết cho họ và kí tên Lydia Wickham. Quả là một chuyện đùa! Chắc em sẽ cười ngất mà không thể viết được. Xin chị cáo lỗi anh Pratt hộ em, bảo anh ấy em sẽ rất vui được khiêu vũ với anh ấy vào buổi dạ hội đầu tiên em gặp lại anh. Em sẽ xin gửi quần áo cho em khi em đến Longbourn; nhưng em xin chị nhắc Sally vá lại đường rách trên chiếc áo ma-xi nút-sơ-lin trước khi gửi đi. Tạm biệt. Xin cho em gửi lời thăm đến đại tá Forster, em hi vọng anh chị sẽ uống chúc mừng chuyến đi của em.

Cô bạn nhỏ của bà.

Lydia Bennet”

Elizabeth kêu lên, khi đọc xong lá thư:

- Ôi! Hồ đồ, cái con Lydia hồ đồ! Cái thư gì thế, viết ra vào lúc này. Nhưng ít nhất nó cho thấy con nhỏ đã nghiêm túc về mục đích của chuyến đi. Cho dù sau đây anh ta có thuyết phục nó theo cách nào khác, về phần nó đây không phải là ý đồ ô nhục. Ông bố khôn khổ! Không hiểu ông đã nghĩ thế nào!

- Chị chưa từng thấy ai bị sốc đến thế. Đọc xong thư, ông không thể nói nên lời một lúc lâu. Mẹ bị ngã bệnh lập tức, và cả nhà đều hoang mang.

Elizabeth thốt lên:

- Ôi! Jane, trong số gia nhân có ai biết về vụ việc này ngay sau ngày đầu tiên không?

- Chị không rõ, chị hi vọng không ai biết. Nhưng trong thời gian ấy, rất khó giữ kín. Mẹ mình bị hoảng loạn, và tuy chị đã cố gắng chăm sóc bà trong khả năng có thể, chị e chị đã không làm được gì nhiều như mong muốn! Nhưng cứ nghĩ đến chuyện kinh khủng có thể xảy đến là chị đã mất hết tinh thần.

- Việc chăm sóc mẹ đã là quá sức chị rồi. Chị trông không được khỏe. Ôi! Nếu em được ở bên chị lúc ấy, em có thể chia sẻ với chị mọi nặng nhọc và âu lo.

- Mary và Kitty ngoan lắm và chị tin chúng nó có thể chia sẻ, nhưng chị không muốn. Kitty có phần yếu đuối và nhạy cảm, còn Mary phải học hành nhiều nên chị không muốn giờ nghỉ ngơi của nó bị gián đoạn. Bà dì Philips đến nhà mình thứ ba, sau khi bố đã đi, và có nhẽ ý lưu lại với chị đến thứ năm. Bà đã giúp đỡ nhiều và là nguồn an ủi quý báu cho chúng ta. Phu nhân Lucas cũng rất tốt, bà đi bộ đến đây sáng thứ tư để an ủi mọi người và ngỏ ý muốn cho một cô con gái của bà đến giúp đỡ nếu ta cần.

Elizabeth thốt lên:

- Đáng lẽ bà không nên đến; có lẽ bà có ý tốt, nhưng trong cảnh vô phúc như thế này không thể nghĩ quá tốt về hàng xóm. Hỗ trợ thì không thể được; an ủi thì không thể chịu đựng nổi. Hãy để họ chiến thắng từ nơi xa, và thỏa chí.

Rồi cô hỏi han về những biện pháp mà ông bố định thi hành, khi ở London, để đi tìm đứa con gái của ông. Jane đáp:

- Chị nghĩ ông định đi Epsom, nơi hai đứa đổi ngựa, quan sát đường lối và cố gắng truy tìm từ đây. Mục đích chính của ông là đi tìm tung tích cỗ xe nhỏ đưa họ đến Clapham. Nó chở một hành khách từ London, vì ông nghĩ trường hợp một thanh niên và một cô gái xuống xe này rồi lên xe khác có thể gây chú ý, nên ông định dò hỏi tại Clapham. Nếu ông tìm ra được địa chỉ nơi chiếc xe thả khách xuống, ông sẽ dò hỏi nơi ấy, hi vọng có thể tìm ra tung tích chiếc xe. Chị không rõ ông sẽ làm việc gì khác, vì ông đi quá vội và tinh thần quá dao động nên tìm hiểu được bấy nhiêu đã khó lắm rồi.

48. Chương 48

Cả nhà trông đợi một lá thư của ông Bennet vào sáng hôm sau, nhưng người đưa thư đến mà không mang một dòng nào của ông. Cả gia đình biết ông là người hay quên hoặc chây lười việc thư từ trong những trường hợp bình thường, nhưng trong trường hợp này họ hi vọng ông sẽ nhanh chóng thông tin về nhà. Vì thế, họ kết luận rằng ông không có tin gì phấn khởi để viết, nhưng ngay cả về điều này họ vẫn muốn biết chắc chắn. Ông Gardiner chỉ trông người đưa thư trước khi lên đường.

Khi ông đã đi, họ cảm thấy chắc chắn ít nhất sẽ nhận được tin tức thường xuyên về những gì đang xảy ra. Ông cậu đã hứa sẽ thuyết phục ông Bennet trở về Longbourn càng sớm càng tốt. Bà Bennet cảm thấy an tâm rất nhiều, vì bà cho đây là cách duy nhất cứu chồng bà khỏi cái chết trong một cuộc thách đấu trí mạng.

Bà Gardiner và các đứa con lưu lại Hertfordshire thêm vài ngày, vì nghĩ sự hiện diện của bà sẽ có thể giúp đỡ các cô cháu. Bà thay phiên chăm sóc bà Bennet và giúp các cô cháu thoải mái trong những giờ họ được tự do. Bà đi kia cũng thăm viếng họ thường xuyên và luôn luôn, theo như bà nói, với mục đích cổ động tinh thần họ. Tuy thế, mỗi khi bà đến, bà đều kể thêm những trường hợp hoang phí hoặc bất thường của Wickham, nên mỗi khi bà từ biệt bà thường khiến họ càng mất tinh thần thêm.

Mọi người tại Meryton dường như đều phỉ nhổ con người gần như thiên thần đối với họ chỉ ba tháng trước. Họ kháo nhau rằng anh ta thiếu nợ mọi nhà buôn nơi đây; và những hành vi mờ ám của anh, tất cả dưới tiêu đề quyến rũ phụ nữ, được mở rộng đến mọi gia đình của các nhà buôn. Mỗi người đều cho rằng anh ta là một thanh niên đồi bại nhất thế giới, và mỗi người đều bắt đầu nhận ra rằng trước đây họ đã không bao giờ tin nơi vẻ bề ngoài điển trai của anh ta. Mặc dù chỉ tin không đến phân nửa những gì nói về anh ta, Elizabeth vẫn tin anh ta sẽ phá hoại đời em mình. Ngay cả Jane, dù tin vào những lời đồn đại ít hơn nữa, cảm thấy gần như vô vọng, đặc biệt là, nếu hai người đi Scotland thì đây là thời gian họ phải nhận được tin tức hai người, và cô vẫn còn hi vọng hai người đến Scotland để kết hôn.

Ông Gardiner rời Longbourn vào ngày chủ nhật. Ngày thứ ba, bà vợ ông nhận được thư ông, kể rằng ông đã tìm ngay được ông Bennet và thuyết phục ông này đi đến phố Gracechurch. Thư cũng kể rằng ông Bennet đã đi đến Epsom và Clapham, nhưng không thu được tin tức nào thoả đáng; và rằng hiện ông Bennet đang dò hỏi mọi khách sạn chính trong thành phố vì nghĩ họ có thể lưu lại một trong những nơi ấy vào thời gian đầu ở London trước khi họ tìm nhà ở. Ông Gardiner không tin có thể tìm ra hai người theo cách này, nhưng vẫn trợ giúp ông kia. Ông thêm rằng ông Bennet dường như hoàn toàn không muốn rời London, và hứa sẽ viết thêm càng sớm càng tốt. Ông cũng viết thêm một đoạn dưới lá thư:

“Tôi đã viết cho đại tá Forster để nhờ ông, nếu có thể, dò hỏi trong số những người bạn của anh ta trong trung đoàn, về những người thân hoặc mối quan hệ có thể biết anh ta đang lẩn trốn nơi nào. Nếu có người như thế cho thông tin thì họ sẽ giúp ta được nhiều. Hiện giờ, hai chúng tôi không có đầu mối gì để hướng dẫn cuộc tìm kiếm. Tôi tin chắc đại tá Forster sẽ làm mọi cách trong khả năng của ông ấy để giúp ta. Nhưng, tôi lại nghĩ, có lẽ Lizzy có thể cho chúng ta biết rõ hơn người khác về những người thân quen của anh ta.”

Elizabeth không ngạc nhiên để hiểu do đâu họ nghĩ cô có thể giúp được như thế, nhưng cô không có thông tin gì thoả đáng. Cô chưa từng nghe anh kể qua về những người thân của anh, ngoại trừ ông bố và bà mẹ; cả hai đã qua đời nhiều năm trước. Tuy nhiên, vài người bạn của anh trong lực lượng dân quân có thể cho thêm ít thông tin, và tuy cô không hi vọng lắm về việc này, cô nghĩ vẫn nên thử xem.

Mỗi ngày ở Longbourn giờ đây là một ngày lo âu, nhưng thời khắc nhiều lo âu nhất là giờ đưa thư. Họ đều bồn chồn chờ thư từ đưa đến. Qua thư từ, họ sẽ biết được tin tức dù xấu dù tốt, và mọi ngày kể đều mang hi vọng có những tin quan trọng mới.

Nhưng trước khi họ nhận được tin thêm từ ông Gardiner, một lá thư được gửi đến ông bố từ anh Collins. Jane đã được ông bố dặn mở thư ông khi ông đi vắng, nên cô đọc, và Elizabeth cũng ở bên cô mà cũng đọc do hiếu kì.

“Thưa ông,

Do mối quan hệ giữa chúng ta và vị thế của tôi trong xã hội, tôi tự cảm thấy cần phải gửi đến ông lời chia buồn về những đau khổ ông đang gánh chịu, mà ngày hôm qua chúng tôi được thông báo qua một thư gửi từ Hertfordshire. Thưa ông, xin ông tin rằng bà Collins và riêng tôi thành thật cảm thông với ông, với toàn thể gia đình đáng kính, về nỗi đau buồn hiện giờ hẳn là thuộc loại cay đắng nhất, vì xuất phát từ một nguyên nhân mà thời gian không thể xoá mờ được. Không có lời lẽ nào về phần tôi có thể xoa dịu nỗi bất hạnh trầm trọng như thế này; hoặc có thể an ủi ông, theo tình cảnh mà mọi người đều thấy gây đau khổ nhất cho tinh thần bậc làm cha mẹ. Cái chết của cô con gái ông có thể là một ân phúc so với cảnh ngộ này. Và còn có thêm điều để than thở, vì như Charlotte cho tôi hay, có lí do để tin rằng thói phóng túng của con gái ông là do cách dung túng sai lầm, mặc dù, cũng để an ủi ông và bà Bennet, tôi tin rằng chính là do tính khí xấu xa tự nhiên của cô, nếu không cô đã không phạm tội tày đình như thế ở lứa tuổi còn non nay.

Dù thế nào chăng nữa, ông đáng được thương cảm trong khổ đau, và không những bà Collins đồng ý như thế, mà còn có sự đồng tình của phu nhân Catherine và cô con gái của bà, những người đã được tôi thông báo về vụ việc. Họ đồng ý với tôi khi quan ngại rằng hành động sai trái của một cô con gái sẽ gây phương hại đến vận may của mọi người khác, đối với những người sẽ có quan hệ với một gia đình như thế, như chính phu nhân Catherine đã hạ mình nói. Và ý nghĩ này khiến tôi càng vui mừng nhớ lại về một sự kiện nào đấy vào tháng mười một vừa qua, vì nếu sự kiện này diễn biến ngược lại, tôi hẳn đã bị liên can vào mọi ưu phiền và nhục nhã của ông. Thế thì, thưa ông, tôi xin ông cố gắng tự khuấy khoả mà vớt vớt con gái không xứng đáng ra khỏi hẳn tình thương yêu của ông, để mặc cô gánh chịu hậu quả do sai phạm ghê tởm của cô ta.

Kính thư”

Ông Gardiner không gửi thêm thư nào cho đến khi ông nhận được câu trả lời của đại tá Forster, rồi ông không có tin tức nào sáng sủa. Họ không tìm ra một thân nhân nào của Wickham giữ liên lạc với anh ta, và điều chắc chắn là anh không sống gần người thân nào hiện còn sống. Vì thế không có ai làm đầu mối cho tin tức về anh ta. Và trong tình trạng tài chính lồi thoi của anh, còn có thêm một động năng rất mạnh mẽ khiến anh ta phải giấu kín hành tung ngoài việc e sợ người thân của Lydia tìm ra, vì người ta vừa khám phá ra rằng anh ta đã để lại những món nợ lớn do cờ bạc. Đại tá Forster tin rằng phải cần đến một nghìn bảng để thanh toán những khoản chi tiêu của anh ta tại Brighton. Anh ta mang nợ nhiều trong thành phố, nhưng món nợ danh dự còn cao hơn. Ông Gardiner không muốn giấu giếm gia đình Longbourn về những chi tiết này. Jane nghe tin với cảm giác kinh hoàng. Cô thốt lên: “Một tên đồi bại! Điều này hoàn toàn bất ngờ. Mình đã không hay biết gì cả”.

Ông Gardiner viết thêm trong thư rằng ông bố của họ có thể trở về ngày kế, thứ bảy. Bị thất vọng vì mọi nỗ lực đều không thành công, ông bố đã thuận theo ý kiến của người em vợ rằng ông nên trở về với gia đình và để mọi việc cho ông em vợ tiếp tục lo tìm kiếm, tùy tình hình cho thấy phải làm cách nào. Khi bà Bennet được thông báo, bà không tỏ vẻ hài lòng như các con bà, mặc dù bà đã lo lắng cho tính mạng của ông. Bà thốt lên:

- Cái gì thế, ông ấy trở về mà không có con Lydia khôn khổ! Ông ấy không nên rời London nếu không tìm ra hai người. Ai sẽ đối phó với Wickham và buộc hẳn phải cưới con bé, nếu ông ấy bỏ về?

Vì bà Gardiner tỏ ý muốn về nhà, mọi người đồng ý rằng bà và các con bà nên lên đường cùng lúc ông Bennet trở về. Theo cách này, xe ngựa sẽ đưa bà đi và đón ông chủ về Longbourn.

Bà Gardiner ra về trong mọi ý nghĩ khó hiểu về Elizabeth và anh bạn Derbyshire của cô, người đã chú ý đến cô. Cô cháu đã không nhắc gì đến anh, và tuy bà Gardiner có ý trông mong một lá thư của anh, họ đã không nhận được gì. Từ khi trở về nhà, Elizabeth đã không nhận được một thư nào từ Pemberley.

Tình trạng vô phúc của gia đình hiện giờ khiến mọi lời giải thích về việc cô sa sút tinh thần trở thành không cần thiết, vì thế không ai có thể phỏng đoán về việc này, mặc dù Elizabeth, giờ đã nhận ra tâm tư mình, tin rằng nếu cô không biết gì về anh Darcy, hẳn cô sẽ chịu đựng tốt hơn nỗi nhục nhã do Lydia gây ra. Cô nghĩ việc này giúp cô tránh được một, hai đêm mất ngủ.

Khi ông Bennet về đến, ông hoàn toàn có vẻ bề ngoài điềm đạm thường nhật. Ông cũng ít nói như theo thói quen, không dă động đến sự việc đã khiến ông phải ra đi, và phải sau một thời gian các cô con gái mới có đủ can đảm hỏi han ông.

Vào buổi chiều, khi ông dùng trà với các con mình, Elizabeth bắt đầu câu chuyện, và rồi, khi cô tỏ ý ái ngại về sự chịu đựng của ông, ông trả lời:

- Đừng nói gì về việc này. Ai chịu khổ sở nếu không phải là bố? Việc này là do bố gây ra, bố phải cảm thấy điều ấy.

Elizabeth đáp:

- Bố không nên quá khắt khe với chính mình.

- Con có thể cảnh báo cho bố biết về tai hoạ như thế này. Bản chất con người dễ bị sa vào đấy! Không, Lizzy, ít nhất một lần trong đời hãy để bố tự cảm thấy mình là người có lỗi, bố không sợ bị mặc cảm vì tư tưởng này. Chẳng bao lâu nó sẽ qua đi.

- Bố có nghĩ hai người đang ở tại London không?

- Có, họ có thể lẫn trốn kín đáo như thế ở nơi nào khác được?

Kitty thêm:

- Và Lydia đã từng tỏ ý muốn đi đến London.

Ông bố trả lời, khó khăn:

- Thế thì nó vui rồi, và nơi ăn chốn ở của nó ở đấy có lẽ sẽ được lâu dài.

Im lặng một chốc, ông tiếp:

- Lizzy, bố không có ý nghĩ gì xấu về con vì con đã có lí khi khuyên bảo bố vào tháng năm rồi. Với biến cố này, những lời khuyên của con cho thấy óc suy nghĩ của con khá lắm.

Họ bị ngắt quãng bởi cô Bennet, đến để lấy ít trà cho bà mẹ. Ông thốt lên:

- Đây là cuộc diễu hành, cũng tốt thôi, tạo tính cách thanh lịch như thế cho vận hạn không may. Một ngày nào đấy bố sẽ làm như thế; bố sẽ ngồi trong phòng đọc sách, đội mũ ấm và mặc áo ngủ, và gây thêm rắc rối, hoặc, có lẽ bố sẽ đợi đến khi Kitty bỏ nhà trốn đi.

Kitty nói, khổ sở:

- Con sẽ không bỏ nhà trốn đi, pa-pa. Nếu con có đi Brighton, con sẽ xử sự tốt hơn Lydia.

- Con đi Brighton! Bố không dám cho con đến gần East Bourn, ngay cả khi đánh cuộc năm mươi bảng! Không, Kitty, cuối cùng bố đã học tính cẩn trọng, và con sẽ thấy hậu quả của việc này. Không một sĩ quan nào được phép bước vào nhà này nữa, ngay cả đi ngang qua làng. Cấm chỉ mọi buổi khiêu vũ, ngoại trừ con nhảy với một trong các chị của con. Và con sẽ không bao giờ bước ra khỏi cửa, nếu con không chứng tỏ được rằng con đã có tư cách tốt trong mười phút mỗi ngày.

Kitty nghĩ mọi lời răn đe này đều nghiêm túc. Cô bắt đầu khóc. Ông bố nói:

- Được, được, đừng có giả vờ khổ sở. Nếu trong mười năm tới con chứng tỏ con là đứa con gái ngoan, bố sẽ xét lại cho con.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

49. Chương 49

Hai ngày sau khi ông Bennet trở về, khi Jane và Elizabeth cùng nhau đi dạo phía sau ngôi nhà, hai cô thấy một bà gia nhân đi đến phía họ, và nghĩ rằng bà đi gọi họ vào gặp bà mẹ, họ bước đến bà. Nhưng bà nói với cô Bennet:

- Xin lỗi cô vì tôi đã chen vào, nhưng tôi hi vọng cô có thể có tin mừng từ thành phố, nên tôi tự tiện đến để hỏi.

- Bà nói gì thế, Hill? Chúng tôi không nghe tin gì từ thành phố.

Bà Hill thốt lên, kinh ngạc:

- Cô ạ, cô không biết sao? Cô có một thư khẩn do ông Gardiner gửi đến cho ông chủ. Thư đến nửa giờ trước.

Hai cô gái chạy vụt đi, quá nôn nóng nên không nói thêm gì được. Họ chạy qua tiền sảnh vào phòng ăn sáng và qua phòng đọc sách, đều không tìm thấy ông bố, và họ định chạy lên cầu thang nhưng gặp ông quản gia. Ông nói:

- Nếu hai cô định đi tìm ông chủ, ông ấy đang đi ra phía vườn cây.

Họ lập tức chạy trở lại qua tiền sảnh và vượt qua bãi cỏ, thấy ông bố đang đi về phía khoảng rừng nhỏ. Jane không có sức bền nên dần dần bị bỏ lại phía sau, trong khi Elizabeth chạy đến ông bố, thở hổn hển:

- Này, pa-pa, có tin tức gì thế? Tin gì? Có nhận được thư của cậu con không?

- Có, bố có nhận được thư khẩn.

- À, thư báo tin ra sao? Tốt hay xấu?

Ông bố rút lá thư trong túi ra:

- Có tin gì tốt mà trông mong cơ chứ? Nhưng có lẽ con vẫn muốn đọc.

Elizabeth vội giật ngay lấy lá thư trong tay ông. Lúc này Jane đã chạy đến nơi. Ông bố bảo:

- Con đọc to lên, vì bố không biết rõ lắm thư muốn nói gì.

“Phổ Gracechurch, Thứ hai

Ngày 2 tháng tám

Ông anh thân thương,

Cuối cùng tôi có thể gửi đến ông anh vài tin tức về cháu gái của tôi, và nói chung, tôi hi vọng tin này sẽ làm anh vui. Sau khi anh ra về vào Thứ bảy, tôi đã may mắn tìm ra nơi hai người trú ngụ tại London. Tôi sẽ kể chi tiết khi chúng ta gặp lại nhau. Chỉ cần biết rằng tôi đã gặp hai người.”

Jane thốt lên:

- Đúng rồi, như con vẫn hi vọng, họ kết hôn với nhau.

Elizabeth đọc tiếp:

“Tôi đã gặp cả hai người. Họ không kết hôn với nhau; tôi không thấy họ có ý định ấy, nhưng nếu anh chấp thuận những dàn xếp mà tôi đã thay mặt anh để chuẩn bị, tôi hi vọng chẳng bao lâu họ sẽ kết hôn với nhau. Tất cả những gì cần nơi anh là đảm bảo với con gái của anh phần thừa kế năm nghìn bảng sau khi anh và chị qua đời, và hơn nữa, trong thời gian anh còn sống, chu cấp cho cô ấy một trăm bảng mỗi năm. Xét theo mọi khía cạnh, đây là những điều kiện mà tôi không ngần ngại thay mặt anh để đồng ý, nếu anh cho phép. Tôi gửi thư này theo cách khẩn cấp để không mất thời giờ nhận được câu trả lời của anh. Từ những tình huống này, anh có thể dễ dàng nhận ra rằng hoàn cảnh của anh Wickham không đến nỗi tuyệt vọng như ta nghĩ. Thiên hạ đã bị nhầm lẫn về điều này, và tôi rất vui mà nói rằng anh ấy vẫn còn có chút ít tiền, ngay cả sau khi đã trả xong các món nợ, để chu cấp cho cháu gái tôi, phụ thêm vào sự sản riêng của cô ấy. Nếu như tôi nghĩ là cần thiết trong trường hợp này, anh cho tôi toàn quyền thay mặt anh để quyết định xuyên

suốt vụ việc, tôi sẽ lập tức chỉ thị cho Haggerton để chuẩn bị việc thanh toán. Không có lí do nào khiến anh cần phải trở lại thành phố, mà nên bình tĩnh ở lại Longbourn và để tôi lo cho anh mọi chuyện. Xin anh vui lòng cho tôi câu trả lời càng sớm càng tốt, và xin viết ra rõ ràng mọi điều. Tôi nghĩ tốt nhất là cháu gái tôi sẽ cử hành hôn lễ xuất phát từ nhà tôi, và tôi mong anh chấp thuận việc này. Hôm nay cô ấy sẽ đến đây. Tôi sẽ viết thêm cho anh ngay khi có thêm chuyện được dàn xếp.

Kính thư.

Edw. Gardiner”

Elizabeth thốt lên, khi cô đọc xong lá thư:

- Có thể như thế được à! Có thể nào anh ấy chịu cưới con nhỏ hay sao?

Cô chị nói:

- Thế thì Wickham không phải tồi tệ như ta đã nghĩ. Bố yêu ạ, con xin chúc mừng bố.

Elizabeth đáp:

- Và bố đã trả lời thư này chưa?

- Chưa, nhưng phải trả lời ngay.

Elizabeth tha thiết khẩn khoản ông bố không nên mất nhiều thời giờ. Cô thốt lên:

- Ôi, bố yêu ạ, trở vào nhà và viết thư trả lời ngay. Bố hãy nghĩ thời khắc bây giờ là quan trọng như thế nào trong trường hợp này.

Jane nói:

- Để con viết hộ bố, nếu bố không muốn phiền phức.

Ông đáp:

- Bố không muốn chút nào, nhưng bố sẽ phải viết.

Rồi ông quay trở lại và bước đi về nhà.

Elizabeth hỏi:

- Và con xin hỏi việc này được không? Con nghĩ ta phải đồng ý với các điều kiện.

- Đồng ý! Bố chỉ thấy xấu hổ vì anh ta đòi hỏi quá ít.

- Và họ phải kết hôn! Tuy thế anh ta đúng thật là một con người!

- Đúng, đúng, họ phải kết hôn. Không còn cách nào khác. Nhưng có hai việc bố rất muốn biết: việc thứ nhất là, cậu các con đã bỏ ra bao nhiêu tiền để dàn xếp việc này, và việc thứ hai, làm thế nào bố có thể trả lại cho ông ấy.

Jane thốt lên:

- Tiền! Ông cậu con! Bố có ý nói gì?

- Bố có ý nói, không ai như anh ta muốn cưới Lydia vì bị cám dỗ bởi một trăm bảng mỗi năm khi bố còn sống, và năm nghìn bảng sau đây.

Elizabeth nói:

- Đúng thế, tuy con đã không nghĩ ra điều này. Mọi món nợ của anh ấy đã được thanh toán, mà còn lại chút ít tiền! Ôi, đây là do cậu con sắp xếp! Một con người độ lượng, tử tế, con ngại ông ấy phải chịu thiệt. Một số tiền nhỏ không thể làm mọi việc này.

- Đúng vậy. Wickham là thằng khờ nếu nó chịu cưới con nhỏ với khoản tiền ít hơn mười nghìn bảng. Bố tiếc phải nghĩ xấu về anh ta khi mối quan hệ giữa anh ta với gia đình vừa mới chớm.

- Mười nghìn bảng! Chúa tôi! Làm thế nào có thể trả lại dù nửa món tiền như thế?

Ông Bennet không trả lời, và mỗi người vừa suy nghĩ từ trong ý nghĩ của mình vừa bước về nhà. Ông bố đi vào phòng đọc sách để viết thư trả lời, hai cô gái đi vào phòng ăn sáng.

Elizabeth thốt lên, khi chỉ còn hai chị em với nhau:

- Và họ sẽ thật sự kết hôn! Thật là lạ kì! Và chúng ta sẽ vui mừng về việc này. Chúng ta bắt buộc phải vui mừng vì họ sẽ kết hôn, mặc dù cơ may của hạnh phúc họ có mong manh đến đâu, tư cách anh ta có tồi tệ đến đâu. Ôi, Lydia!

Jane đáp:

- Chị lấy làm an ủi nghĩ rằng chắc chắn anh ta sẽ không cưới Lydia nếu anh ta không thật lòng thương con nhỏ. Mặc dù ông cậu tử tế của chúng ta đã làm gì đấy để gỡ rối cho anh ta, chị không tin mười nghìn bảng, hay cái gì đấy như thế, đã được chi ra. Ông cậu đã có con, và có thể có thêm. Làm thế nào ông ấy có thể chi ra ngay cả phân nửa số tiền mười nghìn bảng?

Elizabeth nói:

- Nếu ta có thể tìm hiểu về số nợ của Wickham và số tiền thanh toán là bao nhiêu, ta có thể biết chính xác ông Gardiner phải tốn bao nhiêu, vì Wickham không có một xu teng dính túi. Không thể nào đền đáp cho xứng lòng tốt của ông cậu và bà mẹ chúng ta. Việc cậu mẹ đón Lydia về nhà họ và bảo bọc nó đã là một hi sinh to tát mà nhiều năm hàm ơn vẫn không thể ghi ơn cho hết. Vào lúc này, con nhỏ đã ở tại nhà hai ông bà! Nếu lòng nhân từ này bây giờ không khiến nó cảm thấy bứt rứt, nó sẽ không bao giờ đáng được hưởng hạnh phúc! Không hiểu buổi gặp gỡ sẽ ra sao khi nó vừa trông thấy bà mẹ!

Jane nói:

- Chúng mình phải cố quên những gì đã xảy ra cho hai bên. Chị hi vọng và tin tưởng hai người sẽ được hạnh phúc. Chị nghĩ việc anh ta chịu cưới con nhỏ là bằng chứng cho thấy anh ta đã suy nghĩ đúng đắn. Tình thương giữa hai người sẽ giúp cho họ kiên định và chị lấy làm mãn nguyện thấy họ ổn định cuộc sống một cách trầm lặng và sống theo mực thước; theo thời gian, tính bùng bột của họ trong quá khứ sẽ được bỏ qua.

Elizabeth đáp:

- Hành vi của họ đã quá tồi tệ đến nỗi chị, hoặc em, hoặc bất cứ ai khác, đều không thể quên. Không ích gì mà nói đến việc này.

Bây giờ hai chị em mới nghĩ ra rằng bà mẹ vẫn chưa biết gì về những chuyện đã xảy ra. Hai cô đi đến phòng đọc sách và hỏi ông bố liệu ông có muốn họ thông báo cho bà hay không. Ông bố đang hí hoáy viết, không ngừng đầu lên, chỉ đáp:

- Tuỳ ý các con.

- Chúng con có thể đọc thư của cậu cho mẹ nghe được không?

- Làm gì cũng được, và đi ra ngoài.

Elizabeth cầm lấy lá thư đặt trên bàn viết của ông, và họ cùng nhau đi lên lầu. Cả Mary và Kitty đều cùng ngồi trong phòng bà Bennet, vì thế chỉ cần thông tin một lần cho tất cả đều biết. Jane mở lá thư ra đọc. Bà Bennet hầu như không thể tự làm chủ mình. Ngay khi Jane đọc đến đoạn ông Gardiner hi vọng Lydia sẽ chẳng bao lâu kết hôn, bà đã bật lên sướng thoả, và mỗi câu sau đấy đều thêm vào niềm vui. Biết được đứa con gái của bà sẽ kết hôn – bà chỉ cần có thế. Bà không lo lắng liệu đứa con sẽ được hạnh phúc hay không, cũng không thấy nhục nhã mà nhớ lại hành động xấu xa của đứa con. Bà thốt lên:

- Ôi con, Lydia yêu dấu của mẹ! Thật là vui quá! Con nhỏ sẽ kết hôn! Mẹ sẽ gặp lại nó! Nó sẽ kết hôn ở tuổi mười sáu! Và ông em tốt bụng, tử tế của mẹ! Mẹ đã biết trước việc này rồi sẽ ra sao – mẹ biết ông ấy sẽ lo liệu mọi chuyện. Mẹ nôn nóng muốn gặp lại con nhỏ! Và gặp anh Wickham yêu quý nữa! Nhưng còn trang phục, trang phục cho lễ cưới! Mẹ sẽ viết thư cho bà Gardiner về việc này. Lizzy, con chạy xuống tìm bố con, hỏi ông ấy sẽ cho em con bao nhiêu. Ở lại, ở lại đây, mẹ sẽ đi hỏi. Kitty, nhấn chuông gọi bà Hill. Mẹ sẽ thay trang phục. Lydia, con yêu của mẹ! Tất cả chúng ta sẽ vui làm sao khi gặp lại nhau!

Còn con gái đầu lòng cố gắng kiềm chế cơn sướng thoả mãn liệt của bà mẹ bằng cách hướng ý nghĩ của bà vào việc gia đình sẽ thụ ân nghĩa cử của ông Gardiner. Cô thêm:

- Chúng ta cần ghi nhận kết cục tốt đẹp phần lớn là do lòng tốt của ông ấy. Chúng con tin chắc ông ấy đã hứa sẽ hỗ trợ anh Wickham về mặt tài chính.

Bà mẹ thốt lên:

- À, thế thì được lắm! Nếu không là cậu con thì ai chịu làm việc này? Các con có biết không, nếu ông ấy không có gia đình, mẹ và các con sẽ nhận được mọi khoản tiền của ông ấy, và đây là lần đầu tiên gia đình ta nhận được một cái gì đấy của ông, không kể vài món quà trước kia. À, mẹ cảm thấy vui sướng quá. Chẳng bao lâu, mẹ sẽ có một đứa con gái đi lấy chồng. Bà Wickham! Nghe thật vui. Và nó chỉ mới tròn mười sáu. Tháng sáu rồi. Jane à, mẹ quá kích động nên mẹ không thể viết; mẹ sẽ đọc cho con viết thay mẹ. Sau này chúng ta sẽ bàn với bố các con về chuyện tiền nong; nhưng ta nên đặt mua ngay những món cần thiết.

Rồi bà đi vào chi tiết về những mẫu hàng vải để may trang phục, và có thể đã đọc một danh sách dài những món cần mua sắm nếu Jane không thuyết phục, tuy có phần khó khăn, rằng bà nên chờ hỏi ý kiến ông bố. Cô bảo có chậm một ngày vẫn không quan trọng, bà mẹ vì quá vui sướng nên không còn khăng khăng cố chấp như thường lệ. Những dự định khác len lỏi vào đầu óc bà. Bà bảo:

- Mẹ sẽ đi Meryton ngay sau khi mẹ sửa soạn xong, để báo tin mừng cho dì Philips của các con biết. Và trên đường về, mẹ sẽ ghé qua phu nhân Lucas và bà Long. Kitty, chạy xuống bảo chuẩn bị cỗ xe. Mẹ nghĩ có ít không khí ngoài trời sẽ tốt cho mẹ. Các con, có muốn mẹ mua gì tại Meryton không? À này! Bà Hill đã đến. Bà Hill, bà đã nghe tin lành chưa? Cô Lydia sẽ kết hôn, và bà sẽ được uống rượu thoả thuê để góp vui vào ngày cưới nó.

Bà Hill lập tức bày tỏ niềm vui. Elizabeth cùng với những người còn lại nhận cũng nhận những lời chúc mừng của bà, và rồi, chán ngán về cái trò rôm rả này, cô trở về phòng của mình để cô có thể tự do suy nghĩ.

Tình cảnh của con nhỏ Lydia khốn khổ đã xấu, nói theo cách nhẹ nhàng, nhưng không thể xấu hơn nữa, cô nên mừng. Cô cảm nhận điều này, mặc dù khi nghĩ về tương lai, cô không thể trông mong đứa em cô hạnh phúc chừng mực hoặc vật chất được khá; khi nghĩ về những gì họ đã lo sợ chỉ mới hai giờ đồng hồ trước, cô cảm nhận mọi lợi điểm mà họ vừa nhận được.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

50. Chương 50

Trước kia, ông Bennet đã thường muốn rằng thay vì tiêu pha cả lợi tức của mình, hàng năm ông để dành một khoản để sau này chu cấp cho các con ông, và cho bà vợ, nếu bà sống lâu hơn ông. Hiện ông càng mong muốn như thế hơn bao giờ. Nếu ông đã làm tròn nhiệm vụ của ông theo cách này, Lydia sẽ không phải mang nợ ông cậu do việc họ phải mua bất kì danh dự hay uy tín nào cho cô. Như thế, lòng mẫn nguyện vì đã thuyết phục được một trong những chàng trai vô giá trị nhất nước Anh làm chồng cô con gái hẳn có thể đã được đặt đúng chỗ của nó.

Ông lo nghĩ một cách nghiêm túc về việc người em vợ phải gánh chịu chi phí, và ông chủ định, nếu có thể, tìm hiểu số tiền mà người em vợ đã hỗ trợ, hầu ông có thể thanh toán món nợ càng sớm càng tốt.

Khi ông Bennet vừa mới kết hôn, ông bà không cần nghĩ đến vấn đề cần kiệm vì dĩ nhiên là họ sẽ có một đứa con trai, họ tin như thế. Đứa con trai này sẽ có phần trong việc thừa kế theo thứ tự ngay khi đến tuổi trưởng thành, người mẹ góa và các chị em gái sẽ được chu cấp theo khoản thừa kế này. Năm cô con gái lần lượt chào đời mà chưa có một đứa con trai nào, trong khi bà Bennet, nhiều năm sau khi sinh Lydia, vẫn tin

mình sẽ có con trai. Cuối cùng việc này đã trở thành vô vọng, nhưng đã quá muộn để ki cốp. Bà Bennet không có tính cần kiệm và ông chồng thích được thoải mái tự do, nên chỉ vì lí do này họ đã không thể ngăn chặn việc tiêu pha quá mức lợi tức của họ.

Các điều khoản kết hôn đã chỉ định số tiền năm nghìn bảng cho bà Bennet và các con. Nhưng phân chia số tiền này theo cách nào thì sẽ tùy thuộc vào di chúc của hai ông bà. Bây giờ cần dàn xếp tài chính thừa kế, ít nhất cho Lydia, và ông Bennet không chần chờ gì để đáp ứng yêu cầu đặt ra trước mắt ông. Kèm theo lời lẽ chân thành cảm ơn lòng tốt của người em vợ, tuy trình bày súc tích, ông viết ra giấy ý ông chấp thuận hoàn toàn về mọi việc đã được thu xếp, xác nhận sẽ đáp ứng những yêu cầu đã được đặt ra cho ông. Lúc trước ông không bao giờ nghĩ rằng, để có thể thuyết phục Wickham chịu cưới con gái ông, lại ít tốn kém cho ông như thế theo cách dàn xếp hiện giờ. Theo cách ông chu cấp một trăm bảng mỗi năm cho cô con gái, ông sẽ chỉ mất khoảng mười bảng mỗi năm, vì với chi phí ăn ở và tiền túi cộng thêm những khoản tiền mà bà mẹ cho cô, thì mọi chi phí cho cô con gái hiện đã gần bằng khoản chu cấp kia.

Ông cũng vui mừng thấy ông không phải tốn công sức gì nhiều cho việc dàn xếp như thế, vì mong muốn chính yếu của ông hiện giờ là bị phiền nhiễu càng ít càng tốt. Khi những lời lẽ dửng dưng đầu tiên khiến ông có hành động đi tìm cô con gái đã dụi đi, theo thói quen tự nhiên ông đã quay về với thói biếng nhác. Lá thư được nhanh chóng gửi đi, vì mặc dù dềnh dàng khi bắt đầu công việc, ông thường kết thúc nhanh gọn. Trong thư, ông tha thiết muốn biết phải nợ người em vợ bao nhiêu, nhưng ông quá giận Lydia nên không muốn viết gì cho cô.

Tin mừng được loan truyền nhanh chóng trong ngôi nhà, cũng nhanh chóng tương tự trong vùng chung quanh. Láng giềng dậm thêm ít triết lí nghiêm chỉnh. Chắc chắn các cuộc chuyện trò sẽ thú vị hơn nếu có Lydia Bennet sa ngã trong vũng bùn của xã hội, hoặc theo cách có hậu hơn, cô bị cô lập khỏi thiên hạ, bị giam hãm trong một ngôi nhà dân dã ở xa xôi. Nhưng cũng có nhiều chuyện để bàn tán với nhau về hôn lễ của cô; và những lời chúc tốt bụng về điều tốt lành cho cô, mà mọi bà cụ hần học tại Meryton khi trước đã nói lên, vẫn còn nội dung tương tự trong hoàn cảnh thay đổi này, vì người ta nghĩ với anh chồng như thế, chắc chắn cô sẽ khổ.

Đã hai tuần trôi qua kể từ khi bà Bennet khỏi bệnh và đi xuống sinh hoạt ở tầng dưới, nhưng trong ngày hạnh phúc này, bà lại còn ngồi ở đầu bàn ăn, tinh thần phấn chấn một cách đột ngột. Không hề có ý tưởng hổ thẹn khiến cảm nghĩ đắc thắng của bà bị cụt hứng. Việc có một cô con gái đi lấy chồng, là một trong những ước muốn đầu tiên của bà kể từ khi Jane lên mười sáu, giờ đã sắp thành hiện thực. Những ý nghĩ và lời nói của bà luôn luôn quay vòng giữa những nghi lễ kết hôn sang trọng, những loại vải the, những cỗ xe mới, và những gia nhân. Bà đang tíu tít tìm kiếm quanh vùng một ngôi nhà cho cô con gái, và không cần biết hay xem xét lợi tức của gia đình ra sao, bà đã từ chối nhiều ngôi nhà với diện tích và đáng vẻ vừa phải. Bà nói:

- Haye-Park có thể được, nếu nhà Goulding chịu đi, hoặc ngôi nhà lớn ở Stoke cũng được nếu phòng khách rộng hơn, nhưng Ashworth thì lại quá xa! Tôi không thể chịu được nếu nó sống xa tôi cả mười dặm, riêng ngôi Purvis Lodge có tầng mặt thượng trông chán ngắt.

Ông chồng bà để cho bà nói mà không ngắt quãng khi có gia nhân chung quanh. Nhưng khi họ rút lui, ông nói với bà:

- Bà Bennet, trước khi bà chọn ngôi nhà nào, hoặc tất cả ngôi nhà cho con rể và con gái của bà, chúng ta cần hiểu nhau đúng mức. Hai người sẽ chẳng bao giờ được đặt chân đến một ngôi nhà trong vùng này. Tôi sẽ không khuyến khích thói khinh suất của mấy đứa khác bằng cách tiếp hai người tại Longbourn.

Hai người tranh luận với nhau sau lời tuyên bố của ông, nhưng ông Bennet vẫn cứng cỏi, và chẳng bao lâu cuộc tranh luận lan đến chuyện khác. Bà Bennet cảm thấy ngạc nhiên và kinh hoàng khi biết được ông chồng bà sẽ không chỉ ra một xu để may trang phục cho cô con gái của ông. Ông còn phán rằng trong ngày cưới ông sẽ không tỏ lộ dấu hiệu tình cảm nào với đứa con gái. Bà Bennet hầu như không thể hiểu nổi. Bà không thể hiểu làm thế nào sự tức giận của ông có thể dẫn đến cơn phẫn nộ không thể tưởng tượng được, đến nỗi không muốn cho đứa con gái một đặc ân, nếu thế hôn lễ dường như khó được danh chính ngôn thuận. Bà lo cô con gái bị nhục nhã vì thiếu trang phục mới trong lễ cưới, hơn là cảm thấy xấu hổ do việc cô bỏ đi trốn và chung sống với Wickham, chỉ hai tuần trước khi hôn lễ diễn ra.

Elizabeth giờ tiếc rằng trong thời khắc đau buồn cô đã tỏ lộ với anh Darcy về những lo sợ của gia đình trong chuyện cô em út; vì lẽ với hôn lễ của cô em đem đến kết cuộc đúng mức của việc hai người dốt nhau đi trốn, gia đình có thể hi vọng giấu giếm phần khởi đầu đối với những ai sống nơi xa.

Cô không sợ anh Darcy sẽ lan truyền tin tức vụ việc đi xa hơn. Không có mấy người cô có thể tin tưởng hơn về sự kín đáo; nhưng cùng lúc không có ai khác nếu biết về cô em dễ bị ám dỗ khiến cô phải cảm thấy nhục nhã như thế này. Tuy nhiên, đây không phải là nỗi sợ về bất lợi cho riêng cô, vì dù sao đã có một hồ ngăn cách giữa hai người không thể vượt qua được. Dù cho hôn lễ của Lydia được cử hành theo những dàn xếp trong danh dự tốt nhất, cũng không nên nghĩ anh Darcy muốn kết thân với gia đình cô, vì có thêm một lí do ngáng trở, đây là mối quan hệ với một người mà anh đã khinh khi một cách đúng lí.

Từ mối quan hệ như thế, cô không hồ nghi gì rằng anh sẽ thối lui. Ý muốn chinh phục tình cảm của cô, như cô đã thấy rõ tại Derbyshire, không thể tồn tại với tai hoạ như thế này. Cô cảm thấy thấp kém, cô cảm thấy đau buồn, cô cảm thấy ân hận, mặc dù cô không rõ đối với cái gì. Cô ganh tị với tư cách đáng kính của anh, khi mà cô không còn hi vọng gì được thụ hưởng từ tư cách này. Cô muốn nhận được tin tức của anh, khi mà dường như có ít cơ hội nhất để nhận được tin anh. Cô tin cô có thể được hạnh phúc với anh khi mà họ có thể không còn bao giờ gặp lại nhau.

Cô thường nghĩ, quả là một chiến thắng cho anh nếu anh biết rằng giờ cô có thể chấp nhận tình cảm mà cô đã hắt hủi một cách kiêu hãnh chỉ bốn tháng trước! Cô vẫn tin anh có tính phóng khoáng theo cách phóng khoáng nhất của đàn ông. Nhưng vì anh chỉ là một con người, anh vẫn có thể cảm thấy say men chiến thắng.

Bây giờ cô bắt đầu nhận ra rằng anh chính là mẫu người hợp với cô nhất, xét theo tính khí và tài năng. Đầu óc hiểu biết và tư cách của anh, mặc dù không giống cô, đã đáp ứng mọi mong ước của cô. Đây là sự kết hợp có lợi cho cả hai: qua tính giản dị và sinh động của cô, tư cách của anh có thể trở thành mềm mỏng hơn, cách xử sự của anh có thể trở nên mực thước hơn; trong khi từ sự chín chắn và hiểu biết của anh, cô có thể lĩnh hội được nhiều điều quan trọng hơn.

Nhưng một cuộc hôn nhân hạnh phúc như thế không thể dạy cho người đời biết hạnh phúc lứa đôi thật sự là như thế nào. Sự kết hợp của một cá tính khác biệt, và xua đuổi cá tính kia, chẳng bao lâu sẽ xảy ra trong gia đình họ.

Cô không thể tưởng tượng được làm thế nào Wickham và Lydia sẽ có hỗ trợ để được tự lập dù tương đối. Nhưng cô có thể dễ dàng đoán ra hạnh phúc của họ sẽ ngăn ngừa ra sao đối với một đôi lứa chỉ đến với nhau do mê đắm thay vì do đức hạnh.

Ông Gardiner đã viết thêm một lá thư cho người anh rể. Với những lời cảm ơn của ông Bennet, ông chỉ đáp lại ngắn gọn để xác định ý ông tha thiết muốn tạo hạnh phúc cho bất kì người nào trong gia đình, và xin ông Bennet đừng nhắc đến ơn nghĩa nữa. Mục đích của thư ông là báo cho gia đình biết rằng anh Wickham đã quyết định xin ra khỏi lực lượng dân quân. Ông thêm:

“Tôi có ý tha thiết mong mỗi anh ấy nên tiến hành việc này ngay khi đã quyết định về hôn lễ. Và tôi nghĩ anh sẽ đồng ý với tôi, rằng đây là việc nên làm, xét qua hoàn cảnh của anh ấy và của cô cháu tôi. Anh Wickham có ý định gia nhập quân đội chính quy, trong số những bạn cũ của anh ấy vẫn còn có người có khả năng và sẵn lòng giúp anh ấy gia nhập quân ngũ. Anh ấy đã được một sĩ quan trong một trung đoàn hiện đóng tại miền Bắc hứa giúp đỡ. Có điều lợi khi anh phục vụ trong một đơn vị đóng nơi xa như thế, tôi hi vọng khi họ sống với những người khác, họ sẽ trở nên cẩn trọng hơn, ở nơi mà mỗi người còn giữ lại được một tính tốt nào đấy. Tôi đã viết cho đại tá Forster để thông báo cho ông ấy rõ về những dàn xếp của chúng tôi, và tôi nhờ ông ấy báo cho những chủ nợ của anh Wickham tại Brighton và vùng phụ cận rằng các khoản nợ sẽ được thanh toán nhanh chóng, vì chính tôi đã cam kết. Và xin anh chịu khó thông báo tương tự cho các chủ nợ của anh ấy tại Meryton, tôi đính kèm danh sách do anh ấy cung cấp. Anh ấy đã khai báo mọi món nợ; tôi hi vọng ít nhất anh ấy không lừa dối chúng ta. Haggerston đã nhận được những chỉ thị của tôi, rồi tất cả mọi chuyện sẽ xong xuôi trong vòng một tuần. Rồi hai người sẽ đến sống với trung đoàn, ngoại trừ khi họ được mời đến Longbourn. Theo tôi được biết từ bà Gardiner, cháu gái tôi rất mong được gặp lại toàn thể gia đình, trước khi rời miền Nam. Cô ấy vẫn khoẻ, mong được ông bà thương tưởng đến cô.

Kính thư

E. Gardiner”

Cũng như ông Gardiner, ông Bennet và các cô con gái của ông đều nhìn thấy rõ mọi lợi điểm khi anh Wickham xin ra khỏi lực lượng dân quân. Nhưng bà Bennet không hài lòng lắm. Bà thất vọng nào nề thấy Lydia phải định cư nơi miền Bắc, ngay trong lúc bà ước mong được gần cô trong hạnh phúc và kiêu hãnh. Bà vẫn chưa bỏ ý định cho hai người đến ở tại Hertfordshire, và hơn nữa, kể cũng tội nghiệp cho Lydia khi phải tách rời khỏi trung đoàn dân quân nơi cô quen biết với mọi người và nơi cô thương mến nhiều người. Bà nói:

- Con nhỏ rất yêu bà Forster, sẽ là cú sốc nếu phải đẩy nó đi xa! Và có vài anh trai trẻ mà nó cũng rất thương mến. Những sĩ quan trong trung đoàn mới có thể không được dễ chịu như thế.

Việc Lydia cầu xin được chấp nhận trở lại gia đình trước khi cô đi miền Bắc ban đầu gặp phản ứng hoàn toàn tiêu cực. Nhưng Jane và Elizabeth nghĩ đến tâm tư và vị thế của em gái. Hai cô cùng khẩn cầu ông bố một cách thiết tha, đồng thời một cách đúng lý và đúng tình, để xin ông tiếp nhận hai vợ chồng đến Longbourn sau khi họ kết hôn. Họ mong ông bố nghĩ như họ đã nghĩ và hành động như họ mong mỏi. Bà mẹ của họ sẽ mãn nguyện nếu bà có cơ hội cho láng giềng của bà thấy đứa con gái đã lấy chồng, trước khi cô bị đẩy đi miền Bắc. Vì thế, ông Bennet viết cho ông em vợ rằng ông cho phép hai người đến, đồng ý rằng ngay sau khi kết thúc hôn lễ, họ nên đi Longbourn ngay. Tuy nhiên, Elizabeth ngạc nhiên được biết Wickham đồng ý với kế hoạch này. Nếu cô chỉ xét đến tình cảm của riêng mình, cô không hề muốn gặp anh ta.

Jane Austen

Kiêu hãnh và định kiến

Diệp Minh Tâm dịch

51. Chương 51

Ngày cưới của cô em đã đến, có lẽ Jane và Elizabeth cảm nhận về em gái hơn là cô em cảm nhận về chính mình. Gia đình gửi xe ngựa đi đón, hai người sẽ đến nhà vào giờ ăn tối. Hai cô gái lớn, đặc biệt là Jane, kinh sợ thay cho em gái về chuyến trở về của hai người. Jane nghĩ đến Lydia qua những tâm tư cô tự gán cho mình, nếu chính cô là kẻ có tội, nên cô đau khổ nghĩ đến những gì mà em gái sẽ phải chịu đựng.

Hai người đã đến. Cả gia đình tụ tập trong phòng ăn sáng để tiếp đón họ. Những nụ cười trang điểm gương mặt bà Bennet khi cỗ xe chạy đến tận ngạch cửa; ông chồng bà lộ vẻ nghiêm nghị mà không ai đoán được tâm tư ông ra sao; riêng các cô con gái lo lắng, xốn xang, mất tự nhiên.

Cả nhà nghe tiếng của Lydia từ tiền sảnh; cánh cửa mở rộng, và cô chạy vào. Bà mẹ cô bước đến, ôm lấy cô, phấn khích tiếp đón cô. Bà chìa tay ra đến Wickham với nụ cười triu mến và chúc cả hai được hạnh phúc, với giọng điệu hoạt bát cho thấy bà tin hai người có hạnh phúc.

Hai người quay về phía ông Bennet, nhưng cách đón tiếp của ông không nồng hậu như bà mẹ. Nét mặt ông lộ vẻ nghiêm nghị, và ông không mấy hởi mồi. Thật ra, thái độ tự tin của hai người là đủ để khiêu khích ông. Elizabeth cảm thấy khinh bạc, ngay cả cô Bennet cảm thấy sốc. Lydia vẫn là Lydia ngày xưa; bất kham, không biết ngượng, ngông cuồng, ồn ào, không biết sợ. Cô quay nhìn từ người chị này đến người chị khác, mong họ chúc mừng cô. Khi cuối cùng tất cả ngồi xuống, cô nhìn quanh quất gian phòng, ghi nhận vài thay đổi nhỏ, cười to khi nhận xét rằng cô đã xa vắng nơi này khá lâu.

Wickham không ra vẻ gì bứt rứt hơn cô. Ngược lại, tư thái của anh luôn luôn dễ chịu, đến nỗi nếu cá tính của anh và hôn lễ của anh theo đúng như cả nhà mong muốn, thì những nụ cười của anh và cách nói chuyện thoải mái của anh khi xác nhận mối liên hệ giữa họ hẳn sẽ làm cho họ hài lòng. Elizabeth đã không nghĩ anh ta có thể trở tráo đến thế; nhưng cô ngồi xuống, cả quyết với lòng mình để sau này không thể chấp

nhận bất cứ hành động vô liêm sỉ nào của một con người vô liêm sỉ. Cô đỏ mặt, Jane đỏ mặt; nhưng đôi má của hai người bị bối rối theo hai cách khác nhau vẫn ửng đỏ như nhau.

Không ai muốn cô diễn tứ dài dòng. Cô dâu và bà mẹ không thể nói nhanh hơn được nữa. Wickham vô tình ngồi gần Elizabeth, bắt đầu hỏi han về những người anh quen biết trong vùng với thái độ thoải mái vui vẻ, mà cô không thể được thoải mái như thế khi trả lời. Dường như thể mỗi người đều có những kỉ niệm tốt đẹp nhất trên đời. Không có việc gì được nhắc lại trong đau khổ; và tự Lydia dẫn dắt câu chuyện đến vụ việc mà các cô chị không muốn nhắc đến với thiên hạ. Lydia thốt lên:

- Chỉ nghĩ đến ba tháng qua từ lúc em ra đi, thế mà em cứ nghĩ như mới được hai tuần, tuy thế đã có nhiều chuyện xảy ra. Chúa tôi! Khi em ra đi, em không còn có ý nghĩ về việc kết hôn cho đến khi em trở lại! Mặc dù em thấy thật là vui nếu đúng là em nghĩ như thế.

Ông bố nhướng đôi mắt. Jane cảm thấy bứt rứt. Elizabeth nhìn Lydia với đầy ý nghĩa, nhưng cô em, vốn vẫn không bao giờ chịu nghe hay nhìn bất cứ điều gì cô không thích, vui vẻ tiếp tục:

- Ôi, ma-man! Những người quanh đây có biết hôm nay con đã kết hôn không? Con e họ chưa biết, nên khi chúng con vượt qua cổ xe của William Goulding, con kéo cửa kính xuống, tháo găng tay ra và đưa tay trên thành cửa sổ để anh ấy trông thấy chiếc nhẫn cưới, rồi con cúi đầu chào và mỉm cười.

Elizabeth không còn chịu đựng được nữa. Cô đứng dậy, chạy ra khỏi phòng và không quay trở lại cho đến khi nghe họ đi đến phòng ăn. Cô đi đến vừa lúc trông thấy Lydia, có ý muốn phô trương, bước đến bên tay phải của bà mẹ và nói với cô chị cả:

- A! Chị Jane, em bây giờ chiếm chỗ của chị và chị phải dời xuống, vì bây giờ em là gái có chồng.

Không nên cho rằng thời gian sẽ khiến Lydia lúng túng, để lúc đầu cô được hoàn toàn thoải mái. Cô càng thêm thoải mái và vui tươi. Cô tỏ ý muốn gặp lại bà Philips, nhà Lucas và tất cả những người láng giềng khác, để được nghe mỗi người gọi cô “bà Wickham”, và trong lúc này cô cho bà Hill và hai gia nhân khác xem chiếc nhẫn và khoe với họ rằng mình đã kết hôn. Khi họ trở về phòng ăn sáng, cô nói với mẹ:

- Này, ma-man, mẹ nghĩ về chồng con như thế nào? Anh ấy có phải là người dễ mến không? Con tin chắc các chị con đều ganh tị với con. Con chỉ mong họ có được phần nửa may mắn như con. Các chị nên đi Brighton. Đây là nơi để kiếm chồng. Ma-man, kể cũng tiếc tất cả chúng ta đã không cùng đi với nhau.

- Đúng thế, và nếu mẹ có quyền, tất cả chúng ta đáng lẽ đã đi với nhau. Nhưng Lydia yêu, mẹ không muốn con đi xa như thế. Có cần phải đi như thế không?

- Ôi, Chúa tôi, con phải đi – không có gì cả. Con sẽ vui với mọi thứ. Ma-man và pa-pa và các chị nên đến thăm chúng con. Chúng ta sẽ qua mùa đông tại Newcastle; con dám nói sẽ có vài buổi dạ vũ, và con sẽ kiếm bạn nhảy cho tất cả mọi người.

Bà mẹ nói:

- Mẹ sẽ thích thế hơn là bất kì việc gì khác.

Elizabeth nói:

- Chị cảm ơn em đã chia sẻ ý tốt cho chị, nhưng chị đặc biệt không thích cách thức em đi tìm một người chồng như thế.

Hai người lưu lại không quá mười ngày. Anh Wickham đã làm thủ tục nhập quân ngũ trước khi anh rời London, và anh cần trình diện tại trung đoàn trong vòng hai tuần.

Chỉ trừ bà Bennet, không ai tỏ ý tiếc hai người ở lại trong thời gian ngắn như thế. Bà tận dụng phần lớn thời gian bằng cách dẫn cô con gái đi thăm viếng người này người nọ, và thường tổ chức những buổi họp mặt ở nhà. Mọi người đều chấp nhận những buổi họp mặt ở nhà như thế; ý nghĩ về việc tránh sum họp gia đình dù sao cũng tốt hơn là không nghĩ gì cả.

Tình cảm của Wickham đối với Lydia thì đúng như Elizabeth đã nghĩ đến: không bằng tình cảm của Lydia dành cho anh. Theo những lí luận của riêng cô, cô không cần phải quan sát nhiều về những gì đang xảy ra mà hiểu rằng việc hai người dắt nhau đi trốn là do tình yêu của em gái hơn là của anh ta. Cô đã có thể tự

hỏi tại sao trong khi anh ta không yêu thương cô em gì lắm, anh ta lại muốn dắt cô em đi trốn. Đây chỉ là vì cô nghĩ chắc chắn anh cần làm thế do hoàn cảnh khốn khổ của anh, và nếu đúng như thế, anh ta không phải là một thanh niên muốn bỏ qua cơ hội tìm lấy cho mình một người đồng hành.

Lydia yêu mến anh ta hết mực. Trong mọi hoàn cảnh, anh ta luôn là anh Wickham yêu quý của cô; không ai có thể tranh giành anh. Anh ta đã là mọi điều tốt đẹp nhất trên thế gian, và cô tin chắc vào ngày đầu tháng chín anh sẽ bắt được nhiều chim hơn bất cứ người nào trong nước.

Một buổi sáng, không lâu sau khi hai người đến, khi Lydia ngồi nói chuyện với hai cô chị cả, cô nói với Elizabeth:

- Lizzy, em chưa bao giờ kể cho chị nghe về hôn lễ của em. Khi em nói chuyện với mẹ và những người khác, chị không thuận lòng về việc này. Chị có thắc mắc sự việc được tổ chức như thế nào không?

Elizabeth trả lời:

- Chị không hẳn thắc mắc. Chị nghĩ nói về vụ việc thì không biết bao nhiêu cho vừa.

- Đấy, chị lạ quá! Nhưng em cần nói cho chị nghe. Chị biết không, chúng em kết hôn tại Nhà thờ St.Clement, vì Wickham cư ngụ trong giáo xứ ấy. Và chúng em quyết định sẽ đến đấy vào lúc mười một giờ. Ông cậu, bà mẹ và em sẽ cùng đi với nhau, còn những người khác sẽ gặp chúng em tại nhà thờ. Và này, buổi sáng Thứ hai đã đến, em thật là nhăng nhít! Chị biết không, em rất sợ có chuyện gì đấy khiến hôn lễ bị huỷ bỏ, rồi em sẽ bị rối bời. Và có bà mẹ ở đấy, em đang ăn vận, bà khẩn cầu và nói huyền thuyên như thể đang giảng đạo. Tuy nhiên, em chỉ nghe được lồm bồm, vì em đang nghĩ đến, chị có thể đoán ra, đến anh Wickham yêu quý của em. Em muốn biết rồi anh ấy sẽ mặc chiếc áo choàng xanh để cử hành hôn lễ hay không.

“À, và rồi mọi người dùng điểm tâm lúc mười giờ như thường lệ; em nghĩ bữa ăn không bao giờ chấm dứt, vì lẽ, nhân đây, rồi chị sẽ biết, ông cậu và bà mẹ đều tỏ ra khó chịu kinh khủng mỗi khi gần em. Nếu chị có thể tin em, em không hề đặt chân ra khỏi cửa trong suốt hai tuần em ở đây. Không có họp mặt, ý đồ hay bất cứ chuyện gì. London thật ra khá nghèo nàn, nhưng có một nhà hát đang trình diễn. À, và khi có một cỗ xe chạy đến ngạch cửa, ông cậu được gọi đi làm công việc cho cái ông Stone khó chịu ấy. Và rồi, chị biết không, mỗi khi hai ông gặp nhau là không dứt ra được. À, em lo sợ quá đến nỗi không biết phải làm gì, vì ông cậu phải dẫn em đi đến hôn lễ, và nếu bị chậm trễ, chúng em không thể được kết hôn. Nhưng, may mắn quá, mười phút sau ông trở lại, rồi mọi người cùng đi. Tuy nhiên, sau đấy em nhớ lại, nếu ông cậu không thể đi thì không cần phải hoãn lại hôn lễ, vì anh Darcy có thể giúp được.”

Elizabeth nhắc lại, kinh ngạc:

- Anh Darcy!

- À, đúng thế! Anh ấy sẽ đến cùng Wickham, chị biết chứ. Nhưng khổ than em! Em đã quên! Em không nên nói một lời nào về việc này. Em đã thành khẩn hứa với họ. Wickham sẽ nói gì đấy? Đây là chuyện bí mật!

Jane nói:

- Nếu là chuyện bí mật, em đừng nói gì nữa. Hai chị sẽ không muốn tìm hiểu thêm.

Elizabeth nói, tuy bồn chồn vì hiếu kì:

- À, đúng thế, hai chị sẽ không hỏi gì cả.

Lydia nói:

- Cảm ơn hai chị, vì nếu hai chị hỏi, chắc chắn em sẽ kể ra hết, và rồi Wickham sẽ giận dữ.

Với cách khuyến khích hỏi han như thế, Elizabeth bắt buộc phải tránh né bằng cách chạy đi.

Nhưng cô thấy là khó thể sống mà không được biết về chuyện như thế, hoặc ít nhất khó thể không muốn tìm hiểu. Anh Darcy đã tham dự hôn lễ của em cô. Rõ ràng chính khung cảnh như thế và chính những người như thế mà anh không muốn dự và không muốn gặp. Những suy diễn về ý nghĩa của việc này nảy ra cuồn cuộn trong trí cô, nhưng cô không thỏa mãn với suy diễn nào. Điều suy diễn làm cô vui nhất, đặt anh vào vị thế cao thượng nhất, thì dường như không thể đúng được. Cô không thể chịu nổi những ý tưởng

căng thẳng như thế, nên cô vội lấy một tờ giấy, viết một lá thư ngắn cho bà mẹ để yêu cầu bà giải thích về chuyện Lydia vừa khơi mào, để xem chuyện này có phù hợp với tính cách bí mật như họ đã xác định hay không. Cô thêm:

“Mẹ có thể hiểu ngay ý cháu nôn nóng muốn biết là, làm thế nào một người không có quan hệ với ai trong gia đình mình, là người xa lạ với gia đình (nói một cách tương đối), lại có thể đến tham dự buổi lễ như thế. Xin mẹ viết trả lời cho cháu ngay, và giúp cháu hiểu rõ – ngoại trừ với lý do cần giữ kín mà Lydia nghĩ rằng cần thiết, rồi sau đây cháu sẽ an tâm không muốn biết gì nữa.”

Cô nghĩ, khi viết xong lá thư: “Tuy rằng cháu sẽ không an tâm, mẹ yêu ạ, nếu mẹ không cho cháu biết theo cách thức danh dự, chắc chắn cháu sẽ dùng đến tiểu xảo để tìm hiểu”.

Bản tính tế nhị trọng danh dự của Jane không cho phép cô chị nói riêng với Elizabeth về những gì Lydia đã tiết lộ. Elizabeth vui về điều này, – cho đến khi nào những dò hỏi của cô được trả lời thoả đáng, cô đành phải chịu tình cảnh không có ai là người tâm phúc.

52. Chương 52

Elizabeth hài lòng nhận được thư hồi âm cho thư của cô, cũng nhanh chóng như cô mong muốn. Ngay khi vừa nhận được lá thư, cô chạy vội ra một bãi cây trong khu vườn nơi cô ít bị làm phiền nhất, ngồi trên một băng ghế và chuẩn bị cho niềm vui, vì lá thư trông khá dài, chứng tỏ không có việc giữ bí mật đối với cô.

“Phổ Garcechurch, ngày 6 tháng 9,

Cháu thân thương của mẹ,

Mẹ vừa nhận được thư cháu, và mẹ bỏ cả buổi sáng nay để viết trả lời, vì mẹ đã dự liệu nếu viết ngắn thì không thể đủ những gì mẹ muốn nói với cháu. Phải nói rằng mẹ ngạc nhiên khi nhận được thư cháu yêu cầu; mẹ không nghĩ lời yêu cầu như thế lại từ cháu mà đến. Tuy thế, đừng cho rằng mẹ bực bội, vì mẹ chỉ muốn cháu hiểu rằng mẹ nghĩ cháu không cần phải dò hỏi như thế. Nếu cháu không muốn hiểu mẹ, mẹ xin lỗi vì đã lạc đề. Cậu của cháu cũng ngạc nhiên như mẹ. Ông ấy đã làm những việc như thế chỉ do ý nghĩ cháu là người có liên quan. Nhưng nếu cháu thật sự vô tư không biết, mẹ cần phải nói rõ thêm.

“Ngay trong ngày mẹ từ Longbourn trở về nhà, cậu của cháu tiếp một người khách đến bất ngờ. Anh Darcy đến thăm, và hai người nói chuyện với nhau trong nhiều giờ đồng hồ. Khi mẹ về thì hai người đã kết thúc; vì thế nỗi hiếu kỳ của mẹ không đến độ khổ sở như của cháu. Anh Darcy đến để nói cho ông Gardiner biết rằng anh đã tìm ra nơi em cháu và anh Wickham trốn lánh, anh đã gặp và nói chuyện với hai người, vài lần với Wickham, một lần với Lydia. Nếu mẹ nhớ không nhầm, anh ấy rời Derbyshire chỉ một ngày sau khi chúng ta quay về, và đi thành phố với quyết tâm tìm ra hai người. Anh ấy giải thích động lực trong việc này là do anh nghĩ vì anh mà không mấy ai rõ về con người vô lại của Wickham, nếu không anh đã có thể ngăn chặn những phụ nữ trẻ có tư cách yêu anh ta một cách lầm lạc. Anh Darcy đã quy lỗi về cả vụ việc này cho tính kiêu hãnh sai lạc của anh, thổ lộ rằng trước đây anh ấy nghĩ không nên hạ mình xuống để vạch trần cho mọi người rõ những hành động riêng tư của anh kia. Vì thế, anh ấy nghĩ anh có bổn phận phải hành động và cố gắng khắc phục lầm lỗi mà anh đã gây ra. Nếu anh Darcy có một động lực khác, thì mẹ nghĩ nó sẽ không khiến anh ấy phải xấu hổ.

“Anh ấy đến thành phố chỉ vài ngày đã tìm được hai người, vì anh có vài manh mối mà chúng ta không có, và ý thức về việc này là một lý do khác khiến anh quyết chí giúp cậu mẹ tìm kiếm. Đường như có một phụ nữ, bà Younge, lúc trước là gia sư cho cô Darcy, sau này bị cho thôi việc vì lý do nào đấy mà anh Darcy không nói ra. Bà đến ngụ ở một ngôi nhà rộng trên Phố Edward, từ lúc ấy sống bằng cách cho thuê phòng. Anh Darcy biết bà này thân thiết với Wickham, nên ngay khi đến thành phố anh đi tìm bà để dò hỏi. Nhưng phải mất một, hai ngày bà mới cho anh biết tin tức. Mẹ nghĩ bà này không muốn phản bội sự tin cậy của Wickham trừ phi có tiền bạc mua chuộc, vì bà thật sự biết anh bạn của bà hiện đang trú ngụ nơi nào. Thật ra, Wickham có đến tìm bà ngay khi hai người vừa đến London, và nếu bà có điều kiện tiếp nhận họ thì

họ hẳn đã tá túc nơi nhà bà. Tuy nhiên, cuối cùng anh bạn Darcy tử tế của chúng ta cũng nắm được tin tức. Anh đến gặp Wickham, sau đấy kiên quyết xin được gặp Lydia. Anh Darcy cho biết mục đích của anh là thuyết phục cô nên thoát ra khỏi tình cảnh bị chê trách, nên trở về với những người thân của cô ngay khi họ tỏ ý muốn tiếp nhận cô, muốn hỗ trợ cô. Nhưng anh ấy thấy Lydia kiên quyết muốn lưu lại nơi họ đang trốn tránh. Cô không màng gì đến những người thân của cô, cô không muốn anh ấy giúp gì cho cô, cô không muốn nghe việc phải rời xa Wickham. Cô tin chắc cô và Wickham sẽ kết hôn với nhau một ngày nào đấy, nhưng không nói rõ sẽ là ngày nào.

“Anh Darcy nghĩ vì tình cảm của cô như thế, chỉ còn mỗi một việc phải làm là xúc tiến hôn lễ, mặc dù trong lần đầu nói chuyện với Wickham, anh Darcy thấy rõ việc này không bao giờ nằm trong ý định của anh ta. Wickham chỉ nói đến việc sẽ xin rút ra khỏi trung đoàn dân quân do những món nợ danh dự rất thúc ép, không dẫn đo gì về những hậu quả xấu do việc Lydia đã trốn cùng anh chỉ vì những diên rồ của riêng cô ấy. Anh ta định xin từ chức sĩ quan ngay, còn về tương lai anh không có dự tính gì nhiều. Anh ta phải đi đến đâu đấy nhưng không biết sẽ đi đâu, và anh ta biết rõ mình không có thu nhập gì để sống. Anh Darcy hỏi anh ta tại sao anh ta không cưới ngay em gái cháu. Mặc dù không ai nghĩ ông Bannet giàu có gì, ông ấy vẫn có thể làm được việc gì đấy cho anh ta, và tình cảnh của anh ta sẽ khá hơn nhờ có hôn lễ. Nhưng qua câu trả lời của Wickham, anh Darcy nhận thấy anh ta vẫn nuôi hi vọng tạo sự sản khá hơn qua hôn nhân ở một nơi nào khác. Tuy nhiên, xét theo tình hình như thế, anh ta vẫn có ý muốn được nhanh chóng thoát ra khỏi các khó khăn hiện giờ. Hai người gặp nhau vài lần vì có nhiều việc phải bàn. Dĩ nhiên là Wickham muốn được nhiều hơn là mức anh ta có thể nhận, nhưng cuối cùng hai anh đi đến một mức phải chăng.

“Mọi việc đều do hai người thoả thuận. Kế đến, anh Darcy có ý định trình bày với cậu cháu rõ về kế hoạch của anh, và anh đến phố Gracechurch vào một buổi tối trước khi mợ trở về nhà. Nhưng anh không gặp ông Gardiner được, và khi hỏi han thêm, anh Darcy biết bố của cháu đang ở với ông ấy, nhưng sẽ rời thành phố vào sáng hôm sau. Anh ấy nghĩ bố cháu không thể là người mà anh có thể thăm dò ý kiến đúng mức như đối với cậu của cháu, nên anh ấy đợi bố cháu đi rồi anh mới đến gặp cậu của cháu. Anh không để lại tên anh, nên cho đến ngày hôm sau, mọi người chỉ biết có một anh muốn đến nói chuyện về công việc làm ăn. Anh ấy trở lại vào ngày Thứ bảy. Lúc ấy bố cháu đã ra về, ông cậu của cháu có ở nhà, và như mợ nói ở trên, họ nói chuyện với nhau rất lâu. Họ gặp lại nhau ngày Chủ nhật; lúc ấy mợ cũng gặp anh. Mãi đến Thứ hai, họ mới thoả thuận với nhau mọi việc, và ngay sau đấy cậu cháu gửi thư khẩn đến Longbourn.

“Nhưng anh Darcy rất bướng bỉnh, Lizzy ạ, mợ nghĩ tính bướng bỉnh này là khuyết điểm thật sự của anh Darcy. Vào những thời điểm khác nhau, hẳn anh đã bị kết án về những khuyết điểm khác nhau, nhưng đây mới là khuyết điểm thật sự. Không một việc nào có thể thực hiện được nếu không do anh ấy tự đứng ra làm, mặc dù mợ biết chắc cậu của cháu sẵn lòng đứng ra lo chu toàn mọi việc (mợ không phải nói thế để được cảm ơn, nên cháu đừng nói gì đến việc này). Họ cứ mãi giằng co với nhau trong một thời gian dài, dài hơn là hai người trẻ đáng được quan tâm đến như thế. Nhưng cuối cùng cậu của cháu bị buộc phải nhượng bộ, và thay vì được phép hành động để giúp cháu gái của mình, ông chỉ được nhận công lao trong việc dàn xếp. Điều này đi ngược lại với bản tính của ông, và mợ thật lòng nghĩ lá thư của cháu khiến ông vui mừng vô hạn; thư giải thích này giúp ông tháo bỏ lớp mũ mang giả tạo của công ơn và đặt ân nhân vào đúng vị thế của anh ấy. Nhưng mà, Lizzy, không nên tiết lộ chuyện này cho ai biết, cùng lắm là cho Jane biết thôi. Mợ nghĩ cháu đã biết khá rõ họ đã dàn xếp thế nào cho hai người trẻ. Mợ tin rằng khoản tiền để trang trải các món nợ của anh ta là hơn một nghìn bảng, thêm một nghìn bảng cho cô ấy ngoài phần cô nhận được từ gia đình, và khoản chi phí cho anh ta gia nhập quân đội. Lí do tại sao anh Darcy muốn làm tất cả việc này, thì mợ đã nói ở trên. Anh Darcy cho rằng do anh, vì anh dè dặt và thiếu suy xét chín chắn, khiến người khác không hiểu rõ về con người của Wickham, do đấy mới xảy ra vụ việc như thế. Có lẽ có phần nào sự thật trong việc này, nhưng mợ không chắc có nên quy lỗi cho sự dè dặt của anh hoặc cho sự dè dặt của bất cứ ai khác.

“Nhưng mặc dù có cách ăn nói khéo léo như thế, cháu Lizzy yêu, cháu có thể yên tâm mà nghĩ rằng cậu của cháu sẽ không bao giờ chịu nhượng bộ nếu cậu mợ không cho là anh Darcy có một mối quan tâm khác trong việc dàn xếp này. Khi họ đã đồng ý mọi việc, anh trở về với các bạn của anh lúc ấy vẫn còn lưu lại Pemberley, nhưng họ đồng ý với nhau rằng anh sẽ trở lại London một lần nữa vào ngày cưới, lúc ấy mọi chuyện tiền nong sẽ được thanh toán đâu ra đấy.

“Mợ nghĩ giờ mợ đã kể cho cháu rõ mọi việc. Chính mối quan hệ mà cháu kể với mợ sẽ cho cháu ngạc nhiên

thích thú; mẹ hi vọng ít nhất nó không làm phiền cháu. Lydia đến ở với cậu mẹ, và Wickham thường đến thăm. Anh ta vẫn chính là con người mà mẹ đã hiểu tại Hertfordshire. Còn về Lydia, đáng lẽ mẹ không muốn cho cháu biết mẹ không mấy đẹp lòng với thái độ của nó, nếu mẹ đã không nhận ra, qua thư của Jane ngày Thứ tư rồi, rằng tư cách của nó khi về thăm nhà cũng sẽ như thế, nên bây giờ mẹ có nói ra cũng không thể khiến cháu có thêm đau đớn gì hơn. Mẹ thường nói chuyện với nó theo cách nghiêm túc nhất, cho nó thấy mọi điều tệ hại vì hành động của nó và mọi đau khổ nó đã gây ra cho gia đình. Nếu nó có nghe được lời mẹ nói thì đây là do may mắn, vì mẹ biết chắc nó không chịu lắng nghe. Đôi lúc mẹ bị chọc tức, nhưng mẹ nghĩ đến hai cháu Jane và Elizabeth thân thương, vì hai cháu mà mẹ cố nhẫn nhục với nó.

“Anh Darcy trở lại như đã hứa, và như Lydia cho cháu hay, anh đã đến dự hôn lễ. Ngày kế, anh ấy đến dùng bữa với gia đình cậu mẹ, và sẽ rời thành phố Thứ tư hoặc Thứ năm. Cháu yêu, cháu có thể rất tức giận mẹ, nếu nhân cơ hội này mẹ muốn nói rằng mẹ rất mến anh ấy (điều mà trước đây mẹ chưa từng có can đảm để nói). Trong mọi khía cạnh, phong thái của anh ấy đều dễ chịu như khi chúng ta đến Derbyshire. Mọi hiểu biết và ý kiến của anh ấy đều làm mẹ hài lòng; anh chỉ thiếu có một điều là một ít vẻ sống động hơn, nhưng vợ anh có thể cảm hoá anh về điều này, nếu anh ấy chọn người hôn phối một cách cẩn trọng. Mẹ nghĩ anh ấy khá kín đáo – anh hầu như không bao giờ nhắc đến tên cháu. Nhưng tính kín đáo dường như là tư cách thời thượng. Cháu thứ lỗi cho mẹ nếu mẹ có suy tưởng gì quá đáng, hoặc ít nhất đừng trừng phạt mẹ bằng cách nhắc mẹ đến P. Mẹ sẽ chẳng bao giờ được toại nguyện khi chưa có cơ hội đi hết một vòng quanh khu vườn. Một cỗ xe bốn bánh với một đôi ngựa nhỏ là đủ. Nhưng mẹ không thể viết thêm gì nữa. Mấy đứa con của mẹ đang kêu gào mẹ cả nửa giờ rồi.

Mẹ của cháu,

M. Gardiner”

Nội dung của lá thư khiến tâm trí của Elizabeth xao xuyến vì những tư tưởng hỗn độn, trong đó khó nhận ra niềm vui hay nỗi đau chiếm phần hơn. Cô đã có những suy đoán mập mờ và lộn xộn vì không rõ anh Darcy đã có thể làm gì với người hôn phối của cô em, trong khi cô sợ phải khích lệ anh làm một việc tốt đẹp quá mức mong muốn. Và cùng lúc cô kinh sợ mình phải tỏ ra công tâm để rồi đau đớn nghĩ anh đã không làm như thế. Giờ các suy đoán về điều tốt đẹp đã trở nên quá hiện thực! Anh đã quyết tâm truy lùng hai người trong thành phố, anh đã chịu đựng mọi khó khăn và khổ sở khi đi tìm kiếm như thế, rồi phải van nài một người phụ nữ mà anh thù ghét và khinh khi thậm tệ. Anh phải hạ mình đi gặp con người mà anh chỉ muốn tránh mặt và có cái tên anh không muốn nói đến, rồi phải gặp đi gặp lại người này, nói chuyện phải quấy, khuyên nhủ, và cuối cùng bỏ tiền ra mua chuộc. Anh đã làm tất cả mọi việc này cho một đứa con gái trẻ mà anh không hề thương mến hay nể trọng. Con tim cô thăm thẳm với cô rằng anh làm tất cả mọi việc này vì cô. Nhưng hi vọng của cô bị trấn áp bởi những ý nghĩ khác. Cô nghĩ ngay rằng tính phù phiếm của cô vẫn không đủ để trông mong vào tình cảm của anh đối với cô, vì một người phụ nữ vốn đã khước từ anh, giờ lại muốn anh vượt qua tâm lý tự nhiên là khinh ghét mối quan hệ với Wickham. Anh em cọc chèo của Wickham! Mọi cách kiêu hãnh đều phải chống đối một mối quan hệ như thế. Chắc chắn anh đã giúp đỡ được nhiều việc. Cô cảm thấy xấu hổ khi nghĩ anh đã giúp nhiều đến mức nào. Nhưng anh đã nói về lý do khiến anh can thiệp, và người ta có thể dễ dàng thấy lý do này là chính đáng. Việc anh tin rằng anh đã sai trái là đúng lý; anh có toàn quyền hành động và anh có mọi điều kiện để hành động. Mặc dù cô không tự đặt mình là lý do chính cho hành động của anh, có lẽ cô có thể tin rằng phần tình cảm còn lại anh giành cho cô đã hỗ trợ cho mục đích của anh nhằm giúp cơ được yên ổn về mặt tinh thần. Thật là đau đớn, quá thể đau đớn, khi biết rằng các nỗ lực kia dành cho một người mà không mong gì người ấy sẽ đáp trả. Gia đình cô mang ơn anh về việc phục hồi Lydia, phục hồi phẩm giá của Lydia, về tất cả. Ôi! Cô đau buồn hết mức khi nghĩ đến mỗi tư tưởng khiếm nhã cô đã mang trong đầu, mỗi lời lẽ thô lỗ cô đã nói với anh. Với mình cô cảm nhận nhục nhã, nhưng với anh cô thấy tự hào. Tự hào rằng trong mục tiêu ấy của tình cảm và danh dự, anh đã vượt qua chính mình. Cô đọc đi đọc lại đoạn bà mẹ khen anh. Không nhiều, nhưng đủ làm cô vui. Cô còn cảm nhận được niềm vui, tuy pha lẫn với tiếc nuối, khi thấy cả bà mẹ và ông cậu đều nhất mực tin rằng giữa cô và Darcy luôn có mối chân tình và tin yêu.

Có người nào đẩy đi đến khiến cô đứng dậy và gián đoạn luồng cảm nghĩ. Cô định đi tránh qua một nơi khác, nhưng Wickham đã chặn đường cô. Anh nói, khi đến gần cô:

- Cô chị thân thương, tôi e đã xen lẫn vào buổi đi dạo cô đọc của cô, phải không?

Cô đáp với một nụ cười:

- Đúng vậy, nhưng không có nghĩa là tiếp theo đây tôi hoan nghênh việc xen lẫn vào riêng tư của tôi.
- Nếu thế, tôi thành thật xin lỗi. Chúng ta đã luôn là bạn tốt với nhau, bây giờ còn hơn thế nữa.
- Đúng. Những người khác có đi ra khỏi nhà không?
- Tôi không biết. Bà Bennet và Lydia đang lên xe để đi Meryton. Cô chị thân thương, tôi nghe ông cậu và bà mẹ của cô nói cô đã đi xem Pemberley.

Cô đáp nhận.

- Tôi ganh tị với cô, tuy thế tôi tin việc này là quá mức đối với tôi, nếu không tôi có thể ghé qua đây trên đường đi Newcastle. Tôi đoán cô đã gặp bà quản gia già, có phải thế không? Tội nghiệp Reynolds, bà luôn yêu mến tôi. Nhưng dĩ nhiên bà không nhắc đến tên tôi khi nói chuyện với cô.
- Thật ra bà có nhắc đến.
- Và bà đã nói gì?
- Bà nói anh đã gia nhập quân ngũ, và bà e rằng đã không... không thuận lợi lắm. Với sự cách xa như thế, anh biết chứ, nhiều việc được diễn giải sai lạc.

Anh trả lời, cần mẫn:

- Đúng vậy.
- Elizabeth hi vọng cô đã làm anh chàng cảm mến, nhưng anh vẫn tiếp:
- Tôi ngạc nhiên được gặp lại Darcy trong thành phố tháng này. Chúng tôi tình cờ gặp nhau vài lần. Tôi tự hỏi anh đang làm gì ở đây.
- Có thể đang chuẩn bị cho hôn lễ của cô De Bourgh. Hẳn là có cái gì đấy đặc biệt khiến anh phải đi thành phố vào thời gian này trong năm.
- Chắc chắn như thế. Cô có gặp anh ấy tại Lambton không? Tôi nghe nhà Gardiner nói cô đã gặp.
- Có, anh ấy giới thiệu chúng tôi với em gái của anh ấy.
- Và cô có mến cô ấy không?
- Rất mến.
- Thật ra tôi có nghe rằng cô ấy đã trở nên tốt hơn trong vòng một, hai năm gần đây. Vào dịp cuối tôi gặp cô ấy, cô không có vẻ gì là có triển vọng. Tôi rất vui được biết cô mến cô ấy. Tôi hi vọng cô ấy sẽ trở thành người thật tốt.
- Tôi chắc chắn cô ấy sẽ như thế. Cô đã trải qua độ tuổi khó khăn nhất.
- Cô có đi ngang qua làng Kympton không?
- Tôi không nhớ chúng tôi đã đi qua.
- Tôi nhắc đến vùng này vì nó là giáo xứ mà đáng lẽ tôi đã đảm nhận. Một vùng thật đẹp! Toà Tư dinh Cha xứ tuyệt vời! Nó thích hợp với tôi về mọi mặt.
- Nếu đã làm giáo sĩ, anh có thích việc giảng đạo không?
- Thích lắm. Đáng lẽ tôi đã xem đây là một phần trong bổn phận của tôi, và chẳng bao lâu việc này đối với tôi không là gì cả. Người ta không nên phiền hà..., nhưng chắc chắn rằng, đáng lẽ việc này đã dành cho tôi! Một khung cảnh an bình, ẩn dật cho cuộc sống như thế, đáng lẽ đã đáp ứng với ý tưởng của tôi về hạnh phúc. Nhưng không được. Cô có từng nghe Darcy đề cập đến hoàn cảnh này chưa, khi cô ở Kent?
- Tôi đã nghe từ một người am hiểu mà tôi nghĩ rằng đúng; rằng có điều kiện đặt ra cho anh về việc này, tùy thuộc vào người làm chủ sự sản.

- Cô đã nghe. Vâng, có điều kiện đặt ra cho chuyện kia; tôi đã kể cho cô nghe, chắc cô còn nhớ.
- Tôi đã nghe rằng, có một lúc, anh không thích giảng đạo như bây giờ, rằng thật ra anh đã tuyên bố không bao giờ muốn được thụ phong, và mọi dàn xếp đã được thực hiện theo đấy.
- Cô đã nghe! Và hoàn toàn không phải không có cơ sở. Có thể cô còn nhớ tôi đã nói cho cô nghe việc này, khi lần đầu chúng ta nói về vụ việc.

Họ đến gần cửa chính của ngôi nhà, vì cô đã đi nhanh nhằm mong tổng khứ anh. Vì nghĩ đến em gái nên cô không muốn chọc giận anh. Cô chỉ trả lời, với nụ cười hóm hỉnh một chút:

- Đây, anh Wickham, chúng ta là em rể và chị vợ, anh biết đấy nhé. Ta không nên tranh cãi về quá khứ. Trong tương lai, tôi hi vọng chúng ta luôn đồng ý với nhau.

Cô chìa bàn tay ra. Anh hôn tay cô với vẻ nịnh đầm thương mến, nhưng anh không biết phải tỏ lộ ra sao; và hai người bước vào nhà.

Jane Austen

Kiều hân và định kiến

Dịch giả: Diệp Minh Tâm

53. Chương 53

Anh Wickham hoàn toàn hài lòng với cuộc chuyện trò này, đến nỗi anh không bao giờ còn cảm thấy xốn xang hoặc muốn chọc giận chị vợ thân yêu của anh bằng cách nhắc lại chuyện cũ, và cô vui mà thấy rằng cô đã nói đủ cho anh chàng cảm mồm.

Ngày anh và Lydia lên đường đã đến, bà Bennet bắt buộc phải chấp nhận cuộc phân ly. Trong khi ông chồng bà không chấp nhận kế hoạch cả nhà cùng đi Newcastle, sự phân ly có thể kéo dài ít nhất mười hai tháng. Bà thốt lên:

- Ôi! Lydia yêu của mẹ, khi nào chúng ta lại gặp nhau?
- Chúa tôi! Con không biết. Có lẽ hai hay ba năm.
- Con yêu nhớ thường viết thư cho mẹ.
- Con sẽ cố. Nhưng mẹ biết đấy, gái có chồng không bao giờ có thời giờ mà viết thư. Các chị con có thể viết cho con. Họ sẽ không có việc gì khác để làm.

Anh Wickham giã từ với nhiều vẻ tình cảm hơn vợ anh. Anh tươi cười, có vẻ đẹp trai, nói nhiều điều tốt đẹp.

Vừa khi hai người đã ra khỏi nhà, ông Bennet nói:

- Hẳn là người đàn ông vẫn tốt như tôi từng thấy. Hẳn màu mè, lại tự mãn, gây cảm tình với tất cả mọi người trong chúng ta. Tôi cực kỳ hân diện về hẳn. Tôi thách ngay cả Ngài William Lucas xem ông ấy có được một chàng rể quý như thế không.

Việc mất mát một đứa con gái khiến bà Bennet thần thờ trong nhiều ngày. Bà nói:

- Tôi thường nghĩ không có gì buồn hơn khi phải xa vắng một người thân. Thật là cô đơn khi không có người thân bên mình.

Elizabeth nói:

- Mẹ ạ, mẹ thấy đấy, kết quả tất yếu khi gả một đứa con gái. Đáng lẽ mẹ phải cảm thấy vui hơn khi nghĩ rằng còn có bốn đứa con gái độc thân.

- Không phải như thế. Lydia xa mẹ không phải vì đi lấy chồng, mà chỉ vì trung đoàn của chồng nó đóng ở nơi xa. Nếu họ đóng ở nơi gần hơn thì con nhỏ không phải đi sớm như thế.

Nhưng tình cảnh không vui của bà chỉ ngăn ngủi, và tâm trí của bà lại rộng mở cho một nhen nhúm hy vọng. Một tin mới bắt đầu được lan truyền. Người quản gia tại Netherfield đã nhận được lệnh chuẩn bị đón ông chủ trở về trong vòng một, hai ngày, để đi săn trong vài tuần. Bà Bennet khá bồn chồn. Bà nhìn Jane, mỉm cười, lắc lắc cái đầu:

- À, à này, thế là anh Bingley sẽ trở lại hử em (vì bà em Philips là người đầu tiên mang tin đến). À, thế là tốt. Nhưng không phải chị quan tâm đến. Em biết chứ, anh ta không là gì cả đối với gia đình mình, và chắc chắn chị không bao giờ muốn gặp lại anh ta. Nhưng, tuy thế, nếu anh ta muốn, anh vẫn được đón tiếp tại Netherfield. Và ai biết việc gì có thể xảy đến? Nhưng việc này không có nghĩa lý gì với chúng ta. Em biết chứ, em ạ, từ lâu rồi chúng ta đã đồng ý không bao giờ nói ra một tiếng nào về việc này. Mà này, có chắc anh ấy sắp trở lại không?

Người kia trả lời:

- Chị có thể tin được, vì bà Nicholls đi Meryton tối qua. Em thấy bà ấy đi ngang qua và em đi ra để tìm hiểu sự thật, bà bảo em rằng đúng là thật. Chậm lắm anh ấy sẽ đến ngày Thứ Năm, rất có thể là Thứ Tư. Bà ấy bảo bà đang đi đến hàng thịt để mua ít thịt cho ngày Thứ Tư, và bà vừa mua ba cặp vịt vừa đúng tuổi để làm thịt.

Cô Bennet không thể nghe tin anh đến mà không đỏ bừng mặt. Đã nhiều tháng qua, cô không nói đến tên anh khi chuyện trò với Elizabeth, nhưng bây giờ, ngay khi chỉ có hai người với nhau, cô nói:

- Lizzy, chị thấy em dò xét nhìn chị khi đi chúng ta báo tin, và chị biết chị lộ vẻ đau khổ. Nhưng em đừng nghĩ đây là do một nguyên nhân ngu xuẩn nào. Chị chỉ hoang mang trong một khoảnh khắc, vì chị nghĩ chị sẽ phải bị dò xét. Chị muốn em tin rằng chị không vui hoặc buồn gì cả về tin này. Chị chỉ mừng với một điều, đấy là ta sẽ ít gặp anh hơn, bởi vì anh ấy sẽ trở lại một mình. Không phải chị e sợ về mình, nhưng chị chán ngán những lời bình phẩm của thiên hạ.

Elizabeth không biết phải nghĩ thế nào về việc này. Nếu cô đã không gặp anh tại Derbyshire, cô có thể nghĩ anh dám đến đây vì lý do như đã nói. Nhưng cô vẫn không nghĩ anh có tình ý với Jane, và cô phân vân giữa hai điều khả dĩ: anh trở lại vì bạn anh cho phép, hoặc do anh có đủ can đảm bất chấp sự ngăn cản.

Đôi lúc cô nghĩ: “Nhưng kể cũng lạ kỳ là cái anh chàng tội nghiệp này không thể trở về ngôi nhà, nơi anh đang thuê một cách hợp pháp, mà không gây ra nhiều ứ đoán như thế này! Mình sẽ để mặc anh ấy.”

Mặc dù chị cô đã tuyên bố như thế và thật lòng tin đây là tâm tư của mình, Elizabeth có thể dễ dàng nhận ra tinh thần chị cô đang bị ảnh hưởng. Chị cô đang bị xáo trộn, bị mất quân bình, hơn là cô thường thấy trước kia.

Chủ đề trước đây đã được ông bố và bà mẹ bàn bạc một cách sôi nổi, khoảng mười hai tháng trước, nay được mang ra thảo luận lần nữa. Bà Bennet nói:

- Ông à, ngay sau khi anh Bingley đến đây, dĩ nhiên là ông sẽ đi viếng thăm anh ấy.

- Không, không. Bà đã bắt tôi phải viếng thăm anh ấy năm rồi, và hứa nếu tôi đi, anh sẽ cưới một trong các cô con gái của tôi. Nhưng không có gì xảy ra, và tôi không thể bị sai phái đi làm chuyện vặt của một thằng khờ.

Bà vợ giải thích cho ông hiểu rằng mọi người đàn ông láng giềng lịch sự cần phải biểu lộ lòng quan tâm như thế, khi anh ấy trở về Netherfield. Ông đáp:

- Tôi ghét cái phép xã giao như thế này. Nếu anh ấy muốn kết giao với chúng ta, cứ để anh ấy đi tìm ta. Anh ấy biết chúng ta ở đâu. Tôi sẽ không bỏ phí thời giờ của tôi để chạy theo mấy anh láng giềng mỗi khi họ trở lại sau khi đã ra đi.

- À, tôi chỉ biết thật là thất lễ nếu ông không đi gặp anh ấy. Nhưng việc này không ngăn cản tôi mời anh ấy đến dùng bữa, tôi đã nhất quyết. Chúng ta sẽ sớm mời bà Long và nhà Gouldings. Với chúng ta nữa, thế là có mười ba người nên sẽ có chỗ cho anh ấy ở bàn ăn.

Được an ủi vì quyết tâm này, bà cảm thấy dễ chịu hơn với thái độ khiếm nhã của ông chồng, mặc dù kể cũng xấu hổ khi biết rằng các gia đình láng giềng của bà có thể được gặp lại anh Bingley trước khi gia đình bà có cơ hội. Khi gần đến ngày anh Bingley trở về, Jane nói với em gái mình:

- Chị bắt đầu lấy làm buồn rằng anh sẽ trở về. Đấy chẳng là gì cả; nhưng chị không thể chịu nổi khi nghe bàn tán mãi về việc này. Bà mẹ chúng ta có ý khổ sở như thế nào vì những gì bà nói. Chị có thể thoải mái trở lại khi anh không còn ngụ ở Netherfield nữa!

Elizabeth đáp:

- Em ước em có thể nói điều gì đấy nhằm an ủi chị, nhưng nó hoàn toàn vượt quá khả năng của em. Chị hẳn biết điều này, và em không còn có thể lấy làm mãn nguyện để khuyên bảo người đang khổ sở phải có kiên nhẫn, vì chị luôn có thừa kiên nhẫn.

Anh Bingley đã trở về. Qua sự giúp đỡ của gia nhân, bà Bennet trù tính cách thu thập tin tức nhanh nhất, đến nỗi thời gian lo lắng và bức bối của bà càng kéo dài thêm. Bà đếm xem cần chờ bao nhiêu ngày để gửi lời mời đến anh, và thấy tuyệt vọng khi muốn gặp lại anh sớm hơn. Nhưng buổi sáng ngày thứ ba sau khi anh đến Hertfordshire, từ cửa sổ phòng trang điểm bà nhìn thấy anh đi qua cổng rào và tiến đến ngôi nhà.

Bà gọi các cô gái để chia sẻ niềm vui của bà. Jane cương quyết ngồi yên một chỗ, nhưng Elizabeth muốn làm vui lòng bà. Cô bước đến cửa sổ, nhìn ra ngoài, cô thấy anh Darcy đi cùng, rồi trở lại ngồi xuống bên cô chị.

Kitty nói:

- Maman, có một anh đi cùng với anh Bingley. Ai thế?

- Một người quen biết hay đại loại như thế, con ạ, mẹ đoán thế; chắc chắn mẹ không biết.

- Đấy! trông như cái anh chàng đã thường đi cùng anh Bingley lúc trước. Anh ... tên là gì nhỉ! Cái anh cao lớn, kiêu hãnh.

- Trời đất! Anh Darcy! Đúng thế. Được thôi, ta có thể đón tiếp bất kỳ người bạn nào của anh Bingley đi đến đây, nếu không mẹ phải nói mẹ không muốn thấy mặt anh ta.

Jane nhìn Elizabeth với kinh ngạc và quan ngại. Cô chỉ biết chút ít về việc hai người gặp nhau tại Derbyshire, vì thế cảm thấy ngỡ ngàng thay cho em gái bây giờ gặp lại anh lần thứ nhất kể từ khi nhận được lá thư giải bày của anh. Cả hai chị em đều bối rối. Mỗi người lo lắng cho người kia, trong khi họ không nghe bà mẹ dông dài về ý bà không ưa anh Darcy và chủ định của bà muốn lịch sự với anh chỉ vì anh là bạn anh Bingley. Nhưng Elizabeth còn có lý do khác để bối rối mà Jane không biết, vì cô chưa có can đảm cho chị cô xem lá thư của bà Gardiner, hoặc kể lại những biến đổi về cảm xúc của cô đối với anh Darcy. Đối với Jane, anh chỉ là người đã tỏ tình với em gái và bị khước từ; nhưng đối với cô, anh là người mà cả gia đình chịu ơn, người mà cô quan tâm đến, nếu không được nồng ấm như Jane đối với anh Bingley thì cũng hợp lý và chính đáng ngang bằng. Sự kinh ngạc của cô khi thấy anh đến – anh đến Netherfield, đến Longbourn, và tự ý tìm gặp lại cô – gần bằng sự kinh ngạc khi cô thấy thái độ của anh thay đổi tại Derbyshire.

Gương mặt cô tái nhợt một chút, rồi hồng hào trở lại với thêm ít ửng đỏ, và một nụ cười làm đôi mắt cô thêm long lanh, khi cô nghĩ ý tình và ước vọng của anh thay đổi tại Derbyshire.

Cô tự nhủ: “Trước nhất mình hãy xem anh cư xử ra sao, rồi vẫn còn có thời gian cho mong ước”.

Cô ngồi chăm chú tiếp tục công việc cô đang làm, cố gắng giữ bình tĩnh, không dám ngoái mắt nhìn lên, cho đến khi vì hiếu kỳ cô nhìn lên gương mặt của chị cô, trong khi một gia nhân đang tiến đến gian phòng. Jane có vẻ hơi nhợt nhạt, nhưng điềm tĩnh hơn là cô nghĩ. Khi hai anh đi vào, cô càng đỏ bừng mặt thêm, tuy nhiên cô tiếp đón họ với vẻ điềm tĩnh vừa phải với thái độ không có dấu hiệu gì là hờn giận; hoặc ân cần quá đáng.

Elizabeth chỉ nói ít lời với mọi người theo phép xã giao đòi hỏi, rồi lại ngồi xuống tiếp tục công việc đang bỏ dở, với cách hăm hở bình thường không cần thiết. Cô chỉ thoáng nhìn trộm anh Darcy một lần. Anh vẫn nghiêm trang như mọi khi, và cô nghĩ, vẫn nghiêm trang như lúc trước anh đến Hertfordshire hơn là khi cô

gặp anh ở Pembley. Nhưng, có lẽ với sự hiện diện của bà mẹ, anh không thể là chính mình như khi anh đối diện với ông cậu và bà mợ. Đây là điều suy đoán đau khổ nhưng không phải thiếu cơ sở.

Cô cũng nhìn đến Bingley trong một khoảnh khắc; thấy anh lộ vẻ vừa vui mừng vừa bối rối. Bà Bennet tiếp đãi anh với cung cách lịch sự, và việc này khiến hai cô con gái xấu hổ, nhất là khi bà có thái độ xã giao lạnh lùng và khuôn sáo khi tiếp chuyện người bạn của anh.

Đặc biệt là Elizabeth, vì cô biết mẹ cô mang ơn anh Darcy về việc giúp cô con gái cứng của bà tránh khỏi ô nhục, cảm thấy buồn khổ đến độ gần như đau đớn khi thấy bà đã phân biệt đối xử một cách vụng về đến thế.

Darcy hỏi han cô về ông bà Gardiner, một câu hỏi khiến cô không thể trả lời thông suốt, rồi sau đấy anh không hỏi gì thêm nữa. Anh không ngồi kế bên cô, có lẽ đây là lý do anh im lặng, nhưng tại Derbyshire anh đã không như thế. Nơi ấy, anh có thể chuyện trò với những người thân của cô khi không biết nói gì với cô. Nhưng vài phút trôi qua mà anh vẫn không nói năng gì. Vài lần không thể ngăn được hiếu kỳ, cô ngược nhìn lên anh, đôi lúc cô thấy anh đang nhìn đến Jane hoặc đến cô, thường là nhìn xuống đất. Rõ ràng anh hiện vẻ suy tư và không sẵn lòng muốn gây thiện cảm như khi hai người gặp nhau lần trước. Cô cảm thấy thất vọng, và tức giận với chính mình vì đã thất vọng.

Cô nghĩ: “Mình có thể ước mong ngược lại! Nhưng tại sao anh ấy đến đây?”

Cô không có tinh thần tiếp chuyện với ai ngoại trừ với anh, và không có mấy can đảm khơi chuyện với anh.

Cô hỏi han về em gái anh, nhưng không biết nói gì khác.

Bà Bennet nói:

- Anh Bingley, anh đã đi được một thời gian khá lâu đấy.

Anh đồng ý với bà.

- Tôi bắt đầu lo anh không bao giờ trở về nữa. Người ta đã nói anh định rời bỏ hẳn vào thời gian lễ Thánh Michael (1), nhưng tôi vẫn hy vọng không phải như thế. Nhiều thay đổi đã xảy ra trong vùng này từ khi anh ra đi. Cô Lucas kết hôn và đã ổn định. Và một trong các con gái của tôi. Tôi nghĩ anh đã nghe nói; thật ra anh đã có thể đọc tin trên báo. Tin đăng trên các tờ Times và Courier, tôi biết, dù đăng tải không đúng cách. Mẩu tin chỉ ghi “George Wickham, với cô Lydia Bennet”, mà không nói gì đến bố con nhoe, hoặc nơi cư ngụ của con nhỏ, đại loại như thế. Ông em Gardiner của tôi lo việc này; tôi không hiểu làm thế nào ông ấy lại vụng về đến thế. Anh có đọc được tin không?

- Anh Bingley đáp anh có đọc, và ngỏ lời chúc mừng. Elizabeth không dám ngược mắt lên, nên cô không thể biết phản ứng của anh Darcy ra sao.

Bà mẹ tiếp:

- Thật là vui khi thấy một đứa con gái có một cuộc hôn nhân tốt đẹp, nhưng anh Bingley ạ, cùng lúc thật là buồn khi thấy nó phải sống xa tôi. Họ đi Newcastle, khá xa về miền Bắc, và họ sẽ định cư ở đấy, vì tôi nghĩ anh đã nghe việc anh ấy rời khỏi lực lượng dân quân để gia nhập quân đội. Cảm ơn Chúa tôi! Anh ấy cũng có vài người bạn, tuy có lẽ không có nhiều cho xứng đáng với con người của anh ấy.

Elizabeth hiểu bà có ý nhắm đến anh Darcy, và cô cảm thấy khổ sở vì xấu hổ đến nỗi cô hầu như không muốn ngồi lại. Tuy nhiên, điều này khiến cô có thêm cố gắng để tiếp chuyện, và cô hỏi Bingley liệu anh có ý định lưu lại nơi đây không. Anh trả lời anh sẽ ở lại vài tuần.

Bà mẹ nói:

- Khi anh đã bắn hết mọi chim chóc của anh, tôi mời anh đến đây và bắn thêm tùy ý anh thích trong trang viên của ông Bennet. Tôi chắc chắn ông ấy sẽ rất vui chiều theo ý anh, và sẽ giành mọi thuận tiện cho anh.

Elizabeth càng cảm thấy khổ sở thêm vì cách quan tâm không cần thiết, nhiều sự đến thế! Cô nghĩ bây giờ dù cho cô cùng nhiều mong mỏi như điều đã làm họ tự hào một năm trước, thì mọi việc vẫn nhanh chóng dẫn đến kết thúc đau buồn. Vào lúc ấy, cô có cảm tưởng rằng nhiều năm hạnh phúc không thể bù đắp cho Jane hoặc cô thay cho những thời khắc của sự kết thúc đau đớn như thế.

Cô nhủ thầm: “Ước muốn đầu tiên của con tim mình là không bao giờ nên gần gũi người nào cả trong hai người này. Việc kết giao với họ không thể tạo vui thú có thể xoa dịu những bất rứt như thế này. Xin đừng cho tôi gặp lại hai người này nữa!”

Tuy thế, nỗi khổ tâm, mà nhiều năm hạnh phúc không thể đền bù, chẳng bao lâu được khuây khoả khi cô thấy vẻ đẹp của chị cô đã khơi lại lòng triu mến của người tình cũ. Khi anh mới bước vào, anh chỉ trò chuyện qua loa với Jane, nhưng mỗi lúc anh càng chú ý đến cô nhiều hơn. Anh thấy cô vẫn xinh xắn như năm rồi, vẫn dịu dàng, vẫn điềm tĩnh, tuy ít nói hơn trước. Jane cố ý tỏ lộ như thể không có thay đổi nào trong cô, tin rằng mình vẫn ăn nói hoạt bát như ngày xưa. Nhưng tâm trí cô luôn bị xáo trộn, đến nỗi có lúc cô không biết rằng mình đang im lặng.

Khi hai anh đứng dậy để ra về, bà Bennet nhớ lại phép xã giao bà đã trù tính, nên bà mời họ đến dùng bữa tối trong vài ngày tới. Bà thêm:

Anh Bingley, anh còn nợ chúng tôi một chuyến viếng thăm, vì khi anh đi thành phố mùa đông rồi, anh hứa sẽ đến dự bữa ăn gia đình với chúng tôi ngay khi anh trở về. Anh thấy đấy, tôi không quên, và xin anh tin rằng tôi sẽ rất thất vọng nếu anh không trở lại và làm theo lời hứa.

Bingley lộ vẻ hơi ngẩn ngơ với hồi tưởng này, và nói điều quan ngại gì đấy, vì phải bận công chuyện. Rồi họ ra về.

Bà Bennet đã rất muốn giữ họ lại và mời họ ăn tối ngay ngày hôm ấy, nhưng tuy bà luôn chuẩn bị bàn ăn tươm tất, bà nghĩ ít nhất phải có hai món chính để xứng với một người mà bà đã có những ý đồ khao khát, hoặc để thoả mãn tính háo ăn và kiêu hãnh của một người có thu nhập mười nghìn mỗi năm.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Dịch giả: Diệp Minh Tâm

54. Chương 54

Ngay sau khi họ ra về, Elizabeth bước ra khỏi gian phòng nhằm lấy lại tinh thần, hay nói cách khác, để suy tư về những sự việc đã khiến đầu óc cô u mê thêm. Thái độ của anh Darcy khiến cô ngạc nhiên và bức bối.

Cô nghĩ: “Nếu anh đến chỉ để giữ im lặng, trang nghiêm và lạnh nhạt, thì đến để làm gì?”

Cô không thấy có lý giải nào làm cho cô vui.

”Anh vẫn dễ thương, vẫn có thể tỏ ra có khả năng thu phục cảm tình ông cậu và bà mợ khi anh ở trong thành phố, và tại sao lại tìm đến? Nếu anh không còn màng gì đến mình, tại sao lại im lặng? Chồng ghẹo và chồng ghẹo, cái anh chàng này! Mình không nên nghĩ đến anh ta nữa.”

Cô chỉ có thể duy trì chủ định trong một khoảnh khắc, vì cô chị đã đi đến với dáng vẻ tươi vui, cho thấy cô hài lòng hơn Elizabeth về hai người khách. Cô nói:

- Bây giờ, buổi tái ngộ đầu tiên đã kết thúc, chị cảm thấy hoàn toàn nhẹ nhõm. Chị biết rõ nghị lực của chị, và chị sẽ chẳng bao giờ bị bối rối khi anh ấy đến. Chị vui khi anh nhận lời ăn tối ngày thứ Ba. Lúc ấy mọi người sẽ thấy hai bên chỉ gặp nhau như hai người quen biết thông thường và vô tư.

Elizabeth cười nói:

- Vâng, đích thật là rất vô tư. Nay Jane, chị hãy cảnh giác nhé!

- Lizzy yêu, em không nên nghĩ chị yếu đuối đến nỗi đang trong cơn hiểm nguy.

- Em nghĩ có nguy cơ lớn là chị sẽ làm cho anh ấy càng thêm yêu chị.

*

Trong khoảng thời gian cho đến Thứ Ba họ không gặp lại anh, và bà Bennet bận rộn với mọi toan tính hạnh phúc, được khơi lại nhờ tư cách vui vẻ và lễ độ của anh Bingley trong nửa giờ thăm viếng.

Vào ngày Thứ Ba, có khá đông người được mời đến Longbourn. Hai thanh niên, được háo hức chờ đợi, đến đúng giờ như những thể thao gia. Khi họ đi vào phòng ăn, Elizabeth nôn nóng quan sát liệu anh Bingley sẽ chọn chỗ ngồi nào của anh không, như trong những buổi họp mặt trước anh vẫn luôn ngồi bên cô chị. Bà mẹ cẩn trọng, với cùng ý nghĩ, kiên nhẫn mời anh ngồi kế cô. Khi vừa bước vào, anh có vẻ ngần ngại, nhưng Jane đang nhìn quanh quất và đang mỉm cười; thế là thuận lợi. Anh ngồi xuống kế bên cô.

Elizabeth cảm thấy đắc thắng, và nhìn về phía người bạn của anh. Anh chàng tỏ lộ đứng đưng trong thanh cao và đáng lẽ cô nghĩ anh đã nhìn nhận rằng Bingley cần có hạnh phúc, nếu cô không nhìn thấy đôi mắt anh cũng hướng về anh Darcy, với dáng vẻ nửa lo âu nửa bông đùa.

Trong bữa ăn, thái độ của Bingley cho thấy anh có tình ý với Jane, tuy có phần dè dặt hơn lúc trước; nhưng Elizabeth vẫn tin rằng nếu để cho anh được tự nhiên, hạnh phúc của hai người sẽ nhanh chóng trở thành vững chắc. Tuy cô không dám cả quyết về kết quả sau này, cô vẫn thấy vui khi quan sát thái độ của anh. Việc này giúp tinh thần cô phần chấn, vì cô không có niềm vui nào khác. Anh Darcy ngồi cách xa cô, kế bên mẹ cô. Cô biết trong hoàn cảnh như thế, không ai được vui và không ai được lợi. Cô không nghe họ trao đổi với nhau những gì, nhưng cô thấy họ ít chuyện trò cùng nhau, khi họ nói, mỗi người đều có tư thái nghiêm chỉnh và lạnh lùng. Thái độ khiếm nhã của bà mẹ khiến cô càng đau đớn khi nhớ lại gia đình cô đã mang ơn anh như thế nào. Đôi lúc cô ước muốn làm bất cứ việc gì để có thể nói cho anh biết rằng không phải cả gia đình đều không biết hoặc không nghĩ đến lòng tốt của anh.

Cô hy vọng tối nay anh và cô sẽ có cơ hội được gần bên nhau, họ có thể chuyện trò cùng nhau hơn là chỉ chào hỏi theo phép xã giao khi anh mới đến. Sau bữa ăn, trong khi chờ đợi các thanh niên đến, thời gian cô lo lắng và bất an ngồi trong phòng khách kéo dài một cách mệt mỏi và chán ngán, đến nỗi khiến cô gần như trở thành bất lịch sự. Cô ngóng trông họ bước vào, là thời điểm quyết định liệu cô có được một buổi tối vui vẻ hay không.

Cô tự nhủ: “Nếu anh ấy không đến bên mình, thế thì mình sẽ bỏ mặc anh luôn”.

Các thanh niên đi đến, và cô nghĩ anh có dáng vẻ như thể anh đã đáp ứng mọi kỳ vọng của cô, nhưng, ôi! Các cô đã vây quanh cái bàn nơi cô Bennet đang pha trà và Elizabeth đứng kế bên rót cà phê ra các cốc, không còn một chỗ trống kế bên cô cho một chiếc ghế. Khi các anh tiến đến, một trong các cô gái nhích đến gần cô hơn, thăm thì với cô: “Các anh không thể đến gần cách bọn mình, tôi nhất quyết như thế. Chúng ta không muốn họ đến, đúng không?”

Darcy đã tách ra, đi đến một góc của gian phòng. Cô dõi mắt nhìn theo anh, ghen tức với mọi người anh đang bắt chuyện, hầu như không còn kiên nhẫn phục vụ cà phê cho bất cứ ai, rồi giận dữ với chính mình vì mình tỏ ra lỗ bịch!

”Một người đã từng khước từ! Làm thế nào mình có thể khờ khạo đến mức trông mong anh tỏ tình lần nữa? Liệu có người đàn ông nào không phản bác thái độ hèn kém là tỏ tình lần thứ hai với cùng một người phụ nữ? Theo tâm lý của họ, không có điều sỉ nhục nào gớm ghiếc đến thế!”

Tuy nhiên, cô phần khởi một ít khi anh tự mang trả lại chiếc cốc của anh, và cô chớp lấy cơ hội này để hỏi anh:

- Em gái anh vẫn còn lưu lại Pembley chứ?
- Vâng, cô ấy sẽ lưu lại đây cho đến Giáng Sinh.
- Và cô đọc à? Các bạn cô đã về hết chưa?
- Bà Annesley đang ở với cô. Những người khác đã đi Scarborough trong ba tuần này.

Cô không thể nghĩ ra điều gì khác để nói, nhưng nếu anh muốn trò chuyện với cô, anh có thể làm khá hơn. Nhưng anh đứng bên cô một lúc trong im lặng, và khi cô gái kia lại thăm thì vào tai Elizabeth, anh bước đi chỗ khác.

Khi đã dọn dẹp bàn trà nước, họ bày những cỗ bài ra, các cô đều đứng dậy và Elizabeth lại hy vọng được kể cận anh, nhưng mọi mong ước của cô đều bị đảo lộn khi anh sa vào tính tham lam của bà mẹ muốn có thêm tay bài, một lúc sau anh phải ngồi với họ. Giờ cô đã mất hy vọng về một buổi tối vui vẻ. Hai người bị vướng bận vào hai bàn khác nhau, cô không còn trông mong gì, ngoại trừ việc đôi mắt anh thỉnh thoảng nhìn về phía cô ngồi, như là để khiến cả anh và cô không thể chú tâm vào bàn bài họ đang chơi.

Bà Bennet đã có ý định mời hai anh ở lại dùng thêm bữa khuya, nhưng không may xe ngựa của họ được gọi đến trước các cỗ xe khác, và bà không có cơ hội giữ hai anh lại.

Ngay sau khi tất cả khách khứa ra về, bà nói:

- Đây các con, các con thấy buổi tối hôm nay như thế nào? Mẹ nghĩ mọi việc đều rất tốt đẹp. Bàn ăn được trình bày đúng như ý mẹ muốn. Thịt rừng được nướng đúng mức, mọi người đều nói họ chưa từng thấy phần thịt đùi nai béo đến thế. Món súp ngon gấp năm mười lần thứ súp chúng ta ăn ở nhà Lucas tuần rồi, ngay cả anh Darcy cũng công nhận món gà gô rất ngon, và mẹ nghĩ anh có ít nhất hai hoặc ba đầu bếp người Pháp. Và, Jane yêu à, mẹ chưa từng thấy con xinh đẹp như hôm nay. Bà Long cũng nói thế, vì mẹ có hỏi bà trông con như thế nào. Và các con nghĩ bà đã nói gì? "À! Bà Bennet, cuối cùng ta sẽ thấy cô cư ngụ ở Netherfield." Bà nói như thế đấy. Mẹ nghĩ bà Long thật là người tốt - và các cháu gái của bà cư xử khá tốt, và không xinh đẹp tí nào. Mẹ mến thích họ lắm.

Bà Bennet hoàn toàn phấn khởi. Bà đã thấy phong thái của Bingley đối với Jane, đủ để cho bà tin rằng cuối cùng cô sẽ chinh phục được tình cảm của anh. Trong tinh thần phấn chấn, các kỳ vọng của bà vượt xa mọi lý lẽ, đến nỗi bà khá thất vọng khi không thấy anh trở lại vào ngày kế để ngỏ lời cầu hôn.

Cô Bennet nói với Elizabeth:

- Thật là một ngày dễ chịu. Mẹ đã chọn khách mời đúng cách, mỗi người đều hoà hợp với người khác. Chị hy vọng sẽ thường được gặp họ.

Elizabeth mỉm cười.

- Lizzy, đừng làm thế. Em không nên nghi ngờ chị, khiến chị khổ sở. Chị muốn em tin rằng bây giờ chị đã biết lấy làm vui với việc trò chuyện cùng một người dễ chịu và biết điều mà không có kỳ vọng xa hơn. Chị hoàn toàn hài lòng với thái độ của anh ấy hiện giờ, khi thấy anh không bao giờ có chủ định muốn mua chuộc tình cảm của chị. Chỉ có điều so với bất kỳ người nào khác, anh trở nên mềm mỏng hơn trong lời ăn tiếng nói và có thái độ tích cực hơn nhằm muốn làm vui lòng người khác.

Cô em trả lời:

- Chị thật là ác độc, chị không muốn em cười, và cứ muốn chọc tức em như thế.

- Trong vài trường hợp, thật là khó để được mọi người tin điều mình nói.

- Và trong những trường hợp khác thì không thể tin được!

- Nhưng tại sao em lại muốn thuyết phục chị phải cảm nhận hơn là điều chị đã nói ra?

- Đây là câu hỏi em không biết phải trả lời ra sao. Chúng ta đều muốn khuyên bảo, mặc dù chúng ta chỉ có thể khuyên điều không đáng biết đến. Chị thứ lỗi cho em, và nếu chị cứ nhất định muốn tỏ ra lạnh nhạt, chị đừng xem em là người tâm phúc của chị nữa.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Dịch giả: Diệp Minh Tâm

55. Chương 55

Vài ngày sau, anh Bingley lại đến, và đến một mình. Anh bạn của anh bạn đi London và sẽ trở về trong mười ngày. Anh ngồi chuyện trò với họ trên một giờ đồng hồ, trong tinh thần vui vẻ. Bà Bennet mời anh dùng bữa tối với gia đình, nhưng với vẻ mặt quan ngại anh thú thật anh bị bận ở nơi khác.

Bà nói:

- Khi anh đến lần sau, tôi hy vọng chúng tôi sẽ được may mắn hơn.

Anh cho biết sẽ rất vui lòng nhận lời bất cứ lúc nào khác, và nếu bà cho phép, anh sẽ bắt lấy cơ hội sớm nhất để đến hầu chuyện với họ.

- Anh có thể đến ngày mai được không?

Được, anh không bận gì cả vào ngày mai, và sốt sắng nhận lời mời của bà.

Anh đến, và đến sớm, đến nỗi các cô chưa kịp ăn vận hàng hoàng. Bà Bennet chạy vào phòng cô con gái, khi bà vẫn còn đang mặc áo khoác ngoài, đầu tóc chỉ mới chải được một nửa.

- Này Jane, nhanh lên để đi xuống dưới nhà cho kịp. Anh ấy đã đến, anh Bingley đến rồi. Anh ấy đến thật rồi. Nhanh lên, nhanh lên. Này, Sarah, đến đây ngay để giúp cô Bennet mặc áo. Không cần lo cho đầu tóc của Lizzy.

Jane nói:

- Chúng con sẽ xuống ngay, nhưng con biết chắc Kitty đã sẵn sàng, vì nó đã đi lên lầu cả nửa giờ rồi.

- Hừ, mặc Kitty! Nó có liên quan gì đến cơ chứ! Nhanh lên, nhanh lên! Khăn quàng vai của con đâu?

Nhưng bà mẹ đã đi xuống, Jane không muốn đi xuống mà không có một trong các em gái xuống cùng.

Cũng bầu không khí bồn chồn được hiện rõ trong buổi tối. Sau khi dùng trà, ông Bennet trở vào phòng đọc sách như thường lệ, và Mary đi lên lầu để duyệt nhạc. Còn lại ba trong số năm chướng ngại vật. Bà Bennet ngồi nhìn và nháy mắt ra hiệu cho Elizabeth và Catherine một hồi lâu mà không có đáp ứng gì. Elizabeth không muốn nhìn bà, và khi cuối cùng Kitty nhận ra, cô ngây thơ hỏi:

- Maman, có việc gì thế? Mẹ cứ nháy mắt với con để làm gì? Con phải làm gì?

- Không có gì con ạ, không có gì. Mẹ không nháy mắt với con.

Rồi bà ngồi yên một chỗ, nhưng không muốn cơ hội thế này bị bỏ phí, thỉnh thoảng bà đứng dậy và nói với Kitty:

- Đến đây, con yêu, mẹ có chuyện muốn nói với con.

Rồi bà dắt Kitty đi ra khỏi phòng. Jane lập tức nhìn Elizabeth, cho thấy cô vô cùng bối rối, và cô mong muốn em gái không bỏ đi. Một chỗ sau, bà mở hé cánh cửa và gọi vào:

- Lizzy, con ạ, mẹ có chuyện muốn nói với con.

Elizabeth đành phải đi ra.

Bà mẹ nói, ngay khi cô ra đến hành lang:

- Con biết chứ, ta cần để hai người được riêng tư với nhau. Kitty và mẹ sẽ ngồi trong phòng trang điểm trên lầu.

Elizabeth không muốn lý luận với mẹ, nhưng vẫn đứng yên lặng trong hành lang cho đến lúc bà và Kitty đi khỏi, rồi trở lại phòng khách.

Ý đồ của bà Bennet trong ngày này không thành công. Bingley tỏ ra lười cuốn trong mọi việc ngoại trừ việc tỏ tình với cô con gái của bà. Thái độ ung dung và vui vẻ của anh khiến buổi họp mặt trở nên rất dễ chịu. Anh tỏ ra chịu đựng tốt cùng cách nhiều sự và thiếu tế nhị của bà mẹ, kiên nhẫn nghe mọi lời nhận xét ngắn gọn của bà với vẻ mặt điềm nhiên, khiến cô con gái cảm kích.

Anh không cần được mời ở lại để dùng bữa khuya, trước khi anh ra về, anh và bà Bennet đồng ý với nhau về việc anh sẽ trở lại buổi sáng hôm sau để đi săn với ông chồng bà.

Sau ngày này, Jane không còn nói đến sự lạnh nhạt của cô nữa. Các chị em không nói với nhau lời nào về Bingley, nhưng Elizabeth vui mà nghĩ rằng mọi việc hẳn sẽ kết thúc tốt đẹp, trừ việc anh Darcy sẽ trở lại trong thời gian như đã được thông báo. Tuy nhiên cô nghiêm chỉnh tin rằng mọi việc này hẳn đã xảy ra với sự đồng lòng của anh kia.

Bingley đến đúng hẹn, như hai bên đã hứa, anh và ông Bennet cùng đi với nhau cả buổi sáng. Anh tỏ ra dễ chịu hơn là ông nghĩ. Anh không có vẻ gì táo tợn hoặc ngông cuồng để khiến ông bị chọc tức phải chế nhạo anh, hoặc khiến ông khinh ghét phải giữ im lặng. Anh nói năng hoạt bát hơn và chừng chặc hơn là ông từng thấy lúc trước. Bingley trở về với ông để dùng bữa tối, sau đấy bà Bennet lại nghĩ ra mọi cách để kéo mọi người tránh xa khỏi anh và Jane. Ngay sau khi dùng trà xong, Elizabeth đi vào phòng ăn sáng vì cần viết một lá thư, và cũng do những người khác đã ngồi xuống quanh cổ bài nên cô không muốn chống lại ý đồ của mẹ.

Nhưng sau khi viết xong lá thư, cô đi trở lại phòng khách và, ngạc nhiên tột cùng, cô thấy có lý do mà e ngại bà mẹ đã quá mưu trí. Khi cô mở cánh cửa, cô thấy chị cô và anh Bingley đang đứng bên nhau kể lỏ sưởi, như thể đang trao đổi với nhau một cách tha thiết, nếu điều này chưa đủ, nét mặt của hai người khi họ vội quay đi và cùng bước rời xa nhau để ngồi xuống, đã đủ để nói lên tất cả. Cả hai đều lộ vẻ lúng túng, nhưng cô xem ra còn ngượng nghịu hơn. Không ai nói lên lời gì, và Elizabeth đã dợm bước đi khi Bingley thỉnh lĩnh đứng lên, thăm thò vào tai cô chị ít tiếng, rồi chạy ra ngoài.

Jane không thể dè dặt được với Elizabeth, khi mà cô thấy vui sướng muốn được tỏ lộ. Cô lập tức ôm chầm lấy em gái và, trong niềm xúc cảm sinh động nhất, thú nhận cô là sinh vật hạnh phúc nhất trần đời. Cô thêm:

- Thật là quá mức! Chị không xứng đáng được như thế. Ôi chao! tại sao những người khác không có được hạnh phúc như thế?

Elizabeth chúc mừng cô với tất cả chân tình, nồng ấm và vui mừng mà không ngôn từ nào có thể nói hết. Mọi lời lẽ triu mến là nguồn hạnh phúc mới đối với Jane. Nhưng lúc này cô không muốn kể cận em gái lâu, hoặc nói thêm điều gì cần nói. Cô thốt lên:

- Chị muốn đến với mẹ ngay. Chị không muốn xem nhẹ nỗi lo lắng thương cảm của mẹ, hoặc để cho mẹ nhận được tin qua người khác. Anh ấy đã đi gặp bố. Ôi chao! Lizzy, em nghĩ xem tin chị báo sẽ làm cả gia đình vui mừng như thế nào! Làm sao chị có thể chịu đựng nỗi hạnh phúc lớn lao này!

Rồi cô chạy vội đi tìm bà mẹ. Bà đã có chủ ý giải tán cổ bài, và đang ngồi trên lầu cùng với Kitty.

Ngồi lại một mình, giờ Elizabeth mỉm cười với cách chuyện tình của hai người đã đi đến hồi an định một cách nhanh chóng và dễ dàng - chuyện tình đã khiến họ căng thẳng và lo âu trong nhiều tháng.

Cô nghĩ: “Và đây là kết cục của mọi thận trọng lo lắng nơi bạn của anh! của mọi giả trá và thủ đoạn nơi em gái của anh! Kết cục vui vẻ nhất, khôn ngoan nhất, đúng lý nhất!

Trong chốc lát, anh Bingley trở lại. Cuộc trao đổi giữa ông bố cô và anh chỉ ngắn ngủi và đi thẳng vào mục đích. Anh vội hỏi khi mở cửa phòng:

- Chị cô đâu rồi?

- Chị ấy lên lầu gặp mẹ. Chị sẽ xuống ngay bây giờ, tôi biết chắc như thế.

Rồi anh đóng cánh cửa lại và tiến đến cô, đón nhận những lời chúc mừng và thương mến của cô em. Elizabeth bày tỏ một cách thật tình và nồng nhiệt về viễn ảnh giữa hai người. Họ bắt tay nhau trong thân ái tột bậc, rồi trong khi chờ đợi cô chị trở xuống, cô phải nghe mọi điều anh muốn nói, về hạnh phúc của anh. Dù anh đang yêu, Elizabeth thật lòng tin rằng mọi kỳ vọng của anh về hạnh phúc là có cơ sở dựa trên lý trí, vì giữa hai người có đồng cảm tuyệt vời, tư cách vô cùng tốt đẹp của Jane, cộng thêm những tương đồng về cảm nghĩ và khiếu thưởng thức giữa hai người.

Đây là một buổi tối mà mỗi người vui mừng theo cách khác nhau. Nét mãn nguyện của cô Bennet rọi lên một tia sinh động ngọt ngào trên gương mặt cô, làm cho cô trở nên xinh xắn hơn bao giờ hết. Kitty màu mè tươi cười, hy vọng chẳng bao lâu sẽ đến phiên cô. Bà Bennet không thể trả lời chấp thuận ý cô, hoặc không thể tỏ ý tán thành với lời lẽ ngọt ngào nhằm thoả mãn tâm tư của cô con gái nhỏ, dù trong cả nửa giờ bà trò chuyện chỉ với mình anh Bingley về niềm hạnh phúc. Khi ông Bennet đi xuống để cùng họ dự bữa khuya, lời ông nói và thái độ của ông cho thấy ông vui mừng thật sự.

Tuy nhiên, ông không hề nói một lời nào về niềm vui này cho đến khi Bingley từ giã, nhưng ngay sau khi anh vừa ra về, ông quay qua cô con gái và nói:

- Jane, bố chúc mừng cho con. Con sẽ trở nên một phụ nữ rất hạnh phúc.

Jane đi ngay đến ông, hôn ông, cảm ơn về tình thương của ông. Ông đáp:

- Con là đứa con gái ngoan, và bố rất mừng nghĩ con sẽ được hạnh phúc trong cuộc sống lứa đôi. Bố không hề hồ nghi việc hai con sẽ hợp ý nhau. Tính khí của hai con không hề xung khắc nhau. Mỗi đứa đều muốn chiều chuộng đứa kia hết mực nên sẽ không có việc gì không giải quyết được; mỗi đứa đều dễ dãi nên mọi gia nhân sẽ lừa dối cả hai đứa; và mỗi đứa đều hào phóng nên hai đứa sẽ luôn chi tiêu vượt mức thu nhập.

- Con hy vọng không phải thế. Hoang phí hoặc khinh suất trong những vấn đề tiền bạc là không thể tha thứ được trong con người của con.

Bà vợ thốt lên:

- Chỉ tiêu vượt thu nhập! Ông ạ, ông nói gì thế? Sao cơ, anh ấy có bốn hoặc năm nghìn mỗi năm, có thể hơn nữa.

Rồi bà nói với cô con gái:

Này con yêu, Jane yêu, mẹ vui mừng quá! Mẹ chắc chắn không thể chớp mắt được đêm nay. Mẹ đã biết sẽ là như thế. Mẹ tin chắc con không thể xinh đẹp như thế mà không được gì cả. Mẹ còn nhớ, ngay khi mẹ vừa gặp anh ấy, khi anh mới đến Hertfordshire năm rồi, mẹ nghĩ rất có thể hai đứa sẽ ghép đôi với nhau. Ôi! Anh là người thanh niên đẹp trai nhất mà mẹ từng gặp!

Wickham, Lydia đều bị rơi vào quên lãng. Jane đã vượt qua được mọi so sánh với đứa con gái bà yêu quý nhất. Vào lúc này, bà không còn màng gì đến ai khác. Các cô em bắt đầu chú ý đến cô qua những đối tượng của quyền lợi mà cô có thể ban bố trong tương lai.

Mary xin được sử dụng phòng đọc sách ở Netherfield, và Kitty bắt đầu khăn khăn khoảng có vài buổi dạ vũ ở đây mỗi mùa đông.

Từ lúc ấy, dĩ nhiên Bingley là khách đến viếng Longbourn hàng ngày. Anh thường đến trước bữa ăn sáng và luôn ở lại đến bữa ăn khuya, trừ khi có người láng giềng thô lỗ nào đấy, bị ghét bỏ thậm tệ, mời anh đến dùng bữa tối mà anh đành phải nhận lời.

Elizabeth giờ có ít thời gian chuyện trò với chị cô, vì khi có anh, Jane không còn chú ý đến ai khác, nhưng Elizabeth thấy rất có ích cho cả hai, trong những giờ hai người không gần bên nhau. Khi không có sự hiện diện của Jane, anh luôn chú ý đến Elizabeth vì anh thích nói chuyện với cô; và khi Bingley đi khỏi, Jane luôn tìm khuây khoả theo cùng cách thức.

Một buổi chiều, cô nói:

- Anh ấy làm chị cảm thấy rất vui khi nói với chị rằng anh hoàn toàn không biết chị ở trong thành phố mùa xuân rồi! Chị đã không tin có chuyện như thế.

- Em nghĩ đúng như thế. Nhưng anh ấy giải thích về việc này như thế nào?

- Đây hẳn phải là do cô em. Chắc chắn chị em của anh không thích thấy anh quan hệ với chị. Chị không lạ gì việc này vì đáng lẽ có thể có lựa chọn thuận lợi hơn, xét theo nhiều mặt. Nhưng chị tin rằng một khi họ thấy người thân của họ được hạnh phúc với chị, họ sẽ biết toại nguyện, và tất cả sẽ có mối giao hảo tốt đẹp trở lại, dù không bao giờ có thể trở lại y như lúc đầu.

- Đây là diễn từ độ lượng nhất mà em chưa từng nghe chị thốt ra. Gái ngoan đấy! Thật ra nó làm em lo lắng phải nhìn chị bị tình thương giả vờ của cô Bingley lừa bịp.

- Lizzy, em có tin không, khi anh đi thành phố tháng Mười Một rồi, anh đã thật lòng yêu chị, và chỉ vì anh nghĩ chị đứng đưng với anh nên anh đã không muốn trở lại, chứ không phải vì lý do nào khác!

- Chắc chắn anh đã nhầm lẫn một chút, nhưng đây chỉ là do anh khiêm tốn.

Một cách rất tự nhiên, việc này đã khiến Jane cất lời ca ngợi về tính nhút nhát của anh, về việc anh không cố tình phô trương những giá trị tốt của anh.

Elizabeth được vui thấy anh đã không tiết lộ gì về sự can thiệp của bạn anh, vì mặc dù Jane có trái tim phóng khoáng và độ lượng nhất thế giới, nếu cô hiểu ra cô sẽ có định kiến về Darcy.

Jane thốt lên:

- Chắc chắn chị là sinh vật may mắn nhất! Ôi Lizzy, tại sao trong cả gia đình chị được đối xử đặc biệt thế này, đặc biệt hơn tất cả! Nếu chị có thể thấy em được hạnh phúc như thế! Nếu có một thanh niên khác như thế cho em!

- Nếu chị cho em bốn mươi thanh niên như thế, em vẫn không bao giờ cảm thấy hạnh phúc như chị. Nếu em không có tư cách như chị, đức tính như chị, thì em vẫn không có hạnh phúc như hạnh phúc của chị. Không, không, để em tự lo, và có lẽ nếu em thật may mắn, chẳng chóng thì chầy em có thể gặp một anh Collins khác.

Chuyện tình yêu trong gia đình Longbourn không thể giữ bí mật được lâu. Bà Bennet có đặc ân thăm thì với bà Philips, và không được được cho phép, bà này đã thăm thì với tất cả những láng giềng của bà tại Meryton.

Ai nấy nhanh chóng cho rằng nhà Bennet là một gia đình may mắn nhất thế giới, tuy chỉ vài tuần trước đây, khi Lydia mới trốn nhà bỏ đi, họ bị cho như là vô phúc.

56. Chương 56

Vào một buổi sáng, khoảng một tuần sau khi Bingley tỏ tình với Jane, khi anh và các phụ nữ trong gia đình đang chuyện trò, họ nghe tiếng xe ngựa và thấy một cỗ xe bốn ngựa chạy vào khuôn viên. Giờ này là quá sớm để có khách đến viếng, và hơn nữa, không ai trong số các nhà láng giềng dùng kiểu xe như thế. Cỗ xe được ngựa trạm (*) kéo, cả thân xe lẫn trang phục của anh đánh xe đều trông khác lạ. Tuy nhiên, biết chắc có ai đấy đến viếng, Bingley lập tức ra hiệu cho cô Bennet nên tránh xâm phạm vào việc riêng tư của gia đình, và hai người đi ra ngoài vườn. Ba người còn lại tiếp tục suy đoán nhưng không thể tìm ra giải đáp, cho đến khi cánh cửa mở, và vị khách bước vào. Đây là Phu nhân Catherine de Bourgh.

Dĩ nhiên họ nghĩ sẽ có sự ngạc nhiên, nhưng họ ngạc nhiên vượt quá sức tưởng tượng, riêng Elizabeth ngạc nhiên hơn cả bà Bennet và Kitty, tuy hai người này chưa được quen biết bà khách.

Phu nhân Catherine bước vào với vẻ khiêm nhã hơn lệ thường, chỉ khẽ gật đầu đáp lại lời chào hỏi của Elizabeth, rồi ngồi xuống mà không nói lời nào. Khi bà bước vào, Elizabeth đã nói tên bà cho mẹ cô rõ, tuy không ai yêu cầu được giới thiệu.

Bà Bennet vô cùng ngạc nhiên tuy có phần tự mãn được một người trọng vọng như thế đến viếng thăm, đón tiếp bà khách với lễ độ hết mức. Sau khi ngồi một chốc trong im lặng, bà khách không nói với Elizabeth:

- Tôi hy vọng cô vẫn bình thường, cô Bennet. Tôi đoán bà này là mẹ của cô.

Elizabeth đáp phải.

- Và tôi nghĩ đây là một trong các em gái của cô.

Bà Bennet đáp, vui mừng vì được trò chuyện với một phu nhân có tên Catherine:

- Vâng, thưa Phu nhân. Nó là đứa kế út. Đứa con gái út của tôi đã kết hôn, và đứa chị cả đang đi dạo đâu đây trong vườn với một thanh niên, người mà tôi tin sẽ là thành viên trong gia đình.

Phu nhân Catherine nói, sau một khoảnh khắc im lặng.

- Bà có một khu vườn rất nhỏ ở nơi đây.

- Thưa Phu nhân, tôi dám chắc không có gì sánh được với Rosings, nhưng tôi tin nó còn rộng hơn khu vườn của Ngài William Lucas.

- Đây hẳn phải là gian phòng bất tiện nhất vào buổi tối, trong mùa hè; các cửa sổ đều quay ra hướng chính đông.

Bà Bennet cho biết gia đình không bao giờ ngồi ở đây sau bữa ăn tối, và thêm:

- Xin cho tôi hỏi Phu nhân, ông và bà Collins có khoẻ không ạ?

- Rất khoẻ. Tôi có gặp hai người buổi tối ngày hôm kia.

Giờ đây, Elizabeth nghĩ bà sẽ trao thư của Charlotte nhờ chuyển cho cô, vì dường như đây là lý do duy nhất cho việc bà đến đây. Nhưng không có lá thư nào, và cô rất đổi hoang mang.

Với lời lẽ lịch sự hết mực, bà Bennet khẩn khoản mời Phu nhân dùng ít thức giải khát, nhưng Phu nhân Catherine nhất quyết, và không mấy lễ độ, từ chối mọi thức ăn uống, rồi bà đứng dậy, nói với Elizabeth:

- Cô Bennet, dường như có một khoảng cây cỏ trông đẹp đẽ ở một bên của khu vườn. Tôi rất vui được đi hưởng ngoạn, nếu cô vui lòng hướng dẫn tôi.

Bà mẹ thốt lên:

- Đi đi, con ạ, cho Phu nhân thấy cảnh vật khác lạ. Mẹ nghĩ Phu nhân sẽ thích nơi chốn hiu quạnh ở đây.

Elizabeth vâng lời, chạy vào phòng cô lấy dù, rồi đưa bà khách quan trọng xuống dưới lầu. Khi họ đi dọc hành lang, Phu nhân Catherine mở tất cả các cánh cửa thông vào phòng ăn và phòng tiếp khách, nhìn quanh quất, ngỏ lời khen các gian phòng lịch sự, rồi tiếp tục bước đi.

Cỗ xe của bà vẫn đứng trước cánh cửa, và Elizabeth thấy cô hầu gái đang ngồi trong xe. Họ đi trên con đường trải sỏi để đến khu vườn cây; Elizabeth quyết định không cần cố gắng bắt chuyện với người đàn bà giờ đã trở nên xấu xược và khó chịu hơn bình thường. Cô tự nghĩ khi nhìn nét mặt bà: “Làm thế nào mình có thể nghĩ bà giống như người cháu tria của bà?”

Ngay khi họ vào khu vườn cây, Phu nhân Catherine bắt đầu:

- Cô Bennet, cô có thể dễ dàng hiểu lý do của chuyến đi này của tôi. Tâm tư của cô, lương tri của cô hẳn cho cô biết tại sao tôi đến đây.

Elizabeth lộ vẻ ngạc nhiên trong điềm tĩnh.

- Phu nhân, thật ra bà đã nhầm. Tôi không biết gì về lý do được đón tiếp bà nơi đây.

Phu nhân đáp, với giọng điệu tức giận:

- Cô Bennet, cô nên biết tôi không phải là người để cô đùa cợt. Nhưng tuy cô muốn giả dối, cô sẽ thấy tôi không như thế. Cá tính của tôi đã luôn được biểu lộ qua sự chân thật và thẳng thắn, và với mục đích như lúc này, chắc chắn cá tính tôi sẽ không thay đổi. Hai ngày trước tôi đã nhận được tin rất đáng phiền lòng. Tôi được nghe rằng, không những chỉ có chị cô sắp kết hôn với nhiều lợi lộc, nhưng còn có cô, cô Elizabeth Bennet, cũng rất có thể chẳng bao lâu sẽ lấy cháu trai tôi, anh Darcy. Mặc dù tôi biết đây chỉ là một tin sai lạc đầy tai tiếng, mặc dù tôi không muốn làm tổn thương cháu tôi khi nghĩ đây có thể là sự thật, tôi lập tức lên đường tới đây để có thể cho cô biết tôi nghĩ thế nào về việc này.

Elizabeth nói, đồ bừa vì ngạc nhiên và khinh thường:

- Nếu Phu nhân tin rằng đây không phải là sự thật, tôi tự hỏi tại sao bà lại cất công đi đến nơi chốn xa xôi như thế này. Phu nhân muốn dạy bảo điều gì?

- Tôi muốn cô phủ nhận tin tức như thế, ngay lúc này.

Elizabeth nói, lạnh lùng:

- Việc bà đi đến Longbourn để gặp tôi và gia đình tôi xem ra là việc xác định tin ấy rồi, nếu quả thật có một tin như thế.

- Nếu thế thì cô giả vờ không biết tin này phải không? Không phải chính cô đã khổ công loan truyền tin này ra hay sao? Cô có biết tin này đã lan truyền sâu rộng rồi không?

- Tôi chưa bao giờ được nghe như thế.

- Và cô muốn nói tin này không có cơ sở gì cả, đúng không?

- Tôi không muốn giả vờ có cùng sự thẳng thắn như Phu nhân. Bà có thể đặt câu hỏi mà tôi có quyền không trả lời.

- Việc này không thể chấp nhận được. Cô Bennet, tôi muốn có câu trả lời thỏa đáng. Có phải nó, cháu trai tôi, đã ngỏ lời muốn kết hôn với cô không?

- Phu nhân đã nói việc này không thể nào xảy ra được.

- Đúng là như thế, phải là như thế, khi mà cháu tôi còn biết sử dụng lý lẽ. Nhưng nghệ thuật và sức cám dỗ của cô có thể, trong một phút mê đắm, khiến nó quên mất rằng nó còn hàm ơn bản thân nó và hàm ơn mọi người trong gia tộc nó. Cô có thể đã quyến rũ nó vào mê đắm ấy.

- Nếu tôi như thế, tôi sẽ là người cuối cùng thú thật với bà.

- Cô Bennet, cô có biết tôi là ai không? Tôi không quen nghe thứ ngôn ngữ như thế này. Tôi gần như là người thân thiết nhất của cháu tôi trên thế gian này, tôi có quyền được biết về mọi quan hệ thân thiết nhất của nó.

- Nhưng bà không có quyền được biết về các quan hệ của tôi, và thái độ như thế này chẳng bao giờ khiến tôi phải bực bực.

- Tôi cần cho cô hiểu thật rõ về tôi. Cuộc hôn nhân này, mà cô đã táo tợn kỳ vọng, sẽ chẳng bao giờ xảy ra. Không, không bao giờ. Anh Darcy đã hứa hôn với con gái của tôi. Bây giờ, cô muốn nói gì?

- Chỉ thế này! Nếu đúng thế, bà chẳng có lý do gì mà tin rằng anh ấy sẽ tỏ tình với tôi.

Phu nhân Catherine do dự một chút, rồi trả lời:

- Việc hai người hứa hôn với nhau là một chuyện khác thường. Từ lúc còn nhỏ, chúng nó đã được hứa hôn với nhau. Đây là ước muốn tha thiết của mẹ anh ta, cũng như của mẹ cô ấy. Trong khi hai đứa còn nằm trong nôi, chúng tôi đã trù định việc hôn nhân, và bây giờ, vào lúc ước nguyện của hai chị em sắp hành hiện thực, hôn lễ của họ lại bị ngang trở bởi một phụ nữ trẻ thuộc giai cấp thấp hơn, thuộc hàng không quan trọng gì trên thế gian, hoàn toàn không có quan hệ gì với gia tộc! Cô không màng gì đến những ước nguyện của những người thân của cháu tôi hay sao? Với việc hôn nhân ngầm định của cô De Bourgh hay sao? Cô đã mất mọi ý tưởng về phép tắc và tế nhị rồi hay sao? Cô đã không nghe tôi nói rằng, từ thời xa xưa, cháu tôi đã là người của cô ấy rồi, hay sao?

- Có, lúc trước tôi đã nghe như thế. Nhưng điều ấy có nghĩa gì đối với tôi? Nếu không có ai khác phản đối việc tôi kết hôn với cháu trai của bà, chắc chắn tôi sẽ không thối lui khi biết rằng mẹ và dì anh ấy muốn anh ấy cưới cô De Bourgh. Cả hai người đã làm những việc có thể làm được để trù định cuộc hôn nhân. Việc hôn nhân có thành công hay không lại tùy thuộc vào những người khác. Nếu anh Darcy không muốn vì danh dự hoặc tình cảm mà kết hôn với cô em họ của anh, tại sao anh không thể có lựa chọn khác? Và nếu lựa chọn ấy là tôi, tại sao tôi không thể chấp nhận anh?

- Bởi vì danh dự, nghi thức, sự cẩn trọng - không, đây là quyền lợi - cấm đoán việc ấy. Vâng, cô Bennet, đây là quyền lợi, vì cô không nên kỳ vọng gia tộc và những người thân của cháu tôi sẽ công nhận cô, nếu

cô cố tình hành động đi ngược lại ý muốn của mọi người. Tất cả những người có quan hệ với nó sẽ lên án, xem thường và khinh khi cô. Việc kết hôn sẽ là điều nhục nhã, không ai trong gia tộc tôi sẽ muốn nhắc đến tên cô.

Elizabeth đáp:

- Đây là những điều vô phúc nặng nề. Nhưng người vợ của anh Darcy hẳn sẽ được những nguồn hạnh phúc tuyệt vời nhất thiết nối kết với hoàn cảnh của cô ấy, cho nên cô ấy sẽ không có lý do gì than vãn.
- Cái đứa con gái ngoan cố, cứng đầu! Tôi lấy làm xấu hổ cho cô! Đây là cách cô trả ơn về những chăm sóc của tôi đối với cô mùa xuân vừa qua, phải không? Cô không cảm thấy còn nợ tôi một chuyện gì đấy hay sao? Ta hãy ngồi xuống. Cô Bennet, cô nên hiểu tôi đến đây với quyết tâm muốn thực hiện mục đích của tôi, không gì có thể lay chuyển được tôi. Tôi không quen chịu phục tùng ý muốn bốc đồng của ai cả. Tôi không có thói quen chịu đựng thất vọng.
- Điều này sẽ khiến tình cảnh hiện giờ của Phu nhân thêm đáng thương, nhưng nó không ảnh hưởng gì đến tôi.
- Tôi không muốn bị ngắt lời. Hãy im mà nghe tôi nói. Con gái tôi và cháu trai tôi được nuôi nấng để sống với nhau. Hai đứa đều có quan hệ bên họ ngoại, từ cùng một dòng dõi quý tộc, và bên họ nội là từ những gia đình đáng kính, có danh giá, tuy không được phong tước. Sự sản của hai bên đều phong phú. Họ đã được kết đôi với nhau qua tiếng nói của mọi thành viên trong gia đình, có cái gì ngăn cản họ được? Những kỳ vọng kiêu căng của một đứa con gái trẻ không thuộc thể gia vọng tộc, không có mối quan hệ tốt, không có sự sản. Và phải chịu đựng việc này! Nhưng không được, không thể được. Nếu cô có nhạy cảm về giá trị của cô, cô sẽ không muốn rời xa khỏi chỗ đứng trong xã hội qua đây cô đã lớn lên.
- Nếu tôi có kết hôn với cháu trai của bà, tôi nghĩ tôi sẽ không phải rời khỏi chỗ đứng của tôi. Anh ấy là một người quý phái, tôi là con gái của một ông bố quý phái. Cho đến lúc này, chúng tôi ngang bằng nhau.
- Đúng. Cô là con gái một người cha quý phái. Nhưng mẹ cô là ai? Các ông cậu và bà dì của cô là ai? Đừng tưởng tôi không biết gì về hoàn cảnh của mấy người.
- Dù cho các mối quan hệ của tôi có là gì đi chăng nữa, nếu cháu trai của bà không quan tâm đến thì cũng không có chuyện gì liên quan đến bà.
- Hãy nói cho tôi biết dứt khoát, cô có quan hệ tình cảm với nó không?

Mặc dù Elizabeth có thể không trả lời câu hỏi này chỉ với mục đích gia ơn cho Phu nhân Catherine; sau một lúc suy nghĩ, cô đành phải nói:

- Tôi không có.

Phu nhân Catherine có vẻ hài lòng.

- Và cô có thể hứa với tôi sẽ chẳng bao giờ có mối quan hệ như thế, được không?
- Tôi không hứa gì về việc này.
- Cô Bennet, tôi bị sốc và ngạc nhiên. Tôi đã mong gặp một người con gái biết điều hơn. Nhưng cô đừng ảo vọng tôi sẽ nhượng bộ. Tôi sẽ không ra về nếu cô không bảo đảm với tôi việc tôi yêu cầu.
- Và chắc chắn tôi không bao giờ đảm bảo gì về việc này. Tôi không dễ bị đe dọa chấp nhận bất cứ việc gì hoàn toàn vô lý như thế. Phu nhân muốn anh Darcy cưới con gái bà, nhưng khi tôi hứa việc mà bà muốn, liệu cuộc hôn nhân của họ dễ thành công hơn hay sao? Giả dụ anh ấy yêu tôi, liệu lời từ khước của tôi khiến anh ban bố tình yêu cho cô em họ của anh hay sao? Phu nhân Catherine, cho phép tôi được nói rằng, những lý lẽ mà bà đưa ra nhằm minh chứng cho đòi hỏi khác thường này đều là phù phiếm theo cùng mức độ như cung cách đòi hỏi kém suy xét. Bà đã nhầm về cá tính của tôi, nếu bà nghĩ tôi có thể tuân theo những cách thuyết phục như thế này. Cháu trai của bà sẽ nghĩ về bà như thế nào khi bà can dự vào chuyện tình cảm của anh ấy, thì tôi không thể nói ra, nhưng chắc chắn bà không có quyền xen vào chuyện tình cảm của tôi. Vì thế, tôi xin bà đừng quấy rầy tôi thêm nữa về việc này.

- Cô đừng vội. Tôi chưa nói hết. Với mọi lý lẽ chống đối tôi đã nói, tôi còn một việc khác. Tôi đã biết hết chi tiết về mọi chuyện tai tiếng khi đứa em út của cô bỏ nhà trốn đi theo trai. Tôi đã biết tất cả, tôi biết việc anh ta cưới con nhỏ chỉ là một biện pháp vá vếu, với những tổn kém của cha cô và cậu cô. Và có thể nào một đứa con gái như thế lại là em vợ của cháu trai tôi không? Có thể nào chồng của cô ta, một đứa con trai của gia nhân làm việc cho ông cụ anh ấy, lại là người em cột chèo của cháu tôi không? Trời đất! cô nghĩ sao về việc này! Liệu sự sản Pembroley sẽ bị ô uế như thế à?

Cô đáp, bực bội:

- Bây giờ bà không còn gì để nói nữa. Bà đã sỉ nhục tôi theo mọi cách có thể được. Tôi xin bà hãy quay trở về.

Và cô vừa nói vừa đứng lên. Phu nhân Catherine cũng đứng lên, cả hai cùng quay trở lại. Phu nhân rất tức giận.

- Thế thì, cô không màng gì đến danh dự và uy tín của cháu tôi! Đứa con gái vô cảm, ích kỷ! Cô có nghĩ mối quan hệ với cô là điều nhục nhã của cháu tôi dưới mắt mọi người không?

- Phu nhân Catherine, tôi không còn gì để nói thêm. Bà đã hiểu tâm tư của tôi.

- Thế thì cô nhất quyết sẽ chiếm đoạt cháu tôi à?

- Tôi đã không nói gì về việc như thế. Tôi chỉ nhất quyết hành động theo cách mà tôi tin sẽ tạo dựng hạnh phúc cho tôi mà không liên can gì đến bà, hoặc đến bất cứ người nào hoàn toàn không có quan hệ tới tôi.

- Được rồi. Thế là cô từ chối lời yêu cầu của tôi. Cô từ chối tuân theo mọi thỉnh cầu của bốn phận, danh dự và hàm ơn. Cô khẳng khái muốn làm tan nát cuộc đời cháu tôi theo nhận định của mọi người thân của nó, khiến nó bị thế gian khinh khi.

- Mọi bốn phận, danh dự, và hàm ơn đều không thể có lời thỉnh cầu nào trong tình huống như thế này. Và việc tôi kết hôn với anh Darcy cũng không xâm phạm một nguyên tắc nào cả. Và nói về cơn phẫn nộ của gia tộc anh ấy, dù cho gia tộc được phần khởi về việc anh ấy cưới tôi, thì tôi cũng chẳng quan tâm đến một tí nào. Hoặc nói về sự khinh khi của thế gian, nói chung thế gian hẳn phải có quá nhiều ý thức mà can dự vào.

- Và ý kiến thật sự của cô là như thế đấy! Đây là chủ định cuối cùng của cô?! Được lắm. Bây giờ tôi biết phải hành động như thế nào. Cô Bennet, đừng tưởng tham vọng của cô sẽ thành hiện thực. Tôi đã đến nhằm cố gắng dàn xếp với cô. Tôi đã hy vọng cô là người biết điều, hầu tôi có thể thuyết phục.

Trong giọng điệu như thế, phu nhân Catherine tiếp tục nói cho đến khi họ đi đến cỗ xe, rồi thình lình quay lại, bà thêm:

- Cô Bennet, tôi không nói lời từ giả với cô. Tôi không muốn gửi lời thăm hỏi đến mẹ cô. Cô không đáng được quan tâm đến như thế. Tôi cảm thấy phật lòng vô cùng.

Elizabeth không trả lời, và không muốn thử thuyết phục mời bà trở vô nhà. Cô nhanh nhẹn quay bước. Cô nghe tiếng cỗ xe chạy đi khi cô lên các bậc cầu thang. Bà mẹ cô nôn nóng ra gặp cô ở cửa phòng khách, để hỏi tại sao Phu nhân Catherine không trở vào nhà nghỉ cho đỡ mệt.

Cô con gái bà trả lời:

- Bà ấy không muốn, bà muốn đi.

- Bà ấy trông thật đẹp người! Và bà thật là lịch sự đến thăm chúng ta! Vì mẹ nghĩ bà ấy đến chỉ để cho chúng ta biết gia đình anh Collins vẫn bình thường. Mẹ tin chắc bà ấy đang trên đường đi đâu đấy, và khi đi ngang qua Meryton, bà có ý định đến thăm con. Mẹ nghĩ bà không có việc gì đặc biệt để nói với con, phải không Lizzy?

Elizabeth đành phải nói dối một chút, vì cô không thể nào kể ra nội dung câu chuyện giữa hai người.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

57. Chương 57

Elizabeth không thể trấn an những giao động trong tâm trí do chuyến viếng thăm khác thường ấy, và trong nhiều giờ đồng hồ, cô không sao ngừng suy nghĩ về việc này. Dường như Phu nhân Catherine đã cất công đi từ Rosings chỉ với mục đích duy nhất là ngăn chặn mối quan hệ của cô với anh Darcy. Quả đây là một chủ định có lý! Nhưng Elizabeth không thể hiểu do đâu có tin về chuyện tình cảm giữa hai người, và cô nhớ ra rằng anh ấy là bạn chí thân của Bingley, còn cô là em của Jane. Thế là đủ để tạo nên ý tưởng, khi ước vọng về một cuộc hôn nhân khiến mọi người náo nức về một hôn lễ khác. Chính cô đã không quên rằng việc kết hôn của chị cô hẳn sẽ mang cô và Darcy đến gần nhau thường hơn. Và vì thế, những người láng giềng ở nhà Lucas đã kết luận chuyện này sẽ chắc chắn và nhanh chóng xảy ra, trong khi chính cô chỉ mong đây là điều có thể, trong tương lai. Cô đoán Phu nhân Catherine đã biết chuyện nhờ những thông tin qua lại giữa nhà Lucas và nhà Collins.

Tuy nhiên, khi suy đi xét lại những ngôn từ của Phu nhân Catherine, cô không khỏi có vài cảm nghĩ bất an về những hệ lụy khi bà cương quyết muốn an thiệp. Từ lời lẽ của bà có ý cương quyết muốn ngăn cản hôn lễ của hai người, Elizabeth chợt nghĩ ra rằng bà hẳn sẽ thuyết phục cháu trai của bà, và cô không dám nghĩ anh sẽ phản ứng như thế nào đối với luận cứ về những điều tệ hại trong mối quan hệ với cô. Cô không rõ đích xác tình cảm của anh đối với bà đi anh ra sao, nhưng tự nhiên có thể cho rằng anh nghĩ về Phu nhân cao hơn là cô có thể nghĩ. Chắc chắn rằng khi liệt kê những điều tệ hại của một cuộc hôn nhân với một người không cân xứng về gia thế, bà đi anh sẽ khai thác mặt yếu nhất của anh. Với các ý niệm của anh về phẩm cách, có thể anh sẽ nghĩ rằng những lý lẽ, mà Elizabeth cho là yếu ớt và khô khan, theo anh là đúng lý và vững chắc.

Nếu trước kia dường như anh thường lưỡng lự, không biết phải làm thế nào, thì giờ đây lời khuyên nhủ và khuôn khoản của một người thân gần gũi như thế có thể xóa tan mọi nghi ngờ, và xác định anh lập tức trở nên hạnh phúc theo cách một phẩm giá không hoen ố có thể giúp cho anh được hạnh phúc. Trong trường hợp này, anh sẽ không trở lại với cô nữa. Trên đường đi, Phu nhân Catherine có thể gặp anh trong thành phố, và anh sẽ phải bỏ ý định cùng Bingley trở lại Netherfield.

Cô nghĩ thêm: “Vì thế, nếu trong vòng vài ngày tới anh ấy viện cớ với bạn anh về việc không giữ lời hứa, mình sẽ hiểu sự thể ra sao. Mình sẽ từ bỏ mọi ước vọng về tính trung kiên của anh. Nếu anh ấy chỉ tự mãn với việc lấy làm tiếc về mình, khi mà anh có thể thu phục tình cảm của mình, chẳng bao lâu mình có thể không còn tiếc nuối gì về anh nữa.”

Khi nghe tin về người khách đến thăm, những người còn lại trong gia đình đều ngạc nhiên tột độ, nhưng họ lại chấp nhận lý do bà Bennet đưa ra, và Elizabeth thoát khỏi sự trên ghẹo của mọi người.

Sáng hôm sau, khi cô đang bước xuống thang lầu, vừa lúc ông bố từ trong phòng đọc sách đi ra, tay cầm một lá thư. Ông nói:

- Lizzy, bố đang đi tìm con. Đi vào phòng của bố.

Cô đi theo ông, càng thêm thắc mắc về điều ông sẽ nói với cô mà cô đoán có liên hệ đến lá thư trên tay ông. Thành linh cô đoán đây có thể là thư của Phu nhân Catherine, và cô mất tinh thần nghĩ đến những lời giải thích tiếp theo đây.

Hai người ngồi xuống gần lò sưởi, rồi ông nói:

- Bố nhận được thư này sáng nay. Bố ngạc nhiên quá mức. Vì lẽ nó chủ yếu liên quan đến con, con cần biết qua về nội dung. Trước đây bố không hề biết bố có hai đứa con gái sắp kết hôn. Bố chúc mừng con, cho một cuộc chinh phục rất quan trọng.

Mặt Elizabeth đỏ bừng khi cô nghĩ ngay đây là lá thư của người cháu trai thay vì của bà dì. Trong khi cô không biết phải vui mừng vì chính anh đã trấn tĩnh mọi việc, hoặc phiền lòng vì anh không trực tiếp viết cho cô, thì ông bố lên tiếng:

- Con có vẻ tỉnh táo. Mấy cô gái trẻ có khả năng nhìn xuyên suốt những vụ việc như thế này, nhưng bố nghĩ bố có thể đánh đổ ngay cả trí mẫn tiệp của con. Lá thư này là của anh Collins.

- Anh Collins! Và anh ấy đã viết gì?

- Dĩ nhiên là điều gì đẩy đi thẳng vào mục đích. Anh ấy mở đầu thư với lời chúc mừng bố về hôn lễ sắp đến của cô con gái đầu lòng của bố. Đường như anh nghe tin từ một trong những thành viên tốt bụng, hay ngồi lê đôi mách của gia đình Lucas. Bố không muốn thử thách tính kiên nhẫn của con nên không đọc đoạn này. Đoạn có liên hệ đến con là như thế này: “Sau khi đã bày tỏ với ông những lời chúc chân thành nhất của bà Collins và của chính tôi về sự kiện hạnh phúc ấy, bây giờ tôi xin đề cập ngắn gọn đến một việc khác. Theo cùng một nguồn tin cho tôi biết, có ước đoán là cô con gái Elizabeth của ông chẳng bao lâu sẽ không còn mang họ Bennet nữa. Sau khi cô cả đã mang họ khác, và người bạn đời mà cô chọn là một trong những nhân vật lừng lẫy nhất đất nước này.”

Ông vừa nói với Elizabeth vừa đọc lá thư:

- Lizzy, con có thể đoán anh ấy ám chỉ ai không? “Anh thanh niên này được trời ban cho nhiều đặc ân một cách lạ lùng, với mọi thứ mà con tìm người trần có thể ước mơ nhiều nhất - sự sản ngẫu nga, dòng dõi quý tộc, và quyền uy bảo trợ rộng rãi. Tuy vậy, mặc dù có những cảm dỗ như thế, tôi xin phép được cảnh báo cô em họ Elizabeth của tôi, và cảnh báo ông, về những tai họa có thể xảy đến khi hấp tấp chấp nhận lời cầu hôn của anh ấy, mà với những lợi thế này thì dĩ nhiên không ai muốn bỏ qua.” Lizzy, con có biết anh ấy là ai không? Nhưng đến đây con sẽ biết: “Động lực khiến tôi phải cảnh báo là như thế này. Chúng tôi có lý do mà tin rằng bà dì anh ấy, Phu nhân Catherine de Bourgh, nhìn cuộc hôn nhân với con mất thiện cảm.”

Ông tiếp:

- Anh Darcy, con ạ, chính là anh ấy! Bây giờ, Lizzy, bố nghĩ bố đã làm con ngạc nhiên. Liệu anh ấy, hoặc nhà Lucas, có thể nói dối hơn được như thế không, khi nói đến tên anh ấy? Anh Darcy, người luôn nhìn phụ nữ qua những khuyết điểm của họ, và là người có lẽ sẽ không bao giờ nhìn đến con trong suốt cuộc đời của anh ấy! Kể ra thật là tuyệt vời!

Elizabeth muốn phụ họa với câu pha trò của ông bố, nhưng chỉ có thể gượng gạo nở một nụ cười. Chưa bao giờ cách bông đùa của ông làm trở nên kém dễ chịu đối với cô như thế này. Ông hỏi:

- Con có bị phân tâm không?

- À, có. Xin bố đọc tiếp.

- “Tôi hôm qua, sau khi đề cập về khả năng xảy ra hôn lễ này, bà lập tức hạ mình như thường thấy để cho biết ý kiến, khi hiển nhiên là, vì có nhiều chống đối liên quan đến cô em họ của tôi, bà sẽ chẳng bao giờ chấp nhận cái mà bà gọi là cuộc hôn phối ô nhục. Tôi nghĩ tôi có bốn phận cần thông báo nhanh chóng tin này cho cô em họ của tôi, để cô và ý trung nhân cao quý của cô nhận thức được tình thế, và đừng vội vã tiến hành hôn nhân khi chưa có được sự đồng ý thỏa đáng.”

Ông ngừng lại rồi tiếp:

- Anh Collins còn viết tiếp như thế này: “Tôi tình thật vui mừng thấy vụ việc buồn thảm của cô em Lydia đã được bưng bít một cách thỏa đáng. Tôi chỉ quan ngại rằng thiên hạ sẽ biết họ đã sống với nhau trước khi cử hành hôn lễ. Tuy nhiên, tôi không nên quên những bốn phận trong vị thế của tôi, và cũng không muốn kiềm chế biểu lộ sự ngạc nhiên của tôi, khi nghe ông đã tiếp đón hai người ở nhà ông ngay sau khi họ đã kết hôn. Đây là thái độ khuyến khích tội lỗi, và nếu tôi là giáo sĩ phụ trách giáo xứ Longbourn, tôi sẽ tích cực ngăn cản việc này. Là một tín đồ của Cơ đốc giáo, chắc chắn ông nên tha thứ, nhưng ông không bao giờ nên chấp nhận cho họ đến gần, hoặc cho phép người khác nhắc đến tên của họ cho ông nghe.” Đây là quan điểm của anh ta về tính vị tha của một tín đồ Cơ đốc! Phần còn lại của lá thư chỉ viết về tình hình của cô Charlotte yêu quý của anh ta, và mong ước của anh về một nhánh ô-liu. Nhưng, Lizzy, có vẻ như

con không được vui. Bố hy vọng con sẽ không trở thành bà và giả vờ bị sỉ nhục vì một cái tin vớ vẩn như thế. Vì chúng ta sống để làm gì, nếu không để chịu đựng những người hàng xóm, và cười đùa lại với họ khi đến phiên chúng ta?

Elizabeth thốt lên:

- Ôi! Con đã bị phân tâm quá mức. Những việc này thật là lạ lùng.

- Đúng. Điều kỳ thú là ở chỗ đấy. Nếu họ nói đến bất kỳ anh thanh niên nào khác thì nó chẳng là gì cả; nhưng trong khi anh ấy hoàn toàn lạnh nhạt và con chưa cay ghét anh, sự việc đã trở nên vô lý một cách thú vị! Mặc dù bố không thích viết, bố sẽ không bỏ qua lá thư của anh Collins vì bất cứ lý do nào. Không, khi bố đọc thư anh ta, bố không khỏi mến anh hơn so với Wickham, theo như cách bố đánh giá tư cách trơ trẽn và đạo đức giả của con rể bố. Lizzy, hãy nói cho bố biết Phu nhân Catherine đã nói gì về việc này? Có phải bà ấy đến đây để phản đối hay không?

Cô con gái chỉ đáp lại lời hỏi với tiếng cười, vì ông hỏi mà không có chút nghi ngờ, cô không cảm thấy khó chịu khi ông lặp lại câu hỏi. Elizabeth chưa bao giờ bị luống cuống như thế để tạo ra dáng vẻ trái ngược với tâm tư của cô. Cần phải cười to lên, đáng lẽ cô muốn khóc. Ông bố đã khiến cho cô gần chết lịm khi nói đến sự dửng dưng của anh Darcy, và cô chỉ lấy làm lạ rằng ông không chịu tìm hiểu cặn kẽ. Hoặc có lẽ cô cũng cảm thấy lo sợ rằng thay vì ông biết quá ít, có thể cô đã vọng tưởng quá nhiều.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Dịch giả: Diệp Minh Tâm

58. Chương 58

Thay vì mang một lá thư do anh bạn nhờ chuyển để trình bày lý do không thể trở lại, như Elizabeth đã nửa tin nửa ngờ, anh Bingley lại dẫn theo Darcy đến Longbourn, ít ngày sau chuyến viếng thăm của Phu nhân Catherine. Hai người đến sớm, và trước khi bà Bennet có thời giờ kể lại cho anh nghe về việc họ đã gặp bà dì của anh, trong khi cô con gái của bà đang ngồi chết lặng, Bingley đề nghị mọi người cùng đi dạo vì anh muốn được riêng tư với Jane. Mọi người đồng ý. Bà Bennet không có thói quen đi dạo, Mary không có thời giờ nhưng năm người còn lại cùng đi. Tuy nhiên, chẳng bao lâu Bingley và Jane để cho những người khác vượt lên trước. Hai người đi chậm lại ở phía sau, để cho Elizabeth, Darcy và Kitty trò chuyện với nhau. Không ai nói gì nhiều, Kitty quá e dè với anh nên không dám hỏi; Elizabeth đang trầm lặng chuẩn bị cho một chủ ý; và có lẽ Darcy cũng thế.

Họ đi đến nhà Lucas vì Kitty muốn đến thăm Maria, và vì Elizabeth nghĩ không có gì phải ngại khi không có Kitty cùng đi, cô bạo dạn một mình đi bên anh. Bây giờ là lúc cô thực hiện chủ ý của mình, và trong khi cô còn đủ can đảm, cô lập tức bắt đầu:

- Anh Darcy, tôi là người rất ích kỷ, và trong khi tôi cố tạo khuây khỏa cho tâm tư tôi, tôi không để tâm đến việc tôi có thể gây tổn thương cho tâm tư anh ra sao. Tôi không còn có thể tránh né việc cảm ơn anh về lòng tốt không gì sánh được đối với đứa em khốn khổ của tôi. Từ lúc tôi biết được việc này, tôi luôn khoắc khoải tìm cách nói cho anh rõ tôi cảm thấy trân trọng biết ơn anh đến dường nào. Nếu những người còn lại trong gia đình tôi được biết, tôi đã không chỉ nói ra về lòng tri ân của riêng tôi.

Darcy đáp, ngạc nhiên và cảm động:

- Tôi tiếc, rất tiếc, rằng cô đã được thông báo về chuyện, mà theo chiều hướng có thể bị nhầm lẫn, khiến cho cô cảm thấy bất an. Tôi đã nghĩ tôi có thể tin cậy bà Gardiner giữ kín vụ việc.

- Anh không nên trách mọ tôi. Lydia đã vô tâm tiết lộ cho tôi biết rằng anh đã có liên quan tới chuyện này, và dĩ nhiên là tôi không thể an lòng nếu không được biết chi tiết. Thay mặt cho cả gia đình, tôi xin cảm ơn

anh, và cảm ơn anh lần nữa, về tình cảm độ lượng đã khiến anh phải cất công như thế và chịu đựng nhiều khổ sở như thế để tìm ra hai người.

- Nếu cô muốn cảm ơn tôi, thì chỉ một mình cô cảm ơn cũng đủ. Tôi không muốn giấu giếm rằng ý tôi mong mỗi mang đến hạnh phúc cho cô là động lực thêm vào những lý do khác đã thúc giục tôi phải làm việc ấy. Nhưng gia đình cô không hàm ơn tôi gì cả. Trong khi tôi vẫn tôn trọng họ, tôi chỉ nghĩ đến cô thôi.

Elizabeth quá lúng túng nên không thốt lên được lời nào. Im lặng một chốc, anh thêm:

- Cô có tâm tình khoáng đạt nên tôi tin cô sẽ không đùa cợt với tôi. Nếu tâm tư của cô vẫn còn như lúc tháng Tư vừa rồi, cô cứ nói ngay cho tôi biết như thế. Những tình cảm và ước nguyện của tôi vẫn không thay đổi, nhưng chỉ cần một tiếng nói của cô là tôi sẽ không bao giờ đề cập đến chuyện này nữa.

Những tình cảm trong tâm tư của Elizabeth đã vượt quá nỗi khó xử và lo lắng thông thường cho hoàn cảnh của anh. Cô cảm thấy bắt buộc phải thổ lộ. Tuy không lưu lút lắm, cô nói ngay cho anh biết rằng tình cảm của cô đã chuyển biến rõ rệt bắt đầu từ thời điểm anh nói đến, để giờ đây cô chấp nhận những cả quyết của anh với tất cả trân trọng và vui mừng. Câu trả lời của cô tạo trong anh một hạnh phúc vô biên mà có lẽ anh chưa từng cảm nhận trong đời. Anh bày tỏ với cô những ý tình nhạy cảm và nồng ấm nhất mà một người với tình yêu mãnh liệt có thể nói ra được. Nếu Elizabeth có thể nhìn thẳng vào mắt anh, cô có thể nhận ra niềm vui ngập tràn trong tim anh, lan tỏa trên gương mặt anh, biến thành cả con người anh. Nhưng tuy cô không thể nhìn, cô có thể nghe, và anh muốn cô hiểu cô đã chiếm vị thế quan trọng như thế nào trong tim anh. Anh bộc bạch những tâm tư khiến tình yêu của anh mỗi lúc càng thêm nồng thắm.

Hai người tiếp tục bước đi mà không nhận biết đang đi về hướng nào. Có quá nhiều điều để suy ngẫm, để cảm nhận, để thổ lộ. Giờ cô mới biết rằng họ mang ơn bà dì của anh về những đồng cảm giữa họ hiện giờ. Sau khi trở về, bà đã đến gặp anh, kể cho anh nghe về chuyến đi của bà đến Longbourn, về động lực của bà, về nội dung trao đổi giữa bà và Elizabeth. Do lo âu, bà nhấn mạnh đến thái độ ngang bướng và cả quyết của Elizabeth, vì tin rằng khi nói như thế bà sẽ được nghe anh hứa với bà việc mà cô đã từ chối hứa. Nhưng, không may cho Phu nhân, kết quả hoàn toàn đi ngược lại với ý muốn của bà.

Anh nói:

- Việc này đã tạo cho anh hy vọng mà lúc trước anh không dám cho phép mình hy vọng nhiều. Anh đã biết khá rõ tâm tình của em để chắc chắn rằng, nếu em nhất quyết không chấp nhận tình anh, hẳn em đã nói như thế một cách thẳng thắn và rõ ràng với Phu nhân Catherine.

Elizabeth đỏ bừng mặt và cười:

- Đúng vậy, anh đã biết khá rõ tính em thẳng thắn thế nào nên mới tin em có thể nói như thế. Sau khi đã sỉ nhục một cách kinh tởm vào mặt anh, em có thể không ngần ngại sỉ nhục anh trước mặt những người thân của anh.

- Em đã nói về anh như thế nào? Có phải anh không xứng đáng? Vì lẽ, mặc dù những lời kết án của em là thiếu cơ sở, dựa trên những tiền đề nhầm lẫn, thái độ của anh đối với em lúc trước vẫn đáng bị chê trách một cách nặng nề nhất. Không thể tha thứ được. Anh không thể nghĩ đến cách cư xử của anh lúc trước mà không thấy ghê tởm.

Elizabeth nói:

- Chúng ta không nên tranh cãi để xem ai đáng trách hơn trong buổi tối hôm đó. Nếu suy xét một cách nghiêm khắc, cách cư xử của mỗi người đều đáng bị chê trách, nhưng từ lúc ấy cả hai chúng ta đã trở nên lịch sự hơn - em hy vọng như thế.

- Anh không thể dễ dàng an tâm như thế về phần mình. Trong nhiều tháng, cho đến tận bây giờ, mỗi khi nghĩ về những gì anh đã nói, về cách cư xử của anh, thái độ của anh, những biểu lộ của anh xuyên suốt vụ việc, không hiểu sao anh đều cảm thấy đau đớn. Lời em trách anh thật là đúng lý, không bao giờ anh quên được “nếu anh có cách cư xử của người lịch thiệp.” Đây là lời nói của em. Em không biết, em khó hiểu được, những lời này đã dẫn dắt anh như thế nào, tuy phải thú thật rằng phải mất một thời gian anh mới nhận ra em đúng lý.

- Em không hề nghĩ lời nói của em gây ấn tượng mạnh đến thế. Em hoàn toàn không nghĩ anh đã cảm nhận như thế.

- Anh có thể dễ dàng tin em. Lúc ấy em đã nghĩ anh không nhạy cảm gì cả. Anh chắc chắn em nghĩ như thế. Anh không bao giờ quên nét mặt em thay đổi khi em nói anh không thể tỏ tình với em theo bất kỳ cách nào khác để dẫn dụ em chấp nhận.

- Xin anh đừng nhắc lại những gì em nói lúc ấy. Không có ích gì khi nhớ mãi. Em mong anh hiểu rằng từ lâu em đã cảm thấy xấu hổ thật sự về lời lẽ của em.

Darcy nói về lá thư của anh. Anh hỏi:

- Liệu không lâu sau đó, lá thư của anh có làm em nghĩ tốt hơn về anh không? Sau khi đọc, em có tin những gì anh viết không?

Cô giải thích cho anh những ảnh hưởng mà lá thư đã tạo nên trong tâm tư cô, và làm thế nào mọi định kiến ban đầu của cô dần dần được xóa bỏ.

Anh nói:

- Anh biết những gì anh viết sẽ khiến em đau đớn, nhưng cần thiết phải viết. Anh mong em đã tiêu hủy lá thư. Đặc biệt có một đoạn, đoạn đầu, mà nếu em đọc lại sẽ làm anh khiếp đảm. Anh có thể nhớ một vài lời trong thư có thể khiến em ghét anh một cách đúng lý.

- Em sẽ đốt lá thư nếu anh tin việc này sẽ gìn giữ tình cảm của em đối với anh. Nhưng, mặc dù cả hai chúng ta có lý do để tin tâm tư của em không phải là hoàn toàn kiên định, em hy vọng nó không phải dễ thay đổi.

Anh Darcy đáp:

- Khi anh viết thư ấy, anh tin anh hoàn toàn trầm tĩnh và nhẹ nhàng, nhưng rồi anh biết chắc khi ấy anh vẫn mang tâm trạng cay đắng kinh khiếp.

- Có lẽ lá thư bắt đầu trong cay đắng, nhưng phần cuối thì không như thế. Câu kết tự nó đã nói lên đức hạnh. Nhưng chúng ta không nên nghĩ đến lá thư nữa. Cảm nhận của người viết và người nhận giờ đã khác xa nhiều so với lúc ấy, nên cần quên đi mọi hoàn cảnh không vui đã tạo ra những cảm nghĩ ấy. Anh nên theo triết lý sống đời của em. Chỉ nên nghĩ về quá khứ nếu có niềm vui khi nghĩ đến.

- Anh không thể đánh giá em về mặt triết lý như thế. Khi em nhắc lại những gì đã xảy ra, em hoàn toàn không có ý trách móc, và anh nghĩ em tội ý từ đây không phải là do triết lý, mà hơn thế nữa, là do em vô tư. Nhưng với anh thì không phải như thế. Những hồi tưởng đau đớn vẫn xen vào mà anh không thể xua đuổi, không nên xua đuổi. Cả đời anh luôn ích kỷ, trong thái độ chứ không phải theo nguyên tắc. Khi còn bé, anh được dạy dỗ để biết việc gì là đúng, nhưng anh không được dạy cho biết phải kiềm chế tính khí của mình như thế nào. Anh học về những nguyên tắc, nhưng anh được để mặc cho mình theo đuổi những nguyên tắc ấy trong kiêu hãnh và tự phụ. Không may cho anh, anh là con trai duy nhất (trong nhiều năm là đứa con duy nhất), nên anh được cha mẹ nuông chiều đến mức trở nên hư hỏng. Cha mẹ anh, mặc dù bản thân hai người rất tốt (nhất là cha anh, hoàn toàn nhân từ và dễ thương), đã cho phép anh, khuyến khích anh, gần như tập cho anh trở nên ích kỷ và tự cho mình là quan trọng, để rồi không màng tới ai khác ngoài những người trong gia tộc mình, khinh thường cả thế gian còn lại hoặc ít nhất muốn khinh thường tri giác và chân giá trị của họ so với chính mình. Anh đã là như thế, từ tám lên đến hai mươi tám tuổi, và anh sẽ vẫn là anh như thế nếu không có em, em Elizabeth yêu dấu nhất! Có việc gì anh không hàm ơn em nào! Em đã dạy cho anh một bài học, ban đầu bài học đúng là khó khăn, nhưng bổ ích nhất. Anh đã bị em làm nhục đúng cách. Em đã cho anh thấy mọi kỳ vọng tự phụ của anh đều không đủ để chiếm lấy con tim của một người phụ nữ rất đáng giá.

- Thế lúc ấy anh có tin rằng em nên cho anh thấy như thế không?

- Có chứ. Em nghĩ gì về tính phù phiếm của anh?

- Thái độ của em là sai, nhưng không phải em cố ý như thế, em mong anh tin em. Em không bao giờ muốn lừa dối anh, nhưng tinh thần của em có thể dẫn em đi sai đường. Buổi tối hôm ấy, anh ghét em đến mức nào?

- Ghét em?! Lúc đầu, anh tức giận nhưng dần dần cơn giận chuyển đi theo đúng hướng.
- Em gần như sợ hãi không dám hỏi anh nghĩ về em như thế nào khi chúng ta gặp lại nhau ở Pemberley. Anh có trách em không?

- Thật ra anh không trách em, anh chỉ ngạc nhiên.

- Sự ngạc nhiên của anh không thể sánh với sự ngạc nhiên của em, khi được anh để ý đến. Lương tri của em nói rằng em không xứng đáng với cung cách lịch sự tốt cùng của anh, em phải thú thật rằng em không trông mong nhận vượt quá phần mình đáng được hưởng.

- Mục đích của anh lúc ấy là, qua cung cách lịch sự trong khả năng của, cho em thấy anh không đến nỗi hẹp hòi để bức bối về quá khứ, và bằng cách cho thấy anh đã đáp ứng với những trách móc của em, anh hy vọng em sẽ tha thứ cho anh, em bớt nghĩ xấu về anh. Anh không rõ những ước vọng khác xảy đến khi nào, nhưng anh tin trong khoảng nửa giờ sau khi anh gặp lại em.

Rồi anh kể Georgiana lấy làm vui được quen biết với cô, tỏ ra thất vọng khi cô phải vội vã trở về nhà, và một cách tự nhiên, việc này dẫn đến nguyên nhân khiến cô phải trở về. Giờ cô biết rằng anh đã có quyết tâm đi tìm em cô ngay trước khi anh rời quán trọ của cô, cô cũng hiểu rằng về nghiêm nghị và trầm tư của anh lúc này là do đấu tranh trong nội tâm với mục đích không gì khác hơn là được thông hiểu.

Cô tỏ lời cảm kích lần nữa, nhưng hai người đều thay nhau đau đớn vì vụ việc nên không muốn nói gì thêm.

Sau khi đã đi nhàn nhã vài dặm và tâm trí và tâm trí không bị vướng bận về chuyện khác nên họ không biết gì về khoảng cách, cuối cùng họ xem đồng hồ và nghĩ rằng phải quay về.

“Không rõ anh Bingley và Jane giờ như thế nào?” là câu hỏi dồn dập cho việc bàn tán về câu chuyện tình kia. Darcy vui mừng vì thấy họ được hạnh phúc, bạn của anh trước đây đã nói cho anh nghe.

Elizabeth hỏi:

- Em muốn hỏi anh có ngạc nhiên không?

- Anh không ngạc nhiên gì cả. Khi anh ra về, anh đã nghĩ việc này không bao lâu sẽ xảy ra.

- Điều này có nghĩa anh đã cho phép anh ấy được tiến tới. Em đã đoán thế.

Và tuy anh không nhận là đúng, cô nghĩ rằng quả thật như thế. Anh nói:

- Vào buổi tối trước khi anh đi London, anh thú thật với anh Bingley một việc mà đáng lẽ anh phải làm như thế từ lâu. Anh kể cho anh ấy nghe mọi điều về sự can thiệp vô lý của anh. Anh ấy ngạc nhiên vô cùng. Anh còn nói cho anh ấy rõ anh đã nhầm lẫn khi cho rằng chị của em hờ hững với anh ấy, và vì anh có thể dễ dàng nhìn thấy tình cảm của anh Bingley đối với chị ấy không hề suy giảm, anh tin chắc họ sẽ có hạnh phúc bên nhau.

Elizabeth không khỏi mỉm cười về cách thức dễ dàng mà anh lèo lái bạn của anh. Cô hỏi:

- Khi anh bảo anh ấy rằng chị em yêu anh ấy, anh nói từ sự quan sát của anh, hay chỉ vì do lời em nói trước?

- Từ quan sát của anh. Anh đã quan sát chị ấy rất kỹ, từ hai lần anh đến sau này, và anh tin rằng chị thật lòng yêu anh Bingley.

- Và em đoán khi anh tin như thế, anh Bingley cũng tin theo anh.

- Đúng vậy. Bingley là con người e lệ một cách chân chất nhất. Anh ấy thiếu tự tin nên không thể dựa vào óc suy xét của chính mình mà phải trông cậy ở nơi anh, khiến cho mọi việc trở nên dễ dàng. Anh phải thú nhận một việc khác khiến anh ấy cảm thấy xúc phạm một cách đúng lý trong một khoảng thời gian. Anh không thể giấu giếm được nữa việc anh biết chị em đã đến cư ngụ trong thành phố được ba tháng nhưng anh vẫn không cho anh ấy biết. Anh ấy tức giận. Nhưng anh tin anh ấy không giận anh lâu khi anh ấy không còn hồ nghi gì về tình yêu của chị em. Anh ấy giờ đã toàn tâm tha thứ cho anh.

Elizabeth muốn tỏ lời nhận xét rằng anh Bingley là một người bạn dễ thương nhất, có thể dễ dàng bị dẫn dắt nhất, nên người yêu của cô quả thật có bản lĩnh. Nhưng cô kiềm lại được. Cô nhớ ra rằng anh chưa

biết chịu đựng lời bông đùa, và lúc này là quá sớm để bông đùa. Trong niềm tin tưởng về hạnh phúc của Bingley, dĩ nhiên là không bằng hạnh phúc của anh hiện có, anh tiếp tục chuyện trò cho đến khi họ về đến nhà. Họ chia tay nhau ở tiền sảnh.

59. Chương 59

Mọi người trong gia đình đều hỏi cô đã đi đến những đâu, nhưng cô chỉ trả lời rằng hai người chỉ đi quanh quần đay đó cho đến khi cô không rõ mình đã đi đâu. Cô đỏ bừng mặt khi trả lời, nhưng việc này hay những việc khác không làm ai hồ nghi gì.

Buổi tối trôi qua êm ả mà không có gì đặc biệt. Hai người đã công khai yêu nhau trao đổi và bông đùa, hai người chưa công khai giữ im lặng. Darcy không có tính khí biểu lộ niềm hạnh phúc tràn ngập qua đùa cợt. Elizabeth bị bất ổn và hoang mang; cô nhận biết mình đang hạnh phúc hơn là cảm thấy hạnh phúc; vì ngoài nỗi bối rối ban đầu, cô còn có những điều không hay trước mắt cô. Cô nghĩ đến thái độ của gia đình khi họ đã rõ về chuyện tình yêu của cô; cô biết không ai mền Darcy ngoại trừ Jane, và cô e rằng đối với những người khác đây là mối ác cảm mà ngay cả sự sẵn và vị thế của anh cũng không thể xóa tan.

Trong đêm, cô thổ lộ tâm tình mình với Jane. Dù cô Bennet không có thói quen nghi ngờ ai, cô hoàn toàn thấy khó tin.

- Lizzy, em đùa với chị. Không thể được! Yêu anh Darcy! Không, không, em không thể đáng lừa được chị. Chị biết việc này không thể xảy ra.

- Đúng là việc này bắt đầu lồi thoi thật! Em chỉ trông mong vào chị, và em tin chắc không ai tin em nếu chị không tin em. Đúng như vậy, chúng em yêu nhau. Em chỉ biết nói sự thật. Anh ấy vẫn còn yêu em, và chúng em đã hứa hẹn với nhau.

Jane nhìn em, hồ nghi:

- Chao ôi, Lizzy, không thể được! Chị biết em ghét anh ấy như thế nào.

- Chị không biết gì cả. Hai chúng em đã quên việc ấy. Có lẽ em đã chưa từng yêu anh ấy như bây giờ. Nhưng trong những trường hợp như thế này, nhớ mãi về chuyện cũ là không thể tha thứ được. Đây là lần cuối em còn muốn nhớ lại.

Cô Bennet vẫn lộ vẻ kinh ngạc. Một lần nữa, Elizabeth lại nghiêm trang xác định rằng đây là sự thật. Jane thốt lên:

- Trời đất! Có thể như thế được! Bây giờ chị phải tin em, nhưng em có chắc chắn không? Chị xin lỗi, nhưng em có chắc em sẽ có hạnh phúc với anh ấy không?

- Không còn hồ nghi gì nữa. Hai chúng em đều nghĩ chúng em là lứa đôi hạnh phúc nhất trên đời. Nhưng Jane, chị có vui không? Chị muốn có một người em rể như thế không?

- Chị muốn lắm chứ. Không việc gì khiến cho anh Bingley hay chị vui sướng hơn. Nhưng chúng ta đã có lần suy xét, có lần nói việc này không thể xảy ra được. Và em có thật lòng yêu anh ấy không? Nay Lizzy, không nên kết hôn mà không có tình yêu! Em có chắc em biết được em sẽ phải làm gì không?

- Có chứ! Chị chỉ nghĩ em cảm thấy hơn là biết được phải làm gì, khi em nói hết chuyện này cho chị nghe.

- Em nói ý gì thế?

- Sao cơ? Em chỉ muốn thú thật em yêu anh ấy hơn là chị yêu anh Bingley. Em sợ chị sẽ giận.

- Em à, bây giờ nên nghiêm túc. Chị muốn nói chuyện thật nghiêm túc. Nói cho chị rõ mọi điều chị muốn biết, ngay bây giờ. Em đã yêu anh ấy bao lâu rồi?

- Nó đến dần dần, đến nỗi em khó biết nó bắt đầu khi nào. Nhưng em tin đấy là lúc em trông thấy phong cảnh xinh tươi ở Pemberley.

Tuy nhiên, cô phải xác định với Jane rằng cô có ý định nghiêm túc, và cuối cùng Jane tin cô. Cô Bennet không còn ước mong gì hơn. Cô nói:

- Bây giờ chị vui quá, vì em sẽ được hạnh phúc như chị. Chị luôn đánh giá cao anh ấy. Nếu không vì điều gì khác ngoại trừ tình yêu của anh ấy đối với em, chị đã quý trọng anh rồi; nhưng bây giờ anh vừa là bạn của anh Bingley vừa là chồng em, chỉ có Bingley và em là những người thân thương nhất đối với chị. Nhưng Lizzy, em đã quá kín đáo, quá dè dặt đối với chị. Em đã kể cho chị nghe rất ít về những gì đã xảy ra ở Pemberley và London. Chị biết mọi việc qua người khác, không phải qua em.

Elizabeth nói cho cô biết về những gì lý do khiến cô phải kín đáo. Cô không thể nhắc đến Bingley, và trong khi tâm tư còn rối bời cô cũng muốn tránh nhắc đến tên anh bạn của anh. Nhưng bây giờ cô không thể che giấu đối với chị mình về việc anh Darcy đã trợ giúp cho cuộc hôn nhân của Lydia. Tất cả mọi việc đều được nhìn nhận, và họ trò chuyện với nhau cho đến thật khuya.

Sáng hôm sau, khi đứng kế bên cửa sổ, bà Bennet thốt lên:

- Chúa tôi! Ước chừng cái anh khó chịu Darcy không đến đây nữa với Bingley thân thương! Anh có ý gì khi cứ đến đây làm phiền hà như thế? Mẹ chỉ muốn anh ấy đi sẵn, hoặc làm việc gì đấy để không làm chộn rộn. Chúng ta sẽ phải đối phó với anh ta thế nào đây? Lizzy, con phải đi dạo với anh ấy lần nữa, để anh ấy không ngán trở Bingley.

Elizabeth gần như không tránh khỏi phá lên cười với đề nghị thuận lợi này, nhưng cô vẫn bực mình vì bà mẹ cứ mãi nói về anh theo cách như thế.

Ngay khi họ bước vào, Bingley nhìn cô với đầy ý nghĩa và nồng nhiệt bắt tay cô, như thể cho cô hiểu anh đã rõ mọi chuyện, rồi anh nói to:

- Bà Bennet, bà còn có con đường đi dạo nào khác để hôm nay Lizzy có thể đi lạc lần nữa không?

Bà Bennet trả lời:

- Tôi khuyên anh Darcy, Lizzy và Kitty đi theo con đường đến núi Oakham hôm nay. Con đường thật đẹp; mà anh Darcy chưa từng được xem qua cảnh vật nơi này.

Anh Bingley đáp:

- Có thể thích hợp cho hai người kia, nhưng tôi tin là quá cực nhọc cho Kitty. Có phải thế không, Kitty?

Kitty hiểu rằng cô nên ở nhà. Darcy tỏ ra náo nức muốn xem quang cảnh từ ngọn núi, còn Elizabeth đồng ý trong im lặng. Khi cô bước lên thang lầu để chuẩn bị, bà Bennet đi theo, nói với cô:

- Lizzy, mẹ xin lỗi đã bắt buộc con phải đi với cái anh khó chịu ấy. Nhưng mẹ hy vọng con không phiền hà, con biết chứ, đây là vì Jane, vì nó không có nhiều dịp nói chuyện với Bingley.

Trong khi đi dạo, hai người đồng ý rằng họ sẽ xin phép ông Bennet vào buổi tối này. Elizabeth muốn giành phần mình xin ý kiến bà mẹ. Cô không rõ bà đón nhận tin này như thế nào; đôi lúc cô e ngại sự sản và địa vị của anh không đủ để giúp bà thôi kinh tởm anh. Nhưng cho dù bà có chống đối mãnh liệt hay vui mừng mãnh liệt, chắc chắn phong thái của bà sẽ không hợp với ý thức của cô, và cô không còn có thể chịu đựng việc anh Darcy phải nghe những lời phẫn khích đầu tiên do bà vui mừng, tuy còn hơn là lời giận dữ đầu tiên do bà phẫn bác.

Vào buổi tối, ngay sau khi ông Bennet trở vào phòng đọc sách, cô thấy Darcy đứng dậy và đi theo ông, tâm tư cô khuấy động tột độ. Cô không sợ bố cô từ khước, nhưng cô e rằng ông sẽ buồn lòng, và đấy là do cô, đứa con gái cứng của ông, lại làm ông buồn vì sự lựa chọn của cô, khiến ông phải lấy làm tiếc về cô. Cô cứ ngồi suy nghĩ liên man trong khổ sở như thế, cho đến khi anh Darcy trở vào, và nhìn anh, cô cảm thấy phần nào nhẹ nhõm nhờ nụ cười của anh. Anh đến bên cô, thăm thò: “Em đến gặp bố; ông muốn gặp em trong phòng đọc sách.”

Ông bố đang đi quanh phòng, lộ vẻ nghiêm nghị và lo âu. Ông nói:

- Lizzy, con làm chuyện gì vậy? Con có quần trí không, khi chấp nhận một anh chàng như thế? Không phải con luôn ghét anh ta sao?

Bây giờ cô tha thiết ước muốn những ý kiến thừa ban đầu của cô đáng lẽ phải đúng tình hơn, những lời lẽ thừa ban đầu đáng lẽ phải ôn hòa hơn! Được như thế, cô không phải giải thích và thổ lộ trong ngưỡng ngừng như thế này, nhưng cô vẫn phải cố gắng. Với một ít ngôn từ vấp vấp, cô thuyết phục ông bố tin nơi tình yêu của cô đối với Darcy.

Ông bố nói:

- Hay nói cách khác, con muốn lấy anh ta. Anh ta giàu có, đương nhiên rồi, và con có thể có trang phục sang trọng hơn, những cỗ xe lộng lẫy hơn của Jane. Nhưng những thứ này có tạo hạnh phúc hơn cho con không?

Elizabeth hỏi:

- Bố có lý do nào khác để chống đối ngoại trừ việc bố tin rằng con dừng dừng đối với anh ấy?

- Không có gì khác. Tất cả chúng ta đều biết anh ấy là một mẫu người kiêu hãnh, khó chịu, nhưng điều này không có nghĩa lý gì nếu con yêu anh ấy.

Cô đáp, với nước mắt trên khoé mi:

- Con thương anh ấy, con yêu anh ấy. Thật ra anh không có chỗ kiêu hãnh nào không phải. Anh ấy hoàn toàn dễ mến. Bố không biết con người thật của anh ấy là như thế nào, nên con xin bố đừng làm con đau khổ khi dùng những từ ngữ như thế nói về anh ấy.

- Lizzy, bố chấp nhận. Thật ra, anh ấy là mẫu người mà bố không dám từ chối bất cứ việc gì anh đã hạ mình cầu xin. Bây giờ, bố chịu lòng con, nếu con nhất quyết muốn lấy anh ấy. Nhưng bố muốn khuyên con nên suy nghĩ cẩn thận. Lizzy, bố biết tính con. Bố biết con không thể có hạnh phúc nếu con không thật lòng yêu người chồng của con, khi người ấy không hơn con. Những tài năng sinh động của con sẽ đặt con vào tình trạng nguy hiểm nhất trong một cuộc hôn nhân không cân xứng. Con khó có thể tránh khỏi tai tiếng và khổ sở. Con ạ, đừng để bố phải đau lòng khi thấy con không thể kính trọng người bạn đời của con.

Elizabeth vẫn còn bị xúc động. Cô trả lời với vẻ tha thiết và nghiêm trang nhất. Cô lặp đi lặp lại rằng anh Darcy luôn luôn là người mà cô lựa chọn; cô giải thích sự thay đổi dần dần trong cách cô đánh giá anh. Cô tỏ ý tin chắc rằng tình yêu của anh không phải là nhất thời, nhưng đã được thử thách qua nhiều tháng gay gắt. Cô sôi nổi kể ra những đức tính của anh. Cuối cùng, cô đã thuyết phục được sự hồ nghi của ông bố; khiến ông thuận theo cô. Ông nói khi cô chấm dứt:

- Thế thì, con yêu, bố không còn gì để nói. Nếu đúng như thế, anh ấy xứng đáng với con. Lizzy, bố không thể để con ra đi với một người nào khác thua kém anh.

Được ấn tượng thuận lợi về anh được trọn vẹn, cô kể về những gì anh đã làm cho Lydia. Ông vô cùng kinh ngạc:

- Quả thật đây là một buổi tối với những điều kỳ diệu! Và như thế, Darcy đã làm mọi chuyện: dàn xếp cuộc hôn nhân, cung cấp tiền bạc, trả nợ cho anh ta; giúp đưa anh ta vào quân ngũ! Như thế càng tốt. Đỡ cho bố bao phiền hà và kinh tế. Nếu cậu làm việc này, bố phải trả nợ cho ông và bố sẽ trả, nhưng những người trẻ đang yêu đương mãnh liệt cứ muốn làm theo ý họ. Ngày mai bố sẽ đề nghị trả nợ cho anh ta; anh ta sẽ huênh hoang về tình yêu anh ta dành cho con, thế là vụ việc chấm dứt.

Rồi ông nhớ lại sự bối rối của cô vài ngày trước, khi ông đọc thư của Collins, và sau khi bông đùa với cô một chút, ông cho phép cô ra ngoài - nói khi cô quay đi:

- Nếu có anh trai trẻ nào muốn cưới Mary hoặc Kitty, mời họ vào đây, vì bố đang rất vui.

Tâm trí của Elizabeth giờ đã cất được một gánh nặng. Sau khi suy tư khoảng nửa giờ trong phòng riêng của cô, cô có thể khá điềm tĩnh để có thể trở lại tụ họp với mọi người. Mọi chuyện đều khá mới mẻ nên

không có gì vui vẻ. Buổi tối trôi qua trong yên bình; không có gì nhiều phải lo sợ, và chẳng chóng thì chầy, sự thoải mái trong dễ chịu và quen thuộc sẽ trở lại.

Khi bà mẹ cô đi lên phòng khách đêm hôm ấy, cô đi theo bà, thông báo cho bà tin vô cùng đặc biệt. Hiệu quả cực kỳ khác thường, vì ban đầu bà ngồi yên lắng nghe, không thể thốt nên lời nào. Trong một lúc, bà không thể hiểu Elizabeth đang nói những gì. Rồi bà bắt đầu định thần, xoay trở trên chiếc ghế, đứng dậy, rồi lại ngồi xuống, hoang mang tự hỏi, rồi thốt lên:

- Chao ôi! Cảm ơn chúa tôi! Nghĩ mà xem! Ôi chao! Anh Darcy! Ai mà có thể ngờ được! Thật vậy sao? Ôi, con Lizzy yêu dấu của mẹ! Con sẽ được giàu có và nổi danh! Con sẽ có biết bao nhiêu tiền bạc, nữ trang và cỗ xe. So với con, Jane không là gì - không là gì cả. Mẹ mừng quá, vui quá! Thật là một thanh niên thật dễ thương, thật đẹp trai, thật cao ráo! Ôi! Lizzy yêu! Tha thứ cho mẹ lúc trước đã ghét bỏ anh ấy! Mẹ hy vọng anh ấy sẽ bỏ qua. Con, con Lizzy thương! Một ngôi nhà trong thành phố! Mọi thứ đều hấp dẫn! Chúa tôi! Tôi sẽ ra sao đây?! Tôi bị rối bời!

Thế là đủ để biết bà đã ưng thuận. Elizabeth vui mừng khi thấy chỉ có cô phải nghe những lời như thế. Nhưng cô chỉ được yên ổn một mình trong phòng của cô chỉ trong một khoảnh khắc. Bà đi theo cô, thốt lên:

- Con yêu quý nhất của mẹ, mẹ không còn biết nghĩ gì nữa! Mười nghìn một năm, có thể hơn nữa! Thật là như Thiên đàng! Và một phép kết hôn đặc biệt (1). Con nên kết hôn với phép đặc biệt. Nhưng con yêu quý nhất của mẹ, cho mẹ biết anh Darcy thích món gì nhất để mẹ có thể chuẩn bị cho ngày mai.

Đây là một điềm báo trước thái độ của bà mẹ đối với anh. Mặc dù đã được anh yêu thương nồng thắm và đã được những người thân chấp nhận, Elizabeth hiểu rằng cô vẫn còn mong mỏi vài điều khác. Nhưng ngày hôm sau trôi qua một cách tốt đẹp hơn cô nghĩ, vì may là bà Bennet vẫn còn quá nể trọng anh con rể tương lai nên bà không dám mở miệng bắt chuyện với anh, trừ khi bà muốn biểu lộ sự chăm chút hoặc tỏ lòng tôn trọng ý kiến của anh.

Elizabeth vui mừng thấy ông bố chịu khó gây thân thiện với anh, và chẳng bao lâu, ông Bennet nói cho cô yên tâm rằng mỗi lúc ông càng đánh giá anh cao hơn. Ông nói:

- Bố mến tất cả ba con rể của bố. Có lẽ bố mến Wickham nhất, nhưng bố nghĩ bố sẽ mến chồng của con ngang với chồng của Jane.

Chú thích

(1) Phép đặc biệt do giám mục địa phận cấp để cử hành hôn lễ nhanh chóng. Bà Bennet e ngại Phu nhân Catherine đăng ký lời phản đối và cản trở cuộc hôn nhân.

Jane Austen

Kiều hãnh và định kiến

Dịch giả: Diệp Minh Tâm

60. Chương 60

Elizabeth lại lên tinh thần đến mức thích đùa cợt; cô muốn anh Darcy giải thích về lúc anh mới chớm yêu cô. Cô hỏi:

- Chuyện này bắt đầu như thế nào? Em có thể hiểu anh tiếp tục một cách lời cuốn sau khi anh bắt đầu, nhưng lúc anh bắt đầu là khi nào?

- Anh không thể xác định ngày giờ, hoặc địa điểm, hoặc cái nhìn, hoặc lời nói đã tạo nên nền tảng. Đã lâu rồi. Anh đang trong giai đoạn tiếp tục trước khi anh biết anh đã bắt đầu.

- Anh đã chấp nhận được vẻ bề ngoài của em, và về cử chỉ, thái độ của em đối với anh ít nhất gần với bất lịch sự, và em thường nói chuyện với anh nhằm mục đích làm anh đau đớn. Bây giờ anh hãy thành thật với em, lúc ấy anh có còn yêu em không trong khi em đang xấu xược với anh?
- Vẫn còn, vì tính sinh động của tâm hồn em.
- Anh có thể gọi ngay đây là xấu xược. Nó không kém như thế bao nhiêu. Sự thật là, anh chán ngán về lịch sự, cung cách tôn kính, hoặc nghi lễ chính tề. Anh khinh khi những phụ nữ chỉ biết nói năng, ra điệu bộ và suy nghĩ với mục đích chỉ nhằm làm cho anh chú ý đến. Em được anh chú ý vì em khác hẳn họ. Nếu em không thật sự dễ thương, anh hẳn đã ghét em về thái độ này. Nhưng mặc dù mang nỗi đau mà anh muốn giấu, những cảm nghĩ của anh luôn cao quý và công bằng, và trong tim anh, anh hoàn toàn chán ghét những người xun xoe ve vãn anh. Đây, em đã giúp anh đỡ vất vả công giải thích, và thật tình khi xét qua mọi việc em nghĩ đây là hoàn toàn có lý. Anh đã không biết rõ về cái tốt của em, hẳn như vậy rồi. Nhưng không ai nghĩ về điều này khi họ đang yêu.
- Khi Jane đang bị bệnh ở Netherfield, thái độ triu mến của em đối với chị ấy không phải là cái tốt của em đó sao?
- Chị Jane yêu quý nhất! Ai lại có thể đối xử với chị ấy kém hơn như thế?! Nhưng anh có thể bằng mọi cách nêu cao việc này. Anh bảo vệ mọi đức tính của em, mà còn cố gắng phóng đại những đức tính này càng cao càng tốt. Đối lại, em tìm mọi cơ hội nhằm trêu cợt và tranh cãi với anh càng nhiều càng hay, và em sẽ bắt đầu ngay bằng cách hỏi anh điều gì đã khiến anh cuối cùng không muốn đi thẳng vào vấn đề. Lần đầu tiên anh đến thăm em và sau đấy dùng bữa tối, điều gì đã khiến anh nhút nhát với em như thế? Nhất là khi anh đến, tại sao anh ra vẻ như không màng đến em?
- Bởi vì em trang nghiêm và im lặng, và em không khích lệ anh bạo dạn thêm.
- Nhưng vì em bị bối rối.
- Và anh cũng thế.
- Đáng lẽ anh nên gợi chuyện nhiều với em khi anh đến dùng bữa tối.
- Một người ít nghĩ đến em hơn sẽ làm như thế.
- May là anh có câu trả lời đúng lý, và em đúng lý để chấp nhận! Nhưng em tự hỏi anh sẽ tiếp tục như vậy trong bao lâu, nếu để mọi việc phó mặc cho anh? Em tự hỏi khi nào anh sẽ chịu nói, nếu em không hỏi anh. Chủ định của em muốn cảm ơn anh về lòng tốt của anh đối với Lydia có tác dụng rất lớn. Em e quá lớn, vì đáng lẽ em không được đề cập đến chuyện bí mật ấy, và nếu chúng ta cảm thấy thoải mái về việc thất hứa, thì đạo đức sẽ trở thành ra sao? Cách này là không hay.
- Em không nên tự dằn vặt. Đạo đức sẽ vẫn còn khá tốt. Những cố gắng khó biện minh được của Phu nhân Catherine nhằm ngăn cản chúng ta là phương tiện để xóa bỏ mọi hồ nghi. Với hạnh phúc anh đang có, anh không hàm ơn em về việc em ngỡ lời thiết tha cảm ơn anh. Tâm tình của anh lúc ấy không chờ đón em cởi mở tâm tình của em. Việc đi anh kể cho anh nghe đã cho anh hy vọng, và anh muốn biết ngay mọi việc.
- Phu nhân Catherine đã đóng góp rất lớn, và việc này phải làm bà vui, nếu bà thích góp công. Nhưng, nói cho em biết, anh đến Netherfield để làm gì? Chỉ để đi đến Longbourn và để bối rối à? Hoặc anh có ý định nghiêm túc hơn chăng?
- Mục đích chính của anh là được gặp em. Và nếu được, anh có thể hy vọng làm cho em yêu anh. Lý do anh đưa ra, hoặc lý do anh tạo cho anh, là xem chị em có còn yêu anh Bingley không, và nếu còn, anh sẽ thú thật với anh Bingley về việc mà anh đã thú thật sau đấy.
- Nếu anh có can đảm thú thật với Phu nhân Catherine, liệu bà sẽ có phản ứng ra sao?
- Elizabeth, có thể anh cần thời gian hơn là can đảm. Nhưng anh sẽ làm việc này, và nếu em cho anh một tờ giấy, anh sẽ viết ngay.
- Và nếu em không phải tự viết, em sẽ ngồi bên anh để khen ngợi những dòng chữ ngay thẳng của anh, như có lần một phụ nữ đã làm như thế. Nhưng em cũng có một bà mẹ mà em không được quên.

Elizabeth chưa viết trả lời lá thư dài của bà Gardiner vì cô không muốn thú nhận tình cảm của mình đối với anh Darcy. Nhưng bây giờ, khi đã có chuyện ấy để viết, mà cô biết người đọc sẽ rất vui, cô đã xấu hổ nghĩ rằng ông cậu và bà mẹ đã mất đi ba ngày hạnh phúc. Ngay lập tức cô viết cho họ:

” Mẹ yêu ạ, đáng lẽ cháu phải cảm ơn mẹ sớm hơn về lá thư dài, đầy tình cảm, kể mọi chi tiết mà mẹ viết cho cháu. Nhưng cháu phải thú thật, cháu đã bị xao xuyến nhiều nên không thể hồi âm được. Mẹ đã đoán nhiều việc hơn là những gì thật sự xảy ra lúc ấy. Nhưng bây giờ, mẹ có thể suy đoán tùy thích, mẹ hãy phóng óc mơ màng đi xa, cho trí tưởng tượng của mẹ rơi vào mọi khía cạnh có liên hệ đến vấn đề, và mẹ sẽ không nhầm lẫn việc gì trừ phi mẹ tin rằng cháu đã kết hôn. Mẹ nên viết thêm cho cháu và ca ngợi anh ấy nồng nhiệt hơn là trong thư rồi. Cháu cảm ơn cậu mẹ, cháu muốn cảm ơn mãi, về quyết định không đi Vùng Hồ. Cháu đã dại khờ làm sao khi cứ muốn đi! Ý tưởng của mẹ về đôi ngựa nhỏ thật là hay. Hai chúng cháu sẽ đánh xe chạy vòng quanh khu vườn. Cháu là một sinh vật hạnh phúc nhất trên đời. Cháu hạnh phúc hơn cả Jane, chị ấy chỉ mỉm cười, cháu hay cười to tiếng. Anh Darcy gửi đến cậu mẹ tình thương mà anh ấy có thể giành được từ cháu. Cháu mong cả nhà cậu mẹ đến thăm Pemberly vào dịp lễ Giáng Sinh.

Cháu của cậu mẹ

”

Thư anh Darcy viết cho Phu nhân Catherine có văn phong khác hẳn, và cũng khác thư ông Bennet gửi cho anh Collins.

” Thưa ông,

Tôi sẽ làm phiền đến ông, vì ông phải chúc mừng lần nữa. Elizabeth sẽ chẳng bao lâu nữa trở thành bà Darcy. Xin ông cố gắng an ủi Phu nhân Catherine. Nhưng, nếu tôi là ông, tôi sẽ đứng về phía người cháu trai. Anh ấy có nhiều điều tốt lành hơn để ban phát.

Kính thư

”

Những lời chúc mừng của cô Bingley đối với ông anh, về hôn lễ sắp đến của anh, đều trù mên và giả dối. Cô cũng viết ngay cả cho Jane để tỏ ý vui mừng và lặp lại những bày tỏ tình cảm trước đây. Jane không bị mắc lừa, nhưng cô vẫn cảm động; và mặc dù không tin tưởng nơi em chồng, vẫn hồi âm tử tế hơn là những gì cô em chồng đáng được nhận.

Sau khi nhận được tin tương tự, niềm vui của cô Darcy khi thư cho ông anh cũng chân thật như chính niềm vui của anh. Cả bốn trang giấy không đủ để diễn tả mọi hân hoan của cô, và mọi mong muốn được chị dâu thương yêu.

Trước khi nhận được hồi âm của anh Collins, hoặc lời chúc mừng của vợ anh gửi cho Elizabeth, gia đình Longbourn được tin hai vợ chồng anh Collins sẽ trở về nhà Lucas. Chẳng bao lâu họ nhận ra lý do hiển nhiên của chuyện đi. Phu nhân Catherine đã trở nên vô cùng giận dữ sau khi nhận được thư của đứa cháu trai, đến nỗi Charlotte muốn lánh mặt cho đến khi cơn bão táp đi qua, nhưng riêng cô vẫn vui lây với đôi lứa. Vào lúc như thế này, sự hiện diện của cô bạn quả là niềm vui cho Elizabeth, mặc dù những khi họ gặp lại nhau đôi lúc cô phải nhìn nhận niềm vui quả là đắt giá, khi cô thấy anh Darcy phải đối diện với mọi biểu lộ lịch sự theo cung cách phô trương và vờ xun xoe của chồng người bạn mình. Tuy nhiên, anh vẫn chịu đựng một cách đáng khen. Anh còn có thể lắng nghe ngay cả lời nói của ngài William Lucas khi anh khen Collins đã mang đi viên ngọc sáng giá nhất nước, và với tư thái chính tề, biểu lộ mọi hy vọng họ sẽ gặp lại nhau ở St. James. Chỉ khi ngài William đi khuất, anh mới nhún vai.

Tư cách thô lỗ của bà Phillips là một điều khổ sở, có lẽ khổ sở nhất, cho sự chịu đựng của anh. Mặc dù bà Phillips, cũng như người chị của bà, đều quá trọng nề anh nên không dám có thái độ thân mật mà anh Bingley vui vẻ khích lệ, mỗi khi bà mở lời, bà lại tỏ ra thô lỗ. Lòng vị nể của bà đối với anh chỉ khiến bà nói ít lại, nhưng không giúp bà được thanh lịch hơn. Elizabeth làm mọi việc để anh không phải bị hai bà chú ý đến quá đáng, luôn muốn anh kê cận bên mình hoặc bên những người trong gia đình mà anh có thể trò chuyện thoải mái. Mặc dù những cảm nghĩ như thế lấy đi phần nào niềm vui của đôi lứa khi mới bắt đầu yêu nhau, tình cảnh này tạo nên hy vọng về tương lai. Cô mong đợi đến ngày hai người dứt khỏi những

mối quan hệ không mấy hào hứng như thế này, để được sống với nhau trong thoải mái và thanh lịch cùng với gia đình anh ở Pemberley.

Jane Austen

Kiên hăng và định kiến

Dịch giả: Diệp Minh Tâm

61. Chương 61

Tất cả mọi cảm nghĩ hạnh phúc của bà Bennet là về ngày bà tổng khứ hai người con gái xứng đáng nhất. Sau đây, niềm hạnh diện như thế nào khi bà đi thăm bà Bingley(1) và nói những chuyện gì với bà Darcy(2) thì chỉ có thể suy đoán. Ước vọng tha thiết của bà trong việc xây dựng gia đình cho các cô con gái đã thành hiện thực, và việc này tạo nên hạnh phúc lớn lao đến nỗi bà trở nên một phụ nữ biết điều, dễ thương và có đầu óc am hiểu trong suốt quãng đời còn lại của bà. Tuy ông chồng có thể không xứng mấy với phong cách lịch sự gia đình trong khuôn phép khác thường, cũng còn may mắn cho ông khi thần kinh của bà vẫn thỉnh thoảng trở nên căng thẳng và ngu xuẩn như xưa.

Ông Bennet vô cùng nhớ nhung đứa con gái thứ hai của ông, nên tình thương của ông đối với cô lôi kéo ông ra khỏi nhà thường xuyên hơn là những lý do khác. Ông thấy vui mỗi khi đi đến Pemberley, nhất là khi mọi người bị bất ngờ.

Anh Bingley và Jane chỉ lưu lại Netherfield trong mười hai tháng. Ngay cả tính khí xuề xòa của anh hoặc con tim trìu mến của cô đều không mấy ưa thích việc sống gần bà mẹ và Meryton. Mong muốn tha thiết của các chị em anh được đáp ứng; anh mua một sự sản ở miền quê gần Derbyshire. Jane và Elizabeth, ngoài tình thân giữa họ, giờ còn được sống cách nhau chỉ ba mươi dặm.

Kitty, với nhiều lợi thế nghiêng về vật chất, chủ yếu dùng thời gian để đến ở với hai cô chị cả. Tuy các mối quan hệ họ hàng mới có giai cấp cao hơn rất nhiều so với các quan hệ bạn bè của cô, con người cô có những tiến bộ vượt bậc. Cô có tính khí không đến độ bất kham như Lydia, và khi thoát ra khỏi vòng ảnh hưởng của Lydia, với sự chăm sóc và quản lý đúng cách, cô bớt cấu kỉnh, bớt ngu dốt và bớt nhát nhẽo. Dĩ nhiên cô được giữ cẩn thận cách ly khỏi các mối quan hệ của Lydia, và mặc dù bà Wickham(3) thỉnh thoảng mời cô đến ở với bà với hứa hẹn về những buổi dạ vũ và trai trẻ, ông bố không bao giờ cho phép cô đi.

Mary là cô con gái duy nhất còn ở lại trong nhà. Bị lôi kéo theo trong việc theo đuổi các thành tựu của bà Bennet, cô không thể ngồi yên một mình. Mary phải hòa nhập nhiều hơn với thế gian, nhưng cô vẫn giảng đạo đức về mỗi chuyến đi ban sang. Vì cô không còn phải khổ sở về những lời bình phẩm so sánh sắc đẹp giữa các cô chị và cô, ông bố nghĩ rằng cô phục tùng sự thay đổi mà không mấy gượng ép.

Về phần Wickham và Lydia, tư cách của họ không có chuyển biến gì do hôn lễ của hai cô chị. Anh bình thần chấp nhận rằng bây giờ Elizabeth hẳn đã biết hết về mọi chuyện vô ơn và lầm lỗi của anh mà cô chưa biết đến lúc trước, và mặc dù những gì đã xảy ra, vẫn muốn hy vọng nhận được quyền lợi vật chất từ Darcy. Thư chúc mừng của Lydia gửi Elizabeth cho cô thấy ít nhất vợ anh, nếu không phải là chính anh, vẫn áp ủ hy vọng như thế.

“Chị Lizzy thân mến

Em chúc chị được vui. Nếu chị yêu anh Darcy bằng phân nửa như em yêu Wickham, chị sẽ rất hạnh phúc. Kể cũng dễ chịu có được một người chị giàu có như thế, và khi chị không có việc gì làm, em hy vọng chị sẽ nghĩ đến hai chúng em. Em tin rằng Wickham rất thiết tha muốn có một chân trong tòa án, nhưng em không nghĩ chúng em có đủ tiền để sống nếu không có trợ giúp. Bao nhiêu cũng được, khoảng ba hay bốn trăm mỗi năm. Nhưng chị đừng nói gì với anh Darcy, nếu chị không thích.

Em của chị”

Vì Elizabeth không hề thích, khi hồi âm cô cố gắng chấm dứt mọi khẩn cầu và kỳ vọng như thế này. Tuy nhiên, cô vẫn trợ giúp em gái trong phạm vi có thể được, bằng cách tiết kiệm trong những tiêu pha của riêng cô. Cô thấy rõ rằng lợi tức của hai người như thế không thể nào đủ cho họ hoang phí trong những túng thiếu của họ, và trong cách sống không màng gì đến tương lai. Mỗi khi họ thay đổi chỗ ở, họ cầu cứu đến Jane hoặc Elizabeth để trợ giúp chút ít trong việc thanh toán những hóa đơn tồn đọng. Ngay cả khi hòa bình vẫn hồi khiến họ được trả về nhà, cách sinh hoạt của họ vẫn thiếu ổn định. Họ luôn di chuyển từ nơi này sang nơi khác để tìm phương kế sống rẻ tiền, và luôn chi tiêu cao hơn lợi tức của họ. Tình yêu của anh ta với cô em út chẳng bao lâu trở thành lạnh nhạt; tình yêu của cô kéo dài lâu hơn một ít. Mặc dù với tuổi trẻ và tính khí của cô, cô vẫn mang lấy mọi điều ồng tiếng ve mà cuộc hôn nhân của cô đã gây ra.

Tuy Darcy không bao giờ muốn đón tiếp anh ta ở Pemberley, nhưng để giúp Elizabeth, anh vẫn hỗ trợ anh ta thăng tiến trong nghề nghiệp. Lydia thỉnh thoảng đến thăm khi chồng cô vui chơi tại London hoặc Bath. Với nhà Bingley, cả Lydia và chồng cô thường lưu lại khá lâu, cho đến nỗi tính khí dễ dãi của anh Bingley cũng bị cạn kiệt, cuối cùng anh tìm cách nói bóng gió cho hai người hiểu để họ ra về.

Cô Bingley rất đau khổ khi anh Darcy kết hôn, nhưng vì cô nghĩ nên giữ lại quyền được đến thăm viếng Pemberley, cô bỏ qua mọi bức tức, trở nên thân thiết hơn với Georgiana, và đối xử tốt với Elizabeth dù muộn màng.

Georgiana giờ về sống hẳn ở Pemberley; quan hệ giữa chị dâu và em chồng đúng như anh Darcy ước mong. Họ thương mến nhau, và thương mến nhau nhiều đến mức họ đã định. Elizabeth có ý nghĩ rất tốt về Georgiana, tuy ban đầu cô thường lắng nghe với nỗi kinh ngạc, gần như đến mức cảnh báo, về phong cách sinh động, sôi nổi mà cô em nói chuyện với ông anh. Trước đây, anh đã truyền cho em gái lòng kính trọng hầu như vượt qua tình thương mến, nhưng bây giờ cô thấy anh trở thành đối tượng để đùa cợt. Cô em đã tiếp nhận được kiến thức mới mà trước đây cô chưa từng biết. Qua những giáo huấn của Elizabeth, dần dà cô hiểu rằng một phụ nữ có thể được tự tiện với chồng mình, trong khi một người anh có thể không bao giờ cho phép một cô em kém anh hơn mười tuổi có thái độ như thế.

Phu nhân Catherine vô cùng phẫn nộ về cuộc hôn nhân của cháu trai bà. Khi trả lời thư họ báo tin kết hôn, bà bộc lộ mọi cá tính thẳng thắn thật sự của bà và sử dụng ngôn từ lảng mạ nặng nề, đặc biệt với Elizabeth, đến nỗi trong một thời gian hai bên không qua lại với nhau. Nhưng sau cùng, qua lời thuyết phục của Elizabeth, anh Darcy cố bỏ qua sự xúc phạm và tìm cách hòa giải. Bà đi vẫn chống đối thêm một thời gian, rồi cơn phẫn nộ của bà nguôi ngoai, có lẽ do tình thương của bà đối với anh, hoặc do tính hiếu kỳ muốn biết tư cách của vợ anh ra sao. Bà hạ mình đến thăm hai vợ chồng ở Pemberley, cho dù sự sản bị ô uế không chỉ do sự hiện diện của một bà chủ như thế, mà còn do ông cậu và bà mẹ từ thành phố đến thăm.

Với gia đình Gardiner, hai vợ chồng có mối quan hệ thân thiết nhất. Darcy cũng như Elizabeth mến hai ông bà thật tình, đều có ý biết ơn sâu sắc đối với những con người đã mang cô đến Derbyshire và sau đây làm cầu nối cho hai người tìm đến với nhau.

Chú thích

- (1) Chính là Jane, mang họ chồng sau khi thành hôn với anh Bingley.
- (2) Chính là Elizabeth, mang họ chồng sau khi thành hôn với anh Darcy.
- (3) Chính là Lydia, mang họ chồng sau khi thành hôn với anh Wickham.

Đọc và tải ebook truyện tại: <http://truyenclub.com/kieu-hanh-va-dinh-kien>